m. VASARIO 10 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: G. PITTELLA

Pirmininko pavaduotojas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 8.30 val.)

- 2. Neseniai įvykęs žemės drebėjimas Haityje (pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)
- 3. Padėtis Irane (pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)
- 4. Padėtis Jemene (pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)
- 5. Prekyba žmonėmis (pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)
- 6. Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo klimato kaitos klausimu rezultatai (pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)
- 7. Igyvendinimo priemonės (Darbo tvarkos taisyklių 88 straipsnis) (žr. protokolą)
- 8. Kroatijos 2009 m. pažangos ataskaita Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos 2009 m. pažangos ataskaita Turkijos 2009 m. pažangos ataskaita (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų šiais klausimais:

- Kroatijos 2009 m. pažangos ataskaita [2009/2767(RSP)]
- Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos 2009 m. pažangos ataskaita [2009/2768(RSP)]
- Turkijos 2009 m. pažangos ataskaita [2009/2769(RSP)]

Diego López Garrido, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas.* – (ES) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau priminti tvirtą Tarybai pirmininkaujančios valstybės įsipareigojimą įgyvendinti Europos Sąjungos plėtrą. Šioje srityje vėl ieškosime bendro sutarimo dėl 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryboje ir 2009 m. gruodžio 8 d. Tarybos išvadose, kurioms pritarė ir Europos Vadovų Taryba, patvirtintos plėtros.

Kaip pažymima Parlamento rezoliucijoje, apie kurią dabar diskutuosime, šių metų pirmasis pusmetis bus ypač svarbus derybose su Kroatija. Prasidėjo paskutinis jų etapas, tačiau dar reikia nemažai nuveikti, kad jis būtų sėkmingai užbaigtas. Reikės imtis sudėtingų skyrių, kaip antai konkurencijos, žuvininkystės, teismų sistemos ir pagrindinių teisių, aplinkos bei užsienio, saugumo ir gynybos politikos. Reikės taip pat preliminariai užbaigti derybas dėl kai kurių finansiniu požiūriu svarbių skyrių.

Taigi laukia labai daug darbo. Naujasis Komisijos narys Štefan Füle, kuris buvo mano kolega, kai dirbau Europos reikalų ministru, ir kurį norėčiau nuoširdžiai pasveikinti su paskyrimu, turės ypač daug darbo plėtros klausimais, susijusiais su Kroatija, kadangi jau kitą savaitę mes planuojame surengti ministrų lygmens tarpvyriausybinę konferenciją, siekdami atidaryti du labai svarbius skyrius – žuvininkystės ir aplinkos, kuriems, kaip turbūt įsivaizduojate, bus reikalinga ypač daug darbo ir atsidavimo.

Leiskite jums priminti apie gruodžio mėn. Tarybos patvirtintas išvadas dėl Kroatijos. Jūs jas jau žinote, tačiau norėčiau pabrėžti keletą dalykų. Taryba pagyrė Kroatiją už nemažas pernai dėtas pastangas ir bendrą nemenką pažangą. Ji taip pat paminėjo keletą stojimo deryboms su Kroatija skirtų finansinių priemonių ir pažymėjo, kad jau prasidėjo paskutinis derybų etapas.

Taryba pabrėžė, kad, remdamasi jau pasiekta pažanga, Kroatija vis dar turi atlikti esminius patobulinimus pagrindinėse srityse, pvz., teismų sistemos, viešojo administravimo bei kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu. Ji taip pat turi užtikrinti mažumoms priklausančių asmenų teises, įskaitant pabėgėlių grįžimą ir karo nusikaltėlių persekiojimą, kad darbais užsitarnautų pasitikėjimą šiuose srityse.

Taryba taip pat atkreipė dėmesį į Kroatijos bendradarbiavimą su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai, nors ir manė, kad reikia daugiau pastangų. Mes manome, kad šioje srityje galime pasiekti daugiau.

Žinoma, mes taip pat palankiai įvertinome ir pasirašytą Kroatijos ir Slovėnijos susitarimą dėl ginčo dėl sienos sprendimo arbitražo teisme. Susitarimas, lapkričio 4 d. pasirašytas Stokholme, Kroatijos parlamente buvo ratifikuotas lapkričio 20 d. Taryba paragino Kroatiją toliau dėti pastangas, kad būtų išspręstos visos esamos dvišalės problemos, ypač nesutarimai dėl sienų.

Taryba taip pat pasidžiaugė tuo, kad gruodžio mėn., t. y. šiek tiek daugiau nei prieš mėnesį, buvo sudaryta darbo grupė Kroatijos stojimo sutarties projektui parengti. Galiausiai patikslintos Stojimo partnerystės programos įgyvendinimas bus labai svarbus rengiantis šios šalies būsimai integracijai į ES. Kaip jau sakiau, mūsų laukia labai daug darbo.

Kadangi tai yra bendros diskusijos dėl Kroatijos, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir Turkijos, norėčiau pažymėti, jog Vakarų Balkanai yra viena svarbiausių prioritetinių Europos Sąjungos sričių. Stabilumas šiame regione mums yra ypač svarbus, o 2010-ieji šiame regione bus keleto labai svarbių įvykių metai: ką tik aptarta pažanga rengiantis narystei bus naujas postūmis stabilizacijos ir asociacijos susitarimų tinklo plėtrai, glaudesniam regioniniam bendradarbiavimui ir pažangai siekiant liberalesnio vizų režimo.

Kaip žinome, narystės ES perspektyva, kurią vadiname Vakarų Balkanų europine perspektyva, yra svarbiausias stabilumo ir reformų šiose šalyse katalizatorius. Tai neabėjotinai reali perspektyva, tačiau ne automatiškai įgyjama teisė.

Kalbėdamas apie Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją, pirmiausia norėčiau apžvelgti bendrą šalies padėtį ir remsiuosi Europos Parlamento rezoliucija, kurios pranešėjas buvo Zoran Thaler. Rezoliucijoje labai gerai apibūdinta dinamiška situacija ir puikios galimybės, kuriomis gali pasinaudoti Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija. Joje nurodyta daug šiai šaliai aktualių probleminių sričių: paplitęs įstatymų nesilaikymas, korupcija, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos ir Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijų įgyvendinimas, lėšų veiksmingai decentralizacijai skyrimas, galimybė kreiptis į teismus, aktyvesnis moterų dalyvavimas politiniame gyvenime, parama pilietinės visuomenės organizacijoms, išliekantis aukštas nedarbo lygis, aplinkos problemos ir t. t.

Rezoliucijoje pabrėžiama, kad svarbu numatyti derybų pradžios terminą ir vadovautis bendru siekiu kuo greičiau išspręsti šios šalies pavadinimo, dėl kurio, kaip žinote, kol kas nesutariama su Graikija, problemą..

Norėčiau pateikti keletą pastabų dėl jūsų rezoliucijoje minimų įvykių, kaip antai dėl vietos rinkimų kovo ir balandžio mėn., kurie, ESBO nuomone, atitiko nustatytus standartus, bei 2009 m. liepos mėn. surengto Stabilizacijos ir asociacijos tarybos šeštojo posėdžio, kurį užbaigėme ir kuriame paaiškėjo, kad ši šalis iš tikrųjų įgyvendina savo įsipareigojimus pagal atitinkamą susitarimą. Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija tęsia darbą santykių su Europos Sąjunga srityje, todėl Europos Komisija pripažino jos padarytą realią pažangą ir rekomendavo pradėti stojimo derybas.

Praėjusį gruodžio mėn. pateiktose savo išvadose Taryba pripažino Komisijos nurodytą pažangą ir sutiko per ateinančius keletą mėnesių grįžti prie šio klausimo. Kaip žinote, Europos Parlamentas atsižvelgė į šias Tarybos 2009 m. gruodžio 8 d. išvadas.

Be to, taikant Šengeno sistemą, nuo gruodžio 19 d. Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams įsigaliojo bevizis režimas.

Taip pat reikia paminėti keletą konkrečių klausimų, susijusių su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija: etninių grupių santykiai, Makedonijos slavų nuomonių dėl šalies "senumo" skirtumai, taip pat skirtingos nuomonės dėl jos santykių su kaimyninėmis šalimis. Visi šie klausimai paminėti įvairiose Parlamento rezoliucijos dalyse.

Apibendrindamas norėčiau pasakyti, kad kai kuriems aspektams reikalingas nemažas dėmesys, neužtenka tik priimti ir taikyti įstatymus; kai kurie klausimai patenka į Ohrido pagrindų susitarimo taikymo sritį, kai kurie tėra nacionalinio pobūdžio klausimai, o kiti susiję su kaimyninėmis šalimis.

Europos institucijos mano, kad Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ateityje laukia narystė Europos Sąjungoje ir kad siekiant šio tikslo būtina visapusiška nacionalinė integracija vadovaujantis Ohrido pagrindų susitarimu. Europos Sąjunga tuo tiki ir tikės ateityje.

Galiausiai norėčiau pasinaudoti šia proga įdėmiau pažvelgti į derybų su Turkija padėtį ir pristatyti Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos planus šiuo svarbiu plėtros klausimu.

Iškart noriu pasakyti, kad labai svarbu tęsti derybas su Turkija, ir mes laikomės šios krypties. Tęsdami prieš tai Tarybai pirmininkavusių valstybių darbus, turime vilties visus įtikinti, kad kiek įmanoma reikia judėti į priekį šiame procese.

Prasidėjo toks derybų etapas, kuris, galima sakyti, yra šiek tiek sudėtingesnis arba šiek tiek problemiškesnis, taigi Turkijai reikės dėti dar daugiau pastangų siekiant įvykdyti nustatytas sąlygas. Mūsų laukia nemažai techniškai sudėtingų derybų skyrių. Tačiau taip pat iš karto noriu pasakyti, jog svarbu, kad Turkija daro pažangą vykdydama su Europos Sąjunga susijusias reformas.

Kaip naujasis Komisijos narys puikiai žino, šiuo metu atliekamas techninis darbas, susijęs su keturiais derybų skyriais: viešieji pirkimai; konkurencija; maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politika; socialinė politika ir užimtumas. Reikia pabrėžti, kad taip pat svarbus energetikos skyrius, kurio aktualumas ypač padidėjo pasirašius susitarimą dėl Nabucco.

Paskutinėje plenarinėje sesijoje Parlamentas diskutavo apie Turkiją, konkrečiai apie šalies demokratizaciją. Pastebimas kontrastas tarp demokratinės iniciatyvos proceso, kaip jį vadina Turkijos vyriausybė, ir kai kurių nerimą keliančių sprendimų, kaip antai neseniai priimto Konstitucinio Teismo sprendimo, kuriuo uždrausta politinė partija. Tai taip pat minėta diskusijose ir yra labai jautrus klausimas.

Taigi, nepaisant padarytos pažangos, siekiant užtikrinti, kad Turkija visiškai atitiktų Kopenhagos kriterijus, būtina imtis tolesnių veiksmų daugelyje sričių, įskaitant išraiškos laisvę, spaudos laisvę, religijos laisvės užtikrinimą visoms religinėms bendruomenėms įstatymuose ir realiame gyvenime, pagarbą nuosavybės teisėms, profesinių sąjungų teisėms bei mažumoms priklausančių asmenų teisėms, civilinę kariuomenės priežiūrą, moterų ir vaikų teises, kovą su diskriminacija ir lyčių lygybės priemones. Tai aiškiai atsispindi ir Parlamento rezoliucijoje, ir Tarybos gruodžio 8 d. išvadose.

Norėčiau taip pat paminėti kai kuriuos kitus Tarybos išvadų aspektus. Pavyzdžiui, Taryba pabrėžia, kad Turkija turi nedviprasmiškai įsipareigoti palaikyti gerus santykius su kaimynėmis ir taikiai išspręsti ginčus pagal Jungtinių Tautų Chartiją, jei reikia, su Tarptautinio Teisingumo Teismo pagalba. Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga, taip pat ir mes per dvišalius susitikimus su Turkijos atstovais paraginome Turkiją vengti bet kokių grasinimų, trinties ar veiksmų, kurie galėtų pakenkti geriems santykiams su kaimynėmis bei taikiam ginčų sprendimui.

Taryba labai apgailestaudama taip pat pažymėjo, kad Turkija dar neįgyvendino asociacijos sutarties papildomo protokolo, vadinamojo Ankaros protokolo, ir kad jos pažanga normalizuojant santykius su Kipro Respublika yra nepakankama.

Per 2010 m. pirmąjį pusmetį Asociacijos tarybos ir Asociacijos komiteto susitikimuose su Turkija turėsime galimybę įvertinti mūsų santykių raidą; tai bus gera proga išnagrinėti svarbias problemas, pvz., politinių kriterijų, pažangos derinant nacionalinius teisės aktus ir *acquis* taikymo.

Mes taip pat esame suplanavę keletą ministrų lygmens politinių lyderių politinio dialogo susitikimų – jie mums leistų pažvelgti į mūsų santykius platesniame tarptautiniame kontekste. Į tai atsižvelgdama, Taryba tikisi, kad Turkija parems Jungtinėse Tautose vykstančias derybas mano ką tik minėtu klausimu, būtent dėl Kipro problemos, vadovaudamasi JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis ir principais, kuriais remiantis buvo įsteigta Europos Sąjunga.

Pone pirmininke, ponios ir ponai, tikiuosi išgirsti jūsų nuomonę ir atsakysiu į visas pastabas ar klausimus, kuriuos man pateiksite.

Pirmininkas. – Dabar žodį suteikiu Komisijos nariui Š. Füle. Taip pat norėčiau pasveikinti jį, kadangi šiandien yra pirma diena, kai jis eina šias pareigas.

Štefan Füle, Komisijos narys. – Pone pirmininke, visų pirma labai džiaugiuosi, kad vos prieš keletą valandų pradėjęs eiti pareigas savo pirmąjį oficialų darbą turiu atlikti čia, Europos Parlamente. Taip pat manau, kad

labai gerai, kad pačios pirmos diskusijos su naujai paskirta Komisija Parlamente vyksta plėtros tema. Trečia, labai malonu, kad Europos Parlamentas trijuose pranešimuose pareiškė stiprią paramą plėtrai.

Šios rezoliucijos yra Europos Parlamento rimto požiūrio į Kroatijos, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir Turkijos narystės perspektyvas įrodymas. Tai aiškus ženklas, kad plėtra išliks vienu svarbiausių Europos Parlamento prioritetų, ir kartu su savo kolegomis padarysiu viską, kad plėtra toliau sėkmingai tęstųsi. Labai malonu, kad mano draugas valstybės sekretorius D. López Garrido Tarybos ir jai pirmininkaujančios valstybės vardu ką tik dar kartą patvirtino visišką paramą šiam procesui.

Džiaugiuosi teisingu ir gerai pasvertu Parlamento pranešimu dėl Kroatijos, ir norėčiau pasveikinti pranešėją Hannesą Swobodą. Pranešime pabrėžiama Kroatijos pasiekta pažanga tenkinant stojimo kriterijus, tačiau kartu nurodoma, ką dar būtina nuveikti, kad derybos būtų užbaigtos. Taigi jūsų pranešime pritarta Komisijos teiginiams ir pareikšta parama Komisijos atliekamam darbui. Norėčiau pabrėžti, kad derybas užbaigti 2010 m. vis dar įmanoma, jeigu Kroatija įgyvendins visas likusias gaires. Akivaizdu, kad viskas Kroatijos rankose.

Kroatija per pastaruosius metus nuveikė labai daug, tačiau dar lieka neišspręstų svarbių problemų. Čia mūsų vertinimai sutampa. Kroatijai visų pirma reikia sutelkti dėmesį į tolesnę savo teismo sistemos ir viešojo administravimo reformą, kovą su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, pagarbą mažumų teisėms, įskaitant pabėgėlių grįžimą, taip pat karo nusikaltėlių teismus ir visapusišką bendradarbiavimą su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai.

Pastarojo laikotarpio įvykiai kovojant su korupcija teikia vilčių. Mes tikimės, kad neteisėtos veiklos tyrimas duos konkrečių rezultatų. Kalbant apie esminį reikalavimą bendradarbiauti su TBTBJ, vyriausiasis prokuroras S. Brammertz patvirtino, kad kol kas visapusiško bendradarbiavimo nėra. Tačiau jis pripažino pastarojo laikotarpio teigiamus pokyčius, pvz., darbo grupės, skirtos tyrimui paspartinti, sudarymą. Tikiuosi, kad darbo grupės veikla greitai duos konkrečių rezultatų. Galiausiai Slovėnijos ir Kroatijos susitarimas dėl arbitražo teismo, pasirašytas 2009 m. lapkričio mėn. siekiant išspręsti dvišalį sienos klausimą, suteikė derybų procesui daugiau pagreičio, kuriuo, reikia tikėtis, Kroatija pasinaudos sustiprindama savo pastangas spręsti likusius klausimus.

Kalbant apie Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją, 2009-ieji buvo sėkmingi metai reformų srityje. Dėl visų pagrindinių politinių jėgų bendro politinio sutarimo valstybei pavyko padaryti ryškią pažangą svarbiose srityse. Buvo liberalizuotas vizų režimas, ir Komisija galėtų rekomenduoti pradėti stojimo derybas. Džiaugiuosi matydamas tvirtą Parlamento ir Komisijos sutarimą, kad stojimo derybos turėtų prasidėti, kaip nurodyta dalykiškame ir į ateitį orientuotame Z. Thalerio pranešime. Dabar šaliai tenka uždavinys išlaikyti reformų tempą.

Nors šalis ir atitinka politinius kriterijus, dar teks nemažai nuveikti. Bendra ateities vizija ir veiksmingas politinių jėgų politinis dialogas bus ypač svarbi pažangos sąlyga. Reikia toliau dėti pastangas, kad visų pirma būtų visapusiškai įgyvendintas Ohrido pagrindų susitarimas ir gerinami etninių grupių santykiai, užtikrinta teisinė valstybė ir nepriklausomi teismai, taip pat kad būtų sėkmingai atliekamas baudžiamasis persekiojimas svarbiose korupcijos bylose.

Ekonomikos krizė paveikė visas šalis. Deja, ši šalis jau pasižymėjo vienu iš aukščiausių nedarbo rodiklių Europoje. Dabar labiau nei kada nors anksčiau reikalingos racionalios makroekonominio valdymo ir aktyvios darbo rinkos priemonės, kad nedarbo augimas būtų suvaldytas, o vėliau – sumažėtų.

Kaip ir jūs, esu įsitikinęs, kad stojimo derybų pradžia yra labai svarbi siekiant išlaikyti reformų tempą šalyje. Ne mažiau svarbu ir tai, kad jas pradėjus pagerės viso regiono perspektyvos Europoje. Todėl derybų pradžia yra Europos Sąjungos strateginis interesas. Siekdamas paspartinti procesą, šią žinią perduosiu valstybėms narėms ir minėtai šaliai.

Turkijos klausimu norėčiau padėkoti jūsų pranešėjai R. Oomen-Ruijten už jos nuolatines pastangas siekti, kad pranešime dėl Turkijos būtų laikomasi teisingo ir nuoseklaus požiūrio. Komisija ir toliau yra už derybų su Turkija procesą, kadangi šis procesas labai skatina politines ir ekonomines reformas.

Svarbiausias išlieka su politiniais kriterijais susijęs darbas, ypač kalbant apie pagrindines laisves. Pernai įgyvendinta nemažai svarbių reformų. Kai kurios iš jų vos prieš keletą metų atrodė beveik neįmanomos. Praėjusią savaitę buvo panaikintas saugumo protokolas, kuriuo anksčiau kariuomenei buvo suteiktos teisės iškilus grėsmei saugumui įsikišti be leidimo. Tai svarbus civilių ir kariuomenės santykių pasiekimas. Mes atidžiai stebėsime tolesnius šio susitaikymo proceso veiksmus. Be to, daug žadantys pokyčiai yra įstatymo projekto, kuriame numatyta įsteigti nepriklausomą žmogaus teisių instituciją, pateikimas ir ilgai laukta kovos su korupcija strategija, kurią Turkijos vyriausybė iš esmės patvirtino sausio 21 d.

LT

Mes ir toliau remiame vyriausybės pradėtą atsivėrimo demokratijai procesą. Šios iniciatyvos sėkmei būtinas visų politinių partijų ir visų visuomenės sluoksnių dalyvavimas ir parama. Tačiau Komisija susirūpinusi dėl Konstitucinio Teismo sprendimo nutraukti kurdų interesams atstovaujančios parlamentinės partijos DTP veiklą. Mes taip pat apgailestaujame dėl šalies pietryčiuose gruodžio mėn. pabaigoje įvykusių areštų. Mes smerkiame tuo metu įvykdytus terorizmo aktus. Šie įvykiai tikrai neprisideda prie atsivėrimo demokratijai proceso sėkmės.

Hannes Swoboda, *autorius*. – (*DE*) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai padėkoti Tarybai ir Š. Fülei už jų pareiškimus, ypač dėl Kroatijos. Jie rodo, kad ir Taryba, ir Komisija turi ryžto užbaigti šį procesą kaip galima greičiau. Be to, pritariu Š. Fülei, kad derybas su Kroatija įmanoma užbaigti šiais metais, jei tik pakaks geros valios ir bus įgyvendinama tinkama politika. Be abejo, atsakomybė už tai, kad būtų imtasi lemiamų veiksmų, daugiausia tenka pačiai Kroatijai.

Čia norėčiau pažymėti, kad Kroatija padarė nemažą pažangą, ypač per pastaruosius mėnesius ir ypač kovodama su korupcija. Kroatija parodė, kad įstatymai taikomi visiems ir niekas neišvengs kovos su korupcija priemonių. Taip buvo pasiųstas svarbus signalas. Kroatija taip pat pasirašė susitarimą su Slovėnija, kurį gana greitai ratifikavo parlamente. Tai rodo tvirtą bendrą ryžtą įvykdyti būtinus reikalavimus. Tikiuosi, kad netrukus tai padarys ir Slovėnija. Esu įsitikinęs, kad Slovėnijos vyriausybė visiškai pritaria susitarimui, ir tikiuosi, kad šalies politinės problemos netrukus bus išspręstos, o susitarimas – ratifikuotas.

Tačiau darbai dar nebaigti. Kaip jau buvo minėta, kova su korupcija yra svarbus uždavinys. Tačiau padėties per vieną naktį nepakeisi. Šioje srityje dar daug neišspręstų problemų, bet esu tikras, kad vyriausybė ir atitinkamos valstybės institucijos turi valios tęsti šią kovą, nesinaudodamos politine įtaka.

Na, o teismų sistemos reforma susijusi ne tik su kova su korupcija, bet ir su daugeliu kitų klausimų, pvz., teisėjų mokymo. Kroatija turi žengti keletą žingsnių, kad būtų sukurta moderni teismų sistema, ir, tikiuosi, tai greitai įvyks.

Kalbėdamas apie bendradarbiavimą su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai (TBTBJ), Š. Füle padėtį apibūdino tiksliai ir išsamiai. S. Brammertz Užsienio reikalų komitetą užtikrino, kad būtų daroma tikrai daug. Tiesiog reikia rasti tam tikrus su byla, iškelta generolui A. Gotovinai, susijusius dokumentus, tačiau S. Brammertz pats teigia, kad jis nežino, ar šie dokumentai dar yra ir ar jie dar nesunaikinti. Gali būti, kad kai kurių iš jų niekada nebuvo. Vis dėlto tikiuosi, kad šiuo klausimu Kroatija padarys viską, kas įmanoma. Norėtųsi, kad Š. Füle minėta darbo grupė sulauktų didelio kitų šalių ekspertų palaikymo, automatiškai nereiškiant išankstinio pritarimo Kroatijos veiksmams. Tačiau manau, kad šioje srityje pažanga yra labai didelė. Tikiuosi, kad likę keli nedideli darbai per ateinančius keletą savaičių ar mėnesių bus užbaigti, kad S. Brammertz įsitikintų bendradarbiavimo visapusiškumu.

Daug nuveikta ir pabėgėlių ir šalies viduje perkeltų asmenų grąžinimo srityje. Dar liko kelios sudėtingos problemos, kurias gali būti gana sunku išspręsti. Kai žmonės bėgo palikę namus, kurie jiems nepriklausė, kuriuose jie gyveno kaip nuomininkai, pvz., tokie buvusiojoje Jugoslavijoje buvo socialiniai būstai, nelengva organizuoti jų grįžimą ir užtikrinti, kad jie vėl turėtų namus. Iš esmės grįžti nori daug žmonių, tačiau dėl ekonomikos krizės ir nedarbo jie atvyktų į regionus, kuriuose jau yra daug bedarbių, todėl, tiesą sakant, jiems nebūtų labai naudinga, kad jų grįžtų taip daug.

Reikia pripažinti, kad šioje srityje pažanga yra labai didelė. Esu tikras, kad dabartinė vyriausybė ir, tikėkimės, opozicija dirbs kartu, žengdamos paskutinius žingsnius. Per pastaruosius mėnesius Kroatijoje daug kartų pasitvirtino tai, kad bendras požiūris Europos klausimais yra lemiamas veiksnys. Turi būti bendras pasiryžimas spręsti esamas problemas ir, nepaisant vidaus skirtumų, aiškiai parodyti, kad žengiama keliu į Europą ir kad Kroatija ten privalo atsidurti kuo greičiau.

(Plojimai)

Zoran Thaler, *autorius.* – (*SL*) 2009-ieji buvo geri metai kandidatei į ES nares Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai (BJRM). Tai patvirtino Europos Sąjungos Komisija, Tarybai pirmininkavusi Švedija ir dabar pirmininkaujanti Ispanija. Tokios nuomonės laikiausi ir aš savo pranešimo projekte.

Valdžios institucijos Skopjėje ėmėsi darbo ir sėkmingai įgyvendino svarbiausias stojimo partnerystės sąlygas, vadinamąsias gaires. Antra, BJRM buvo pirmoji regiono valstybė, patenkinusi visus vizų režimo liberalizavimo reikalavimus. Tai jai pavyko dar pernai liepos mėn., o bevizis režimas įsigaliojo gruodžio 19 d. BJRM išsprendė ginčą dėl sienos su Kosovu ir sėkmingai bendradarbiavo įgyvendinant regionines iniciatyvas, tokias kaip CEFTA ir Pietryčių Europos bendradarbiavimo procesas. Ji taip pat sėkmingai bendradarbiauja su Hagoje

įsikūrusiu Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai. Praėjusią savaitę BJRM parlamentas priėmė rezoliuciją dėl Srebrenicos.

Ką šia rezoliucija ir mano pranešimu dėl BJRM pažangos mėginame pasiekti Parlamente? Visų pirma mes norime padėti. Norime padėti BJRM stabilumo keliu eiti Europos Sąjungos link. Verta prisiminti, kad BJRM buvo vienintelė iš buvusiųjų Jugoslavijos respublikų, sėkmingai išvengusi S. Miloševičiaus karų.

Antra, norime padėti kitai valstybei narei, konkrečiai Graikijai, ir kartu visai Europos Sąjungai, kadangi reikia turėti omenyje, jog bet kuri valstybė klesti tik tuomet, kai klesti jos kaimynės. Tai yra empirinis faktas, kuris gali būti įrodytas. Todėl raginu mūsų draugus valstybėje narėje Graikijoje spręsti šią problemą kartu su Makedonijos vyriausybe ir sušvelninti savo požiūrį į regioną už Graikijos šiaurinės sienos. Raginu Graikiją būti teisinga, nešališka ir plačiai mąstančia lydere, Balkanų regiono patarėja ir globėja. Šiandien Balkanams to reikia.

Šiuo atžvilgiu ypač palankiai vertinu 2014 m. darbotvarkę, parengtą G. Papandreou vadovaujamos naujosios Graikijos vyriausybės iniciatyva. Puikiai padirbėta! Aš reiškiu paramą Graikijai. Padarykime viską, kad pasiektume šį tikslą. Būkime solidarūs su valstybe nare Graikija ir su BJRM. Solidarumas turi būti abipusis.

Reikia turėti omenyje, kad Balkanai – tai tarsi važiavimas dviračiu. Kol judame, kol miname pedalus, viskas daugmaž gerai, tačiau jei tik sustojame, jei kelias užtvertas, jei patenkame į aklavietę, tuomet griūvame, visi griūvame ant žemės. Jei dabar sustotume, taika, stabilumas, saugumas ir socialinė sanglauda žlugtų.

Apibendrindamas norėčiau pabrėžti dar vieną dalyką: BJRM yra kandidatė nuo 2005 m. Mums visiems reikia suvokti savo sprendimų arba sprendimų nepriėmimo pasekmes. Kai lankausi Skopjėje, visuomet aiškiai pabrėžiu, kad Makedonija yra atsakinga už susitarimą su savo kaimyne Graikija.

Todėl kreipiamės į valdžios institucijas Skopjėje, Atėnuose ir Sofijoje, taip pat į Tarybai pirmininkaujančią Ispaniją, Komisijos narį Š. Füle, vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams C. Ashton ir Parlamentą: padarykime viską pagal savo kompetenciją, kad padėtume išspręsti šią problemą. Taip galime sukurti kitokius Balkanus, geresnius nei matėme per pastaruosius 20 metų.

Ria Oomen-Ruijten, *autorė.* – (*NL*) Pirmiausia norėčiau nuoširdžiai pasveikinti Komisijos narį Š. Fülę: sveikinu jus su paskyrimu ir tikiuosi, kad sėkmingai bendradarbiausime.

Pone pirmininke, norėčiau padėkoti visiems kolegoms Parlamento nariams, kurių dalykiškas indėlis į pranešimą leido mums pasiekti bendrą sutarimą dauguma klausimų. Taip pat norėčiau pakartoti, jog aš, kaip Parlamento pranešėja, siekiu, kad mes pareikštume aiškią, gerai pasvertą ir nuoseklią poziciją. Manau, kad tai galime padaryti tik tuomet, jei kartu sudarysime didelę daugumą.

Turkijai norėčiau pasakyti tris dalykus. Pirma, kaip nurodyta ir pranešimo pradžioje, vyksta atviros diskusijos, turime konstituciją ir teisės aktai yra įgyvendinami. Pradėsiu nuo atvirų diskusijų, atsivėrimo demokratijai. Grynai objektyviu požiūriu mes palankiai žiūrime į plačias diskusijas, kurias pernai inicijavo Turkijos vyriausybė dėl kurdų, alevitų teisių, kariuomenės vaidmens ir kt.

Vis dėlto, pone pirmininke, Konstitucinio Teismo sprendimas, priimtas pernai gruodžio mėn., garantuoja, kad teroristų išpuoliai pasikartos. Nuvilnijo Demokratinės visuomenės partijos (DTP) narių areštų banga, arešto grėsmė vis dar kybo virš Turkijos parlamento narių galvų. Taigi nuo vasaros vykusios atviros ir pozityvios diskusijos, atrodo, baigėsi pirma laiko. Žinoma, pone pirmininke, kaip liaudies atstovė, aš gerbiu teismų sprendimus, tačiau taip pat suprantu, kad Konstitucinis Teismas politinių partijų draudimo klausimu taip pat yra pareiškęs, kad Turkija dabar turėtų aktyviai įgyvendinti tai, ką rekomendavo Europos Taryba ir Venecijos komisija. Taigi aš raginu Turkiją taip ir daryti, kad ateityje vėl neatsidurtume tokioje nepageidautinoje padėtyje.

Pone pirmininke, dabar norėčiau pakalbėti apie kitą minėto teismo sprendimą – būtent apie sprendimą, kuriuo panaikinamas karo teismo jurisdikciją ribojantis įstatymas. Kaip Parlamento nariai, mes negalime kritikuoti sprendimo, tačiau juo dar kartą parodoma, kad šių sprendimų pagrindas, konstitucija, yra netinkama, nes ja – atsargiai renku žodžius – suteikiamas pagrindas priimti tokius sprendimus. Todėl mes visi dar kartą raginame Turkiją nedelsiant parengti konstitucijos pataisas, nes tik taip galima įgyvendinti tikras reformas, kurios būtinos siekiant modernizuoti Turkijos visuomenę.

Pone pirmininke, trečiasis ir pagrindinis klausimas, dėl kurio norėčiau išreikšti savo nuomonę, susijęs su reikalingų teisės aktų įgyvendinimu bei vykdymo užtikrinimu. Moterų teisių, religijos laisvės ir elgesio su

įtariamais nusikaltėliais srityse taip pat būtina visoje Turkijoje laikytis nustatytų standartų. Todėl, pone pirmininke, siūlau daugiau dėmesio skirti vykdymo užtikrinimui.

Dabar norėčiau pakalbėti apie pataisas. Kipro klausimu aš siekiau aiškaus ir labai plataus kompromiso su šešėliniais pranešėjais. Turkija turi žinoti, kad suderintas papildomas protokolas privalo būti priimtas nedelsiant. 34 punkte aš paraginau visas šalis užtikrinti, kad būtų rastas sprendimas Kipro padalijimo klausimu. Minėtu punktu aš konkrečiai prašau Turkijos pasiųsti teigiamus signalus.

Pone pirmininke, naujajame 48 punkte mes pabrėžiame, kad abu vadovai turi būti paraginti išdrįsti greitai priimti sprendimą dėl salos. Tai absoliučiai būtina. M. Cornelissen norėčiau pasakyti, kad nors jūsų pataisa dėl smurto prieš moteris tikriausiai nėra būtina, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija, kaip ir tikėtasi, taip pat jai pritars.

Pone pirmininke, galiausiai norėčiau dar kartą pasakyti, kad šiais metais mano tikslas taip pat yra parengti pranešimą, kuriame būtų pareikšta kritiška, tačiau gerai pasverta pozicija. Esu įsitikinusi, kad didele balsų dauguma priėmę šį pranešimą mes taip pat padėsime Turkijai rasti gerą būdą modernizuoti šalį ir užtikrinti gerovę visiems jos piliečiams.

Bernd Posselt, PPE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, iš Tarybos ir Komisijos tikimės labai konkrečių dalykų. Mes tikimės, kad šiais metais bus baigtos derybos su Kroatija ir pradėtos derybos su Makedonija. Taip pat turi būti pripažinta, kad šių dviejų šalių mažumų politika yra geresnė nei daugelio Europos Sąjungos valstybių narių ir kad abiejų valstybių vyriausybėse yra atstovaujama visoms mažumoms ir etninėms grupėms. Pone Š. Füle, tikiuosi, nesupyksite, jei pasakysiu, jog pabėgėlių grąžinimo klausimą Kroatija sprendžia taip, kad tai galėtų būti pavyzdys kitoms valstybėms. Todėl norėčiau gana aiškiai pareikšti, jog mes, žinoma, turime šioms šalims paaiškinti, kad jos vis dar turi dėti pastangas. Tačiau pareiškimas, kad viskas yra Kroatijos rankose, tikrai nepriimtinas. Kroatija ratifikavo susitarimą dėl sienos, ir norėčiau prisidėti prie H. Swobodos ir praraginti Slovėnijos parlamentą pasielgti taip pat. Taryba dar turi atverti tris derybų skyrius. Norėčiau paraginti Ispanijos atstovą Ministrų Taryboje užtikrinti, kad Ispanijos pirmininkavimo laikotarpiu jie būtų atverti. Tai leis Kroatijai užbaigti derybas šiais metais, jeigu su ja bus elgiamasi sąžiningai.

Kalbant apie apgailėtiną Makedonijos blokadą dėl šalies pavadinimo problemos, reikia pasakyti, kad čia taip pat ne viskas yra vien Makedonijos rankose. Iš tikro, atsakomybė tenka ES valstybei narei, kuri vykdo blokadą, pažeisdama tarptautinę teisę. Čia norėčiau aiškiai pasakyti, kad ES elgesys privalo būti patikimas, kitaip tariant, turime būti reiklūs kitiems, tačiau taip pat privalome laikytis savo pačių nustatytų standartų, antraip prarasime bet kokį pasitikėjimą. Manau, kad šiais metais svarbu pasirengti balsavimui dėl Kroatijos Parlamente, nuėjus ilgą ir sudėtingą kelią. Čia gali atvažiuoti stebėtojai, kaip buvo atvažiavę Čekijos, Slovėnijos ir Vengrijos stebėtojai, kurie buvo mūsų maloniai sutikti. Tikiuosi, kad Europos Parlamento rinkimai Kroatijoje galės įvykti kitais arba dar kitais metais ir kad Kroatijoje išrinkti nariai prisidės prie mūsų Parlamente ir padės pasirengti kitų Pietų Europos valstybių, visų pirma Makedonijos, stojimui.

Kristian Vigenin, *S&D frakcijos vardu.* – (*BG*) Pone pirmininke, pone Š. Füle, norėčiau prisidėti prie sveikinusiųjų jus tapus naujuoju Europos Komisijos nariu ir pasakyti, jog tai, kad šiandien pirmoji Parlamento diskusija dalyvaujant naujos sudėties Komisijai vyksta plėtros tema, gali būti svarbus ženklas.

Tiesą sakant, nebereikia kartoti, jog jau tapo aišku ir neginčijama, kad plėtra yra viena sėkmingiausių Europos Sąjungos politikos krypčių. Linkiu jums visokeriopos sėkmės. Mūsų Parlamentas padarys viską, kad paremtų jūsų pastangas, nes mes, Europos Parlamento nariai, esame didžiausi šio saugumo, gerovės ir piliečių teisių regiono – Europos Sąjungos – plėtros šalininkai.

Šiuo atžvilgiu manau, kad trijų pranešėjų pareiškimuose buvo išryškintas sudėtingas darbas, kurį atliko Užsienio reikalų komitetas ir jie patys. Noriu juos su tuo pasveikinti ir pasakyti, kad šie trys mūsų šiandien svarstomi pranešimai Užsienio reikalų komitete buvo priimti labai didele balsų dauguma. Tikiuosi, kad taip pat balsuosime ir šiandien.

Noriu pabrėžti, kad nors po bendrų diskusijų mūsų pozicijos ir nebebus tokios vienareikšmės, šiais mūsų pranešimais taip pat turėtų būti pasiųstas labai aiškus signalas atitinkamoms trims šalims, kad mes ir toliau remiame procesą, tačiau tam tikrų problemų sprendimo negalima vengti ir jos turi imtis atitinkamų veiksmų. Iš esmės jais norima pasakyti, kad Europos Parlamentas negali užsimerkti ir neužsimerks matydamas daugybę problemų, su kuriomis susiduriama įgyvendinant Kopenhagos kriterijus dėl pagrindinių teisių, spaudos laisvės, asociacijų laisvės apsaugos, taip pat mažumų teisių apsaugos, gerų santykių su kaimynais ir kt.

Norėčiau trumpai pažvelgti į tris klausimus, kurie, mano nuomone, yra ypač svarbūs kalbant apie šių trijų šalių pažangą siekiant narystės. Pirmiausia, kalbant apie Kroatiją, akivaizdu, kad šiai šaliai kelias narystės link jau atvertas. Pasiektas susitarimas su Slovėnija ypač svarbus, tačiau mes raginame kuo greičiau ratifikuoti jį, kad būtų galima derybas su Kroatija užbaigti iki šių metų pabaigos.

Tuo tarpu iš Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos tikimės pakankamo lankstumo Mes taip pat tikimės, kad naujoji Graikijos vyriausybė išspręs pavadinimo problemą, idant Makedonija galėtų dar šiais metais sužinoti derybų pradžios datą.

Dėl Turkijos reikia pasakyti, kad Kipro klausimo negalima išvengti. Kol nebus pažangos šioje srityje, Turkija negali tikėtis didelės pažangos jos integracijos procese.

Ivo Vajgl, ALDE frakcijos vardu. – (SL) Rezoliucijos dėl Kroatijos, kurią Parlamentas rengiasi patvirtinti šiandien, klausimu pripažįstame, kad ši šalis padarė pažangą tenkindama stojimo į Europos Sąjungą kriterijus, vykdydama demokratines sistemos reformas ir derindama savo teisės aktus su *acquis* reikalavimais. Todėl Kroatija aiškiai užima pirmą vietą šalių, kurios gali tikėtis tapti visateisėmis Europos Sąjungos narėmis, sąraše. Tai taip pat atveria Kroatijai galimybes užbaigti derybas dar šiais metais, kaip nurodyta mūsų pranešime.

Mums labai malonu, kad naujoji Kroatijos Ministrė Pirmininkė J. Kosor greitai ir sėkmingai ėmėsi veiksmų tose srityse, kuriose iki šiol susidūrėme su didžiausiomis kliūtimis: kova su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, administracinių reformų programos įgyvendinimas, su karo nusikaltimais susijusios problemos, teisinės arba konstitucinės apsaugos etninėms ir kitoms mažumoms užtikrinimas.

Pasirašydama susitarimą dėl arbitražo teismo sprendžiant sienos problemą su kaimynine Slovėnija, naujoji Kroatijos vyriausybė ne tik pašalino derybų kliūtį, bet taip pat padėjo pamatus spręsti kitas problemas. Svarbu, kad Kroatija ir toliau spręstų ginčus dėl sienų su kitomis savo kaimynėmis ir užtikrintų, kad šios derybos vyktų sąžiningai ir vadovaujantis principu pacta sunt servanda.

Be to, reikia pažymėti, kad šioje rezoliucijoje, parengtoje puikiai vadovaujant mano kolegai Parlamente pranešėjui H. Swobodai, taip pat buvo objektyviai ir pozityviai nurodytos probleminės sritys, kuriose Kroatijai dar teks nemažai padirbėti. Paminint tik keletą, tai – bendradarbiavimas su Hagos tribunolu, ligšiolinės pastangos kovojant su korupcija, pertvarkant ekonomiką ir finansus, poreikis aktyviau ir nuoširdžiau šalinti kliūtis sugrįžti Kroatijos serbams. Juk Kroatija yra ir jų tėvynė.

Be to, teigiami pranešimai dėl Kroatijos ir BJRM pažangos turėtų būti suprasti kaip akivaizdus ženklas, kad ES plėtra yra atvira visoms Vakarų Balkanų šalims, bei mūsų jau prisiimtų įsipareigojimų šioms šalims, taip pat ir Turkijai, patvirtinimas, jeigu jos atitiks visus nustatytus kriterijus. Tačiau tai labiausiai priklauso nuo jų. Norėčiau baigdamas palinkėti naujajam Komisijos nariui Š. Fülei visokeriopos sėkmės. Žinau, kad jis dirbs nepriekaištingai.

Franziska Katharina Brantner, Verts/ALE frakcijos vardu. – Pone pirmininke, Verts/ALE frakcijos vardu pirmiausia norėčiau nuoširdžiai pasveikinti Komisijos narį Š. Fülę atvykus į Parlamentą. Džiaugiamės galėdami su jumis dirbti ir tikimės bendradarbiauti ateityje. Taip pat norėčiau padėkoti H. Swobodai už naudingą bendradarbiavimą rengiant pranešimą dėl Kroatijos. Manau, kad bendradarbiavimas šiame procese buvo kokybiškas, ir dėkoju savo kolegoms.

Tik norėčiau pasakyti, kad rytą būtume pageidavę diskutuoti visi kartu, kad dalyvautų visos trys šalys, tačiau skirtingose sekcijose. Manome, taip padaryti tikriausiai būtų buvę protingiau, nei jas visas sumaišyti, tačiau tai tėra neesminė pastaba.

, Verts/ALE frakcijos vardu —. (DE) Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas pritaria greitam Kroatijos įstojimui į Europos Sąjungą, ir mes labai džiaugiamės greita šios šalies pažanga. Kroatijos greitas įstojimas bus rimtas ženklas dėl saugumo politikos visam Vakarų Balkanų regionui. Tai reiškia, kad Salonikuose Europos valstybių bei vyriausybių vadovų duotas narystės pažadas visoms Vakarų Balkanų valstybėms vis dar galioja. Šio pažado patikimumas ir tikrumas yra didelė paskata visoms regiono šalims įgyvendinti plataus masto reformas, dėl kurių šios šalys taps saugesnės, stabilesnės ir turtingesnės.

Dėl Kroatijos svarbu pasakyti, kad būtina stiprinti valstybės tarnybą ir didinti jos skaidrumą. Čia lemiamas veiksnys yra ne tik naujų teisės aktų priėmimas, bet visų pirma administracinis įstatymų įgyvendinimas. Mes, Verts/ALE frakcijos nariai, norėtume išvysti geresnių rezultatų šioje srityje. Manome, jog vienintelis būdas išspręsti korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo problemas yra nuoseklus naujų įstatymų ir direktyvų įgyvendinimas. Tas pats pasakytina apie teismus ir ypač svarbų skyrių dėl teismų sistemos, dėl kurio dar nėra susitarta. Kroatijos vyriausybės pranešimai yra geras dalykas, tačiau toliau turi būti atlikti veiksmai, kuriais

padėtis teismuose būtų pagerinta *de facto*. Šioje srityje taip pat tikimės daugiau skaidrumo ir mažiau politinės įtakos.

Dėl šios priežasties siūlome keturis pakeitimus ir raginame jus už juos balsuoti. Pirmas skirtas kovai su korupcija. Ypač pageidautume, kad būtų įtrauktas statybų ir miestų planavimo sektorius, kadangi čia sudaromos stambiausios viešųjų pirkimų sutartys.

Antra, pageidautume 19 punkte pažymėti, jog gėjų bei lesbiečių padėtis yra nepatenkinama. Šioms mažumų grupėms priklausantys žmonės buvo ne kartą užpulti. Kroatijos vyriausybė mus patikino, kad šie atvejai yra tiriami. Manome, kad tai labai teigiamas ženklas, ir norėtume paraginti Kroatijos valdžios institucijas paspartinti įstatymo dėl kovos su diskriminacija įgyvendinimą.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad mes nieko nežinome apie Kroatijos naujos energetikos politikos viziją. Todėl norėtume jus paraginti paremti mūsų siūlomą 7 pakeitimą. Mes tikimės, kad Kroatija netrukus taps Europos Sąjungos nare.

Charles Tannock, ECR frakcijos vardu. – Pone pirmininke, ECR frakcija palankiai žiūri į Europos Sąjungos plėtrą. Mes ne tik matome nemenką didesnės bendrosios rinkos naudą, bet taip pat, kitaip nei kai kurie kiti Parlamento nariai, laukiame federalistinių siekių susilpnėjimo Europos Sąjungos širdyje. Tačiau kandidatėms turi būti taikomi griežti ir daug reikalaujantys standartai, nustatyti Kopenhagos kriterijais.

Todėl mes visapusiškai remiame Komisijos kruopštumą rengiant kandidates ES narystei ir jos norą pasimokyti iš buvusių plėtros etapų, ypač iš Bulgarijos ir Rumunijos stojimo, kai buvo susidurta su problemomis organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos srityse. Kroatija ir Islandija, jei šios kandidatūra bus patvirtinta, neabejotinai yra geriausiai pasirengusios narystei Europos Sąjungoje šalys, o Kroatijos įstojimas padės stabilizuoti Vakarų Balkanus. Nors ir pripažįstame, kad sienos ginčas su Slovėnija dar neišspręstas, nemanome, kad dėl dvišalių ginčų Kroatijos narystė galėtų būti atidėta. Juk Italija netrukdė Slovėnijai įstoti, nepaisant tuo metu vykusių ginčų dėl sienos ir mažumų.

Kaip aiškiai nurodyta Komisijos ataskaitoje, Kroatija taip pat padarė nemenką pažangą įgyvendindama derybų gaires, ir ši šalis tebėra tvirtai pasiryžusi patenkinti ES lūkesčius. Makedonija šiuo metu taip pat yra visapusiškai sugrįžusi į narystės link vedantį kelią, ir mes pritariame ES vizų režimo liberalizavimui su Makedonija bei Serbija ir Juodkalnija, taip pat pritariame siūlymui kuo greičiau paraginti Tarybą leisti pradėti narystės derybas su Makedonija.

ECR frakcija mano, kad beveik komiškas ginčas dėl pavadinimo su Graikija turi būti išspręstas protingai ir greitai. Prezidentas G. Ivanov padėjo Makedonijos ES narystės siekiams įgyti daugiau pagreičio, ir mes tikimės, kad į jo kvietimą ką tik dar kartą išrinktam Graikijos prezidentui susitikti bus atsakyta teigiamai, vadovaujantis draugystės ir kaimynystės principais. Tuo tarpu Turkijos narystės ES klausimas lieka problemiškas, visų pirma dėl žmogaus teisių pažeidimų. Nesenas siaubingas atvejis, kai paauglė buvo palaidota gyva tiesiog dėl to, kad šnekėjosi su berniukais, – dar viena korta Turkijos narystės ES priešininkų rankose. Nuvilia ir Turkijos nesugebėjimas pripažinti Kipro bei įgyvendinti Ankaros protokolų, taip pat sutarties dėl santykių su Armėnija atnaujinimo ratifikavimo stabdymas.

Galiausiai, kaip nuolatinis Parlamento pranešėjas Makedonijos klausimu, norėčiau pridurti, kad neseniai apsilankęs Makedonijoje susidariau nuomonę, jog ji sparčiai artėja prie kandidatės statuso, ir aš tikiuosi, kad toks statusas jai bus suteiktas kaip galima greičiau.

Baigdamas norėčiau pasinaudoti proga savo, ECR, frakcijos vardu pasveikinti Komisijos narį Š. Füle, paskirtą per vakarykštį balsavimą, ir mano frakcija visapusiškai bendradarbiaus su juo sprendžiant sudėtingus uždavinius.

Takis Hadjigeorgiou, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (*EL*) Norėtume iškart pabrėžti, kad pritariame Turkijos integracijai. Mes tai sakome nuoširdžiai ir tikime, kad tai įvyks. Pirmiausia pačiai Turkijai, siekiant užtikrinti visų mažumų teises, būtina sumažinti rinkėjų balsų barjerą, kurį reikia peržengti norint iškovoti vietų Parlamente, taip pat būtina užtikrinti darbuotojų teises, kaip antai teisę į streiką ir kolektyvines derybas.

Turkija taip pat privalo rasti realų politinį kurdų problemos sprendimą, pripažinti Armėnijos genocidą, normalizuoti santykius su kaimyninėmis šalimis ir nutraukti Kipro okupaciją. Kaip pabrėžia Taryba, Turkija turi skubiai, nebedelsdama ir nieko nediskriminuodama įvykdyti visas Ankaros susitarimo papildomo protokolo sąlygas.

Ignoruodama tarptautinę teisę, Turkija neleidžia Kipro Respublikai naudotis savo suvereniomis teisėmis jos išskirtinėje ekonominėje zonoje. Mes pareiškiame, jog nesutinkame su nuomone, kad reikia pradėti derybas atitinkamame energetikos skyriuje.

Baigdamas norėčiau paminėti kai kurių narių ketinimus balsuoti už pakeitimą, kuriuo visos suinteresuotosios šalys raginamos padėti išspręsti Kipro klausimą. Esu įsitikinęs, kad padės visi. Tačiau ar tai nereiškia, jog siekiama, kad visi taptų vienodai atsakingi, kad vienoda atsakomybė tektų ir nukentėjusiajam ir okupantui? Jei norime išspręsti Kipro klausimą, privalome pabrėžti Turkijos atsakomybę. Mes privalome atvirai kalbėtis su Turkija, kurios integraciją, baigdamas vėl pakartosiu, mes remiame. Tačiau mes remiame Turkijos integraciją į Europos Sąjungą, o ne Europos Sąjungos integraciją į Turkiją.

Bastiaan Belder, EFD frakcijos vardu. – (NL) Rizikuodamas vėl supykdyti Turkijos diplomatus (atkreipkite dėmesį į jų reakciją į įvairius Europos Parlamento pateiktus pakeitimus), aš raginu Tarybą ir Komisiją į artėjančių derybų su Turkijos valdžios institucijomis darbotvarkę įtraukti šiuos penkis reikalavimus:

- 1. Suteikti juridinio asmens statusą visoms Turkijos religinėms bendruomenėms, nes tai esminė būtina religijos laisvės užtikrinimo Turkijoje sąlyga.
- 2. Nedelsiant nutraukti viešą neapykantos kampaniją prieš Turkijos krikščionis, vykdomą leidžiant mokyklų vadovėliuose ir vietos žiniasklaidoje vartoti dvejopai neigiamą prasmę turintį terminą "misionierių veikla", tarsi Turkijos krikščionys savaime būtų linkę užsiimti ardomąja veikla ir kenkti valstybei.
- 3. Nedelsiant nutraukti aiškų ne islamiškų mažumų diskriminavimą vykdant atranką į svarbius civilinius bei karinius postus Turkijos vyriausybės aparate.
- 4. Imtis veiksmingų priemonių vyriausybės lygmeniu, nukreiptų prieš antisemitizmą viešajame Turkijos gyvenime. Turkijos akademinės bendruomenės atstovas neseniai prabilo apie "užnuodytą atmosferą". Džiugu, kad atmosfera bent jau leidžia akademinės bendruomenės atstovui atvirai kalbėti apie tai. Taigi būtinos veiksmingos vyriausybės priemonės prieš Turkijos viešajame gyvenime augantį antisemitizmą. Čia pagrindinį vaidmenį turėtų suvaidinti Ministras Pirmininkas R. T. Erdoğan.
- 5. Galiausiai santykiai su Irano Islamo Respublika turi tiksliai atitikti transatlantinę politiką Teherano ir jo prieštaringos branduolinės programos atžvilgiu. Turkija turi paaiškinti savo poziciją dėl vis aštresnės Teherano branduolinės programos. Kaip NATO narė ir ES šalis kandidatė, Turkija turi atvirai paskelbti savo nuomonę. Ji privalo aiškiai pasirinkti.

Raginu Tarybą ir Komisiją rimtai pažiūrėti į Kopenhagos kriterijus ir skubių veiksmų reikalaujančią mano išdėstytą Turkijos kritiką, ir, pone Komisijos nary, dar kartą linkiu jums geriausios kloties einant naująsias pareigas. Tikiuosi, kad mūsų laukia konstruktyvios konsultacijos, taip pat tikiu, kad jūs rimtai žiūrėsite į Kopenhagos kriterijus ir todėl mes kartu dirbsime modernizuodami Turkiją – šalį, kurią aš taip pat noriu gerbti.

Barry Madlener (NI). – (NL) Pone Š. Füle, sveiki atvykę į Parlamentą! Pone pirmininke, Nyderlandų laisvės partija (PVV), kuriai atstovauju, nusprendė šiame Parlamente dirbti savarankiškai. Šiuo atveju mes labai sėkmingai bendradarbiaujame su Laisvos ir demokratiškos Europos frakcija ir su M. Messerschmidt, kuriam norėčiau iš širdies padėkoti.

Pone pirmininke, visų pirma norėčiau pareikšti, kad PVV nepritaria naujų narių priėmimui – nei Kroatijos, nei Makedonijos ir jau tikrai ne Turkijos. Turkijos vykdoma Kipro okupacija yra neteisėta, visi mes, Parlamento nariai, tai žinome, ir vis tiek toliau deramės su Turkija, rimtai dėl to jos net nepasmerkę. Turkijai nesame nustatę jokių – tiksliau, beveik jokių, – sankcijų. Tai, mano galva, yra silpnavališkas elgesys, todėl pateikiau pakeitimą, kuriame Turkija smerkiama už okupaciją ir jai nurodoma nedelsiant išvesti savo dalinius iš Kipro. Todėl tikiuosi, kad jūs visi paremsite šį pakeitimą.

Be to, spaudos laisvė Turkijoje patiria didžiulį spaudimą. Kai lankiausi Turkijoje, netgi buvo imamasi veiksmų prieš spaudą. Privalome tai griežtai pasmerkti, todėl pateikiau 16 pakeitimą.

Dabar, ponai ir ponios, pakalbėkime apie Iraną – pavojingą valstybę. Islamo diktatorius M. Ahmadinejad terorizuoja savo šalies gyventojus, nori ištrinti Izraelį iš žemėlapio ir to neslepia, gamina tolimojo nuotolio raketas, nuolat atlieka raketų bandymus, o vakar pradėjo gaminti branduoliniams ginklams tinkamą uraną. Ponai ir ponios, mes turime išreikšti savo pasibjaurėjimą tuo. Turkija, siekianti įstoti į ES, laiko Irano vyriausybę gera drauge ir turi būti už tai pasmerkta, todėl pateikiau 17 pasiūlymą. Tikiuosi jūsų paramos.

Be to, norėčiau pakalbėti apie derybas su Turkija. Turkija, kuri Iraną laiko savo drauge, yra okupavusi Kiprą, persekioja krikščionis, pažeidinėja moterų teises, yra Islamo konferencijos organizacijos (OIC) narė, vadovaujasi šariato teise, varžo žmogaus teises, yra islamiška valstybė, niekada neturi būti priimta į Europos Sąjungą. Mes negalime to leisti, todėl pateikiau 18 ir 19 pakeitimus, kuriais siekiama nutraukti šias stojimo derybas. Taigi tikiuosi, kad jūs visi paremsite mano pakeitimus.

Eduard Kukan (PPE). – Pone pirmininke, visų pirma norėčiau pasveikinti Z. Thalerį dėl šio pranešimo ir padėkoti jam bei kitiems kolegoms už jų labai dalykišką darbą rengiant šią rezoliuciją. Leiskite nuoširdžiai pasveikinti Komisijos narį Š. Füle ir palinkėti sėkmės būsimuose darbuose.

Europos liaudies partija mano, kad pernai BJRM įvyko daug teigiamų pokyčių. Jos pažanga, pasiekta įgyvendinant daugumą kriterijų siekiant pradėti ES stojimo derybas, yra išties reikšminga ir įspūdinga. Tai, kad Komisija rekomendavo pradėti derybas su BJRM, turėtų būti aiškus ženklas, jog ši šalis yra teisingame kelyje.

Todėl Parlamentas turėtų tvirtai pritarti šiai rekomendacijai ir, priimdamas šią rezoliuciją, pasiųsti minėtai šaliai ir iš tiesų visam regionui aiškų signalą. Tikiuosi, kad Europos Vadovų Taryba patvirtins Komisijos sprendimą bei šioje rezoliucijoje esantį raginimą ir nebedelsdama uždegs žalią šviesą deryboms su BJRM netolimoje ateityje. Taip pat tikiu, kad kol tai įvyks, derybose dėl pavadinimo klausimo bus pasiekta pažanga, o santykiai su kaimynėmis pagerės.

BJRM turėtų priimti šį iššūkį ir parodyti, kad ji pasirengusi įgyvendinti visus Kopenhagos kriterijus, kuriais remiantis turėtų būti vertinamas jos siekis tapti ES nare.

Raimon Obiols (S&D). – (ES) Manau, kad pranešimas apie Turkijos pažangą siekiant narystės Europos Sąjungoje, dėl kurio šiandien balsuosime, yra pozityvus. Jis yra atviras ir šiek tiek kritikuotinas, tačiau tai gerai pasvertas pranešimas, ir norėčiau dėl to pasveikinti pranešėją R. Oomen-Ruijten.

Žinoma, mūsų frakcija tam tikriems aspektams būtų skyrusi daugiau dėmesio. Tačiau mes pasiekėme bendrą sutarimą, kadangi tikime, jog pranešimui būtina kuo didesnė Parlamento parama.

Reikia pasiųsti aiškią žinią šiuo klausimu. Tai turėtų būti pozityvi, geranoriška žinia, tačiau ji taip pat turi būti griežta, kad paspartintų derybų procesą ir Turkijoje paskatintų modernizavimą ir demokratines reformas. Mes šiuo klausimu turime kalbėti aiškiai: turime įveikti šį vangumą ir neapsisprendimą derybų procese.

Visuomenės nuomonės apklausų duomenimis, visuomenės parama Turkijos narystei mažėja, ir visuomenės supratimą reikia keisti. Tai galima pasiekti tik užtikrinant, kad derybos ir reformos vyktų toliau, kad Europos Sąjunga parodytų, jog vykdo prisiimtus įsipareigojimus, ir kad ji nesiųstų prieštaringų signalų, dėl kurių atsiranda netikrumas. Žinoma, Turkija taip pat privalo ryžtingai žengti reformų keliu.

Ateityje mūsų laukia du galimi variantai: uždaras susiskaldymo, konfrontacijos ir nepasitikėjimo ratas arba sėkmingas rimtų, griežtų ir nedviprasmiškų derybų procesas.

Jei šis pranešimas taps bent kukliu indėliu siekiant tokios pažangos, manau, galėsime būti patenkinti.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (*DE*) Pone pirmininke, kaip delegacijos vadovas visų pirma norėčiau pasveikinti Z. Thalerį parengus labai gerai pasvertą pranešimą. Skopjė įgyvendino reformas ir artėja prie narystės Europos Sąjungoje. Mes tai vertiname labai palankiai ir labai tuo džiaugiamės. Vizų liberalizavimas turbūt buvo aiškiausias ir regimiausias ženklas. Tai buvo labai svarbus įvykis mūsų bendradarbiavimo procese. Šis tikslas pasiektas tik glaudžiai bendradarbiaujant su ES valstybėmis narėmis. Jis atspindi atvirumą, sąveiką ir bendradarbiavimą.

Tačiau negalime pamiršti, kad narystės siekiančios kandidatės statusas Makedonijai buvo suteiktas prieš ketverius metus, ir nuo to laiko mes nuolat savęs klausinėjame, kada ji pagaliau įstos į Europos Sąjungą. Norėčiau paraginti visas šalis užtikrinti, kad konfliktas dėl pavadinimo, kuriam šiuo metu skiriama daugiausia dėmesio, būtų išspręstas. Turime pasinaudoti impulsu, kurį davė gruodžio mėn. Tarybos sprendimas ir naujoji Graikijos vyriausybė. Šis impulsas kasdien vis silpnėja. Norėčiau šalims pasakyti, kad jeigu mes dabar sutelksime dėmesį į kitus klausimus, pvz., finansų krizės, Makedonijos narystės tikslas vėl atsidurs antrame plane. Tikrai nenorime, kad taip atsitiktų, taigi privalome toliau dėti visas pastangas šioje srityje.

Marije Cornelissen (Verts/ALE). – (*NL*) Per pastaruosius šešis mėnesius pasinaudojau kiekviena proga nuvykti į Balkanus ir Turkiją ir pasišnekėti su ten gyvenančiais žmonėmis. Nuostabu išties pamatyti, kas ten

vyksta rengiantis stoti į ES: didžiuliai politiniai laimėjimai, bet taip pat visų pirma grynai praktiniai pokyčiai, naudingi ten gyvenantiems žmonėms.

Juodkalnijoje, pavyzdžiui, pagaliau pripažintas homoseksualizmo egzistavimas. Turkijoje moterų prieglaudos pagaliau sureguliavo santykius su policija, ir tai tik du pavyzdžiai. Turėtume entuziastiškai žvelgti į šių šalių pasiekimus, tačiau kartu turime labai aiškiai nurodyti, ką dar reikia padaryti.

Europos Parlamentas ir valstybės narės privalo toliau reikalauti patenkinti kriterijus, kuriuos mes nustatėme proceso pradžioje. Tačiau mums taip pat reikia stengtis nesilpninti stojimo proceso galios kuriant papildomas kliūtis.

Norėčiau trumpai pakalbėti apie Makedoniją. Visi sutariame, kad ši dvišalė problema turi būti išspręsta. Taip pat sutariame, kad ES privalo kuo daugiau padėti šiame procese. Dvišalės problemos savaime neturėtų tapti kliūtimis stojimo procese. Tai pasakytina apie Makedoniją, tačiau ne mažiau ir apie Kroatiją, Serbiją, Turkiją, Kosovą ir Islandiją. Ten gyvenantiems žmonėms narystės perspektyva yra per daug svarbi, kad galėtume ją paversti dvišalio ginčo įkaite.

Todėl prašau jūsų visų balsuoti už 4 pakeitimą, kuriuo siekiama pranešimą dėl Makedonijos papildyti 30 punkto 2 dalimi. Be to, prašau jūsų svarstant šiuos tris pranešimus turėti omenyje ypatingą stojimo proceso svarbą.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (*PL*) Pone pirmininke, Komisijos nary Š. Füle, visų pirma norėčiau pasveikinti jus su išrinkimu į šias pareigas. Esu įsitikinęs, kad vaisingai ir veiksmingai dirbsime kartu toliau siekdami Europos Sąjungos plėtros. Esu tikras, kad iki šių metų pabaigos užbaigsite Europos Sąjungos derybų su Kroatija procesą. Esu įsitikinęs, kad jūs taip pat netrukus pradėsite derybas su Makedonija. Tikiuosi, kad tai taip pat įvyks šiais metais.

Šioje kalboje norėčiau pabrėžti ypatingą Kroatijos, kaip būsimos Europos Sąjungos valstybės narės, vaidmenį, ypač saugant mūsų bendras vertybės ir užtikrinant mūsų žemyno saugumą. Mes vertiname Kroatijos dalinių, priklausančių NATO pajėgoms, misiją Kosove ir Afganistane. Maždaug 300 Kroatijos kareivių, diplomatų ir policijos pareigūnų taip pat dalyvauja ISAF operacijose trijuose Afganistano regionuose. Mūsų naujoji sąjungininkė drąsiai parėmė kovą su terorizmu keliose NATO misijose. Esu tikras, kad Kroatijos narystė Europos Sąjungoje padės užtikrinti ilgalaikį saugumą šioje Europos dalyje, kuri tik prieš keletą metų išgyveno žiaurų konfliktą ir etninį valymą.

Jei Kroatija įgyvendins visas reformas, ji gali derybas su Europos Sąjunga užbaigti iki šių metų pabaigos. Tai geras tikslas, taigi tikiuosi, kad visi parems šias pastangas. Turėtume vertinti tai, kad Kroatija įvykdė daugelį reformų, ypač teismų sistemos ir viešojo administravimo, taip pat kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu srityse. Kroatijos priėmimas į Europos Sąjungos valstybių narių šeimą yra mūsų strategijos sukurti demokratijos ir gerovės žemyną dalis. Šios Balkanų regiono šalies pavyzdys patvirtina, kad Europos Sąjungos plėtros procesas yra rimta paskata politinėms ir ekonominėms reformoms narystės siekiančiose šalyse. Prisiminkime tai ir galvodami apie savo rytų kaimynę Ukrainą.

Niki Tzavela (EFD). – (*EL*) Pone pirmininke, pernai Turkijos nevienareikšmė užsienio politika sukėlė sąmyšį ir tarptautinėje bendruomenėje, ir Turkijos visuomenės sekuliariojoje dalyje. Kokia yra Turkijos kryptis? Ar ji artėja prie daugiakultūrės Europos, ar tampa islamiška valstybe?

Norėčiau Parlamentui trumpai priminti apie Turkijos politinę poziciją dėl Irano, nepriimtiną diplomatinę kalbą Izraelio atžvilgiu, ginčą su Egiptu dėl Gazos sienų ir Turkijos vyriausybės neseną sprendimą panaikinti įvažiavimo vizų reikalavimą 7 arabų šalims. Kaip žinome, daugelyje jų prieglobstį rado islamiškos asociacijos, kurių nariai dabar gali lengvai atvykti į Europą ir Vakarų valstybes. Vizų panaikinimas visų pirma sukėlė pasipiktinimą sekuliariojoje Turkijos valstybėje.

Jeigu mes Iranui nustatysime naujas sankcijas, Turkijos pozicija JT Saugumo Taryboje bus pradinis taškas sprendžiant apie šiuolaikinės Turkijos ateitį. Nuo to momento Parlamente apie Turkija kalbėsime kitaip.

Philip Claeys (NI). – (*NL*) Dėl suprantamų priežasčių Europos viešoji nuomonė labai nepalanki Turkijos, kuri yra islamiška ne Europos šalis, narystei. Praėjusios kadencijos Komisija žadėjo, kad derybos su Turkija bus nutrauktos, jeigu paaiškės, jog ši nevykdo savo demokratinių įsipareigojimų, ir kad derybos bus vykdomos tokiu pat greičiu, kokiu vyks reformų procesas Turkijoje. Nė vienas iš šių pažadų neįvykdytas.

Priešingai, vis atidaromi nauji skyriai, nors Turkija eina atgal, o ne į priekį. Politinės partijos uždraudžiamos, kurdų tautybės merai areštuojami, o krikščionys kenčia nuo bauginimų, smurto ir administracinių

apsunkinimų. Krikščionims rašytojams ir mokslininkams tenka slėptis. Dar net nepaminėjau tokių reiškinių, kaip priverstinės vedybos ir vadinamieji "žudymai dėl garbės".

Kokį terminą Komisija nustatys Turkijai, per kurį ji privalės pripažinti visas Europos Sąjungos valstybes nares? Kada Turkija turės įgyvendinti Ankaros protokolo reikalavimus? Kada Kipre bus nutraukta neteisėta karinė okupacija?

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (*ES*) Pone pirmininke, kaip ir mano kolegos Parlamento nariai, aš taip pat norėčiau pasveikinti Komisijos narį Š. Füle su naujomis pareigomis ir tikiuosi, kad puikus įspūdis, kurį jis padarė per Užsienio reikalų komiteto posėdį, išliks per visą jo kadenciją, ypač sprendžiant sudėtingus plėtros klausimus.

Norėčiau pasakyti keletą žodžių apie Turkiją. Pirmiausia sveikinu pranešėją R. Oomen-Ruijten, komitete pasiekusią puikių rezultatų.

Jos pranešimas, skirtas 2008 ir 2009 m., nei per daug sureikšmina, nei sumenkina nagrinėjamas problemas; jame pabrėžiamos Turkijos pastangos pabandyti patenkinti Kopenhagos sąlygas ir kriterijus.

Vis dėlto, mano nuomone, šias pastangas reikia vertinti atsižvelgiant į Turkijos dabartines aplinkybes ir politinę padėtį: septynerius metus šalį valdė R. T. Erdoğano vadovaujama islamiška vyriausybė, nauji rinkimai numatyti 2011 m. liepos mėn.; šalis kunkuliuoja pykčiu dėl operacijos "Kūjis" bylų ir dėl "Emasya" protokolo, suteikusio daug galių kariuomenei, panaikinimo ir ypač dėl teismo sprendimo, kuriuo Turkijoje uždrausta Demokratinės visuomenės partijos veikla.

Šios aplinkybės, pone Komisijos nary, reiškia, kad Turkijos atvejį reikia nagrinėti labai atsargiai. Turkija turi atitikti Kopenhagos kriterijais nustatytas sąlygas ir reikalavimus ir, žinoma, ji turi įvykdyti Ankaros protokolą. Tačiau, pone Komisijos nary, atsižvelgiant į minėtas aplinkybes bei padėtį, akivaizdu, kad pasiųstas blogas signalas gali turėti labai rimtų pasekmių Europos Sąjungos saugumui, ypač atsižvelgiant į tai, kad valdančioji partija neturi konstitucijai pakeisti reikalingų trijų penktadalių balsų daugumos parlamente; toks signalas galėtų sukelti pavojingus neramumus jau ir taip gana nestabilioje šalyje, kuri yra strateginis Vakarų partneris Atlanto aljanse.

Derybas vesti turime labai atsargiai, kad išvengtume bet kokių klaidų.

Richard Howitt (S&D). – Pone pirmininke, visų pirma norėčiau viešai pakartoti savo sveikinimus Komisijos nariui Š. Fülei. Mes šį jūsų pirmosios darbo dienos rytą jus anksti pakėlėme ir, manau, kad ir ateityje taip bus ne kartą.

Turkijos visuomenėje yra nemažai skeptikų, abejojančių ES pažadais, ir, kadangi jūs susiduriate su kai kurių ES šalių visuomenių skepticizmu, jūsų, pone Komisijos nary, užduotis – būti teisingam ir objektyviam, o taip išties galima įgyti visuomenės pasitikėjimą. Kitos jūsų užduotys – ginti plėtrą, įtikinti skeptiškai nusiteikusių šalių visuomenes. Mūsų frakcija rems šią jūsų veiklą.

Turkijos klausimu Socialistų ir demokratų frakcija ir toliau pritaria narystei ir reformoms. Komisijos pažangos ataskaitoje nurodyta, kad pastangos vykdyti reformas toliau dedamos, tačiau turi būti intensyvesnės. Mes pritariame. Taigi, kalbėdamas apie pirmąjį pranešimą per šią penkerių metų Parlamento kadenciją, norėčiau pirmiausia pateikti keletą pastabų dėl to, kaip Parlamentas turėtų spręsti Turkijos klausimą. Pranešėjai norėčiau pareikšti pagarbą už nuoširdžias pastangas siekti bendro sutarimo Parlamente ir padėką už bendradarbiavimą. Tikiuosi, kad ateityje frakcijų pritarimo jūs sieksite prieš pateikdama kompromisų, dėl kurių sutarta komitete, pakeitimus plenariniam posėdžiui, kadangi mūsų nesutarimai yra nedideli.

Tačiau tikras išbandymas jums, kaip pranešėjai, ir šios kadencijos Parlamentui yra užtikrinti, kad mes kiekvienais metais pasinaudotume savo įtaka garantuodami nuoseklią pažangą vedant Turkiją narystės link. Tam reikia lyderystės ir Parlamente, ir šioje šalyje.

Kolegoms iš Kipro norėčiau pasakyti, kad mes suprantame jūsų skausmą, patiriamą dėl neteisybės. Mūsų frakcijoje mes siekėme visapusiško sutarimo jūsų klausimu, tačiau šiuo ypač svarbiu metu norime laikytis požiūrio, palankaus susitaikymo pastangoms siekiant teisingumo abiem bendruomenėms, o ne iš anksto paskelbti jų rezultatą kurios nors pusės naudai.

Kitiems Parlamento nariams norėčiau pareikšti, kad dalykiška Turkijos kritika yra reikalinga; mes patys esame kritiški draugai. Tačiau tiems, kurie šiose diskusijose yra prieš Turkiją, pareiškiame, kad jūs esate mažuma; daugelio iš jūsų argumentai remiasi prieš islamą nukreipta religine nepakanta bei politinės naudos siekimu

sąmoningai kuriant nepagrįstas baimes dėl imigracijos. Tokie argumentai pasibjaurėtini ir atstumiantys, kaip ir jūs patys.

Galiausiai Parlamento daugumai, remiančiai Turkijos narystę, mes turime vėl pakartoti: negalime leisti rėksmingiems oponentams nustelbti mūsų. Mes tikimės, kad kolegos turkai tęs skausmingus savo visuomenės pokyčius, nepaisydami pasekmių vidaus politikoje.

Šios reformos savaime yra geras dalykas, tačiau tie Parlamento nariai, kurie pritariame narystei, privalome užtikrinti, kad skausmingos jų pastangos nenueitų veltui, patys darydami tai, ką sakome, atverdami ir uždarydami derybų skyrius pagal esminius kriterijus, vykdydami Tarybos pažadus ir veikdami sąžiningai.

Norica Nicolai (ALDE). – (RO) Savo kalboje aš šnekėsiu tik apie Makedoniją, nes norėčiau pabrėžti, kad pranešime minima Makedonijos pažanga ir remiamas sprendimas pradėti derybas su šia šalimi.

Aš nekalbėsiu apie tai, kaip gerai pranešime išlaikyta pusiausvyra, ar tai, kaip išsamiai jame aprašyti teigiami bei neigiami veiksniai, su kuriais susiduria ši šalis.

Norėčiau pabrėžti du dalykus. Makedonijoje atliktos balsavusiųjų apklausos ir nuomonės apklausos rodo, kad ši šalis yra viena iš optimistiškiausiai ES atžvilgiu nusiteikusių tame regione. Manau, jog gyventojų parama yra derybų proceso sėkmės sąlyga. Antra, manau, kad Europos Sąjungos narė Graikija privalo suvokti europietiškus susitaikymo su istorija modelius ir visokeriopai stengtis užtikrinti, kad ginčas dėl pavadinimo su Makedonija netaptų šiai šaliai kliūtimi žengti į Europą, kadangi kitoks požiūris prieštarautų Europos dvasiai ir likimui.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau su džiaugsmu sutikti ir pasveikinti Komisijos narį Š. Füle.

Pirmadienį Stambule įvyko 12-asis teismo posėdis byloje, iškeltoje asmenims, kaltinamiems Hranto Dinko nužudymu. Pirmą kartą šios bylos oficialūs stebėtojai konstatavo, kad teismas iš tikrųjų stengėsi nustatyti tiesą ir kad prokuroras pabrėžė šios bylos, iškeltos kaltinamiesiems Hranto Dinko nužudymu, sąsajas su kitomis nagrinėjamomis bylomis, kaip antai "Ergenekon" tinklo byla.

Šis faktas yra ypač svarbus, kadangi šios bylos susijusios su politinėmis žmogžudystėmis, visuomenėje paplitusia nepakanta ir tebevyraujančiu nebaudžiamumu. Be to, tokį požiūrį išraiškingai išdėstė šių politinių žmogžudysčių aukų šeimos, kai, kalbėdamos apie Turkijos "gilią valstybę", pasiskelbė Hranto Dinko "gilia šeima". Tai jums pasakoju, kadangi reikalai juda į priekį ir kadangi Turkijos pilietinėje visuomenėje jaučiamas noras ir iniciatyva vykdyti reformas, skatinančias demokratiją bei teises. Šis noras ir iniciatyva yra ypač stiprūs.

Taip pat norėčiau paminėti kitą svarbų pavyzdį, patekusį į šių dienų laikraščių antraštes. Tai jau minėtų su šeimos garbe susijusių nusikaltimų atvejis, kai šešiolikmetė mergaitė buvo rasta palaidota vištidėje po to, kai šeimos taryba ją nuteisė už pokalbius su berniukais. Tai pasibaisėtina ir nusikalstama. Šios šeimos nariai, be abejo, turi būti uždaryti į kalėjimą.

Tiesą sakant, prieš keletą metų tokie nusikaltimai nepatekdavo į antraštes. Todėl šiandien džiugu matyti, kad šie vadinamieji garbės nusikaltimai, kurie yra tiesiog barbariški, Turkijos visuomenėje nebėra toleruojami. Turkijos visuomenė nuolat kinta, yra netgi apimta neramumų, ir manau, jog kalbėdami apie Turkiją turime suprasti, kad bet kokios reformos šioje šalyje turi didelį poveikį piliečių santykiams, valstybės aparatui, Turkijos istorijai ir demokratijai. Tai yra ypatingos svarbos dalykai.

Manau, jog mūsų procesas turi būti visiškai nuoširdus. Šiandien mūsų proceso nuoširdumas pripažįstamas ir atitinka mūsų sugebėjimą remti sudėtingą, labai svarbų istorinį procesą Kipre. Šiandien ES privalo Kiprui aiškiai pasakyti, kad mes esame pasirengę, panaudodami visas turimas priemones, įskaitant ekonomines ir finansines, remti ir užtikrinti bet kokį šiaurės ir pietų pasiektą susitarimą ir kad mes taip pat pasirengę užtikrinti, kad joks ES teisės aktas netaptų kliūtimi Kipre siekti bendro sutarimo. Privalome eiti į priekį; Turkijos narystės ES ateitis taip pat priklauso nuo šio klausimo sprendimo.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Pone pirmininke, aš retai sutinku su H. Flautre, tačiau pritariu daugeliui jos ką tik pareikštų pastabų. Visų pirma raginu sąžiningiau spręsti Turkijos klausimą. Neabejoju, kad mes visi norime gerų santykių su Turkija ir daugelis iš mūsų, turbūt dauguma, linkime Turkijai vieną dieną įstoti į Europos Sąjungą, kitokią Europos Sąjungą, nei dabar kuriamoji. Taip yra dėl to, kad kai kas pripažįsta, jog Turkijos stojimas neišvengiamai pakeistų ES projekto pobūdį, kuris dabar linkstą į nepageidaujamą politinę integraciją, kuriai jie taip priešinasi.

Komisijai noriu užduoti vieną ar du klausimus. Kas nutiko derybose su Turkija? Kodėl tiek nedaug skyrių atidaryta? Tuo metu, kai visos mūsų šalys susiduria su energetikos saugumo problema, o Turkija dėl savo svarbios geografinės padėties gali suteikti galimybę nutiesti vamzdynus iš Kaspijos jūros, kodėl energetikos skyrius dar neatidarytas? Kipre artėjant prezidento rinkimams ir vykstant deryboms dėl susijungimo, daug galvojama apie šią šalį. Žinoma, vargu ar kada nors Parlamente galima diskutuoti apie Turkiją neminint Kipro, tačiau galbūt, užuot nuolat kritikavusi Turkiją, ES geriau pabandytų ją labiau remti šiuo klausimu. Kodėl mes tik iš Turkijos reikalaujame pasinaudoti savo įtaka, nors ES narės Graikija ir Kipro Respublika turėtų atlikti labai svarbų vaidmenį?

Sutinku, kad Turkija Šiaurės Kipre turi sumažinti savo karinius dalinius. Iš tikrųjų, aš nuolat Turkijos atstovams siūlau vienašališkai sumažinti karių skaičių, nes tai būtų drąsus ir pasitikėjimą didinantis žingsnis, tačiau mes visi žinome, kad jei K. Anano planas būtų buvęs įgyvendintas, Turkijos karių skaičius būtų sumažėjęs iki 650, o Graikijos – iki 950. Apgailėtina, kad jokios pažangos nepasiekta atveriant tarptautinę prekybą su Šiaurės Kipru. Kodėl Europos Sąjunga neįvykdė savo 2004 m. gegužės mėn. duoto pažado užbaigti Šiaurės Kipro izoliaciją?

Iš visų pasaulio vietų, kur ES išties gali atlikti naudingą vaidmenį ir šiek tiek geranoriškai panaudoti savo įtaką, išsiskiria Kipras, tačiau mes to nedarome. Nekaltinkime Turkijos dėl ES vidaus sunkumų.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (*EL*) Pone pirmininke, mūsų prieštaravimas Europos Sąjungos plėtrai dera prie mūsų prieštaravimo Graikijos, t. y. mano šalies, integracijai į Europos Sąjungą ir prie kovos siekiant ją išlaisvinti iš šio imperialistinio darinio.

Visas plėtros procesas eina koja kojon su NATO stiprinimu ir NATO vykdoma Vakarų Balkanų okupacija, Kosovo atskyrimu ir Bosnijos ir Hercegovinos destabilizavimu, taip pat Europos Sąjungos pastangomis užginčyti sienas ir destabilizuoti regioną, su prieš Serbijos žmones nukreipta prievarta, su naujomis trintimis ir nesutarimais Balkanų regione.

Šie vadinamieji dvišaliai klausimai iš tikrųjų visiškai nėra dvišaliai; tai yra tarptautiniai klausimai, todėl juos ir nagrinėja JT. Tuo pat metu Balkanų regionas patiria neįtikėtiną krizę, neabejotinai sukeltą reformų, kurias šių šalių žmonėms tenka išverti, kad šalys galėtų įstoti į Europos Sąjungą.

Prie šio proceso dera Ankaros nesukalbamumas Kipro klausimu, *casus belli* Egėjo jūros regione, prie kurio prisideda "Frontex" agentūra, ginčydama sienas regione, iš esmės uždraustos profesinės sąjungos, taip pat kitos nedemokratinės priemonės Turkijoje.

Tai dar viena priežastis, kodėl mes remiame šių šalių darbininkus kovoje su integracija, kad jie galėtų apginti savo teises.

Lorenzo Fontana (EFD). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, Tarybai pirmininkaujant Švedijai ir Ispanijai Turkijos narystė tapo Europos Sąjungos prioritetu, tarsi tai būtų iš anksto nuspręstas klausimas.

Mes manome, kad Turkijos narystė nei realistiška, nei reikalinga. Visų pirma geografiškai Turkija nepriklauso Europai; antra, Turkija tampa vis labiau islamiška šalimi, ji yra viena svarbiausių didžiausios tarptautinės islamiškos organizacijos Islamo konferencijos organizacijos (OIC) narė; trečia, religinės mažumos yra persekiojamos ir jų žeminimas įsišaknijęs visuomenėje; ketvirta, Turkija ir toliau oficialiai neigia 1,5 mln. Armėnijos krikščionių genocidą ir, pažeisdama tarptautinę teisę, yra okupavusi Kiprą kariniu ir politiniu požiūriais.

Privalome taip pat prisiminti, kad priėmus Turkiją į Europos Sąjungą mūsų kaimynėmis taps tokios šalys, kaip Irakas, Iranas ir Sirija. Galiausiai mes taip pat privalome prisiminti, kad Turkija, turinti 90 mln. gyventojų, iki 2030 m. bus didžiausia pagal gyventojų skaičių Europos Sąjungos šalis. Tai reiškia, kad ji turės daugiausia atstovų Europos Parlamente ir didelę procentinę balsų dalį Europos Vadovų Taryboje; pusiausvyra Europoje tikrai bus suardyta.

Diane Dodds (NI). – Pone pirmininke, kaip ir daugelis kitų kolegų Parlamento narių šį rytą, norėčiau paprašyti diskutuoti sąžiningai ir realistiškai, ypač Turkijos klausimu. Aš pritariu kolegoms, raginusiems aktyviai remti Kiprą siekiant kokio nors susitarimo su Turkija.

Norėčiau labai greitai atkreipti jūsų dėmesį į vieną šio klausimo aspektą, patraukusį mano dėmesį, būtent į sunkią padėtį, į kurią pateko mano atstovaujami piliečiai, patyrę didžiulius finansinius nuostolius dėl nesąžiningų nuosavybės sandorių Turkijoje. Nuo tada, kai liepos mėn. tapau Parlamento nare, į mane kreipėsi daug rinkėjų, nemažas pinigų sumas, nuo 50 000 EUR iki 150 000 EUR, investavusių į nuosavybę ir vėliau

patyrusių nuostolių iš šių investicijų, kurios daugeliu atvejų, atrodo, tebuvo paprasčiausia apgaulė. Norėčiau paprašyti Komisijos išnagrinėti šį klausimą ir aktyviai imtis jį spręsti.

Elmar Brok (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke D. Lópezai Garrido, pone Komisijos nary, iki šiol plėtros politiką lydėjo sėkmė, tačiau, kaip pamatėme paskutiniame etape, būtina daugiau dėmesio skirti šių šalių vidaus raidai teisinės valstybės, korupcijos ir pan. srityse. Manau, kad dabartinėse derybose tai ir daroma. Mano nuomone, labai daug pažangos pasiekta derybose su Kroatija, ir šis procesas gali būti greitai užbaigtas. Tačiau, be abejo, svarbu, kad Kopenhagos kriterijai būtų patenkinti kiekvienu atveju, taip pat ir vykdant Europos Sąjungos integraciją, kad nebandytume to, ko padaryti nesame pajėgūs.

Mes įvykdysime savo įsipareigojimus Vakarų Balkanams, tačiau tam tikrais atvejais kelias gali būti ilgas. Turime tai žinoti, kad nesuteiktume tuščių vilčių. Kita vertus, akivaizdu, jog europinė perspektyva yra vertinga ir galbūt vienintelė priemonė šiek tiek paspausti šalis, kad vidaus reformos jose būtų tęsiamos siekiant rinkos ir politinės sistemos brandos.

Negaliu pritarti Turkijai, matydamas jos elgesį Berlyno atžvilgiu, taip pat galvodamas apie Kiprą, religijos laisvę, nuomonės laisvę, politinių partijų draudimą ir panašius klausimus. Abejoju, ar paskutiniai būtini žingsniai – kalbant apie mąstyseną, o ne apie formą – bus žengti siekiant užtikrinti, kad Turkija galėtų tapti nare, ir ar mes galime būti tikri, kad Europos Sąjunga yra pajėgi integruoti Turkiją.

Pone Š. Füle, jūs turite svarbią galimybę, kadangi jums teko platesnė atsakomybė, į kurią patenka plėtros politika ir kaimynystės politika. Ir viena, ir kita susiję su Europos perspektyva, tačiau būtinos skirtingos priemonės. Taigi jūsų laukia įdomus darbas, kuris, labai tikiuosi, jums patiks.

Michael Cashman (S&D). – Pone pirmininke, aš palankiai vertinu pranešimus dėl stojimo ir norėčiau pakalbėti konkrečiai apie Makedoniją ir Kroatiją, o paskui – apie Turkiją. Malonu kalbėti po mano įžymaus draugo E. Broko, paminėjusio Kopenhagos kriterijus. Norėčiau paantrinti, kad Kopenhagos kriterijai nėra derybų klausimas, ypač kalbant apie mažumų teises ir žmogaus teises, taigi Makedonija ir Kroatija nevykdo Bendrijos *acquis*, visų pirma diskriminacijos dėl seksualinės orientacijos srityje.

Abiem šioms šalims noriu pasakyti, kad stojimo procesas suteikia progą suderinti jūsų įstatymus ir savo gyventojams paaiškinti, kodėl tai būtina, ir kad stodami į ES jūs įstojate į klubą, kurio reikalavimų negalima vykdyti pasirinktinai. Mes griežtai prižiūrėsime *acquis* vykdymą, ypač pasinaudodami 19 straipsniu, kuriuo Europos Sąjungai suteikta teisė kovoti su diskriminacija dėl – ir tai labai svarbus sąrašas – rasės, etninės kilmės, religijos, įsitikinimų, amžiaus, neįgalumo ir seksualinės orientacijos. Kodėl tai svarbu? Todėl, kad vienas asmuo gali patirti diskriminaciją dėl kiekvienos iš nurodytų priežasčių, ir, nieko nedarydami dėl vienos iš jų, galite niekais paversti viską, ką padarėte dėl kitos iš jų. Taigi aš pareiškiu, kad lesbiečių, gėjų ir biseksualių asmenų teisės nėra derybų klausimas. Priimkite diskriminaciją draudžiančius teisės aktus dabar. Lakmuso popierėlis visoms civilizacijoms yra ne elgesys su dauguma, bet elgesys su mažumomis, kurios sudaro minėtą daugumą.

Turkijos klausimu noriu pasakyti, kad pažanga daroma, ir džiaugiuosi galėdamas pacituoti Ban Ki Mooną, kuris teigia, jog Kipro klausimu taip pat esama pažangos. Mes, Parlamento nariai, turėtume tuo džiaugtis. D. Dodds yra teisi: jei norime prisidėti prie rezoliucijos, turime būti visiškai sąžiningi ir suartinti nesutariančias šalis. Tačiau diskriminacijos klausimu iš Turkijos tikiuosi daugiau.

Diskriminacijos draudimas įtvirtintas Konstitucijoje, tačiau tai turi atspindėti įstatymai, ypač dėl lesbiečių, gėjų, biseksualių ir transseksualių asmenų, kurie dažnai žudomi tik dėl savo transseksualumo. Taigi leiskite Turkijai eiti į priekį šiuo keliu, taikant tas pačias sąlygas, tuos pačius reikalavimus. Jei paminsime stojimo principus, tuomet nebeturėsime jokių principų.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (*DE*) Pone pirmininke, visų pirma norėčiau pareikšti, jog esu gana nustebęs, kad EP narys iš Jungtinės Karalystės M. Cashman, kurį labai gerbiu, mums primena, kad į Europos Sąjungą stojanti šalis privalo dalyvauti sprendžiant visus Europos Sąjungos reikalus ir negali vadovautis *à la carte* požiūriu. Tai man atrodo gana keista.

Tačiau norėčiau padiskutuoti Turkijos klausimu. Kiti kalbėję nariai teigė, kad Turkijos visuomenė yra dinamiška, ir tai yra tiesa. Tačiau jei norime būti sąžiningi, turime patikslinti, kad tai nėra linijinis judėjimas Europos vertybių link. Turkija juda pirmyn ir atgal. Imkime ginkluotųjų pajėgų pavyzdį. Žinoma, džiaugiamės dėl dekreto, kuriuo uždrausta ginkluotosioms pajėgoms įsikišti be politikų leidimo. Tai yra gerai. Tačiau Konstitucinio Teismo sprendimas – jau kita medalio pusė, juo uždrausta ginkluotųjų pajėgų narius teisti civiliniuose teismuose. Tai, žinoma, nėra gerai.

Jei pažvelgsime į žodžio ir nuomonės laisvę, reikia pripažinti, kad vyksta aktyvios diskusijos daugeliu kadaise uždraustų klausimų, įskaitant mažumų ir seksualinių mažumų klausimus, pone M. Cashmanai. Manome, kad tai labai gerai. Tačiau kartu galioja "YouTube" draudimas, o teisinėmis nuostatomis sukurta tokia sistema, kuri lemia teisinį netikrumą žodžio ir nuomonės laisvės srityje, o tai labai svarbu Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijai. Taip pat vyksta "privatus karas" prieš "Doğan" grupę. Visa tai labai apgailėtina.

Kitas pavyzdys – moterų vaidmuo. Žinoma, gerai, kad vadinamieji garbės žudymai – barbariški nusikaltimai aptariami žiniasklaidoje, tačiau ar mes tikrai tikime, kad Turkijos visuomenė lygybės srityje tolygiai artėja prie Europos vertybių? Nemanau, kad taip yra.

Norėčiau šį tą pasakyti apie tai, ką pareiškė R. Howitt. Iš tikrųjų, stojimo derybų procesas vyksta, ir jame turime sąžiningai dalyvauti. Tačiau tai nėra automatinis procesas. Jo metu mes ne tik atsakome už šalį kandidatę. Mūsų pagrindinė atsakomybė yra už Europos Sąjungą. Mūsų plėtros politika privalo būti įtikinama, ir mes turime laikytis sąžiningo ir įtikinamo požiūrio į šalis kandidates. Turiu pasakyti, kad kartais man neramu dėl Žaliųjų, kurie pageidauja stiprios Europos ir kuo greičiausios plėtros, sąjungos su tokiais EP nariais kaip G. van Orden, kurie nori kuo greičiau priimti naujas nares, idant susilpnintų Europos Sąjungą. Tai man labai keista.

Narystės perspektyva yra, tačiau narystė galima tik patenkinus visus kriterijus.

(Kalbėjęs narys sutiko atsakyti į klausimą užduotą pagal Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnio 8 dalį pakėlus mėlynąją kortelę).

Michael Cashman (S&D). – Pone pirmininke. A. G. Lambsdorff apkaltino Jungtinę Karalystę. Norėčiau jo paprašyti Parlamentui nurodyti, kaip Jungtinė Karalystė pažeidė pagal sutartis prisiimtus įsipareigojimus.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (*DE*) Pone pirmininke, aš nesakiau, kad Jungtinė Karalystė pažeidė pagal sutartis prisiimtus įsipareigojimus. Tiesiog turėjau omenyje tai, kad Jungtinė Karalystė atsisakė įgyvendinti tam tikras svarbias su Europos integracija susijusios politikos dalis, pvz., Šengeno susitarimą, euro įvedimą, Socialinę chartiją, ir, jeigu teisingai supratau, Pagrindinių teisių chartiją. Visa tai tikrai nėra neesminiai dalykai.

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – (*DE*) Pone pirmininke, visų pirma norėčiau A. G. Lambsdorffui pasakyti, kad atmetu jūsų kaltinimus. Jūs sakote, kad Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas nori plėtros bet kokia kaina. Pakankamai akivaizdu, žinoma, kad mes visi ir Turkijos, ir Balkanų atžvilgiu pritariame plėtrai, tačiau tik jei bus patenkinti visi kriterijai. Turkijos klausimu norėčiau pasakyti, kad, nepaisant visų šiandien paminėtų problemų, tikiu, jog Turkijos vyriausybė turi valios tęsti pradėtus darbus. Pavyzdžiui, Vidaus reikalų ministerija panaikino protokolą, pagal kurį iki šiol ginkluotosios pajėgos galėjo savarankiškai nutarti įsikišti sprendžiant saugumo problemas. Tai labai svarbu. Tikiuosi, kad dauguma Parlamento narių parems mūsų pateiktą 10 pasiūlymą dėl narystės tikslo laikymosi. Tai vienintelis būdas ES išsaugoti tikėjimą jos duotais pažadais priimti naujus narius, jei visi kriterijai bus patenkinti.

Makedonijos atveju didžiulė pažanga matoma daugelyje sričių. Tai pripažįstu ir tuo džiaugiuosi. Tačiau, kaip jau minėjo M. Cashman, vyriausybė neturėtų priimti tokių diskriminaciją draudžiančių teisės aktų, kuriais nesprendžiamas diskriminacijos dėl seksualinės orientacijos klausimas. Tai Europos teisės dalis. Žmogaus teisės nėra derybų klausimas, ir tikiuosi, kad dauguma šio Parlamento narių balsuos už šias bendrąsias Europos žmogaus teises, palaikydami mūsų pakeitimą.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (*PL*) Pone pirmininke, Komisijos nary Š. Füle, norėčiau jus pasveikinti ir pasakyti, jog tikiuosi, kad būsite toks pat geras Komisijos narys, koks buvote kandidatas. Per jūsų klausymą išties pasirodėte puikiai. Norėčiau A. G. Lamsdorffą užtikrinti, kad G. van Orden labai myli Europą. Tačiau jis nenori, kad Europą ir jos piliečius atskirtų eurobiurokratai.

Šiandien mes kalbame apie plėtrą, ir gerai, kad tai darome, nes neverta slėpti, kad Europos Sąjunga išgyvena tam tikrą institucinę krizę, ir vienas iš būdų ją įveikti – plėsti Europos Sąjungą. Tai mums suteiktų energijos, veržlumo, taigi verta žengti šiuo keliu. Europa be savo plaučių – Balkanų – yra ne Europa. Kroatijos, Europos šalies su europietiška kultūra ir istorija, stojimo procesas turėtų būti kaip galima greičiau užbaigtas. Tačiau taip pat reikia realistiškai pagalvoti apie kuo greitesnį priėmimą tokių šalių, kaip Serbija, Juodkalnija, Makedonija bei Bosnija ir Hercegovina. Tai iš tikrųjų yra labai svarbu. Turkijos įstojimas yra kur kas tolimesnės ateities klausimas, ir tai tikrai neįvyks per artimiausius 10 metų.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (*EL*) Pone pirmininke, tai, kad mes, Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji, pritariame Europos Sąjungos plėtrai, ypač į Vakarų Balkanų regioną, nereiškia, kad mums rūpesčio nekelia du dalykai.

Pirmiausia esame susirūpinę tuo, kad yra kuriama ne socialinės sanglaudos ir solidarumo Europa; kuriama rinkos Europa, o antra, tam tikrais atvejais plėtros politika sunkiai suderinama su tarptautine teise. Turiu omenyje pranešimą dėl BJRM, kuriame tuomet, kai pranešėjas vienašališkai nesprendžia pavadinimo klausimo, pvz., 17 punkte, jis specialiai vengia nurodyti, kad sprendimo siekiama ir turi būti siekiama Jungtinėse Tautose. Padarius tokią nuorodą, ši problema taptų tarptautine problema, o ji ir yra tarptautinė, ne dvišalė, ir būtų pareikšta aiški pozicija, o ne bendras lūkestis, kad problema išsispręs.

Be to, galite sakyti, *o tempora o mores*, tai, kad BJRM dalyvauja – kartoju, dalyvauja – ES karinėse misijose Afganistane, yra laikoma svarbia kuklius ekonominius ir karinius išteklius turinčios BJRM savybe, kaip ir tai, kad ji vienašališkai pripažįsta Kosovą, pažeisdama JT rezoliuciją 1244/1999.

Sakyčiau, kad politinė plėtra, sunkiai suderinama su tarptautine teise, sukelia problemų.

Jaroslav Paška (EFD). – (*SK*) Pirmiausia norėčiau pasakyti, jog manau, kad pranešimai dėl Kroatijos ir Makedonijos yra kokybiški bei gerai parengti, ir manau, kad turėtume pagirti pranešėjų darbą ir paremti pranešimų patvirtinimą.

Dėl Turkijos, man regis, šioje srityje žaidžiame slėpynes. Turkijos valdžios institucijos formaliai skelbia apie pastangas keistis, tačiau realybėje visuomenės pokyčiai yra menki. Tėvai vis dar pardavinėja savo dukteris arba keičia jas į galvijus. Žmonas perkantys vyrai su jomis elgiasi kaip su vergėmis.

Tvirtai tikiu, kad civilizacijų susiliejimo procesas bus sudėtingas ir ilgas, ir nei mums, nei Turkijos visuomenei jis nebus lengvas. Todėl manau, kad šiuo atveju turime apsišarvuoti kantrybe ir būti pasirengę ilgoms deryboms, tačiau šiose derybose privalome veikti tinkamai ir garbingai, turime atvirai kalbėti apie visas problemas. Tai atitinka mūsų, taip pat ir Turkijos žmonių interesus, ir kai ši problema bus išnagrinėta ir sėkmingai išspręsta, tai bus ir Europos, ir Turkijos laimėjimas.

Ioannis Kasoulides (PPE). – Pone pirmininke, PPE frakcijoje visi pritaria Komisijos rekomendacijoms, kad BJRM turėtų pradėti derybas. Taip pat žinome, jog BJRM ir Graikija turi susitarti dėl pavadinimo, kad derybos galėtų prasidėti.

Pavadinimo klausimas Graikijoje yra rimtas politinis klausimas. Jokia Graikijos vyriausybė neišgyvens, jei derybas bus leista pradėti neišsprendus pavadinimo klausimo. Tokia yra politinė realybė. Kad ir ką kolegos manytų šiuo klausimu, jei norime būti geri patarėjai, privalome BJRM patarti draugiškai, lanksčiai. Menkindami pavadinimo klausimą, vadindami jį, pvz., komišku, tampame prastais BJRM patarėjais ir nepadedame jai siekti tikslo.

Turkija turi žinoti, kokia didelė yra šalies, turinčios tiek daug gyventojų, dosjė. Tai susiję su ES pajėgumu įgyvendinti tokią plėtrą, su biudžeto apribojimais ir t. t., todėl Turkija turi suprasti, kad išsprendus Kipro problemą jos stojimo kelias būtų daug lengvesnis, be kliūčių ar "užšaldytų" skyrių. Ji turi spręsti garantijų suteikimo, karinių dalinių laikymo ir Kiprui nepalankios vienašalės karinės intervencijos teisės klausimus.

Victor Boştinaru (S&D). – Pone pirmininke, palankiai vertinu visas Kroatijos pastangas ir pažangą siekiant narystės Europos Sąjungoje. Tai tikrai bus svarbus žingsnis siekiant viso Vakarų Balkanų regiono eurointegracijos. Tikiuosi, kad 2010-ieji bus geri metai Kroatijai ir visam Vakarų Balkanų regionui, tačiau taip pat norėčiau pabrėžti, kad svarbu apsvarstyti ir tinkamai spręsti pabėgėlių ir viduje perkeltų asmenų problemą.

Žiūrėkite naujausią JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro ataskaitą. Kaip žinote, 2005 m. Sarajeve buvo pasirašytas Kroatijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Serbijos ir Juodkalnijos susitarimas – vadinamoji Sarajevo deklaracija. Šiuo susitarimu siekta išspręsti daugybės pabėgėlių ir viduje perkeltų asmenų problemą, atsiradusią dėl konflikto šiame regione. Tačiau tai dar neišspęstas klausimas. Labai norėčiau, kad Kroatija kuo greičiau patvirtintų savo pasirengimą toliau įgyvendinti Sarajevo deklaraciją ir išspręsti šią, mano galva, labai skausmingą problemą, ir tai turėtų būti padaryta bent jau iki jos įstojimo.

Labai palankiai vertinu Komisijos pasiryžimą šį pavasarį atnaujinti derybas ir norėčiau pakartoti, kad ši problema turi būti visiems laikams išspręsta prieš Kroatijai įstojant į ES.

Paskutinė pastaba dėl Turkijos: vertinant Turkiją raginčiau nesivadovauti savo išankstinėmis nuostatomis, paremtomis religija, etnine kilme ir klišėmis.

Lena Ek (ALDE). – (*SV*) Pone pirmininke, kaip Parlamento delegacijos Kroatijoje pirmininko pavaduotoja, laukiu tos dienos, kai šiame Parlamente su mumis dirbs ir nariai iš Kroatijos. Kroatija atliko didelį darbą siekdama narystės ir priėmė daug sudėtingų sprendimų įgyvendindama Europos dimensiją. Šiai dėlionei dar trūksta svarbių dalių, kurios būtinos narystei.

Vienas man labai rūpimas klausimas yra decentralizacija; kitaip tariant, politinių sprendimų priėmimas kuo arčiau žmonių. Kai atsiranda ketvirtas sprendimų priėmimo lygmuo, pvz., narystės ES atveju, labai svarbu, kad žmonės žinotų, kokie sprendimai bus priimami vietos, regiono, nacionaliniu ir ES lygmenimis. Šiuo klausimu pažangos ataskaitoje nurodyta, kad dar daug reikia nuveikti.

Kitos silpnosios vietos yra teisinis tikrumas, kova su korupcija ir moterų padėtis darbo rinkoje – šiose srityse Kroatija turi labiau pasistengti. Tačiau matau, kad padaryta labai didelė pažanga ir kad naujoji Kroatijos vyriausybė taip pat teikia didelę reikšmę šiems klausimams. Labai tikiuosi, kad netolimoje ateityje mūsų kolegos iš Kroatijos prisidės prie mūsų šiame Parlamente.

Michail Tremopoulos (Verts/ALE). – (*EL*) Pone pirmininke, norėčiau pabrėžti, kad šiandien, kaip ir per visą XX a., Balkanai siekia pusiausvyros tarp sudėtingo nacionalizmo paveldo ir bendros Europos perspektyvos artimoje ateityje poreikio.

Šiandien pateiktu pasiūlymu dėl rezoliucijos dėl BJRM siekiama atspindėti šią subtilią pusiausvyrą. Tačiau tai nelabai pavyko. Spaudimas pradėti derybas nedelsiant sukuria baimę, kad bus pasiųsti neteisingi signalai besiderantiems pavadinimo klausimu. Kita vertus, atidėliojimas neribotam laikui gali taip pat paskatinti neproduktyvų elgesį.

Kai kurie pakeitimai yra teigiami. Tačiau pažymėtina, kad bet kokios formos nacionalizmas visų pirma kenkia pačiai šaliai. Graikija privalo pati siekti pusiausvyros. Kaip Graikijos makedonas, raginu elgtis ramiau; šiame ginče dėl pavadinimo reikia siekti, kad šios dvi atskiros teritorijos, abi pasivadinusios Makedonija, galėtų egzistuoti kartu. Toks kompromisas būtų katalizatorius siekiant abipusio pasitikėjimo, kuris būtinas šios ekologinės krizės metu, kai artimiausi kaimynai turi būtinai bendradarbiauti, kad ją įveiktų.

Edvard Kožušník (ECR).–(*CS)* Pirmiausia norėčiau visiems kolegoms EP nariams padėkoti už viso pranešimo parengimą. Kartu norėčiau pasveikinti naująjį Komisijos narį ir palinkėti jam sėkmės einant šias labai įdomias pareigas. Turiu tik tris pastabas, kadangi šiose diskusijose jau daug kas buvo pasakyta. Mano nuomone, taip pat reikia pabrėžti tai, kad pati plėtra turi būti suvokiama kaip viena iš galimybių atkurti ekonomikos augimą Europos Sąjungoje, ir mes neturėtume to pamiršti. Mano antroji pastaba susijusi su žodžiu "visapusiškumas". Mano nuomone, privalome visapusiškai žvelgti į Balkanų klausimą ir negalime sutelkti dėmesio tik į vieną konkrečią šalį, nesvarbu, ar tai būtų Kroatija, ar Makedonija, tačiau būtinas visapusiškas požiūris, apimantis, pavyzdžiui, tokias šalis kaip Serbija. Turkijos klausimu mes taip pat privalome aiškiai pasakyti "taip" arba "ne", kadangi neįmanoma Turkijai pūsti miglos į akis ir žadėti galimą narystę ateityje. Turime aiškiai pasakyti "taip" arba "ne".

Willy Meyer (GUE/NGL). – (*ES*) Pone pirmininke, Komisijos nary, Tarybos Pirmininke, šiuo metu Europos Sąjunga turėtų atidžiai stebėti vykstančias aukščiausio lygmens derybas su pagrindinių dviejų Kipro bendruomenių lyderiais.

Turkijos vaidmuo šiose derybose yra labai neigiamas. Ji nepritaria protingam sprendimui, todėl Europos Sąjunga turi pasiųsti aiškią ir nedviprasmišką žinią: Turkija negali, pažeisdama tarptautinę teisę, laikyti 40 000 kareivių okupuotoje šiaurinėje Kipro dalyje. Ji negali tęsti Famagustos miesto okupacijos, pažeisdama Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją. Ji negali ir toliau į šiaurinę salos dalį siųsti naujakurių, kurie nustelbia Kipro turkų bendruomenę. Šiuo metu Turkija žengia tokiu keliu.

Europos Sąjunga, Komisija, Taryba ir Parlamentas turi pasiųsti Turkijai nedviprasmišką žinią: jeigu Turkija nepakeis savo požiūrio, ji niekuomet negalės įstoti į Europos Sąjungą. Tokia žinia turi būti perduota šiuo svarbiu derybų dėl Kipro, kuris yra Europos Sąjungos valstybė narė, susijungimo momentu.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (*EL*) Pone pirmininke, aš neignoruoju fakto, kad Turkija yra didelė šalis, kuri, deja, jau nekalbant apie pranešime minimas vidaus socialines problemas, užsienio politikos srityje, mano nuomone, elgiasi prieštaringai.

Todėl, nors Turkijos vyriausybė stengiasi atrodyti nuosaki, šalies ginkluotosios pajėgos demonstruoja agresyvumą Graikijos atžvilgiu, nuolat pažeidinėdamos Graikijos oro erdvę Egėjo jūroje, ir nuolat neduoda ramybės "Frontex". Pažymėtina, kad nors Graikija ir Turkija yra NATO valstybės, taigi yra sąjungininkės, Turkija grasina Graikijai *casus belli*, plėsdama savo teritorinius vandenis ir atsisakydama pripažinti Kiprą – Europos Sąjungos valstybę narę.

Galiausiai atrodo, kad Turkijos vyriausybė šiuo metu negali užtikrinti tautos suvereniteto šalyje ir planuoja naujo tipo osmanų federacinę valstybę, kaip paaiškėjo per susitikimą Sarajeve lapkričio mėn. pradžioje, kuriame dalyvavo ministras A. Davutoglu. Mane taip pat stebina Turkijos vyriausybės nuolaidžiavimas Iranui, kuris kertasi su tarptautinės bendruomenės ir Europos Sąjungos bendru požiūriu.

Be to, nepamirškime to, kad nesilaikydama veiksmų plano Turkija leidžia ir galbūt skatina neteisėtą migraciją per savo teritoriją į Europos Sąjungos šalis ir nevykdo įsipareigojimų suteikti teisę prisišvartuoti Kipro laivams ir leistis orlaiviams.

Gunnar Hökmark (PPE). – Pone pirmininke, norėčiau padėkoti H. Swobodai už pranešimą dėl Kroatijos; jame pripažintos Kroatijos vyriausybės pastangos ir pasiekimai. Manau, jog svarbu pažymėti, kad ši valstybė dabar artėja prie narystės, o tai reiškia, – ir sakau tai Tarybai pirmininkaujančiai valstybei, – kad derybas su Kroatija reikėtų užbaigti 2010 m.

Tačiau taip pat reikia pabrėžti, kad Kroatijos pastangos nėra skirtos mums. Jos daro Kroatiją geresne šalimi su geresne visuomene savo piliečiams ir taip ji tampa geresne kaimyne, padedančia kurti Europą, kadangi kova su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija turi vykti visose valstybėse, ir mums džiugu matyti Kroatijos laimėjimus.

Tas pats pasakytina apie kitas šalis kandidates. Visi mūsų matomi pasiekimai yra naudingi Europai, ir reikia pripažinti, atsižvelgiant į mūsų patirtį, sukauptą per plėtros procesą, kad mūsų pasiekimai beveik nesuteikia mums priežasčių ko nors gailėtis; mums reikia turėti tą pačią perspektyvą, kai kalbame apie Turkiją, Makedoniją ir kitas Vakarų Balkanų regiono šalis. Vykdydamos reformas, jos tampa kaimynėmis. Užvėrę duris, rizikuotume susidurti su naujomis problemomis ir naujomis grėsmėmis Europos vertybėms; reikia pabrėžti poreikį eiti pirmyn kartu siekiant tobulesnės Europos plėtros, pagrįstos kriterijais, kuriems visapusiškai pritariame.

Luigi Berlinguer (S&D). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, derybų su Kroatija užbaigimas 2010 m. yra įmanomas tikslas, ir H. Swobodos pranešime pateiktas gerai pasvertas mūsų pažangos įvertinimas bei nurodyti kiti būtini veiksmai.

Teisingumas yra ta sritis, kurioje vis dar reikia griežtų reformų. Neužtenka įvykdyti būtinas sistemos reformas, priimti naujus įstatymus ir pagal reikalavimus bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai.

Pabrėžiu poreikį kurti tikrą teisinę kultūrą ir mąstyseną pagal Europos standartus. Tam būtinas teismų savarankiškumas, ir tai yra pagrindinis klausimas, taip pat teismo pareigūnų mokymas, samda ir karjera, kitaip tariant, vyriausybė neturi teisėjams nustatinėti jokių sąlygų. Raginu Komisiją paskutiniame derybų etape apsvarstyti poreikį imtis griežtų priemonių šioms problemoms spręsti.

Andrew Duff (ALDE). – Pone pirmininke, leiskite pasveikinti Komisijos narį Š. Füle. Kaip žinome, D. Christofiaso ir M. A. Talato derybos jau pasiekė svarbiausią etapą. Kad jos būtų sėkmingos, susitarimui būtina viešosios nuomonės parama. Ypač reikalinga didinti pasitikėjimą. Turkija turi siųsti signalus. Deja, prekybos dosjė, atrodo, yra visiškai blokuojama, todėl pradėtas kariuomenės išvedimas yra sudėtingas, tačiau protingas poelgis siekiant didesnės visuomenės paramos pietuose ir šiaurėje, idant nuolatinės gyvenvietės perspektyva atrodytų išties reali.

Mes visi suprantame, kad jei Kipro problema nebus dabar išspręsta, Turkijos narystės perspektyvos bus išties labai menkos. Dabar yra laikas veikti. Tikiuosi, kad Komisija, atsiliepdama į šias diskusijas, atsakys tiems kalbėjusiems nariams, kurie kėlė Kipro klausimą.

Mario Mauro (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, norėtume paremti Kroatijos narystę ir dėl to raginame Kroatijos valdžios institucijas užtikrinti, kad Italijos piliečių turtas, nacionalizuotas Antrojo pasaulinio karo pabaigoje ir vis dar valdomas valstybės ir vietos valdžios institucijų, nepaisant Europos teisės reikalavimų, būtų grąžintas teisėtiems jo savininkams.

LT

Norėtume paremti Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos narystę, todėl raginame vadovautis bendro sutarimo metodu, kuris yra Europos Sąjungos istorijos dalis, ir raginame Europos Sąjungos institucijas nuoširdžiai atsižvelgti į visų valstybių narių požiūrius į kliūtis šiame kelyje.

Su Turkija norėtume šnekėti tiesos kalba. R. Oomen-Ruijten pranešimas turi tokį privalumą: jame neneigiama tai, kad procesas yra labai sudėtingas, ir jis parengtas objektyviai, remiantis Kopenhagos kriterijais kaip nuolatiniu atskaitos tašku. Todėl Parlamentas teisus, griežtai smerkdamas žmogaus teisių pažeidimus ir nepakankamą demokratiją.

Tačiau tų, kurie šios stojimo paraiškos kelią daro beveik paradoksalų, šiame Parlamente nerasime. Jų galime rasti tarp daugelio vyriausybių atstovų, kurie per kiekvieną oficialų susitikimą žada tai, ką jiems naudinga paneigti kituose koridoriuose. Tačiau, remiantis R. Oomen-Ruijten pranešimu, naudinga stiprinti privilegijuotos partnerystės priemones, kol laukiame pokyčių, kuriuos lems ne išankstinis nusistatymas, o visapusiškas ir atsakingas Bendrijos *acquis* turinio perėmimas.

PIRMININKAVO: R. KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

Kinga Göncz (S&D). – (*HU*) Norėčiau pakomentuoti pranešimą dėl Kroatijos ir Makedonijos. Mano galva, svarbu pažymėti, kad pietryčių Europos šalių stojimo proceso pažanga labai atitinka Europos Sąjungos interesus, kadangi šio regiono stabilumas, klestėjimas ir reformų procesas svarbūs ne tik šalims kandidatėms, bet ir visai Europos Sąjungai. Abiejų šalių atveju pažangą stabdo santykių su kaimynais problemos. Manau, jog sprendžiant šias problemas ypač svarbu parodyti reikiamą politinę išmintį, drąsą ir abipusį geranoriškumą, ir tai turi padaryti ne tik minėtos šalys kandidatės, bet taip pat ir Europos Sąjungos valstybės narės. Kroatijos atveju tai pavyko, ir aš labai tikiuosi, kad Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos pastangos taip pat labai paspartins pažangą sprendžiant Makedonijos ir Graikijos nesutarimus dėl pavadinimo. Vengrija, kaip trečioji iš trijų pirmininkaujančių valstybių, pageidauja tęsti šį procesą ir padėti jį įgyvendinti.

Nadja Hirsch (ALDE). – (*DE*) Ponia pirmininke, visų pirma norėčiau pasveikinti Š. Füle su paskyrimu Komisijos nariu. Norėčiau taip pat pasveikinti šio pranešimo pranešėją H. Swobodą. Jis pateikė labai gerai pasvertą Kroatijos pasiektos pažangos aprašymą. Kartu labai aiškiai nurodytos sritys, kuriose Kroatija dar turi padirbėti, kad galėtų užbaigti stojimo procesą.

Taip pat svarbu, kad, Eurobarometro apklausos, atliktos pernai rudenį, duomenimis, 84 proc. kroatų nurodė, jog yra nepatenkinti demokratija savo šalyje. Tai rodo ne tik būtinybę reformuoti teismų sistemą, bet ir poreikį gerinti mažumų padėtį. Taip pat svarbu užtikrinti spaudos laisvę. Šios reformos turi būti pradėtos ir įgyvendintos, ir, svarbiausia, jas turi remti gyventojai. Žinoma, formaliai kriterijus galima labai greitai patenkinti, tačiau visi gyventojai turi pritarti procesui ir palankiai vertinti Kroatijos stojimą į ES.

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE). – (*PL*) Ponia pirmininke, Turkijos stojimas į Europos Sąjungą šiuo metu tam tikruose sluoksniuose yra labai prieštaringas klausimas. Kad procesas galėtų vykti abipusio supratimo dvasia, būtina užtikrinti, kad jis būtų labai kokybiškai įgyvendinamas. Griežtų, bet aiškių sąlygų, kurias suprastų ir su kuriomis sutiktų abi pusės, vykdymas yra naujų narių priėmimo pagrindas, ir tai taikytina ir Turkijai.

Norėčiau padėkoti pranešėjai R. Oomen-Ruijten už išsamų pranešimą apie Turkijos pažangą 2009 m. Šiais metais pranešime pateikta daugiau kritikos ir, deja, pagrįstai atkreipiamas dėmesys į menką Turkijos pažangą, ypač pilietinių teisių ir teisingumo sistemos srityse. Tačiau demokratizacijos proceso stagnacija pernai nebuvo vienintelis įvykis, todėl būtina kritikuoti tai, kur pažangos nebuvo arba kur padėtis net pablogėjo, bet taip pat būtina parodyti, kad mes vertiname teigiamus pokyčius. Viena vertus, poreikis stiprinti teisinės valstybės principus yra ignoruojamas, o konstitucija remiasi šiais principais, taigi tai turėtų tapti prioritetu. Kita vertus, Turkija deda labai daug pastangų prasidėjusiose derybose, ir aš palankiai vertinu šiuos pokyčius bei Turkijos norą tęsti reformas, kad būtų patenkinti Kopenhagos kriterijai.

Tačiau vien gerų norų neužtenka. Ankaros laukia dar daug iššūkių pakeliui į narystę Europos Sąjungoje, ir šie iššūkiai nebus lengvi. Tikiu, kad Turkija sugebės įveikti visas kliūtis, ir linkiu šiai šaliai sėkmės įgyvendinant reformas.

Debora Serracchiani (S&D). – (*IT*) Ponia pirmininke, ponai ir ponios, Kroatijos narystė Europos Sąjungoje išryškina besiformuojančią Europos tapatybę, kuri išreiškia bendras mūsų naujosios Europos vertybes, kartu priimdama, o ne paslėpdama daugelio narių savitumą.

Kroatijos Respublika dėjo daug pastangų siekdama atitikti nurodytus standartus, ypač kovoje su organizuotu nusikalstamumu taikydama naujas prieš mafiją nukreiptas priemones, tačiau ji turi toliau dėti pastangas, ypač teismų srityje, kad 2010 m. būtų galima užbaigti derybas.

Kroatijos Respublikos institucijos gali tęsti darbus, kad patenkintų Europos žmogaus teisių konvencijos, pasirašytos 1952 m. Paryžiuje, Pirmojo protokolo reikalavimus, ir apsvarstytų galimybę grąžinti nacionalizuotą turtą teisėtiems savininkams.

.

Sophia in 't Veld (ALDE). – Ponia pirmininke, visų pirma norėčiau pasveikinti Komisijos narį Š. Füle atvykus i Parlamenta.

Pranešėja pateikė labai gerai pasvertą rezoliucijos projektą. Turkija išties padarė nemenką pažangą, tačiau kai kurias problemas būtina spręsti nedelsiant. Siaubą keliantys žudymai dėl garbės, taip pat transseksualių asmenų žudymas turi liautis. Tik vakar sužinojome apie dar vieną transseksualios moters nužudymą Antalijoje. Turkijos vyriausybė privalo nedelsiant užtikrinti, kad už transseksualių asmenų žudymą būtų baudžiama.

Be to, aš vėl raginu Turkijos vyriausybę užtikrinti asociacijų laisvę ir padaryti galą nuolatinėms pastangoms nutraukti LGTB organizacijų veiklą. Džiugu, kad rezoliucijoje raginama užtikrinti religijos ir išraiškos laisvę. Liberalui šios laisvės yra mūsų demokratijos esmė ir yra neginčijamos ES narystės sąlygos.

Tačiau jei mes reikalaujame, kad Turkija atitiktų ES standartus, turime būti tikri, kad patys jų laikomės. Tai yra patikimumo ir moralinio autoriteto klausimas. Su homofobija, privalomu religiniu švietimu ir spaudos laisvės suvaržymais būtina kovoti ir dabartinėse valstybėse narėse.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Kaip pabrėžiama ir R. Oomen-Ruijten pranešime, 2009 m. Turkija aiškiai įsipareigojo vykdyti reformas ir siekti gerų santykių su kaimynais. Be to, valdžios institucijos skatina viešas diskusijas tam tikrais reformų procesui ypač svarbiais klausimais, kaip antai: teismų sistemos vaidmuo, etninių mažumų teisės ir kariuomenės vaidmuo šalies politiniame gyvenime.

Kita vertus, susitarimo dėl Nabucco pasirašymas, taip pat Turkijos derybos dėl narystės Europos energijos bendrijoje atspindi Turkijos indėlį siekiant saugiai tiekti dujas Europai.

Turkija pademonstravo, kad atlieka labai svarbų vaidmenį regione užmegzdama normalius santykius su Armėnija ir gerindama santykius su Iraku bei regionine kurdų vyriausybe. Be abejo, privalome nepamiršti jos bendradarbiavimo Juodosios jūros sinergijoje, kurią pradėta įgyvendinti prieš trejus metus siekiant paskatinti prie Juodosios jūros esančių šalių stabilumą ir reformas.

Galiausiai nereikėtų pamiršti kai kurių esminių priežasčių, kodėl reikia šią šalį priimti į Europos Sąjungą. Akivaizdu, kad Turkija yra Europos šeimos narė ir svarbi civilizacijų dialogo partnerė. Sekuliarios, demokratiškos ir modernios Turkijos priartinimas prie Europos Sąjungos būtų neabejotinai naudingas mūsų bendrijai.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Labai džiaugiuosi, kad už plėtros klausimus bus atsakingas Komisijos narys Š. Füle, kuris, kaip Vidurio Europos politikas, gali geriausiai suprasti didžiulę naštą, tenkančią pietryčių Europai bei Vakarų Balkanams sprendžiant konfliktus, kylančius etninėse grupėse ir tarp etninių grupių, taip pat dvišalius kaimynių ginčus. Vakarų Balkanai ir Balkanai niekada nepasižymėjo stabilumu, išskyrus neilgą J. B. Tito vadovavimo Jugoslavijai laikotarpį. Narystė Europos Sąjungoje yra vienintelis galimas būdas stabilizuoti regioną. Tai buvo įrodyta po 2004 ir 2007 m. įvykusių stojimų, kai, pvz., labai pagerėjo Vengrijos ir Rumunijos santykiai.

Kartu norėčiau atkreipti Komisijos nario Š. Füle's ir Parlamento dėmesį į tai, kad visos etninių grupių problemos, visi svarbūs klausimai ir kaimynų santykiai turi būti sureguliuoti iki įstojimo, kadangi po įstojimo Europos Sąjunga šioje srityje nieko negalės padaryti. Užtenka pažvelgti į neišspręstą rusų problemą Latvijoje arba į Slovakiją, kur R. Fico vadovaujamos vyriausybės politika pablogino slovakų daugumos ir vengrų mažumos santykius.

Taigi Vakarų Balkanų, kur šios problemos dar sudėtingesnės, atveju labai svarbu jas išspręsti kiekvienai valstybei. Kroatija yra Vengrijos kaimynė, todėl ypač svarbu, kad Kroatija Europos Sąjungos nare taptų kaip galima greičiau. Labai svarbu, kad Kroatija vykdytų savo įsipareigojimus karo atžvilgiu ir leistų pabėgėliams sugrįžti. Tai labai svarbus klausimas. Derybos su Makedonija turi prasidėti kaip galima anksčiau, kaip savo puikiame pranešime nurodė ir Z. Thaler. Galiausiai, kalbant apie Turkiją, kol kurdams nebus suteikta

autonomija pačia plačiausia prasme, kol moterų ir seksualinių mažumų teisės nebus užtikrintos ir kol Turkija neatsiprašys už armėnų genocidą, ji negalės tapti Europos Sąjungos nare.

Metin Kazak (ALDE). – (FR) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti R. Oomen-Ruijten atlikus sunkų darbą. Tačiau man atrodo, kad dokumentas, priimtas pernai, ir dokumentas, kuris dabar mums pateiktas Turkijos klausimu, skiriasi.

Savo 2009 m. rezoliucijoje Parlamentas pabrėžė derybų su Kipru svarbą, tačiau nenustatė jokių būtinų sąlygų dėl kolonijų ar Famagustos padėties. Su šiais klausimais susiję šeši derybiniai skyriai, kurie nagrinėjami remiant JT. Todėl manau, kad tokia griežta, šališka Parlamento pozicija gali pakenkti šioms deryboms ir paskatinti šališkumą.

Kaip 2006 m. lapkričio 16 d. pabrėžė buvęs Komisijos narys, Famagustos grąžinimas jos teisėtiems gyventojams yra klausimas, kurį reikės spręsti remiant JT, kai apskritai bus sprendžiamas Kipro klausimas.

Norėčiau paminėti dar vieną Tarybos išvadą. 2004 m. Kipro turkų bendruomenė aiškiai pareiškė, kad savo ateitį mato Europos Sąjungoje. Taryba yra pasiryžusi nutraukti šios bendruomenės izoliaciją ir, skatindama Kipro turkų bendruomenės ekonomikos vystymąsi, paspartinti Kipro susivienijimą.

(Plojimai)

György Schöpflin (PPE). – Ponia pirmininke, norėčiau pasveikinti Komisijos narį Š. Füle ir ministrą. Visi esame patenkinti Kroatijos pažanga, pasiekta baigiant savo pasirengimo stoti procesą. Esminiai valdymo aspektai turi būti suderinti su *acquis* reikalavimais, ir reikia aiškiai pasakyti, kad kai kurie iš šių pokyčių prieštaraus susiformavusioms tradicijoms bei lūkesčiams. Todėl deryboms dėl šių esminių pokyčių reikalinga didelė politinė valia.

Norėčiau pridurti, kad stengtis tikrai verta, ypač tokiai gana mažai valstybei kaip Kroatija, ir tas pats pasakytina apie kitas Vakarų Balkanų valstybes. Manau, galime drąsiai sakyti, kad ES narystė suteikia daug politinių, ekonominių, kultūrinių ir saugumo pranašumų.

Tačiau didžiausia prisitaikymo problema glūdi kitur. Viena yra pakeisti valdymo struktūras, tačiau visai kas kita – pakeisti visuomenės nuostatas ir pereiti prie visiškai skirtingų formų ir turinio, išpuoselėtų Europos Sąjungoje. Šios formos ir turinys dažnai labai skiriasi, ir tikrai bus visuomenės narių, kartais ir gana įtakingų, kuriems atrodys, kad naujoji sistema jiems bus visiškai nenaudinga.

Neturėkime dėl to jokių iliuzijų. Kroatijos valdžios institucijos turi ne tik užbaigti savo derybas su Europos Sąjunga, bet kartu ir padaryti viską, kas įmanoma, kad pasikeistų visuomenės nuostatos. Tai gali būti sudėtingesnė užduotis.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (*EL*) Ponia pirmininke, visuose trijuose pranešimuose, apie kuriuos šiandien diskutuojame, išreikštas tvirtas Europos Parlamento pasiryžimas tęsti plėtros procesą. Tačiau yra ir reikšmingų skirtumų.

Pirmiausia norėčiau pasveikinti H. Swobodą, parengusį pranešimą dėl Kroatijos. Mums visiems džiugu, kad ši šalis greitai įstos į Europos Sąjungą.

Kalbant apie Turkiją, ypač gerai pasvertame R. Oomen-Ruijten pranešime išdėstyta pozicija nesiskiria nuo to, kas buvo pasakyta ankstesniais metais. Turkija turi vykdyti visus savo sutartinius įsipareigojimus, kaip darė visos ankstesnės šalys kandidatės. Narystė yra ir privalo būti galutinis tikslas. Tačiau mes negalime Turkijai pasiūlyti à la carte stojimo proceso. Turkija yra didelė šalis, kuri turi pripažinti, kad reformų tęsimas, pagarba žmogaus teisėms, reikiama pagalba sprendžiant Kipro klausimą, geri santykiai su kaimynėmis ir causus belli valstybės narės atžvilgiu pašalinimas yra žingsniai, priartinsiantys ją prie Europos Sąjungos.

Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai Z. Thalerio pranešimas siunčia teigiamą žinią. Graikija savo ruožtu kviečia BJRM vadovus geranoriškai susėsti prie derybų stalo, kad būtų galima JT sistemoje priimti visus tenkinantį sprendimą. Graikijos vyriausybė žino, kad šiam procesui reikia naujo pagreičio, ir yra tikrai pasiryžusi išspręsti šį klausimą. Tokios pat sąžiningos pozicijos tikimės ir iš kitos pusės.

Andrey Kovatchev (PPE). – (*BG*) Ponia pirmininke, Komisijos nary Š. Füle, sveiki atvykę į Parlamentą. Linkiu visokeriopos sėkmės jūsų darbuose. Norėčiau padėkoti H. Swobodai, Z. Thaleriui ir R. Oomen-Ruijten už jų gerai pasvertus, objektyvius pranešimus.

Europos Parlamentas ne kartą išreiškė savo politinį pageidavimą, kad Vakarų Balkanų regiono šalys įstotų į Europos Sąjungą, taip pat nurodė esąs pasirengęs padėti šioms valstybėms, kad jos galėtų greitai patenkinti narystės kriterijus. Kroatija – jau finišo tiesiojoje. Tvirtai tikiu, kad stojimo sutartis dėl šios šalies bus pasirašyta dar šiais metais. Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija padarė pažangą siekdama atitikti kriterijus, kad būtų galima pradėti pasirengimo narystei procesą. Tikimasi, kad Europos Taryba patvirtins praėjusių metų pabaigoje priimtą Europos Komisijos sprendimą ir pradės stojimo procesą. Kad taip įvyktų, manau, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija turi toliau stengtis nesutarimus su kaimynėmis išspręsti europietiška dvasia. Jeigu valdžios institucijos Skopjėje turi politinės valios nesinaudoti sena ar pastarojo laikotarpio istorija ir kalbėti apie dabartinius politinius ar nacionalinius ketinimus, kompromisas gali būti pasiektas. Istorija turi mus suartinti, o ne atskirti. Tegul istorikai daro mokslines išvadas, tačiau jos neturi kliudyti nė vienai šaliai kandidatei kurti savo ateitį Europoje. Neapykantą kurstančios kalbos negali būti toleruojamos. Konkrečiai norėčiau paminėti vadovėlius, iš kurių vaikai mokosi mokykloje. Juose neturėtų būti aprašymų, skatinančių priešiškumą kitoms valstybėms narėms.

24

LT

Mano nuomone, Balkanų regione pasitikėjimą galima didinti ne tik taikant vizų režimo liberalizavimo sistemą, kuri jau veikia ir kuria labai džiaugiuosi, bet taip pat kartu rengiant istorinių datų ir bendrų tam tikrų Balkanų regiono šalių didvyrių minėjimus. Tikiuosi, kad atitinkamos valstybių narių institucijos atsižvelgs į pranešimuose pateiktas rekomendacijas. Linkiu Kroatijai, Makedonijai ir Turkijai visokeriopos sėkmės jų kelyje į Europos Sąjungą.

Evgeni Kirilov (S&D). – Ponia pirmininke, turėtume ir toliau remti Vakarų Balkanų regiono valstybių narystės ES perspektyvą. Šiuo procesu skatinamas stabilumas, taigi turėtume išlaikyti pagreitį.

Kaip Europos Sąjungos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos jungtinio parlamentinio komiteto pranešėjas vizų režimo supaprastinimo klausimais, manau, kad bevizio režimo įvedimas šioje šalyje buvo labai svarbus padrąsinimas jos žmonėms. Paskutinėje Komisijos ataskaitoje tvirtinama, kad BJRM padarė pažangą daugelyje sričių, ir tai yra pagirtina.

Aš esu iš BJRM kaimynės Bulgarijos, ir mes, kaip šalys kaimynės, pastebime tam tikras rūpestį keliančias tendencijas. Mūsų nuomone, pavadinimo klausimas neturėtų būti svarbiausias. Makedonijos tauta pradėjo formuotis po Antrojo pasaulinio karo, ir dabar didelė gyventojų dalis save laiko makedonais. Tačiau turime laikytis savo vertybių: negalime toleruoti padėties, kai tautos formavimas painiojamas su nacionalistine retorika arba su esminiu istorijos, siekiančios net antikos laikus, iškraipymu. Antra, tautinio identiteto teigimas neturi kelti ksenofobiškų jausmų, nukreiptų prieš piliečius, kurie save laiko bulgarų kilmės. Tokie asmenys patiria užgauliojimus bei fizinę prievartą ir netgi yra teisiškai persekiojami dėl pramanytų priežasčių.

Marietta Giannakou (PPE). – (*EL*) Ponia pirmininke, norėčiau pasveikinti Komisijos narį ir palinkėti jam visokeriopos sėkmės labai svarbioje srityje, kurią jis perėmė.

Akivaizdu, kad Europa gali ir turi teisę tęsti plėtrą. Ypač Vakarų Balkanų regiono žmonės turi teisę į geresnį likimą ir tikrąsias Europos vertybes.

Tačiau pažymėtina, ypač Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos atžvilgiu, kad būtų geriau, jei siekdamos tapti ES narėmis valstybės nenaudotų sau naudingų istorijos epizodų kaip priemonės tam pasiekti; reikia įprasti dirbti pagal Jungtinių Tautų procedūras ir spręsti problemas naudojantis diplomatija, o ne propaganda. Todėl Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija turi būti paraginta veikti, jei ji pageidauja greitų rezultatų.

Norėčiau pasveikinti R. Oomen-Ruijten parengus puikų pranešimą dėl Turkijos, taip pat pasveikinti H. Swobodą ir, žinoma, Z. Thalerį, nepaisant to, kad nesutinku su kai kuriais jo požiūrio ir pranešimo aspektais.

Mums absoliučiai būtina suprasti, kad darydami kompromisus, neatspindinčius tiesos ir realybės, ateityje neišvengsime problemų. Kita vertus, dėl Turkijos norėčiau pasakyti, kad nors pastangos buvo dedamos, nėra jokių reikšmingų pokyčių, kurie leistų pasakyti, kad Turkija savo problemas sprendžia diplomatiškai, kitaip tariant, išvesdama ar pradėdama išvesti savo karinius dalinius iš Europos šalies Kipro.

Wolfgang Kreissl-Dörfler (S&D). – (*DE*) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti jus, pone Š. Füle, su naujomis pareigomis ir palinkėti sėkmės atliekant labai svarbias užduotis.

Komitetui jūs jau paaiškinote, kad derybos su Turkija yra dėl narystės, o ne dėl keistos privilegijuotos partnerytės idėjos, kuri jos rėmėjų niekada nebuvo pakankamai paviešinta. Tačiau jūs taip pat paaiškinote, – ir mes labai tam pritariame, – kad abi pusės, Turkija ir Europos Sąjunga, privalo vykdyti savo įsipareigojimus

ir pažadus. Šiuo atveju, pone B. Posseltai, taikomas *pacta sunt servanda* principas. Turėtumėte gerai žinoti šią frazę, nes ją vartojo jūsų ankstesnis garbingas lyderis.

Man taip pat labai svarbus dar vienas dalykas. Žinoma, Turkijos dar laukia daug darbo, bet taip pat ir Europos Sąjungos – ar tai būtų Kipro klausimas, mažumų teisių įgyvendinimas Turkijoje, ar politiniai bei kariniai aspektai. Tačiau aišku viena. Procesas niekada nebus linijinis. Tai mes žinome iš Europos Sąjungos istorijos. Užtenka pažvelgti į su Lisabonos sutartimi susijusius procesus ir procedūras. Turkijos procese visada bus laimėjimų ir nesėkmių.

Taip pat akivaizdu yra tai, kad kai Turkija įvykdys visus reikalavimus, kai bus pasirengusi įgyvendinti *acquis communautaire,* ji jau bus kitokia šalis. Tačiau dėl Lisabonos sutarties Europoje taip pat bus įvykę ilgalaikiai pokyčiai. Turime to neužmiršti. Kaip jau minėjau, abi pusės privalo vykdyti savo pažadus.

Alojz Peterle (PPE). – (*SL*) Jeigu Europos Sąjunga išties pageidauja svarbesnio vaidmens tarptautinėje arenoje, ji privalo siekti svarbesnio vaidmens ir pačioje Europoje. Tai reiškia, jog būtina įgyvendinti vieningos Europos projektą jos pietryčiuose. Reikia ne tik Europos perspektyvos, bet ir dinamizmo bei skatinimo.

Malonu, kad sugebame džiaugtis pažanga visose trijose čia aptariamose šalyse, ir aš sveikinu pranešėjus Rią Oomen-Ruijten, Zoraną Thalerį ir Hannesą Swobodą puikiai atlikus savo darbą. Man ypač malonu, kad visos trys šalys santykiams su savo kaimynais skiria ypatingą dėmesį.

Taip pat buvo paminėtas Slovėnijos ir Kroatijos arbitražo susitarimas. Iš tikrųjų, Kroatijos ir Slovėnijos vyriausybių požiūriai į pagrindinį šio susitarimo klausimą labai skiriasi, o tai, žinoma, neskatina abipusio pasitikėjimo. Aš raginu abi vyriausybes pasinaudoti galimybėmis dvišališkai susitarti dėl nuoseklaus šio susitarimo aiškinimo ir kurti gerų santykių su kaimynais atmosferą, siekiant sėkmingai užbaigti stojimo procesą.

Aš nuoširdžiai sveikinu Komisijos narį Š. Füle ėmusis šio atsakingo darbo ir linkiu jam visokeriopos sėkmės siekiant plataus užmojo tikslų. Be to, linkiu sėkmės ir didelės išminties Tarybai pirmininkaujančiai Ispanijai.

Emine Bozkurt (S&D). – (*NL*) Kaimynai rūpinasi vienas kitu, remia vienas kitą. Kai kaimynystėje viskas klostosi gerai, gerai jaučiasi ir ten gyvenantys žmonės. Turkija ir Kipras yra kaimynės. Kai jos žvelgia per jas skiriančią sieną, jos mato ne viena kitą, o Kipro turkus, kurie atsidūrė tarp dviejų ugnių.

Siekiant užtikrinti, kad visi Kipre gyvenantys žmonės vėl galėtų tikrai sugyventi, būtinas sprendimas, reikalaujantis visų kaimynų indėlio. Praėjusią savaitę JT Generalinis Sekretorius Ban Ki Moon pareiškė tikįs, kad sprendimas Kipro klausimu gali būti pasiektas netolimoje ateityje. Parlamentui tenka svarbus uždavinys padėti išspręsti Kipro klausimą, konstruktyviai ieškant sprendimo būdų ir šalinant, o ne statant kliūtis. Taip, Turkija turi būti priversta stengtis siekti išspręsti šį klausimą. Tai mes ir raginame padaryti pranešime, dėl kurio netrukus balsuosime. Tačiau stengtis turi ne tik Turkija. Visos suinteresuotosios šalys turi atlikti savo vaidmenį, kurdamos teigiamą atmosferą, kuriai esant gali būti rastas patikimas sprendimas. Juk, žinoma, sprendimas ir yra tai, ko mes visi norime.

Mes visi taip pat privalome remti šalį kandidatę Makedoniją sprendžiant jos pavadinimo klausimą, kad derybos galėtų būti pradėtos. Kaip valstybės narės, mes turime atsargiai elgtis, kad prisidėtume prie klausimo sprendimo, o ne taptume problemos dalimi.

Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija padarė nemažą pažangą ir gali būti pavyzdys kitoms Balkanų regiono šalims, kartu suteikdama progą didinti regiono stabilumą. Čia turime dėti pastangas, kad suklestėtų svarbiausi ES eksportuojami produktai: demokratija, žmogaus teisės, taika ir saugumas.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Kroatija rodo savo pasiryžimą įstoti į ES, žengdama tvirtus žingsnius, būtinus nustatytiems kriterijams patenkinti. Politinę valią atsispindi viešojo administravimo ir teismų sistemos reformos, taip pat kova su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu. Teismų sistemoje didėja skaidrumas, mažėja neišnagrinėtų bylų ir užsitęsusių bylų. Svarbus veiksnys yra tolesnis karo nusikaltimų viešinimas, ir čia Kroatija visapusiškai bendradarbiauja su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu. Kroatijai neblogai sekasi derinti savo teisės aktus su *acquis communautaire*. Ji įgyvendina svarbius teisėkūros ir institucinius pokyčius, siekdama kovoti su organizuotu nusikalstamumu bei mafija ir stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą su teisėsaugos institucijomis kaimyninėse šalyse.

Kroatijos bankininkystės sektorius stiprus, investuotojai pasitiki šalies ekonomika, pavyko išsaugoti makroekonomikos stabilumą. Dar lieka užbaigti nedidelio masto privatizacijos programą ir sumažinti valstybės kišimąsi į ekonomiką. Mano nuomone, etninių kroatų ir etninių serbų susitaikymas, geresnė

mažumų teisių apsauga ir pabėgėlių integracija, įskaitant namų atstatymą, yra tikrai pagyrimo verti procesai. Todėl raginu Kroatiją ir toliau plėtoti politinės atsakomybės kultūrą ir viešai diskutuoti apie narystę ir jos pasekmes, kadangi šiuo metu tik trečdalis gyventojų mano, jog įstoti į ES būtų naudinga. Norėčiau pasveikinti naująjį Komisijos narį Š. Füle pradėjus eiti naujas pareigas.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – Ponia pirmininke, sveikinu Komisijos narį Š. Füle, taip pat norėčiau pasveikinti trijų gerai pasvertų pranešimų autorius. Nėra abejonės, kad narystės ES perspektyva pastūmėjo Turkiją keistis į gerąją pusę. Juk ši musulmoniška šalis yra unikali vien tuo, kad pirmuosius žingsnius pripažindama europietiškas vertybes ji žengė jau prieš beveik 100 metų ir, nepaisant įvairių istorijos vėjų, neiškrypo iš šio kelio. Turkija – labiausiai vakarietiška Rytų valstybė ir labiausiai rytietiška Vakarų valstybė, todėl jos vaidmuo unikalus ne tik Europoje, bet ir pasaulyje.

Ankara privalo pagreitinti reformas, ryžtingiau ieškoti kompromiso Kipro procese, žengti tolesnius susitaikymo su Armėnija žingsnius. Tačiau aš tvirtai remiu Socialistų ir demokratų frakcijos poziciją, kad Turkijos narystės ES perspektyva tikrai neturėtų būti pakeista jokiais *Ersatzlösung* ar *ersatz* variantais.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (*ES*) Ponia pirmininke, leiskite pasveikinti Komisijos narį. Per šį dešimtmetį plėtros politika ir euras buvo didžiausia Europos Sąjungos sėkmė. Šios politikos negalima stabdyti. Be to, negalime pažeisti savo įsipareigojimų šalims kandidatėms, nors taip pat reikia laikytis ir gerai žinomų konsolidavimo ir sąlygiškumo principų.

Neturėtume pamiršti ir Europos Sąjungos integracinio pajėgumo bei poreikio bendrauti su piliečiais plėtros ir jos naudos bei pasekmių klausimais.

Dėl laiko stokos apsiribosiu keletu trumpų pastabų. Iš esmės šalys kandidatės turėtų iš anksto išspręsti visus teritorinius ginčus ir panašias problemas, kurių gali atsirasti šalių kandidačių tarpusavio santykiuose arba santykiuose su valstybėmis narėmis, idant nebūtų stabdomas Europos Sąjungos veikimas.

Dėl Turkijos ypač norėčiau pabrėžti, kaip svarbu yra išlaikyti ir netgi padidinti reformų spartą – juk jos reikalingos ir pačiai Turkijai.

Be to, palankiai vertinu per pastarąjį laikotarpį Turkijos parodytą ryžtą Nabucco atžvilgiu, nes tai labai svarbu siekiant energijos įvairinimo Europoje. Vis dėlto turiu pripažinti, kad mane šiek tiek nustebino Turkijos vyriausybės parama Irano valdžios institucijoms, pareikšta pernai rudenį. Išties manau, kad šalies kandidatės užsienio politika turėtų atitikti Europos Sąjungos užsienio politiką.

Galiausiai praėjusią savaitę skaičiau interviu su Turkijos Europos reikalų ministru, kuriame užsiminta apie tai, kad Turkija panaikino vizas tokioms valstybėms, kaip Sirija, Libanas ir Libija. Tai mane šiek tiek nustebino, kadangi šalis kandidatė turėtų derinti savo vizų politiką prie Europos Sąjungos politikos, o ne eiti priešinga kryptimi.

Norėčiau gauti minėtos informacijos patvirtinimą.

Antigoni Papadopoulou (S&D). – (*EL*) Ponia pirmininke, R. Oomen-Ruijten atliko labai didelį darbą, rengdama šį gerai pasvertą pranešimą, ir mes jai už tai dėkojame. 13 ir 14 pakeitimai, kuriuos pateikė Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas, kenkia šiai pusiausvyrai, todėl raginu jus jų nepalaikyti.

Per derybas Kipro klausimu Turkija per M. A. Talatą pateikė nepriimtinus pasiūlymus, ir jos pozicija išlieka bekompromisė ir maksimalistinė. Todėl neteisinga raginti visas šalis remti vykstančias derybas. Šalis, kuriai turi būti daromas spaudimas, yra Turkija, kaip okupantė. Turkija privalo nedelsiant išvesti visus savo karinius dalinius, nutraukti okupaciją ir nelaikyti Kipro turkų bendruomenės įkaite, kadangi būtent Turkija, o ne Kipro graikai, yra atsakingi už vadinamąją Kipro turkų izoliaciją. Turkija privalo sugrąžinti apsiaustą Varošos miestą ir nutraukti neteisėtų gyvenviečių kūrimą bei Kipro graikų turto užėmimą.

Turkija turi raktą į Kipro problemos sprendimą ir stojimo pažangą. Nedidelė Kipro valstybė neprašo nieko daugiau, tik sprendimo pagal Europos *acquis* be išlygų ir pagal JT rezoliucijas. Kipriečiai nėra antrarūšiai kokios nors osmanų ar kitokios kolonijos piliečiai. Mes esame Europos piliečiai su europietiškomis teisėmis.

Doris Pack (PPE). – (*DE*) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, ES laikas pagaliau pradėti derybas su Makedonija. Makedonija įvykdė reikalavimus ir nuo 2005 m. laukia derybų pradžios. Graikijai likusios 26 valstybės narės jau parodė tiek solidarumo, kad ji dabar neturėtų vetuoti derybų su savo kaimyne Makedonija pradžios. Pavadinimo klausimas yra grynai dvišalis klausimas, net jei JT ir padeda jį spręsti.

LT

Kroatijos klausimu norėčiau pasakyti, kad ši valstybė taip rimtai kovoja su korupcija, kad kitos valstybės, net ES narės, galėtų imti iš jos pavyzdį. Mano antroji pastaba susijusi su V. Boştinaru ką tik minėtu pabėgėlių grįžimo klausimu, kuris, mano galva, vykdomas pavyzdingai. Kaip sakė H. Swoboda, daugelio dalykų neįmanoma išspręsti taip, kaip mes tikimės.

Mano trečioji pastaba susijusi su bendradarbiavimu su Tarptautiniu karo nusikaltimų tribunolu Hagoje. Kroatija visus ieškomus karo nusikaltėlius perdavė prieš daug metų. Reikalaujamų tėvynės karo dokumentų nebėra, o gal ir niekada nebuvo. Todėl sprendžiant šiuos klausimus reikia vadovautis sveiku protu. Vyriausybė ieško dokumentų ir yra sudariusi darbo grupę, tačiau ji nieko daugiau negali padaryti, tik ieškoti. Jeigu ji nieko neras, tuomet svarbu eiti į priekį, atsižvelgiant į tai, kad Kroatija daugelį metų bendradarbiavo su tribunolu ir daugiausia įvykdė reikalavimus. Labai tikiuosi, kad šis skyrius bus netrukus atidarytas, idant derybos su Kroatija galėtų būti užbaigtos iki šių metų pabaigos.

Ismail Ertug (S&D). – (*DE*) Ponia pirmininke, pone Tarybos Pirmininke, pone Š. Füle, norėčiau palinkėti jums visokeriopos sėkmės jūsų būsimuose darbuose. Sunku nepastebėti Kipro klausimo dvilypumo. Europos Sąjunga neturi ignoruoti nemalonių klausimų ar bandyti apsimesti, kad jų nėra. Mes nesilaikėme duoto pažado. Tai yra faktas, ir mes privalome panaikinti šiuos dvigubus standartus.

Žinome, kad Ankaros protokolas Kipro problemos atžvilgiu neabejotinai turi būti įgyvendintas. Tačiau taip pat aišku, kad, kaip Taryba pareiškė 2004 m., Rytų Kipro izoliacija turi būti nutraukta. Džiugu, kad Pietų Kipras dabar teikia šiaurinei salos daliai reikiamą pagalbą, tačiau tai nebuvo Europos Sąjungos pageidavimas. Ji pageidavo, kad visi, visa ES, nutrauktų izoliaciją. Siekdami pašalinti paskutinę kliūtį šioje srityje, privalome žengti žingsnį į priekį ir užbaigti šią izoliaciją.

Tunne Kelam (PPE). – Ponia pirmininke, nuoširdžiai sveikinu Komisijos narį Š. Füle ir pareiškiu, kad naujosios sudėties Komisijai dabar yra geriausias metas atnaujinti ES plėtros įsipareigojimus ir tuo tikslu iki šių metų pabaigos užbaigti stojimo derybas su Kroatija ir pradėti derybas su Makedonija.

Makedonija padarė įspūdingą pažangą, nepaisydama daugelio sunkumų, ir verta padrąsinti ją tęsti darbus. Norėčiau pakviesti abi puses atvirai ir europietiško geranoriškumo dvasia spręsti pavadinimo klausimą, kaip vakar pasiūlė Pirmininkas J. M. Barroso.

Turkijos pažanga taip pat nemenka. Jei pažvelgsime į Ukrainą, suprasime, ką gali duoti vien narystės perspektyva. Turkijai siūloma narystė, jei bus patenkinti Kopenhagos kriterijai. Paskyrus naująjį Komisijos narį, reikėtų nedelsiant priversti Turkiją pradėti karinių dalinių atitraukimą iš Kipro ir įgyvendinti Ankaros protokolą. Manau, kad tai galėtų tapti derybų tęsimo sąlyga. Aš asmeniškai neprieštaraučiau Turkijos narystei, jei Ankaroje pastatyti krikščionių bažnyčią būtų taip pat lengva, kaip pastatyti mečetę Briuselyje.

Jürgen Klute (GUE/NGL). – (*DE*) Ponia pirmininke, norėčiau pareikšti pastabų dėl dviejų Turkijos klausimo aspektų. Dažniausiai, kaip ir dera, diskutuojama apie etninius konfliktus. Šioje srityje dar yra neužbaigtų darbų ir susiduriama su sunkumais. Tačiau dažnai žmonės nepastebi, kad Turkijoje dar yra nemenkų problemų profesinių sąjungų ir darbuotojų teisių srityje. Turkijos vyriausybė ir toliau kovoja – kartais net pasitelkdama policiją – su profesinėmis sąjungomis, kurios teikia paramą savo nariams, kitaip tariant, Turkijos darbo žmonėms. Taip neseniai atsitiko per ginčą su bendrovės "Tekel" darbuotojais. Tai viena iš pastabų, kurias norėčiau pareikšti. Demokratinė visuomenė privalo ginti dirbančiųjų ir profesinių sąjungų teises, ir svarbu kovoti dėl šių teisių. ES taip pat remia šias teises, visų pirma kaip socialinė Europos Sąjunga.

Antrasis veiksnys yra privatizacija. Turkija prisitaiko prie ES reikalavimų, taip pat ir privatizacijos srityje. "Tekel" darbuotojai, iš kurių 12 000 šiuo metu streikuoja, dėl privatizacijos gali prarasti darbą arba jau prarado jį. Tačiau tabako pramonėje dirba ne tik "Tekel" darbuotojai. Apie 500 000 pietryčių Turkijos tabaką auginančių įmonių darbuotojų pastaraisiais metais neteko darbo dėl to, kad Turkija, viena svarbiausių tabako gamintojų ir eksportuotojų, dabar tampa jo importuotoja. Prieš savaitę turėjau progą apsilankyti Ankaroje ir pakalbėti su "Tekel" darbuotojais. Jei dėl privatizacijos tęsis darbuotojų atleidinėjimo ir ištisų pramonės sektorių naikinimo procesas, Turkijos žmonės praras savo entuziazmą dėl narystės ES. Todėl mes privalome sutelkti dėmesį į ES socialinį aspektą. Norėčiau tai dar kartą pabrėžti.

Krzysztof Lisek (PPE). – (*PL*) Ponia pirmininke, Komisijos nary Š. Füle, kaip ir visi, sveikinu jus ir linkiu jums ištvermės per keletą ateinančių jūsų darbo metų. Žinau, kad neturėtume pirmą dieną kalbėti apie naujos Parlamento kadencijos pabaigą. Aš jums, žinoma, linkiu daug kitų dalykų, pone Š. Füle, tačiau labiausiai linkiu, kad kai jūs čia kalbėsite šios kadencijos pabaigoje, mes jau gyventume naujoje, padidėjusioje Europos Sąjungoje, susidedančioje galbūt net iš 30 valstybių narių.

Pone Š. Füle, be darbo, susijusio su šiandien aptariamomis svarbiomis valstybėmis, aš taip pat norėčiau jūsų paprašyti skirti dėmesio kitoms šalims, kurios svajoja apie narystę Europos Sąjungoje. Jūs, kaip ir aš, atstovaujate šaliai, kuri ką tik įstojo į Europos Sąjungą, ir manau, kad jūs ir visos naujosios valstybės narės supranta, koks svarbus mūsų visuomenėms buvo įstojimas į Europos Sąjungą. Mes to paties linkime ir kitoms šalims, apie kurias šiandien kalbame.

Kaip lenkas, turiu nedidelę svajonę, kuria norėčiau užbaigti savo kalbą. Aš tikiuosi, kad Kroatijai, kuri per derybas padarė didžiausią pažangą, pavyks įstoti į Europos Sąjungą per netolimoje ateityje prasidėsiantį Lenkijos pirmininkavimo laikotarpį.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pone pirmininke, norėčiau pakartoti, kad pranešimas apie Turkiją yra pranešimas ne apie pažangą, o apie Turkijos nesėkmes. ES ragina Turkiją daugiau nuveikti mažumų srityje, tačiau, užuot sprendusi kurdų klausimą, kaip yra pažadėjusi, Turkija ketina uždrausti kurdų interesus ginančią Demokratinės visuomenės partiją (DTP). Ketverius metus iš eilės Turkijos vyriausybei nepavyksta įgyvendinti asociacijos susitarimo papildomo protokolo, bet ji per savo ambasadorius reikalauja, kad didžiosios ES valstybės narės išspręstų Kipro klausimą. Mano galva, ilgai lauktos derybos dėl Viduržemio jūros salos neteikia didelio džiaugsmo, kadangi naujausias Kipro turkų pasiūlymas prieštarauja jau pasiektam susitarimui tam tikrais klausimais, o tai reiškia, kad žengiamas žingsnis atgal.

Ir tai vadinama teigiamais rezultatais, kurių mes, pasak Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos, turėtume tikėtis. Turkija nei geografiškai, nei dvasiškai ar kultūriškai nėra Europos dalis. Žmogaus teisės, mažumų teisės ir tarptautinė teisė Turkijai yra svetimos sąvokos. Mano nuomone, vienintelis sąžiningas atsakas, atsižvelgiant į ES piliečių norus, būtų nutraukti derybas ir siekti privilegijuotos partnerystės.

Georgios Koumoutsakos (PPE). – (EL) Komisijos nary, sveikiname jus ir linkime visokeriopos sėkmės jūsų darbe. Šiandien, be kita ko, mes svarstome Turkijos pažangą žengiant į Europą. Vakar diskutavome apie sudėtingą ekonominę padėtį tam tikrose euro zonos valstybėse, ypač labai sunkią padėtį, kurioje atsidūrė Graikija.

Šios dvi diskusijos viename taške susikerta, jos turi vieną bendrą pagrindą. Tas bendras pagrindas yra didžiulės, nelanksčiai nustatomos Graikijos gynybos išlaidos – daugiau nei 5 proc. Graikijos bendrojo vidaus produkto skiriama karinėms išlaidoms, ir ne dėl to, kad Graikija to norėtų. Žinoma, dalis šios sumos išleidžiama vykdant jos, kaip NATO narės, įsipareigojimus. Tačiau daugiausia išleidžiama dėl to, kad mums reikia reaguoti į kaimynės šalies kandidatės, būtent Turkijos, specifinę politiką.

Turkija vykdo oficialią Graikijos bauginimo karu politiką, žinomą kaip *casus belli*, ir tai nėra vien "popierinis" grasinimas; Turkija nuolat pažeidinėja oro erdvę ir netgi skraido virš apgyvendintų Graikijos salų Egėjo jūros rytinėje dalyje.

Tai turi baigtis, ir Europos Parlamentas turi pasiųsti Ankarai aiškų signalą. Jei šioje srityje bus teigiamų pokyčių, jos pažanga siekiant ES narystės vėl įgaus pagreitį, žinoma, jei bus vykdomi visi kiti jos prisiimti įsipareigojimai.

Monica Luisa Macovei (PPE). – Ponia pirmininke, Europos Sąjungos kaimynystės politikos tikslas visada buvo eksportuoti stabilumą, o ne importuoti nestabilumą.

Todėl aš prašau valstybių narių ir šalių kandidačių neskatinti dvišalių konfliktų Europos Sąjungos lygmeniu. Kaip teisininkas, norėčiau priminti, kad, 1995 m. rugsėjo mėn. pasirašiusi laikinąjį susitarimą su BJRM, Graikija įsipareigojo neprieštarauti BJRM siekiams įstoti į tarptautines bei regionines organizacijas, jei paraiškos bus teikiamos Jungtinių Tautų rekomenduojamu pavadinimu – BJRM. Europos Sąjungos institucijos šią šalį vadina BJRM. Šios nuostatos pagal tarptautinę teisę yra teisiškai privalomos. Todėl Graikija neturi teisinio pagrindo stabdyti šios šalies stojimo proceso. Sprendimai turi būti priimami remiantis paraišką pateikusios šalies pasiekimais.

Šiuo atžvilgiu palankiai vertinu diskusijas apie pasiektą pažangą ir sritis, kuriose dar reikia teigiamų pokyčių. Reikia kalbėti apie esmę ir atidžiai stebėti reformų įgyvendinimą. Atsižvelgdama į padarytą pažangą, Komisija pasiūlė nustatyti derybų su šia šalimi pradžios datą. Aš palaikau Komisiją ir raginu Tarybą per aukščiausiojo lygio susitikimą 2010 m. kovo mėn. nustatyti derybų pradžios datą.

Eleni Theocharous (PPE). – (*EL*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, net jeigu Turkijai labai palanki rezoliucija šiandien bus priimta, ši šalis ir toliau demonstruos didelį demokratijos trūkumą, akivaizdžiai pažeidinės milijonų žmonių teises ir tęs Kipro Respublikos, ES valstybės narės, okupaciją.

Tačiau Kipro klausimu daugelis ragina vienodą atsakomybę užkrauti ir ant nukentėjusiojo, ir ant nusikaltėlio pečių. Negalime susitaikyti su nusikaltimais ir ginkluota prievarta, todėl raginame suinteresuotąsias šalis, bet ko mes iš jų reikalaujame? Europos Parlamente, demokratijos šventovėje, negalime klausytis nederamų pavadinimų, tokių kaip Šiaurės Kipras ir Pietų Kipras, ir kalbėti apie rinkimus Šiaurės Kipre, kur 70 proc. rinkėjų yra neteisėti kolonistai.

Akivaizdu, kad jei sprendimas nebus priimtas gerbiant Kipro piliečių žmogaus teises, tuomet visai Europos Sąjungos vertybių sistemai iškils pavojus. Žinoma, derybos tęsiasi, tačiau jas klampina maksimalistiniai Turkijos reikalavimai. Kadangi mes dabar vertiname Turkiją, o ne kokią nors kitą šalį, raginame ją palengvinti derybų procesą atliekant du paprastus veiksmus: pirma, nedelsiant pradėti okupacinės kariuomenės išvedimą ir, antra, grąžinti okupuotą Famagustos miestą teisėtiems jo gyventojams.

Giovanni Collino (PPE). – (*IT*) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, mes pripažįstame pastarųjų metų Kroatijos pastangas patenkinti narystei Europos Sąjungoje keliamus reikalavimus. Mes pritariame D. López Garrido šį rytą padarytam pareiškimui.

Tačiau dar lieka vienas neišspręstas klausimas, kuris turi būti išnagrinėtas Kroatijos ir Italijos derybose dvišaliais klausimais, nes jis gali mesti šešėlį ant viso stojimo proceso. Aš kalbu apie nesuteiktas finansines ir moralines kompensacijas už patirtą žalą, taip pat apie iš italų, kurie buvo ištremti iš šių žemių po Antrojo pasaulinio karo, konfiskuotų prekių negrąžinimą.

Kadangi Kroatija dabar deda pastangas tapti Europos Sąjungos nare, aš ją raginu paspartinti procesą, kad nagrinėjant šį liūdną ir dar neišspręstą klausimą būtų pasiektas sutaikantis, konstruktyvus ir sėkmingas sprendimas.

Mes raginame Kroatiją, vadovaujantis, be kita ko, ir ES teise, užtikrinti teisių apsaugą žmonėms, kurie taip ilgai to laukė.

Laima Liucija Andrikienė (PPE). – Ponia pirmininke, turiu trumpą pastabą dėl Turkijos.

Turkija turi labai rimtų problemų žmogaus teisių srityje. Viena aktualiausių problemų – etninių ir religinių mažumų, t. y. kurdų, krikščionių, alevitų ir kt., teisių įtvirtinimas. Šios mažumos nuolat patiria jų teisių pažeidimus. Kipras ir Graikija Europos Sąjungai yra ir liks ypač svarbios.

Todėl, pone Komisijos nary, mes savo partneriams iš Turkijos turime aiškiai pasakyti, kad kalbėti apie Turkijos integraciją į Europą labai sunku, kol problemos, susijusios su Turkijos religinėmis ir etninėmis mažumomis, lieka neišspręstos.

Kyriakos Mavronikolas (S&D). – (*EL*) Ponia pirmininke, šios dienos diskusijose mes turime sutarti dėl aiškių signalų Turkijai, turėdami omenyje, kad ji nesiėmė konkrečių veiksmų įvairioms problemoms su šalimis kaimynėmis išspręsti.

Kipro klausimu, atsižvelgdamas visų pirma į pasiūlymus į pranešimą įtraukti Kipro turkų izoliavimo problemą, manau, kad Europos Sąjunga turėtų ir privalo elgtis vadovaudamasi JT rezoliucijomis. Tai reiškia, kad neteisėtai okupuotų žemių negalima pripažinti; priešingai – bet kokia parama turi būti teikiama per teisėtą valstybę, kaip ir yra daroma šiuo metu.

Kartu Turkija turi išvesti kariuomenę, kad pašalintų esminę kliūtį bendroms pastangoms išspręsti susisiekimo su Kipro turkais problemą.

Jelko Kacin (ALDE). – (*SL*) Aš sveikinu visus pranešėjus, parengusius gerai pasvertus pranešimus, o jums, Komisijos nary, linkiu visokeriopos sėkmės einant šias svarbias pareigas.

Norėčiau pažymėti, kad Europos Sąjungos valstybės narės ne pačiu geriausiu būdu bendrauja su Vakarų Balkanų regiono šalimis. Kai kurios valstybės narės nurodo nerealistiškas datas. Kai kurie iš jūsų mini 2014 m., suteikdami nepagrįstą viltį, nerealistiškus lūkesčius ir klaidindami šių šalių politikus bei visuomenę. Europai palankias jėgas sustiprinsime tik tuomet, jei patvirtinsime realistišką požiūrį ir atitinkamai veiksime. Netikri pažadai nenaudingi nei jiems, nei mums. Būkime sąžiningi, teisingi ir patikimi.

Konrad Szymański (ECR). – (*PL*) Ponia pirmininke, suprantu, kaip sudėtinga, atsižvelgiant į Turkijos socialines aplinkybes, jos vyriausybei Ankaroje padaryti ką nors demokratijos ir žmogaus teisių labui. Aš tai labai gerai suprantu, tačiau norėčiau atkreipti dėmesį į problemą, kuri šiose diskusijose sulaukė per mažai dėmesio. Aš kalbu apie religijos laisvę, kuri vis dar varžoma Turkijoje, ypač kalbant apie krikščionis. Turkijoje religinės bendruomenės vis dar susiduria su problemomis dėl savo juridinio statuso. Krikščionių

bendruomenės, nepaisant priimto Fondų įstatymo, susiduria su rimtomis problemomis bandydamos atgauti konfiskuotą nuosavybę. Ekumeninis patriarchatas turi ribotas teises rengti dvasininkus ir negali laisvai rinkti ekumeninio patriarcho. Aš labai dėkingas pranešėjai už tai, kad visi šie aspektai pabrėžiami pranešime. Kita vertus, apgailestauju, kad apie tai visai neužsimena D. López Garrido savo kalboje. Pone D. Lópezai Garrido, turiu asmenišką pastabą: negalima painioti ideologijos ir žmogaus teisių.

John Bufton (EFD). – Ponia pirmininke, norėčiau pakalbėti Turkijos klausimu.

Norėčiau priminti, kad 2003 m. JK Nepriklausomybės partija, kurios narys esu, šiame Parlamente perspėjo apie gresiančias liūdnas pasekmes dėl migracijos iš naujųjų valstybių narių į mūsų šalį, Jungtinę Karalystę. Man rūpestį kelia tai, kad, Turkijai įstojus į ES, 70 mln. žmonių įgis teisę atvykti į JK. Jungtinė Karalystė jau yra pripildyta. Turime milijonus bedarbių. Mūsų viešosios paslaugos patiria didžiulį spaudimą. Turkijos įstojimo perspektyva tikrai nekelia džiaugsmo.

Pasirinkimo teisė iš mūsų buvo atimta. Mūsų šalies gyventojams nebuvo leista balsuoti dėl Lisabonos sutarties. Akivaizdu, kad mūsų šalyje reikalinga diskusija dėl to, ar mums reikia savo atstovų Europos Parlamente. Manau, kad Turkijos įstojimas gali būti paskutinis lašas, perpildęs kantrybės taurę. Esu įsitikinęs, jog dabar yra tokia padėtis, kad visa Europos Sąjunga gali subyrėti dėl euro ir kitų priežasčių. Turkijos įstojimas tik pablogins, labai pablogins reikalus.

Komisijos nary, tai jūsų pirmoji diena darbe. Norėčiau, kad įsidėmėtumėte tai, ką aš pasakysiu. Patikėkite manimi, žmogum iš Velso (Jungtinės Karalystės): mes tiesiog nenorime, kad Turkija įstotų.

Zoltán Balczó (NI). – (*HU*) Kalbant apie Turkijos stojimą, reikia išsiaiškinti esminį klausimą: kas, mūsų nuomone, yra Europos Sąjunga? Ar mes vis dar manome, kad vertybės, bendros europiečių vertybės, yra svarbus dalykas? Šios vertybės remiasi krikščioniška morale, nepaisant praktikuojančių tikinčiųjų dalies. Ar mes laikome Europos kultūros paveldą svarbia vienijančia jėga? Jeigu atsakymas yra "taip", Turkijai nėra vietos Europos Sąjungoje. Žinoma, reikia stengtis palaikyti su ja kuo geresnius partneryste grįstus santykius. Kitas svarbus aspektas yra tai, kad Turkijos įstojimas sukurtų precedentą. Izraelio užsienio reikalų ministras pareiškė, kad jie yra kantrūs, tačiau, be abejo, norėtų tapti Europos Sąjungos nariais. Norėčiau pasakyti, kad Izraeliui taip pat nėra vietos Europos Bendrijoje.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Mažumų apsaugos klausimu Kroatija ir Makedonija padarė pažangą, tačiau šios šalys toli gražu nėra pirmūnės šioje srityje. Ką mes galime padaryti? Europos Sąjunga galėtų skatinti šias šalis rodydama pavyzdį, kaip turi būti apsaugotos mažumos, tačiau kas gi išties vyksta Europos Sąjungoje? Teigiamas ženklas būtų, jei Prancūzija ir kitos šalys ratifikuotų Europos regioninių ir mažumų kalbų chartiją, jei Slovakija panaikintų mažumas diskriminuojančias priemones (žr. įstatymą dėl kalbų) ir jei Graikija pripažintų, kad jos teritorijoje gyvena mažumos, ir užtikrintų joms priklausančių asmenų bei šių mažumų bendruomenių teises. Rumunijoje, reikia tikėtis, dar bus priimtas įstatymas dėl mažumų, nors šioje šalyje mažumų atstovai dar tikrai negali užimti aukščiausių postų kariuomenėje, o autonomijos bijoma labiau nei 14-osios Padnestrės rusų armijos. Parlamentas turėtų skatinti dabartines valstybes nares rodyti gerą pavyzdį, nustatydamas mažumų apsaugos standartus, kurie būtų privalomi visoje Europos Sąjungos teritorijoje.

Danuta Jazłowiecka (PPE). – (*PL*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, remiantis Tarptautinės krizių grupės parengta ataskaita, 2009 m. turėjo būti lemiami metai Turkijos integracijai į Europos Sąjungą. Turėjo arba įvykti proveržis stojimo derybose, arba jos turėjo būti nutrauktos. Šiandien derybos tęsiasi naujose su stojimu susijusiose srityse. Išties, Tarybai pirmininkaujanti Ispanija tvirtina, kad ji norėtų kuo greičiau pamatyti Turkiją įstojusią į Bendriją, tačiau vis daugėja ženklų, kad ši šalis iš naujo atranda savo vietą pasaulio tvarkoje ir kad jai narystė Bendrijoje nebėra prioritetas. Vizų panaikinimas Jordanijai, Libijai, Iranui ir Sirijai, santykių su Izraelio pablogėjimas, santykių su Sudanu stiprinimas, susitarimo dėl diplomatinių santykių užmezgimo pasirašymas su Armėnija ir susitarimo su Kipru blokavimas – visai tai rodo, kad Ankara vis labiau orientuojasi į bendradarbiavimą su kaimynais, net jei dėl to susilpnėja jos pozicijos stojimo derybose.

Tačiau energijos saugumo klausimas ir Turkijos labai svarbi geografinė padėtis lemia tai, kad, norint apsaugoti Europos interesus, ši šalis pamažu tampa būtina. Taigi netolimoje ateityje Turkijos įstojimas į Europos Sąjungą mums gali tapti svarbesnis nei pačiai Turkijai. Todėl kreipiuosi į Komisiją ir Tarybą, prašydama persvarstyti Turkijos narystės Europos Sąjungoje perspektyvą.

Alf Svensson (PPE). – (*SV*) Ponia pirmininke, manau, kad taip pat labai svarbu pabrėžti ir pripažinti derybose dalyvaujančių šalių kandidačių pasiektą pažangą. Aš manau, kad tai labai svarbu grynai psichologiniu požiūriu. Be to, negalima paneigti, kad derybos su ES sukuria geresnes sąlygas šių šalių gyventojams. Pačios derybos yra gana pozityvus dalykas.

LT

Esu tikras, mes visi sutiksime, kad Turkija turi dėti daug pastangų ir kad religijos laisvė, išraiškos laisvė ir spaudos laisvė yra neginčytini dalykai. Tačiau taip pat reikia pasakyti, kad derybos su Turkija nėra tik derybos su Turkijos valstybe ar tauta, nes Turkija taip pat yra tarsi raktas ar tiltas į visą regioną. Todėl reikia turėti omenyje tai, kad ES santykiai su tuo regionu labai pablogės, jeigu durys bus vėl užvertos.

Chrysoula Paliadeli (S&D). – Ponia pirmininke, norėčiau turėti laiko paaiškinti Parlamento nariams priežastis, dėl kurių graikai taip jautriai reaguoja į Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pavadinimo klausimą. Deja, tam prireiktų daugiau nei minutės.

Tai liūdna istorija, prasidėjusi dar praėjusio amžiaus 5-ojo dešimtmečio pabaigoje ir lėmusi neteisingą požiūrį į graikus. Galiu užtikrinti, kad graikai nėra nei nacionalistai, nei ekspansionistai. Jie tik nenori leisti vartoti pavadinimą, kuris yra jų pačių senovės istorijos ir archeologinės tradicijos dalis.

Aš suprantu, kad Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, kaip nauja nepriklausoma valstybė, išgyvena lėtesnę etnogenezę. Rimti mokslininkai Skopjėje nepritaria ministro pirmininko nacionalistiniam požiūriui. Jie nusprendė geriau patylėti, o ne prieštarauti labai madingai frazei, kuri, kaip nurodyta Z. Thalerio pranešime, gali tik padidinti įtampą.

Norėčiau, kad Parlamentas ir naujosios sudėties Komisija padėtų išspręsti pavadinimo klausimą ne skatindami BJRM vyriausybės nacionalistines nuotaikas, o paremdami Graikijos poziciją, kuria siekiama nedidelio kompromiso, kuris galiausiai turbūt labiau patenkintų BJRM gyventojus, o ne graikus.

Zigmantas Balčytis (S&D). - Šiandieniniai debatai parodė, kad nors Europos Parlamento nariai turi skirtingas nuomones dėl Turkijos pažangos, tačiau visi sutarėme turbūt dėl vieno, kad pagrindinė narystė Europos Sąjungoje yra esminių reformų tinkamas ir kokybiškas įgyvendinimas. Per anksti, manau, šiandieną nustatinėti konkrečias datas, tačiau būtina stebėti ir reikalauti progreso iš Turkijos, nes pastarieji įvykiai, kai uždraudžiama politinių partijų veikla, kelia nerimą ir tai nerodo Turkijos įsipareigojimo gerbti pilietines bei politines laisves ir teises. Tačiau turime suteikti galimybę jai peržiūrėti savo veiksmus ir tikėtis Turkiją matyti demokratišką ir laisvą šalį ateityje.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Kroatija išlieka Vakarų Balkanų regiono lydere kelyje į Europos Sąjungą. Narystės siekiančioms regiono valstybėms ji gali būti pavyzdys, kaip reikia patenkinti stojimo kriterijus ir sąlygas.

Palankiai vertinu vidaus reformų pažangą, kuri buvo minima ir 2009 m. pažangos ataskaitoje. Būtinųjų stojimo kriterijų, ypač patenkančių į 23 skyrių "Teismų sistema ir pagrindinės teisės", patenkinimas yra labai svarbus etapas šiai šaliai bandant įgyvendinti europinius standartus.

Mes remiame Kroatijos stojimą į Europos Sąjungą, jeigu bus griežtai laikomasi visų stojimo kriterijų, įskaitant visapusišką bendradarbiavimą su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai.

Kroatija savo stojimo derybas užbaigs dar šiais metais. Juk pranešimas, apie kurį šiandien diskutuojame, yra paskutinis Europos Parlamento pranešimas dėl pažangos ataskaitos. Esame tikri, kad kitais metais galėsime balsuoti už sutartį dėl Kroatijos stojimo į Europos Sąjungą, ir tai bus teigiamas signalas visam regionui.

Milan Zver (PPE). – (*SL*) Pone Komisijos nary, norėčiau pasveikinti jus užėmus šį naują postą ir, tikiuosi, jus lydės sėkmė šiame darbe.

Labai džiaugiuosi, kad nagrinėjami trys pranešimai yra pozityvūs ir kad pranešėjai konstatavo, jog šios šalys padarė pažangą siekdamos modernizacijos, kaip mes ją suvokiame Europoje. Svarbiausia, kad visos trys šalys laikytųsi aukštų standartų žmogaus teisių srityje. Europos Sąjunga turi tai vertinti griežtai, taip pat griežtai paraginti šias šalis sureguliuoti santykius su savo kaimynėmis.

Be to, norėčiau pažymėti, kad nepritarsiu pranešimui dėl Kroatijos, visų pirma dėl jos nesąžiningo elgesio su Slovėnija.

Iuliu Winkler (PPE). – (RO) Pati veiksmingiausia Europos Sąjungos išorinės plėtros politika Vakarų Balkanų atžvilgiu būtų ES išplėtimo šiame regione politika. Tai užtikrins taiką ir atneš demokratiją į regioną, kuris, deja, dėl nesenų įvykių tik sustiprino savo, kaip "Europos Sąjungos parako statinės", reputaciją.

Nepaisant to, veiksmingiausia naujųjų Vakarų Balkanų regiono valstybių užsienio politika būtų politika, kuria siekiama patekti į Europos Sąjungos stabilumo ir gerovės erdvę. Šiam procesui būtinos priemonės. Todėl palankiai vertinu Kroatijos ir Makedonijos pažangos ataskaitas, kurios yra vertingos priemonės.

Be to, manau, kad reikia ekonominių priemonių, taip pat regioninio, ekonominio ir komercinio bendradarbiavimo priemonių, įskaitant investicijų skatinimo priemones, kurių veiksmingumas jau žinomas. Manau, kad šias priemones turi apsvarstyti Europos Komisija ir Kroatijos bei Makedonijos vyriausybės.

Kalbėjes narys uždavė H. Flautre klausimą pakėlęs mėlynąją kortelę pagal Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnio8 dalį.

Barry Madlener (NI). – (*NL*) Tiesa sakant, norėjau užduoti klausimą delegacijos Turkijoje vadovei H. Flautre. Nežinau, ar tai galima padaryti dabar, – todėl ir pakėliau savo mėlynąją kortelę. Ar aš galiu užduoti klausimą H. Flautre?

Ponia H. Flautre, norėčiau jūsų paklausti, turėdamas omenyje siaubingą nužudymą Turkijoje, ar jūs sutinkate, kad mums reikėtų pateikti prašymą atlikti išsamų tyrimą žudymų dėl garbės Turkijoje klausimu? Mano šalyje, Nyderlanduose, kaip ir Vokietijoje, žudymai dėl garbės yra neįtikėtinai paplitę tarp turkų, ir manau, kad tai tik ledkalnio viršūnė ir kad Turkijoje tokie žudymai yra labai dažnas reiškinys. Ar galėtume paprašyti Š. Füle atlikti žudymų dėl garbės Turkijoje tyrimą?

(H. Flautre sutiko atsakyti į klausimą, užduotą pagal Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnio 8 dalį pakėlus mėlynąją kortelę)

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Ponia pirmininke, taip, tai klausimas, bet koks klausimas? Kam skirtas ir kokiu tikslu? Manau, kad mūsų delegacija, kurios narys, pone H. Madleneri, jūs esate, įsipareigojo ir yra tvirtai pasiryžusi ginti žmogaus teises bei lyčių lygybę ir remti visas iniciatyvas, skirtas kovai su smurtu prieš moteris.

Aš ką tik paminėjau tai savo kalboje. Manau, kad vadinamieji nusikaltimai dėl garbės, vykdomi šeimoje ar giminėje, yra absoliučiai nepateisinami ir kad šiandien galime džiaugtis tuo, kad Turkijoje niekas nebetoleruoja tokio atgyvenusio nusikalstamo elgesio.

Diego López Garrido, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Ponia pirmininke, ponai ir ponios, dėkoju jums už šias išsamias diskusijas dėl puikiai parengtų rezoliucijų, kurios pateiktos Europos Parlamentui, ir norėčiau pasveikinti jų autorius H. Swobodą, Z. Thalerį ir R. Oomen-Ruijten.

Manau, galime sakyti, kad dauguma kalbėtojų išreiškė paramą plėtros procesui, kaip esminiam Europos integracijos elementui. Kaip teigia E. Brok, plėtra Europos Sąjungai buvo sėkminga, kiti nariai minėjo konkrečius sėkmingo plėtros proceso pavyzdžius. Plėtra yra taip pat labai svarbi demokratinių reformų pažangai ir demokratijos įsitvirtinimui tose šalyse, kurios vis labiau suartėja su Europos Sąjunga, kurios pradėjo savo stojimo į Europos Sąjungą procesą, taip pat tose, kurios turi tokią galimybę. Kaip pažymėjo M. Mauro, tai visada reiškia įsipareigojimą atitikti Kopenhagos kriterijus, o tai – dar vienas didelio sutarimo elementas, reiškiantis ir visapusišką pagarbą žmogaus teisėms.

Visiškai sutinku su M. Cashmanu, kuris teigia, kad šalį geriausiai apibūdina elgesys su mažumomis, o ne su dauguma, nors tai taip pat svarbu. Todėl būtent taip mes turime vertinti pagarbą žmogaus teisėms, taigi ir atitiktį Kopenhagos kriterijams.

Visi pripažįsta ir tai, kad, kaip teigia M. Giannakou ir I. Winkler, Vakarų Balkanams europinė perspektyva yra esminis jų pažangos elementas, ir tai atitinka ne tik šių šalių bet ir, kaip tvirtina K. Göncz, Europos Sąjungos interesus

Kalbant apie Kroatiją, taip pat bendrai sutariama dėl poreikio kuo greičiau atidaryti naujus skyrius, tačiau reikia pasakyti, kad šiuo metu atidaryti 28 iš 35 skyrių ir 17 iš jų jau preliminariai uždaryti. Tarybai pirmininkaujanti Ispanija ir toliau stengsis pasiekti daugiau pažangos derybose, bendradarbiaudama su Europos Vadovų Taryba, kad derybos netrukus priartėtų prie pabaigos. Štai kodėl anksčiau minėjau, kad susitikimai stojimo klausimais su Kroatija prasidės tuoj pat.

Tikimės, kad narystės derybų planas bus parengtas šiais metais, kaip siūlo pranešimo autorius H. Swoboda ir reikalauja kai kurie nariai, įskaitant G. Hökmarką, L. Berlinguerį ir K. Liseką, kuris išreiškė viltį, kad Kroatija įstos į ES Lenkijos pirmininkavimo laikotarpiu.

Taigi, kaip pabrėžė T. P. Poręba, Kroatijos atveju pažanga padaryta. Tačiau dar lieka neatliktų darbų; dar yra trūkumų, pvz., teisės srityje, kaip nurodo D. Serracchiani.

Todėl mes manome, kad Kroatijos stojimo procese pasiekėme svarbų galutinį etapą, ir tikimės, kad derybos bus užbaigtos ir Kroatija įstos į Europos Sąjungą kuo greičiau, kai bus ratifikuotos atitinkamos Europos Sąjungos sutartys.

Pereinant prie Makedonijos, čia pagrindinis diskusijų klausimas buvo jos pavadinimo problema. Žinoma, pavadinimas nėra vienas iš Kopenhagos kriterijų, tačiau akivaizdu, kad geri santykiai su kaimynais yra labai svarbūs formuojant nacionalinę politiką visose šalyse kandidatėse.

Todėl šalys kandidatės, kaip ir valstybės narės, turi būti labai atsargios, spręsdamos tokios klausimus. Taip pat turime prisiminti, kad deryboms pradėti būtinas valstybių narių vieningumas, kitaip tariant, vienbalsis jų sprendimas.

Sprendimas, kurį anksčiau parėmė B. Posselt, I. Kasoulides, M. Cornelissen, I. Chatzimarkakis, K. Göncz ir C. Paliadeli, remiasi ir Jungtinių Tautų globojamomis derybomis, ir dvišaliais Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir Graikijos santykiais. Nors tai, žinoma, yra labai svarbus klausimas, pati Europos Sąjunga nedalyvauja tokiose diskusijose Jungtinėse Tautose.

Todėl šiuo metu nemanau, kad mes galime tiksliai pasakyti, kada šis konfliktas bus išspręstas; vis dėlto tikrai galiu pasakyti, kad Tarybai pirmininkaujanti Ispanija taip pat sveikina Ministrą Pirmininką N. Gruevski ir Ministrą Pirmininką G. Papandreou atnaujinus tiesioginį dialogą. Tai atspindi jų abiejų gebėjimus vadovauti ir neabejotinai prisidės prie M. Tremopoulo kalboje minėtos atvirumo atmosferos bei atviro požiūrio formavimo.

Mes tikime, kad Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos vyriausybei pavyks paspartinti šias derybas. ES narystės perspektyva visada buvo svarbi visai šaliai, t. y. taip pat ir etninėms grupėms, didelėms ar mažoms.

Galiausiai dėl Turkijos buvo labai daug kalbų, ir norėčiau pirmiausia pasakyti, kad derybos tęsiamos tinkamu tempu, jos nėra sustabdytos, – tai pareiškiu atsakydamas į G. Van Ordeno pastabą dėl šių derybų spartos.

Kitus derybų skyrius planuojame atidaryti per Ispanijos pirmininkavimo laikotarpį. Kai kuriuos iš jų jau paminėjau, tačiau, žinoma, negalime spėti, koks bus šių derybų tempas, kadangi tai priklausys nuo Turkijos reformų pažangos ir nuo to, ar ji patenkins kriterijus. Be to, kaip visi žinote, kiekvienu atveju, kiekviename proceso etape ir dėl kiekvieno skyriaus privalomas vienbalsis sprendimas.

Žmogaus teisių apsauga ir Kopenhagos kriterijų tenkinimas yra daugelyje kalbų minėtas klausimas, apie kurį aiškiai kalbama R. Oomen-Ruijten pranešime; reikia pasakyti, kad Turkija privalo labiau pasistengti šioje srityje. Ji turi dėti daugiau pastangų, ir tai pareiškiu atsakydamas B. Benderiui, J. I. Salafrancai ir kitiems, taip pat C. Angourakiui bei J. Klute, kurie kalbėjo apie žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugą.

Jie teisūs, tačiau taip pat tiesa yra tai, kad derybų procesas išlieka pagrindine Europos Sąjungos priemone, leidžiančia jai daryti įtaką pažangai, ir kad, nors pažanga išties padaryta, ji vis dar nepakankama. Tai buvo minėta ir kitų narių, pvz., R. Obiolso, H. Flautre, U. Lunaceko, C. D. Predos ir Z. Balčyčio, kalbose. Manau, turime to nepamiršti, kad galėtume ramiai vertinti derybas su Turkija.

Kipras taip pat buvo daugelio kalbų objektas. Žinoma, Kipras bus labai svarbus klausimas per ateinančius keletą mėnesių. Reikia pasakyti, kad šiuo metu vykstančios derybos tarp abiejų salos bendruomenių lyderių yra pozityvios, pavyko sukurti geresnę, pasitikėjimu grįstą atmosferą.

Nereikia ir sakyti, kad Kipro klausimo išsprendimas pašalintų šią kliūtį, galbūt ir visas kliūtis arba bent jau kai kurias kliūtis, stabdančias Turkijos stojimo procesą, ir kad bet kokiu atveju tai būtų svarbus pozityvus signalas visam regionui, kurio pagrindinis tikslas yra susitaikymas, kaip teisingai pažymėjo R. Howitt.

Žinoma, mes visi sutariame, kad Turkija privalo įgyvendinti papildomą protokolą. To iš jos buvo pareikalauta daugybę kartų, ir kiekvieną kartą, kai kalbamės su Turkija, Taryba primena jai apie šį įsipareigojimą, kuris turi būti įvykdytas. 2009 m. gruodžio 8 d. Taryba patvirtino išvadas, kuriose ji pareiškė, kad jei pažangos šioje srityje nebus, Taryba paliks galioti 2006 m. patvirtintas priemones, kurios turės ilgalaikį poveikį bendriems derybų rezultatams.

M. E. Koppa ir N. Salavrakos paminėjo ir kitus incidentus: oro erdvės pažeidimus, taip pat incidentus Egėjo jūroje. Todėl pakartosiu, kad kaimyniški santykiai yra būtinas reikalavimas vertinant Turkijos pažangą derybose. Gruodžio 8 d. Tarybos išvadomis, kurias daug kartų minėjau, Turkijai pasiųsta žinia šiuo klausimu. Užtikrinu jus, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė labai atidžiai domėsis šia problema ir prireikus spręs ją visais lygmenimis.

Šiaip ar taip, ponia pirmininke, Tarybai pirmininkaujančios valstybės pozicija dėl derybų su Turkija yra absoliučiai aiški. Mes pritariame naujajam bendram sutarimui dėl plėtros, pasiektam Taryboje 2006 m. gruodžio mėn., o tai reiškia, kad derybų tikslas, be abejo, yra būsima Turkijos narystė Europos Sąjungoje.

Štefan Füle, Komisijos narys. – Ponia pirmininke, aš labai dėkingas už taip anksti man suteiktą galimybę apsikeisti nuomonėmis su jumis apie narystės siekiančias šalis. Per mano klausymą žadėjau, kad ateisiu jūsų paklausyti ir pasinaudosiu jūsų patarimais, ir šios dienos diskusijos buvo akivaizdus Parlamento narių gausos, išminties ir įžvalgumo įrodymas.

Norėčiau pareikšti dvi bendro pobūdžio pastabas. Visų pirma į per klausymus duotus savo pažadus žiūriu labai rimtai. Norėčiau, kad vyktų ne du monologai, o dialogas su Parlamentu, atspindintis tikrąją Lisabonos sutarties dvasią.

Leiskite pareikšti dar vieną bendrą pastabą apie tai, ką porą kartų minėjau per mano klausymą. Kalbėdamas su šalimis kandidatėmis ir su galimomis šalimis kandidatėmis visada pabrėžiau šiuos keturis principus. Pirmasis yra griežtas Kopenhagos kriterijų laikymasis; jie nėra derybų klausimas. Antrasis yra griežtas įsipareigojimas saugoti pagrindines laisves ir teises, įskaitant religines, mažumų, ir, be abejo, moterų teises. Trečia, procesas turi būti sąžiningas ir atspindėti abiejų pusių patikimumą visais lygmenimis. Ketvirta, aš niekada nemenkinsiu integracijos pajėgumų klausimo.

Kalbant apie Kroatiją, ir Parlamento rezoliucijoje, ir Komisijos pozicijoje pabrėžiama, jog Kroatija gali tikėtis, kad Parlamentas ir Komisija bus patikimi sąjungininkai. Jei ši šalis įvykdys visas likusias sąlygas, esu tikras, kad stojimo derybos gali būti užbaigtos šiemet. Komisija ir aš tikime, kad dabartinė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir pirmininkausiančios ateityje, taip pat Europos Parlamentas rems Kroatijos pastangas pasiekti šį tikslą.

Dėl Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos norėčiau dar kartą pabrėžti, kad ji užsitarnavo Komisijos rekomendaciją pradėti derybas atsižvelgiant į jos pasiekimus. Vis dėlto ši šalis dar susiduria su daugeliu sunkumų, įskaitant politinius kriterijus. Kaip buvo pažymėta per diskusijas, šiuo metu atsirado galimybė išspręsti pavadinimo problemą, ir aš tikrai pasiryžęs remti vykstančias derybas.

Kalbant apie Turkiją, mes visi žinome, kad ir Turkijos, ir Europos Sąjungos laukia nelengvas kelias, ir tai patvirtino daugelis kalbėjusiųjų per diskusijas. Tačiau žinau, kad Turkijos vyriausybė pasiryžusi tęsti demokratinį atsivėrimą. Kas prieš penkerius metus būtų galėjęs įsivaizduoti Turkijos visuomenę ir politikus atvirai ir aktyviai diskutuojančius kurdų klausimu, apie civilių ir kariuomenės santykius, uždarytos Chalkio (Halki) seminarijos atidarymą ar santykius su Rumunija?

Nepaisant to, man vis dar kelia rūpestį spaudos laisvės ir žiniasklaidos pliuralizmo apribojimai. Papildomi teisės aktų pakeitimai reikalingi siekiant apginti žurnalistus, žmogaus teisių aktyvistus ir politikus nuo baudžiamojo persekiojimo ir nuteisimo už taikios nuomonės reiškimą.

Kalbant apie stojimo derybas, svarbaus aplinkos skyriaus atidarymas praėjusį gruodį yra vilties teikiantis pokytis, po kurio atidarytų skyrių skaičius padidėjo iki 12. Tikiuosi, kad šiemet galėsime atidaryti daugiau skyrių. Tačiau Turkijai prireiks papildomų pastangų, kad galėtų patenkinti griežtus reikalavimus. Todėl reikia labai kruopščiai tęsti būtiną pasirengimą.

Komisija taip pat palankiai vertina dialogą su Turkija dėl migracijos, kuris turėtų duoti konkrečių rezultatų, ypač readmisijos ir sienos kontrolės srityse. Atsakydamas į konkretų vieno jūsų kolegos užduotą klausimą, norėčiau pasakyti, jog Komisija žino, kad neseniai Turkija panaikino vizų reikalavimą Libanui ir Sirijai. Už šią sritį atsakingas Komisijos generalinis direktorius kitą savaitę vyksta į Ankarą vesti derybų. Ta proga jis aptars ir šį klausimą, ir aš jums pranešiu apie šias diskusijas.

Leiskite man taip pat išdėstyti Komisijos poziciją, nes buvau paprašytas tai padaryti. Visomis priemonėmis, kurias Komisija pasiūlė ir įgyvendino, visada buvo siekiama nutraukti Kipro turkų bendruomenės izoliaciją, taip bandant palengvinti Kipro susijungimą pagal 2004 m. balandžio mėn. Tarybos išvadas. Mes šiuo metu įgyvendiname 259 mln. EUR vertės pagalbos priemonių paketą, skirtą tvariam Kipro turkų bendruomenės socialiniam ir ekonominiam vystymuisi ir visapusiškam dalyvavimui Europos Sąjungoje po santykių sureguliavimo ir susijungimo. Reglamentu dėl žaliosios linijos skatinami Kipro turkų ir Kipro graikų ekonominiai ir asmeniniai kontaktai. Prekybos reglamentas dėl specialių prekybos sąlygų, skirtų Kipro turkų bendruomenei, dar svarstomas Taryboje.

Grįžtant prie Turkijos, reformų procesas turi tęstis, o Europos Sąjunga turi ir toliau skatinti procesą ir pažangą. Komisija išlieka pasiryžusi tęsti Turkijos stojimo procesą. Mūsų svertai ir įtaka Turkijoje bus tik labiau įtikinami ir stipresni, jei mūsų įsipareigojimai išliks vienareikšmiai.

Tikiuosi labai vaisingo ir artimo bendradarbiavimo per ateinančius penkerius metus.

(Plojimai)

Pirmininkė. – Gavau tris pasiūlymus iš Užsienio reikalų komiteto užbaigti diskusijas pagal Darbo tvarkos taisyklų 100 straipsnio 2 dalį⁽¹⁾.

Diskusijos užbaigtos.

Balsuojama bus per šios dienos balsavimą.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Luís Paulo Alves (S&D), raštu. – (PT) Šiame pranešime pripažįstami tam tikri teigiami Turkijos, šalies kandidatės nuo 2005 m., veiksmai siekiant narystės ES, tačiau ji raginama paspartinti reformas. Prisimenu, kad 2006 m. gruodžio mėn. derybos buvo iš dalies sustabdytos šiai šaliai atsisakius Kiprui taikyti muitų sąjungos su ES sąlygas. Konfliktas su Kipru turi būti išspręstas, ir Turkija privalo tęsti pažangą demokratijos, žmogaus teisių apsaugos srityse, kovodama su korupcija, didindama spaudos laisvę ir politinį skaidrumą, užtikrindama greičiau pasiekiamą ir veiksmingesnį teisingumą, tobulindama prieš diskriminaciją nukreiptų įstatymų nuostatas, susijusias su lytimi, seksualine orientacija ir etninėmis bei religinėmis mažumomis, ir pertvarkydama valstybės tarnybą. Turkijos vyriausybė ir toliau demonstruoja politinę valią tęsti reformas, gerokai sustiprino pagrindines laisves ir demokratinius pokyčius šalyje. Todėl turime ir toliau siekti pažangos derybose dėl Turkijos narystės, nes ji atlieka ypatingą vaidmenį kaip tarpininkė sprendžiant Izraelio ir Palestinos konfliktus, padeda suartėti Irakui ir Iranui.

Mara Bizzotto (EFD), raštu. – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, pranešime išties yra įdomių minčių, netgi tokiems kaip aš ir daugelis jūsų, prieštaraujančių Turkijos narystei ES. Pranešimo turinys atskleidžia kai kurias rimtas Turkijos nesėkmes bandant patenkinti pagrindines narystės ES sąlygas. Kai kurios Užsienio reikalų komiteto pasiūlytos rezoliucijos dalys yra gana griežtos. Šiuose dokumentuose neprieštaraujama teorinėms Turkijos galimybėms įstoti į ES; tačiau aš labai palankiai vertinu išvadas, kurias Parlamentas ketina paskelbti, dėl tariamai nepakankamos Turkijos pažangos. Tiems, kurie, kaip ir aš, nepritaria Turkijos narystei ES, šios išvados yra tradicinių jų pačių argumentų prieš jos narystę patvirtinimas: Turkija vis dar varžo pagrindines laisves, pažeidinėja žmogaus teises, yra agresyviai nusiteikusi Kipro ir Graikijos atžvilgiu, diskriminuoja etnines ir religines mažumas, ir Europa tikrai negali ignoruoti visų šių problemų. Visa tai padidina įprastinį susirūpinimą dėl kultūrinių ir geografinių Turkijos ir Europos skirtumų bei dėl problemų, kurių kiltų dėl valstybės, kurioje gyvena per 80 mln. gyventojų, priėmimo: tai yra veiksniai, kurie tik sustiprina mano tvirtą įsitikinimą, kad Turkija negali ateiti į Europą, kurios vienybė priklauso visų pirma nuo krikščionybės dvasios.

Robert Dušek (S&D), raštu. – (CS) Viena vertus, Turkijos demokratizacijos metodas bei mastas ir suartėjimo su ES procesas turi lemiamą reikšmę. Kita vertus, diskusija dėl Turkijos būsimos narystės ES negali būti vienpusiška. Kiekvienas plėtros etapas turi įtakos biudžetui – konkrečios šalies įstojimas į ES gali reikšti papildomą įnašą arba finansinius nuostolius. Deja, atsižvelgdami į dabartinę bendros žemės ūkio politikos, taigi ir ES biudžeto, krizę, negalime priimti šalies, kurioje 7 mln. gyventojų pragyvena iš darbo žemės ūkio sektoriuje (ES rodiklis – 10,4 mln.). Galime palyginti: dabartinėmis sąlygomis išlaidos, susijusios su Turkija, iki 2025 m. būtų 10 mlrd. EUR, o išlaidos, susijusios su visomis 10 naujųjų valstybių narių, priimtų vykdant "plėtrą į rytus", būtų tik 8 mlrd. EUR. Tiesioginės išmokos Turkijos ūkininkams ir išmokos, skirtos kaimo plėtros ir rinkos rėmimo priemonėms dabartine teisės aktų nustatyta tvarka, sužlugdytų Europos žemės ūkį ir jos ūkininkus. Atsižvelgiant į įspūdingą šios šalies kandidatės dydį, gyventojų skaičių ir ekonominę padėtį, jos įstojimas į ES būtų didžiulė našta biudžetui, o ES BVP vienam gyventojui sumažėtų 9 proc. Dėl šių priežasčių turime dar kartą išsamiau apsvarstyti Turkijos stojimo į ES klausimą, taip pat susijusias BŽŪP reformas.

Martin Kastler (PPE), raštu. – (DE) Pagirtina, kad nauja demokratinė valstybė Makedonija ir toliau daro pažangą visose visuomeninėse ir verslo srityse. Labai džiaugiuosi tuo, kad prezidento ir vietos rinkimai 2009 m. kovo mėn. vyko sklandžiai. Makedonija atspindi viso regiono spartėjančio demokratėjimo procesus. Ji dar patenkino visus vizų režimo liberalizavimui būtinus kriterijus, taigi nuo 2009 m. gruodžio 19 d. jos piliečiams taikomas bevizis režimas. Tai svarbus žingsnis pirmyn. Tačiau Makedonijai dar reikia įgyvendinti nemažai reformų. Labai tikiuosi, kad mums šiame procese pavyks pasinaudoti per pirmąjį ES plėtros į rytus etapą sukaupta patirtimi. Šiuo atžvilgiu galvoju apie institucinių reformų įgyvendinimą – sritį, kurioje politiniai fondai ir įvairiausios NVO tiek daug pasiekė. Yra dvi sritys, kuriose turėtume sustiprinti

⁽¹⁾ Žr. protokolą.

bendradarbiavimą siekdami pokyčių ir įdiegti ES standartus. Tai yra viešojo administravimo, teismų sistemos ir policijos reformos. Aš asmeniškai norėčiau, kad Makedonijos ir Graikijos ginčas dėl pavadinimo būtų atidėtas netolimai ateičiai. Svarbu, kad dėl dvišalių nesutarimų nesustotų pažanga siekiant Europos susivienijimo.

Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz (PPE), *raštu*. – (*PL*) Kroatija dėl savo geografinės padėties ir nuo seno susiklosčiusių santykių, be jokios abejonės, turėtų įstoti į Europos Sąjungą kaip galima greičiau. Nepaisant įvairių nesutarimų su kaimynėmis bei per pilietinį karą kilusių etninių konfliktų, neįsivaizduoju visapusiškai integruotos ir suvienytos Europos be Kroatijos. 2004 m. prasidėjusios derybos buvo daug žadantis įvykis, ir, jei nebus trukdžių, jos turėtų baigtis šiais metais, atsižvelgiant į tai, kad užbaigti derybas reikia 28 srityse. Kroatijos įstojimas į NATO 2009 m. balandžio mėn. neabejotinai padidino jos galimybes įstoti į ES. Stabilizacija regione, nuo seno vadinamame "Balkanų katilu", bus užtikrinta tik Kroatijos įstojimu į ES. Tikiuosi, kad 2012 m. pradžioje, sėsdamas į savo vietą Europos Parlamente, galėsiu paspausti rankas kolegoms iš Kroatijos.

Franz Obermayr (NI), raštu. – (DE) Džiaugiuosi Kroatijos padaryta pažanga, ypač kovojant su korupcija. Kovos su korupcija priemonių būtina imtis institucijose. Be to, būtina iš esmės keisti požiūrį ir geriau informuoti visuomenę apie korupciją, kuri, deja, vis dar yra kroatų kasdienybės dalis. Kalbant apie Kroatijos santykius su kaimynėmis, džiugu matyti, kad atsirado viltis pasiekti kompromisą dėl sienos su Slovėnija. Taip pat tikiuosi, jog tai, kad Kroatija pripažino Kosovą, nesustiprins įtampos Vakarų Balkanų regione, ypač su Serbija, kuri, kaip ir galima tikėtis, yra susirūpinusi. Atsižvelgdamas į akivaizdžią Kroatijos padarytą pažangą ir būdamas įsitikinęs, kad Kroatija kultūriškai, politiškai ir istoriškai yra Europos dalis, aš balsuosiu už pasiūlymą dėl rezoliucijos. Jei Kroatija įvykdys visas sąlygas, aš manau, kad netrukus ji galės įstoti į Europos Sąjungą.

Kristiina Ojuland (ALDE), *raštu. – (ET)* Ponia pirmininke, kaip minėjau savo sausio 20 d. kalboje, norėčiau sužinoti, kokias priemones, Tarybos ir Komisijos duomenimis, Turkijos vyriausybė yra įgyvendinusi siekdama įtraukti gyventojus į demokratizacijos proceso įgyvendinimą ir reformas, būtinas integravimuisi į Europos Sąjungą. 2009 m. pranešime dėl Turkijos nurodyti Kopenhagos kriterijų įgyvendinimo trūkumai, ypač pabrėžiami politiniai kriterijai, kurie apima demokratijos ir teisinės valstybės įgyvendinimą, žmogaus teisių ir mažumų teisių apsaugą. Šiame pranešime pažymima, kad per paramos vystymuisi priemonę pernai Turkijai skirta 567 mln. EUR. Didžiausios sumos buvo skirtos reikalingoms politinės ir teisingumo sistemų reformoms įgyvendinti, taip pat pilietinės visuomenės plėtrai. Be to, aiškiai nurodyta, kad šių priemonių naudojimas buvo decentralizuotas, tai reiškia, kad skirtas paramos lėšas administravo Komisijos įgaliotos Turkijos valdžios institucijos. Kadangi Taryba ir Komisija suinteresuotos kuo greičiau vykdyti narystės derybas su Turkija, o tai reiškia, kad esami trūkumai turi būti pašalinti, jos turėtų tiksliai žinoti konkrečių veiksmų, kurių imsis Turkijos vyriausybė šiam tikslui pasiekti, planą. Komisija savo interneto svetainėje pateikė vaizdinės medžiagos apie projektus, susijusius su vaikų darbo panaikinimu, pagrindinio išsilavinimo įgijimu, neįgaliųjų įtraukimu į visuomenę ir konfidencialios pagalbos linijos moterims, patiriančiomis smurtą šeimoje, įsteigimu. Tačiau ar šių veiksmų užteks siekiant užtikrinti būtiną eilinių žmonių paramą greitam ir sėkmingam reikalingų reformų įgyvendinimui? Atsižvelgiant į pranešimo dėl vystymosi turinį, kokios papildomos skubios priemonės ar projektai yra suplanuoti, kad būtų pašalintos probleminėse srityse atsiradusios kliūtys?

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), *raštu.* – (*PL*) Kai didžiosios plėtros dieną, 2004 m. gegužės 1 d., nemažai Vidurio ir Rytų Europos šalių įstojo į Europos Sąjungą, pagaliau buvo užbaigtas Europos padalijimas geležine uždanga. Ne visos Vidurio ir Rytų Europos valstybės tuomet įsiliejo į Europos šeimą. Tada taip pat paaiškėjo, kad "didžioji plėtra" turės tęstis priimant dar keletą regiono valstybių. 2007 m. Europos Sąjungos narėmis tapo Rumunija ir Bulgarija. Tačiau šių šalių įstojimas negali būti laikomas Europos Sąjungos plėtros pabaiga.

Šiuo metu arčiausiai narystės ES esanti šalis yra Kroatija. Visiškai pritariu, kad derybas su Kroatija reikia užbaigti kaip galima greičiau, taip užbaigiant patį trumpiausią galimą stojimo į Europos Sąjungą procesą. Raginu abi derybų šalis būti kuo lankstesnes ir pasiekti susitarimą. Be to, raginu kroatus dėti daugiau pastangų siekiant patenkinti Bendrijos reikalavimus tokiose srityse, kaip viešojo administravimo organizavimas, teismų sistema, taip pat tobulinti veiksmingos kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija mechanizmus. Bet to, norėčiau prisidėti prie Kroatijai skirtų raginimų kuo geranoriškiau bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu Buvusiajai Jugoslavijai.

Siiri Oviir (ALDE), *raštu.* – (*ET*) Kad užbaigtų derybų, pradėtų 2005 m., procesą, Turkija privalo įgyvendinti Kopenhagos kriterijus ir visais požiūriais atitikti ES integracijos pajėgumus. Išties, Turkija pradėjo įgyvendinti šiuo pagrindu laukiamas reformas, gerinti santykius su kaimynėmis ir laipsniškai artėti prie atitikties ES

narystės kriterijams. Aš remiu šiuos veiksmus ir remiu Turkijos narystę ES, žinoma, jeigu bus įgyvendintos visos narystės sąlygos. Tačiau šiandien man nerimą kelia tai, kad pastaruoju metu teigiamų žinių apie įgyvendintas reformas vis labiau trūksta, o Turkija vis dar susiduria su didžiuliais sunkumais įgyvendindama teisės normas, ypač susijusias su moterų teisėmis, diskriminacijos draudimu, žodžio ir įsitikinimų laisve, absoliučiu kankinimų uždraudimu ir prieš korupciją nukreiptomis priemonėmis. Raginu Turkiją toliau dėti ir stiprinti pastangas patenkinti visus Kopenhagos kriterijus ir telkti Turkijos visuomenėje paramą reikalingoms reformoms, vienodai rūpinantis visais žmonėmis, nepaisant jų lyties, rasės ar etninės kilmės, tikėjimo ar pažiūrų, neįgalumo, amžiaus ir seksualinės orientacijos.

Rovana Plumb (S&D), *raštu.* – (*RO*) Manau, kad abi šalys, ES ir Turkija, yra suinteresuotos, kad plėtros procesas tęstusi. Būtent todėl Turkija turi spartinti reformų procesą, kad įvykdytų prisiimtus įsipareigojimus.

Norėčiau pateikti keletą pavyzdžių šiuo klausimu. Lyčių lygybę reglamentuojantys teisės aktai suderinti, tačiau daugiau pastangų reikia jiems įgyvendinti, kad sumažėtų vyrų ir moterų skirtumai dalyvaujant darbo rinkoje, politikoje ir sprendimų priėmimo procese, taip pat sumažėtų galimybių įgyti išsilavinimą skirtumai. Pažanga padaryta aplinkos apsaugos srityje, ypač pasirašius Kioto protokolą šiuo "prisitaikymo prie klimato kaitos poveikio laikotarpiu". Tačiau reikia dar daug nuveikti vandens kokybės, gamtos apsaugos ir GMO (genetiškai modifikuotų organizmų) srityse.

Džiaugiuosi Turkijos padaryta pažanga, tačiau kartu pritariu ir Ankarai skirtam reikalavimui reformų procese dėti daugiau pastangų, kad ji galėtų įstoti į ES.

Bogusław Sonik (PPE), *raštu.* – (*PL*) Vienas svarbiausių Kopenhagos kriterijų, kurį neabejotinai turi patenkinti šalys, norinčios tapti Europos Sąjungos narėmis, yra pagarba žmogaus teisėms. Norėčiau atkreipti dėmesį į nuskambėjusius moterų teisių pažeidimų atvejus.

Beveik kas dieną iš spaudos sužinome apie naujus moterų nužudymus, vadinamuosius nužudymus dėl garbės. Spaudoje šiuo metu rašoma apie 16 metų amžiaus mergaitę Medine Memi, kurią žiauriai nužudė tėvas ir senelis. Šokiruoja tai, kad šie asmenys atėmė iš mergaitės gyvybę dėl to, kad ji šnekėjosi su berniukais, tačiau dar baisesnis šio žiauraus akto įgyvendinimo būdas. Skrodimo rezultatai rodo, kad Medine, kuri buvo palaidota vištidėje, laidojama dar buvo gyva ir sąmoninga iki pabaigos. Neįsivaizduojamos kančios mirštančiai paauglei buvo sukeltos už tai, kad ji "suteršė šeimos garbę". Siaubinga, kad Medine atvejis yra ne pavienis incidentas, o paplitęs barbariškas reiškinys. Mergaitė, nuogąstaudama dėl savo gyvybės, keletą kartų kreipėsi į policiją, bet nesėkmingai – kiekvieną kartą jai buvo liepta eiti namo.

Turkijoje nuo seno įsišaknijusi žudymo tradicija dažnai pateisinama, esą vyrai taip elgiasi, kad nuplautų šeimai užtrauktą gėdą. Šalis, kuri iki šiol nesugebėjo išspręsti šios problemos, yra labai nutolusi nuo Europos, nes Europa gina pagrindines vertybes. Šis skirtumas yra rimta kliūtis kuriant bendrą tapatybę.

Traian Ungureanu (PPE), *raštu.* – (RO) Tikiuosi, kad šių metų vertinimo pranešime Turkija bus paraginta labiau suderinti savo užsienio politiką su ES užsienio politika. Juodosios jūros regionas turėtų tapti prioritetine zona, kur Turkija, kaip svarbi ES partnerė, padėtų siekti europinių tikslų, numatytų Juodosios jūros sinergijos programoje.

Turkijos dalyvavimas užtikrinant ES energijos saugumą yra ne mažiau svarbus. Pernai palankiai įvertinau Turkijos dalyvavimą Nabucco projekte pasirašant tarpvyriausybinį susitarimą. Tačiau taip pat išreiškiau didelį susirūpinimą dėl Turkijos ketinimų bendradarbiauti su Rusija projekte "Pietų srautas". Todėl raginu Turkiją aiškiai įsipareigoti įgyvendinti Nabucco projektą.

Pritariu pranešėjos raginimui suderinti Turkijos ir ES energetikos politiką, visų pirma pradedant stojimo derybas dėl energetikos skyriaus ir įtraukiant Turkiją į Europos energijos bendriją.

PIRMININKAVO: G. PITTELLA

Pirmininko pavaduotojas

9. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Kitas klausimas – balsavimas.

(Dėl balsavimo rezultatų: žr. protokolą)

9.1. Neprivalomas ir laikinas atvirkštinio apmokestinimo sistemos taikymas tam tikroms prekėms ir paslaugoms, kurias tiekiant (teikiant) gali būti sukčiaujama (Direktyvos 2006/112/EB dalinis keitimas) (A7-0008/2010, David Casa) (balsavimas)

9.2. Tinkamumas finansuoti socialiai atskirtų bendruomenių būstų darbus (A7-0048/2009, Lambert van Nistelrooij) (balsavimas)

- Po balsavimo:

Jörg Leichtfried (S&D). – (*DE*) Pone pirmininke, neturiu problemų dėl balsavimo aparato. Tiesiog turiu pasiūlymą. Kai kurie nariai turi įprotį neskelbti vardinio balsavimo skaičių Kadangi dabar turime daug vardinių balsavimų ir šiuos nuostabius ekranus, norėčiau pasiūlyti ir jums taip daryti.

Pirmininkas. – Puiku, ačiū už pasiūlymą. Aš tik norėjau būti tikras, kad gaunate visą informaciją, bet jūs galite ir patys perskaityti, tai aš jų nebeskelbsiu.

***

9.3. Administracinis bendradarbiavimas apmokestinimo srityje (A7-0006/2010, Magdalena Alvarez) (balsavimas)

Sharon Bowles (ALDE). – Pone pirmininke, nuomonė dėl Komisijos pasiūlymo dėl direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje, dėl kurios Europos Parlamentas dabar balsuos, neturi poveikio galutinei Parlamento pozicijai Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 291 straipsnio įgyvendinimo klausimu bei procedūroms pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, ypač kalbant apie reguliavimo procedūrą su tikrinimu, ir galimai Parlamento pozicijai dėl kitų perduotų teisės aktų.

- 9.4. Savitarpio pagalba išieškant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis (A7-0002/2010, Theodor Dumitru Stolojan) (balsavimas)
- 9.5. Neseniai įvykęs žemės drebėjimas Haityje (B7-0087/2010) (balsavimas)
- 9.6. Padėtis Irane (B7-0086/2010) (balsavimas)
- Prieš balsavimą:

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (*ES*) Pone pirmininke, prieš balsuojant dėl rezoliucijos dėl Irano projekto tiesiog norėčiau Parlamentą informuoti, kad buvo bandoma šturmuoti Italijos ambasadą Teherane ir kad panašių incidentų buvo ir prie kitų valstybių narių, pvz., Vokietijos, Prancūzijos, Jungtinės Karalystės, Nyderlandų, ambasadų.

Pone pirmininke, šios rezoliucijos projekto 24 punkte siūloma Irane įsteigti Europos Sąjungos delegaciją; mūsų frakcija nenorėtų, kad šis punktas, kuris įtrauktas ir į kitas Europos Parlamento rezoliucijas, būtų suprastas kaip susitaikymais su minėtais įvykiais. Todėl prašau Š. Füle informuoti C Aston, kad mano ką tik paminėtas aplinkybes reikia turėti omenyje įgyvendinant šia rezoliucija suteiktus įgaliojimus. Manau, kad M. Gahler ketina paprašyti žodžiu pateikti rezoliucijos teksto pakeitimą, skirtą valstybių narių diplomatiniams interesams Irane apsaugoti.

Michael Gahler (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, tai buvo aptarta su frakcijomis. Trumpai perskaitysiu tekstą anglų kalba.

"Yra susirūpinęs dėl 2010 m. vasario 9 d. priešais valstybių narių ambasadas vykusių demonstracijų, organizuotų "Basij" milicijos, pobūdžio ir ragina Irano valdžios institucijas užtikrinti diplomatinių atstovybių saugumą."

(Žodžiu pateiktas pakeitimas patvirtintas.)

- Po balsavimo:

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – Pone pirmininke, ką tik priimtos rezoliucijos dėl Irano autorių vardu norėčiau paprašyti Parlamento tarnybų išversti šį tekstą į persų kalbą, kad Irano režimas ir tauta tikrai suprastų šiandien Europos Parlamento pasiųstą aiškią žinią.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Ačiū už naudinga pasiūlyma, kurį mes pateiksime atitinkamam departamentui.

- 9.7. Padėtis Jemene (B7-0021/2010) (balsavimas)
- 9.8. Prekyba žmonėmis (balsavimas)

9.9. Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo klimato kaitos klausimu rezultatai (B7-0064/2010) (balsavimas)

- Prieš balsavima:

Jo Leinen, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, po nusivylimu pasibaigusios klimato konferencijos Kopenhagoje, Parlamentas šia rezoliucija nori aiškiai pasakyti, kad klimato apsaugos alternatyvos nėra ir kad, laukdami kitos konferencijos Meksikoje, mes privalome didinti, o ne mažinti pastangas šioje srityje.

Kalbėsiu trumpai. Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos pateiktu 6 pakeitimu siekiama minėto tikslo. Tačiau, kadangi jo formuluotė paini, mes jį atšaukiame. Nepaisant to, mes pritariame 1 ir 9 pakeitimams, pateiktiems Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos ir Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso, kuriais ES raginama geriau pasirengti konferencijai Meksikoje. Klimato apsauga negali pateikti į aklavietę. Prašau jūsų paramos.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, dėl mano pateikto 21 pakeitimo pirmiausia norėčiau padėkoti visiems kolegoms nariams už paramą teikiant pakeitimą, kuriame išdėstytas anglies dioksido mokesčio nustatymo ES pasienyje principas.

Taip pat norėčiau pakartoti, kad su savo piliečiais mes negalime kalbėtis dviprasmiškai: kampanijos metu mes negalime sakyti, kad Europa juos gina, kad ji apsaugos jų įmones ir darbo vietas, o kai jie mus išrenka, pamiršti šiuos įsipareigojimus. Aš tik norėčiau pažymėti, kad šis pakeitimas leido man paskatinti diskusijas, todėl noriu jį atšaukti ir taip leisti diskusijoms plėtotis Taryboje.

Pirmininkas. – Taigi pakeitimas atšauktas.

- Prieš balsavimą dėl 10 pakeitimo:

Satu Hassi (Verts/ALE). – Pone pirmininke, Žaliųjų pateiktas 10 pakeitimas neprieštarauja 1 pakeitimui. 1 pakeitimu siekiama padidinti mūsų užmojį iki daugiau nei 20. Mūsų pateiktu 10 pakeitimu patikslinama, kad iki 40. Tai neprieštarauja 1 pakeitimui, o papildo jį, taigi dėl 10 pakeitimo reikėtų balsuoti.

Pirmininkas. – Pareigūnai nesutinka su jūsų požiūriu, bet aš paprašyčiau atitinkamo komiteto pirmininko pareikšti nuomonę.

Jo Leinen, S&D frakcijos vardu. – (DE) Aš palaikau S. Hassi. Tai nauja idėja, ir mes turėtume dėl jos balsuoti.

9.10. Gero mokesčių srities valdymo skatinimas (A7-0007/2010, Leonardo Domenici) (balsavimas)

9.11. Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungoje 2009 m. (A7-0004/2010, Marc Tarabella) (balsavimas)

9.12. Pagrindiniai tikslai, iškelti Tarptautinės prekybos nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių pavyzdžiais (angl. CITES) konvencijos šalių konferencijoje (balsavimas)

- Prieš balsavima dėl 12 pakeitimo:

LT

40

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (IT) Mes nebalsavome del teksto originalo.

Pirmininkas. – Mes patvirtinome 7 pakeitimą, todėl šis punktas atkrenta. Taigi kartais pirmininkas yra teisus.

Gay Mitchell (PPE). – Pone pirmininke, ar galėtume balsuoti dar kartą, nes kai kurie žmonės manė, kad buvo balsuojama dėl dalies, kurią paminėjo kitas narys? Ar mes čia balsuosime taip, kaip mums patikėjo rinkėjai, ar ne? Prašome dar kartą skelbti balsavimą, kad žmonės galėtų padaryti teisingą sprendimą.

Pirmininkas. – Negalime sukurti precedento, balsavimo negalima kartoti. Šiaip ar taip, yra 130 balsų skirtumas. Tai nėra mažas skirtumas. Nemanau, kad balsavimo rezultatas galėtų iš esmės pasikeisti.

9.13. Kroatijos 2009 m. pažangos ataskaita (B7-0067/2010) (balsavimas)

- Prieš balsavimą dėl 35 pakeitimo:

Hannes Swoboda, *autorius*. – (*DE*) Pone pirmininke, pasitaręs su F. K. Brantner iš Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso, rekomenduoju balsuoti už pirmąją dalį ir prieš antrąją dalį, priešingai nei nurodyta mūsų sudarytame sąraše.

9.14. Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažangos 2009 m. ataskaita (B7-0065/2010) (balsavimas)

- Prieš balsavimą dėl 18 pakeitimo:

Ulrike Lunacek, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, pakeitimas susijęs su tuo, kad vyriausybė Skopjėje pateikė kovai su diskriminacija skirto įstatymo projektą, kuriame išbraukta nuostata dėl seksualinės orientacijos. Tai paprasčiausiai nepriimtina, tačiau aš nenoriu niekam suteikti progos balsuoti prieš šį su žmogaus teisėmis susijusį pakeitimą vien dėl nesutarimų su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija dėl pavadinimo, todėl prašau pakeisti žodžių junginį "Makedonijos vyriausybė" žodžių junginiu "Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos vyriausybė".

(Žodinis pakeitimas priimtas)

- Prieš balsavimą dėl 4 pakeitimo:

Zoran Thaler, *autorius.* – Pone pirmininke, 4 pakeitime, priešingai nei balsavimui pateiktame pasiūlyme, aš rekomenduoju balsuoti prieš, kadangi su Graikijos kolegomis pasiektas susitarimas.

9.15. Turkijos pažangos 2009 m. ataskaita (B7-0068/2010) (balsavimas)

- Prieš balsavima dėl 13 pakeitimo:

Ria Oomen-Ruijten, *autorė.* – Pone pirmininke, aš tik norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad 35 punkto 20 pakeitimas atšaukiamas.

10. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

Pranešimas: Lambert van Nistelrooij (A7-0048/2009)

Alfredo Antoniozzi (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau nuoširdžiai pasveikinti L. van Nistelrooijų, parengusį šį pranešimą, kuriam tvirtai pritariu.

Praeityje, siūlydamas iniciatyvas ir užduodamas klausimus, stengdavausi sužinoti, kokios yra galimybės panaudoti Europos Sąjungos lėšas socialiniu būstu aprūpinant skurdžiausias ir didžiausią atskirtį patiriančias visuomenės grupes, kurias didelių sostinių ir didžiųjų miestų vietos valdžios institucijos suskirsto pagal pajamų lygius.

Apgyvendinimas, ypač labiausiai pažeidžiamo visuomenės sluoksnio narių apgyvendinimas, tapo opia problema daugelyje didelių Europos miestų. Todėl manau, kad L. van Nistelrooijaus pranešimas yra žingsnis teisinga kryptimi, tačiau taip pat manau, kad, juo vadovaudamiesi, mes turėtume skirti daugiau lėšų opioms problemoms, susijusioms su socialiniu būstu, spręsti.

Pranešimas: Magdalena Alvarez (A7-0006/2010)

Zigmantas Balčytis (S&D). – Pone pirmininke, aš parėmiau šį pranešimą todėl, kad manau, jog tai žingsnis pirmyn kovojant su sukčiavimu ir mokesčių vengimu Europos mastu. Nepaisant valstybių narių noro bendradarbiauti mokesčių srityje, apčiuopiamų rezultatų nepasiekta, ir sukčiavimas mokesčių srityje ES vis dar labai paplitęs ir turi labai daug neigiamų pasekmių ir mūsų ekonomikai, ir piliečiams.

Labai pritariu pasiūlytiems naujiems patobulinimams, kurie, reikia tikėtis, duos apčiuopiamų rezultatų kovojant su sukčiavimu ir mokesčių vengimu, ypač pritariu mokesčių taikymo srities išplėtimui apimant visus mokesčius, įskaitant socialinio draudimo įmokas, automatiniam keitimuisi informacija ir glaudesniam valstybių narių bendradarbiavimui apmokestinimo srityje.

Pranešimas: Leonardo Domenici (A7-0007/2010)

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Pone pirmininke, norėčiau pakalbėti apie L. Domenici pranešimą ir manau, jog reikia pažymėti, kad Strasbūre mes labai stipriai parėmėme skaidrumo ir apsikeitimo informacija gerinimo priemones, kurios leis padidinti mokesčių administravimo valstybėse narėse veiksmingumą. Tenka apgailestauti, kad motyvacijos tokiam žingsniui suteikė tik ekonomikos krizė. Įvairių salų valstybių mokesčių rojus yra Achilo kulnas, o kai kurios iš jų net gauna paramą iš ES fondų. Todėl mūsų pareiga yra išspęsti šią problemą panaudojant visą ES įtaką. Atskirų valstybių narių bandymai sudaryti dvišalius susitarimus neatnešė jokių apčiuopiamų rezultatų, ir tą patvirtina tai, kad 27 ES valstybėms narėms 2004 m. ji atsiėjo 2,5 proc. jų BVP.

Pranešimas: Magdalena Alvarez (A7-0006/2010)

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, didžiausias apribojimas, su kuriuo susiduria vyriausybės, yra išorės konkurencija. Valstybė gali padidinti mokesčius tik iki tam tikro lygmens, arba pinigai iškeliaus į užsienį ir pajamos sumažės. Kaip teigė Milton Friedman, vyriausybių konkurencija teikiant paslaugas ir nustatant mokesčius ne mažiau veiksminga nei įmonių ir asmenų konkurencija. Būtent todėl labai liūdna matyti, kaip Europos Sąjunga eina mokesčių vienodinimo keliu ir perkelia dideles sąnaudas iš vienos šalies į kitą.

Jei būtų galima išskirti pagrindinį neseniai įvykusių naujų Komisijos narių klausymų akcentą, tai būtų noras gauti nuolatines pajamas Europos Sąjungai ir suderinti mokesčius. Tai paaiškina, kodėl Europos Sąjungos dalis pasaulio BVP mažėja, kodėl ji sumažėjo nuo 36 proc. prieš 20 metų iki 25 proc. šiandien ir kodėl prognozuojama, kad po 10 metų ji sumažės iki 15 proc.

Gera naujiena ta, kad rinkėjams tai nepatinka. Kaip ir Masačiusetso gyventojai, europiečiai nenori apmokestinimo be atstovavimo, ir esu tikras, kad jie atitinkamai balsuos.

Syed Kamall (ECR). – Pone pirmininke, dauguma žmonių, skaitydami šį pavadinimą, pasakytų, kad bendradarbiauti tikriausiai būtų protinga. Kas galėtų prieštarauti bendradarbiavimui? Tol, kol tiksliai sužinote, ką reiškia bendradarbiavimas mokesčių srityje ES viduje ir ES lygmeniu.

Imkime drąsios Kaimanų salų šalies pavyzdį. Nepaisydama žaliųjų ir socialistų svajonės išlaikyti skurdą besivystančiose šalyse, kad galėtume joms siųsti pagalbos lėšas ir sušvelninti vidutinei klasei priklausančių baltųjų kaltės jausmą, ši šalis iš tikrųjų pabandė išbristi iš skurdo, ir ne pasinaudodama bananais ar cukrumi, o teikdama aukšto lygio paslaugas, pvz., finansų paslaugas. Tačiau kai Kaimanų salos bando tai daryti, žmonės visoje ES, o čia – politikai, skundžiasi dėl to. Minėta šalis nevengia mokesčių. Ji tiesiog bando išvengti dvigubo apmokestinimo. ES šalių žmonės vis tiek moka mokesčius savo valstybėse narėse. Metas padaryti galą šiam imperializmui.

Pranešimas: Theodor Dumitru Stolojan (A7-0002/2010)

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, jei jums reikėtų išvardyti šalis, kurių piliečiai turtingiausi, valstybes, kurių BVP vienam gyventojui didžiausias, nustebtumėte sužinojęs, kad daugelis jų yra gana mažos. Pirmajame dešimtuke vyrauja mikrovalstybės: Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Brunėjus, Džersis ir t. t.

Pirmoji didelė valstybė, patenkanti į šį turtingų valstybių sąrašą, yra Jungtinės Amerikos Valstijos, kadangi ji neįtikėtinai gudriai valdoma kaip valstybių konfederacija, jos sudedamosioms dalims suteikus labai plačią teisėkūros ir fiskalinę autonomiją. Todėl taip apgailėtina buvo dar vakar išgirsti Europos Vadovų Tarybos Pirmininką šnekant apie Europos ekonominio valdymo poreikį reaguojant į Graikijos finansų krizę. Būtent tada, kai vyriausybė išsiplečia ir nutolsta, ji tampa mažiau veiksminga, labiau išlaidi ir labiau korumpuota. Jei kolegos tuo abejoja, siūlau apsižvalgyti aplinkui.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0072/2010

Iva Zanicchi (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, tragiškas žemės drebėjimas Haityje smarkiai suvirpino ne tik šios nelaimingos šalies žemę, bet ir mūsų sąžinę.

Nuoširdi tarptautinės bendruomenės pagalba Haičio gyventojams buvo nuostabus solidarumo ir žmogiškumo pavyzdys. Europos Sąjunga į šią tragediją sureagavo greitai, ji prisiėmė trumpalaikius ir ilgalaikius finansinius įsipareigojimus, kuriuos sudaro daugiau nei 300 mln. EUR. Prie šios sumos galima pridėti ir daugiau nei 92 mln. EUR, kuriuos pažadėjo skirti atskiros valstybės narės.

Šioje srityje labai didžiuojuosi galėdamas paminėti skubiai ir veiksmingai suteiktą Italijos pagalbą, įskaitant lėktuvnešio "Cavour" nusiuntimą. Šis laivas ne tik sudarė galimybę naudotis savo naujausia medicinos įranga, bet ir nugabeno Pasaulio maisto programos 135 tonų siuntinį ir Italijos Raudonojo Kryžiaus Organizacijos 77 tonų siuntinį.

Ačiū, pone pirmininke. Norėjau tai pabrėžti.

Vito Bonsignore (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, 200 000 žuvusių, 250 000 sunkiai sužeistų, 3 mln. tiesiogiai nukentėjusių nuo žemės drebėjimo ir dar 2 mln. žmonių, kuriems būtina maisto pagalba: tokios yra akivaizdžios Haitį užgriuvusios žiaurios katastrofos pasekmės.

Europos Sąjunga padarė savo darbo dalį ir dirba toliau. ES yra pagrindinis tarptautinis donoras. Vis dėlto privalau pabrėžti, kad vyriausioji įgaliotinė bendrai užsienio ir saugumo politikai iškart nenuvyko į Haitį koordinuoti pagalbos. Mūsų nuomone, ji turėjo išskubėti ten ir atlikti savo darbą. Mūsų nuomone, ji turėjo būti Haityje ir padėti kitiems.

Italijos užsienio reikalų ministras F. Frattini pasiūlė panaikinti Haičio, vienos iš skurdžiausių pasaulio valstybių, skolą. Dabar aš raginu Parlamentą paremti šį pasiūlymą, raginu Europos Sąjungą jį įgyvendinti ir raginu visas šalis kreditores pritarti Italijos prašymui panaikinti Haičio skolas.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Galbūt jau per vėlai, bet pagaliau priėmėme rezoliuciją dėl konkrečių pagalbos Haičiui priemonių. Svarbu, kad jos skirtos ilgalaikiam šios labai nuskurdusios salos atsigavimui. Kaip AKR ir ES asamblėjos pirmininko pavaduotoja, atsakinga už žmogaus teises, aš manau, jog svarbu, kad didelė Europos pagalbos dalis būtų skirta našlaičiais likusių vaikų ilgalaikei sveikatos priežiūrai bei švietimui pačiame Haityje. Mes taip pat turime užkirsti kelią prekybos vaikais pavojui. Tačiau man nerimą kelia šiandieniniai spaudos pranešimai apie haitiečių protestus, kadangi, nepaisant visų pastangų, jie vis dar neturi palapinių virš savo galvų, pakankamai maisto ir vandens. Aš taip pat pasipiktinusi, kad vyriausioji įgaliotinė bendrai užsienio ir saugumo politikai baronienė C. Ashton nepaaukojo savo savaitgalio, kad anksti nuvyktų į šią salą. Tai nėra gera ratifikavus Lisabonos sutartį patobulintos ES užsienio politikos įgyvendinimo pradžia.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Pone pirmininke, labai svarbu, kad Europos Sąjunga, kurios ekonomika yra didžiausia pasaulyje, aktyviai dalyvautų teikiant pagalbą nuo žemės drebėjimo nukentėjusio Haičio nelaimės zonoje. Tokius kaip šis žemės drebėjimus retai galima nuspėti. Jie įvyksta netikėtai. Todėl mes, pasaulio bendruomenės nariai, turėtume pademonstruoti solidarumą ir parodyti, kaip rūpinamės kitais žmonėmis.

Pagal seną posakį mes stiprūs tik tiek, kiek stiprus silpniausias iš mūsų. Dabar vertinamas ir Europos Sąjungos solidarumas. Mes privalome aktyviai dalyvauti rūpinantis silpniausiais iš mūsų, Haičio žmonėmis, ir užtikrinti, kad Europos Sąjungos teikiama pagalba būtų panaudota pagal paskirtį ir būtų veiksminga. Ar sėkmingos buvo pastangos suteikti pagalbą ir lėšų, bus vertinama remiantis minėtais kriterijais.

Žinoma, valstybės narės taip pat privalo dalyvauti šiame procese, ir jos tai daro, kaip ir daugelis krikščioniškų bendruomenių, turinčių tiesioginių kontaktų su paprastais žmonėmis. Taigi mes galime būti tikri, kad pagalba pateks tiems, kuriems jos reikia.

Diane Dodds (NI). – Pone pirmininke, penktadienį bus praėjęs mėnuo nuo sukrečiančio žemės drebėjimo Haityje. Dabartiniais duomenimis, žuvusiųjų yra 230 000, o sužeistųjų – 300 000. Tai turėtų mus visus paskatinti daryti viską, kas įmanoma, siekiant užtikrinti pagalbą išgyvenusiems žmonėms, kad jie galėtų vėl normaliai gyventi ir jų šalis būtų atstatyta. Aš parėmiau šiuo klausimu pateiktą bendrą rezoliuciją, tačiau noriu oficialiai pareikšti savo prieštaravimą Europos civilinės saugos pajėgų idėjai.

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, vykstant diskusijoms dėl šios rezoliucijos mes dar kartą pamatėme, kaip šis Parlamentas iškelia tai, kas virtualu, virš realybės, o tai, kas simboliška, virš faktų. Girdėjome visas tas šnekas apie poreikį pagalbą Haičiui siųsti su ES vėliava ir apie poreikį nustatyti Europos civilinės saugos pajėgų principus. Baronienė C. Ashton susilaukė daug kritikos dėl to, kad nenuvyko į Haitį ir nepareklamavo Europos.

Tuo tarpu amerikiečiai, žinoma, tiesiog neįtikėtinai greitai teikė realią pagalbą. Ir kaip jiems už tai padėkota? Prancūzijos ministras juos apkaltino šalies okupavimu. Štai taip šiame Parlamente Amerika visada atsiduria blogiečių pusėje. Jei ji kišasi, yra imperialistė. Jei ji nesikiša, yra izoliacionizmo šalininkė.

Aš tiesiog norėčiau sustoti ir paklausti, ar Europos Sąjunga nebeturi kuo savo kieme rūpintis, kad svarsto, ar reikia prilipdyti ES vėliavą ant į Karibų jūrą siunčiamų daiktų. Graikija – ties finansinio žlugimo riba. Mes planuojame suteikti finansinę pagalbą akivaizdžiai pažeisdami sutarčių 125 straipsnį. Kai susitvarkysime savo Parlamente, tuomet galbūt galėsime pamokslauti kitiems.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0078/2010

Miroslav Mikolášik (PPE). – (*SK*) Nepaisant to, kad 2009 m. spalio 22 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl padėties Irane, kuria, mano manymu, padarytas galimas moralinis spaudimas, žmogaus teisių padėtis Irane ir toliau blogėja. Mano nuomone, pirmiausia sukrečia ir kelia gailestį tai, kad nepilnamečiams nusikaltėliams taikoma mirties bausmė, o iki šiol Irane 140 tokių asmenų jau įvykdyta mirties bausmė. Pvz., pastarąjį kartą tai buvo 17 metų Mosleh Zamani, kuriam 2009 m. gruodžio mėn. įvykdyta mirties bausmė.

Deja, kaip matome, mirties bausmės taikymo vaikams uždraudimas nėra politinis prioritetas tarptautinėje arenoje. Iranas, tęsdamas šią siaubingą veiklą, nejaučia jokių padarinių, nepaisant to, kad Irano Islamo Respublika yra pasirašiusi Vaiko teisių konvenciją ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą. Todėl norėčiau paprašyti ES imtis konkrečių ir ryžtingų veiksmų bei visapusiškai pasinaudoti naujosiomis Lisabonos sutartimi suteikiamomis galimybėmis.

Marco Scurria (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau išsakyti savo nuomonę, nes, kaip jau buvo minėta pirmiau, vakar Teherane buvo užpultos Italijos ir kitų šalių ambasados.

Parlamentas ir Europos Sąjunga taip pat turėtų pagalvoti apie, jeigu įmanoma, oficialų solidarumo su mūsų ir kitomis išpuolį patyrusiomis šalimis pareiškimą. Be to, turėtume aiškiai į tai reaguoti, todėl oficialiai prašau, kad Europa nedalyvautų islamiškosios revoliucijos Irane metinių paminėjimo iškilmėse, ir tai būtų aiški mūsų siunčiama žinia Irano valdžios institucijoms.

Kalbu apie tai italams ypatingą dieną, nes šiandien yra Atminimo diena. Būtent dėl to aš, kaip ir daugelis italų – tikiuosi, kad tarp jų ir jūs, pone pirmininke – segime šią trispalvę roželę daugybės italų, kurie buvo šią dieną išvaryti ir priversti palikti savo valdas, atminimui.

Pagerbdamas šį atminimą norėčiau išreikšti solidarumą su tais, kurie kovoja už demokratiją ir laisvę Irane. Todėl prašau mūsų institucijų nevykti į islamiškosios revoliucijos metinių minėjimo iškilmes.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Svarbu, kad per šiandien vykusį balsavimą aiškiai išreiškėme savo reikalavimą leisti tarptautiniu mastu kontroliuoti Irano branduolinę programą, nors Irano parlamentas stabdo protokolo dėl branduolinio ginklo neplatinimo ratifikavimą. Tarybai pirmininkaujanti valstybė turi užtikrinti, kad šis klausimas būtų įtrauktas į kito Saugumo Tarybos posėdžio darbotvarkę. Pritariu bendram sutarimui, kad baronienė C. Ashton privalo pareikšti protestą dėl įvykio Italijos ambasadoje, nes tai susiję ne tik su Italija, bet ir visa Europos Sąjunga. Mūsų šiandieninė deklaracija taip pat parodo, kad Komisija, Taryba ir Parlamentas kalba vienu balsu. Džiaugiuosi, kad visi sutikome, jog prekybos susitarimas su Iranu turi būti susietas su įsipareigojimais saugumo ir žmogaus teisių srityje.

Salvatore Tatarella (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, išpuoliai prieš Europos šalių ambasadas, visų pirma Italijos ambasadą, ir Italijos ministrui pirmininkui pateikti grasinimai yra itin rimti, peiktini įvykiai. Sistemingas bet kokios opozicijos Irane slopinimas mums atrodo dar rimtesnė problema, jau nekalbant apie Irano Islamo Respublikos branduolinį projektą.

Visa tai buvo įmanoma iš dalies dėl to, kad Vakarai laikėsi laukimo, per didelio tolerantiškumo pozicijos. Dabar, kai prezidento B. Obamos ištiesta ranka taip pat atstumta, Vakarams nelieka nieko kito, o tik pagrasinti ir nieko nelaukiant įgyvendinti sankcijų, kurios būtų veiksmingos ir griežtos, tačiau atrankinės, kad neturėtų poveikio žmonėms, sistemą.

Puikiai žinau, kad Rusija ir Kinija priešinasi sankcijų taikymui, tačiau Europos Sąjunga turi kaip įmanydama stengtis įtikinti šias valstybes pritarti sankcijų, kurios būtų kariuomenės įvedimo alternatyva, taikymui.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Pone pirmininke, tikrai akivaizdu, kad padėtis Irane pasiekė krizinį tašką. Nuo tada, kai įvyko prezidento rinkimai, buvo surengtos demonstracijos, per kurias buvo žiauriai elgiamasi su opozicija, pažeidinėjamos žmogaus teisės, be to, grasinama branduoliniu ginklu, o tai kelia didžiulę grėsmę Artimiesiems Rytams, visų pirma Izraeliui, taip pat ir visai Europai.

Atrodo, kad mes, t. y. ES, nesugebame kalbėtis su Iranu. Galbūt taip yra dėl kultūrinių skirtumų, nes šiitų teologija ir europietiškasis humanizmas, pošvietėjiškas mąstymas gana skiriasi. Dėl to turime rasti kitą būdą.

Bet kuriuo atveju turime būti atviri ir ginti europietiškas vertybes net ir bendraudami su iraniečiais. Todėl turime atkakliai stengtis leisti Iranui suprasti, kokios mūsų žaidžiamo žaidimo taisyklės: demokratija, žmogaus teisės ir žodžio laisvė. Jau balsavome dėl šios rezoliucijos, dabar labai svarbu, kad ji būtų išversta į persų ir arabų kalbas, pagrindines ten vartojamas kalbas, kad visi sužinotų, kokią tvarką ir principus Europos Sąjunga nori matyti tame regione.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (*PL*) Pone pirmininke, suvokdamas, kad tai yra viena didžiausių pasaulio ir Europos problemų ir iššūkių, pritariau rezoliucijai dėl padėties Irane. Tačiau nepritariau mūsų kolegų narių pateiktiems pakeitimams, kuriais buvo siekiama pripažinti Iraną Vakarų priešu. Turėtume atsižvelgti į didingą šios šalies kultūrą ir istoriją. Dabartinė valdžia Irane galbūt atsisako šios didžios istorijos ir kultūros. Turėtume žvelgti į būsimą Irano valdžią kaip į partnerę. Ir toliau gauname informaciją apie tebevykdomą mirties bausmę bei vis dažnėjančius mirties bausmės skyrimo atvejus. Turime pareikšti svarbiausią žmogišką solidarumą su tais, kurie trokšta geresnio Irano, Irano, kuris bus Vakarų partneris, o ne priešas.

Gianni Vattimo (ALDE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pareikšti, kad nedalyvavau balsavime dėl rezoliucijos dėl padėties Irane dėl dviejų priežasčių.

Pirma priežastis konkreti. Rezoliucijoje tvirtai teigiama, kad rinkimai, kuriuose nugalėjo prezidentas A. Ahmadinejad, buvo nesąžiningi. To niekas neįrodė, be to, prezidento L. I. Lulos nuolatinis atstovas neseniai pareiškė, kad šie kaltinimai absurdiški.

Antra priežastis yra ta, kad Jungtinės Valstijos ir Izraelis nuolat grasina Iranui karine intervencija, o mes ir į tai neatsižvelgiame. Manau, kad suderintoje rezoliucijoje, kuria būtų siekiama taikos regione, neturėtų būti kalbama apie artėjantį karą prieš jam dar įvykstant.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0029/2010

Siiri Oviir (ALDE). – (*ET*) Pritariau rezoliucijai, dėl kurios diskutuojame, nes irgi manau, kad dabartiniai Europos Sąjungos teisės aktai dėl prekybos žmonėmis nebuvo labai veiksmingi, be to, jie nebuvo iki galo įgyvendinti. Turime dar kartą spręsti šį klausimą.

Labai gaila, kad 16 valstybių narių, tarp jų, turiu pripažinti, ir mano šalies, parlamentai nesuprato prekybos žmonėmis problemos svarbos ir nemanė, kad būtina ratifikuoti 2005 m. priimtą Europos Tarybos konvenciją dėl prekybos žmonėmis. Tikiuosi, kad šiandien mūsų priimta rezoliucija bus ženklas ir mums primins, kaip svarbu susitelkti ties kova su prekyba žmonėmis ir išvengti būsimų aukų.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Norėčiau pasinaudoti šia galimybe ir pagirti Editos Bauer ir Simono Busuttilo, kurie tvirtai derėjosi dėl kompromisų, darbą, kuriuo jie suteikė man galimybę balsuoti už pranešimą, taip pat džiaugiuosi, kad net socialistai laikėsi savo žodžio.

Pranešime taip pat sprendžiami ir tokie svarbūs Europos liaudies partijos programoje numatyti klausimai kaip parama pasienyje atsidūrusiems žmonėms, kurie buvo išnaudojami prekybos žmonėmis tikslais, taip pat ir sąlygų dėl leidimo gyventi suteikimo nustatymas, įtraukimas į darbo rinką ir šeimos susijungimas.

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE). – (PL) Pone pirmininke, gyvename XXI a. ir laikome save civilizuotomis tautomis, tačiau prekybos žmonėmis problema lieka neišspręsta, priešingai, ji tik gilėja. Dažniausiai prekybos žmonėmis aukomis tampa moterys ir vaikai, o nusikaltėliams gresianti bausmė nėra pakankamai griežta, kad atgrasytų juos nuo tokios veiklos. Europa turi imtis ryžtingesnių veiksmų šiam gėdingam procesui apriboti. Todėl pritariau rezoliucijai, kuria siekiama veiksmingų priemonių, skirtų kovoti su šiuo reiškiniu, bei užtikrinančių geresnį veiksmų tarp valstybių narių ir atitinkamų Europos Sąjungos operatyvinių įstaigų suderinimą, plėtojimo, kad būtų pasiektas teigiamas poveikis.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Pone pirmininke, prekyba žmonėmis visada yra žmogiškumą paniekinantis veiksmas. Mums Europoje labai svarbu galiausiai imtis konkrečių veiksmų tai įveikti.

Žinoma, balsavau už šią rezoliuciją, tačiau nerimauju dėl to, koks bus jos poveikis praktikoje. Ar tai tas atvejis, kai nuraminame savo sąžinę, priėmę tokią rezoliuciją? Taip neturi būti: turime imtis konkrečių veiksmų.

Prekyba žmonėmis ir Europos Sąjungoje vis dar yra rimta problema. Turime dėti visas galimas pastangas, kovodami su prekyba žmonėmis, kuri daugiausia paveikia vaikus ir moteris. Todėl tikiuosi, kad Europos Sąjunga, taip pat ir valstybės narės įgyvendins konkrečias priemones ir imsis veiksmų. Kaip minėjau, prekyba žmonėmis visada prieštarauja žmogiškumui, o žmogaus orumas yra vertybė, kuriai negali kilti joks pavojus. Mes, europiečiai, turime visada ir visomis aplinkybėmis jį ginti.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0064/2010

Marisa Matias, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (*PT*) Pone pirmininke, norėčiau pasakyti, kad būtume tikrai pritarę, jeigu būtų buvusi priimta griežtesnė rezoliucija dėl Kopenhagos negu ta, dėl kurios šiandien balsavome. Tačiau balsavome už ją, nes manome, jog labai svarbu, kad Parlamentas parodytų savo didžiulį nusivylimą dėl Kopenhagoje priimto susitarimo. Tas susitarimas nėra įpareigojantis, tačiau esame netiesiogiai įpareigoti priimti įpareigojantį susitarimą iki šių metų pabaigos. Tačiau problema tik gilėja, laikas eina, todėl turime imtis šio nustatyto įpareigojimo.

Dėl to norėčiau kreiptis į Europos Sąjungą, kad ši liautųsi naudotis kitais kaip pasiteisinimu. Labai lengva susilaikyti nuo veiksmų, nes ir kiti nieko nedaro. Tačiau ėmėmės tvirtos pozicijos, todėl turime tai tęsti. Šie pasiteisinimai rodo neatsakingumą ir yra nepateisinami. Galime padaryti daugybę dalykų, kad išlaikytume tvirtą poziciją. Vienas iš jų galėtų būti ES biudžeto peržiūrėjimas, siekiant užtikrinti savo pačių lėšas, skirtas kovai su klimato kaita. To iki šiol nepadarėme. Kitas žingsnis būtų susijęs su papildomų lėšų, skirtų pagalbai besivystančioms šalims, paskirstymas, o ne dabartinės humanitarinės pagalbos nutraukimas ar sumažinimas. Dabar priešingai, ciniškai bandoma išspręsti su klimato kaita susijusias problemas, kartu paliekant nuošalyje ir ignoruojant kitas problemas, keliančias pavojų išlikimui. Negalime išspręsti papildomų problemų be papildomų lėšų.

Todėl turime įsipareigoti ir nebegalime ilgiau laukti. Kopenhagoje užėmėme tvirtą poziciją. Sugebėkime ją išlaikyti, nes tai tikra problema ir tikri žmonės, todėl turime tai spręsti dabar. Būtent todėl šiandien prisiimame šią atsakomybę.

Alajos Mészáros (PPE). – Pone pirmininke, džiaugiuosi galėdamas pritarti šiai rezoliucijai.

Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimas nuvylė daugybe atžvilgių. Visų pirma tuo, kad ES nepavyko atskleisti bendro ir kvalifikuoto požiūrio, sprendžiant klimato kaitos problemą, taip pat nepavyko sustiprinti savo vadovaujančiosios politinės pozicijos šioje darbotvarkėje. Todėl manau, kad šios rezoliucijos priėmimas yra svarbiausias dalykas, siekiant parodyti nepalaužiamą ES, kaip svarbiausios jėgos pasaulyje, dvasią ir ryžtą kovojant su klimato kaita. Turime stiprinti ir skatinti su klimato kaitos problemų sprendimu susijusią veiklą.

Peter Jahr (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, manau, kad visiškai neteisinga kovojant su klimato kaita galvoti vien tik apie CO₂ išmetimą. Pirma, daugybė žmonių pamiršta, kad tyrimai dėl klimato kaitą sukėlusių priežasčių vis dar ankstyvame etape, o antra, visiškai neteisinga ir nemoksliška apibrėžti klimato kaitą kaip reiškinį, kurį sukėlė viena priežastis. Tai reiškia, kad susitelkimas vien tik ties CO₂ nepadės pasauliui tapti geresne vieta.

Manau, kad daug svarbiau sutelkti dėmesį į išteklių taupymą. Iškastinio kuro naudojimo sumažinimas ir didesnis atsinaujinančių žaliavų ir energijos išteklių naudojimas padėtų sumažinti poveikį aplinkai, padidinti veiksmingumą ir sukurti geresnį pasaulį mūsų vaikams ir anūkams. Veiksmingesnis ir tvaresnis išteklių naudojimas mums, mūsų visuomenei ir aplinkai, yra daug vertingesnis nei tiesiog išmetamų CO₂ kiekių mažinimas, nepaisant išlaidų.

Anja Weisgerber (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, kaip jau buvo minėta, Europos Sąjunga nusivylė su klimato kaita susijusiomis Kopenhagoje vykusiomis derybomis. Rezultatas tikrai neatitiko ES pozicijos ir tos pozicijos, kurios reikia klimatui apsaugoti. Vienintelis teigiamas dalykas yra dviejų pakopų tikslo nustatymas, nes tai galėtų užtikrinti būtinus įsipareigojimus dėl sumažinimo.

Turime savęs paklausti, ko galime išmokti iš šių nesėkmingų derybų ir ką turėtume daryti toliau. Būtina viską apmąstyti ir kritiškai įvertinti įvairius kelio, kuriuo ėjome, aspektus. Turime savęs paklausti, kaip galime žengti toliau kartu su kitomis valstybėmis. Kaip galime užtikrinti, kad ES irgi dalyvautų derybose, kurias surengs JAV, Kinija ir Indija, siekdamos derėtis dėl bendro sprendimo? Kaip galime veiksmingiau derėtis su besivystančiomis šalimis ir atsirandančiomis ekonomikomis? Ar svarbu, kad šios derybos būtų globojamos IT?

Galiausiai norėčiau pasakyti, kad labai džiaugiuosi, galėdama balsuoti už rezoliuciją, nes, mano nuomone, ja ir toliau pabrėžiamas Europos Sąjungos kaip iniciatorės vaidmuo. Turime atsakyti į šiuos klausimus ir toliau eiti dabartiniu keliu, žvelgiant tiek iš šalies, tiek iš tarptautinio lygmens perspektyvos.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Rezoliucijos projektas dėl Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo dėl klimato kaitos išvadų yra konkretaus keleto komitetų narių darbo rezultatas, be to, susijęs su ilgalaike žaliųjų politikos strategija, siekiant įgyvendinti ES ekonomikos tikslus globalizuotame pasaulyje. Tačiau turiu pasipriešinti ne visai atsakingai pateiktiems socialistų ir žaliųjų pasiūlymams dėl pakeitimų, visų pirma dėl siekio padidinti sutartus ilgalaikius tikslus dėl išmetamųjų dujų kiekio sumažinimo iki 40 proc. arba dėl branduolinės energijos draudimo, arba dėl pereinamojo Europos Sąjungos mokesčio, susijusio su klimato kaita. Taip pat nepritariu ERC frakcijai, sumenkinusiai klimato kaitos klausimą, taip pat pykstu dėl to, kad Danijos Ministras pirmininkas, užuot padėkojęs už kruopštų rengimąsi Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimui, absurdiškai tai kritikavo.

Albert Deß (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, balsavau prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos, nes, mano nuomone, joje nėra pateikta tam tikra svarbi informacija. Pastaruoju metu pateikiama vis daugiau mokslininkų klimatologų pranešimų, kuriuose pateikta netikra informacija. Turime apie tai diskutuoti ir paviešinti savo nuomones.

Siekdamas išvengti kokių nors nesusipratimų, norėčiau paaiškinti, kad daugybę metų buvau pasišventęs siekiui sumažinti mūsų iškastinių dujų naudojimą, o kartu ir poveikį aplinkai. Tačiau negaliu suprasti keliamos panikos, susijusios su sąvoka "klimato kaita". Per savo ilgą karjerą įgijau daug politinės patirties. XX a. aštuntojo dešimtmečio pradžioje žmonės sakydavo, kad iki 2000 m. Vokietijoje neliks medžių, tačiau Vokietija žaliuoja kaip niekada anksčiau. Tiesa, kad klimatas keičiasi, tačiau tai vyko per visą istoriją ir tęsis ateityje. Būtent dėl to balsavau prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos.

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, per pačią pirmąją po paskyrimo į Europos Vadovų Tarybos Pirmininkus spaudos konferenciją Herman Van Rompuy minėjo tai, kad 2009 m. yra pirmieji visuotinio valdymo metai ir tikrai laukė Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo kaip žingsnio visuotinio ekonominio mūsų planetos valdymo link.

Gaila, jog daugybė žmonių pasinaudojo su aplinkos apsauga susijusia darbotvarke, kad pateiktų kitokią darbotvarkę, kuria pirmiausia siekiama atimti išrinktų šalies politikų galią ir sutelkti ją į tarptautinės technokratijos rankas.

Baisu ne tik tai, kad tampame mažiau demokratiški: prarandame sutarimą, kurį galėjome pasiekti, siekdami kovoti su aplinkos problemomis. Kairieji ar dešinieji, konservatoriai ar socialistai, visi galime sutarti dėl to, ar norime įvairių energijos tiekimo būdų ir nenorime, jog teršalai sklistų į orą, tačiau taikomos tik vienos rūšies priemonės – tos, kurios apima steitizmą ir korporatyvizmą – tiesą sakant, aplinkos srityje taikomos tos pačios priemonės, kurios nebuvo sėkmingos politiniu ir socialiniu aspektu. Apskritai aplinka yra per daug svarbi, kad būtų palikta kairiesiems.

Syed Kamall (ECR). – Pone pirmininke, klausantis čia, Parlamente, vykstančių diskusijų, matyti, kad daugybė kolegų apgailestauja dėl to, jog ES nebuvo išgirsta neseniai vykusiose diskusijose Kopenhagoje.

Galbūt turėtume apsvarstyti, kodėl taip nutiko. Pažvelkime į savo pačių elgesį čia, Europos Parlamente. Pirma, turime du Europos Parlamento pastatus. Atvykstame į Strasbūrą ir paliekame šį pastatą šildomą ir apšviestą, kai mūsų čia nėra – baisi veidmainystė. Pažvelkime į su išlaidomis susijusią tvarką – su išlaidomis susijusią tvarką, kuria EP nariai skatinami naudotis taksi ir asmeninių vairuotojų paslaugomis – bet jeigu bandome naudotis viešuoju transportu, negalime reikalauti, kad mums būtų už jį sumokėta: tai veidmainystė. Jeigu pažvelgsite į Parlamento pastatus naktį, pamatysite, kad juose šviesos yra įjungtos ir jie puikiai apšviesti. Pažvelkime į bendrą žemės ūkio politiką, kurią palaiko daugybė čia esančių EP narių, ja daroma žala ne tik besivystančių šalių ekonomikoms, bet ir aplinkai.

Taigi prieš pamokslaudami likusiam pasauliui, pirmiausia sutvarkykime savo pačių kiemą.

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (*FI*) Pone pirmininke, pritariau pakeitimui Nr. 43, kuriuo visi raginami atkreipti dėmesį į pastaruosius su klimatu susijusius skandalus. Šie skandalai savo padariniais yra daug rimtesni nei šie Rūmai norėtų manyti. Turime sugebėti pasitikėti nepriklausomais moksliniais tyrimais; kitaip nebus jokio pagrindo mūsų politikai kurti.

Per visą savo 10 metų EP nario karjerą domėjausi klimato kaita. Aktyviai siekiau klimato apsaugos politikos Europoje, priimant teisės aktą dėl išmetamųjų teršalų leidimų prekybos, kuriuo būtų ne tik daug siekiama, bet jis būtų ir racionalus, kad tiesiog neperkeltume išmetamųjų teršalų iš vienos vietos į kitą. Dabartinė mūsų strategija yra biurokratiška ir neveiksminga: nesame naujokai, todėl neturėtume eiti buvusiu keliu.

Blogiausia tai, kad ES nesidomi šiuo metu atliekamais su klimato kaita susijusiais tyrimais. Priėmėme paniką keliančius, iškraipyta informacija paremtus sprendimus. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitoje pateikti klaidingi pareiškimai yra tokia rimta problema, kad turėtume reikalauti, jog Rajendra Pachauri atsistatydintų iš TKKK pirmininko pareigų, ir iš naujo įvertinti, ką žinome apie klimato kaitos pažangą, susijusią su žmogaus veikla, ir kokia veiksminga mūsų šioje srityje įgyvendinama politika.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Pone pirmininke, Parlamento rezoliucija parodoma, kad šioje, kaip ir daugelyje kitų, srityje mūsų institucija neturi jokios kompetencijos priimti sprendimą dėl mums kišamų dogmų.

Iš tikrųjų, daugybė ekspertų mano, kad pagarsėjusi ledo rutulio lazdos formos proporcingai didėjanti pasaulinio atšilimo kreivė tikrovėje yra grafinis išsigalvojimas. Ledynai tirpsta ne visur. Bet kokiu atveju, priešingai nei paskelbė TKKK, jie netirpsta Himalajuose. Vandens lygis nekyla ir neapsemia Bangladešo, netgi priešingai. Gango delta kyla dėl samplovinių sąnašų. Sakoma, kad nyksta baltosios meškos, tačiau jų šiandien yra taip gausu kaip niekad anksčiau. Mūsų istorijoje, nepaisant žmogaus veiklos, pasitaikė keletas besikeičiančių šaltųjų ir karštųjų laikotarpių įskaitant visai neseniai. Tai turbūt astronominis reiškinys, kurio nesukelia tuo kaltinamos dujos, sukeliančios šiltnamio efektą.

Kol bus atsakyta į šiuos klausimus, galime tik galvoti, kad tai nuostabi ideologinė dogma, skirta pasaulinio valdymo siekiui pateisinti.

Giommaria Uggias (ALDE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau paaiškinti, kodėl balsavau už pakeitimą Nr. 12, kuriame aiškiai sakoma, kad *l'Italia dei Valori* prieštarauja branduolinės energijos gamybai.

Jau priešinomės šiam sudėtingam klausimui per rinkimų kampaniją ir įtraukėme jį į savo manifestą. Dabar ryžtingai siekiame šio tikslo, imdamiesi svarbių veiksmų, kuriuos patvirtinome per pastarąjį savo suvažiavimą Italijoje. Pradėjome didžiulę kampaniją, skatindami tautos referendumą dėl Italijos vyriausybės įstatymo, kuriuo panaikinamas daugumos balsas, kurį italai jau išreiškė per tautos referendumą.

Darome tai, nes norime švarios ateities, kurioje numatoma atsinaujinančiuosius energijos išteklius išgauti iš saulės ir vėjo energijos. Pirmiausia darome tai, nes, kaip jau minėjau, norime, kad būtų išreikšta Italijos žmonių, o ne mažos daugumos, sėdinčios Italijos parlamente, valia.

Pranešimas: Leonardo Domenici (A7-0007/2010)

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, tuo metu, kai gerieji Masačiusetso žmonės balsavo prieš perviršinį apmokestinimą ir perviršinį valdžios sektorių, mūsų kandidatai į Komisijos narius didžiavosi savo planais suderinti apmokestinimą Europos Sąjungoje ir sukurti atskirą pajamų srautą Briuseliui. Kaip paaiškintume šį dviejų Sąjungų skirtumą?

Atrodo, kad paaiškinimo turime ieškoti dviejų valdymo formų sukūrimo DNR. JAV buvo sukurta iš liaudies sukilimo prieš nutolusią ir autokratinę valdžią ir prieš didelius mokesčius, o Europos Sąjunga, žinoma, – kaip numatoma jos Steigimo sutarties 1 straipsnio 1 eilutėje – įsipareigoja siekti vis glaudesnės sąjungos. Tą

darydama, ji nusisuka nuo konkurencijos, išorinės kreivės, kuri yra vienintelis valdžią apribojantis dalykas. Būtent todėl matome – elgdamiesi pagal šias pamatines doktrinas – šią netoleranciją mokesčių konkurencijos, maskuojamos mokesčių rojaus puolimu, atžvilgiu, o tai iš tikrųjų reiškia jurisdikcijas, kuriomis buvo numatyta veiksmingesnė sistema ir mažesni mokesčiai. Tikrovė ta, kad mokesčių konkurencija – mokesčių rojus, jeigu norite ją taip vadinti – yra pagrindinis būdas valdžiai sumažinti, o piliečiams tapti dideliems ir laisviems.

Syed Kamall (ECR). – Pone pirmininke, šiuo metu būtina paklausti: kodėl toks dėmesys skiriamas mokesčių klausimams, bendradarbiavimui mokesčių srityje ir mokesčių valdymui?

Pakanka pažvelgti į įrodymus nemažai valstybių narių, kad sugalvotume atsakymą. Yra šalių, kurios turi didžiulių skolų. Mano paties šalyje Didžiosios Britanijos vyriausybė išleido pinigus, kurių neturėjo, todėl dabar turi didžiulę skylę biudžete. Dar prieš finansų krizę buvo šalių, kurios buvo žinomos kaip nesurenkančios pakankamai mokesčių visuomeninių paslaugų, kuriomis naudojasi tų šalių piliečiai, išlaidoms padengti. Be to, leidžiame mokesčių mokėtojų pinigus nesėkmingai vykdžiusioms veiklą ir netinkamai valdomoms įmonėms ir netinkamai valdomiems bankams paremti.

Tad iš tikrųjų, ką turėtume daryti? Pirmiausia turėtume siekti rasti visų mano minėtų problemų sprendimą, bet taip pat turėtume nepamiršti, kad labai palanku sukurti mokesčių konkurenciją, nes ji skatina vyriausybes paimti mažiau mūsų pinigų ir veiksmingiau teikti paslaugas savo piliečiams.

Vicky Ford (ECR). – Pone pirmininke, šiandien šis Parlamentas balsavo dėl dokumento, susijusio su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu; mano frakcija tam dokumentui nepritarė. Nors ir visiškai pritariu daugybei pasiūlytų priemonių, skirtų mokestiniam sukčiavimui ir mokesčių slėpimui sustabdyti, šiuo dokumentu nueita daug toliau, todėl man nerimą kėlė trys dalykai.

Pirma, veiksmais, vykdomais prieš tuos, kurie užsiima mokestiniu sukčiavimu, kaip slaptu būdu neturėtų naudotis tie, kurie siekia labiau suderinti mokesčius visoje Europoje tiems iš mūsų, kurie sąžiningai juos mokame. Šis Parlamentas ilgą laiką gynė valstybių narių teisę nuspręsti dėl pelno mokesčio dydžio, turėtume tai tęsti.

Antra, juo siūloma ES lygio rinkliava apmokestinamose srityse. Mes pasipriešinome šio Parlamento planams numatyti Europos masto mokesčius.

Trečias klausimas susijęs su dalijimusi informacija . Taip, turėtume dalytis tam tikra informacija, tačiau turėtume visada žinoti, kokiu mastu, kokiu tikslu ir kieno labui, ir neturėtume galvoti, kad visos aplinkybės yra vienodos.

Pranešimas: Marc Tarabella (A7-0004/2010)

Astrid Lulling, *PPE frakcijos vardu.* – (*FR*) Pone pirmininke, gaila, kad kupina entuziazmo Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto dauguma tvirtai siekia užversti mūsų poziciją dėl komiteto metinio pranešimo apie vyrų ir moterų lygybę Europos Sąjungoje pasvarstymais ir reikalavimais, kurie sukelia priešingas pasekmes moterims ir kurie, beje, mažina jų įsidarbinimo galimybes.

Nors kai kurie pasvarstymai gali būti kupini geriausių norų, nepamirškime, kad per didelė apsauga naikina visą apsaugą. Kad ir kaip būtų, didžiausia kliūtis mano frakcijai ir vėl yra teisė į laisvą pasirenkamą socialinį abortą, kuris pateikiamas kaip lengvas gimstamumo kontrolės metodas.

Mūsų frakcija nesutinka su įžvalga, kad moterys turi pačios kontroliuoti savo lytines ir reprodukcines teises. Be to, manome, kad visų pirma jaunos mergaitės turi būti geriau informuotos apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą. Tačiau tame pačiame sakinyje pateiktas reikalavimas užtikrinti "teisę į kontracepciją ir laisvai pasirenkamą abortą" rodo, kad šio teksto autoriai nedaro esminio skirtumo tarp šių dviejų paslaugų ir vienodai jas pateikia tiek, kiek tai susiję su gimstamumo kontrole. Mes su tuo nesutinkame.

Be to, remiantis subsidiarumo principu, su teisėtu abortu susiję teisės aktai yra valstybių narių atsakomybė. Todėl tai nėra mūsų pareiga kištis į šio klausimo sprendimą. Daug nuveikėme, siekdami sutarimo su pranešimo autoriumi M. Tarabella, ir tai padarėme, siekdami kovoti su visų formų diskriminacija, kuri dar nėra panaikinta.

Apgailestauju, kad Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto dauguma – deja, taip pat ir Parlamentas – siekė sukelti politinius ir ideologinius ginčus, užuot galvodami apie tai, koks turėtų būti mūsų veiklos pagrindinis tikslas: stengtis pasiekti vienodą požiūrį ir galimybes vyrams ir moterims. Apgailestauju, kad dėl šių priežasčių mano frakcija negalėjo balsuoti už pranešimą.

Filip Kaczmarek (PPE). – (*PL*) Pone pirmininke, aš taip pat balsavau prieš pranešimą. Balsavau prieš jį, nepaisant to, kad esu lyčių lygybės šalininkas. Kad ir kaip būtų, negaliu pritarti tam, kad pranešime abortas apibūdinamas kaip konkrečiai suvokiama teisė ir, kaip sakė A. Lulling, būdas kontroliuoti gimstamumą. Esu įsitikinęs, kad tai, kaip suvokiame abortą, yra mūsų vidinis dalykas. Pavojų kelia ir tai, kad pranešime šiukščiai pažeidžiamas subsidiarumo principas.

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE). – (*PL*) Pone pirmininke, moterų ir vyrų lygybė yra svarbus dalykas. Šiuo klausimu jau daug pasiekta, tačiau vis dar yra sričių, kuriose su moterimis elgiamasi blogiau nei su vyrais. Mes vis dar uždirbame mažiau, moterims kyla didesnis skurdo pavojus, joms sudėtingiau siekti karjeros akademinėje ir verslo srityje. Parlamento pranešime atsižvelgiama į šias problemas, pabrėžiama būtinybė nustatyti konkrečias priemones, kuriomis būtų užtikrintas vienodas vyrų ir moterų dalyvavimas darbo rinkoje ir mokslo srityje.

Deja, apgailestauju dėl to, kad negalėjau pritarti šiam pasiūlymui. Balsavau prieš pranešimo patvirtinimą, nes jame yra nuostatų, kuriomis iš esmės siekiama padaryti abortą prieinamą Europos Sąjungoje. Pirma, šių klausimų sprendimas išimtinai priklauso valstybėms narėms. Antra, nepageidaujamo nėštumo klausimas yra didžiulė problema, tačiau negalime priimti teisės akto, kurio pagrindu abortas taptų laisvai prieinama kontracepcijos priemone. Nesutinku ir su tuo, kad abortas turėtų padėti žmonėms negalvoti apie padarinius ir atsakomybę, susijusią su lytiškai aktyvia veikla. Manau, kad žmogaus gyvybė verta daugiau.

Tiziano Motti (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, šiandien siekiame sustiprinti moterų vaidmenį Europos Sąjungoje.

Žinoma, rezoliucijoje yra daugybė dalykų, kuriems pritariu, ir turiu pasakyti, kad daugybė jų yra susiję su mano asmenine politine veikla, visų pirma, kiek tai siejasi su teise į darbo pasaulį ir moterų apsauga nuo visų formų smurto.

Tačiau turiu pabrėžti, kad ši rezoliucija tapo sriuba, į kurią kvalifikuotas virėjas stengiasi pridėti – arba jau pridėjo – labai skirtingų ingredientų. Paaiškinsiu tai išsamiau: joje kalbama apie smurtą, apie apsaugą nuo smurto. Tada seka viena eilutė apie kontracepciją ir nėštumo nutraukimą, abortą, o tai dvi labai skirtingos sritys, kurias būtina aptarti atskirai. Pvz., svarstydami aborto klausimą, savo dėmesį ir mintis turime sutelkti į gyvybės šventumą.

Dėl tokio pasirinkimo negalėjau balsuoti už rezoliuciją, todėl turėjau susilaikyti. Manau, kad ši atidžiai parengta strategija, kuria siekiama politikų ir spaudos pritarimo, nelabai pasitarnauja Europos Sąjungos moterų labui.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Pone pirmininke, priešingai nei anksčiau kalbėjusieji, esu tarp tų 381 parlamento nario, kurie pritarė šio dokumento priėmimui – ir šis skaičius yra 10 kartų didesnis nei narių mūsų moterų teisių komitete skaičius. Lygios teisės, lygios galimybės ir lyčių lygybė kasdieniame gyvenime neabejotinai yra visų mūsų siekis. Lygios moterų ir vyrų teisės nėra pats siekis, bet sąlyga, norint pasiekti bendruosius Europos Sąjungos tikslus, ir racionalus mūsų pajėgumų panaudojimas.

Tai, kad apie tai jau kalbame 40 metų, neabejotinai parodo, koks sudėtingas ir daugiaaspektis šis klausimas, ir kokios reikia bendros politikos šiems klausimams išspręsti. Ir tikiuosi, kad tai nėra dar viena strategija popieriuje, todėl noriu pabrėžti tai, kas buvo pabrėžta ir pranešime – įgyvendinimo ir priežiūros svarbą.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Aš taip pat nebalsavau už prieštaringą ir nesuderintą M. Tarabellos pranešimą dėl lyčių lygybės ir apgailestauju, kad, išskyrus EP Europos liaudies partijos narius, 381 narys balsavo už pranešimą. Galbūt jie jo neskaitė. Daugelis pasiūlymų susiję su išimtinėmis valstybių narių galiomis, visų pirma tiek, kiek tai susiję su šeimos kūrimą skatinančia politika ir etine prasme jautriomis sritimis. Be to, ar jie tikrai nori įkurti ir remti tam tikro pobūdžio naują instituciją, kuri bus atsakinga už smurto prieš moteris ES stebėjimą? Ar jie tikrai nežino, kad Europos Sąjunga turi priemonių, tarnybą ir teisės aktą, susijusį su griežto tiek vyrų, tiek moterų teisių laikymosi stebėjimu? Ar jie tikrai mano, kad be jau galiojančios ir įpareigojančios Pagrindinių visų Europos Sąjungos piliečių teisių chartijos dar reikalinga moterų teisių chartija? Pranešime taip pat kalbama apie vadinamuosius Barselonos tikslus, nors jie prieštarauja ekspertų rekomendacijoms, nes kūdikiams ir mažiems vaikams, esant tokio amžiaus, reikalinga nuolatinė šeimos priežiūra, o ne vaikų darželiuose teikiama priežiūra, kaip numatoma Barselonos rekomendacijose. Vaikų darželiai turėtų būti paskutinis variantas. Pranešime pateiktos rekomendacijos gali būti neprivalomos, tačiau žmogiškas kvailumas užkrečiamas, todėl Parlamentas neturėtų pritarti tokiems dalykams. Susilaikė tik 75 nariai, džiaugiuosi, kad 253 Liaudies partijos nariai balsavo prieš pranešimą.

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, Romos sutartyje šiuo klausimu numatytas vienas sakinys. Jame sakoma, kad "vyrams ir moterims mokamas vienodas užmokestis už vienodą darbą". Dabar tai skamba gana paprastai. Visi manome, kad suprantame, ką tai reiškia.

Tačiau po to sekusiais dešimtmečiais teisminio aktyvizmo proceso metu Europos Teisingumo Teismas laipsniškai išplėtė šios sąvokos reikšmę daug labiau nei manytų protingas žmogus. Pirma, jis apibrėžė "vienodą užmokestį" kaip apimantį vienodas teises į pensiją, vienodą atostogų dienų skaičių ir pan. Vėliau jis apibrėžė "vienodą darbą" kaip vienodos vertės darbą. Kaip darbdavys turėtų tai vertinti? Ar tai susiję su tuo, kaip atrodo intensyviai dirbantis žmogus? Ar jie turi atsižvelgti į tinkamai kvalifikuotų kandidatų tinkamumą? South-West Trains byloje žvelgiama į vienos lyties sąjungų sutuoktinių teises. Dabar kalbame apie reprodukcijos teises.

Visus šiuos dalykus galima pateisinti. Galite manyti, kad valstybė neturėtų reguliuoti darbdavių ir darbuotojų sutarčių klausimo, arba galite galvoti, kad reikalingas toks teisės aktas. Nesvarbu, kurią pusę pasirinktumėte, tai, be abejonės, yra argumentas, į kurį turėtų atsižvelgti išrinkti atstovai, už kuriuos arba prieš kuriuos balsuojame. Juos piktina tai, kad teismas mums juos primeta. Teismas, gavęs pavedimą, yra grėsmė; aukščiausiasis teismas, gavęs pavedimą, yra tironija.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE). – (PL) Pone pirmininke, mano pavardė taip pat labai sudėtinga – Skrzydlewska – tačiau jau įpratau, kad nedaugelis gali ją tinkamai ištarti.

Per šiandieninį balsavimą balsavome dėl pranešimo dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje 2009 m. Tačiau tarp nuostatų, susijusių su problemomis dėl moterų diskriminavimo ir dėl jų sudėtingesnės padėties darbo rinkoje, yra tokių, kuriomis valstybės narės kviečiamos palengvinti visuotinę teisę į abortą ir paslaugas, susijusias su reprodukcine ir lytine sveikata. Norėčiau pabrėžti, kad valstybės narės sprendžia su abortu susijusius klausimus. Todėl per galutinį balsavimą balsavau prieš pranešimą, nes manau, kad kovodami dėl teisės į vienodą požiūrį į moteris ir vyrus, neturėtume paversti šios teisės priklausomos nuo pasirinkimų, susijusių su lytiniais klausimais.

Bernd Posselt (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, labai džiaugiuosi, kad krikščionys demokratai, priklausantys Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijai, balsavo prieš šį bauginantį ideologinį pranešimą, kurį iškėlė socialistai, komunistai, žalieji ir, visų pirma, liberalai. Juo pažeidžiama teisė į negimusių vaikų gyvybę ir subsidiarumo principas. Mane visų pirma baugina tai, kad liberalai tapo kairiųjų pastumdėliais ir elgėsi priešingai, nei reikalauja subsidiarumo principas.

Tokiu pranešimu pažeidžiamas mūsų piliečių ir šalių kandidačių palankumas. Mums taip pat kenkia ir kai kurie ideologiniai teiginiai, numatyti Kroatijos ir Makedonijos pažangos ataskaitose. Būtent todėl turime žmonėms aiškiai paaiškinti apie acquis communautaire, kuriam visiškai pritariu, apie ES atsakomybę ir pavojingą ideologinę beprasmybę. Pratęsiu mano kolegos italo pradėtą metaforą: žinoma, pritariame sriubai, tačiau nepritariame tam, kad į ją būtų pridėta cianidų.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0069/2010

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, papasakosiu jums su dviem Afrikos šalimis susijusią istoriją. 1978 m. Kenija uždraudė medžioti dramblius, tačiau po šio sprendimo priėmimo beveik visiškai sunaikintos dramblių bandos Kenijoje. Beveik tuo pačiu metu, 1979 m., tuo metu vadinamoje Rodezijoje drambliai priklausė tiems, kurių žemėse jie klaidžiojo. To rezultatas – staigus dramblių skaičiaus padidėjimas.

Šiuose Rūmuose negalvojame apie dramblius taip, kaip galvoja afrikiečiai. Mes neturime jų bijoti; jie nesumindžioja mūsų pasėlių; jie nesunaikina mūsų kaimų; jie nedaro žalos žmonių sveikatai. Vienintelis būdas išvengti galimų vietinių gyventojų logiškų veiksmų, t. y., pavojingos grėsmės pašalinimo, tai paskatinti juos laikyti dramblius atsinaujinančiu ištekliumi. Žinoma, būtent tai Rodezija – dabar Zimbabvė – sėkmingai padarė. Aplinkos apsaugos politikoje turėtų būti pripažinta esminė Aristotelio išmintis, kad tuo, kas niekam nepriklauso, niekas ir nesirūpina.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0067/2010

Romana Jordan Cizelj (PPE). – (*SL*) Pritariu Kroatijos narystei Europos Sąjungoje, tačiau to nereikėtų daryti Slovėnijos nacionalinių interesų sąskaita. Žinoma, kalbu apie Slovėnijos ir Kroatijos ginčus dėl sienos. Tai nėra tik abstrakti sąvoka; tai turi įtakos žmonių gyvenimui.

Čia, Strasbūre, Europos Parlamentas kreipėsi į Slovėnijos parlamentą, siūlydamas kuo greičiau ratifikuoti arbitražo susitarimą. Žinoma, tai yra kišimasis į Slovėnijos parlamento kompetenciją. Antra, įdomu, ar kas nors savęs paklausė, kodėl Slovėnija dar neratifikavo šio susitarimo. Šiuo klausimu norėčiau pasakyti, kad

2007 m. rugpjūčio mėn. visos parlamentinės frakcijos pareiškė, kad bet koks sprendimas turi atitikti teisingumo principą.

Žinoma, taip pat svarstau, kodėl kas nors apskritai turėtų prieštarauti šiam principui. Ir vis dėlto šis principas nėra įtvirtintas arbitražo susitarime. Taigi balsavau prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos, nes joje nėra įtvirtintas šis principas.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Šiandien džiaugiausi, galėdama pritarti pranešimui dėl esminės Kroatijos pažangos, rengiantis narystei ES. Čekijos ir Kroatijos piliečius sieja ilgalaikiai ryšiai, dešimtys tūkstančių šeimų kasmet lankosi šalyje bei turi ten draugų. Todėl mums tai yra puikus pranešimas, nes juo įrodoma, kad Kroatija kitais metais bus pasirengusi narystei. Tikiuosi, kad stojimo susitarimo ratifikavimo proceso nesužlugdys joks vidinis dvidešimt septynių valstybių politikavimas, kuris lydėjo Lisabonos sutartį, taip pat manau, kad Slovėnijos ir Kroatijos parlamentai suras teisingą ginčo dėl sienų sprendimą.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0065/2010

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Pone pirmininke, aš taip pat kalbėsiu trumpai. Tai dar vienas puikus pranešimas Balkanų atžvilgiu, o Makedonija taip pat sėkmingai žengia į priekį, siekdama atitikti politinius kriterijus, lemiančius stojimo derybų pradžią ir bevizio režimo su ES įvedimą. Pastarieji rinkimai šiuo atžvilgiu labai padėjo. Jie aiškiai parodė, kad šios šalies piliečiai nori laikytis tarptautinių standartų ir džiaugtis taikiu sambūviu. Taip pat manau, kad demokratinėms institucijoms pavyks sustiprinti derybas su Graikija, siekiant draugiškų sprendimų probleminėse srityse.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0068/2010

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Ir vėl kalbėsiu trumpai. Norėčiau pasakyti, kad priėmėme labai atvirą pranešimą dėl to, kaip Turkija gali atsakingai pakeisti savo teisės aktus, laikydamasi ES pavyzdžio, o be to, jis susijęs su tuo, kad politiniai kriterijai žmogaus teisių srityje, visų pirma, kiek tai susiję su moterimis ir religinėmis mažumomis, dar neįvykdyti, be to, Kipro klausimas lieka atviras. Nepaisant to, prieš keletą metų dauguma EP narių pritarė stojimo derybų pradžiai. Džiaugiuosi, kad Turkija juda demokratijos ir Europos link, tačiau dar kartą norėčiau pasakyti, kad ekonominių santykių atžvilgiu privilegijuota partnerystė būtų geresnis sprendimas nei pažadas dėl narystės 70 mln. gyventojų turinčiai Turkijai. Tai būtų labiau priimtina ir dėl to, kad, bijau, stojimo susitarimui šiaip ar taip nebūtų pritarta būsimame referendume.

Bernd Posselt (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, džiaugiuosi, kad šie Rūmai didžiąja ir aiškia dauguma atmetė socialistų ir žaliųjų bandymą siekti visapusės Turkijos narystės. Procesas turi likti atviras, kalbant aiškiau, jis nedelsiant turi būti nukreiptas kaip tik tinkamo specialaus statuso arba privilegijuotos partnerystės link.

Turkija nėra Europos šalis, tačiau ji yra svarbiausia partnerė Europos pakraštyje. Būtent todėl siekiame glaudaus bendradarbiavimo, bet, kartu atsakant W. Kreissl-Dörfleriui, kuris anksčiau iškėlė šį klausimą, Turkijai netampant Europos Sąjungos institucijų nare ir nesuteikiant visiškos judėjimo laisvės. Tačiau norime glaudaus ekonominio ir politinio bendradarbiavimo. Tai labai tiksli sąvoka, ir manau, kad įmanoma ją įgyvendinti, nes dauguma Turkijos ir Europos Sąjungos žmonių nepritaria visapusei narystei. Todėl būtų protingiau nešvaistyti savo pastangų, bet susitelkti tik ties partnerystės siekimu.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (*SK*) Bet kuri šalis, siekianti prisijungti prie Europos Sąjungos, turi ne tik formaliai atitikti minimalius reikalavimus demokratijos ir žmogaus teisių gerbimo srityje, bet ir pripažinti juos šalies viduje.

Remiantis 2009 m. pažangos ataskaita, Turkijai dar daug reikia nuveikti. Gal ji ir įsipareigojo vykdyti reformas, palaikyti gerus kaimyninius santykius ir siekti laipsniškos pažangos ES standartų ir vertybių atžvilgiu, tačiau jau ketverius metus jai nepavyksta įgyvendinti Europos Sąjungos ir Turkijos sudaryto asociacijos susitarimo nuostatų.

Mano nuomone, nėra tinkama svarstyti šalies, kurioje pažeidžiamos moterų teisės ir religijos, minties ir saviraiškos laisvė, kurioje pateisinami kankinimai, diskriminacija ir korupcija bei kurioje kariuomenė ir toliau kišasi į politinį gyvenimą ir užsienio politiką, narystės galimybę. Reformos turėtų apimti ir rinkimų sistemos reformą, dešimt procentų sumažinant ribą, siekiant užtikrinti geresnę pliuralistinę demokratiją.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

Pranešimas: David Casa (A7-0008/2010)

Sophie Briard Auconie (PPE), *raštu.* – (*FR*) Didžioji dauguma narių, tarp jų ir aš, pritarėme D. Casos pranešimui dėl bendros pridėtinės vertės mokesčio sistemos dėl sąskaitos faktūros išrašymo taisyklių. Remiantis šia sistema, dėl didesnio Europos Sąjungos reikalavimų suderinimo ir plataus masto naudojimosi elektronine sąskaita faktūra bus supaprastintos PVM sąskaitos faktūros išrašymo taisyklės. Todėl šios direktyvos įsigaliojimas padės sumažinti įmones slegiančią administracinę naštą ir padidinti pastangas, kovojant su PVM sukčiavimu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Šis pasiūlymas susijęs su įsivertinimo sistemos, susijusios su tam tikrų prekių ar paslaugų, kurias teikiant gali būti sukčiaujama, pasiūla ar tiekimu, sukūrimu neprivalomo bandymo pagrindu. Remiantis Europos Komisija, tai būtina, nes vis dar yra daugybė PVM sukčiavimo atvejų, o Komisija taip pat turi informacijos apie įtariamus sukčiavimo atvejus, susijusius su šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų leidimų prekyba.

Remiantis šia informacija, Parlamento pranešime siūloma, kad valstybės narės, balsuojančios už šią sistemą, turėtų įsipareigoti padaryti tą patį ir šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų apyvartinių leidimų prekybos sistemos atžvilgiu.

Manome, kad bandomojo pobūdžio pasiūlymas gali turėti naudos, todėl pritariame Parlamento padarytiems pakeitimams, visų pirma pasiūlymui dėl pranešimo, kuriuo įvertinamas "bendras priemonės, taikant šį mechanizmą, veiksmingumas ir naudingumas, bei priemonės išlaidų ir naudos santykis, siekiant iš naujo įvertinti, ar jos masto išplėtimas būtų naudingas".

Ian Hudghton (Verts/ALE), *raštu.* – Šiame pranešime aptariami svarbūs, su sukčiavimu, apimančiu ir šiltnamio efektą sukeliančias išmetamąsias dujas, susiję klausimai. Komisija turi informuoti apie atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo veiksmingumą, siekiant nustatyti, ar būtų naudinga taikyti šį mechanizmą kitur.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Direktyvos 2006/112/EB priėmimas yra svarbus žingsnis, kovojant su mokesčių slėpimu. Tačiau, kad ir kokia tinkama ji būtų, ji nebuvo pakankamai veiksminga, kovojant su vadinamuoju karuseliniu PVM sukčiavimu. Dėl tokio mokestinio sukčiavimo valstybės narės neteko daugybės mokestinių įplaukų, ir tai yra labiausiai paplitęs sukčiavimo būdas. Šios ekonomikos krizės laikotarpiu, kai kova su mokestiniu sukčiavimu yra pati svarbiausia, turint omenyje prarastų pajamų dydį, turime iš visų jėgų su tuo kovoti, nes tai turės didžiulės įtakos ne tik mums siekiant įveikti dabartinę tarptautinę krizę, bet ir galimybei įgyvendinti atitinkamą socialinę politiką.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu.* – (*IT*) Buvau vienas pirmųjų, pritariančiųjų šiai idėjai, dar prieš pateikiant Europos Komisijos pasiūlymą.

Ekonomikos ir pinigų politikos komitete išanalizavome ir šiek tiek patobulinome Komisijos dokumentą. Sutinku su pranešėju, visų pirma dėl paaiškinimų dėl neprivalomo atvirkštinio apmokestinimo sistemos taikymo ir prievolės teikti ataskaitas. Tiesą sakant, valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti ataskaitų apie kiekvieną sandorį arba bendros sandorių ataskaitos.

Analizuojamu pasiūlymu sustiprinama šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų apyvartinių leidimų prekybos sistemos apsauga nuo sukčių, be to, sumažinama sąžiningai dirbančių įmonių administracinė našta.

Galiausiai manau, kad Parlamentas turėtų būti visapusiškai informuotas apie šio laikino atvirkštinio apmokestinimo sistemos įgyvendinimo rezultatus.

Bart Staes (Verts/ALE), *raštu.* – (*NL*) Buvau labai užtikrintas, balsuodamas už D. Casos pranešimą. Kaip Biudžeto kontrolės komiteto pirmininko pirmasis pavaduotojas ir 2008 m. rugsėjo mėn. priimto pranešimo dėl PVM sukčiavimo pranešėjas, ne kartą pateikiau argumentus dėl to, kaip veiksmingai kovoti su PVM sukčiavimu, nes tai yra didžiulė problema valstybių narių pajamų ir tinkamo vidaus rinkos veikimo atžvilgiu. Paplitusi ir itin rimta šio sukčiavimo forma vadinama karuseliniu PVM sukčiavimu. Apskaičiuota, kad bendra nesurinktų pajamų suma sudaro nuo 20 mlrd. iki 100 mlrd. EUR per metus. Tai didžiulė suma, kuri tikrai galėtų būti tinkamai panaudota šiais ekonominės krizės laikais.

Šioje srityje veikiantys nusikaltėliai labai išradingi. Neseniai paaiškėjo, kad jie savo nusikalstamą veiklą vykdo ir šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų leidimų prekybos sistemos (ETS) atžvilgiu. Tarp apmokestinamų šalių išmetimo teisių perleidimas ETS sistemoje, vykdomas tik elektroniniu būdu, yra

laikomas paslauga ir apmokestinamas toje šalyje, kurioje įsikūręs gavėjas. Prekiautojai perka anglies dioksido kreditus iš PVM neapmokestintų šaltinių kitose valstybėse narėse, o tada juos parduoda įmonėms savo valstybėje narėje už kainą, į kurią įskaičiuotas PVM. Tada nežinomi prekiautojai nesumoka PVM į valstybės iždą. Labai svarbu susidoroti su tokiais nusikaltimais.

Viktor Uspaskich (ALDE), *raštu.* – (*LT*) Sveikintinas atvirkštinio apmokestinimo PVM sistemos taikymas. Bet įžvelgiu jame klaidą. Pvz., subjektas A pardavė subjektui B. Subjektas B pardavė subjektui C. Subjektas C – galutiniam vartotojui, arba PVM nemokėtojui. O subjektas A nemoka PVM, nes jis – ne galutinis pardavėjas. Ir tik galutinę prekę vartotojui parduodantis subjektas C sumoka PVM. Esmė ta, kad subjektas B lieka iš viso neapmokestintas nors jo verslo esmė: nupirkti pigiau – parduoti brangiau. Todėl siūlytina, kad subjektas B nuo kainų skirtumo sumokėtų PVM į valstybės iždą. Šioje schemoje visur yra pliusai, išskyrus vieną dalyką: į valstybės iždą dėl PVM grąžinimo nesikreips niekas, bet jeigu subjektas C bus sukčius, tai jis tiesiog nesumokės PVM kaip galutinis pardavėjas. Vadinasi, taikant atvirkštinę PVM mokėjimo schemą, minusinio balanso nebus, nes niekas nesikreips dėl PVM grąžinimo ir, manau, administruoti šią schemą bus irgi lengva, kadangi prekių kainų skirtumą labai lengvai galės atskleisti valstybinės mokesčių inspekcijos. Jeigu aš klystu, būtų malonu gauti raštišką atsakymą dėl mano siūlomos schemos tinkamumo ar netinkamumo.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Rezoliucija siekiama pakeisti Tarybos PVM direktyvą 2006/112/EK, kad būtų galima laikinai taikyti atvirkštinio apmokestinimo sistemą, siekiant kovoti su sukčiavimu, susijusiu su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių leidimų prekyba ir tam tikrų prekių, kurias parduodant galima sukčiauti, sandorių sudarymu. Mokestinis sukčiavimas yra svarbi problema, turint omenyje sklandų vidaus rinkos veikimą, o be to, kelia pavojų valstybių narių iš mokesčių surenkamoms pajamoms. Būtent todėl keletas jų prašė leidimo kovoti su apgaulingais mechanizmais, naudojant atvirkštinio apmokestinimo sistemą kai kurių sektorių, kuriuose galima sukčiauti, ir kai kurių prekių atžvilgiu. Pati dažniausia sukčiavimo forma yra tokia, kai įsiregistravęs PVM mokėtoju tiekėjas išrašo sąskaitą faktūrą dėl prekių tiekimo ir tada pradingsta, nesumokėjęs priklausančios PVM sumos, o pirkėjai (taip pat įregistruoti PVM mokėtojai) turi galiojančias sąskaitas faktūras, kurių pagrindu jie gali išskaičiuoti PVM. Todėl šalių finansų ministrai nesurenka nuo minėtų prekių priklausomo sumokėti PVM ir turi sumokėti kitam PVM grandinės prekiautojui už PVM, kurį jie sumokėjo. Taip valstybės narės pralaimi du kartus. Būtent todėl balsavau už šią teisėkūros rezoliuciją.

Pranešimas: Lambert van Nistelrooij (A7-0048/2009)

Elena Oana Antonescu (PPE), *raštu.* – (*RO*) Galimybės gauti būstą suteikimas piliečiams, visų pirma pažeidžiamiems asmenims, gyvenantiems bendruomenėse, patiriančiose baisų skurdą ir gyvenančioms už visuomenės ribų, yra didžiulis mūsų visuomenės rūpestis. Struktūrinių fondų finansinė parama gali labai prisidėti prie šalies valdžios pastangų, sprendžiant šią problemą. Europos Parlamentas ir Taryba keletą kartų prašė Europos Komisijos imtis veiksmų šių bendruomenių integracijai skatinti. Per šiandieninį balsavimą patvirtinome naują, pakeistą teisės aktą, kurio pagrindu 27 valstybės narės galės naudotis Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) lėšomis būstui atskirtose bendruomenėse atnaujinti ar pakeisti, taip paremdamos labiausiai socialiai pažeidžiamas asmenų grupes visuomenėje.

Mara Bizzotto (EFD), raštu. – (IT) Turiu pabrėžti, kad pranešime nėra bendrai nurodoma, kas bus šių priemonių naudos gavėjai, jeigu jos bus patvirtintos: pateikiama "atskirtų bendruomenių" sąvoka, tačiau nepateikiamas šios sąvokos, kuri gali reikšti daug skirtingų dalykų vien tik sociologine prasme, turinys. Vienintelė nuoroda – kuri ir taip jau pateikta Komisijos pasiūlyme – susijusi su romais. Pranešime pateiktas prašymas, kad tai, jog paminėti romai, neturėtų sukliudyti siekiui padėti kitoms socialiai atskirtoms asmenų grupėms, nepateikia jokių garantijų, kad kiti asmenys, kurie yra socialiai atskirti dėl itin sudėtingos ekonominės, su darbu susijusios ir šeiminės padėties, turės naudos iš ERPF skirtos dalies, t. y., galės kreiptis dėl būsto. Galiausiai, remiantis Parlamentui pateiktu pranešimu, teisė nustatyti kriterijus, kurių pagrindu bus nustatoma, kokia ERPF dalis bus skirta atskirtoms bendruomenėms padėti, turėtų priklausyti Europos Komisijai: atrodo, kad šia nuostata tik Komisijai suteikiami platūs diskretiniai įgaliojimai nustatyti pirmiau minėtus kriterijus; kriterijus, nuo kurių iš esmės priklausys priemonė ir jos mastas, o Parlamentui nenumatomas joks būdas imtis veiksmų ir pateikti savo nuomonę. Tikėdamasi būsimos parlamentinės pranešimo kontrolės, nes tai yra pirmasis svarstymas, susilaikysiu nuo balsavimo.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), *raštu.* – (*LT*) Pritariu šiam pagrindų susitarimui, nes Europos Parlamento ir Europos Komisijos bendradarbiavimas yra labai svarbus, stiprinant Europos Sąjungos tvarumą ir darbo našumą. Pagal šį susitarimą Europos Parlamentui pateikus prašymą dėl įstatymo kūrimo, Europos Komisija privalės per mėnesį atsakyti, o per metus parengti atitinkamą Europos Sąjungos įstatymą. Jei Europos Komisija atsisakys parengti prašomą teisės aktą, ji turės išsamiai pagrįsti savo sprendimą. Iki šiol Europos Sąjungos įstatymus inicijuoti galėjo tik Europos Komisija, tačiau Lisabonos sutartyje numatyta, kad Europos Parlamento

dauguma turi teisę kurti Europos Sąjungos įstatymus. Parlamentas ir Komisija glaudžiai bendradarbiaus ankstyvoje pakopoje visais atvejais, kai piliečiams ėmusis iniciatyvos, pateikiami teisėkūros iniciatyvos prašymai. Pasirašant tarptautines sutartis Europos Parlamento ekspertai bus taip pat įtraukiami į diskusijų sudėtį. Susitarime Parlamentui bus suteikta teisė kaip stebėtojui dalyvauti kai kuriose Europos Sąjungos tarptautinėse derybose, taip pat teisė gauti daugiau informacijos apie tarptautines sutartis.

Carlos Coelho (PPE), raštu. – (PT) Džiaugiuosi, galėdamas balsuoti už pakeitimą dėl Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), siekiant išplėsti jo naudojimo mastą, įtraukiant būsto sektorių, kad būtų galima padėti atskirtoms bendruomenėms visose valstybėse narėse. Iki šiol intervencija į būstų sektorių buvo galima tik miestų plėtros projektų, susijusių su būstų atnaujinimu, pagrindu. Mano nuomone, šis kriterijus nepagrįstas ir diskriminacinis, nes, pvz., Portugalijos atveju dauguma tokių šeimų gyvena kaimo vietovėse esančiuose būstuose. Tiems žmonėms labiausiai reikia pagalbos, todėl jie neturėtų būti atskirti dėl jų gyvenamosios vietos. Pritariu Parlamento priimtam pakeitimui, kuriuo remiama teritorinė sanglauda.

Be to, skirtingai nei Europos Komisijos pradiniu pasiūlymu, kurio įgyvendinimas apribojamas naujųjų valstybių narių atžvilgiu, šiuo naujuoju teisės aktu išplečiamas jo taikymas visose valstybėse narėse, taip išvengiant beprasmės diskriminacijos tarp atskirtų Europos Sąjungos šeimų. Tai visuotinė problema, susijusi su tūkstančiais šeimų visoje Europoje! Ši problema itin rimta Portugalijoje dėl patiriamos ekonominės krizės ir didžiulio skurdo daugybėje šeimų.

Proinsias De Rossa (S&D), raštu. – Pritariu šiam pranešimui, kuriuo išplečiama intervencijos į būsto sektorių atskirtose bendruomenėse teisė, įtraukiant Europos regioninės plėtros fondą (ERPF). Remiantis naujosiomis taisyklėmis, visos valstybės narės galės naudotis šiomis ES lėšomis atskirtų namų ūkių sąlygoms, kurios anksčiau buvo neprieinamos 2004 m. prisijungusioms valstybėms narėms, pagerinti. Materialinis būsto būklės pablogėjimas užkerta kelią jų gyventojams susikurti tinkamas gyvenimo sąlygas, o tai yra didžiulė kliūtis integracijai ir socialinei įtraukčiai užtikrinti. Šiuo teisės aktu bus galima įgyvendinti būsto atnaujinimo projektus, naudojantis ERPF lėšomis, tačiau siekiant panaikinti atskyrimo pavojų, šios iniciatyvos turi būti platesnės integracijos sistemos sveikatos, švietimo ir socialinių reikalų srityse dalis.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Europos Komisija siekia pakeisti Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) taisyklių nuostatas, kad naujosios valstybės narės galėtų naudotis šiomis lėšomis, siekdamos įsikišti į būsto sektorių kaimo vietovėse gyvenančių atskirtų bendruomenių labui.

Šis pakeitimas taikomas tik naujosioms valstybėms narėms, turinčioms, nepamirškime, didžiules atskirtų migrantų bendruomenes, gyvenančias kaimo vietovėse. Tai pateisina konkrečios ERPF reguliavimo taisyklės priėmimą.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Siekdama įveikti skurdą ir pagerinti labiausiai pažeidžiamų gyventojų, kurių nepriteklių labai padidino gili pastarųjų kelerių metų krizė, gyvenimo sąlygas, Europos Sąjunga turi pareigą užtikrinti ir skatinti ilgalaikę socialinės įtraukties politiką. Nekalbant apie higienos klausimus, būsto būklės pablogėjimas padidina ir dažnai sukelia segregacijos ir atskyrimo pavojų. Gyvenimo sąlygos yra svarbus kiekvieno piliečio savigarbos ir socialinės vertės dalykas. Kartu su švietimu, sveikata ir užimtumu, tai vaidina lemiamą vaidmenį, siekiant sukurti, plėtoti ir stiprinti pastangas sukurti tvarų tiek vieno asmens, tiek šeimos gyvenimą.

Tačiau svarbu užtikrinti, kad Europos Sąjungoje vykdomose intervencijos strategijose būtų numatytas vienodas traktavimas lyties, rasės ir etniškumo atžvilgiu. Jeigu Europa nori turėti darnesnę visuomenę, taip pat labai svarbu išvengti getų ar zonų, kurios paprastai susiejamos su pažeidžiamomis ar atskirtomis visuomenėmis, atsiradimo ir plėtojimosi. Socialinės įtraukties politika turi būti nukreipta į tuos, kuriems labiausiai to reikia, nedarant jokio skirtumo tarp Europos Sąjungos piliečių.

David Martin (S&D), *raštu*. – Šio teisės akto pagrindu valstybės narės galės integruotai ir protingai naudotis Europos regioninės plėtros fondu. Šiuo nauju teisės aktu, kurio pagrindu atskirtos bendruomenės, nemažai gyvenančių kaimo vietovėse ir pastogėse, galės naudotis turimais pinigais, o to jos negalėjo padaryti ankstesnių taisyklių pagrindu, bus gerokai prisidedama prie Europos ekonomikos atgaivinimo plano įgyvendinimo.

Erminia Mazzoni (PPE), *raštu. – (IT)* Pateiksiu priežastis, dėl kurių balsavau už siūlomus pakeitimus. Pirmiausia manau, kad būtina išplėsti geografinį pasiūlymo taikymą, apimant visas 27 ES valstybes nares, nes problemos, su kuriomis siekiame kovoti šio teisės akto pagrindu, kyla visoje Europos Sąjungoje. Todėl netikslinga taikyti šį teisės aktą tik naujosioms 12 ES valstybių narių. Antra, manau, kad teisinga atkurti ankstesnę 7 straipsnio galutinės dalies versiją ("Komisija priima", o ne "turi teisę priimti"), kad Komisija galėtų

ir toliau vykdyti pirmines reguliuojamąsias instrukcijas dėl įvertinimo ir intervencijos kriterijų nustatymo, siekiant užtikrinti politikos veiksmingumą ir pridėtinę vertę, taip pat atsižvelgiant į jos išlaidas.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *raštu.* – (*FR*) Būstų padėtis ES kritiška. Mums būtina visiems taikoma Europos Sąjungos tinkamo būsto politika, privaloma ir plataus masto ES socialinio būsto politika. Žinoma, Parlamentui buvo būtina priimti poziciją dėl žalingo sveikatai būsto atnaujinimo ir lūšnų pakeitimo į tinkamą gyvenimui vietą, tačiau taip pat svarbu ES nedelsiant numatyti tinkamo būsto prieinamumą kaip pagrindinę žmogaus teisę. Ji turi pareigą ir priemones tą padaryti. ES negali sau leisti tapti socialiai neišvystytu regionu.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Šio pranešimo priėmimas labai svarbus, nes juo pakeičiamas Europos regioninės plėtros fondo reglamentavimas, kuriuo bus padedama atskirtiems visuomenės nariams nepriklausomai nuo to, ar jie gyvena mieste.

Rareş-Lucian Niculescu (PPE), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą ir noriu pabrėžti, kad toks reguliarus dokumentų, kuriais reglamentuojamas Europos Sąjungos fondų panaudojimas, peržiūrėjimas yra labai sveikintinas. Daugybė šiomis taisyklėmis numatytų apribojimų nebeatitinka dabartinės ekonominės ir socialinės padėties, pagal kurią būtinos naujos intervencijos formos. Kitas su tuo susijęs pavyzdys yra praėjusį pavasarį Parlamento patvirtintas ERPF lėšų naudojimo sąlygų supaprastinimas, siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą būstuose.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu.* – (*IT*) Dabartinė pasaulinė ekonomikos krizė yra sudėtingas iššūkis Europos Sąjungai, kuriai reikalinga politika, numatanti greitą, lankstų ir veiksmingą atsaką.

Europos Sąjungos sanglaudos politika, kuriai įgyvendinti programiniu laikotarpiu 2007–2013 m. skirta 347 mln. EUR finansinių išteklių, yra didžiausias investavimo ir realiosios ekonomikos šaltinis, kuriuo galima padėti Europai ir jos regionams atsigauti po krizės ir vėl įgyti pasitikėjimo ir optimizmo.

Sutinku, kad būtina spręsti atskirtų bendruomenių būsto problemą, pakeičiant ERPF reglamentavimą. Kadangi dabartiniai teisės aktai negali būti taikomi atskirtoms bendruomenėms, pasiūlytu pakeitimu būtų panaikinta reglamentavimo spraga, siekiant tinkamiau įveikti šių žmonių nesaugių gyvenimo sąlygų problemą.

Ši priemonė atitinka subsidiarumo principą, nes ja padidinamos valstybių narių galimybės suteikti paramą ir aprūpinti būstu atskirtas bendruomenes, joms pačioms pasirenkant tinkamiausią būdą tą padaryti, be to, išlaikant integruotą požiūrį kaip minimalią sąlygą, suteikiant pagalbą.

Aldo Patriciello (PPE), *raštu.* – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, sveikinu L. van Nistelrooijų pasiūlius puikų tekstą, kuris buvo patobulintas įtraukus nemažai Regioninės plėtros komiteto pateiktų pakeitimų ir kurio pagrindu ši priemonė bus taikoma visoms Europos Sąjungos valstybėms narėms.

Remdamiesi šiandieniniu tekstu, galėsime paversti žmonių svajones turėti savo namus tikrove. Esu tikras, kad tą padarydami, parodysime savo piliečiams, kad Parlamentas gali rasti sprendimą iššūkiams, kilusiems dėl atvirų sienų ir laisvo asmenų judėjimo, įveikti. Dėl to balsuosiu už pranešimą.

Maurice Ponga (PPE), *raštu.* – (*FR*) Sveikinu, šiandien didžiąja dauguma (558 balsai už, 57 prieš) priėmus L. van Nistelrooijaus pranešimą. Priimdamas šį pranešimą, Parlamentas siunčia patikimą žinią piliečiams ir sprendžia socialines problemas, kurias visų pirma iškėlė *Eurocities*. Pranešime numatoma galimybė naudoti ERPF dabartiniams pastatams atnaujinti arba pakeisti bei naujoms struktūroms kurti, siekiant padėti atskirtoms bendruomenėms kaimo arba miesto vietovėse visose 27 valstybėse narėse.

Šiuo išplėtimu, pradedant nuo 12 valstybių, kurios prisijungė 2000 -aisiais ir 2007 metais, baigiant visomis valstybėmis narėms, numatomas būdas problemoms, kylančioms tam tikroms atskirtoms bendruomenėms visoje ES dėl žalingo sveikatai būsto, spręsti. Taip bus įmanoma sukurti integruotą ir tvarų požiūrį ES lygiu. Dar daugiau, šis išplėtimas puikiai dera su 2010 m., kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų, tikslu. Džiaugiuosi, kad Parlamentas balsavo už šiuos pakeitimus, ir tikiuosi, kad minėtiems regionams tai bus naudingas būdas skubioms ir esminėms šių bendruomenių problemoms spręsti.

Marie-Thérèse Sanchez-Schmid (PPE), *raštu.* – (*FR*) Nuo pat pradžių pritariau šiam pranešimui, visų pirma dėl intervencijos į visas ES valstybės narės išplėtimo masto. Jo pagrindu 27 valstybės narės gali naudoti ERPF atskirtoms bendruomenėms skirtiems naujiems būstams statyti ir jau esamiems pastatams atnaujinti ir pakeisti.

Per šią rimtą, Europą užklupusią ir visas valstybes nares paveikusią ekonominę krizę būsto problemos dar labiau pagilėjo. Europos Sąjunga turi įsikišti ir naudoti visas turimas priemones, kad padėtų netinkamus

būstus turintiems žmonėms, visų pirma atskirtoms bendruomenėms, kurios anksčiau negalėjo naudotis ERPF lėšomis.

Dėl pakeitimų, kuriuos daugumos, įskaitant pirmininką, nariai pateikė Regioninės plėtros komitete, teisė naudotis lėšomis suteikiama ne tik naujosioms, bet ir visoms 27 ES valstybėms narėms, nes visos jos susiduria su vienodais sunkumais. Suinteresuoti regionai galės pakeisti sveikatai pavojingus socialiai atskirtų bendruomenių būstus ir sukurti visuotinį, integruotą ir ilgalaikį jų būsto problemų sprendimą.

Šiuo pranešimu ES sukuria konkrečias priemones savo piliečiams padėti. Tikėkimės, kad tai bus žingsnis artimos žmonėms, socialinės Europos link.

Nuno Teixeira (PPE), *raštu.* – (*PT*) Pranešimu, kurį šiandien patvirtinome, pakeičiamas Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) reglamentavimas, į jo taikymą įtraukiant ir būsto sektorių atskirtų bendruomenių labui, nes dabar fondas gali būti naudojamas tik miesto plėtros iniciatyvoms finansuoti. Mano ir mano kolegų narių pasiūlyti pakeitimai, kuriems šiandien pritarė Parlamentas, reiškia, kad senosios, o ne tik naujosios valstybės narės, kaip buvo siūloma pirminiame Komisijos pasiūlyme, taip pat gali naudotis šiuo nauju ERPF finansavimo šaltiniu.

Taip pat bandžiau išvengti to, ką matau kaip precedentą, kad senosios valstybės narės, visų pirma Portugalija, neturėtų teisės į finansavimą ir galbūt negalėtų naudotis kitais papildomais Bendrijos pagalbos šaltiniais. Norėčiau pakartoti, kad tai, kiek laiko šalis yra Europos Sąjungos narė, neturėtų būti kriterijus struktūrinei paramai paskirstyti, o po 2013 m. įgyvendinama Sanglaudos politika ir toliau turėtų būti sutelkta ties solidarumo principu, siekiant teritorinės sanglaudos, o tai labai svarbu atokiausių regionų, pvz., Madeiros atžvilgiu. Be to, jos turi būti siekiama, vadovaujantis didesnio lankstumo, skaidrumo principais ir į rezultatus nukreiptu požiūriu, kuriuo remiantis atlyginami, o ne baudžiami regionai, parodę, kad pavyzdingai pasinaudojo Bendrijos pagalba.

Viktor Uspaskich (ALDE), *raštu.* – (*LT*) Siekiant pagerinti Europos Sąjungos lėšų įsisavinimą pastatų, gyvenamųjų būstų renovavimui, ir atsižvelgiant į nacionalinių valstybių praktiką bei kofinansavimo sunkumą, vertėtų pasiūlyti nacionalinėms vyriausybėms sukurti bendrą fondą, kuriame galėtų būti kaupiamos lėšos, dengiant kofinansavimą valstybės lėšomis. T. y. iki tol, kol kofinansavimas nebus padengtas valstybės, pastatų valdytojai ir būstų šeimininkai turi mokėti tą pačią absoliučią sumą, kurią mokėjo ir iki renovavimo. Priežastis ta, kad patalpų valdytojai ir būstų šeimininkai dažniausiai neturi galimybių ne tik padengti kofinansavimo iš savų pinigų, bet ir paimti iš banko tam skirtą paskolą. Sveikintinas kitas šios iniciatyvos punktas – nukreipti renovavimui skirtas lėšas į kaimo vietoves.

Dauguma privačių namų kaimuose yra šildomi autonomiškai, o tai reiškia, jog už šildymą nėra mokama centralizuotai, todėl siūlytina nustatyti absoliučią mėnesinę sumą, kuria laikui bėgant būtų galima padengti šio būsto kofinansavimą. Tai palengvintų nacionalinėms valstybėms teisiškai vykdyti kaimiškų būstų renovacijų kofinansavimą.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Šios taisyklės pagrindu galima finansinė parama iš ERPF intervencijai į būsto sektorių, siekiant padėti atskirtoms bendruomenėms naujosiose valstybėse narėse. Didžioji dauguma šių bendruomenių gyvena kaimo vietovėse ir pastogėse (tiek miestuose, tiek kaimuose). Jie negali pasinaudoti ERPF parama. Intervencija į būsto sektorių yra galima atliekant su miesto plėtra susijusius darbus arba atnaujinant esamus namus. ERPF parama negali būti naudojama intervencijai į būsto sektorių kaimo vietovėse arba siekiant pakeisti pusėtinos būklės būstą miesto arba kaimo vietovėse. Siekiant išvengti neteisėtos diskriminacijos, romams skirta intervencija neturėtų atskirti kitų asmenų grupių, gyvenančių panašiomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis. Be to, kadangi intervencija yra tik viena sudėtinės problemos dalis, ji turėtų būti šalies integruoto, daugialypio požiūrio, apimančio švietimo, socialinių reikalų, integracijos, kultūros, sveikatos, užimtumo, saugumo ir kt., dalis. Pasiūlymu siekiama integruoto požiūrio pagrindu užtikrinti priimtinas būsto sąlygas.

Pranešimas: Magdalena Alvarez (A7-0006/2010)

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu kenkiama siekiui sukurti sąžiningesnę, tvirtesnę ir vienodesnę Europą atsižvelgiant į jos socialinę ir ekonominę raidą. Gilios ekonominės ir finansų krizės laikotarpiu šie padariniai tapo dar labiau juntami ir rimtesni, nes gerokai sumažėjo valstybių narių biudžetai, kuriems turėjo įtakos poreikis investuoti ir numatyti daugiau išlaidų socialinei politikai.

Verta paminėti, kad mokestinio sukčiavimo mastas Europos Sąjungoje siekia daugiau kaip 200 mlrd. EUR per metus, o tai yra daugiau nei 2 proc. BVP.

Dėl atviros rinkos ir laisvo prekių ir asmenų judėjimo kontrolės ir priežiūros mechanizmai tapo dar sudėtingesni dėl kiekvienos valstybės neatimamos suvereniteto teisės. Siekdami pabloginti reikalus, nesąžiningi ūkinės veiklos vykdytojai, daugiausia susivilioję galimybe lengvai gauti pinigų, pasinaudojant ekonomikos krize, imasi dar įmantresnių ir išradingesnių mokesčių vengimo būdų.

Šiuo pasiūlymu sustiprinamas administracinis ES valstybių narių bendradarbiavimas apmokestinimo srityje, nes Europos Sąjungos integracijos eiga rodo akivaizdų priimtų teisės aktų ir kontrolės bei priežiūros mechanizmų neatitikimą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Mums kilo abejonių dėl pasiūlymo, kuriuo siekiama išplėsti direktyvos taikymo sritį, formuluotės, kuria išplečiamas "valstybių narių bendradarbiavimas, siekiant apmokėti mokesčius", bei tai, kad ji "taip pat apima ir privalomas socialinio draudimo įmokas, mokamas valstybei narei arba valstybės narės padaliniui, arba viešosios teisės pagrindu įsteigtoms socialinio draudimo institucijoms".

Nepritariame, kad valstybės narės pareigūnams turėtų būti suteiktas įgaliojimas veikti kitų valstybių narių teritorijoje, todėl manome, kad Parlamento pasiūlymas tai taikyti tik tais atvejais, kai bent jau sudarytas susitarimas tarp valstybių narių, yra teisingas požiūris.

Taip pat kyla abejonių dėl reikalavimo automatiškai keistis informacija apie asmenų įpročius mokėti mokesčius, nors ir užsimenama apie duomenų apsaugą, visų pirma Parlamento pranešime. Atidžiai stebėsime šių klausimų eigą.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Nors ir manau, kad ES valstybės narės turėtų išlaikyti savo apmokestinimo sistemų kontrolę, akivaizdu, kad būtinas bendradarbiavimas ES mastu ir su trečiosiomis šalimis, kad būtų galima įveikti mokesčių slėpimo problemą. Manau, kad šiandien pasiektas kompromisas bus naudinga priemonė kovojant su sukčiavimu ir išsisukinėjimu.

Astrid Lulling (PPE), *raštu.* – (*FR*) Ryžtingai balsavau prieš M. Alvarez pranešimą dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir apgailestauju, kad kova už piliečių laisves, kurias Parlamentas turėtų skatinti, yra permaininga ir nepastovi.

Kai kalbama apie kūno skaitytuvų įrengimą arba apie SWIFT susitarimą su Jungtinėmis Valstijomis, ištikimi asmens laisvių gynėjai būna išgirsti, net jei tai sukuria diplomatinę įtampą.

Bet kai kalbama apie bankų turimą informaciją, gera staiga tampa bloga.

Masinis savaiminis apsikeitimas, apie kurį kalbama M. Alvarez ir L. Dominici pranešimuose, yra skaitytuvas, peršviečiantis tave iš visų pusių; tai dar platesnio masto SWIFT susitarimas.

Šis nesuderinamumas negali būti teisinamas net veiksmingumu.

Savaiminiai visų duomenų apie kiekvieną asmenį, nuolat negyvenantį Europoje, mainai sukels sunkiai apdorojamą duomenų antplūdį. Taupymo pajamų apmokestinimo precedentas turėtų įjungti pavojaus signalą.

O tiems savo draugams, kurie nerimauja dėl perviršinės demokratijos, kurią gali sukelti šis darinys, norėčiau pasakyti, kad yra tik vienas sprendimas – iš principo tam pasipriešinti, o ne stebėtis pragaištingais padariniais.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Nuo pastarųjų teisės aktų, kuriais mokestinis sukčiavimas ir mokesčių slėpimas tapo Europos Sąjungos prioritetiniu klausimu, priėmimo šioje srityje priimta daugybė pasiūlymų dėl teisės aktų. Administracinis bendradarbiavimas apmokestinimo srityje sudaro pagrindinę bendros strategijos, skirtos kovoti su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu, dalį. Veiksminga kova su mokesčių slėpimu ir sukčiavimu turi didžiulį poveikį šalių biudžetams ir esminių biudžeto pajamų, skirtų bendroms valstybės išlaidoms, visų pirma sveikatos apsaugai, švietimui ir tyrimams, praradimo klausimui.

Mokesčių slėpimu ir sukčiavimu pažeidžiamas vienodo požiūrio į mokesčius principas, o tai daro žalą piliečiams ir įmonėms, kurie vykdo savo mokestines prievoles, be to, iškreipia konkurenciją, o tai turi įtakos tinkamam rinkų veikimui. Per šią krizę dar svarbiau naudoti visus galimus būdus kovai su mokesčių slėpimu ir sukčiavimu, siekiant padengti neįprastas išlaidas, kurių reikia krizės padariniams pašalinti ir kuo labiau sumažinti didžiulį biudžeto deficitą.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu.* – (*IT*) Pasiūlymas svarbus dėl to, kad mokestinis sukčiavimas ES (kaip numatoma, viršijantis 2 proc. BVP) sukelia rimtus padarinius valstybių narių biudžetų, sąžiningo apmokestinimo principo, kurio taikymas dėl to susilpnėja, atžvilgiu, taip pat rinkų veikimo atžvilgiu, nes iškraipoma konkurencija.

Komisijos pateiktas pasiūlymas yra žingsnis į priekį, siekiant Europos Sąjungos mastu numatyti taip reikalingas veiksmingesnes bendradarbiavimo priemones, kovojant su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu. Pasiūlytoje direktyvoje įtvirtintas tiek kiekybinis, tiek kokybinis šuolis: kiekybinis dėl to, kad ja numatomos naujos prievolės; kokybinis, nes ja išplečiamos ir sukonkretinamos dabartinės galiojančios prievolės.

Joje kalbama apie visų rūšių tiesioginius ir netiesioginius mokesčius, išskyrus PVM ir akcizus, numatant savaiminį keitimąsi informacija, o ne keitimąsi pateikus prašymą, tarp mokesčių administravimo įstaigų,

Pasiūlymu galime prašyti veiksmingesnių bendradarbiavimo priemonių, skirtų kovai su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu, sukuriant patikimą, lengvai naudojamą ir veiksmingą sistemą. Tai padėtų mums pasiekti tinkamą mokesčių integravimą, esminę Europos Sąjungos projekto dalį ir žingsnį tikro mokesčių politikos suderinimo link.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), raštu. – (FR) Kaip Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų narė, balsavau už šį pranešimą, kuriuo siekiama sustiprinti kovą su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu, nes ši kova svarbi ekonomikos krizės, kurią dabar patiria mūsų valstybės narės, atžvilgiu. Kilus ekonomikos krizei, palietusiai mūsų valstybes nares, bei biudžeto drausmei sukėlus vis didėjančią sunkią naštą mažiausioms narėms, šių klausimų sprendimas tapo mūsų prioritetu.

Kaip rodo tam tikri skaičiavimai, mokestinis sukčiavimas siekia 200 mlrd. EUR, arba 2 proc. BVP, bei padvigubina Europos Sąjungos skirtas lėšas vadinamajam Europos ekonomikos atgaivinimo planui įgyvendinti.

Be to, Europos Parlamento pranešimu įtvirtinamas poreikis patobulinti duomenų apsaugą, o tai svarbus principas, kalbant apie informaciją ir keitimąsi duomenimis.

Kaip numatoma ir pranešime, mes taip pat reikalausime Komisijos ir Tarybos paaiškinti Europos Parlamentui, kaip atsižvelgiama į jo poziciją ir kokia pažanga padaryta valstybių narių bendradarbiavimo, kovojant su mokestiniu sukčiavimu ir slėpimu, atžvilgiu.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Direktyva siekiama sustiprinti administracinį bendradarbiavimą apmokestinimo srityje. Dabar kaip niekada turime padėti vieni kitiems šioje srityje. Mokesčių mokėtojų judėjimas, tarpvalstybinių sandorių skaičius ir finansinių priemonių globalizavimas gerokai pasistūmėjo į priekį. Valstybėms narėms sunku tinkamai įvertinti mokesčių ir muitų mastą. Ši vis didėjanti problema turi įtakos mokesčių sistemų veikimui, daugėja dvigubo apmokestinimo atvejų, tad tai skatina sukčiauti ir slėpti mokesčius, o kontrolė tebelieka šalies įstaigų atsakomybė. Tai kelia pavojų sklandžiam vidaus rinkos veikimui. Savaiminis keitimasis informacija tarp valstybių narių būtų privalomas išmokų vadovams, dividendų, pajamų iš kapitalo padidėjimo, autorių honorarų ir gyvybės draudimo produktų, kurie nėra padengiami kitomis ES teisinėmis priemonėmis, susijusiomis su keitimusi informacija, ir panašiomis priemonėmis, atžvilgiu, taip pat susijusių išmokų, nuosavybės teisių ir pajamų atžvilgiu. Siekiant pagerinti keitimąsi informacija tarp įvairių šalių įstaigų, taip pat siūloma patikrinti atvejus, kai valstybės narės atsisako suteikti informaciją arba įvykdyti administracinę užklausą. Visos šios priemonės padeda kovoti su mokestiniu sukčiavimu, būtent todėl ir balsavau už šią teisėkūros rezoliuciją.

Pranešimas: Theodor Dumitru Stolojan (A7-0002/2010)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Įdomu tai, kad Europos Komisija pripažįsta, kad "dėl laisvą judėjimą numatančių ES sutarties nuostatų valstybėms narėms sudėtinga prašyti užtikrinti mokesčių, susijusių su jų buvimo teritorija, mokėjimą".

Ar tada galime sakyti, kad užuot priėmus daugybę taisyklių, kurios, kaip vėliau paaiškėja, yra "neveiksmingos", be to, turint omenyje "iki šiol gautus menkus rezultatus", geriau tiesiog spręsti problemą iš esmės, pakeičiant su judėjimo laisve susijusias taisykles?

Kad ir kaip būtų, mums kyla abejonių, kaip bus įgyvendinamas pasiūlymas, kuriuo teigiama: "Abipusės pagalbos, susigrąžinant mokesčius, taikymas turėtų apimti ne tik jau įtrauktus, bet ir kitus mokesčius ir muitus, nes bet kurio mokesčio ar muito nesumokėjimas kenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui. Tai turėtų būti taikoma ir privalomo socialinio draudimo įmokų atžvilgiu."

Nesutinkame, kad valstybės narės pareigūnams turėtų būti suteiktas įgaliojimas veikti kitų valstybių narių teritorijoje, todėl manome, kad Parlamento pasiūlymas tai įgyvendinti tik tais atvejais, kai valstybės narės yra sudariusios susitarimą, bent jau atspindi teisingą požiūrį.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *raštu.* – Padidėjęs asmenų ir kapitalo judėjimas yra ES branduolys ir puikus laimėjimas. Tačiau tai turi ir neigiamų aspektų, tarp jų ir padidėjusios sukčiautojų galimybės, siekiant vengti mokėti mokesčius ir muitus. Akivaizdu, kad dabartinė savitarpio pagalbos sistema yra neveiksminga, o šiandien vykęs balsavimas turėtų nulemti reikiamus pokyčius šioje srityje.

Petru Constantin Luhan (PPE), *raštu.* – (*RO*) O dėl su mokesčiais ir muitais susijusių reikalavimų įvykdymo, tai padėtis Europos Sąjungoje ne visai gera. Statistika rodo, kad mokesčių susigrąžinimo mastas lygus tik 5 proc. Siekiant pagerinti reikalavimų įvykdymo veiksmingumą, būtinas glaudesnis valstybių narių bendradarbiavimas. Turėdamas tai omenyje, balsavau už pasiūlymą dėl savitarpio pagalbos šioje srityje. Tikiuosi, kad mums tikrai pavyks pašalinti dabartinių priemonių trūkumus, kilusius dėl skaidrumo ir valstybių bendradarbiavimo stokos, taip pat dėl nepagrįsto susigrąžinimo proceso vilkinimo.

Naująja direktyva siūloma aiškiau apibrėžti standartus, kurių pagrindu valstybių narių kompetentingos įstaigos, gerbdamos suinteresuotųjų šalių teises ir pareigas, suteiks pagalbą. Bus sukurti pavyzdiniai dokumentai vykdymo ar prevencinių priemonių įgyvendinimui palengvinti, siekiant išvengti su kitų įstaigų išduotų dokumentų pripažinimu ir vertimu susijusių problemų. Komisija palaikys tinkamą valstybių narių bendradarbiavimą ir nuolat nagrinės visus su keitimusi informacija ar pagalba susijusius skundus.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Vis didėjantis valstybių narių prašymų dėl pagalbos dėl reikalavimų, susijusių su tam tikrais mokesčiais, vykdymo skaičius ir neveiksmingas jų surinkimas, lygus tik 5 proc., rodo, kad būtina pakeisti Tarybos direktyvą 1976/308/EEB. Ši rezoliucija būtina, jeigu norime įveikti problemas, susijusias su lėta eiga, neatitikimais, bendradarbiavimo ir skaidrumo stoka.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu.* – (*IT*) Dabartinė reikalavimų, susijusių su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, vykdymo sistema pasižymi lėtumu, neatitikimais, bendradarbiavimo ir skaidrumo stoka. Todėl turime imtis veiksmų Bendrijos lygiu, kad sustiprintume ir pagerintume su vykdymu susijusią pagalbą tarp valstybių narių.

Dėl to pasiūlyme siūloma suvienodinti dokumentus, kuriais leidžiama įgyvendinti vykdymo ar prevencines priemones, siekiant išvengti su kitų valstybių narių išduotų dokumentų pripažinimu ir vertimu susijusių problemų, bei numatyti pavyzdinę formą, skirtą pretenzijoms, susijusios su reikalavimais kitos valstybės narės teritorijoje, patenkinti.

Vienodos pavyzdinės formos pretenzijoms ir sprendimams, susijusiems su reikalavimais, patenkinti sukūrimu bus išspręstos su kitos valstybės narės išduotų dokumentų pripažinimu ir vertimu susijusios problemos. Šis dokumentas labai svarbus, plėtojant prekybą Bendrijoje ir stiprinant vidaus rinką.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Tarybos direktyva siekiama iš esmės pakeisti savitarpio pagalbos, vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, teikimą. Šalies priimtos nuostatos dėl vykdymo taikomos tik tos valstybės narės teritorijoje. Administracinės įstaigos negali pačios susigrąžinti mokesčių ir muitų už savo valstybės narės ribų. Tačiau asmenų ir kapitalo judėjimas plečiasi, o sukčiautojai naudojasi tuo, kad šalies įstaigų kompetencija yra apribota teritorijos atžvilgiu, ir taip sukuria savo nemokumą šalyse, kuriose jie turi mokestinių skolų. Pirmosios su savitarpio pagalba, siekiant patenkinti pretenzijas, nuostatos įtvirtintos Direktyvoje 76/308/EEB (konsoliduotoje Direktyva 2008/55/EB) dėl savitarpio pagalbos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis. Tačiau, kaip paaiškėjo, šio dokumento nepakako, siekiant atsižvelgti į per pastaruosius 30 metų įvykusius vidaus rinkos pokyčius. Todėl reikia panaikinti dabartinę direktyvą ir parengti nuostatas dėl patobulintos pagalbos pretenzijoms vidaus rinkoje patenkinti sistemos, kuria būtų užtikrintos greitos, veiksmingos ir vienodos procedūros visoje Europos Sąjungoje. Būtent todėl balsavau už šią rezoliuciją.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos RC-B7-0072/2010

John Stuart Agnew, David Campbell Bannerman, Derek Roland Clark and William (The Earl of) Dartmouth (EFD), raštu. – UKIP visiškai pritaria pagalbos teikimui bei yra sukrėsta dėl nelaimės aukų ir jos paveiktųjų skaičiaus, tačiau negalime pritarti ES įteisinimui leisti šimtus milijonų mokesčių mokėtojų pinigų jos militaristiniam ir diplomatiniam siekiui pergudrauti demokratines ir tautai atskaitingas į kilusios krizės sprendimą įsitraukiančias valstybes.

Žinoma, raginame vyriausybes ir pavienius asmenis suteikti pagalbą ir piniginę paramą, siekiant padėti nukentėjusiesiems ir atkurti šalį. Tačiau tai turi būti daroma skaidriai, su visuomenės, o ne paslaptingų, neišrinktų biurokratų, turinčių tarptautinių didybės troškimų, pagalba.

Liam Aylward (ALDE), *raštu.* – (*GA*) Balsavau už šią rezoliuciją ir už finansinę paramą, kurią Europos Sąjunga suteiks kaip ilgalaikę paramą ir kurią valdys, bendradarbiaudama su vietine valdžia ir Haičio žmonėmis. Šie pinigai turi būti naudojami pagrindinėms skurdo Haityje priežastims panaikinti, padėti šaliai sustiprinti demokratinę santvarką ir sukurti tvarią ekonomiką.

Pastaruoju metu, dėkoju Dievui, padėtis Haityje pagerėjo, veiksmingai, eiliškumo tvarka teikiama humanitarinė pagalba; už tai dėkojame tarptautinėms organizacijoms, nevyriausybinėms organizacijoms ir Haičio žmonėms, kurie bendradarbiavo, derino savo veiksmus ir drauge dirbo.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), raštu. – (RO) Europos Sąjunga, kaip ir visa tarptautinė bendruomenė, patiria svarbų solidarumo išbandymą dėl padėties Haityje. Per artėjantį ES aukščiausiojo lygio susitikimą turi būti pateiktas ryžtingas, tinkamai suderintas ir visiems priimtinas sprendimas, siekiant padėti atstatyti Haitį ir suteikti jam pagalbą, kurios jam reikia dėl vienos didžiausių stichinių nelaimių per šiuolaikinę istoriją. Europos Komisija turi atsakyti į jai Europos Parlamento pateiktą prašymą parengti konkretų pasiūlymą sudaryti civilinės saugos pajėgas, galinčias skubiai imtis veiksmų, bet kur pasaulyje įvykus stichinei nelaimei.

"Haičio pamoka" negali būti pamiršta, o Europos Sąjunga šiuo atveju turi parodyti ne tik tai, kad ji žino, kas yra solidarumas, bet ir parodyti, kad ji yra sugebanti prisitaikyti ir lanksti institucija, besimokanti iš dabartinių skausmingų įvykių. Europos Sąjunga turi visus duomenis ir priemones, kurių reikia, norint dalyvauti ilgalaikiame Haičio atstatyme. Būtina bendradarbiauti su Jungtinėmis Valstijomis ir Kanada, kad visa tarptautinė bendruomenė galėtų kalbėti vienu balsu. Haičio žmonės, kuriuos siaubingai nuteisė istorija ir gamta, turi gauti reikalingas priemones iš tarptautinės bendruomenės, kad galėtų patys išmokti sau padėti.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Pritariu ES įsipareigojimui suteikti pagalbą Haičio žmonėms po šalį sausio mėn. sukrėtusio žemės drebėjimo. Dar prieš žemės drebėjimą daugiau kaip 70 proc. žmonių Haityje gyveno žemiau skurdo ribos, o šalies užsienio skola siekė 890 mln. USD. Dabar tarptautinė bendruomenė privalo padėti sukurti šalies atkūrimo strategiją, kuri bus nuosekliai įgyvendinama trumpais, vidutinės trukmės ir ilgalaikiais laikotarpiais.

Dabar lemtingas laikas, kai būtina suderinti tarptautinių rėmėjų, Haičio valdžios ir pilietinės visuomenės numatytus atkūrimo veiksmus, ir sveikinu neseniai priimtą G7 sprendimą nurašyti Haičio skolas, tarp jų ir skolas daugiašalėms kredito įstaigoms. Gyvybiškai svarbu, kad padėtume šiai šaliai atsigauti po žemės drebėjimo, tačiau kartu tarptautinė bendruomenė turi pasinaudoti šia galimybe ir padėti Haičiui išspręsti ekonominę, socialinę ir politinę nelygybę.

Carlos Coelho (PPE), raštu. – (PT) 2010 m. sausio 12 d. Haičio salą sukrėtus žemės drebėjimui, per kurį žuvo tūkstančiai žmonių, siaubingai nuniokota šalis ir kilo chaosas, turime parodyti tvirtą solidarumą su Haičio žmonėmis. Turėjau malonumo ir garbės prisidėti prie šios Parlamento rezoliucijos rengimo. Pirmiausia norėčiau nuoširdžiai padėkoti specialistams, kurie savo nuoširdžiu ir skubiu darbu su Mobile Intervention Centre padėjo gelbėti gyvybes ir sumažinti sveikatos priežiūros paslaugų, vandens, higienos priemonių, drabužių ir kt. trūkumą. Tai įrodė, kad metų metus Parlamento reikalautos investicijos gali turėti praktinę ir teigiamą naudą.

Kita vertus, kaip ir po cunamio Azijoje, turime pasimokyti iš to, kas įvyko. Remdamasi 2006 m. pateiktu M. Barnier'io pranešimu, Europos Komisija turėtų kuo greičiau pateikti įstatymų galios priemones, siekiant sukurti bendras, nepriklausomas ir nuolatines ES civilinės apsaugos pajėgas, galinčias atlikti gelbėjimo misijas ir užtikrinti integruotą požiūrį į pagalbą, atkūrimą ir vystymą. Taip pat norėčiau padėkoti valstybėms narėms, NVO ir pilietinei visuomenei už visą jų suteiktą humanitarinę pagalbą.

Lara Comi (PPE), *raštu.* – (*IT*) Sausio 12 d. Haitį nuniokojęs žemės drebėjimas, per kurį žuvo apie 200 000 žmonių, o apie 250 000 žmonių sužeista, paskatino Europos Sąjungos valstybes nares ir visą tarptautinę bendruomenę aiškiai ir bendrai įsipareigoti atkurt šalį.

Paaiškėjo, kad toks veiklos suderinimas veiksmingas trumpalaikėje perspektyvoje, o Europos Komisija ir valstybės narės davė pirminius pažadus skirti dideles sumas. Manau, kad labai svarbu koordinuoti šias bendras pastangas, kad atkūrimas būtų tvarus vidutinės trukmės ir turėtų ilgalaikę perspektyvą ir kad Haičio gyventojai būtų pagrindiniai šio pažado naudos gavėjai.

Prisidedu prie tarptautinių humanitarinių organizacijų kreipimosi užkirsti kelią vaikų įvaikinimui didžiuliu mastu, nes po žemės drebėjimo jie gali tapti prekybos žmonėmis aukomis. Todėl manau, kad mums reikalingas planas tokiai padėčiai kontroliuoti, užtikrinant, kad pagrindiniai bendruomenės pažeidžiamiausių asmenų grupių poreikiai taptų svarbiausiu Europos ir Jungtinių Valstijų prioritetu.

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl žemės drebėjimo Haityje, per kurį 200 000 asmenų žuvo,o 250 000 asmenų sužeista. Norėčiau pareikšti nuoširdžiausią užuojautą ir solidarumą su Haičio žmonėmis ir kitomis tautomis, tarptautinių organizacijų, tarp jų JT ir Europos Komisijos, darbuotojais, šios tragedijos aukų šeimomis. Norėčiau pabrėžti sunkų kai kurių ES valstybių narių darbą ES civilinės apsaugos mechanizmo pagrindu, kurį derina Stebėsenos ir informacijos centras. Taip pat pritariu pasiūlymui įvertinti Europos Sąjungos atsaką į humanitarinę krizę Haityje, kad Europos Komisija galėtų pateikti pasiūlymus, kaip pagerinti ES gebėjimą skubiai reaguoti į būsimas nelaimes.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) 2010 m. sausio 12 d. įeis į Haičio istoriją kaip viena baisiausių dienų šalyje. Skurdo ir nepakankamo išsivystymo kamuojamą tautą ir šalį staiga nuniokojo negailestinga ir pražūtinga didžiulio masto stichinė nelaimė.

Dešimtys tūkstančių statistiniais duomenimis, kurie jau buvo pasenę tuo metu, kai buvo parengti, užfiksuotų mirties atvejų bei didžiulis skausmas ir neviltis viską praradusiųjų akyse kaip niekada pateisina tarptautinės bendruomenės ir pilietinės visuomenės susitelkimą visame pasaulyje, ir aš turiu pagirti šias pastangas. Nepaisant šios solidarumo bangos, kuri pasitarnauja tik tiems, kurie yra jos dalis, būtina išlaikyti šios pagalbos teikimą net tada, kai pasaulio dėmesys nukryps į kitą šalį.

Nepaisant tarptautinių pastangų, šalį pavyks atkurti tik tada, jeigu atsakingieji ir patys piliečiai sugebės vadovauti eigai ir prisiimti atsakomybę.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Didžiulė Haitį ištikusi nelaimė po siaubingo žemės drebėjimo, įvykusio šių metų sausio 12 d., iškėlė iššūkį žmonių ir tautų solidarumui. Dėl savo istorijos ir kultūrinio tapatumo, jau nekalbant apie jos svarbą pasaulio ekonomikoje, Europos Sąjunga turi parodyti pavyzdį ir paraginti padėti Haičio gyventojams ir atkurti vieną skurdžiausių šalių pasaulyje. Turime kuo skubiau pasitelkti finansines ir logistikos priemones, kuriomis būtų sumažinta tragedijos ištiktųjų kančia bei užtikrintas skubus esminių žmonių gyvenimo sąlygų atkūrimas. Tačiau jau turėjo būti įvertintos sąlygos tvariam šalies vystymuisi skatinti, bei užtikrinta, kad galime pagerinti didžiulio skurdo, kuris paveikė daugybę žmonių šalyje, padėtį.

Manau, kad be pelningo ūkininkavimo, industrializacijos ir perėjimo prie darnaus vystymosi ciklo produktų skatinimo, labai svarbi parama tvirtai strategijai, skirtai aplinkai pagerinti, įgyvendinti, nes Haitis yra baisus ir dramatiškas galimo klimato kaitos siaubingo poveikio žmonijai pavyzdys. Todėl balsuoju už pasiūlymą dėl rezoliucijos.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Matydami dramatiškus visiško Haičio suniokojimo vaizdus, turime parodyti skubų, veiksmingą ir tikrą solidarumą, kuriuo galėsime sumažinti Haičio gyventojų skausmą. Be to, turime atmesti ir pasmerkti bandymus pasinaudoti Haičio žmonių tragedija ir įvykdyti karinę šalies okupaciją, aiškiai gindami Haičio suverenumą ir nepriklausomybę – tai, apie ką nekalbama aptariamame dokumente. Gaila, kad rezoliucija buvo parengta daug vėliau nei buvo pateikti kai kurių valstybių vadovų ir JT pareigūnų pareiškimai dėl dešimčių tūkstančių JAV kareivių dislokavimo šalyje. Haičiui trūksta ugniagesių, gydytojų, ligoninių ir būtiniausių dalykų.

ES atsakas į rezoliucijos priėmimą buvo "Tarybos sprendimas išsiųsti 350 karo policijos pareigūnų". Verta prisiminti, kokią skubią pagalbą Haičiui suteikė tokios šalys kaip Kuba, kuri skubiai išsiuntė 400 gydytojų, gelbstinčių gyvybes ir siekiančių išvengti epidemijų, kuriančių medicininę infrastruktūrą ir dalijančių būtiniausius dalykus, arba Venesuela, kuri pasiūlė skolos nuolaidą ir davė degalų.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Manome, kad būtent dabar reikia suteikti visą humanitarinę pagalbą ir paramą atstatymui, kurio Haičio žmonės nusipelnė dėl savo kilnumo ir drąsos. Deja, per daug laiko iššvaistyta apsaugai, ne viskas ėjosi sklandžiai. Jau pasmerkėme tai, kad kai kurios šalys, visų pirma JAV, labiau rūpinosi ne Haičio žmonėmis, o tuo, kaip išlaikyti savo kariuomenę šalyje.

Apgailestaujame, kad priimta rezoliucija nepakankamai ginamas Haitis ir jo žmonės. Būtų buvusi gera pradžia, jei būtume pasmerkę kiekvieną asmenį ar šalį, siekiančius pasipelnyti iš šios nelaimės, grįžtant į neokolonializmo laikus. Atrodo, kad toks požiūris reiškiamas sprendimu dislokuoti tūkstančius ginkluotų Šiaurės Amerikos kareivių, nepaisant to, kad dauguma gyventojų gyvena skurde ir lieka tarptautinių bendrovių išnaudojimo aukomis, į kurių gyvenimą kišasi išorinės vyriausybinės struktūros, visų pirma Jungtinės Valstijos.

Ir toliau rodysime savo nuoširdų solidarumą su Haičio žmonėmis.

Sylvie Guillaume (S&D), *raštu.* – (*FR*) Pritariau šiai rezoliucijai, norėdama pabrėžti svarbų įsipareigojimą dėl solidarumo, kurį Europos Sąjunga turi parodyti, kad padėtų šiai beveik prieš mėnesį nuniokotai šaliai. Esant kritinei padėčiai, būtina numatyti ilgalaikę pagalbą, visų pirma labiausiai pažeidžiamiems žmonėms ir valdžios struktūroms, kurios šiandien neturi kito pasirinkimo kaip tik perduoti savo valdžią JAV pajėgoms. Galiausiai Europa turi pasimokyti iš tokių įvykių, kad ateityje galėtų skubiau ir veiksmingiau reaguoti ir suteikti tinkamą humanitarinę pagalbą žmonėms, kuriems labiausiai jos reikia.

Richard Howitt (S&D), raštu. – Leiboristai EP nariai norėtų pareikšti didžiausią užuojautą visiems Haityje, kurių gyvenimus sugriovė šis siaubingas žemės drebėjimas, ir mes visiškai pritariame tarptautinės pagalbos teikimui. Pritarėme šiai rezoliucijai, siekdami aiškiai parodyti, kad Europos Parlamentas ir leiboristai EP nariai palaiko Haičio gyventojus ilgalaikiu darbu, atkuriant infrastruktūrą, bendruomenes ir sugriautus gyvenimus. Labai džiaugėmės, kad šioje rezoliucijoje pabrėžiamas Didžiosios Britanijos ir kitų G7 šalių sprendimas panaikinti reikalavimus dėl Haičio tarptautinių skolų ir pakviesti šalis sekti jų pavyzdžiu.

Tačiau nepritariame 24 rezoliucijos pastraipai ir manome, kad bet koks pasiūlymo dėl ES atsako į nelaimes pagerinimas turi būti gerai apsvarstytas, vykdomas po visapusiškų konsultacijų, o ne iš karto po humanitarinės tragedijos, kad ir kokia siaubinga ji būtų. Visų pirma pastraipa kenkiama dabartiniam ES valstybių narių pasirengimui, o mes neturėtume neįvertinti šalių pajėgumų reaguoti, visų pirma, kai pačios JK nuolatinė reagavimo komanda ėmėsi veiksmų per valandą po žemės drebėjimo Haityje.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Pastarosiomis savaitėmis visi matėme filmuotą medžiagą apie Haičio žmones užklupusią nelaimę. Kaip visada ir nutinka per didžiules stichines nelaimes, spaudos ir televizijos rodomas dėmesys yra trumpalaikis, o antraštės greitai ima atspindėti kitus įvykius. Būtų nepriimtina, jeigu politiniai lyderiai taip greitai pasitrauktų, o teisinga yra tai, kad šis Parlamentas siekia išlaikyti su šia nelaime susijusį klausimą darbotvarkės pradžioje. Šia rezoliucija pabrėžiamas ES institucijų ir valstybių narių įstaigų atliktas geras darbas, ir reikia tikėtis, kad Sąjungos vyriausioji įgaliotinė visiškai atsižvelgs į Parlamento šiandien iškeltus konkrečius klausimus.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – Pasak Haičio valdžios institucijų, žuvusiųjų per žemės drebėjimą skaičius viršija 230 000. Dėl to ši nelaimė tampa dar didesnė nei 2004 m. Azijoje kilęs cunamis. Suteikę skubią pagalbą, turėtume laipsniškai pereiti prie ilgalaikio Haičio vystymosi. Kaip viena skurdžiausių šalių pasaulyje, Haitis buvo visiškai nepasirengęs pakelti tokio masto nelaimę. Nuoširdžiai pritariu pastariesiems pažadams dėl skolos nuolaidų Haičiui ir raginu visas pagalbą teikiančias valstybes prisidėti prie ilgalaikio ir tvaraus atkūrimo. Galiausiai kai kurie kolegos iškėlė klausimą dėl baronienės C. Ashton sprendimo nevykti į Haitį iš karto po žemės drebėjimo. Jų kritika teisinga, jeigu jos apsilankymas būtų buvęs naudingas ir tuo būtų padėta Haičio žmonėms. Tačiau jeigu tai būtų buvęs tik reklaminis triukas, siekiant parodyti, kad ES ten yra, jos sprendimas visiškai teisingas.

Eija-Riitta Korhola (PPE), *raštu.* – (*FI*) Pone pirmininke, balsavau už rezoliuciją dėl padėties Haityje. Haičio žemės drebėjimo sukelta žmonėms kančia yra didžiulė: žuvo arba sužeista šimtai tūkstančių žmonių, o Port o Prensas beveik visiškai sugriautas. Skaičiuojama, kad nuo dviejų iki trijų milijonų žmonių reikalinga užsienio pagalba.

Europiečiams reiškiant užuojautą aukų artimiesiems, būtina imtis veiksmų. Plataus masto, skubūs ES įsipareigojimai teikti pagalbą yra tikrai būtini. Pavėluotas naujosios užsienio reikalų administracijos atsakas sukėlė nuostabą, ir tai pagrįsta. Akivaizdu, kad Sąjungos vyriausioji įgaliotinė ateityje turi būti atsakinga už tai, kad būtų užtikrintas greitesnis ir labiau suderintas Europos Sąjungos atsakas. Haičiui ilgai bus reikalinga pagalba. Jo žaizdos turi būti išgydytos, o jo žmonių namai turi būti atstatyti.

Filosofas Ludwig Wittgenstein išsakė mintį, kad nėra didesnės kančios nei ta, kurią gali patirti vienas asmuo. Manau, kad jis turėjo omenyje kažką panašaus į tai: pasaulyje nėra didesnio pajautimo nei tas, kurį pajaučia vienas asmuo. Tu negali apskaičiuoti skausmo. Nėra jokio bendro pajautimo, kuriuo patiriama daugiau kančios nei tuo, kurį jaučia vienas asmuo. Visumos kančia visada yra vieno asmens kančia. Joje slypi ir viltis. Sakoma, jog Motina Teresė yra pasakiusi, kad jeigu ji būtų galvojusi apie mases žmonių, ji nebūtų nieko pasiekusi. Jeigu man pavyks padėti vienam žmogui, aš padėsiu didžiausiai galimai visumai: visam vieno žmogaus pasauliui.

Petru Constantin Luhan (PPE), *raštu.* – (*RO*) Manau, kad ES turi prisidėti prie geresnio bendradarbiavimo ir labiau skatinti pagalbos teikimą Haičio valstybei. Šiuo metu didžiausią iššūkį kelia logistikos kliūtys

(apribotos galimybės nusileisti ir iškrauti krovinius Port o Prenso oro uoste), taip pat ir sprendimo, kaip padėti tiems, kurie vis dar neturi namų, ieškojimas, ypač artėjant lietingajam sezonui.

Turime galvoti apie ateitį ir apie būdus, kaip greičiau ir veiksmingiau veikti tokiomis aplinkybėmis. Pritariau šiai rezoliucijai, nes ja prašoma Komisijos nario, atsakingo už tarptautinį bendradarbiavimą, humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą, užtikrinti pagrindinį Europos Sąjungos vaidmenį krizinėse situacijose, veiksmingiau suderinant Europos Sąjungos atsaką į būsimas krizes Lisabonos sutartimi numatytų pareigų pagrindu.

Dar daugiau, labai svarbu, kad Europos Sąjungos vykdomoji valdžia kuo greičiau pateiktų Parlamentui pasiūlymus Europos civilinės apsaugos pajėgoms sukurti, remiantis ES civilinės apsaugos mechanizmu. Tai padės Europos Sąjungai sukaupti reikiamus išteklius, siekiant skubiai, per 24 valandas po nelaimės, suteikti humanitarinę pagalbą.

David Martin (S&D), *raštu.* – Praėjusį mėnesį įvykęs siaubingas žemės drebėjimas Haityje padarė didžiulę žalą, todėl pasaulinės pagalbos teikimas turės būti ilgalaikis ir pagrįstas įsipareigojimais. Džiaugiuosi, kad ES iki šiol skubiai skyrė 196 mln. EUR paramą. Pritariu rezoliucijai, kuria iš ES reikalaujama veiksmingo ir suderinto humanitarinės pagalbos teikimo, siekiant užtikrinti, kad Haitis sulauktų ilgalaikės paramos ir būtų atstatytas.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Be daugybės žuvusiųjų, 2010 m. sausio 12 d. Haitį užklupęs žemės drebėjimas ir toliau turi įtakos kasdieniam 3 mln. žmonių, kuriems gyvybiškai reikalinga humanitarinė pagalba, gyvenimui. Jau patikslintas ES užsienio politikos vaidmuo, o vertybėmis, kurias ES siekia skatinti, tarp kitko siekiama prisidėti prie taikos ir saugumo pasaulyje, žmogaus teisių apsaugos. Todėl turėtume pritarti visoms valstybių narių pastangoms padėti šaliai atsigauti po nelaimės kaip gyvuojančiai demokratijai su gyventojams galinčia padėti ekonomika. Taip pat turėtume atsižvelgti į tai, kad Haičio žmonės, kartu su savo valdžia visada turi būti sudėtinė visos atkūrimo eigos dalis.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Susilaikiau nuo balsavimo dėl rezoliucijos RC-B7-0072/2010 dėl Haičio, nes manau, kad užuot siuntus kariuomenę, svarbiausia išsiųsti tokius civilius specialistus kaip gydytojus, architektus ir ugniagesius. Haičiui pavyks pasiekti reikiamą politinį, ekonominį ir socialinį stabilumą tik tada, jai šalies laisvė bus apsaugota nuo užsienio šalių kišimosi. Tokios finansų institucijos kaip Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas ir Haičio socialiniai partneriai turėtų nedelsdami panaikinti Haičio užsienio skolas.

Dar daugiau, pritariu "Bolivaro alternatyvos Amerikai" organizacijos priimtoms priemonėms (finansinė parama Humanitarinio fondo pagrindu, energetinė parama ir ūkininkavimo bei gamybos pajėgumų skatinimas), kurios yra broliško įvairių šalių solidarumo pavyzdys. Susilaikydamas bandžiau pabrėžti, kad Haičio atstatymas negali būti vykdomas karinės pagalbos pagrindu, o turi būti vykdomas, panaikinant mechanizmus, sukėlusius skurdą Haityje, tokius kaip išorės skolos, kurias ir prašau panaikinti.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Dar prieš žemės drebėjimą Haitis buvo skurdi šalis be vietinių maisto šaltinių dviem milijonams žmonių ir šimtams tūkstančių našlaičių gatvėse ir namuose. Žinoma, Haičio žmonėms labai svarbu, kad ilgam laikui būtų atskurta infrastruktūra ir valstybės institucijos. Tačiau negalime pamiršti, kad pagalbos paskirstymas nėra sklandus, o daugybė moterų ir vaikų yra labai pažeidžiami. Šiuo atveju turime elgtis apdairiai. Atrodo, kad pasiūlyme dėl rezoliucijos tinkamai aptariama dauguma problemų, todėl už jį balsavau.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), raštu. – (PL) Šių metų sausio mėn. Haitį sukrėtęs žemės drebėjimas yra viena didžiausių XXI a. humanitarinių nelaimių. Nelaimės mastą padidina tai, kad visa griaunantis žemės drebėjimas sukrėtė vieną skurdžiausių šalių pasaulyje. Dėl šios tragedijos viso pasaulio akys nukrypo į Haitį. Humanitarinė pagalba neturi apsiriboti vien tik salos atstatymu, bet turi apimti ir čia veikiančių socialinių santykių pertvarkymą, siekiant gerbti žmogaus orumą ir socialinį teisingumą. Kad tai įvyktų, būtina ne tik suteikti negrąžinamą paramą Haičiui, bet ir užtikrinti, kad šaliai ir jos visuomenei būtų suteikta nauja pradžia.

Todėl pritariu prašymui panaikinti tarptautines Haičio skolas. Be to, nepritariu sprendimams, kuriais bus padidinamos Haičio skolos dėl tarptautinės "paramos". Atsižvelgdamas į tai, nusprendžiau pritarti bendram Europos Parlamento pasiūlymui dėl rezoliucijos dėl neseniai įvykusio žemės drebėjimo Haityje.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu. – (IT)* Balsavau už bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl neseniai įvykusio žemės drebėjimo Haityje.

Visų pirma pritariu 4, 8 ir 9 pastraipų turiniui, visų pirma toms dalims, kuriose teigiama, kad ES turėtų teikti pirmenybę pagalbai, siekiant atkurtį ir pagerinti humanitarinę padėtį, sutelkti dėmesį į tokias pažeidžiamas asmenų grupes kaip moterys ir vaikai, suteikti pastogę, medicinos paslaugas, logistikos pagalbą ir maistą; prašome visų valstybių narių būti pasirengusias patenkinti JT prašymus dėl tolesnės pagalbos; pritariame Komisijos pradiniam įsipareigojimui skirti 30 mln. EUR humanitarinei pagalbai teikti; pritariame G7 šalių sprendimui panaikinti savo reikalavimus Haičio tarptautinių skolų atžvilgiu, taip pat prašome Tarptautinio valiutos fondo suteikti visišką šalies skolos nuolaidą – pabrėžiame, kad bet kokia skubi pagalba po žemės drebėjimo turi būti suteikiama kaip dotacija, o ne skolą užtraukianti paskola.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Stichinės nelaimės atveju humanitarinė pagalba turi būti suteikiama be jokių atidėliojimų. Haityje tik Jungtinėms Valstijoms pavyko suteikti veiksmingą humanitarinę pagalbą be jokių biurokratinių trukdžių. Taip pat aišku, kad greičiausios ir veiksmingiausios humanitarinės įstaigos yra tos, kurias dažnai savo rezoliucijomis pasmerkia šie garsūs Rūmai: katalikų bažnyčia ir krikščioniškų organizacijų įgyvendinamos humanitarinės iniciatyvos. Šia rezoliucija, kuriai aš visiškai pritariu, Parlamentas prašo tarptautinės bendruomenės užtikrinti, kad Haičio žmonės ir jų valdžia būtų svarbiausi atkūrimo veiklos dalyviai ir kad jie patys galėtų susikurti savo likimą. Narės taip pat pritaria ES veiksmams iš naujo pradėti vietos maisto gamybą, atkuriant sugriautą infrastruktūrą ir suteikiant reikiamas medžiagas (sėklas, trąšas ir įrankius) mažiems ūkininkams, visų pirma pavasario sėjai, kuri prasideda kovo mėn. ir sudaro 60 proc. šalies maisto gamybos. Šiuo metu, kai tarptautinė bendruomenė siekia sukurti žemės drebėjimams atsparias infrastruktūras, norėčiau pabrėžti, kad religiniai pastatai taip pat sugriauti, todėl taip pat tarptautinių lėšų turėtų būti skirta ir bažnyčių bei seminarijų atstatymui.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0078/2010

John Stuart Agnew, Andrew Henry William Brons, David Campbell Bannerman, Derek Roland Clark ir William (The Earl of) Dartmouth (EFD), raštu. – UKIP labai nerimauja dėl padėties Irane ir prašo ir vienos, ir kitos valdžios priimti diplomatinį ir, svarbiausia, taikų sprendimą dėl šalyje vykstančios politinės ir humanitarinės suirutės. ES neturėtų į tai kištis, nes tai tik pablogintų įtemptą padėtį. Neatsakingi ES biurokratai, o ne vedantys derybas išrinktieji politikai, galiausiai nulems blogus rezultatus Irano ir viso pasaulio atžvilgiu. Derybos turėtų vykti bendradarbiaujant su kitų šalių vyriausybėmis, o ne ES darant spaudimą. Daugybė šalių nori likti neutralios, pvz., Airija, o ES, atstovaudama toms šalims šiuo klausimu, labai kenkia jų demokratija pagrįstai politikai.

Mário David (PPE), *raštu*. – (*PT*) Jausdamas didžiulę atsakomybę, balsavau už šį dokumentą, tikėdamas, kad ši rezoliucija gali duoti rezultatų. Norėčiau pagirti bendras įvairių Parlamento frakcijų pastangas, kuriomis Europos Sąjungos demokratijos namams pavyko kalbėti vienu balsu, buvo pabrėžtas pragmatiškas šios rezoliucijos, kurioje ES pateikiami būdai, sprendimai ir konkrečios priemonės, kaip elgtis Irano režimo atžvilgiu, pobūdis. Dėl to norėčiau pabrėžti būtinumą: a) griežtai pasmerkti įmones, kurios teikia Irano valdžiai įrangą ir techniką, kuri turėtų būti cenzūruojama ir prižiūrima, ir kuri turėtų būti draudžiama Europos Sąjungos įmonėms; b) paprašyti arba geriau pareikalauti pripažinti visišką būtinybę laikytis Vienos konvencijos nuostatų ir diplomatijos taisyklių; c) numatyti daugiau sankcijų toms Irano organizacijoms ar pareigūnams, kurie veikia užsienyje ir yra atsakingi už represijas ir laisvių apribojimą Irane, taip pat ir tiems, kurie yra susiję su tarptautiniais Irano įsipareigojimais, susijusiais su branduoline programa; ir d) nepaisant visko, skatinti ilgalaikį ir rimtesnį dialogą su Iranu, visų pirma su pilietine visuomene.

Edite Estrela (S&D), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl padėties Irane dėl to, kad nerimauju dėl ten vykdomų besitęsiančių žmogaus teisių pažeidimų, visų pirma asociacijų, saviraiškos ir informacijos laisvės pažeidimų, ir dėl to, kad pritariu demokratiškiems Irano žmonių troškimams.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Pastaraisiais mėnesiais iš Irano atėjo informacija dviem klausimais, deja, nė viena iš jų neteikia pasitikėjimo. Pirma, tai pasiekta pažanga, sodrinant uraną branduoliniais tikslais, antra, M. H. Moussavi vadovaujamas nuosaikiosios frakcijos, kuri užginčijo pastarųjų prezidento rinkimų rezultatus, slopinimas. Šie du įvykiai patys savaime kelia nerimą, tačiau abu kartu jie verčia dar labiau nerimauti.

Ką galima kalbėti apie šią nestabilią šalį, kurios vis radikalesnė valdžia žudo, kankina ir įkalina prieš ją gatvėse protestuojančius oponentus ir kuri, be to, dalyvauja rimtoje urano sodrinimo programoje, siekdama pasigaminti branduolinės energijos?

Nepaisant to, kad fundamentalistinis ajatolų režimas teigia, jog jų ketinimai yra geri, o branduolinė energija gaminama taikiais tikslais, tarptautinė bendruomenė tuo netiki ir pagrįstai laiko Iraną didėjančia grėsme.

Iš pat pradžių pasmerkusi žiaurių Irano nuosaikiųjų slopinimą, Europos Sąjunga, jos sąjungininkės ir kiti tarptautiniai veikėjai turi siekti sustiprinti ir sugriežtinti Teheranui taikomas sankcijas ir neatmesti galimybės bendrai kovoti su šia grėsme.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Giname saviraiškos laisvę ir demokratiją ir sutinkame, kad verta nerimauti dėl pastarųjų mėnesių įvykių Irane, visų pirma susijusių su prieš daugybę žmonių nukreiptomis represijomis, kurias vykdo Irano saugumo pajėgos. Tačiau pasiūlytame tekste nenumatytas geriausias būdas tai padaryti.

Mūsų nuomone, išreikšdami nerimą dėl įvykių eigos, negalime pamiršti didžiulės grėsmės Irano suverenumui ir teritoriniam vientisumui, tarp jų ir vis didesnio JAV vykdomo diplomatinio ir karinio kišimosi, įskaitant ir JAV karinių pajėgų sutelkimą regione. Neturėtume pamiršti, kad šie dalykai kelia grėsmę ir Irano žmonių teisėms bei toms pačioms pajėgoms, toliau kovojančioms už demokratiją, pažangą ir socialinį teisingumą Irane. Priimtame tekste apie tai neužsimenama.

Teisė nubrėžti būsimą Irano kelią priklauso tik Irano žmonėms ir jų politiniams bei socialiniams veiksmams. Norėtume išreikšti solidarumą su demokratinėmis Irano organizacijomis ir jo žmonėmis, kovojančiais už socialinį teisingumą ir pažangą savo šalyje.

Sylvie Guillaume (S&D), *raštu.* – (*FR*) Pritariau rezoliucijai, kuria smerkiamas Irano požiūris tiek dėl jo ketinimų branduoliniame sektoriuje, tiek dėl išpuolių, įgyvendinant saviraiškos laisvę, kurių aukomis žmonės tampa kasdien. Nepriimtinas Irano valdžios smurtas demonstracijų dalyvių atžvilgiu, taip pat spaudos cenzūravimas ir informaciją skelbti trukdančios kliūtys.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Tikrai verta rimtai sunerimti dėl dabartinės socialinės suirutės Irane, dėl sistemingo žmonių ir besipriešinančiųjų režimui slopinimo, spaudos ir saviraiškos laisvės apribojimų, nepanaikintos mirties bausmės ir besitęsiančio branduolinės programos prieš tarptautinę bendruomenę vykdymo. Dar labiau nerimą kelia tai, kad praėjusį mėnesį Iranas sėkmingai išbandė naują tolimojo nuotolio raketą, taip keldamas pavojų regiono ir pasaulio saugumui. Pastarasis planuoto Parlamento delegacijos apsilankymo atšaukimas yra dar vienas aiškus ženklas, kad ši šalis nenori bendradarbiauti. Dėl to turime pasmerkti Irano režimo vykdomą politiką.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Yra daugybė šalių, kuriose kyla pavojų demokratijai ir žmogaus teisėms. ES turi toliau siekti pakeisti šią padėtį, teikdama prašymus ir pasitelkdama kitus panašius būdus. Neturėtume stebėtis Irano veiksmais ir jo pastangomis tapti branduoline jėga. Tarp kitko, tai nevykusios JAV politikos padarinys. Padėtį galima pagerinti tik diplomatiniu būdu, tačiau ES negali sau leisti, kad JAV šiuo atžvilgiu ją išnaudotų. Pasiūlyme dėl rezoliucijos teigiama, kad nieko naudingo nepasiekta, o dialogas yra vienintelis sprendimas. Aš tam pritariu.

Sławomir Witold Nitras (PPE), raštu. – (PL) Norėčiau pritarti rezoliucijai, kuria siekiama įtvirtinti aiškią Europos Sąjungos poziciją dėl pagrindinių žmogaus teisių gerbimo Irane. Kaip ir daugelis mūsų, esu pasipiktinęs tuo, kaip elgiamasi su opozicija Irane. Mano nuomone, Mohammed Reza Alizamani ir Arash Rahmani nuteisimas mirties bausme už jų politinę veiklą prieštarauja visoms šiuolaikiniame pasaulyje gerbiamoms normoms. Džiaugiuosi, kad ES laikosi labai aiškios pozicijos šiuo klausimu. Taip pat norėčiau pareikšti apgailestavimą dėl to, kad taip griežtai nebuvo reaguota į tai, jog 2010 m. sausio 31 d. buvo užkirstas kelias Rusijos opozicijos demonstracijai Maskvoje ir Sankt Peterburge surengti, sulaikyti jos organizatoriai, tarp jų ir Oleg Orlov, kuris yra Memorial, organizacijos, pernai apdovanotos Sacharovo premija, pirmininkas. Manau, kad Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės reakcija į tai turėtų būti tokia pat dinamiška kaip ir Irano atveju, be to, ji turėtų atitikti griežtą, Rusijos valdžiai skirtą Europos Parlamento Pirmininko J. Buzeko kritiką.

Franz Obermayr (NI), raštu. – (DE) Labai svarbu vėl pradėti dialogą su Iranu. Todėl labai apgailestauju dėl to, kad buvo atidėtas ES delegacijos apsilankymas Irane, ir tikiuosi, kad jis vėl bus kuo greičiau suplanuotas. Dabartiniu metu Irane tikrai negerbiamos žmogaus teisės ir demokratija. Tačiau sankcijų Iranui sugriežtinimas nėra tinkamas požiūris. Irano valdžios priešininkai taip pat nepritaria griežtesnių sankcijų taikymui, nes didžiausią jų poveikį jaustų šalies žmonės. Be viso to, ES ir vėl šališka. Tokių svarbių ekonominių partnerių kaip Kinija ar Indija atžvilgiu ji džiaugiasi galėdama žiūrėti į viską pro pirštus. Dėl to ir nebalsavau.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu.* – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl padėties Irane, visų pirma dėl pastarųjų išpuolių, tarp jų ir išpuolių prieš Italijos ir Prancūzijos ambasadas.

Tiesą sakant, Europos Sąjunga turi laikytis aiškios pozicijos dėl režimo Teherane. Irano valdžia kursto šią pavojingą netolerantišką ir bauginančią atmosferą tam tikrų Europos Sąjungos šalių atžvilgiu. Išpuolius prieš ambasadas įvykdė tie, kurie siekia apkarpyti demokratijos sparnus ir prieštarauja laisvei.

Tikiuosi, kad Europos Sąjungos institucijos priims aiškią poziciją, kuria skubiai smerkiama tai, kas įvyko, ir nuspręs imtis diplomatinių priemonių Irano atžvilgiu.

Geoffrey Van Orden (ECR), *raštu.* – ECR pritarė griežtai rezoliucijai dėl padėties Irane. Pritariame griežtiems tarptautiniams veiksmams, siekiant išspręsti vis didėjančio Irano branduolinio pajėgumo klausimą. Todėl labiausiai gaila dėl to, kad Europos Parlamentas nepasinaudojo galimybe pritarti tarptautiniam kvietimui imtis papildomų sankcijų. Taip pat turėtų būti paaiškinta, kad, laimei, Teherane nėra "ES ambasadų". Yra tik šalių ambasados.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Irano Islamo Respublika labai dažnai smerkia blogą elgesį su musulmonais visame pasaulyje. Tačiau mulos nesiliaus persekioti krikščionių ir nepasmerks krikščionims taikomų sąlygų. Atsivertimas į krikščionybę laikomas atsimetimu ir baudžiamas mirties bausme. Deja, Europos Parlamentas neturi raginti pasmerkti krikščionių kankinių padėtį Irane. Popiežius Jonas Paulius II kalbėjo: "Persekiojimas apima įvairias tikinčiųjų ir visos bažnytinės bendruomenės diskriminacijos formas. Tokių formų diskriminacija dažnai vykdoma nepaisant to, kad teisė į religijos laisvę ir sąžinės laisvė pripažįstama pavienių šalių teisės aktuose, taip pat ir tarptautinio pobūdžio deklaracijose... Šiandien be kalėjimų, koncentracijos stovyklų, priverstinio darbo stovyklų ir išsiuntimo iš šalies dar yra kitų, ne tokių žinomų, bet mažiau pastebimų bausmių: ne smurtinė, o pilietinė bausmė, ne tik izoliavimas kalėjimuose ar stovyklose, o socialinė diskriminacija ar nuolatiniai asmens laisvės apribojimai". Jeigu Parlamentas nori rimtai reikalauti gerbti žmogaus teises, jis turi priimti aiškesnę poziciją dėl Irane persekiojamų krikščionių.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0021/2010

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Kyla pavojus, kad Jemenas gali tapti naujuoju Afganistanu – mėgstamiausia Al-Qaedos mokomąja stovykla ir fundamentalistų bei teroristų paplitimo visame pasaulyje židiniu.

Dėl socialinės, politinės ir ekonominės padėties pablogėjimo, o gal ir visiškos suirutės, pasižyminčios pilietiniu karu ir valdžios, galinčios veiksmingai kontroliuoti visą savo teritoriją, nebuvimu, šalis tapo teisės ar tvarkos nesilaikančia vieta, kurioje gali kilti ir paplisti šie smurto ir radikalizmo protrūkiai.

Tai reiškia, kad tarptautinė bendruomenė turi skirti daugiau dėmesio ir būti griežtesnė, spręsdama Jemeno klausimą, o šaliai suteikta pagalba turėtų būti siekiama veiksmingai pagerinti jos žmonių gyvenimo sąlygas.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Bendra padėtis Jemene kelia nerimą visam pasauliui, o dėl pastarųjų teroristų grasinimų ES turi imtis vis aktyvesnio vaidmens, siekiant neleisti Jemenui tapti dar viena sužlugusia tarptautinės bendruomenės valstybe.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Dėmesys, kovojant su terorizmu, nukrypo į Jemeną, kuris yra islamo ekstremistų židinys. Kova su skurdu ir karinės pagalbos padidinimas nepanaikins Jemeno problemų. Tai galima išspręsti, suteikiant daugiau vystymosi pagalbos, siekiant džihadistų naujokams išmušti pagrindą iš po kojų. Galiausiai ES negali sau leisti tapti JAV samdytoja. Užuot tokia tapus, ji turi laikytis nešališko tarpininko pozicijos, siekdama pradėti dialogą ir praskinti kelią ilgalaikiam politiniam sprendimui pasiekti. Šiuo pasiūlymu dėl rezoliucijos laikomasi panašaus požiūrio, todėl ir balsavau už jį.

Geoffrey Van Orden (ECR), raštu. – Nors ir pritariu šios rezoliucijos dėl dabartinės padėties Jemene esmei ir dalyvavau ją rengiant, negaliu pritarti tam, kad joje numatoma, jog būsima ES išorinių veiksmų tarnyba atliks koordinatoriaus vaidmenį Jemeno atžvilgiu. Rengiant rezoliuciją, prašiau pašalinti nuostatas dėl IVT, tačiau kitos frakcijos nesutiko. IVT yra tiesioginis Lisabonos sutarties, kuriai nepritariu, kuriai trūksta demokratiško teisėtumo, produktas. IVT sukurs "ES ambasadų" tinklą ir, prižiūrint naujajai Komisijos pirmininko pavaduotojai-Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei, bus atsakinga už ES karinės ir užsienio politikos sukūrimą.

Jau ilgą laiką prieštarauju tam, kad ES atliktų vaidmenį šiose dviejose politikos srityse, kurios, nuoširdžiai manau, turi likti suverenių valstybių narių išimtinė teisė.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0029/2010

John Stuart Agnew, David Campbell Bannerman, Derek Roland Clark ir William (The Earl of) Dartmouth (EFD), raštu. – UKIP visiškai nepritaria prekybai žmonėmis, nes tai yra šiuolaikinės vergovės

forma. Raginame nustatyti griežčiausias bausmes pasaulyje tiems nusikaltėliams, kurie daro tokius nusikaltimus, ir griežtas priemones tokiai veiklai uždrausti. Tačiau negalime nepritarti tam, kad ES pateikia prekybos žmonėmis problemą išrinktų vyriausybių vadovams kaip priežastį imigracijos ir pasienio apsaugos politikai suderinti. Dėl šalies politikos šiais klausimais turi nuspręsti balsuojantys rinkėjai ir išrinkti politikai, o ne ES, užgrobdama dar vieną politikos sritį ir taip sumažindama demokratinį atskaitingumą. Jeigu ES nebūtų atvirų sienų, o kiekviena šalis įgyvendintų savo imigracijos politiką, būtų daug lengviau įveikti rimtus organizuotus nusikaltimus ir prekybos žmonėmis problemą.

Liam Aylward (ALDE), *raštu.* – (*GA*) Balsavau už šį pasiūlymą dėl rezoliucijos, nes turime užtikrinti, kad tiek praktiškai, tiek morališkai pirmiausia būtų siekiama kovoti su prekyba žmonėmis ir tuo, kaip ši prekyba žmonėmis naudojama kaip ištekliai darbo rinkoje.

Lisabonos sutarties pagrindu Europos Sąjunga turi teisę ir galimybę sustiprinti Europos Sąjungos politiką dėl prekybos žmonėmis. Kaip minėjau per diskusijas dėl šios rezoliucijos, šis klausimas turi būti svarbi darbotvarkės dalis. Dėl savo svarbaus vaidmens pasaulinėje prekyboje ir įsipareigojimų dėl žmogaus teisių apsaugos Europos Sąjunga turi pareigą kovoti su prekyba žmonėmis, visų pirma su vaikų darbo problema.

Zigmantas Balčytis (S&D), *raštu.* – Prekyba žmonėmis yra vienas baisiausių ir sunkiausių nusikaltimų. Kova nebus veiksminga be nuoseklios politikos, kuria didžiausias dėmesys būtų skiriamas prevencijai, aukų apsaugai ir veiksmingoms sankcijoms prekiautojais žmonėmis nustatyti. Judėjimo laisve ES mūsų piliečiams suteikta daug privilegijų, tačiau tai kartu atvėrė daug kelių prekiautojams žmonėmis. Dešimtys tūkstančių jaunų moterų ir vaikų iš naujųjų valstybių narių kasmet tampa prekybos žmonėmis aukomis. Europos Parlamentas atliks svarbų vaidmenį kovoje su prekyba žmonėmis. Turėsime užtikrinti, kad prevencija, aukų apsauga ir parama aukoms būtų svarbiausi politinės darbotvarkės klausimai. Turime reikalauti valstybių narių iki galo įgyvendinti dabartinę ES politiką ir kitus dokumentus dėl prekybos žmonėmis, bei užtikrinti, kad būtų nustatytos griežtesnės bausmės ir sankcijos.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), raštu. – (LT) Balsavau už šią rezoliuciją, nes Europos Sąjunga privalo kovoti su nelegalia migracija ir prekyba žmonėmis. Didėjant nedarbui daugės asmenų, galinčių tapti prekybos žmonėmis aukomis ar išnaudojamų priverstiniam darbui. Visų pirma žmonės savo šalyje netekę darbo, praradę viltį geresnio gyvenimo, sėkmės ieškos svetur. Tokia situacija gali pasinaudoti nusikalstamos grupuotės. Pagrindinė prekyba vaikais, ypač mergaitėmis ir moterimis nesikeičia jau daugelį metų. Seksualinis išnaudojimas vergovės sąlygomis ypatingai paplitęs Rytų Europoje, kuri yra tarsi tranzito kelias žmonių prekybai į vakarus. Privalome parengti kovos su prekyba žmonėmis priemonių strategiją, kurioje didžiausias dėmesys būtų skiriamas kovai su prekyba žmonėmis, jų prevencijai, nukentėjusių asmenų apsaugai bei sankcijoms. Visos valstybės narės privalo imtis griežtų priemonių kovai su prekyba žmonėmis, užtikrinant minimalų nacionalinės teisės aktų suderinimą. Būtina siekti glaudesnio visų suinteresuotų šalių bendradarbiavimo dėl prekybos žmonėmis.

Carlos Coelho (PPE), raštu. – (PT) Ši moderni vergovės forma pastaraisiais metais grėsmingai plito ir tapo trečia pelningiausia organizuoto nusikalstamumo veiklos rūšimi. JT duomenimis, 2009 m. nustatyta 270 000 aukų, o Europolas neužfiksavo jokio prekybos moterimis, siekiant jas seksualiai išnaudoti, sumažėjimo, tačiau pastebėtas prekybos žmonėmis priverstinio darbo tikslais masto padidėjimas. Tai nepriimtina, todėl negalime leisti naudotis teisinėmis spragomis šiai veiklai palengvinti. Būtinas skubus, pasaulinio masto, visapusiškas ir suderintas teisinis ir operatyvinis atsakas. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, raginu Komisiją kuo greičiau pateikti naują pasiūlymą, kuriuo suderinta Europos Sąjungos politika, siekiant veiksmingai kovoti su prekyba žmonėmis, taptų vienu pagrindinių jos prioritetų. Šis klausimas turėtų apimti visus šios problemos aspektus, tarp jų ir klausimus, susijusius su kilmės, tranzito ir tikslo šalimi, įdarbinančiais, gabenančiais ir išnaudojančiais asmenimis ir kitais tarpininkais, klientais ir naudos gavėjais.

Be to, turime užtikrinti tinkamą nukentėjusiųjų ir liudytojų apsaugą, suteikdami jiems skubią pagalbą. Taip pat turi būti siekiama kuo geriau panaudoti priemones, kuriomis šioje srityje, deja, ir toliau nepakankamai naudojasi tokios įstaigos kaip Europolas, Eurojustas ir Frontex.

Vasilica Viorica Dăncilă (S&D), *raštu.* – (*RO*) Tvirtai tikiu ir pritariu nuolatinės programos Europos Sąjungos lygiu sukūrimui, užtikrinant, kad prekybos žmonėmis politika apimtų socialinius klausimus bei tuos, kurie susiję su socialine integracija, taip pat ir su tinkamų ir veiksmingų programų, skirtų socialinei aukų integracijai paremti, tarp jų ir su darbo rinka bei socialinės apsaugos sistema susijusių priemonių, priėmimu..

Lena Ek, Marit Paulsen ir Olle Schmidt (ALDE), *raštu.* – (*SV*) Manome, kad pradinė 13 ir 15 punktų dėl skirtumo tarp prekybos žmonėmis aukų ir nelegalių imigrantų bei dėl leidimo gyventi suteikimo nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis asmenims formuluotė labiau priimtina, tačiau balsuojame už šių

punktų pakeitimus, kad būtų pasiektas kompromisas. Šiuo kompromisu prekybos žmonėmis aukoms bus suteikti laikini leidimai gyventi, o pasienio kontrolės įstaigos bus tinkamiau informuotos apie prekybos žmonėmis problemą. Tai pirmasis žingsnis. Norėtume, jog rezoliucija būtų priimta dabar, kad galėtume

toliau imtis veiksmų dėl nuolatinio leidimo gyventi suteikimo prekybos žmonėmis aukoms.

Ioan Enciu (S&D), *raštu.* – (RO) Balsavau už Europos Parlamento rezoliuciją dėl prekybos žmonėmis prevencijos, nes manau, kad labai svarbu paspartinti kovą su prekyba žmonėmis, kuri pasiekė nerimą keliantį mastą ir kuria pažeidžiamos pagrindinės žmogaus teisės.

Direktyvos projekte, kuris netrukus bus pateiktas Parlamentui nagrinėti, turi būti numatytos priemonės dėl griežtų bausmių visiems susijusiems su prekyba žmonėmis įtvirtinimo Europos Sąjungos lygiu. Turi būti pakeisti valstybių narių teisės aktai, kad būtų suderintos sankcijos, siekiant užtikrinti, kad prekiautojams žmonėmis būtų taikomos didžiausios bausmės, nes dabar įvairiose šalyse jos labai skiriasi.

Kovojant su šiuo siaubu, būtinas tarpvalstybinis požiūris, sustiprinant bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito šalimis, o kai kuriose iš jų prekiautojams žmonėmis skiriamos tik nedidelės baudos. Be to, prekybos žmonėmis aukoms, visų pirma moterims ir vaikams, kurie, remiantis duomenimis, sudaro apie 80 proc. visų aukų, turi būti suteikiama apsauga ir pagalba.

Edite Estrela (S&D), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už rezoliuciją dėl prekybos žmonėmis prevencijos pritardama, kad Komisija ir Taryba turi užtikrinti, kad kova su šiuo siaubu ir toliau turi išlikti svarbiu jų prioritetu, net ir per ekonomikos ir finansų krizę. To dar nepadariusios valstybės narės turėtų iki galo įgyvendinti visus ES teisės aktus dėl prekybos žmonėmis šalies lygiu ir kuo greičiau ratifikuoti kitus teisinius dokumentus šioje srityje, kad būtų užtikrinta didesnė apsauga ir pagalba prekybos žmonėmis aukoms.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Šiandien prekyba žmonėmis jos aukoms yra nehumaniška šiuolaikinės vergovės forma. Jos kaltininkams, nusikalstamoms grupuotėms, vykdančioms su prostitucija ir seksualiniu išnaudojimu, neteisėtu įvaikinimu, priverstiniu darbu, nelegalia imigracija ir nelegalia prekyba organais susijusią veiklą, tai yra labai pelninga veikla.

Deja, ši siaubinga tikrovė gyva Europos Sąjungoje. Todėl raginu Europos Komisiją imtis griežtų ir tvirtų, kovai su prekyba žmonėmis skirtų priemonių. Būtinas trejopas požiūris: i) tinkama aukų, kuriomis dažniausiai tampa moterys ir vaikai, apsauga, kuria būtų užtikrinamos tokios jų svarbiausios teisės kaip teisė į gyvybę, laisvę, fizinį ir moralinį neliečiamumą bei lytinį apsisprendimą; ii) prevencinės priemonės, tiriant ir panaikinant skatinančius prekybą žmonėmis ir iš jos besipelnančius tinklus; ir galiausiai iii) griežta bausmė už prekybą žmonėmis visais nusikalstamais tikslais, o bausmės turi atitikti įvykdytą nusikaltimą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Kaip teigiama priimtoje rezoliucijoje, turi būti imamasi "kovos su prekyba žmonėmis priemonių, vadovaujantis žmogaus teisėmis grindžiama bendra strategija, pagal kurią didžiausias dėmesys būtų skiriamas kovai su prekyba žmonėmis, jos prevencijai ir nukentėjusių asmenų apsaugai". "Laikytis strategijos, pagal kurią didžiausias dėmesys būtų skiriamas nukentėjusiems asmenims, t. y. visų galimų kategorijų nukentėjusieji asmenys būtų nustatyti ir saugomi, taip pat būtų taikomos jiems skirtos tikslingos priemonės, o ypatingas dėmesys būtų skiriamas vaikams ir kitoms rizikos grupėms."

Tačiau apgailestaujame, kad buvo atmesti pasiūlyti šios rezoliucijos pakeitimai, kuriais didžiausias dėmesys skiriamas prekybos žmonėmis priežastims ir būdams jas įveikti, visų pirma:

- kovojant su nedarbu, socialine atskirtimi ir skurdu kaip esminėmis prekybos žmonėmis priežastimis, pabrėžiant būtinumą skubiai keisti ekonomikos ir socialinę politiką, kad būtų siekiama sustiprinti socialines ir užimtumo teises, darbą, užtikrinant susijusias teises, tinkamas viešąsias paslaugas ir ekonomikos bei socialinę pažangą.
- stiprinant bendradarbiavimą ir solidarumą su migrantų kilmės šalimis, visų pirma padedant joms vystyti savo ekonomiką, žinių prieinamumą, panaikinant jų skolas ir skatinant finansinių sandorių apmokestinimą.

Bruno Gollnisch (NI), *raštu*. – (*FR*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, balsavome prieš rezoliuciją dėl prekybos žmonėmis, nors tai ir yra vienas niekingiausių nusikaltimų. Pirma, taip pasielgėme todėl, kad toliau naudojatės tuo politiniais tikslais, siekdami toliau didinti Briuselio Europos, jos institucijų ir daugybės įstaigų, kurios vis dėl to ir toliau neveiksmingai dirba, galią. Antra ir pirmiausia, taip pasielgėme dėl to, kad naudojatės dėmesiu, kuris paprastai būtų skiriamas nukentėjusiems asmenims, siekdami sukurti naują, su imigracija susijusį įsiurbimo poveikį: socialinė ir teisinė pagalba, iš karto suteikiamas leidimas gyventi, teisė į darbo

rinką, supaprastinta teisė į šeimos susijugimą ir socialinę gerovę. Visa tai būtų suteikiama nepaisant to, ar nukentėjusysis asmuo bendradarbiauja su valdžios institucijomis, siekdamas padėti sučiupti prekiautojus žmonėmis ir išardyti tinklus. Taigi viskas, ką nelegalus imigrantas turės padaryti, kad galėtų atvykti į Europą, tai pasakyti, kad yra prievarta iš jo išgavusio tūkstančius eurų tinklo auka. Todėl kad ir ką jūs manytumėte, nelegalūs imigrantai reikalaus šio statuso ir šios gerovės, o jūs jiems tai suteiksite! Jūs elgiatės neatsakingai!

Sylvie Guillaume (S&D), *raštu.* – (*FR*) Balsavau už Europos Parlamento kairiųjų ir centro frakcijų pateiktą rezoliuciją dėl prekybos žmonėmis prevencijos, nes turime garsiai ir aiškiai pabrėžti, kad prekybos žmonėmis aukoms, kurių daugumą sudaro moterys ir vaikai, turėtų būti suteikta besąlyginė apsauga ir pagalba. Šie nukentėjusieji asmenys turėtų turėti pirmumo teisę į nemokamą teisinę pagalbą, prekiautojams žmonėmis taikomos bausmės turėtų būti griežtesnės, turi būti rasti būdai, kaip atbaidyti klientus nuo paslaugų paklausos. Tai nepriimtinos smurto prieš moteris forma, todėl turėtų būti imamasi bendrų veiksmų, siekiant išvengti tokios prekybos žmonėmis, apsaugoti prekybos žmonėmis aukas ir persekioti tokios prievartos kaltininkus.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *raštu.* – Nors dauguma žmonių ES gyvena gana patogų gyvenimą, tikrovė ta, kad visoje ES, net ir labai turtinguose regionuose daugybė žmonių gyvena skurde. Tarpvalstybinis prekybos žmonėmis pobūdis reiškia, kad šioje srityje ES institucijos turi vaidinti pagrindinį vaidmenį, todėl pritariu šiandieninei rezoliucijai.

Lívia Járóka (PPE), *raštu.* – (*HU*) Prekyba žmonėmis yra vienas sunkiausių žmogaus teisių pažeidimų, galintis būti įvairių formų: nuo seksualinio išnaudojimo, priverstinio darbo ir prekybos organais iki vergavimo namuose, o aukomis pirmiausia tampa moterys ir vaikai. Dabartinės Europos Sąjungos teisinės sistemos, skirtos kovoti su prekyba žmonėmis, nepakanka, todėl labai svarbu, kad Europos Sąjunga, pasinaudodama Lisabonos sutartimi suteikiamais įgaliojimais, imtųsi daug tvirtesnių veiksmų šio reiškinio atžvilgiu, visų pirma dėl pavojuje esančių asmenų grupių, pirmiausia vaikų, apsaugos ir paramos jiems. Dėl to pritariu pasiūlymui įsteigti ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriaus pareigas, taip pat pagirtina ir tai, kad valstybėms narėms siūloma taikyti bauginančias bausmes, atitinkančias nusikaltimo sunkumą. Labai svarbu tai, jog pasiūlymu dėl rezoliucijos įtvirtinama, kad nukentėjusiojo sutikimas būti išnaudojamam nėra svarbus baudžiamojo persekiojimo atžvilgiu, o nukentėjusiajam turi būti suteikiama pagalba, nepaisant jo ar jos noro dalyvauti procese.

Taip pat svarbu į institucijų veiklą, siekiant panaikinti prekybą žmonėmis, kuo labiau įtraukti pilietinę visuomenę ir vykdyti informacines ir supratimo didinimo kampanijas, skirtas toms asmenų grupėms, kurioms kyla didžiausias pavojus. Tikiuosi, kad valstybės narės netrukus įgyvendins šį visuminį požiūrį, apimantį prevencijos, sankcijų ir nukentėjusiųjų apsaugos klausimus, savo teisinėse sistemose, o ratifikuodamos atitinkamus teisinius dokumentus, jos žengs didžiulį žingsnį šiuolaikinės vergovės panaikinimo link.

Filip Kaczmarek (PPE), raštu. – (PL) Pone pirmininke, pritariau rezoliucijos dėl prekybos žmonėmis priėmimui. Prekyba žmonėmis yra viena didžiausių blogybių, kurią vienas žmogus gali padaryti kitam. Siaubą kelia tai, koks paplitęs šis baisus reiškinys. Negaliu pateisinti ar rasti lengvinančių aplinkybių tiems, kurie taip pamina visas šias mums svarbias vertybes. Prekyba žmonėmis paneigiama laisvė, orumas ir lygybė. Tikiuosi, kad Europos Parlamentas padės apriboti, o ateityje ir panaikinti prekybą žmonėmis.

Timothy Kirkhope (ECR), raštu. – ECR frakcija vieningai mano, kad prekyba žmonėmis yra netoleruojama ir turi būti panaikinta. Tačiau rimtai abejojame dėl šios rezoliucijos tinkamumo, kovojant su pagrindinėmis prekybą žmonėmis lemiančiomis priežastimis, todėl nusprendėme balsuoti prieš rezoliuciją. ECR frakcija mano, kad šioje rezoliucijoje didžiausias dėmesys skiriamas nukentėjusiesiems, joje nurodoma, kaip valstybės narės turėtų rūpintis nukentėjusiaisiais po to, kai jie buvo parduoti, taip numatant, kad prekybos žmonėmis paplitimas neišvengiamas. Tačiau ECR frakcija, kartu su PPE, pasirašė rezoliuciją, kuria skatinamas valstybių narių, policijos ir pasienio kontrolės įstaigų bendradarbiavimas, siekiant apsaugoti asmens duomenis, bei numatant, kad pačios valstybės narės sprendžia pagalbos nukentėjusiesiems klausimą.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *raštu.* – (*FR*) Visos vergovės formos, tiek šiuolaikinės, tiek kitos, yra griežtai smerkiamos. Todėl galima pasikliauti šia rezoliucija, siekiant apsaugoti nukentėjusiuosius nuo smurto dėl barbariško troškimo pasipelnyti bei nuo socialinės ir psichologinės kančios, kurią visa tai sukelia. Vis dėlto labai gaila, kad ji apsiriboja šešėlinėje ekonomikoje veikiančių nusikalstamų tinklų aukų klausimu, nes prekyba žmonėmis apima ir ne ką mažiau niekingesnį teisėtumo aspektą.

Neoliberalizmas, jam būdingas pasipelnymo troškimas, nuolatinis darbuotojų supriešinimas ir jų perkėlimas iš vienos vietos į kitą taip pat sukelia simbolinį ir fizinį skausmą piliečiams. Dėl jo poveikio žmonės priverčiami persikelti prieš savo norą, kyla tiek sunkumų, kad su darbu susijusių savižudybių skaičius tik didėja. Ar toks

piliečių pavergimas, jų pavertimas paprasčiausiais pusiausvyrą praradusiais daiktais neveiksmingoje, žalingoje sistemoje, įrankiais finansų elito interesams patenkinti, visiškai negalvojant ir keliant pavojų jų gyvybėms, nėra žmonių nuosavybės, t. y. vergovės atitikmuo? Be to, kad būtina panaikinti šį nusikaltimą, dar būtina kovoti su įsigalėjusiu įstatymų pažeidimu ir paversti Europos Sąjungą piliečių išlaisvinimo sąjunga.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Prekyba žmonėmis pažeidžiamos pagrindinės žmogaus teisės, tai yra seksualiniu ir darbo išnaudojimu pagrįsta vergovės forma. Tarptautinio masto skaičiavimų duomenimis, prekyba žmonėmis yra trečia pelningiausia nelegalios prekybos forma. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, sustiprinta Europos Sąjungos veikla teisminio ir policijos bendradarbiavimo srityje. Kova su prekyba žmonėmis turi būti vienas svarbiausių Europos Sąjungos tikslų, o Parlamento kaip bendro teisės aktų leidėjo vaidmuo reiškia, kad jis atliks pagrindinį vaidmenį šioje srityje. Todėl kova su prekyba žmonėmis ir toliau turėtų būti vienu iš ES prioritetų, net ir per ekonomikos ir finansų krizę.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), raštu. – (PL) Prekyba žmonėmis yra viena didžiausių šio amžiaus pradžios nelaimių. Tie, kurie tai vadina šiuolaikine vergovės forma, tikrai neperdeda. Ši veikla labai pelninga, o ja užsiima pavojingos, organizuotos nusikalstamos grupuotės. Visiškai pritariu pasiūlymui dėl rezoliucijos dėl prekybos žmonėmis prevencijos (B7-0029/2010), kurį pateikė plati Europos Parlamento frakcijų koalicija. Mano nuomone, Europos Komisija privalo parengti veiksmų planą, siekiant veiksmingai panaikinti prekybą žmonėmis. Be to, visiškai pritariu rezoliucijos autorių pasiūlymui paskirti ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatorių, kuris būtų pavaldus už teisingumo, pagrindinių teisių ir pilietybės klausimus atsakingam Komisijos nariui. Tikiuosi, kad tai iš naujo paskatins imtis tvirtesnių veiksmų prieš prekybą žmonėmis.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), raštu. – (RO) Prekybos žmonėmis rinka plečiasi, dabar ją galima prilyginti prekybos narkotikais ar ginklais rinkoms, o šis reiškinys paplitęs visame pasaulyje ir labiausiai pastebimas neišsivysčiusiose šalyse. Remiantis JT darbo grupės ataskaita, prekybos žmonės aukomis tampa įvairios socialinės padėties žmonės, nuo turtingiausių iki vargšų, nuo puikiai išsilavinusių iki visiškai neraštingų, nuo mažamečių iki vyresnių moterų. Turime labiau suderinti informaciją, kad veiksmingai įveiktume šį plintantį reiškinį. Todėl būtų naudinga, jeigu Eurojustas, Europolas ir Frontex kasmet parengtų bendrą prekybos žmonėmis ataskaitą. Jeigu Europos Sąjunga nori užtikrinti didžiausią pagarbą žmogaus teisėms, ji turėtų aktyviau bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, kad padėtų panaikinti šį reiškinį. Be to, būtina skirti daugiau lėšų programoms, kuriomis siekiama kovoti su prekyba žmonėmis, ir veiksmingiau derinti valstybių narių institucijų, kovojančių su prekyba žmonėmis, veiklą.

Joanna Senyszyn (S&D), *raštu*. – (*PL*) Prekyba žmonėmis yra siaubingiausia žmogaus teisių pažeidimo forma. Kasmet vis didėja šios šiuolaikinės vergovės formos aukų skaičius. Šio nusikaltimo išaiškinimo lygis labai žemas. Todėl pritariu Europos Parlamento rezoliucijai dėl prekybos žmonėmis prevencijos. Kovojant su prekyba žmonėmis, būtina pasitelkti visas įmanomas priemones, pradedant išsamiomis ir plataus masto informacinėmis kampanijomis, siekiant parodyti šio reiškinio mastą ir neleisti visuomenei likti abejingai. Nepakanka pateikti dalį atsitiktinės, pavienės informacijos apie atskleistus prekybos žmonėmis atvejus.. Labai svarbu kartu nurodyti ir su tuo kovojančių institucijų adresus.

2010 m. sausio mėn. Teisinės pagalbos centro ir La Strada fondo pateiktoje ataskaitoje "Prekybos moterimis iš Centrinės ir Rytų Europos prevencija. Informacija – Prevencija – Identifikavimas – Intervencija" teigiama, kad Lenkijoje nėra laikomasi nuostatų prekybos žmonėmis aukų teisėms užtikrinti. Užsitęsusi veikla, siekiant įtraukti šiuolaikinę prekybos žmonėmis apibrėžtį į Baudžiamąjį kodeksą, yra viena didžiausių problemų. 2005 m. Varšuvoje pasirašyta Europos Tarybos konvencija dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis. Teisininkams prireikė trejų metų, kol ji buvo ratifikuota. Šiandien vis dar neturime įpareigojančios prekybos žmonėmis apibrėžties, o tai trukdo tinkamai užtikrinti parengiamąsias ir teismo procedūras, o kartu ir žmogaus teisių laikymąsi Lenkijoje.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL), *raštu.* – (*DA*) Mano balsavimas už rezoliuciją vis dėlto neturėtų reikšti pritarimo rezoliucijos pakeitimams, kuriais numatoma perduoti daugiau galių iš valstybių narių į ES rankas:

- suteikiant ES teisę nustatyti griežtesnes sankcijas šioje srityje,
- Lisabonos sutarties pagrindu ES imantis daugiau veiksmų baudžiamosiose bylose,
- sukuriant hierarchinę teisinę sistemą šioje srityje.

_

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), *raštu.* – (*SV*) Balsavau už rezoliuciją dėl prekybos žmonėmis B7-0029/2010, nes ja atkreipiamas dėmesys į labai svarbią problemą bei numatomas ilgas sąrašas dalykų, kuriuos būtina atlikti, kovojant su prekyba žmonėmis. Tačiau mano pritarimas rezoliucijai nereiškia, kad pritariu rezoliucijoje numatytiems pasiūlymams dar daugiau valstybių narių galių perduoti ES, tarp jų ir teisę nustatyti griežtesnes sankcijas, Lisabonos sutarties pagrindu imtis daugiau veiksmų baudžiamosiose bylose bei sukurti hierarchinę teisinę sistemą šioje srityje.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Balsavau už rezoliuciją, nes pati dalyvauju kovos su prekyba žmonėmis veikloje Slovakijoje. Būtent aš pradėjau kampaniją "Ar žinai, kur dabar tavo vaikas?". Be to, per diskusijas dėl biudžetinių procedūrų moterų komitetas pritarė pakeitimui pradėti daugiametę žiniasklaidos kampaniją "Ar žinai, kur dabar tavo vaikas?", glaudžiai bendradarbiaujant su pilietinės visuomenės organizacijomis, siekiant padidinti informuotumą apie tėvų atsakomybę, sustiprinti vaikų apsaugą nuo visų formų prievartos ir veiksmingiau kovoti su prekyba vaikais. Šią naująją rezoliuciją, kuriai nuoširdžiai pritariu, sudaro penkios didžiulės dalys: bendroji dalis, informacijos kaupimas, prevencija, baudžiamasis persekiojimas ir apsauga, parama ir pagalba nukentėjusiesiems. Komisija raginama pateikti pasiūlymus, visų pirma dėl informacijos ir prevencijos, siekiant nustatyti pagrindines prekybos žmonėmis priežastis ir veiksnius, palengvinačius prekybą žmonėmis, kilmės ir tikslo šalyse. Tikiu, kad tėvai suvokia savo atsakomybę už vaikus, siekiant užkirsti kelią vaikams ir paaugliams tapti prekybos žmonėmis aukomis.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos RC-B7-0064/2010

John Stuart Agnew and William (The Earl of) Dartmouth (EFD), raštu. – UKIP mano, kad aplinkos apsauga yra svarbus klausimas. Nors ir ginčijamės dėl mokslinių prielaidų, kuriomis buvo paremtos Kopenhagoje vykusios derybos, neprieštaraujame priemonėms, kurių buvo imtąsi valstybių lygiu, siekiant apsaugoti aplinką.

Luís Paulo Alves (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už šią rezoliuciją, nes manau, kad ES turi sukurti naują veiklos pavyzdį, siekiant kovoti su klimato kaita. Po kito peržiūrėjimo biudžete turi būti numatyta pakankamai lėšų priemonėms, kuriomis būtų galima įveikti šį svarbų iššūkį. Negalime pamiršti savo įsipareigojimo kovoti su klimato kaita. Kaip Europos Sąjunga, turime įsipareigoti daugiau kaip 20 proc. sumažinti CO₂ kiekį iki 2010 m. Taip pat svarbus ir kitų pasaulio partnerių bendradarbiavimas, norint pasiekti plataus masto, visapusišką ir teisiškai įpareigojantį susitarimą, siekiant išvengti klimato atšilimo daugiau nei 2 °C. Taip pat manau, kad ES pradėtos iniciatyvos skatinti žaliąją ekonomiką, energetinį saugumą ir priklausomumo mažinimą turi likti pirmenybinės. ES galėtų semtis įkvėpimo savo politikai įgyvendinti iš mano regiono, Azorų salų, kurioje apie 30 proc. energijos jau pagaminama iš atsinaujinančiųjų išteklių.

Zigmantas Balčytis (S&D), *raštu*. – (*LT*) Tiek Europa, tiek ir visas likęs pasaulis daug tikėjosi iš Kopenhagoje vykusios konferencijos. ES buvo pasirengusi tapti šio susitikimo vadove ir grįžti su teisiškai įpareigojančia sutartimi, tačiau susitikimas baigėsi taip ir neišsiaiškinus, kaip turėtų būti toliau kovojama su klimato kaita. Kopenhagos sutarimo, kuriuo neįtvirtinami nei plataus užmojo tikslai, nei įsipareigojimai, nepakanka. ES plataus užmojo 20–20–20 tikslas gali likti tolima svajone, jeigu problema nebus sprendžiama pasauliniu lygiu. ES, kartu su Išorės veiksmų tarnyba, kuo sparčiau turi imtis vadovauti diplomatijai strategijos klimato kaitos srityje įgyvendinti ir užtikrinti, kad, svarbiausia, Europa per derybas su kitomis šalimis kalbėtų vienu balsu ir išlaikytų ryžtingą poziciją, siekiant kuo greičiau pasiekti privalomą tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Pritariu pasiūlymo dėl rezoliucijos dėl 15 -osios šalių konferencijos (COP 15) rezultatų priėmimui, tarp kurios autorių esu ir aš, taip pat ir įvairių frakcijų derybų rezultatams, nes jos atstovauja bendram interesui, kuriuo siekiama darnios ateities, šioje srityje. Dar kartą norėčiau pasakyti, kad esu nusivylusi Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatais ir raginu ES vėl imtis vadovaujančiojo vaidmens, kovojant su klimato kaita, ir siekti teisiškai įpareigojančio susitarimo, įtvirtinančio pakankamai didelius, kitus įkvepiančius ir patikrintus su klimato kaitos sumažinimu susijusius tikslus, kurie bus keliami šiais metais Meksikoje vyksiančioje 16 -osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje.

Siekiant konkurencingesnės Europos Sąjungos pramonės ir daugiau darbo vietų, svarbu investuoti į darnią ateitį, apimančią klimato apsaugą, energetinį saugumą, energetinio priklausomumo sumažinimą ir veiksmingą išteklių panaudojimą. Dėl to raginu pramonines valstybes daugiau investuoti į su naujosiomis technologijomis susijusius tyrimus, seikiant sumažinti CO₂ kiekį ir veiksmingiau bei tausiau naudoti gamtos išteklius.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Pasiūlyme numatomi tokie teigiami dalykai kaip vidutinės trukmės ir ilgalaikių tikslų trūkumo pripažinimas ir neaiškus bei mažas besivystančių šalių finansavimas. Tačiau balsavime nedalyvavau, nes buvo atmesti visi mano frakcijos pateikti pasiūlymai, kuriais siekiama numatyti daugiau priemonių bent 40 proc. iki 2020 m. sumažinti išmetamą CO₂, tai įtvirtinant teisiškai įpareigojančiame susitarime, atsisakyti naudoti atominę energiją kaip "švarią" energiją, skirti didesnę finansinę paramą skurdžių ir besivystančių šalių plėtrai ir technologijų perdavimui, taip pat socialiniu požiūriu perspektyviai žaliąjai ekonomikai, kurios pagrindu būtų galima padidinti investicijas ir užimtumą bei pagerinti gyvenimo kokybę, užtikrinti, taip pat nedalyvavau balsavime dėl to, kad nebuvo priimtas svarbus pakeitimas, kuriuo siūloma nustatyti 0,01 proc. mokestį tarptautiniams sandoriams, o tai sudarytų 20 000 mln. EUR per metus, kurie būtų skiriami besivystančioms šalims kovoti su klimato kaita ir prie jos prisitaikyti. Negalime vykti į Meksiką su neaiškiu ir liūdesį keliančiu Kopenhagos susitarimu. Turime iš esmės peržiūrėti klimato kaitos politiką, kad per būsimas derybas būtų pasiektas tinkamas susitarimas. O tai galima pasiekti tik pripažįstant ir ištaisant Kopenhagoje padarytas klaidas, tačiau Europos Parlamento rezoliucijoje tai nenumatoma.

Spyros Danellis (S&D), *raštu.* – (RO) Tai, kad aukščiausiojo lygio susitikimas Kopenhagoje bendrai apibūdinamas kaip "apgailėtina nesėkmė", bandant pasiekti pasaulinio masto susitarimą apriboti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, šildančių žemės klimatą, kiekį, tik pabrėžia visišką ES valstybių narių veiksmų suderinimo nebuvimą JAV ir atsirandančių valstybių atžvilgiu.

Kopenhagos susitarime net nenumatoma priimtina temperatūros pasaulyje pakilimo riba. Vis dėlto tikiuosi, kad kitų metų vasario mėn. susitikime, kuriame pasaulio tautos kviečiamos pateikti savo planus, kaip iki 2020 m. sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, pasieksime teigiamų rezultatų dėl klimato kaitos poveikio apribojimo, o Europos Sąjunga kalbės vienu balsu.

Mário David (PPE), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už bendrą rezoliuciją dėl Kopenhagos konferencijos rezultatų, nes iš esmės pritariu pasiūlymų, visų pirma priemonių turiniui. Pirmoji jų yra būtinybė ES tarptautinių derybų metu kalbėti vienu balsu, nes tik taip galime užsitikrinti vadovaujamą vaidmenį, sprendžiant šį svarbų klausimą. Ši problema turės įtakos ir būsimoms kartoms, todėl būtina imtis tokių tvirtų, vadovaujamųjų, skubių ir protingų veiksmų, kokių ES ėmėsi kitų klausimų, pvz., finansų krizės, atžvilgiu. Šiam tikslui pasiekti būtina sukurti naują klimato diplomatiją. Būtinos ne tik ES, bet ir Kinijos bei JAV pastangos, kaip ir numatoma dokumento 5 ir 15 punktuose.

Antra, noriu pabrėžti, kad besivystančios šalys / besivystančios ekonomikos šalys turi priimti su klimato kaita susijusias taisykles, kurios taikomos ES valstybėms narėms. Todėl aš ir kai kurie mano kolegos palaikėme idėją įvesti anglies dioksido mokestį iš trečiųjų šalių importuojamiems produktams, kad šis pasiūlymas būtų svarstomas ateityje, o tai, mano manymu, yra labai svarbus žingsnis.

Edite Estrela (S&D), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už pasiūlymą, susijusį su rezoliucija dėl Kopenhagoje vykusio aukščiausiojo lygio susitikimo dėl klimato kaitos rezultatų. 15 -osios šalių konferencijos (COP 15) rezultatai nuvylė. Todėl Europos Sąjunga visas pastangas turi skirti užsienio diplomatijai ir kalbėti vienu balsu, kad užtikrintų teisiškai įpareigojantį tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, kuriuo bus numatomas didžiausias priimtinas temperatūros pasaulyje pakilimas 2 °C.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Kopenhagos konferencijai dėl klimato kaitos patekus į aklavietę, svarbu, kad Europos Sąjunga ir toliau laikytųsi savo užsibrėžto tikslo, turint omenyje rimtus įsipareigojimus tvaraus vystymosi ir siekio sumažinti išmetamojo anglies dvideginio dujų kiekį, nepakenkiant Europos Sąjungos pramonei, atžvilgiu.

Kuriant naują klimato politiką, visų pirma atsižvelgiant į bendrąją krizę, negalima pamiršti ekonominio veiksmingumo klausimo ir suabejoti ekonominiu Europos Sąjungos tautų tvarumu. Dėl to raginu laikytis naujo požiūrio į energetikos politiką, pagrįsto švarios energijos naudojimu, veiksmingesniu mūsų turimų gamtos išteklių panaudojimu ir didelėmis investicijomis į tyrimus ir aplinkai tinkamesnes technologijas, kad galėtume išlaikyti Europos Sąjungos konkurencingumą ir tvaraus vystymosi pagrindu skatinti darbo vietų kūrimą.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) ES visada atliko vadovaujamąjį vaidmenį per tarptautines derybas dėl klimato kaitos. Tačiau, nepaisant didžiulių siekių, pastaroji konferencija Kopenhagoje buvo nesėkminga tiems, kurie buvo pasiryžę pasiekti įpareigojantį susitarimą. Tai tikrai neatitinka ES pozicijos šiuo klausimu, taip pat ir to, kas būtina, siekiant apsaugoti klimatą. Turėdamas omenyje nuviliančius Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatus, Parlamentas nori pasiųsti aiškią žinią Europos Sąjungos visuomenei

LT

ir pasauliui, kad lieka įsipareigojęs kovoti su klimato kaita. Dabar rengiamės kitai konferencijai Meksikoje, kur turėtų būti labiau stengiamasi siekti visų šalių įsipareigojimų. Negalime kartoti tų pačių, Kopenhagoje padarytų klaidų. Turime savęs paklausti, kas nepavyko per tas derybas, ir galvoti apie tai, kaip elgtis toliau, jeigu ketiname į jas įtraukti JAV, Kiniją ir Indiją.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Aptariamoje rezoliucijoje nėra numatomas kritiškas nesėkmės Kopenhagoje priežasčių įvertinimas, o tai būtina padaryti. Užuot rimtai nagrinėję, kokį vaidmenį šios nesėkmės atžvilgiu atliko pati ES, dauguma šių Rūmų ir toliau ieško tokių atpirkimo ožių kaip Kinija (kurioje išmetamojo anglies dioksido kiekis vienam žmogui yra dvigubai mažesnis nei ES) ar Bolivaro sąjungos mūsų Amerikos tautoms šalys. Ši pozicija grindžiama tik žinomiausių politikų aklumu ir šališkumu, ja kenkiama ir griaunama tai, kas iš tikrųjų nutiko Kopenhagoje. Svarbu tai, kad ja reikalaujama rinkos priemonių, tokių, kaip prekybos apyvartiniais taršos leidimais veiksmingumas, nepaisant jų jau parodyto neveiksmingumo ir priešgynumo. Dar kartą paminėsiu, kad pamirštama reikalingos diskusijos apie tokius vadinamuosius lanksčius mechanizmus kaip švariosplėtros mechanizmą.

Be to, nepaisoma būtinumo gerbti besivystančių šalių suverenitetą, nustatant ir įgyvendinant vadinamąsias prisitaikymo strategijas. Nebus įmanoma rasti teisingo ir tvaraus klimato kaitos ar kitų su aplinka susijusių problemų sprendimo, jeigu bus remiamasi neracionalia sistema, dėl kurios pirmiausia ir kilo šios problemos. Mums reikalingas kitas ekonominis ir socialinis, priešingas kapitalizmui modelis.

Adam Gierek (S&D), raštu. – (PL) Šia rezoliucija tik patvirtinama, kad tikintieji Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos požiūriu nieko nesuprato. Pagrindinis COP 15 trūkumas buvo tai, kad nebuvo įvertinta: trečiųjų ir besivystančių šalių, taip pat kai kurių ES šalių jautrumas "klimato teisingumo" atžvilgiu; tai, kad dvi didžiosios supervalstybės, JAV ir Kinija, tarpusavyje konkuruoja tiek ekonomikos, tiek karinėje srityje; tai, kad "plataus užmojo" planai apriboti išmetamųjų CO₂kiekį grindžiami antropogeninio klimato atšilimo pavyzdžiu, kuris moksliškai nėra patikimas. Paniką keliantys Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos teiginiai turėtų būti laikomi itin neatsakingais, nes jais grindžiami politiniai ir ekonominiai sprendimai turės įtakos daugybei būsimų kartų. Todėl šie sprendimai negali būti grindžiami žmonių, kurie praktiškai įgyvendina iš anksto priimtą tezę-teoriją, kad žmonija sukėlė pasaulinį klimato atšilimą, – nuomonėmis. Mokslinį Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos patikimumą menkina tokie dalykai kaip *Climategate* istorija, temperatūros pasaulyje tendencijų suklastojimas (Rusija ir Australija) ir *Glaciergate* istorija.

Todėl nedelsiant turėtų būti peržiūrėtos visos teisės normos, kurios turi neigiamą poveikį Europos Sąjungos ekonomikos vystymuisi bei yra pagrįstos Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos pareiškimais. O dėl klimato kaitos problemos, kuri tokia svarbi visai civilizacijai, atėjo laikas Europos Komisijai pagrįsti savo veiksmus savo pačios atlikta klimato tyrimų, kuriuos turėtų atlikti nepriklausomų nuo Komisijos nuomonės ir viso politinio spaudimo klimatologų komanda, metaanalize. Rezoliucijoje nenumatomos šios dvi sąlygos, todėl balsavau prieš jos priėmimą.

Robert Goebbels (S&D), raštu. – (FR) Balsavau prieš rezoliuciją, nes joje pateikiama per daug trokštamų iliuzijų. Kopenhagoje pamatėme, kaip likęs pasaulis vertina Europos Sąjungos vadovavimą klimato kaitos srityje. Dėl vadinamojo Kopenhagos susitarimo prezidentas B. Obama derėjosi su Kinija, Indija, Brazilija, Pietų Afrika ir dar keletu šalių, o "Barosso, Sarkozy ir ko." net nebuvo pakviesti. Užuot uždėję naują naštą mūsų ekonomikoms ir piliečiams, leiskite mums investuoti į būsimas technologijas. Praėjusiais metais Kinija tapo pirmaujančia vėjo turbinų įrenginių ir fotogalvaninių elementų eksportuotoja pasaulyje. Europa, užuot paskirdama sau tam tikrą kolektyvinę bausmę, kuri nedaro jokio įspūdžio esantiems už Europos ribų ir kuri nesulauks pasekėjų, turėtų įsitraukti į šį technologinį mūšį.

Sylvie Guillaume (S&D), *raštu.* – (*FR*) Savo balsu dėl šios rezoliucijos parodžiau nusivylimą Kopenhagoje 2009 m. pabaigoje galų gale pasiektu susitarimu, kuris, mano manymu, nėra pakankamas, juo mažai siekiama ir jame nenumatoma akivaizdžių įsipareigojimų. Taip pat apgailestauju dėl to, kad nebuvo priimtas mano frakcijos pateiktas pasiūlymas įvesti kasmetinį 0,01 proc. dydžio mokestį už finansinius sandorius, siekiant skirti finansavimą kovai su klimato kaita skurdžiose ir labiausiai tiesiogiai paveiktose šalyse, kuris sudarytų 20 mlrd. EUR per metus. Galiausiai, jeigu ES nori daryti įtaką tokiose tarptautinėse derybose kaip šios, ji turi išmokti kalbėti vienu balsu, kad neprarastų galimybės atlikti pagrindinį vaidmenį pasaulinės klimato kaitos srityje. Tą galima padaryti, nustatant plataus užmojo tikslus 20 proc. iki 2020 m. sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimas yra neišnaudota galimybė, siekiant kovoti su klimato kaita. Mano šalis Škotija priėmė plačiausio užmojo su klimato kaita susijusį teisės aktą pasaulyje, o pastarasis Škotijos vyriausybės bendradarbiavimas su Maldyvų vyriausybė yra puikus

tarptautinio susitarimo pavyzdys. Šiandienine rezoliucija skatinami "dvišaliai Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų susitikimai", siekiant geriau suprasti vienam kitą; tikiuosi, kad Škotijos parlamentas bus pakviestas į tokius susitikimus, atsižvelgiant į jo vadovaujamąją padėtį pasaulyje.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Šioje rezoliucijoje įtvirtinami keli nemenki ją pasirašiusių dešiniųjų pažiūrų frakcijų laimėjimai: paminima su klimato kaita susijusi Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos veikla, pilietinės visuomenės raginimas aktyviau dalyvauti Meksikoje vyksiančios konferencijos veikloje, ES raginimas siekti tikslo sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį daugiau nei 20 proc. iki 2020 m. Tačiau to nepakanka, anglies dvideginio rinkos liaupsinimas reiškia, kad jie prarado visą patikimumą. Pietų šalims, kurioms esame skolingi "klimatą", pasiūlytos pagalbos nepakanka.

Taip pat ir pasiūlytas siekis sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 30 proc. iki 2020 m. tikrai nesiekia Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos rekomenduotų 40 proc. Be to, nėra paminėta Bolivijos prezidento Evo Moraleso Ayma tautos pasaulinės konferencijos dėl klimato kaitos iniciatyva. Vis dėlto iki šiol tik jie teigia pasaulio tautoms, kad pripažįsta jų teises į ekosistemą ir įsteigs klimato teisingumo teismą.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Sužlugdytos didžiulės su taip liaupsintu Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimu susijusios viltys. Šioje srityje didžiulę atsakomybę jaučiančios valstybės nepasiekė susitarimo dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo. Ši nerimą visame pasaulyje kelianti problema turi būti greitai sprendžiama. Būtinas didesnis skaidrumas ir didesnis pilietinės visuomenės vaidmuo 16 -ojoje šalių konferencijoje (COP 16) Meksikoje. ES turi būti pajėgi imtis vadovaujančio vaidmens kovoje su klimato kaita. Visos šalys, nuo JAV iki vadinamųjų sparčiai besivystančios ekonomikos šalių, tarp jų ir Kinijos, kurios yra didžiulės teršėjos, turi prisiimti atsakomybę kovos, paliekančios vis mažiau vietos naujoms galimybėms, atžvilgiu. Kyla klausimas dėl tvarios žmonijos ateities. Jeigu dabar nebus imtąsi veiksmų, galime patekti į padėtį, iš kurios kelio atgal nebus.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Susilaikiau nuo balsavimo dėl rezoliucijos RC-B7-0064/2010, susijusios su Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo dėl klimato kaitos rezultatais, nes manau, kad jis buvo nesėkmingas, turint omenyje, kad Kopenhagos sutarimas nėra teisiškai įpareigojantis, jame nenumatomi pasauliniai tikslai sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Per aukščiausiojo lygio susitikimą išsivysčiusios šalys nepripažino savo "klimato skolos" besivystančioms šalims bei neapgailestavo dėl žalingų rinkos mechanizmų (anglies dioksido išmetimo leidimų prekyba) sukeltų padarinių. Susilaikydamas, noriu parodyti savo didžiulį nusivylimą dėl aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatų, kurie tikrai nepateisino piliečių vilčių.

Europos Sąjunga turi kartą ir visiems laikams prisiimti atsakomybę ir daryti viską, kas įmanoma, kad 40 proc. sumažintų išmetamųjų CO_2 dujų kiekį iki 2020 m. Todėl manau, kad turime pasiūlyti naują ekonomikos ir socialinį modelį kapitalizmui įveikti. Pritariu Bolivijos prezidento Evo Moraleso sprendimui surengti Tautų pasaulio konferenciją dėl klimato kaitos ir motinos žemės teisių.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), raštu. – (*PL*) Dauguma stebėtojų tinkamai pavadino Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimą klimato klausimais nesėkmingu. Sunku nemanyti, kad Kopenhagoje pasaulio lyderiai žaidė pavojingą žaidimą, kaltindami vieni kitus dėl susitarimo nebuvimo, o ne bandė pasiekti geriausią iš jų. Kelia nerimą tai, kad ES, net ir turėdama bendrą poziciją, nesugebėjo ja pasinaudoti kaip pagrindu susitarimui su kitomis šalimis. Europos Sąjunga turi stengtis užtikrinti, kad COP 16 konferencija Meksikoje būtų sėkminga. ES skatinamas klimato susitarimas turėtų pasižymėti trimis svarbiausiais dalykais: tai turėtų būti teisiškai įpareigojantis, įtvirtinantis solidarumą ir plataus užmojo susitarimas. Per Sevilijoje vykusį ES aukščiausiojo lygio susitikimą priimtas sprendimas, kuriuo remdamasi ES nesumažins išmetamųjų teršalų kiekio daugiau nei 20 proc. iki 2020 m., palyginti su 1990 m., turėtų kelti nerimą.

Buvo dar kartą pakartota sąlyga dėl siekio sumažinti teršalų kiekį 30 proc. – kitos valstybės pirmiausia turi apie tai pranešti. Tačiau šiuo metu tarptautinė padėtis yra tokia, lyg vienintelė ES gali paskatinti siekti didesnio išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimo. ES vietos niekas neužims, o ES negali atsisakyti radikalių pasaulinio masto priemonių, kovojant su klimato kaita, skatintojos vaidmens. ES turi sukaupti 7,2 mlrd. EUR ir numatyti skirti juos labiausiai neišsivysčiusioms ir esančioms didžiausiame pavojuje dėl klimato kaitos šalims.

Frédérique Ries (ALDE), *raštu.* – (*FR*) Būtina pasimokyti iš Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo klaidų: toks yra Europos Parlamento tikslas, priimant šią rezoliuciją, už kurią aš balsavau. Žinome, kas negerai: JT metodas nebeveiksmingas, Jungtinės Valstijos ir Kinija elgėsi lyg konkurentės kovoje su klimato

reguliavimo mažinimu, o Europos Sąjunga nesugebėjo kalbėti vienu balsu. Kadangi žinome, kas negerai, turime imtis priemonių, kad 2010 m. Kankune galėtume pasiekti susitarimą.

Kad išlaikytų savo vadovaujamą vaidmenį, Europa turės pateikti naujovišką požiūrį į klimato problemą ir pasiūlyti kai ką daugiau nei vien tik tikslą pasauliniu lygiu sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį itin spekuliatyvios išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio rinkos sistemos, kurios kaip priemonės JAV, beje, jau atsisakė, pagrindu. Laikas pasirinkti naują metodą ir pasiūlyti "technologinį" tiltą tarp pramoninių valstybių ir rajonų bei mikrovalstybių, kurioms kyla didžiausias pavojus dėl klimato kaitos. Tai papildytų plataus užmojo priemones, susijusias su švariomis technologijomis, energijos vartojimo pastatuose ir transporto sistemose efektyvumu, taip pat su "ekologiškų" darbo vietų skatinimu, o tai įkvėptų viltį rytojui, viltį pasiekti susitarimą per artėjantį Kankuno aukščiausiojo lygio susitikimą, didesnę bendros pasaulio vizijos viltį.

Czesław Adam Siekierski (PPE), raštu. – (PL) Per Kopenhagos konferenciją dėl klimato kaitos nepavyko rasti sprendimo bei susitarti dėl galutinių rezoliucijų ar sprendimų, susijusių su išmetamųjų dujų kiekio apribojimų mastu ar finansinėmis priemonėmis šiam tikslui pasiekti. Tačiau nemanau, kad tai buvo pralaimėjimas, nors ir nebuvo pateisinti ES lūkesčiai. Tie lūkesčiai buvo nelogiški tiek dėl pasiūlyto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo dydžio, tiek dėl su kova su klimato kaita susijusių finansinių lūkesčių. Be viso to, buvo jaučiama nedidelė arogancija, siekiant vadovaujamo vaidmens kovoje su klimato kaita. Mano nuomone, šiuo metu vis dar nepatartina priimti įpareigojančius galutinius sprendimus. Taip yra dėl to, kad, be visų kitų priežasčių, vis dar neturime patikimų mokslinių duomenų apie klimato kaitą ir žmonijos vaidmenį šiame procese. Pastaruoju metu girdime šios srities ekspertų ir mokslininkų ginčus, patvirtinančius, kad jų požiūriai į klimato kaitos poveikį skiriasi. Dar viena priežastis, kodėl reikėtų atidėti galutinio sprendimo priėmimą, yra ekonomikos krizė, verčianti šalis taupyti ir mažinti išlaidas. Sudėtingu ekonomikos recesijos laikotarpiu pirmenybė turi būti teikiama tokiems socialiniams klausimams kaip kova su nedarbu ir visuomenės nuskurdimu, parama verslumui ir kitos ekonomikos augimą skatinančios priemonės.

Peter Skinner (S&D), *raštu.* – Akivaizdu, kad nusivylus galutiniais Kopenhagoje vykusio aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatais, daug tikimasi iš tolesnės veiklos. Šiuo atveju būtina imtis tik kolektyvinių veiksmų.

Kadangi Europos Sąjunga ir toliau atliks pagrindinį vaidmenį, rengiantis kitai, Meksikoje vyksiančiai konferencijai, būtina dėti visas pastangas pasaulinio lygio politiniam pritarimui įgyti. Remdamiesi daugybės mokslininkų ir kitų stebėtojų keliamais klausimais, piliečiai apsisprendžia pritarti su klimato kaita susijusiems pasiūlymams. Tiems, kurie tiesiog pasikliauja baimės ir priešiškumo kurstymu, nelabai pavyksta pateisinti savo argumentus.

ES vyriausybių priimtas veikimo būdas, vadovaujant ministrui Edui Milibandui, sulaukė paramos ir suteikė tikros vilties. Šis Parlamentas ir toliau turi pritarti šiam požiūriui.

Bart Staes (Verts/ALE), *raštu.* – (*NL*) Balsavau už šią rezoliuciją, nes ja raginama nustatyti tvirtesnį veikimo būdą derybose dėl pasaulinės klimato politikos. Dar daugiau, tarptautinio susitarimo nebuvimas nėra pagrindas atidėti tolesnes ES politikos priemones ankstesniems ES įsipareigojimams iki 2020 m. 20 proc. sumažinti išmetamųjų dujų kiekį įgyvendinti.

Parlamentas pakartojo savo siekį padidinti šį sumažinimo lygį iki 30 proc. Labai gerai, kad šie Rūmai aiškiai pabrėžė, jog iniciatyvų, skirtų "ekologiškai" ekonomikai, energetiniam saugumui ir energetinio priklausomumo mažinimui skatinti, pagrindu bus vis lengviau pasiekti įsipareigojimus siekti 30 proc. sumažinimo.

Svarbu, kad būtų pasimokyta iš Kopenhagos nesėkmės. Todėl turime būti savikritiški, nes per derybas ES nepavyko sukurti pasitikėjimo konkrečių ankstesnių pasižadėjimų, susijusių su tarptautiniu valdymu, finansuojant su klimato kaita susijusių priemonių įgyvendinimą besivystančiose šalyse, pagrindu. Todėl taip pat svarbu pripažinti, kad ES bendras įnašas, siekiant sumažinimo bei skiriant paramą besivystančių šalių prisitaikymui iki 2020 m., negali būti mažesnis nei 30 mlrd. EUR per metus. Tikiuosi, kad Meksikoje pavyks pasiekti teigiamų rezultatų.

Thomas Ulmer (PPE), *raštu.* – (*DE*) Balsavau prieš rezoliuciją. Deja, buvo atmesta nemažai gerų pakeitimų. Atrodo, kad žmonių su klimato apsauga susijusios realybės suvokimas tiesiog pamirštas. Atmestos kritiškos pastabos ir tinkami moksliniai darbai dėl klimato apsaugos, tačiau buvo pritarta tam, kad Europa veiks viena. Mano supratimu, tai nėra patikima mūsų piliečių atžvilgiu politika.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), raštu. – (FR) Nebalsavau dėl Europos Parlamento rezoliucijos dėl Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimo, nes ja neatsižvelgiama į nesėkmingą šio aukščiausiojo lygio susitikimo baigtį, nors Europos Parlamentas ir aiškiai pasmerkė su tuo susijusius Europos Sąjungos trūkumus.

Reikia pripažinti, kad priimtos kelios tinkamos priemonės, tokios kaip Komisijos raginimas būti aktyvesnei išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio atžvilgiu ir tinkamai finansuoti šių dujų šalinimo darbus.

Kiti pakeitimai nėra priimtini, nes jais rinkai suteikiama teisė reguliuoti padėtį dujų išmetimo leidimų išdavimo, švarios plėtros mechanizmo ir kt. pagrindu. Dar daugiau, Europos Sąjungos prašoma pradėti derybas su Jungtinėmis Valstijomis, siekiant sukurti transatlantinę anglies dioksido rinką.

Galiausiai apgailestauju dėl to, kad buvo atmestas raginimas įvesti ekologišką Tobino mokestį, iš kurio gautomis pajamomis būtų galima padėti besivystančioms šalims kovoti su klimato kaita.

Visa tai sukūrusios sistemos pagrindu nenumatomas joks ilgalaikis, rimtas ir nuoseklus sprendimas dėl klimato kaitos. Europos Sąjunga privalo judėti į priekį ir parodyti pavyzdį, kad ir koks būtų kitų valstybių požiūris. Ji galės tai padaryti tik tada, jeigu numatys tam pakankamai išteklių.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Kopenhagos konferencija nebuvo sėkminga. Tačiau šis susitarimas yra pirmasis žingsnis, kuriuo suburiamos dauguma šalių ir suteikiamas pagrindas įsipareigojimams sumažinti, finansuoti, nustatyti priemones, pranešti ir patvirtinti veiksmus klimato kaitai sumažinti ir siekiant laimėti kovą su miškų naikinimu. Pritardama rezoliucijai, pabrėžiau savo pritarimą klimato diplomatijos tarptautiniu lygiu sukūrimui, pirmiausia siekiant apsaugoti visatą. Be to, Parlamentas paskelbė, kad kolektyvinis Europos Sąjungos indėlis į veiklą, siekiant sumažinti klimato kaitą ir padėti besivystančioms šalims prisitaikyti, turėtų būti ne mažesnis nei 30 mlrd. EUR per metus nuo dabar iki 2020 m., žinant, kad šis skaičius gali padidėti, paaiškėjus naujai informacijai apie klimato kaitos rimtumą ir susijusias išlaidas. Be aplinkos apsaugos romantizmo, neturime pamiršti ir Europos Sąjungos pramonės. Būtent todėl manau, kad Europos Sąjungos pramonės konkurencingumo atžvilgiu labai svarbios panašios kitų pramoninių valstybių už ES ribų pastangos bei besivystančių šalių ir besivystančios ekonomikos šalių įsipareigojimai pagrįstai sumažinti išmetamųjų dujų kiekį. Kad būtų pasiekta teisingumo klimato atžvilgiu, siekiai sumažinti išmetamųjų dujų kiekį turi būti išmatuojami, dideli ir kiekvienam matomi.

Iva Zanicchi (PPE), *raštu.* – (*IT*) Nors ir kiek sutrikusi, balsavau už pasiūlymus, susijusius su rezoliucija dėl Kopenhagos konferencijos dėl klimato kaitos rezultatų.

Kopenhagoje, kur dalyvavau kaip Europos Sąjungos atstovė, buvo pasiektas teisiškai neįpareigojantis sutarimas. Šiuo sutarimu ne tik nepasiūlomas tinkamas atsakas į tarptautinę kovą su klimato kaita, bet ir neišsprendžiama iškreiptų tarptautinės konkurencijos sąlygų problema. Ši veikla pakenkė Europos Sąjungos įmonėms, kurios, priešingai nei jų pagrindinės konkurentės iš tokių šalių kaip Jungtinės Valstijos ir Kinija, jau turi įgyvendinti plataus užmojo, su išmetamųjų dujų kiekio sumažinimu susijusius tikslus.

Manau, kad Europos Sąjunga, turėdama omenyje artėjančius tarptautinius susitikimus, turi sukurti veiksmingą strategiją; strategiją, kuria būtų siekiama skatinti ekologiškas technologijas, energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių naudojimą; strategiją, kuria būtų sukurta tikrai veiksminga pasaulinė, kovai su klimato kaita skirta sistema – tokia, kuria nebūtų prisidedama prie tarptautinės konkurencijos iškraipymo.

Pranešimas: Leonardo Domenici (A7-0007/2010)

Nessa Childers (S&D), raštu. – Nedalyvavau balsavime dėl L. Domenici pranešimo, nepaisant to, kad jame įtvirtinta didžioji dauguma tinkamų pasiūlymų. Būtina ir toliau išsamiai diskutuoti įvairiais jame keliamais klausimais. Viena vertus, būtina užtikrinti, kad įmonės nesinaudotų skirtingomis įmonių pelno mokesčio sistemomis, siekdamos išvengti savo pareigų sąžiningos įmonių pelno mokesčio sistemos pagrindu paremti visuomenę savo pelno dalimi. Tačiau būtina atsižvelgti į tai, kad BKPMB gali turėti neigiamą poveikį tokioms mažoms šalims kaip Airija, kurių klestėjimo ir užimtumo lygis labiausiai priklauso nuo jų pajėgumo pritraukti užsienio investicijas.

Proinsias De Rossa (S&D), *raštu.* – Balsavau už pranešimą dėl gero mokesčių srities valdymo skatinimo, nes tai labai svarbu, siekiant atgaivinti pasaulio ekonomiką. Juo reikalaujama skaidrumo, keitimosi informacija, tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir sąžiningos mokesčių konkurencijos. Tai atgrasytų teisės aktų, kuriuose nustatomi mokesčiai, besilaikančias įmones nuo mokestinio sukčiavimo ir slėpimo, siekiant įgyti pranašumą konkuruoti, bei sumažintų spaudimą vyriausybėms sumažinti įmonių pelno mokestį, kuriuo mokesčių našta uždedama darbuotojams ir mažas pajamas turintiems namų ūkiams, taip verčiant riboti viešąsias paslaugas.

LT

Bet kuriame Europos Sąjungos susitarime dėl bendros konsoliduotos pelno mokesčio bazės turi būti atsižvelgiama į tokias geografiškai atskirtas ES šalis kaip Airija ir jų pajėgumą pritraukti TUI. BKPMB nėra susijęs su bendru mokesčio dydžiu. Įmonių apmokestinimas yra išimtinė kiekvienos valstybės narės atsakomybė. BKPMB siekiama sukurti bendrą teisinį pagrindą įmonių, įsikūrusių bent dviejose valstybėse narėse, pelnui apskaičiuoti. Dėl BKPMB šiame pranešime sakoma: "Primenama, kad BKPMB sukūrimas padėtų kovoti su dvigubu apmokestinimu ES teritorijoje ir su sandorių kainodara susijusiomis problemomis konsoliduotose grupėse". Pritariu Airijos vyriausybės pasiūlymui dėl šių metų Airijos finansų įstatymo projekto reglamentuoti tarptautinių įmonių sandorių kainodaros klausimą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Pritariame aiškiai pranešimo nuostatai: "Smerkia mokesčių rojaus šalių atliekamą vaidmenį, kai skatinama vengti mokesčių, juos slėpti ir perkelti kapitalą ir tuo naudojamasi; taigi ragina valstybes nares teikti pirmenybę kovai su mokesčių rojaus šalimis, mokesčių slėpimu ir neteisėtu kapitalo perkėlimu".

Taip pritariame nuostatai "dėl EBPO iniciatyvų", "rezultatų nepakanka norint išspręsti su mokesčių rojaus šalimis ir lengvatinių mokesčių centrais susijusias problemas, tad turi būti imtasi tolesnių ryžtingų, veiksmingų ir suderintų veiksmų", ir netgi tam, kad "įsipareigojimų, kuriuos iki šiol prisiėmė G20, nepakanka siekiant spręsti mokesčių slėpimo, mokesčių rojaus šalių ir lengvatinių mokesčių centrų problemas".

Tačiau svarbiausia ne sumažinti tai iki tiesiog gerų ketinimų, o veiksmingai kovoti ir panaikinti mokesčių rojaus šalis bei lengvatinių mokesčių centrus, visų pirma kai tam tikrais atvejais kyla tam tikros su valstybės deficitu susijusios dramos, kuriomis siekiama vykdyti ir netgi sustiprinti tą pačią neoliberalią politiką, kurios pagrindu darbuotojai ir žmonės dar kartą paliekami su krizės planu.

Bruno Gollnisch (NI), *raštu*. – (*FR*) Jums geras valdymas mokesčių srityje nėra susijęs su kova su mokestiniu sukčiavimu, pakenčiamu apmokestinimu ar tinkamu valstybės lėšų panaudojimu. Tai susiję su sisteminiu mokesčių mokėtojo, visų pirma Europos Sąjungos mokesčių mokėtojo persekiojimu ir su savaiminiu informacijos apie jo banko sąskaitas, jam neįvykdžius jokio nusikaltimo, apsikeitimu. Beje, kalbu ne apie dideles įmones ar labai turtingus asmenis, kurie visada ras būdą prasmukti, o apie paprastą europietį.

Jūsų kalbos apie mokesčių rojaus šalis veidmainiškos: koneveikiate Lichtenšteiną ir Karibus, tačiau nesakote nė žodžio apie didžiausią Europos mokesčių rojų, Sitį, arba esančius Jungtinėse Valstijose. Nekalbate ir apie tai, kas palaiko šiuos mokesčių rojus: mokesčių pragarai, kuriais pasižymi dauguma Europos Sąjungos valstybių narių, kurias kamuoja skolos ir deficitai. Todėl, kad staiga padidėjo valstybės sąnaudos, siekiant atlaikyti socialinius jūsų ekonomikos politikos padarinius ir pernelyg didelę masinės imigracijos kainą. Todėl, kad valstybės narės daugiau nebegali padengti savo skolų, nebent pasitelktų rinkas ir laikytųsi jų sąlygų, o tai reiškia, kad šiandien tokios valstybės kaip Prancūzija 15–20 proc. biudžeto išlaidų pakanka tik jos palūkanoms sumokėti. Mes nebūsime moraliniu tokios politikos pasiteisinimu.

Marian Harkin (ALDE), *raštu*. – BKPMB naudojimas, kovojant su dvigubu apmokestinimu, prilygsta kūjo naudojimui riešutui triauškinti. Yra daug veiksmingesnių būdų kovai su dvigubu apmokestinimu. Būtent todėl balsavau prieš 25 konstatuojamąją dalį.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *raštu.* – Dabartinės ekonomikos krizės laikotarpiu paaiškėjo nemažai svarbių sričių, kurias būtina reformuoti Europos ar platesniu pasauliniu mastu. Geras valdymas mokesčių srityje yra labai svarbi sveikos ekonomikos dalis, o ES turi vaidinti svarbiausią vaidmenį, skatinant tarptautinį gerą valdymą šiose srityse.

Arlene McCarthy (S&D), *raštu.* – Apskaičiuota, kad dėl mokestinio sukčiavimo ir mokesčių slėpimo kasmet prarandama 200 mlrd. EUR – pinigai, kurie pavagiami iš mokesčių mokėtojų turtingajame pasaulyje ir kurie yra labiausiai reikalingi besivystančiame pasaulyje. Būtina įveikti šią problemą, o mano delegacija pritaria šiam pranešimui, kuriuo aiškiai pabrėžiama, kad Europos Parlamentas nepritars mokestiniam sukčiavimui, mokesčių slėpimui ar nebaudžiamam mokesčių rojui.

Visų pirma pritariu aiškiam pareiškimui, kad turime siekti bendrosios automatinio keitimosi informacija taisyklės. Tyrimai rodo, kad tai veiksmingiausias būdas kovoti su mokesčių slėpimu ir pajamoms apsaugoti. Tie, kurie prieštarauja šiems pasiūlymams, tą daro mažo turtingų asmenų ir įmonių elito, besinaudojančio mokesčių rojaus šalimis, labui ir kenkia daugybei mokančiųjų mokesčius ir pasitikinčiųjų paslaugomis, už kurias jie moka.

Pranešime kalbama apie būsimą pasiūlytos bendros konsoliduotos įmonių pelno mokesčio bazės poveikio įvertinimą. Kadangi neprieštaraujame tolesnei analizei, mano delegacija, prieš pradėdama svarstyti, ar pritarti

tokiam pasiūlymui, norėtų gauti rimtų pagrindžiančių įrodymų. Pranešime taip pat raginama išnagrinėti įvairias galimybes taikyti prieš mokesčių rojų nukreiptas sankcijas, ir mes tam pritariame, nepakenkdami galutinei pozicijai.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Geras valdymas mokesčių srityje labai svarbus, siekiant suteikti garantijas tokiose labai svarbiose srityse kaip skaidrumo, keitimosi informacija ar sąžiningos mokesčių konkurencijos principai. Finansų krizė dar labiau padidino spaudimą viskam, kas susiję su kova su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu, taip pat ir kovos su mokesčių rojaus šalimis atžvilgiu. Dabar, kai milijonai žmonių visame pasaulyje jaučia žalingą krizės poveikį, būtų beprasmiška kovoti su tais, kurie nevykdo savo pareigų. Šis pasiūlymas yra svarbus ES ženklas trečiosioms šalims, kuriuo pasakoma, kad ji veiksmingai kovoja su mokesčių rojaus šalimis. Kova su mokesčių rojaus šalimis visame pasaulyje yra ne tik mokestinio teisingumo, bet visų pirma socialinio teisingumo klausimas.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu.* – (*IT*) Turime įgyvendinti gero valdymo politiką tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų, pirmiausia kad pasipriešintume nesąžiningai mokesčių konkurencijai, visų pirma tose šalyse, kuriose yra mokesčių rojus. Skaidrumas ir fizinis keitimasis informacija yra sąžiningos konkurencijos ir sąžiningo mokesčių naštos paskirstymo pagrindai.

Dar daugiau, geras mokesčių valdymas yra svarbi prielaida finansų rinkų vientisumui užtikrinti. Pasiūlymai dėl administracinio bendradarbiavimo ir bendros mokesčių susigrąžinimo pagalbos, kuriuos svarstome šioje plenarinėje sesijoje, kreipia mus šia linkme. Viena iš priemonių, kuria ES gali pasinaudoti tarptautiniu lygiu skatindama gerą valdymą mokesčių srityje trečiosiose šalyse, yra derybos dėl su mokestiniu sukčiavimu susijusių susitarimų su jomis, kuriuose būtų įtvirtinta sąlyga dėl keitimosi informacija.

Penkių šalių (Monako, Šveicarijos, Lichtenšteino, Andoros ir San Marino), su kuriomis ES yra sudariusi santaupų susitarimus, pareiškimai yra svarbus žingsnis visiško nesubalansavimo pabaigos link. Tačiau po tokių pareiškimų turi būti sudaryti teisiškai įpareigojantys susitarimai. ES taip pat turi būti šios srities varomoji jėga, rodydama gerą pavyzdį ir iki galo įvykdydama tai, kas jau buvo pradėta G20 aukščiausiojo lygio susitikimo metu.

Aldo Patriciello (PPE), *raštu.* – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, gero mokesčių valdymo klausimas visada buvo labai svarbus, tačiau prieš dvejus metus kilus didžiulei, mūsų žemyną sukrėtusiai ekonomikos ir finansų krizei, tai tapo dar aktualiau.

Pastaraisiais metais šia tema buvo diskutuojama per Europos Sąjungos ir tarptautinius aukščiausiojo lygio susitikimus, visų pirma apie kovą su mokesčių slėpimu ir mokesčių rojaus šalimis. Žinoma, prisiimti įsipareigojimai, juos priims ir Komisija, tačiau neabėjotinai turime įgyvendinti rimtą politiką dėl mokesčių slėpimo, kurį vykdo priedangos įmonės, išvengiančios mokesčių įstatymų taikymo vienu pelės paspaudimu internete, prevencijos.

Esu tikras, kad gero valdymo principas, grindžiamas skaidrumo ir keitimosi informacija principais, gali sudaryti pagrindą Europos Sąjungos prioritetiniams tikslams kovoti su mokesčių rojaus šalimis, mokesčių slėpimu ir neteisėtu kapitalo perkėlimu pasiekti.

Be to, tarptautinėje arenoje Europos Sąjunga turi kalbėti vienu balsu ir kovoti dėl EBPO standartų tobulinimo, siekiant savaiminio keitimosi informacija, o ne suteikti ją, pateikus prašymą. Todėl balsuosiu už pranešimą.

Evelyn Regner (S&D), *raštu.* – (*DE*) Balsavau už pranešimą dėl gero valdymo mokesčių srityje skatinimo, nes manau, kad kova su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu iš tikrųjų yra labai svarbus dalykas. Dar daugiau, turime įveikti mokesčių klausimų blokavimą Ministrų Taryboje ir sustiprinti gerą valdymą apmokestinimo srityje.

Pranešimai: Magdalena Alvarez (A7-0006/2010), Leonardo Domenici (A7-0007/2010)

Robert Goebbels (S&D), *raštu.* – (*FR*) Pritariu tarptautiniam bendradarbiavimui dėl mokesčių slėpimo, tačiau abejoju, ar administracinis bendradarbiavimas, susijęs su savaiminiu keitimusi visa informacija apie Europos Sąjungos piliečių turtą, yra geriausias būdas siekti sąžiningo apmokestinimo. Mokesčių išskaičiavimas juos išmokant visų finansų sandorių atžvilgiu būtų daug veiksmingesnis būdas.

Toks išskaičiavimas juos išmokant būtų galutinis mokestis. Tai galėtų būti Europos Sąjungos lėšos. Europos Parlamento siūlomu vadinamuoju "geru valdymu" visiškai atskleidžiamas piliečių privatumas. Tai panaikina asmens duomenų apsaugą, kurią, paradoksalu, Europos Parlamentas siekia užtikrinti SWIFT dokumentu. Dėl šių priežasčių nebalsavau už šiuos pranešimus.

Pranešimai: Magdalena Alvarez (A7-0006/2010), Theodor Dumitru Stolojan (A7-0002/2010), Leonardo Domenici (A7-0007/2010)

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Būtina kovoti su mokestiniu sukčiavimu, tačiau negalime pamiršti, kad vien dėl sukčiavimo niekada nebūtų kilusi dabartinė ekonomikos krizė. Ši krizė yra struktūrinė kapitalizmo krizė, natūraliai kilusi iš tos sistemos, kurios pranašumus aklai vertina Europos Sąjungos elitas. Balsuoju už šį tekstą, nes smerkiu asmeninės naudos siekimą, kenkiant visuomenės gerovei. Ši logika yra ne tik mokestinio sukčiavimo, bet ir europietiško neoliberalizmo, kuris, kad ir nedrąsiai, darė daug didesnę įtaką Tūkstantmečio vystymosi tikslų žlugimui nei sukčiavimas, dalis.

PVM, kuris taip pat minimas tekste, yra šios sistemos nukrypimas. Tai pats neteisingiausias mokestis pasaulyje, nes taikomas visiems piliečiams vienodas, nepaisant didžiulių pajamų skirtumų, kuriuo pasižymi neoliberalizmas. Gaila, kad tekste nekalbama apie kovą su esmine problema ar bent pastangas įtraukti klausimą dėl visuomenės gerovei sukaupto turto sąžiningo paskirstymo į Europos Sąjungos politikos darbotvarkę.

Pranešimas: Marc Tarabella (A7-0004/2010)

John Stuart Agnew ir William (The Earl of) Dartmouth (EFD), *raštu.* – Nors UKIP ir tiki vyrų ir moterų lygybe, atmetėme visas ES pastangas priimti teisės aktus šioje srityje. Manome, kad šalies lygmens priemonės šioje srityje yra tinkamesnės.

Luís Paulo Alves (S&D), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už M. Tarabellos pranešimą, nes manau, kad vyrų ir moterų lygybė Europos Sąjungoje, kaip tai numatoma Europos Sąjungos sutartyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, yra pagrindinis principas, kuris vis dar nevienodai įgyvendinamas.

Nepaisant nevienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio, profesinio susiskaldymo ir lyčių stereotipų, pranešime siekiama pabrėžti vienodo darbo užmokesčio už vienodą darbą principą, kuris numatomas Bendrijos sutartyse nuo 1957 m. Jame pažymima, kad Europos Sąjungą ir likusį pasaulį užklupusi ekonomikos, finansų ir socialinė krizė iš tikrųjų turi įtakos moterims, jų darbo sąlygoms, jų vietai visuomenėje bei moterų ir vyrų lygybei Europos Sąjungoje.

John Attard-Montalto (S&D), *raštu*. – Norėčiau paaiškinti savo balsavimo sprendimą dėl M. Tarabellos pranešimo "Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungoje – 2009 m." Daugybė pakeitimų tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su aborto klausimu. Malta nepritaria abortų įteisinimui. Pagrindinių politinių partijų požiūriai į tai visiškai sutampa. Didžioji visuomenės dalis taip pat pritaria šiam požiūriui. Be to, religiniai ir moraliniai aspektai yra svarbi šio klausimo dalis.

Regina Bastos (PPE), *raštu.* – (*PT*) Savo ataskaitoje dėl moterų ir vyrų lygybės ES 2009 m. Europos Komisija pabrėžia, kad šeiminio ir profesinio gyvenimo derinimas, profesinis ir sektorių susiskaldymas, skirtingas darbo užmokestis ir žemas moterų užimtumo lygis yra pagrindiniai lyčių skirtumai. Šiuos vyrų ir moterų skirtumus labai padidino dabartinė ekonomikos, finansų ir socialinė krizė. Balsavau prieš pranešimą, nes manau, kad jis iškreiptas, įtraukiant į jį tokius klausimus kaip teisė į abortą ir nemokamos konsultacijos abortų klausimu. Tai labai jautrūs klausimai, o remiantis subsidiarumo principu, jie yra kiekvienos valstybės narės kompetencijos sritis.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), *raštu*. – (*LT*) Balsavau už šį pranešimą, nes esant sudėtingai ekonominei, finansinei ir socialinei padėčiai, kaip niekada svarbu įgyvendinti vieną svarbiausių Europos Sąjungos pamatinių principų – moterų ir vyrų lygybę. Kiekviena valstybė narė privalo užtikrinti, kad už vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams būtų mokamas vienodas užmokestis. Norint skatinti moterų ir vyrų lygybę, būtina užtikrinti, kad moterys ir vyrai dalytųsi šeimos ir namų ūkio pareigomis. Labai svarbu, kad direktyvoje greičiau būtų įtvirtintos tėvystės atostogos, kurios sudarytų sąlygas tėvui prisidėti prie vaikų priežiūros. Prekybos žmonėmis aukos dažniausiai yra moterys, todėl raginu valstybes nares, kurios neratifikavo Europos Tarybos konvencijos dėl kovos su prekyba žmonėmis, nedelsiant tai padaryti.

Carlo Casini (PPE), *raštu*. – (*IT*) Nors ir pritariu didžiajai daliai jos turinio, balsavau prieš rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje (2009 m.), nes negalime reikalauti lygybės vienos grupės žmonių atžvilgiu, paneigdami ją kitos grupės atžvilgiu.

Turiu omenyje 38 punktą, kuriuo siekiama užtikrinti moterų teises, užtikrinant joms teisę į abortą. Mažiausių ir labiausiai neapsaugotų asmenų – negimusio vaiko sunaikinimas negali būti laikomas būdu užtikrinti

moterų orumą ir laisvę. Tai prieš gyvybę nukreiptas sąmokslas naudojant išbandytus ir patikrintus būdus mus apgauti. Turime tai atskleisti.

Labai sąžiningų prašymų ir labai nesąžiningų reikalavimų pateikimas viename dokumente ir žodžių reikšmių iškraipymas yra per Europos Parlamento rinkimus pasiteisinusi gudrybė, bet aš prie to neprisidėsiu. Negalime kalbėti apie aborto, kuris vertas politikų ir dorovininkų dėmesio, dramatiškumą, nepripažindami naujagimių teisių ar bent jau nereikalaudami tinkamo mokymo apie teisę į gyvybę ir nenumatydami įvairios paramos moterims sudėtingų ar nelauktų nėštumų atveju, kad jos galėtų pačios priimti tinkamus sprendimus.

Françoise Castex (S&D), raštu. – (FR) Pritariu šios rezoliucijos dėl vyrų ir moterų lygybės ES priėmimui. Šiame pranešime pabrėžiamas Bendrijos iniciatyvos veiksmingai kovoti su smurtu prieš moteris poreikis. Be to, ši rezoliucija apima du, mano manymu, svarbius klausimus. Pirma, rekomendacija dėl tėvystės atostogų Europos Sąjungos lygmeniu. Jeigu siekiama lygybės užimtumo atžvilgiu, turi būti užtikrinta lygybė ir visuomeninio bei šeiminio gyvenimo atžvilgiu. Šiame pranešime pabrėžiama Komisijos pareiga parengti teisės aktą šioje srityje. Tačiau tikrasis didžiulis šio balsavimo laimėjimas yra tai, kad juo dar kartą patvirtinta teisė į abortą. Nuo 2002 m. ji nebuvo iš naujo patvirtinta jokiame Europos Sąjungos dokumente dėl vienos iš Europos Sąjungos dešiniųjų pažiūrų partijų uždarumo. Moterys turi turėti teisę kontroliuoti savo lytines ir reprodukcines teises. Žinoma, reikia dar daug ką nuveikti, siekiant iš tikrųjų užtikrinti teisę į informaciją, kontracepciją ir abortą, tačiau M. Tarabellos pranešimas turi būti kaip pagrindas, siekiant pateikti Europos Sąjungos teisės akto projektą šioje srityje.

Nessa Childers (S&D), raštu. – Šiandien balsavau už šį savo pobūdžiu pažangų pranešimą, nes juo siekiama skatinti vyrų ir moterų lygybę ir tokiose srityse kaip vaiko priežiūros atostogos, vaiko priežiūra, smurtas šeimoje ir nevienodas darbo užmokestis. Juo taip pat skatinamas daug platesnis vyrų ir moterų supratimas apie lytinę sveikatą. Tačiau tai nėra pasiūlymas dėl teisės akto. Tai tiesiog principai, kuriems pritariu. Jie atitinka darbo ir socialdemokratų partijų visoje Europoje palaikomus principus. Būtina paminėti, kad nuostata dėl aborto atlikimo yra išimtinė kiekvienos valstybės narės kompetencija. Šiuo pranešimu negali būti pakeista ši padėtis.

Mário David (PPE), raštu. – (*PT*) Balsavau prieš pranešimą dėl vyrų ir moterų lygybės ES 2009 m., nes manau, kad jo tekstas iškreipiamas, įtraukiant į jį tokius klausimus kaip teisė į abortą ir nemokamos konsultacijos aborto klausimais. Tai labai jautrūs klausimai, o remiantis subsidiarumo principu, tai kiekvienos valstybės narės kompetencijos klausimai.

Proinsias De Rossa (S&D), raštu. – Visiškai pritariu šiam pranešimui. Moterų ir vyrų lygybė jau seniai yra pagrindinis Europos Sąjungos principas. Tačiau, nepaisant pažangos šioje srityje, vis dar tebėra didžiulė vyrų ir moterų nelygybė. Moterų ir vyrų užimtumo skirtumas mažėja, tačiau moterys vis dar dažniau dirba ne visą dieną ir (arba) pagal terminuotas darbo sutartis, taip pat daugiausia dirba menkai apmokamą darbą. Europoje keturis kartus daugiau moterų nei vyrų dirba ne visą dieną. Lyčių užmokesčio skirtumas – 17,4 proc. – vos sumažėjo nuo 2000 m. Kad moteris uždirbtų tiek, kiek vyras vidutiniškai uždirba per metus, ji turi dirbti iki kitų metų vasario mėn. pabaigos, iš viso 418 dienų. Pasaulinė ekonomikos, finansų ir socialinė krizė sudavė moterims "dvigubą smūgį". Jos sudaro didžiąją dalį darbuotojų viešajame sektoriuje (pvz., švietimas, sveikatos apsauga ir socialinė gerovė), kuriame ir buvo sumažintas darbo vietų skaičius. Be to, dėl paslaugų sumažinimo vaikais ir pagyvenusiais asmenimis besirūpinančios moterys buvo priverstos atsisakyti darbo vietos, kad galėtų pačios imtis šios veiklos.

Robert Dušek (S&D), raštu. – (CS) Marco Tarabellos pranešime aiškiai pabrėžiama didžiausia lyčių lygybės kliūtis. Žinau, kad kai kurie nariai lyčių nelygybės ir su tuo susijusios moterų diskriminacijos problemos nelaiko rimta. Tačiau žinau, kodėl tai taip painu. Pasaulinė ekonomikos krizė pablogino padėtį, ir atrodo, kad moterys bus "paaukojamos" dėl fiskalinės išlaidų mažinimo politikos, sumažinant motinystės pašalpas ir išlaidas socialinėms paslaugoms teikti. Kadangi dažniausiai moterims kyla didesnis skurdo ir mažų pajamų pavojus, nes jos sustabdo ar užbaigia savo profesinę karjerą, siekdamos sukurti šeimą, suteikia pirmumą savo vyrų karjerai ar vaiko arba pagyvenusių asmenų priežiūrai, pranešėjas siūlo imtis atitinkamų priemonių padėčiai pagerinti. M. Tarabella teisingai teigia, kad nesilaikoma vienodo užmokesčio už vienodą darbą principo, įtvirtinto Sutartyse nuo 1957 m., o kai kuriose valstybėse narėse moterims vis dar nemokamas vienodas darbo užmokestis už tą patį darbą kaip ir vyrams.

Be to, yra daugybė ES teisės aktų, kuriais siekiama padėti šeimoms, turinčioms vaikų, tačiau juose nekalbama apie vaikus auginančias vienišas motinas ar tėvus. Teisinga, kad reikalaujama Europos Sąjungos lygiu įteisinti apmokamas tėvystės atostogas. Teisingas šeiminių ir namų ūkio pareigų padalijimas vyrams ir moterims

padės išspręsti šią problemą. Dėl minėtų priežasčių sutinku su 2009/2010 m. pranešime pateiktais vertinimais ir todėl balsavau už jo priėmimą.

Edite Estrela (S&D), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už M. Tarabellos pranešimą dėl vyrų ir moterų lygybės Europos Sąjungoje 2009 m., nes juo siūlomos su lyčių lygybe susijusios naujoviškos priemonės ir politikos sąlygos. Direktyvos dėl visų formų smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su ja parengimas ir tėvystės atostogų įteisinimas Europos Sąjungos teisės aktais yra vieni iš tų pasiūlymų, kurie, mano manymu, yra esminiai, skatinant lyčių lygybę ir užtikrinant didesnį šeiminių pareigų pasidalijimą tarp vyrų ir moterų.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Kažkas yra negerai, jei Parlamentas reikalauja pagarbos, tačiau negali jos užtikrinti.

Toks aktualus ir rimtas klausimas kaip šis vertas mūsų dėmesio, diskusijų ir didžiausio bendro vardiklio paieškos. Net nemanau, kad sunku tai pasiekti. Nepaisant to, slaptas ir dviprasmiškas nesantaiką kurstančių klausimų pateikimas, pasinaudojant šiomis temomis, tampa apgailėtinu įpročiu. Dar kartą paminėsiu, kad Parlamentas tiesiog atskleidė radikaliausias darbotvarkes.

Galiu tik kategoriškai atmesti šias pastangas skatinti aborto liberalizavimą ir nepagarbą žmogaus gyvybei ir orumui, kuriuos siekiama įtvirtinti kartu su moterų ir vyrų lygybe, bei neteisėtas pastangas susieti šiuos dalykus ir manipuliuoti valstybių narių galiomis šiose srityse.

Ši manija išplėsti lytinės ir reprodukcinės sveikatos sąvoką, įtraukiant aborto klausimą, bei siekiant ją visur įgyvendinti, rodo, kad tie, kurie siekia nupiešti tikrovę gražiomis spalvomis, taiko klastingus metodus. Šie eufemizmai sąžinei nuraminti nepakeis padėties į geresnę, nesumažins smurto prieš moteris žiaurumo arba nepadarys šios strategijos mažiau apgailėtina.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) "Smurtas prieš moteris turbūt yra gėdingiausias žmogaus teisių pažeidimas ... Jai netaikomi jokie geografiniai, kultūriniai ar turtiniai apribojimai. Tol, kol ji gyvuos, negalėsime teigti padarę pažangą lygybės, vystymosi ir taikos atžvilgiu." Tai buvusio Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus Kofi Annano žodžiai, kurie, deja, kaip niekada teisingi. Lyčių diskriminacija ir dabar gyvuoja išsivysčiusiame pasaulyje ir Europoje, nes tai yra struktūrinė problema, sukelianti rimtų padarinių dėl nelygių galimybių. Šiandien vis dar skiriasi vyrų ir moterų padėtis mokslo, kalbos, namų ruošos pasiskirstymo, teisės į darbą ir profesinių pareigų atlikimo atžvilgiu. Manau, kad teisė į darbą ir jo atlikimas ir eiga tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuje ar netgi politikoje turėtų būti pagrįsta asmens pranašumais ir savybėmis, nepaisant lyties. Tačiau balsavau prieš rezoliuciją dėl to, kad joje minimi tokie jautrūs klausimai kaip teisė į abortą, kuri yra pačių valstybių narių reikalas.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *raštu.* – (*PT*) Nepaisant to, kad dešinieji konservatoriai siekė sužlugdyti jos priėmimą, šios rezoliucijos priėmimas Parlamente labai svarbus, nes joje įtvirtinamos svarbios moterų teisės. Nepaisant kai kurių trūkumų, pranešime pabrėžiami tokie svarbūs klausimai kaip būtinumas įtvirtinti tėvystės atostogas, kurios yra susijusios su motinystės atostogomis, lytinės ir reprodukcinės teisės ir būtinumas sustiprinti kovą su nelygybe ir diskriminacija darbo vietose, kovą su smurtu ir prekyba moterimis ir vaikais, smerkiamas skurdas ir netipiškas, menkai apmokamas darbas, kurį dirba daugybė moterų.

Dar kartą paminėsiu, kad svarbu parodyti pritarimą minčiai, kad "moterims turi būti suteikta galimybė kontroliuoti savo lytines ir reprodukcines teises, suteikiant joms teise į kontracepciją ir abortą".

Ši rezoliucija labai svarbi Tarptautinės moters dienos šimtųjų metinių ir 15 – ųjų Pekino priemonės metinių išvakarėse.

Bruno Gollnisch (NI), *raštu.* – (*FR*) Taip, moterys susiduria su tam tikrais sunkumais. Tačiau, kaip ir įprasta šiuose Rūmuose, pradinis ketinimas buvo geras, bet toliau sekė iškreipta analizė ir neprotingi pasiūlymai.

Šis pranešimas atspindi Europos Sąjungos visuomenės karikatūrą, vaizduojančią kasdienį, sistemišką priešiškumą moterims: atgaivinimo politika akivaizdžiai diskriminacinė lyčių atžvilgiu, nes ja siekiama padėti vyrų darbo sektoriams, taip pat ir griežta biudžeto politika, nes ji susijusi su moterišku viešuoju sektoriumi... Priešingai, visiškai nekalbama apie didžiulį imigrantų skaičių Europoje, kurių kultūra ir praktika lemia žemesnę moterų padėtį, o tai labai skiriasi nuo mūsų vertybių ir principų.

Nekalbama ir apie neigiamus jūsų kalbų apie visišką egalitarizmą padarinius: moterys laipsniškai praranda joms būdingas teisėtas socialines teises, kurios reikalingos jų kaip motinų atžvilgiu. Galiausiai nekalbama ir apie tėvų atlyginimus, o tai vienintelis būdas suteikti moterims galimybę pasirinkti profesinį arba šeiminį gyvenimą, arba suderinti abu.

Galiausiai, kai matau daugybę savo kolegų narių, apimtų isterijos ir siekiančių įtvirtinti visuotinį, masinį ir privalomą abortą, kuris buvo iškeltas kaip pagrindinė Europos vertybė *en route* į kolektyvinę savižudybę, pradedu prieš savo norą gailėtis, kad jų motinoms nebuvo atliktas abortas.

Jacky Hénin (GUE/NGL), *raštu.* – (*FR*) Nors ir griežtai nepritariu visoms ES neigiamoms priemonėms – o tokių yra nemažai – pritariu joms tada, kai reikalai pajuda tinkama linkme. Taigi šiame pranešime įtvirtinami tvirti raginimai (visų pirma Europos Komisijai) dėl nevienodo požiūrio į moteris, tėvystės atostogų įteisinimo, kovos su smurtu prieš moteris metų paskelbimo ir dėl teisės į kontracepciją ir abortą. Pranešime taip pat pabrėžiama, kad moterims turi būti suteikiamos nemokamos konsultacijos aborto klausimais.

Todėl balsuosiu už pranešimą dėl jame įtvirtintų pasiekimų, tačiau šie pasiekimai turi būti labiau matomi praktikoje.

Galiu tik apgailestauti, kad Parlamentas didžiąja dauguma atsisakė pritarti, kad būtų priimta Europos moterų teisių chartija, Europos smurto lyčių pagrindu įkurtas stebėsenos centras ir paskelbta "Tarptautinė vienodo užmokesčio diena" . Be to, šis Parlamentas nesistengė kovoti su giluminėmis šios nelygybės priežastimis, slypinčiomis vien tik ekonomikos rinkos taisyklių, kurias Europa kasdien taiko, sistemoje.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *raštu.* – Nors lyčių lygybė yra pagrindinė ES galiojanti teisė, kurią įtvirtina Europos Sąjungos sutartis, daugybėje sričių vis dar gyvuoja nepriimtino masto nelygybė. Akivaizdu, kad didžiulės problemos ir toliau išlieka, todėl ES institucijos privalo aiškiai nustatyti šias problemas ir siekti jasspręsti, kai tik jos kyla Europos Sąjungoje.

Gunnar Hökmark, Christofer Fjellner ir Anna Ibrisagic (PPE), raštu. – (SV) Šiandien, 2010 m. vasario 10 d., Švedijos konservatoriai balsavo prieš pranešimą dėl moterų ir vyrų lygybės – 2009 (A7-0004/2010). Nors ir pritariame pranešėjo didesnės moterų ir vyrų lygybės Europoje siekiui, nemanome, kad įsikišant į valstybių narių suverenumą, reikalaujant vadinamosios biudžeto analizės lyčių lygybės atžvilgiu, raginant valstybes nares nesumažinti socialinių išmokų ir teisės aktais įtvirtinti kvotas, yra tinkamas būdas tą pasiekti. Lygybės turi būti siekiama individo lygmeniu, suteikiant daugiau galimybių pačiam pakeisti savo padėtį – o ne priimant teisės aktus Europos Sąjungos lygmeniu ar tokiais veiksmais kaip tam tikrų dienų paskelbimas, ES valdžios išplėtimas ar ES moterų teisių chartijos priėmimas. Jau turime ES piliečių laisvių ir žmogaus teisių chartiją, apimančią ir moterų teises, kurią sustiprina Lisabonos sutartis. Turime laikytis subsidiarumo principo. Todėl per galutinį balsavimą balsavome prieš pranešimą, nors ir pritariame kai kurioms jo dalims; pvz., visiškai pritariame teiginiui, kad moterims turi būti suteikta galimybė kontroliuoti savo lytines ir reprodukcines teises.

Monica Luisa Macovei (PPE), *raštu.* – Balsavau už X konstatuojamąją dalį ir daugumą 38 punkto dalių, tačiau nebalsavau dėl vienos 38 punkto dalies, nes:

Pirmiausia turėtų būti gerbiamos moterų lytinės ir reprodukcinės teisės, visų pirma vyrų ir moterų lygybės, kuri įtvirtinta ES pagrindinių teisių chartijoje (23 str.) atžvilgiu.

Tačiau manau, kad moterys turėtų išmokti apsisaugoti nuo nelauktų nėštumų; kitaip sakant, užtikrinus teisę į kontracepciją ir specializuotą konsultaciją, sunkiau pateisinti abortą.

Daugybė mano rinkėjų Rumunijoje nusiviltų, jeigu balsuočiau kitaip. Be to, praeitis vis dar gyva mūsų mintyse – kaip numatyta 2006 m. parengtame, Rumunijos prezidento užsakytame pranešime – kai komunistų partija ėmėsi žiaurių priemonių aborto atžvilgiu, siekdama kontroliuoti moterų privatų gyvenimą. Daugybė moterų mirė dėl neteisėtų, be medikų pagalbos atliktų abortų.

Erminia Mazzoni (PPE), *raštu. – (IT)* Visiškai pritariu energingai rezoliucijos, kuri pagrįsta prielaida, kad diskusijos apie demografinius pokyčius yra susijusios su diskusijomis apie priemones kovai su ekonomikos ir finansų krizės poveikiu darbo rinkai, dvasiai.

Manydami, kad mūsų pažangos, siekiant Lisabonos tikslų, analizė neteikia vilčių, pritariame rezoliucijoje numatytam raginimui paskubinti teisės aktų pakeitimus valstybėse narėse, sugriežtinti pažeidimų procedūras ir skatinti aktyvesnį moterų dalyvavimą svarbiausiuose darbo rinkos, kurioje atsispindėtų su mokymu susiję pasiekti tikslai, sektoriuose.

Tai sakydama, esu priversta pareikšti savo nepritarimą, kurį jau parodžiau per balsavimą, šiam žalingam ketinimui skatinti visuomenės pritarimą abortams, pateikiant pasiūlymus nemokamai nutraukti nėštumą.

Manymu, kad moterys turi turėti teisę lengviau pasinaudoti abortu, siekiant atkurti jų teisę į lytinę laisvę, ne tik prieštaraujama bendroms pasaulietiškoms moralės normoms, bet ir Z konstatuojamojoje dalyje numatytiems principams, kuriais teigiama, kad "didesnio gimstamumo skatinimas, norint įvykdyti būsimus reikalavimus" yra svarbiausia Europos Sąjungos veikla. Esu tvirtai įsipareigojusi skatinti atsakingą lytinę kultūrą.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *raštu.* – (FR) Moterys yra pagrindinės ekonomikos ir socialinės krizės, kurią sukėlė Europos Sąjungos neoliberali politika, aukos. Dėl krizės daugėja nestabilių darbo vietų ir privalomo ne visą darbo dieną darbo atvejų. Patriarchatas vis dar labai paplitęs mūsų visuomenėje. Vėl galingai grįžta stigmatizacija religijos pagrindu, o moterys visada būna pagrindinės šių pokyčių aukos.

Todėl džiugu matyti, kad Europos Parlamentas įtraukia į savo darbotvarkę tokį svarbų klausimą kaip moterų ir vyrų lygybė. Tačiau gėda, kad dokumente nekalbama apie neoliberalizmui būdingą nelygybę. Dėl daugybės moterų problemų kaltas neoliberalizmas, tačiau net ir didėjant lyčių nelygybei, jis randa kitą būdą suklestėti.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Įvairių lygių vyrų ir moterų nelygybė tiek profesine, tiek sektorine prasme ar dėl kitų stereotipų laikui bėgant tapo neaiški. Vyrų ir moterų lygybė ES vis labiau tampa tikrove, ir nors vis dar pasitaiko diskriminacijos atvejų, jau matome labai teigiamų pokyčių.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Nors jau pasiekta nemažų laimėjimų lygių galimybių moterims atžvilgiu, dar daug ką reikia nuveikti. Vienas skubiausių dalykų yra didesnės pagalbos, siekiant suderinti profesinį ir šeiminį gyvenimą, teikimas, nes tai daugybei moterų ir visų pirma vienišoms mamoms yra neįveikiama kliūtis. Tai, kad vis dar vyrams dažniau patikimos atsakingos pareigos, rodo, jog lygybė darbe bus pasiekta tik pakeičiant požiūrį, o ne nustatant kvotas, visų pirma dėl to, kad kvotų nustatymas yra ginčytinas klausimas ir gali lengvai sukelti konfliktą. Kadangi šiame pranešime nekalbama apie kritiką, kad integruoto požiūrio į lyčių lygybę įgyvendinimas gali pasisukti kita kryptimi, balsavau prieš jį.

Mariya Nedelcheva (PPE), *raštu.* – (*FR*) Mano manymu, rezoliucija dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje yra išbaigta, pritariu M. Tarabellos atliktam darbui, siekiant šio rezultato. Baisi vyrų ir moterų nelygybė vis dar egzistuoja darbo srityje, visų pirma dėl skirtingo užmokesčio ar net darbo ir šeimos suderinimo. Dar daug ką reikia nuveikti šioje srityje.

Dar daugiau, dėl lytinių ir reprodukcinių teisių apsaugos, labai svarbu, kad moterys turėtų teisę į kontracepciją ir abortą. Moterims turi būti suteikta visiška fizinė autonomija. Todėl balsavau už priemones, susijusias su šių teisių apsauga.

Galiausiai balsavau prieš pasiūlymą priimti Europos moterų teisių chartiją, nes įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Pagrindinių teisių chartija, apimanti ir moterų teises, yra sudėtinė Sutarčių dalis. Ši chartija yra teisiškai privaloma ir užtikrina moterims tokią pat apsaugą kaip ir vyrams.

Rareş-Lucian Niculescu (PPE), *raštu.* – (RO) 1967 m. Rumunijoje buvo priimtas dekretas, draudžiantis abortus, o tai reiškė, kad moterys prarado savo teisę pasirinkti nėštumą ar jį nutraukti. Šis draudimas turėjo labai žalingą poveikį Rumunijos visuomenei, privertęs mus suvokti, koks pavojingas toks sprendimas.

Moterys turėtų turėti galimybę kontroliuoti savo lytines ir reprodukcines teises. Todėl balsavau už visas M. Tarabellos pranešimo dalis, susijusias su teise į kontracepciją ir abortą, ir galiausiai už visą pranešimą.

Aldo Patriciello (PPE), *raštu.* – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, šiandien nagrinėjamo pranešimo sudėtingumas jau buvo matomas dirbant Moterų teisių ir lyčių lygybės komitete, kur juokinga trijų balsų dauguma, EP nariams masiškai nedalyvaujant balsavime, buvo priimtas tekstas.

Manau, kad dar 1975 m. buvo priimtos veiksmingos su moterų apsauga susijusių teisės aktų nuostatos. Užuot stengęsi priimti naujas direktyvas, manau, kad turėtume užtikrinti, kad vyriausybės tinkamai taikytų dabartinius teisės aktus.

Būtent todėl, nors ir neturiu jokio noro balsuoti prieš pranešimą, kuriame numatoma keletas teigiamų aspektų, norėčiau atsiriboti nuo kitų aspektų, dėl kurių negaliu pritarti kai kurioms dalims, visų pirma susijusioms su abortu, dėl kurio mes, katalikai, nelinkę tartis.

Cristian Dan Preda (PPE), *raštu.* – (RO) Nors ir nesu nusiteikęs prieš abortus, balsavau prieš 38 punktą, nes jis gali būti suprantamas kaip toks, kuriuo raginama ši veikla. Pritariu, kad kontracepcija ir mokymas šiais klausimais turėtų būti lengviau prieinama, nes tai geriausias būdas išvengti nelaukto nėštumo. Kita vertus, manau, kad yra bendruomenių, kurios dėl įvairių priežasčių nori išlaikyti galią kontroliuoti abortus šalies

lygiu, ir joms turėtų būti leista tai daryti. Šioje srityje turėtų būti taikomas subsidiarumo principas. Nemanau, kad šio klausimo įtraukimas į pranešimą dėl vyrų ir moterų lygybės Europos Sąjungoje yra geriausias sprendimas.

Evelyn Regner (S&D), *raštu.* – (*DE*) Balsavau už pranešimą dėl vyrų ir moterų lygybės Europos Sąjungoje, nes tai neprieštarauja mano esminiam įsitikinimui, kad moterys turi neribojamą teisę į savarankiškumą, visų pirma tiek, kiek tai susiję su jų lytinėmis ir reprodukcinėmis teisėmis, taip pat ir su teise į kontracepciją ir abortą. Šios teisės yra pagrindinė šiuolaikinės Europos Sąjungos visuomenės dalis ir savivoka.

Alf Svensson (PPE), raštu. – (SV) Per vakar vykusį balsavimą balsavau prieš pranešimą dėl moterų ir vyrų lygybės. Pirmiausia dėl to, kad, mano nuomone, daugybė pranešimo nuostatų, pvz., dėl kvotų, prieštarauja subidiarumo principui. Nebalsavau dėl X konstatuojamosios dalies ir 38 punkto dėl moterų teisės į abortą. Mano nuomone, dabartinė formuluotė pažeidžia subsidiarumo principą. Manau, kad tai bendras principas, ir mes ES lygmeniu neturėtume švaistyti savo laiko klausimams, dėl kurių kiekviena valstybė narė turi teisę nuspręsti šalies lygiu. Žinoma, pritariu Švedijos pozicijai šiuo klausimu – būtent, kad sprendimas dėl aborto galiausiai yra moters sprendimas, o ne teisės aktų leidėjų klausimas.

Nuno Teixeira (PPE), raštu. – (PT) Šiuo metu Europos Sąjungą užklupo didžiulė ekonomikos, finansų ir socialinė krizė, daranti rimtą poveikį moterų profesiniam ir šeiminiam gyvenimui. Profesinė segregacija, skirtingas užmokestis ir sunkumai, siekiant suderinti profesinį ir asmeninį gyvenimą, trukdo moteriai visapusiškai dalyvauti darbo rinkoje. Nepaisant pasiektų laimėjimų darbo vietos ir didėjančio atsakingus postus užimančių moterų skaičiaus atžvilgiu, vis dar būtina daugiau žinoti apie vienodą požiūrį į vyrus ir moteris. Turėtume pritarti šiam pranešimui, nes juo mums suteikiama galimybė iš naujo nustatyti gaires dėl vyrų ur moterų nelygybės darbo rinkoje panaikinimo. Tik tada ES galės pasiekti su augimu, užimtumu ir socialine sanglauda susijusius tikslus. Tačiau su "lytinėmis ir reprodukcinėmis teisėmis" susijusių nuostatų įtraukimas į pranešimą, kuriame atsižvelgiama į ekonomikos krizę ir daugiausia kalbama apie šios krizės poveikį moterų darbo sąlygoms bei moterų vietai visuomenei, nėra tinkamas sprendimas. Dėl minėtų priežasčių ir dėl to, kad nebuvo pritarta 38 punkto pakeitimams, kuriems pritariau ir manau, kad jie būtini, balsavau prieš pranešimą dėl vyrų ir moterų lygybės Europos Sąjungoje.

Thomas Ulmer (PPE), *raštu.* – (*DE*) Balsavau prieš pranešimą, nes dėl savo tvirtų įsitikinimų negaliu pritarti neribotai teisei į abortą ir reprodukcinei laisvei. Mano manymu, teisė į gyvybę yra pagrindinė teisė, kuri turi būti visada ginama ir gerbiama. Visiškai pritariu kitoms pranešimo dalims, kuriomis parodoma, kad Europa pažengė į priekį moterų lygybės atžvilgiu. Kitas teigiamas dalykas yra tai, kad daug didesnė svarba suteikiama įsipareigojimams šeimai.

Marina Yannakoudakis (ECR), raštu. – ECR frakcija labiausiai palaiko vyrų ir moterų lygybę, ir visų pirma vienodo užmokesčio bei vienodų galimybių darbo vietoje principą. ECR nusprendė balsuoti už punktus, kuriais pritariama šiai lygybei. ECR frakcija vis dėlto balsavo prieš šią rezoliuciją dėl dviejų konkrečių priežasčių. Pirma, nepritariame jokiems teisės aktams, kuriuose teigiama, kad moterų sveikata, ugdymas ir reprodukcinės teisės yra ne valstybių narių, o ES atsakomybė. Antra, nors ECR frakcija visiškai pritaria, kad būtina įtraukti su motinyste ir tėvyste susijusias nuostatas, nusprendėme susilaikyti nuo balsavimo dėl tokių nuorodų šiame pranešime, nes nepritariame bet kokiai ES lygiu vykdomai šeimos politikai; šalių vyriausybės pačios turi spręsti šiuos klausimus.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Balsavau prieš šią rezoliuciją. Ji labiau atskiria nei suvienija vyrus ir moteris. 36 punkto formuluotėje nėra nieko nekalto: "moterys turi turėti galimybę kontroliuoti savo lytines ir reprodukcines teises, t. y. naudojant kontracepciją ir turint galimybę atlikti abortą". Pranešėjas taip pat reikalauja suteikti moterims nemokamas konsultacijas aborto klausimais. Tačiau aborto klausimas yra tik valstybių narių kompetencijos dalis. Kadangi ši rezoliucija nėra teisiškai privaloma, ji negali būti naudojama spaudimui liberalizuoti abortus. Dar Parlamentas ragina kovoti su lyčių stereotipais, visų pirma vyrų ir moterų atliekamais darbais šeimoje. Rezoliucijoje pabrėžiama ikimokyklinio amžiaus vaikų priežiūros įstaigų, vaikų priežiūros tarnybų ir pagalbos pagyvenusiems žmonėms ir kitiems priklausomiems asmenims tarnybos svarba. Taigi Parlamentas siekia sunaikinti tikrąją šeimą kaip socializacijos kartų solidarumo vietą. Šia rezoliucija nesuteikiama jokia pridėtinė vertė moterims ar vyrams, ar Europos Sąjungai. Gaila, tačiau pagarba kitokiems žmonėms bei vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimas yra tikras socialinis iššūkis.

Artur Zasada (PPE), *raštu.* – (*PL*) Balsavau prieš rezoliuciją. Pranešėjas M. Tarabella neatsižvelgė į nacionalinį aspektą. Moralė yra į teisinę šalies sistemą įtraukta pasaulio modelio dalis. Siekis Lenkijos teisės aktais įtvirtinti neribotą galimybę atlikti abortą yra antgamtiškas, todėl akivaizdu, kad tai sukels pasipriešinimą. Vadovaudamasis savo sąžine ir atsižvelgdamas į Lenkijoje galiojančius teisės aktus, balsavau prieš rezoliuciją.

Taip aiškiai parodžiau, kad, remiantis subsidiarumo principu, vienintelės teisės aktų leidėjos šių jautrių klausimų atžvilgiu yra 27 pavienės valstybės narės.

3

Pasiūlymas dėl rezoliucijos Nr. B7-0069/2010

Luís Paulo Alves (S&D), raštu. – (PT) Apskritai, balsavau už rezoliuciją dėl strateginių ES tikslų penkioliktojoje Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (angl. CITES) šalių konferencijoje. Taip pat rėmiau siūlomas CITES pataisas, kuriomis į konvencijos II priedą įtraukiami melsvieji tunai, atsižvelgiant į rekomendacijas, kurias neseniai patvirtino Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (angl. FAO) specialusis komitetas, pritaręs siūlymui į CITES II priedą įtraukti melsvuosius tunus. Paskelbus šias rekomendacijas, Tarptautinė Atlanto tunų apsaugos komisija (angl. ICCAT) nustatė gerokai, iki 13 500 tonų sumažintą melsvųjų tunų žvejybos normą, o Europos Komisija dar kartą išreiškė susirūpinimą dėl mažėjančių tunų atsargų ir įsipareigojo imtis patikimesnių mokslinių tyrimų.

Suprantu, kad nykstanti biologinė įvairovė yra pasaulinė problema, ir manau, kad apsaugos pasiūlymuose reikėtų skirti dėmesio ir kitiems gyvūnams. Ši konferencija, mano manymu, turi pamatinę reikšmę daugelio rūšių išlikimui ir tvarumui. Galų gale, esu įsitikinęs, kad visiškai uždrausti tarptautinę prekybą tunais (juos įtraukiant į konvencijos I priedą) būtų skubota, nes toks, kol kas konkretesniais faktais nepagrįstas, sprendimas sukeltų šio sektoriaus krizę.

John Attard-Montalto (S&D), raštu. – Balsuodamas dėl rezoliucijos, kurioje nustatomi pagrindiniai ES tikslai, iškelti Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (angl. CITES) šalių konferencijai, nepritariau siūlymui sustabdyti prekybą melsvaisiais tunais. Priėmus tokį sprendimą, Maltos žvejams būtų labai sunku rasti pragyvenimo šaltinių. Dauguma Maltos žvejų neturi galimybės žvejoti kitų rūšių žuvų arba rinktis kitus žvejybos plotus, nes tunai žvejojami tradiciniu būdu. Be to, manau, kad melsvasis tunas neatitinka tinkamumo įtraukti į CITES sąrašus kriterijų.

Liam Aylward (ALDE), *raštu.* – (*GA*) Balsuodamas pritariau pasiūlymui dėl CITES konvencijai skirtos rezoliucijos. Gyvūnų ir augalų rūšys nyksta tūkstantį kartų greičiau nei natūraliomis sąlygomis. Žmonių veikla spartina šį vyksmą ir kelia pavojų biologinei įvairovei. CITES yra svarbiausia priemonė tarptautiniu mastu šalinti pagrindinius veiksnius, keliančius grėsmę biologinei įvairovei, kovoti su neteisėta prekyba ir priimti tinkamą prekybos laukiniais augalais ir gyvūnais reglamentą.

Pritariu tiems, kurie pageidauja didesnio tarptautinių teisėsaugos institucijų indėlio siekiant sustabdyti nusikaltimus prieš laukinę augmeniją bei gyvūniją ir valdyti pavojus, kuriuos gali kelti elektroninė prekyba. Šiuo atžvilgiu taip pat remiu rekomendaciją stiprinti su aplinkosauga susijusių nusikaltimų skyrių.

Raginčiau atkreipti dėmesį į CITES konvencija grindžiamų priemonių poveikį skurdžių kaimo bendruomenių ir iš prekybos tam tikrų rūšių augalais ar gyvūnais pragyvenančių žmonių užimtumui. Turime pagelbėti tokioms šalims taikyti CITES sąrašą, kad galėtume ir toliau bendradarbiauti su tais, kuriems laukinė gamta yra pragyvenimo šaltinis.

Christine De Veyrac (PPE), raštu. – (FR) Europos Parlamentas ragina visiškai uždrausti tarptautinę prekybą melsvaisiais tunais. Išrinkta atstovauti prie Viduržemio jūros įlankos plytinčiam Seto miestui, nepritariau šiai priemonei, nes nei mokslininkai, nei, beje, gamtininkų asociacijos kol kas neturi bendros nuomonės apie šį draudimą. Jei kovo mėnesį Dohoje vyksiančioje tarptautinėje konferencijoje vis dėl to būtų nuspręsta tokį kraštutinį draudimą patvirtinti, raginčiau Europos Komisiją nekliudyti valstybėms narėms sumokėti kompensaciją žvejams, jei tokios išmokos būtų paprašyta. Pastaraisiais metais žvejai rodė dideles pastangas laikytis vis griežtesnių žvejybos kvotų, modernizuoti laivyną ir t. t. Nederėtų jų versti ateityje keisti profesiją nesuteikus tvirtos finansinės paramos.

Edite Estrela (S&D), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už rezoliuciją "Pagrindiniai tikslai CITES šalių konferencijai", nes būtina, kad netrukus vyksianti Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos šalių konferencija padėtų stiprinti biologinės įvairovės apsaugą. Biologinė įvairovė turi lemtingą reikšmę žmonijos gerovei ir išlikimui. Turime kelti aukštus tikslus ir reikalauti, kad visos nykstančios rūšys būtų saugomos.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija (angl. CITES) yra svarbiausias galiojantis pasaulinis susitarimas dėl laukinių augalų ir gyvūnų rūšių apsaugos. Šia konvencija siekiama užkirsti kelią besaikiam šių rūšių naudojimui tarptautinės prekybos tikslais. Taigi

nepaprastai svarbu, kad Europos Sąjunga kovo mėnesį konstruktyviai dalyvautų penkioliktojoje CITES šalių konferencijoje.

Suprantu, kad, siekiant išlaikyti planetos biologinę įvairovę ir ekologinę pusiausvyrą, svarbu apsaugoti nykstančias rūšis, ir pripažįstu, kad tvarus vystymasis įmanomas tik saikingai naudojant gamtos išteklius ir leidžiant plėtoti vystymuisi būtiną veiklą.

Taigi, svarstant CITES priedų pataisas, pripažįstu būtinybę tinkamai rūpintis nykstančių laukinių rūšių apsauga, bet kartu neužmiršti veiklos, kuri lemia ekonominį ir socialinį daugelio bendruomenių gyvybingumą, ir nekelti tokiai veiklai pavojaus.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija (angl. CITES) yra svarbi priemonė, padedanti tausoti nykstančias augalų ir gyvūnų rūšis, visų pirma tas, kuriomis domimasi komerciniais sumetimais, kurias reikia saugoti ir gausinti. Suprantame, jog svarbu apsispręsti dėl konvencijos, taip pat jos priedų, pakeitimų, nes šie sprendimai mums padeda pripažinti neabejotinus rūšių apsaugos statuso pasikeitimus ir tinkamai į juos atsižvelgti. Tokiems pasikeitimams įrodyti būtini patvirtinti duomenys ir moksliškai pagrįstos nuomonės. Atsižvelgdami į turimus duomenis, laikomės nuomonės, kad siūlymas į CITES I priedą įtraukti melsvąjį tuną (Thunnus thynnus) nėra pagrįstas. Vertėtų atsiminti, kad per paskutinį, 2009 m. lapkričio mėn. vykusį, Tarptautinės Atlanto tunų apsaugos komisijos (angl. ICCAT) susitikimą ekspertai išreiškė nuomonę, kad šios rūšies žuvų sužvejojama per daug, tačiau visiškai uždrausti jų žvejybą nesiūlė. Ekspertams rekomendavus stipriai apriboti žvejybą, leistina jos apimtis sumažinta iki 8 000–15 000 tonų ir nustatyta 13 500 tonų žvejybos norma. Atsižvelgdami į tokias aplinkybes manome, kad vertėtų sulaukti vertinimų ir rekomendacijų, kurias pateiks 2010 m. padėtį atidžiai stebintys ekspertai.

Françoise Grossetête (PPE), *raštu.* – (*FR*) Balsavau už šią rezoliuciją. Vienas joje keliamų tikslų – apsaugoti melsvuosius tunus, turinčius pamatinę reikšmę jūros aplinkos biologinės įvairovės pusiausvyrai.

Tarptautinės prekybos melsvaisiais tunais draudimas padės išsaugoti atsargas šios rūšies žuvų, galinčių išnykti dėl pernelyg didelio žvejybos masto.

Vis dėlto Europai teks gerai išnagrinėti trečiosiose šalyse taikomas priemones, kitaip vargu ar galėsime Europos žvejams paaiškinti, kad Japonijos, Libijos ar Tuniso žvejai visai teisėtai žvejoja mūsų melsvojo tuno atsargas.

Taip pat turėsime tartis dėl galimybės sukurti išskirtinę ekonominę erdvę, kurioje būtų sudarytos sąlygos plėtoti smulkiąją žvejybą, nekeliančią pavojaus melsvųjų tunų atsargoms.

Sylvie Guillaume (S&D), *raštu.* – (*FR*) Balsavau už prekybos melsvaisiais tunais draudimą ir su juo susijusį raginimą suteikti kompensaciją tunų žvejybos pramonei, kaip nustatyta iš dalies patvirtintoje rezoliucijos pataisoje, kurią buvau pasirašiusi ir aš. Taigi melsvieji tunai turėtų būti įtraukti į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (angl. CITES) I priedą, taikant bendrąją leidžiančią nukrypti nuostatą vidaus prekybai, kad smulkusis pakrančių žvejybos verslas išliktų, o neteisėta žvejyba būtų griežčiau kontroliuojama. Mėgindami išsaugoti šią nykstančią rūšį, kurios atsargos per pastarąjį dešimtmetį sumažėjo 60 proc., turėtume kartu rūpintis galimybe suteikti tvirtą paramą žvejams ir laivų savininkams, patirsiantiems neigiamus šios priemonės padarinius. Tai tiesiog būtina.

Danuta Jazłowiecka (PPE), *raštu*. – Balsavau už pasiūlymą įtraukti melsvuosius tunus į CITES I priedą, nes dauguma Maisto ir žemės ūkio organizacijos specialiojo komiteto patariamosios ekspertų grupės narių išreiškė nuomonę, kad, remiantis turimais duomenimis, pasiūlymas šią rūšį įtraukti į I priedą yra pagrįstas. Melsvųjų tunų populiacija labai sumažėjo, ši rūšis žvejojama per dideliais kiekiais, jai kelia pavojų pernelyg intensyvus naudojimas tarptautinės prekybos tikslais. Taigi melsvasis tunas atitinka tinkamumo įtraukti į CITES I priedą kriterijus.

Oriol Junqueras Vies (Verts/ALE), *raštu.* – (*ES*) Kadangi dabartinė šiaurės melsvųjų tunų apsaugos būklė yra netvari, jų išlikimą užtikrintume tik sumažinę žvejybos kvotas. Vertėtų pridurti, kad šios kvotos visada buvo didesnės už mokslininkų bendruomenės rekomenduojamas normas. Sprendimas įtraukti melsvuosius tunus į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (angl. CITES) I priedą ir vėliau uždrausti tarptautinę prekybą šios rūšies žuvimi yra patikimiausia priemonė šiai populiacijai atkurti. Vis dėlto vertėtų pabrėžti, kad kai kurių žvejybos pramonės sektorių veikla buvo plėtojama atsakingai, laikantis žvejybos kvotų ir taikantis prie visų pastaraisiais metais nustatytų reikalavimų. Dėl šios priežasties balsavau, kad, įtraukiant melsvuosius tunus į CITES I priedą, būtų laikomasi šių, galų gale patvirtintų, sąlygų:

LT

priimti Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 pataisą, skirtą įtvirtinti vidaus prekybai taikomą bendrąją leidžiančią nukrypti nuostatą, užtikrinti Europos Sąjungos finansinę paramą laivų savininkams, kuriems sprendimas įtraukti melsvuosius tunus į CITES I priedą turės neigiamų padarinių, ir griežtinti kontrolę bei bausmes kovojant su neteisėta, nereglamentuojama žvejyba. Taip pat pritariau siūlymui, remiantis nepriklausoma mokslo atstovų ataskaita, sprendimą įtraukti melsvuosius tunus į CITES I priedą atidėti 18-ai mėnesių. Šis pasiūlymas nebuvo patvirtintas.

Erminia Mazzoni (PPE), raštu. – (IT) Šiandien, 2010 m. vasario 10 d., Europos Parlamento nariai buvo raginami išreikšti savo požiūrį į strateginius ES tikslus penkioliktajame Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (angl. CITES) šalių konferencijos susitikime, vyksiančiame 2010 m. kovo 13–25 d. Dohoje, Katare. Nors Europos Parlamentui tenka tik patariamasis vaidmuo, maniau, jog būtina pasirašyti ir balsuoti dėl konvencijos pataisos, kuria siekiama iš konvencijos II priedo pašalinti raudonuosius koralus, nes, to nepadarius, būtų stipriai slopinama raudonųjų koralų, kaip nykstančios rūšies, žvejyba ir prekyba. Sprendimas palikti *Corallium spp* II priedo sąraše iš tikrųjų atrodo perdėtai atsargus ir stokojantis mokslinio pagrįstumo. Be to, galimos ekonominės ir socialinės tokio sprendimo pasekmės Italijos ekonomikai, visų pirma kai kuriems Pietų Italijos regionams, man sukėlė didelį rūpestį ir paskatino balsuoti už šią konvencijos pataisą. Laikausi nuomonės, kad būtų tikslingiau mūsų šalyje veikiančioms šio sektoriaus įmonėms skirti laiko gamybai pertvarkyti, kad jos ir toliau galėtų konkuruoti rinkoje.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *raštu.* – (*FR*) Mėlyniesiems tunams kilo pavojus išnykti dėl nevykusiai kontroliuojamos pernelyg intensyvios žvejybos. Atrodo, kad prekybą šios rūšies žuvimis neišvengiamai teks uždrausti, turint tikslą apsaugoti pačią rūšį. Suprasdami šią problemą, daugelis žvejų, ypač Prancūzijoje, daugelį metų kaip įmanydami rūpinosi, kad jų laivai atitiktų normas, ir stengėsi laikytis žvejybos kvotų, nustatytų siekiant užtikrinti melsvųjų tunų išlikimą. Žvejai, jau patyrę skaudžias krizės pasekmes, labiausiai nukentės nuo šios priemonės, kurios būtinumą lemia neteisėta žvejyba ir slapti prekybos tinklai. Nelestina, kad žvejams tektų vieniems kovoti su šiais sunkumais.

Negalime jų prašyti aukotis dėl planetos gerovės, kai Kopenhagos konferencija parodė, kad pasaulio galingieji vengia ryžtingiau spręsti problemą. Taigi reikėtų laikytis Jungtinių Tautų Organizacijos nustatyto bendros atsakomybės už aplinkosaugos problemas principo ir atlyginti žvejų pastangas, skiriant jiems finansinę Europos Sąjungos paramą. Be to, Prancūzijai Viduržemio regione sukūrus išskirtinę ekonominę erdvę, atsivertų galimybė užtikrinti išteklių apsaugą ir išlaikyti smulkiąją žvejybą, nekeliančią grėsmės ekologinei pusiausvyrai.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – *(PT)* Penkioliktojoje Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) šalių konferencijoje Europos Sąjungai būtina turėti aiškiai apibrėžtus nykstančių rūšių apsaugos tikslus. CITES konvencija turi lemtingą reikšmę laukinių rūšių apsaugai ir yra skirta užkirsti kelią pernelyg intensyviam laukinės faunos ir floros rūšių naudojimui užsienio prekybos tikslais.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Balsuodamas dėl Rezoliucijos Nr. B7-0069/2010 dėl išankstinių ES strateginių tikslų 2010 m. kovo 13–25 d. Dohoje (Kataras) vyksiančiame penkioliktajame Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) šalių konferencijos susitikime, susilaikiau, nes manau, kad šiaurės melsvojo tuno nereikia įtraukti į CITES I priedą. Toks sprendimas sunaikintų tradicinius, tausius žvejybos būdus, nors iš tikrųjų melsvųjų tunų atsargos nyksta dėl žvejybos gaubiamaisiais tinklais. Raginu pripažinti kiekvieno žvejybos būdo įtaką keliančiai nerimą melsvųjų tunų populiacijos būklei, sąžiningiau perskirstyti kvotas ir sugriežtinti priemones.

Taigi tradicinius žvejybos būdus reikėtų skatinti, nes tūkstančiams žmonių jie padeda pragyventi ir yra gerokai atrankesni. Būkime sąžiningi: pramoninė žvejyba smarkiai skiriasi nuo tradicinių žvejybos būdų. Mano manymu, saugoti melsvuosius būtina, tačiau kartu reikia išlaikyti pusiausvyrą, kuri padėtų užtikrinti rūšies testinumą nekeliant grėsmės tokiems Viduržemio regione taikomiems žvejybos būdams, kaip almadraba.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) Šios rezoliucijos dėl CITES, tarptautinės prekybos nykstančiomis rūšimis konvencijos pamatinis tikslas – pasiekti Europos konsensusą dėl melsvųjų tunų prekybos draudimo. Susidūrę su didžiuliu žvejų priešiškumu šiam draudimui, mokslo ir aplinkosaugos sričių ekspertai skelbia pavojų: toliau mažėdama dabartiniu greičiu, melsvųjų tunų populiacija per trejus metus gali visai išnykti, nors pastaraisiais metais ir imamasi drastiškų priemonių jiems apsaugoti. Italija jau žengė atitinkamą žingsnį, paskelbdama prekybos moratoriumą nuo 2010 m. Prancūzija taip pat ėmėsi veikti, tik daug neapibrėžčiau, kalbėdama apie 18 mėnesių laikotarpį "išteklių būklei įvertinti". Ispanijoje ir Maltoje kol kas gėdingai tylima. Tačiau veikti reikia neatidėliotinai ir kraštutinėmis priemonėmis, nes tik taip galėtume atkurti melsvųjų tunų išteklius. Be to, tai vienintelis būdas apsaugoti žvejų pragyvenimo šaltinį vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais.

Šia rezoliucija nesiūloma visiškai uždrausti prekybą melsvaisiais tunais ar leisti šiai žuviai visiškai dingti nuo mūsų stalo. Smulkioji žvejyba bei sportinė žūklė ir toliau bus leidžiama. Siekiant apsaugoti šią rūšį, pakaktų priemonės tarptautinei prekybai uždrausti, nes 80 proc. melsvųjų tunų sužvejojama Viduržemio jūroje ir tiesiogiai eksportuojama į Japoniją.

88

LT

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Aš balsavau "už", nors laikausi nuomonės, kad pradinis, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto parengtas, tekstas buvo geresnis, visų pirma vieta, kurioje atkreipiamas dėmesys į melsvąjį tuną. Vis dėlto svarbiausia Tarybai ir Komisijai perduoti Europos Parlamento žinią, kad mes pritariame pasiūlymui įtraukti šiaurės melsvuosius tunus į CITES konvencijos I priedą. Mano nuomone, trijų plenariniame posėdyje suformuluotų sąlygų į rezoliuciją nevertėjo įtraukti, tačiau labai pritariau siūlomai pataisai dėl paramos žalą patirsiančioms žvejų bendruomenėms.

Taip pat remiame Komisijos ir valstybių narių siekį perkelti baltuosius lokius iš CITES II priedo į CITES I priedą.

Komisijai ir valstybėms narėms keliame vieną labai svarbią sąlygą: atmesti Tanzanijos ir Zambijos pasiūlymus perkelti Afrikos dramblius iš CITES I priedo į CITES II priedą, kad šiais gyvūnais būtų galima prekiauti. Parlamentas taip pat ragina atmesti visus pasiūlymus perkelti Afrikos dramblius į mažiau saugomų rūšių priedą, bent jau kol bus įvertinta, kokį poveikį turėjo 2008 m. lapkričio mėn. sprendimas leisti išimtiniu atveju parduoti Botsvanos, Namibijos, Pietų Afrikos ir Zimbabvės dramblio kaulo atsargas, nes visoje Afrikoje aptinkama vis daugiau neteisėtos ir organizuotos prekybos įrodymų.

Dominique Vlasto (PPE), raštu. – (FR) Moksliniai pranešimai apie dabartinę melsvųjų tunų išteklių būklę kelia didžiulį susirūpinimą: nekontroliuojama pramoninio masto žvejyba labai sumažino šios rūšies žuvų atsargas. Pramoninė bei tarptautinė žvejyba kelia grėsmę ir tradicinei pakrančių žvejybai Viduržemio jūroje. Siekiant išvengti ekologinės katastrofos, kurią būtų dvigubai sunkiau pakelti dėl žvejybos sektorių ištikusios ekonomikos krizės, reikia skubiai pasitelkti politinę priemonę, skirtą tarptautiniu mastu uždrausti pramoninę melsvųjų tunų žvejybą. Raginu suderinti dvi pagrindines užduotis: veiksmingą melsvųjų tunų apsaugą, rūpinantis šios rūšies išlikimu ir galimybe vėliau grąžinti ją į rinką, ir paramą pakrančių žvejyba besiverčiantiems Europos žmonėms, kuriems šis verslas yra esminis pragyvenimo šaltinis. Būtent dėl to pritariu pasiūlymui įtraukti melsvuosius tunus į CITES I priedą, kad šios žuvys būtų saugomos nuo besaikio naudojimo ir išnykimo, laikantis trijų sąlygų: nuolatos atliekant mokslinius tyrimus, teikiančius tikslių žinių apie šios rūšies biologinių išteklių būklę, teikiant ekonominę ir socialinę paramą Europos žvejybos sektoriaus dalyviams ir, svarbiausia, taikant leidžiančią nukrypti nuostatą melsvųjų tunų vidaus prekybai. Ši nuostata padėtų remti smulkiosios pramonės šakas ir išsaugoti tradicinį Viduržemio regiono verslą, smulkiąją pakrančių žvejybą.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (FR) Vašingtono konvencija dėl nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos, sutrumpintai vadinama CITES, yra tarptautinis tarpvalstybinis susitarimas. Šį dokumentą pasirašė visos ES valstybės narės. Juo siekiama užtikrinti, kad tarptautinė prekyba nykstančių rūšių augalais ir gyvūnais nekeltų pavojaus pačių rūšių, kurioms tie augalai ar gyvūnai priklauso, išlikimui. Apskaičiuota, kad tarptautinės prekybos nykstančiomis rūšimis metinis pelnas siekia milijardus dolerių, šio verslo tikslais naudojama šimtai milijonų augalų ir gyvūnų pavyzdžių. Deja, Europos Sąjunga yra viena pagrindinių rinkų, kuriose neteisėtai prekiaujama laukinių rūšių augalais ir gyvūnais. Tvariai prekybai užtikrinti skirtas galiojantis susitarimas yra būtinas, siekiant išsaugoti laukines rūšis būsimoms kartoms. Europos Sąjungos valstybėse narėse galiojantys nacionalinės teisės aktai skiriasi. Todėl, siekiant tinkamiau rūpintis laukinių rūšių apsauga, būtina veiksmingiau derinti valstybių narių ir ES institucijų pastangas užtikrinti, kad prekybą laukinėmis rūšimis reglamentuojantys ES teisės aktai būtų įgyvendinami. Be to, Europos Sąjungai teks ryžtingai išreikšti savo poziciją kitų CITES konvencijos šalių akivaizdoje. Štai kodėl balsavau už šią rezoliuciją.

ENPasiūlymas dėl rezoliucijos Nr. B7-0067/2010

Elena Băsescu (PPE), *raštu.* – (*RO*) Balsavau, kad 2009 m. Kroatijos pažangos ataskaita būtų patvirtinta. Tai objektyvi ataskaita, kurioje aprašoma Kroatijos pažanga siekiant laikytis stojimo į Europos Sąjungą kriterijų. Po beveik dešimties mėnesių išsivadavus iš aklavietės, 2009 m. spalio mėn. stojimo derybos buvo atnaujintos. Kroatija turi toliau vykdyti reformas ir priimti Europos Sąjungos teisės sistemą atitinkančius teisės aktus, kad sėkmingai užbaigtų derybas iki šių metų pabaigos. Ataskaitoje taip pat įvardijamos kelios problemos, trukdančios Kroatijai integruotis į Europos Sąjungą. Europos Parlamentas ragina Kroatijos valdžios institucijas nugalėti šias kliūtis ir dėti daugiau pastangų, kad būtų išspręsti visi ginčai dėl sienų su kaimyninėmis valstybėmis. Europos Parlamento plenariniame posėdyje patvirtintoje ataskaitoje yra ir mano pasiūlytos

pataisos. Jose Kroatija raginama toliau puoselėti kultūrų įvairovę. Vienoje iš pataisų nurodoma būtinybė remti Kroatijos pastangas plėtoti tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektus, kuriais siekiama prisidėti prie socialinės, ekonominės ir teritorinės sanglaudos ir kelti žmonių, gyvenančių pasienio regionuose, gyvenimo lygį.

Philip Claeys (NI), raštu. – (NL) Nejaugi šios kadencijos parlamentarai dar nepasimokė iš ankstesnių savo klaidų? Bulgarijos ir Rumunijos pažangos ataskaitose taip pat ne kartą buvo pažymima, kad šiose valstybėse klesti korupcija ir kad policija bei teisminės institucijos visiškai nepajėgios su ja kovoti. Nepaisant tokių aplinkybių, šių valstybių narystei buvo pritarta ir visi matome tokio sprendimo padarinius. Narystė Europos Sąjungoje ir su ja susiję didžiuliai paramos lėšų srautai sudarė dar palankesnes sąlygas ir taip gyvuojančiai korupcijai.

Nesu prieš, kad Kroatija taptų ES nare, bet tada ir tik tada, kai ji bus tam pasirengusi ir kai jos visuomenė gebės kovoti su korupcija. Kroatijai įstojus į Europos Sąjungą (bet aš, kaip supratote, nemanau, kad verta labai skubėti), plėtros procesą būtina sustabdyti. Šioje ataskaitoje numatytą visų Vakarų Balkanų šalių narystę manau esant nepriimtiną.

Mário David (PPE), *raštu.* – (*PT*) Demokratijos įgyvendinimas – ilgai trunkantis vyksmas, kuriam būtinas stiprus valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės įsipareigojimas. Tai kliūčių ir sunkumų kupinas kelias – mes, portugalai, tai puikiai žinome. Šiuo atveju demokratija kuriama iširus valstybei, kuri, nepaisant federacinės santvarkos, buvo labai centralizuota ir diktatoriškai valdoma, ir kurioje, tokiam režimui žlugus, kilo šiurpus karas, ilgai neišdilsiantis iš būsimų kartų atminties, todėl turėtume nepaprastai džiaugtis galimybe balsuoti už šią rezoliuciją, kurioje mums nešama geroji žinia apie Kroatijos pažangą. Tačiau žinau, kad šiai šaliai dar daug ką reikės nuveikti, ir suprantu, kad be laisvos, nešališkos teisingumo sistemos neįmanoma įtvirtinti nei teisinės valstybės, nei pagarbos žmogaus teisėms, nes užsienio investicijos ar pažanga šiuo atveju neturi reikšmės.

Ši tiesa taikytina ir Kroatijai, ir be kuriai kitai potencialiai kandidatei. Taip pat suprantu, kad Kroatijos rengimosi narystei tempas priklauso nuo pačios kandidatės, nes narystės Europos Sąjungoje kriterijai yra aiškūs ir gerai žinomi. Neabejoju, kad Kroatija gali įgyvendinti savo siekius. Tikimės, kad stojimo derybas įmanoma baigti per šiuos metus ir, savo ruožtu, esame pasirengę Kroatijai teikti besąlygišką paramą.

Edite Estrela (S&D), *raštu.* – (*PT*) Pritariau pasiūlymui priimti rezoliuciją dėl 2009 m. Kroatijos pažangos ataskaitos, nes tikiu, kad Zagrebui pasiseks įvykdyti savo uždavinius ir baigti derybas dėl valstybės stojimo į Europos Sąjungą 2010 m. Turint tokį tikslą, būtina ryžtingai tęsti su įvairiomis Bendrijos teisyno sritimis susijusias reformas, taip pat bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Kroatija padarė puikią pažangą daugelyje sričių. Tokie pasiekimai rodo, kad šią valstybę galima laikyti ne tik patikima Europos Sąjungos partnere, bet ir stipria kandidate į ES nares. Nors per kruviną konfliktą, kuris kilo subyrėjus buvusiajai Jugoslavijai, šalį nualino tragiški žmonių likimai ir visiškas materialinis nuosmukis, Kroatijos pastangos atkurti valstybę ir nuosekliai įgyvendinamas siekis susivienyti su Europos Sąjunga daro didžiulį įspūdį.

Kroatijai dar reikės daug ką nuveikti, pirmiausia pavieniuose sektoriuose, tačiau jos laimėjimai aiškiai rodo, kad ši šalis verta vietos tarp valstybių narių. Tikiuosi, jos narystės Europos Sąjungoje ilgai laukti nereikės.

Viliuosi, kad galimą Kroatijos stojimą į Europos Sąjungą Balkanų valstybės sutiks kaip vilties ženklą ir kad kitos šio regiono šalys, visų pirma Serbija, pripažins nacionalinius bei tarptautinius bendrystės su Europos Sąjunga pranašumus.

Taip pat tikiuosi, kad trukdančius pažangai sienų su Slovėnija klausimus pavyks skubiai išspręsti ir kad narystei bus galima rengtis labai rimtai, kruopščiai ir geranoriškai.

Lívia Járóka (PPE), *raštu*. – Raginčiau atkreipti dėmesį į vieną dažniausiai nesureikšminamą šalių kandidačių pažangos aspektą – romų padėtį. Žinant, kaip svarbu įtvirtinti kovos su diskriminavimu teisinę sistemą, Europos Sąjungoje iki 2004 m. buvo įgyvendinta rimtų patobulinimų, sugriežtinus naujoms valstybėms narėms taikomas stojimo sąlygas. Pažangos ataskaitose trijų šalių pasiekimai šioje srityje vertinami gana kritiškai, tačiau matyti, kad Kroatijai vienintelei pavyko šį tą daugiau pasiekti kuriant socialinei romų įtraukčiai palankias sąlygas, ir tai mane džiugina.

Šalys kandidatės jau dabar turi dalyvauti Europos lygmeniu rūpinantis romų integracija, nes stojimo derybos teikia nepakartojamą galimybę paskatinti esmines permainas, susijusias su valdžios institucijų požiūriu į iniciatyvą suteikti romų tautybės žmonėms lygias galimybes įsidarbinti, šviestis, susirasti būstą, naudotis

sveikatos priežiūros paslaugomis, taip pat skatinti politinį jų aktyvumą ir pilietinį romų judėjimą. Visos Europos šalys – dabartinės ir būsimos Europos Sąjungos narės – turi prisidėti prie bendrų pastangų įveikti didžiausios Europoje tautinės mažumos istorinę ir socialinę atskirtį ir laikytis Bendrijos veiksmų plano, kuris teikia reikiamus teisinius svertus, padedančius užtikrinti, kad veiklos dalyviai laikytųsi prisiimtų įsipareigojimų.

Monica Luisa Macovei (PPE), *raštu.* –Balsavau už pataisą Nr. 6, nes sutinku, kad Kroatijos vyriausybei būtina imtis papildomų priemonių, siekiant švelninti išankstinį nusistatymą ir kovoti su visų rūšių diskriminacija, įskaitant diskriminavimą dėl seksualinės orientacijos (diskriminavimas dėl seksualinės orientacijos – viena diskriminacijos rūšių, draudžiamų ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje)

Mano požiūris į diskriminavimą dėl seksualinės orientacijos, taip pat į visų kitų mažumų diskriminavimą atitinka ES teisės aktus, tarptautinę žmogaus teisių teisę, daugelio mano rinkėjų Rumunijoje nuostatas ir mano pačios įsitikinimus.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Nepritardamas pasiūlymui dėl šios ataskaitos, nesu nusistatęs prieš pačią Kroatiją. Kroatijos žmonės niekuo nenusipelnė būti atstumti. Tačiau tikrai smerkiu ir valstybėms narėms, ir šalims kandidatėms primetamą Europos liberalų diktatą. Ekonominiai Kopenhagos kriterijai, kuriais remiantis keliamas reikalavimas liberalizuoti rinkas, kelia grėsmę su socialine apsauga susijusioms šalių kandidačių teisėms. Naujų valstybių narystei pritarsiu tik tada, kai Europos Sąjunga ims rūpintis regionų integracija – visų savo piliečių gerovei, o ne joje šiandien viešpataujančio kapitalo naudai – ir sukurs tokios integracijos sistemą, nes patys piliečiai šiuo atžvilgiu nieko padaryti negali.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Nors devynis mėnesius derybos nepajudėjo iš aklavietės ginčijantis dėl sienos su Slovėnija, Kroatija dėjo daug pastangų siekdama narystės Europos Sąjungoje. Pagal politinius, ekonominius ir regionų bendradarbiavimo kriterijus ji parodė puikiai gebanti laikytis nustatytų sąlygų. Nors šis sunkus plėtros etapas dar ilgokai truks, džiaugiuosi Kroatijos pažanga siekiant narystės, juolab kad tokia pažanga yra ir priemonė Balkanų regionui taikinti.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Neabejotina, kad, palyginti su kitomis šalimis kandidatėmis, didžiausią pažangą iki šiol darė Kroatija. Taigi būtų sąžininga paspartinti derybų procesą, kad šiais metais jį būtų galima užbaigti. Žinoma, šiuo atžvilgiu svarbiausia, kad būtų įgyvendinamas Bendrijos teisynas. Ši ataskaita rodo, kad Kroatija siekia užsibrėžtų tikslų. Štai kodėl balsavau už tai, kad dokumentas būtų patvirtintas.

Franz Obermayr (NI), *raštu.* – (*DE*) Kroatija daugeliu atžvilgių padarė stiprią pažangą vidaus ir užsienio politikos srityse. Dėl to balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos ir pritariu tam, kad neilgai trukus Kroatijai būtų suteikta narystė Europos Sąjungoje.

Czesław Adam Siekierski (PPE), raštu. – (PL) Priėmėme reikšmingą rezoliuciją, kurioje pateikiamas stojimo derybų su Kroatija įvertinimas. Ši rezoliucija svarbi dėl to, kad parodo, kokiomis priemonėmis reikėtų spartinti derybų procesą, kad visus formalumus būtų galima užbaigti per 2010 m. Kroatijos valdžios institucijos turėtų dėmesingai rūpintis, kad visuomenė būtų geriau informuojama apie narystės Europos Sąjungoje teikiamą naudą. Kroatijos dalyvavimas bendrojoje Europos rinkoje sudarys sąlygas prekybos mainų plėtotei, pritrauks investicijų ir skatins bendrą ekonomikos augimą.

Šiuo atžvilgiu svarbi ir Kroatijos ekonomikai modernizuoti, jos infrastruktūrai kurti ir žemės ūkiui pertvarkyti skirta ES fondų parama. Čia galima pateikti daugybę pavyzdžių, rodančių, kokią naudą tokia parama davė dviem ankstesniais plėtros etapais į ES įstojusioms valstybėms. Jau pats buvimas suvienytoje Europoje yra reikšmingas. Kuo greičiau reikėtų išjudinti derybas žvejybos, aplinkos, taip pat bendros užsienio ir saugumo politikos srityse.

Tikiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė ir Komisija šiuo atžvilgiu imsis specialių priemonių. Iki šiol aiškinome, kad tolesnė ES plėtra įmanoma tik patvirtinus Lisabonos sutartį. Dabar ši sutartis jau galioja, taigi turėtume paspartinti derybas dėl Kroatijos narystės ir kartu rengtis ES plėtros etapui, skirtam kitų Balkanų valstybių narystei. Tokie veiksmai labai svarbūs siekiant stabilizuoti padėtį šiame regione.

Thomas Ulmer (PPE), *raštu.* – (*DE*) Balsuodamas dėl Kroatijos pažangos ataskaitos susilaikiau, nes ataskaitoje siūloma skuba, siekiant parengti Kroatiją stojimui pirmąjį 2010 m. pusmetį, mano nuomone, nereikalinga. Skubėti visai nebūtina ir tokio proceso atveju neleistina.

Anna Záborská (PPE), *raštu.* – (*FR*) Rezoliucija dėl Kroatijos yra politinė rezoliucija, neturinti privalomosios galios. Balsavau už ją, nes Kroatija turėtų netrukus tapti valstybe nare. Jei ne Balkanų karas, ji būtų įstojusi 2004 m. Per plenarinį posėdį buvo pasiūlyta į dokumentą įtraukti 21 pastraipą dėl "LGBT (lesbiečių, gėjų,

biseksualų ir transseksualų) mažumų". Ši pastraipa ir prieštaringa, ir beprasmė, todėl balsavau prieš ją. Kroatija yra pasirašiusi ir Jungtinių Tautų Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, ir Europos Tarybos Europos žmogaus teisių konvenciją. Taigi nėra pagrindo įtarinėti, kad ši valstybė priešiška LGBT mažumoms. Nors ir daromas simbolinis spaudimas, Kroatija išlaiko visokeriopą nacionalinę kompetenciją su nediskriminavimu susijusiose srityse. Štai kodėl raginau Kroatijos šeimų bendrijas, su kuriomis bendravau neseniai lankydamasi jų šalyje, tęsti šį šaunų darbą dėl bendros savo tautos gerovės ir visiems geresnės ateities Europoje. Nereikėtų reikalauti, kad, rengdamosi prisiimti iš narystės ES kylančius įsipareigojimus ir perimdamos Bendrijos teisyną, būsimos valstybės narės atsižadėtų tradicinės tautinės savo kultūros.

Pasiūlymas dėl rezolicijos Nr. B7-0065/2010

Elena Băsescu (PPE), raštu. – (RO) Balsavau, kad rezoliucija dėl 2009 m. Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažangos ataskaitos būtų priimta, nes manau, kad tai svarbi ataskaita, turėsianti teigiamą reikšmę šios šalies stojimo procesui. Numatomas stojimas į Europos Sąjungą yra pagrindinis veiksnys, kuriuo užtikrinamas Vakarų Balkanuose, taip pat Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje vykstančio reformų proceso stabilumas ir tęstinumas. Ataskaitoje pažymima, kad ši valstybė daro pažangą priimdama integruojantis į Europos Sąjungą būtinus teisės aktus. Mano nuomone, per tolesnį laikotarpį Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos valdžios institucijos turi skirti ypatingą dėmesį patvirtintų teisės normų įgyvendinimui. Be to, reikia stengtis tobulinti įvairių etninių grupių tarpusavio santykius ir dialogą su kaimyninėmis šalimis. Taip pat būtina suderinti aplinkosaugos teisės aktus. Į šiandien patvirtintą ataskaitą įtrauktos ir mano pasiūlytos pataisos, kuriose patariama tobulinti ES skiriamų pasirengimo narystei pagalbos lėšų valdymą ir remti pastangas įgyvendinti stojant į ES būtinas reformas.

Göran Färm, Anna Hedh, Olle Ludvigsson, Marita Ulvskog and Åsa Westlund (S&D), raštu. – (SV) Mes, Švedijos socialdemokratai, balsavome prieš pataisą Nr. 4, kaip tam tikrą kompromiso išraišką. Labiau norėjome parodyti, kad iš esmės pritariame sprendimui remti Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos narystę, nei dar kartą pabrėžti nemaną, kad šios valstybės nesutarimai su kaimynėmis turėtų menkinti jos galimybes įstoti į Europos Sąjungą.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija yra pavyzdys, gerai atspindintis Balkanų regionui būdingą, ne visada taikų ir darnų, interesų ir etnosų margumyną.

Visi pagrindiniai politikos dalyviai sutinka, kad perspektyviausia šios šalies vystymosi kryptis – judėti Europos link, tačiau šalies narystei kliudo daugybė veiksnių.

Vieni iš jų yra materialinio pobūdžio, kiti daugiau istoriniai ar politiniai. Pastarieji veiksniai, tarp jų ir tikrasis naujosios valstybės pavadinimas, lemia įtemptus santykius su kaimyninėmis šalimis, pirmiausia su Graikija, todėl reikia atkakliai, bendromis jėgomis siekti šią įtampą panaikinti.

Stabilizuoti teisinę valstybę, reguliariai surengti laisvus sąžiningus rinkimus ir visais atžvilgiais įtvirtinti demokratiją, be kita ko, įgyvendinant subsidiarumo principą ir panaikinant centralizuotą valdymą, – tai sunkūs uždaviniai, kuriuos Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija turės įvykdyti, norėdama ir toliau atkakliai siekti narystės Europos Sąjungoje. Nuoširdžiai tikiuosi, kad ji to sieks.

Petru Constantin Luhan (PPE), raštu. – (RO) Manau, kad Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos vyriausybė 2009 m. padarė rimtą pažangą. Tai rodo ir rezoliucija dėl 2009 m. veiklos ataskaitos. Balsavau už šią ataskaitą, nes ypač palankiai vertinu šiuos jos aspektus: bevizį režimą, dalyvavimą civilinėse ir karinėse ES misijose, nacionalinių valdžios institucijų pasirengimą PNPP (pasirengimo narystei pagalbos priemonių) akreditacijai pagal regionų vystymosi ir kaimo plėtros komponentus, taip pat valstybės pažangą rengiantis perimti su PNPP susijusių lėšų valdymą. Tikiuosi, kad stojimo derybos netrukus prasidės, o Europos Vadovų Tarybos susitikime Europos Taryba patvirtins priimanti Komisijos siūlymą pradėti derybas. Dėl valstybės pavadinimo klausimo pritariu pranešėjos požiūriui, kad Graikija ir Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Europos Sąjungos remiamos, turi sutelkti visas pastangas ir rasti joms abiem priimtiną sprendimą. Taip pat laikausi nuomonės, kad Europos Sąjunga turi teikti Kroatijai derybų laikotarpiu reikalingą pagalbą.

Monica Luisa Macovei (PPE), raštu. – Balsavau už pataisą Nr. 18, nes stojant į Europos Sąjungą keliamas reikalavimas patvirtinti kovai su diskriminavimu dėl seksualinės orientacijos skirtas nuostatas, taip pat todėl, kad stipresnė teisinė apsauga nuo diskriminacijos yra valdžios institucijų žinia visai visuomenei, kad visi visuomenės nariai vertingi. Diskriminavimas dėl seksualinės orientacijos – viena diskriminacijos rūšių, draudžiamų ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje. Mano požiūris į diskriminavimą dėl seksualinės orientacijos, taip pat į visų kitų mažumų diskriminavimą atitinka ES teisės aktus, tarptautinę žmogaus teisių teisę, daugelio mano rinkėjų Rumunijoje nuostatas ir mano pačios įsitikinimus.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Nepritardamas pasiūlymui dėl šios ataskaitos, nesu nusistatęs prieš pačią Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją. Šios šalies žmonės niekuo nenusipelnė būti atstumti. Tačiau tikrai smerkiu ir valstybėms narėms, ir šalims kandidatėms primetamą Europos liberalų diktatą. Ekonominiai Kopenhagos kriterijai, kuriais remiantis keliamas reikalavimas liberalizuoti rinkas, kelia grėsmę su socialine apsauga susijusioms šalių kandidačių teisėms. Naujų valstybių narystei pritarsiu tik tada, kai Europos Sąjunga ims rūpintis regionų integracija – visų savo piliečių gerovei, o ne joje šiandien viešpataujančio kapitalo naudai – ir sukurs tokios integracijos sistemą, nes patys piliečiai šiuo atžvilgiu nieko padaryti negali.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Nuo paskutinės pažangos ataskaitos Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija padarė rimtą pažangą. Svarbu pažymėti, kad numatoma narystė ES buvo viena iš jėgų, skatinusių Balkanų regiono valstybių vystymąsi ir reformas. Dabar Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, norėdama netrukus tapti ES nare, turi priimti ir įgyvendinti Europos Sąjungos nustatytus narystės kriterijus, susijusius su politiniu, ekonominiu ir regionų bendradarbiavimu.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Manau, kad turime remti Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos siekį tapti ES nare, nes ši valstybė, neabejotinai priklausanti Europos, vakarietiškajai kultūrai, pastaraisiais mėnesiais ir metais padarė pažangą daugybėje sričių. Ataskaitoje labai aiškiai supažindinama su tolesniais rengimosi narystei uždaviniais. Be abejonės, Makedonijai reikia dar labiau gerinti santykius su savo kaimynėmis. Ypač svarbu visokeriopai stengtis išspręsti ginčą su Graikija dėl pavadinimo. Balsavau už šią ataskaitą, nes joje objektyviai išdėstomos visos aplinkybės.

Franz Obermayr (NI), *raštu.* – (*DE*) Matydamas akivaizdžią Makedonijos pažangą, balsavau už šį pasiūlymą dėl rezoliucijos.

Justas Vincas Paleckis (S&D), *raštu.* – (*LT*) Praeitoje kadencijoje dirbau Delegacijoje ryšiams su Makedonija (buvusi Jugoslavijos Respublika), lankiausi šioje šalyje, todėl džiaugiuosi jos pasiekimais. 2009 metai Makedonijai buvo sėkmingi. ES su šia valstybe įvedė bevizį režimą. Tai ypač skatina žmogiškųjų ryšių plėtrą. Praėjusiais metais Makedonija demarkavo sieną su Kosovu, pagerino santykius su Graikija. Rezoliucijoje dėl Makedonijos 2009 metų pažangos vykdant ES narystės kriterijus atkreipėme dėmesį į tai, kad šalies vyriausybei reiktų jautriau atsižvelgti į tautinių mažumų klausimus bei siekti didesnio žiniasklaidos skaidrumo. Paraginome ES institucijas padėti spręsti Makedonijos valstybės pavadinimo ginčą tarp Skopjės ir Atėnų.

Taip pat pakvietėme ES Ministrų tarybą kovo mėnesį pritarti stojimo derybų su Makedonija pradžiai. Minėta Makedonijos 2009 metų pažanga pasiekta, be kita ko, ir dėl ES magnetizmo. Nėra abejonių, kad narystės ES perspektyva stumia Makedoniją keistis į gerąją pusę. Ši šalis vykdo pastebimas reformas, todėl balsavau už rezoliuciją, kuri jas giria, bet kartu ir pabrėžia tolimesnes pažangos gaires.

Alfredo Pallone (PPE), *raštu.* – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, aš remiu šį pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažangos ataskaitos.

Visiškai pritariu šioje rezoliucijoje išreikštam ir Komisijos rekomendaciją atitinkančiam požiūriui, kad jau metas pradėti derybas su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija, nes esu įsitikinęs, kad toks žingsnis turės pamatinę reikšmę šios šalies vystymuisi ir Europos Sąjungai nepaprastai svarbaus regiono stabilumui.

Pasiūlymai dėl rezoliucijų Nr. B7-0067/2010 ir Nr. B7-0065/2010

Andrew Henry William Brons (NI), raštu. –Balsuodamas dėl Kroatijos ir Makedonijos pažangos ataskaitų, susilaikiau. Ir ne todėl, kad kurią nors iš šių valstybių manyčiau esant netinkamą stoti į Europos Sąjungą. Veikiau jau Europos Sąjungą laikau jų abiejų narystei netinkama organizacija. Narystė Europos Sąjungoje susijusi su būtinybe atsižadėti nemažos dalies savo suvereniteto ir nepageidaujamu šios organizacijos teisės normų skverbimusi į kasdienį gyvenimą. Tokia narystė ilgainiui vis labiau naikina kalbos, rašto ir netgi minties laisvę. Abi šalys išsikovojo nepriklausomybę nuo Jugoslavijos Federacijos, o dabar rengiasi paaukoti suverenitetą Europos Sąjungai.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos Nr. B7-0068/2010

Elena Băsescu (PPE), *raštu.* – (*RO*) Balsavau už tai, kad 2009 m. Turkijos pažangos ataskaita būtų patvirtinta. Nors stojimo derybos su Turkija pradėtos 2005 m., pažanga iki šiol buvo labai menka. EP mano, kad Turkija vis dar nepajėgi laikytis politinių Kopenhagos kriterijų. Reikia drastiškos konstitucinės reformos, siekiant užtikrinti didesnę pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Europos Komisija pažymėjo, kad per

2009 m. Turkija vis dėlto padarė šiokią tokią pažangą vykdydama politines reformas. Padėtis Turkijoje pasitaisė tuo atžvilgiu, kad atsirado daugiau laisvės reikšti mintis mažumų kalbomis.

Esu įsitikinusi, kad Europos Sąjunga turi tęsti dialogą su Turkija ir rodyti atvirumą šiai valstybei. Turkija nepaprastai svarbi Europos Sąjungai – ir ekonominių bei politinių ryšių, ir energetinio saugumo atžvilgiu. Mano šalis nusiteikusi plėtoti partnerystę su Turkija ir pagal Juodosios jūros sinergijos, ir pagal Europos Sąjungos kaimynystės programą.

Philip Claeys (NI), raštu. – (NL) Galiausiai balsavau prieš šią rezoliuciją, nes, iš dalies pakeista užsienio reikalų komitete ir plenariniame posėdyje, ji tapo tekstu, kuris grindžiamas prielaida, kad Turkija anksčiau ar vėliau įstos į Europos Sąjungą. Verčiau reikėjo pabrėžti, kad derybos nėra neterminuotos, atveriant galimybę rinktis tokius tikrovę labiau atitinkančius spendimus, kaip preferencinė partnerystė. Galų gale, visiškai akivaizdu, kad Turkija neatitinka stojimo į ES sąlygų ir kad po 10, 15 ar 20 metų padėti bus tokia pat.

Lara Comi (PPE), *raštu.* – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, per galutinį balsavimą dėl rezoliucijos dėl 2009 m Turkijos pažangos ataskaitos nusprendžiau susilaikyti.

Nors šiame tekste Turkijos gebėjimas prisiimti stojant į ES būtinus įsipareigojimus vertinamas kritiškai, mano susilaikymas išreiškia dar atsargesnę poziciją.

Demokratijos, teisinės valstybės principų, žmogaus teisių ir mažumų apsaugos atžvilgiais, padėtis Turkijoje toli gražu neatitinka Europos normų. Turiu omenyje pirmiausia Turkijos rinkimų sistemą, kurioje nepaisoma pliuralizmo principų, su politinių partijų uždraudimu susijusius Turkijos teisės aktus, kariuomenės kišimąsi į politinį gyvenimą, taip pat kurdų problemą ir nuolat ribojamas mažumų teises, religijos bei spaudos laisves. Mums patiems tai – esminės vertybės ir principai, sudarantys Europos integracijos proceso pagrindą.

Neginčiju, kad šios valstybės narystė Europos Sąjungoje būtų labai naudinga mūsų ekonomikai, visų pirma įmonėms, tačiau esu įsitikinusi, kad atitiktis Kopenhagos kriterijams yra viena svarbiausių sąlygų, kurių Europos Sąjunga turi griežtai paisyti.

Mário David (PPE), raštu. – (PT) Puikiai suprantama, kad politinis, ekonominis ir kultūrinis Turkijos elitas siekia narystės Europos Sąjungoje. Vis dėlto vertybės, tradicijos ir taisyklės, kuriomis vadovaujamės, yra visiems žinomos ir negalime jų pakeisti tiesiog tam, kad kiekvienas galėtų prie mūsų prisidėti. Narystė įmanoma tik tada, kai šalis kandidatė pati apsisprendžia tas vertybes, tradicijas ir taisykles priimti ir vėliau, jau Europos Sąjungoje, mėginti jomis vadovautis. Tačiau per ilgą derybų su Europos Sąjunga laikotarpį Turkijos žmonės jaučiasi verčiami laikytis jų įpročius ir papročius pažeidžiančių normų (tenka pripažinti, kad tų normų vis tiek nepaisoma) vien tam, kad per valstybėse narėse neabejotinai vyksiančius referendumus būtų balsuojama prieš jų narystę. Netgi tuo atveju, jei politikams pavyktų susitarti.

Vis dėlto Turkija yra draugiška, labai turiningą istoriją ir turtingą kultūrą turinti valstybė. Ji yra mūsų NATO partnerė ir nusipelno, kad su ja atitinkamai elgtumės. Į tai atsižvelgdamas, siūlyčiau, kad net ir tokiame vėlyvame etape Turkijoje būtų surengtas referendumas ir žmonių paklausta, ar jie pripažįsta ir nori priimti mūsų principus bei vertybes, ar vis dėlto labiau pageidautų, kad būtų padėtos derybos dėl naujos ir glaudesnės ypatingos partnerystės su ES.

Edite Estrela (S&D), *raštu.* – (*PT*) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl 2009 m. Turkijos pažangos ataskaitos, nes manau, kad ir Europos Sąjungai, ir Turkijai naudinga tęsti rengimosi narystei procesą. Esu įsitikinusi, kad ES būtina laikytis Turkijos atžvilgiu prisiimtų įsipareigojimų. O Turkija, savo ruožtu, turi ryžtingai tęsti pradėtą reformų procesą.

Diogo Feio (PPE), *raštu.* – (*PT*) Turkijos tikrovė vis dar menkai atitinka kriterijus, kuriuos ji nusistatė per Kopenhagoje vykusį Europos Vadovų Tarybos susitikimą, ir atrodo, kad ši kandidatė iš dalies prarado ne tik ryžtą, bet ir norą tuos kriterijus įgyvendinti.

Šiuo atžvilgiu, 2009-ieji buvo sunkūs metai, nes paaiškėjo, kad politikos, teisės, žmogaus teisių, asociacijų, išraiškos bei informacijos laisvės ir daugelyje kitų sričių skirtis tarp Turkijos ir Europos Sąjungos valstybių narių vis dar labai didelė.

Kad ir kokį pavidalą ateityje įgytų ES ir Turkijos santykiai, turiu vilties, kad jie išsirutulios į dialogą ir veiksmingą bendradarbiavimą ir kad Turkija, savo pačios gerovei, toliau vadovausis vakarietiškais laisvės ir demokratijos principais.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Ekonominiu, politiniu bei socialiniu atžvilgiais svarbi Turkijos narystė ES abiem šalims yra rimtas uždavinys ir turi didelę simbolinę reikšmę, kaip galima jungtis tarp Rytų ir Vakarų. Europos Sąjunga laikoma ekonomikos plėtotės pavyzdžiu, daugiakultūriu regionu, kuriame skatinama pagarba mažumoms ir lygios visų žmonių teisės, nepaisant lyties, rasės, etninės kilmės ar religijos. Tai – neginčytinos Europos integracijos projekto vertybės, reiškiančios gerą progą Turkijos žmonėms ir galimybę taikiai skatinti etnosų ir kultūrų įvairovę. Tačiau rengimosi narystei ES vyksmas vangiai tęsiasi be rimtesnės pažangos – nueitas ilgas kelias nuo 1987 m. pateikto oficialaus prašymo dėl narystės iki 2005 m. pradėtų derybų.

Taigi, atsižvelgdamas į tokį proceso veiksmingumą, laikausi nuomonės, kad pirmiausia būtina skatinti Turkiją surengti referendumą, siekiant suteikti galimybę visuomenei aiškiai pasakyti, ar ji nori prisiimti tikrąją narystę ES, taip pat visas jos pasekmes socialiniams ir kultūriniams principams bei vertybėms, ar būtų linkusi rinktis glaudesnę partnerystę su Europos Sąjunga.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *raštu.* – (*FR*) Nepritardamas pasiūlymui dėl šios ataskaitos, nesu nusistatęs prieš pačią Turkiją. Turkijos žmonės niekuo nenusipelnė būti atstumti. Tačiau tikrai smerkiu ir valstybėms narėms, ir šalims kandidatėms primetamą Europos liberalų diktatą. Ekonominiai Kopenhagos kriterijai, kuriais remiantis keliamas reikalavimas liberalizuoti rinkas, kelia grėsmę su socialine apsauga susijusioms šalių kandidačių teisėms. Naujų valstybių narystei pritarsiu tik tada, kai Europos Sąjunga ims rūpintis regionų integracija – visų savo piliečių gerovei, o ne joje šiandien viešpataujančio kapitalo naudai – ir sukurs tokios integracijos sistemą, nes patys piliečiai šiuo atžvilgiu nieko padaryti negali.

Nuno Melo (PPE), *raštu.* – (*PT*) Dėl Turkijos narystės turiu abejonių, kurias, be kita ko, kelia šalies kandidatės tęsiama šiaurinės Kipro dalies okupacija, atsisakymas atverti regiono uostus ir oro uostus, pažeidinėjamos politinių, religinių ir etninių mažumų teisės, moterų diskriminavimas, politinių partijų atskirtis ir atšaukti karo teismų jurisdikciją apribojantys teisės aktai. Abejoti skatina ir kitos esminės priežastys. Didžioji Turkijos dalis geografiškai nepriklauso Europai. Musulmoniškoji Turkijos tapatybė labai skiriasi nuo judėjiškosios krikščioniškosios daugelio ES valstybių tapatybės. Mąstant strategiškai, kaimynystė su Pietų Kurdistanu Europos Sąjungai keltų keblumų. Turkijos valstybės pasaulietiškumas palaikomas tik karine jėga. Galų gale, žmonių judėjimas iš valstybės, kurios gyventojų skaičius būtų didžiausias visoje Europos Sąjungoje, stipriai pažeistų pusiausvyrą darbo rinkoje. Nė vienas šių veiksnių netrukdo pripažinti pastaraisiais metais Turkijos rodytas pastangas laikytis tam tikrų ES nustatytų kriterijų ir vertinti be galo reikšmingą šios valstybės vaidmenį NATO. Tikiausiai būtų kur kas geriau užtikrinti Turkijai privilegijuotosios ir preferencinės partnerystės su ES statusą, užuot kursčius apgaulingus narystės ES lūkesčius ir viltis, sunkokai suderinamus su faktais ir aplinkybėmis.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Balsuodamas dėl Rezoliucijos Nr. B7-0068/2010 susilaikiau, nes manau, kad Turkija daro labai neigiamą įtaką deryboms tarp Kipro Respublikos Prezidento ir Kipro turkų bendruomenės atstovo. Turkija nesilaiko Jungtinių Tautų rezoliucijų ir pažeidžia tarptautinę teisę: šiaurinėje Kipro dalyje laiko 40 tūkst. kareivių, turkų kariuomenė tebėra okupavusi ir uždariusi Famagustos miestą, Turkija vis dar siunčia naujakurius į šiaurinę salos dalį.

Mano požiūriu, Europos Sąjunga turėtų stebėti derybas ir leisti Turkijai vienareikšmiškai suprasti štai ką: jeigu šalis kandidatė nesiims keisti esamos padėties, ji niekaip negalės įstoti į ES, nes tebėra okupavusi Kipro, ES valstybės narės, teritoriją. Taigi, norėdama tapti Europos Sąjungos nare, Turkija turi įvykdyti dvi sine qua non sąlygas: išvesti Turkijos kariuomenę iš Kipro Respublikos ir grąžinti jai Famagustos miestą.

Czesław Adam Siekierski (PPE), raštu. – (PL) Turkija dėjo nemažai pastangų įgyvendindama Kopenhagos kriterijus. Labai rimta pažanga padaryta siekiant atitikties rinkos ekonomikai nustatytoms normoms. Tačiau vertinant permainas politikos, demokratijos ir žmogaus teisių srityse matyti, kad Turkijai, nors ir padariusiai nemažai pažangių teisėkūros sprendimų, juos įgyvendinti sekėsi prasčiau. Tai turėtų būti suprantama, nes galimybė įgyvendinti naujus teisės aktus susijusi su visuomenės sąmonės pokyčiais, o šiems reikia daug laiko. Vis dėlto Europos normų, kuriomis reglamentuojamos žmogaus teisės, moterų teisės ir elgesys su kaliniais, tautinėmis bei religinėmis mažumomis, būtina laikytis.

Vieni Turkijos integracijos priešininkai remiasi su dalyko esme nesusijusiais argumentais, kiti – būgštavimais, kad Turkija didelė valstybė, darysianti stiprią įtaką ES sprendimams, nes pagal Lisabonos sutartį valstybių narių balsavimo galia priklauso nuo jų gyventojų skaičiaus. Turkijos narystė iš tikrųjų bus sunki našta ES biudžetui, tačiau vertėtų turėti omenyje, kad ši šalis kandidatė yra įtakinga NATO narė, taip pat svarbi JAV ir ES valstybių narių partnerė. Be to, tai teritorija, per kurią į Europą galėtų driektis energijos išteklių tiekimo maršrutai.

LT

Galų gale, atminkime, kad Turkija galėtų tapti tarpine erdve religijų, kultūrų ir net makroregionų dialogui plėtoti. Galbūt Turkijos narystė Europos Sąjungoje padėtų kurti šio didelio ir svarbaus pasaulio regiono stabilumą. Klaidas verta pripažinti. Tuomet lengviau gyventi ir puoselėti gerus santykius kaimynais.

Renate Sommer (PPE), raštu. – (DE) Kitaip negu Komisijai ir Tarybai, Europos Parlamentui pavyko labai aiškiai išdėstyti daugybę pačios Turkijos ir su ja susijusių problemų. Uždrausdama kurdams palankios Demokratinės visuomenės partijos (turk. DTP) veiklą, Turkija sudavė smūgį jaunai savo demokratijai ir ypač kurdų mažumai, sudarančiai net 20 proc. šalies gyventojų. Žinant, kad pastarąjį dešimtmetį tai jau 27-tas sprendimas nutraukti politinių partijų veiklą, tikrai nesunku perprasti turkiškąją demokratijos sampratą. Atšaukti karo teismų jurisdikciją apribojantys teisės aktai – tai dar vienas valstybės susiskaldymo požymis. Ryžusis padaryti nedidelę nuolaidą Europos Sąjungai, Turkijos vyriausybė kaskart susiduria su nacionalistų pasipriešinimu.

Beveik visose srityse pažanga sustojo arba padėtis prastėja. Turkijos vyriausybė bando naikinti kritikos užuomazgas, persekiodama priešiškai nusiteikusius žurnalistus ir žiniasklaidos organizacijas. Religinei laisvei taikomi dvigubi standartai. Ministras Pirmininkas nori atšaukti draudimą moterims gaubtis musulmoniškomis skraistėmis ir panaikinti amžiaus ribą, taikomą į Korano mokyklas norintiems patekti asmenims, tačiau diskriminuoja ir nuolat persekioja religines mažumas. Tokios tendencijos pasibaisėtinos. Atsižvelgiant į esamas aplinkybes, būtų logiška manyti, kad Turkijos vyriausiasis derybininkas, ponas Egemenas Bagis, ne itin paiso mūsų rezoliucijos, taigi ir demokratinės sprendimų priėmimo sistemos. Turkija labai aiškiai parodė, kad dar užaugs ne viena žmonių karta, kol Turkija įstos į Europos Sąjungą.

Ernst Strasser (PPE), *raštu.* – (*DE*) Kad būtų galima tęsti derybas su Turkija, būtinos dvi pamatinės prielaidos: Turkijai reikia vykdyti visus iš Ankaros protokolo kylančius įsipareigojimus ir pripažinti ES valstybės narę Kiprą.

Nuno Teixeira (PPE), *raštu.* – (*PT*) Turkijai pateikus prašymą dėl narystės ES, prasidėjo ir ilgai užsitęsė procesas, kurio baigtis kol kas neaiški. Turkija įsipareigojo vykdyti reformas, gerai sugyventi su kaimynėmis ir perimti Bendrijos teisyną. Tačiau šiai valstybei būtina sustiprinti pastangas, siekiant iki galo įgyvendinti Kopenhagoje vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime nustatytus kriterijus, taip pat įgyvendinti teismų bei rinkimų sistemas ir teisės aktus.

Rimtoms reformoms įgyvendinti reikalinga pažanga 2009 m. įstrigo. Tokie veiksniai kaip nenoras atverti uostų ir oro uostų laivams bei lėktuvams iš Kipro veikiausiai turės neigiamos įtakos derybų procesui. Derybas trikdo ir Turkijos Konstitucinio Teismo sprendimas uždrausti kurdams palankios Demokratinės visuomenės partijos veiklą, taip pat sprendimas atšaukti karo teismų jurisdikciją apribojančius teisės aktus.

Iš tikrųjų, reformas būtina kuo skubiau vykdyti, kaip nustatyta Europos Parlamento rezoliucijoje. Vis dėlto esamomis aplinkybėmis, kai reikia sustiprinti pastangas, siekiant įgyvendinti stojimo į ES kriterijus, tiktų siūlyti Turkijai surengti referendumą. Per šį referendumą Turkijos žmonių būtų paklausta, ar jie tikrai pripažįsta ir nori prisiimti europietiškus principus ir vertybes, ar būtų linkę rinktis naują – glaudesnę ir ypatingą – partnerystę su Europos Sąjunga.

11. Balsavimo pataisymai ir ketinimai: žr. Protokolą

(Posėdis sustabdytas 14.50 val. ir atnaujintas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

12. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

13. Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimas dėl finansinių mokėjimų pranešimų duomenų tvarkymo ir perdavimo iš Europos Sąjungos į Jungtines Amerikos Valstijas terorizmo finansavimo sekimo programos tikslais (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Jeanine Hennis-Plasschaert pranešimas Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl rekomendacijos dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir

Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo dėl finansinių mokėjimų pranešimų duomenų tvarkymo ir perdavimo iš Europos Sąjungos į Jungtines Amerikos Valstijas terorizmo finansavimo sekimo programos tikslais (05305/2010 - C7-0004/2010 - 2009/0190(NLE)) (A7-0013/2010) sudarymo.

Kaip žinote, Europos Parlamentas labai aktyviai dalyvavo sprendžiant šį klausimą. Parlamentą sudaro Europos piliečių tiesiogiai išrinkti nariai. Mūsų pagrindinė pareiga – užtikrinti ir apsaugoti piliečių teises. Apie šią pareigą gerai žinome. Tai mūsų pirmasis ir didžiausias įsipareigojimas. Taip pat suvokiame SWIFT susitarimo svarbą – dėl visiškai kitų priežasčių. Todėl šiuo atveju buvo svarbu surasti tinkamą tarpinį variantą. Be to, pastaraisiais mėnesiais įsigaliojo Lisabonos sutartis.

Praėjusių metų lapkričio mėnesį kreipiausi į tuometį Europos Vadovų Tarybos Pirmininką Fredriką Reinfeldtą su prašymu atidėti spendimo priėmimą ir pagal Lisabonos sutartį atsižvelgti į Europos Parlamento sprendimą. Kaip žinote, prašymas nebuvo įvykdytas, ir lapkričio 30 d. Taryba šiuo klausimu priėmė sprendimą ir patvirtino SWIFT susitarimą. Gruodžio 21 d. nusiunčiau Fredrikui Reinfeldtui antrą laišką. Šiuo laišku Palamentas išreiškė lūkesčius, kad mūsų nuomonė bus išdėstyta įgaliojime derėtis dėl nuolatinio susitarimo ir kad būsimų derybų metu Parlamentui bus teikiama išsami informacija. Sausio 21 d. panašų laišką išsiunčiau Tarybos Pirmininko pareigas einančiam J.L.R Zapatero, o vasario 8 d. tą patį laišką išsiunčiau pakartotinai. Tokio paties turinio laišką taip pat parašiau J.M. Barroso. Palaikiau ryšį ir su Amerikos Vyriausybės atstovais, ir su H. Clinton. Be to, šiuo klausimu gavau laišką, kuriame išdėstoma Jungtinių Valstijų Vyriausybės nuomonė apie SWIFT susitarimą.

Tikriausiai jūs jau tai žinote, nes visi dokumentai pateikti – visus dokumentus išsiunčiau frakcijoms, kad jais galėtumėte naudotis bet kuriuo metu. Tai svarbu. Mes turime turėti visą informaciją, kad galėtume atsakingai išspręsti šį klausimą. Veiksmus, kurių jau ėmėmės, papildys ir šios dienos diskusija. Štai kodėl diskusija dėl SWIFT tokia svarbi. Ypač džiaugiuosi, kad šiame posėdyje dalyvauja Tarybos ir Europos Komisijos atstovai, kurie galės tarti žodį, ir dabar priėjome prie diskusijos ir įsipareigojimo priimti šiuo klausimu sprendimą.

Jeanine Hennis-Plasschaert, pranešėja. – Pone pirmininke, savo kalbą pradėsiu pasakydama, kad aš taip pat esu už tvirtą, išorės politiką turinčią ES, kuri gebėtų glaudžiai bendradarbiauti su JAV kaip lygiavertė partnerė, ir manau, kad šiuo atžvilgiu ypač svarbu veikti atvirai, sąžiningai ir skaidriai, jeigu spręsime, kaip Europa turėtų bendradarbiauti su JAV kovojant su terorizmu ir kaip teisėsauga turėtų naudoti komerciniais tikslais surinktus duomenis.

Numatytas keitimasis duomenimis ir jų naudojimas kovos su terorizmu tikslais neabejotinai yra ir bus būtinas, bet leiskite patikslinti: Europos piliečiai neturi abejoti reikalavimais, susijusiais su saugumu ir duomenų naudojimu. Tinkamai veikti reikėtų nuo pat pradžių, bet su visa derama pagarba turiu pasakyti, kad Taryba buvo nepakankamai ryžtinga.

Siūlomas laikinasis susitarimas iš tiesų smarkiai nukrypsta nuo Europos teisės, pagal kurią finansinius asmenų duomenis teisėsaugos tarnybos turėtų gauti pagal teismo orderius arba teismo šaukimus konkretiems sandoriams tirti, o vadovaujantis siūlomu laikinuoju susitarimu milijonų Europos piliečių duomenys būtų tvarkomi išduodant plataus masto administracinius teismo šaukimus.

Dėl SWIFT pobūdžio neįmanoma vykdyti tik vadinamąsias "ribotas" užklausas. Dėl techninių priežasčių SWIFT perduoda duomenis dideliais kiekiais ir taip pažeidžia esminius ES duomenų apsaugos teisės būtinumo ir proporcingumo principus. Šių pažeidimų negalima ištaisyti *ex post* priežiūros ir kontrolės priemonėmis.

Turi būti visiškai aišku, kad Parlamentas ne vien tik pasyviai stebi Tarybos ir Komisijos veiksmus. Mums nuolat žadama, kad ši padėtis pasikeis, jeigu tik būsime kantrūs. Bet mes negalime pasikliauti netikrais pažadais. Mums reikia aiškių įsipareigojimų jau šiandien, eilė veikti Tarybai. Šią nuomonę aiškiai išdėsčiau praėjusią savaitę, tačiau Taryba iki šiol nesiėmė atitinkamų veiksmų.

Taryba teigia siekianti užtikrinti didžiausią privatumo ir duomenų apsaugą, bet nesugeba spręsti klausimų dėl duomenų subjektų teisių, susijusių su prieiga, ištaisymu, kompensacija ir žalos atlyginimu, už ES ribų. Taryba teigia pritarianti Parlamento susirūpinimui ir ragina Komisiją patvirtinti derybų nurodymų projektą.

Kodėl reikėtų slėptis už Komisijos nugaros? Būtent Taryba galiausiai patvirtins derybų nurodymus; kodėl derybų nurodymų iki šiol nėra? Taryba vėlgi teigia norinti užtikrinti TFSP tęstinumą. Tačiau ji ignoruoja faktą, kad taip ES ir toliau JAV perduoda savo finansinės žvalgybos tarnybos duomenis. Nesprendžiamas pakankamo savitarpiškumo užtikrinimo klausimas. Įtvirtinus savitarpiškumo principą, ES institucijos turėtų galimybę gauti analogiškus JAV turimus duomenis ir ilgainiui apsvarstyti būtinybę stiprinti savo pajėgumus.

Taryba nevykdo savo įsipareigojimo vadovautis galiojančiais teisės aktais, pvz., duomenų saugojimo direktyva telekomunikacijų paslaugų tiekėjams, kuri reglamentuoja konkrečių ir tikslinių duomenų tvarkymą. Taryba nepatikslina, koks vaidmuo tenka viešajai institucijai. "Push" sistema neveiksminga, jeigu praktikoje SWIFT perduoda duomenis dideliais kiekiais. Kitaip tariant pagal laikinojo susitarimo sąlygas turėtų būti perduodami ir saugomi neproporcingai dideli duomenų kiekiai, o Taryba nesugebėjo rasti europinio sprendimo duomenų mainų priežiūrai.

Pone Pirmininke, pasakykite man, kaip 500 milijonams Europos piliečių pranešti, kad mes atsisakome svarbių apsaugos priemonių ir principų tik todėl, kad nesugebame veikti ryžtingai, o Taryba negali suderinti savo veiksmų. Sakykite, įdėmiai jūsų klausau.

(Plojimai)

Alfredo Pérez Rubalcaba, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau vienareikšmiškai pareikšti: Ispanija yra ir nuo pat pradžių buvo visiškai pasirengusi įgyvendinti Lisabonos sutartį. Buvome tikri, kad naujoji Sutartis, be kita ko, padės priartinti Europos institucijas prie ES piliečių.

Pagal Lisabonos sutartį šis vaidmuo didžiąja dalimi tenka Parlamentui. Sutartimi suteiktas didesnis vaidmuo ir Parlamento aktyvesnis dalyvavimas sprendžiant klausimus laisvės, teisingumo ir saugumo srityse turėtų labiau suartinti piliečius ir institucijas.

Kalbą norėčiau pradėti patikindamas visus gerbiamus EP narius, kad Taryba pasirengusi glaudžiai ir sąžiningai bendradarbiauti su Parlamentu. Prie tokios išvados Tarybai pirmininkaujanti Ispanija priėjo vedama ryžto vykdyti Lisabonos sutartį ir įgyvendinti jos tikslus.

Be to, Taryba pritaria Parlamento susirūpinimui dėl visų Europos piliečių saugumo užtikrinimo, nes saugumas – tai garantija, kad jie galės nevaržomai naudotis savo laisve. Šiuo požiūriu mes visi kartu kovojame su visomis terorizmo formomis.

Kaip nurodyta rugsėjo 17 d. Europos Parlamento rezoliucijoje, Europos Parlamentas "primena, kad yra ryžtingai nusiteikęs kovoti su terorizmu; taip pat primena, kad yra tvirtai įsitikinęs, kad reikia tinkamai suderinti saugumo priemones ir pilietinių laisvių bei pagrindinių teisių apsaugą". Nuoširdžiai sutinku su šiuo pareiškimu.

Šios dienos diskusija turėtų vykti tokiame kontekste; naujoji Lisabonos sutartimi įtvirtinta sistema grindžiama sąžiningu institucijų bendradarbiavimu ir bendru senu troškimu kovoti su terorizmu ir laikytis proporcingumo ir būtinumo principų, kurie yra taip pat svarbūs, jeigu norime, kad kova su terorizmu būtų veiksminga.

Pone pirmininke, visi pripažįsta, kad tarptautinis terorizmas mums tapo nauju išbandymu. Ši pakankamai nauja terorizmo forma neturi aiškios sistemos, yra ypač negailestinga ir veikia pasauliniu mastu. Turime visi veikti išvien, kad sunaikintume terorizmą. Jis neturi griežtos hierarchinės struktūros, todėl kovoti su juo galime tik ypatingomis žvalgybos pastangomis. Terorizmas yra toks mirtinai pavojingas, kad turime būti maksimaliai budrūs masinių susibūrimų vietose.

Mūsų kovos su šia milžiniška grėsme strategiją galima apibūdinti trimis žodžiais: prevencija, koordinavimas ir žvalgyba.

Visos šalys siekė pagerinti koordinavimą savo teritorijose ir už jų ribų, kad galėtų gauti daugiau informacijos ir bendradarbiauti su kitomis šalimis, dalyvaujančiomis šioje kovoje. Europos Sąjunga taip pat sustiprino savo jungtines tyrimo įstaigas ir grupes, pagerino keitimąsi duomenimis ir bendrą analizę.

Atsižvelgdami į šiuos klausimus šiandien nagrinėjame Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų susitarimą dėl finansinių mokėjimų pranešimų perdavimo. Nenutrūkstamas keitimasis duomenimis be susitarimo vyko daugelį metų.

Prieš dvi savaites dalyvavau Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto posėdyje, kuriame keletas EP narių manęs teiravosi dėl keitimosi duomenimis rezultatų. Klausimas taiklus ir, manau, teisėjas J. L. Bruguière jį išnagrinėjo ir atsakymą išdėstė antrajame pranešime, kuris buvo pateiktas Parlamentui ir kurį aš dabar ir pacituosiu: "2009 metais žvalgyba ir teisėsaugos agentūros naudojosi TFSP kaip neįkainojama priemone, padedančia rasti teroristų tinklus, užpildyti tyrimų spragas, patvirtinti įtariamųjų tapatybę, nustatyti įtariamųjų fizinę buvimo vietą ir naujų įtariamųjų tapatybę, taip pat užkirsti kelią teroristų išpuoliams". Norėčiau pridurti, kad Jungtinėse Valstijose, Europoje ir visame pasaulyje ji buvo naudojama dar anksčiau: Barselonoje 2008 m. sausio mėnesį, Vokietijoje 2007 metų vasarą, Londone po liepos 7 d. išpuolių, tiriant

kovo 11 d. išpuolius Madride, 2005 m. balandžio mėnesio žudynes Bankoke ir sprogdinimus Balyje 2002 metais. Tai tik keletas pavyzdžių, kuriuos savo pranešime mini teisėjas J. L. Bruguière.

Keitimasis duomenimis atnešė teigiamų rezultatų. Turėjome galimybę atlikti tyrimą ir užkirsti kelią išpuoliams. Galėjome sulaikyti teroristus ne tik po išpuolių, bet ir nespėjus jų surengti, o tai svarbiausia.

Nors 2007 metais SWIFT nurodė priėmusi sprendimą pakeisti savo duomenų bazes, faktiškai pakeitimai buvo atlikti tik prieš keletą mėnesių. Mes turėjome peržiūrėti protokolus, remiantis kuriais iki to momento galėjome keistis finansiniais duomenimis. Tam turėjome labai nedaug laiko. Taryba patvirtino įgaliojimą 2009 metų vasarą, kai dar nebuvo aišku, ar įsigalios Lisabonos sutartis.

Sprendimas gerai žinomas. Devynių mėnesių laikotarpiui pasirašėme laikinąjį susitarimą, kurį turėtų ratifikuoti Parlamentas: laikinasis susitarimas sudaromas devyniems mėnesiams, ir jo galiojimo laikotarpiu šis Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų pradėti naują derybų procesą ir parengti galutinį susitarimą. Toks buvo sprendimas.

Galbūt jis ne pats geriausias. Tačiau svarbu pabrėžti, kad pasirašydami *ad referendum* susitarimą, kuris yra šiandieninės diskusijos objektas, labai patobulinome iki šio susitarimo galiojusius protokolus, kurie reglamentuoja privatumo apsaugą.

Kalbu apie pažangą, nes šis laikinasis susitarimas papildomai suteikia kitų garantijų, kurias įtraukti rekomendavo Parlamentas ir kurios išdėstytos šiandien mums paskelbtame pranešėjos pranešime.

Šiuo metu norėčiau pasakyti, kad Tarybai pirmininkaujanti Ispanija atsižvelgė į visas Parlamento priimtas rezoliucijas ir Parlamento Pirmininko raštus, taip pat į pranešimą, kurį parengė J. Hennis-Plasschaert ir vasario 4 d. patvirtino Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas. Todėl Taryba patvirtino pareiškimą, kurį vakar gavo Parlamentas ir kurio esminius klausimus aš dabar apibendrinsiu.

Pirmiausia, Taryba pasirengusi į galutinį susitarimą įtraukti tvirtas garantijas, kurios užtikrins tinkamą apsaugą, duomenų išbraukimą ir tikslesnius duomenų mainus pagal TFSP su nacionalinėmis institucijomis ir trečiomis šalimis.

Žinoma, sieksime įtvirtinti ir dabartinio susitarimo nuostatas; jos, lygiai kaip griežti apribojimai dėl galutinio duomenų naudojimo ir visiškas draudimas atrinkti duomenis ir naudoti apibūdinimus, turi likti ir būti įtvirtintos galutiniame susitarime.

Galiausiai, reaguodama į naująjį kontekstą, kai įsigaliojo Lisabonos sutartis, Taryba pasirengusi sudaryti tarpinstitucinį susitarimą, kad suteiktų galimybių susipažinti su įslaptintais dokumentais, susijusiais su tarptautiniais susitarimais.

Šiuo požiūriu norėčiau kaip įmanoma aiškiau pakartoti, kad Tarybai pirmininkaujanti Ispanija visiškai pasirengusi vykdyti Lisabonos sutartį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač jos 8 straipsnio nuostatas, ir pripažįsta Parlamento susirūpinimo pagrįstumą.

Dabar jau žinome, kad mano minėtas įsipareigojimas įgyvendinamas. JAV valstybės sekretorės Hillary Clinton ir iždo sekretoriaus Timothy Geithnerio laiške Parlamento Pirmininkui JAV Vyriausybė pareiškė esanti pasirengusi įtraukti reikiamas garantijas atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę.

Ponios ir ponai, galbūt patvirtinant susitarimą, dėl kurio vyksta šiandieninė diskusija, Taryba galėjo dirbti veiksmingiau. Tačiau neabėjotina, kad Taryba pasimokė ir deramai atsižvelgė į Parlamento susirūpinimą. Neabėjotinai ir tai, kad susitarimas, apie kurį šiandien kalbame, padėjo ir, tikiuosi, padės sustiprinti piliečių apsaugą visame pasaulyje ir, žinoma, Europoje.

Pirmininkas. Dėkoju, pone A.P. Rubalcaba. Norėčiau visiems priminti, kad, kaip minėjau anksčiau, gavau Tarybos atsakymą į mano siųstus laiškus. Su jais galite bet kada susipažinti frakcijose. Šiuo raštu Taryba reaguoja į mūsų lūkesčius, Parlamento lūkesčius. Dėkoju, pone A.P. Rubalcaba, už šį pranešimą ir Tarybos nuomonės šiuo klausimų išaiškinimą. Mums tai labai svarbu.

Cecilia Malmström, *Komisijos narė.* – Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau visiems padėkoti už tai, kad vakar balsuodami už naują Komisiją išreiškėte mums savo pasitikėjimą.

Pirmoji darbo diena įdomi, ir aš esu dėkinga už tai, kad galiu su jumis pasidalyti mintimis svarbiu klausimu dėl duomenų mainų su JAV kovos su terorizmo tikslais, šįkart ir dėl Terorizmo finansavimo sekimo programos (TFSP).

Europos Parlamentas, be abejonės, pademonstravo didelį susidomėjimą šiuo klausimu. Ir labai gerai, nes TFSP ir vėl kelia klausimą, kaip suderinti duomenų mainus ir duomenų apsaugą, ir jeigu šį iššūkį priimsime, jis padės mums užtikrinti piliečių saugumą, privatumą ir duomenų apsaugą.

Vienas iš laikinojo susitarimo tikslų – 2009 m. rugsėjo mėnesio Europos Parlamento rezoliucijos sąlygų įgyvendinimas. Esame tvirtai pasiryžę būsimuoju ilgalaikiu susitarimu įtvirtinti nuostatas dėl duomenų apsaugos, ypač dėl teisės gauti informaciją, susijusią su asmens teisių pažeidimu pagal susitarimą, taip pat didesnių garantijų dėl veiksmingo žalos atlyginimo, teisėtų duomenų apdorojimo ir duomenų išbraukimo.

Antrajame J. L. Bruguière pranešime, su kuriuo EP nariai galėjo susipažinti praeitos savaitės pirmadienį, parodyta, kokia TFSP reikšmė ir vertė tiriant ir sužlugdant terorizmą, taip pat ir Europos Sąjungoje. Pranešimu patvirtinta, kad TFSP buvo naudojama asmenų, kurie kurioje nors valstybėje narėje buvo nuteisti už terorizmą, tapatybei nustatyti ir juos suimti. Pranešime taip pat pabrėžiama, kad TFSP yra vertingas patikimos informacijos, reikalingos kovojant su terorizmu, šaltinis. Yra konkrečių pavyzdžių, kuriuos mini Taryba.

Mums žinoma, kad terorizmo grėsmė kai kuriose valstybėse narėse dar niekada nebuvo tokia didelė, ir aš esu tikra, kad Parlamentui atmetus laikinąjį susitarimą ES saugumui bus suduotas stiprus smūgis.

Kai kurios valstybės narės išreiškė aiškų norą, kad TFSP veiktų ir toliau, nes ji davė naudos praeityje ir duos jos toliau. Jų nuomone, patikima informacija apie žinomus ir įtariamus teroristus, pateikiama pagal TFSP, yra svarbus teisėtos žvalgybos šaltinis, kurio reikia norint panaikinti grėsmę, ypač "al-Qaeda" kurstomo terorizmo. Laikinasis susitarimas nėra vien tik paslauga JAV; mes visi turime bendrų interesų.

Laikinajame susitarime daug kalbama apie duomenų apsaugos lygį, ir šis klausimas, žinoma, yra pagrindinis. Esu tikra, dauguma Parlamento narių atidžiai išnagrinėjo laikinąjį susitarimą, ir raginu tą padaryti likusius. Jūs pamatysite, kad jame tiksliai išdėstytos reikšmingos ir teisiškai privalomos nuostatos, kuriomis apibrėžiama, kaip pagal susitarimą JAV iždo departamentas gali apdoroti duomenis. Į susitarimą, pvz., įtraukta nuostata, kuria griežtai nustatoma, kokiu tikslu gali būti apdorojami duomenys: terorizmo tyrimas, nustatymas ir baudžiamasis persekiojimas. Taip pat visiškai draudžiama atrinkti duomenis – paieška duomenų bazėse gali būti vykdoma, tik kai įmanoma pagrįsti, kad paieškos subjektas susijęs su terorizmu.

Taip veiksmingai užtikrinamas TFSP duomenų bazėje esančių duomenų anonimiškumas. Tik kai yra pagrindo manyti, kad konkretus asmuo yra teroristas, to asmens duomenis galima pamatyti ir atrinkti iš duomenų bazės. Tai svarbu. Laikinasis susitarimas įpareigoja Iždo departamentą išbraukti duomenis per penkerius metus nuo jų gavimo dienos – toks duomenų saugojimo laikotarpis, nustatytas ES teisės aktuose dėl terorizmo finansavimo. Susitarime taip pat numatyta, kad ES turi teisę išsamiai peržiūrėti sistemą, dalyvaujant kai kurioms mūsų pačių duomenų apsaugos institucijoms, kurios užtikrintų, kad būtų laikomasi šių ir daugelio kitų įsipareigojimų dėl duomenų apsaugos.

Susitarime nenumatoma, kad visi SWIFT duomenys bus perduodami JAV iždo departamentui. Galiu patikinti, kad pagal laikinąjį susitarimą bus perduodama tik nedidelė dalis SWIFT duomenų. Susitarimas neturi jokios įtakos duomenų apsaugos institucijų galioms, susijusioms su ES teritorijoje SWIFT ar finansinių institucijų vykdomu duomenų apdorojimu.

Atsisakymas duoti sutikimą reikštų laikinojo susitarimo, taip pat ir jame numatytų svarbių duomenų apsaugos priemonių, pabaigą. Jeigu JAV gali duomenis gauti kitais būdai, pvz., per dvišalius santykius su Nyderlandais, šios apsaugos priemonės nebebus taikomos. Jeigu laikinasis susitarimas žlugs, tikėtina, alternatyviam susitarimui prireiks nemažai laiko. Taigi dėl atsisakymo duoti sutikimą spragų gali atsirasti tiek duomenų apsaugos, tiek saugumo srityje.

Galiausiai, laikinasis susitarimas tėra laikinasis susitarimas. Galbūt jis ne pats geriausias pasaulyje. Jį galima patobulinti, jis ir bus patobulintas. Šiuo metu Komisija baigia rengti įgaliojimo projektą ir nurodymus dėl ilgalaikio susitarimo, kuriuos netrukus patvirtinsime.

Aš asmeniškai užtikrinu, kad atsižvelgsime į Europos Parlamento susirūpinimą ir kad naujuoju susitarimu sieksime įtvirtinti stiprią privatumo ir duomenų apsaugą. Išsami informacija Europos Parlamentui bus pateikiama visuose šio proceso etapuose. Tikiuosi, atsakiau į kai kuriuos jūsų klausimus.

Pirmininkas. Dėkoju, ponia C. Malmström, už paaiškinimus. Mums jie išties svarbūs. Taryba ir Europos Komisija ką tik pateikė tam tikrų pareiškimų dėl derybų įgaliojimų ir informacijos teikimo Parlamentui.

Mūsų darbe svarbus dar vienas aspektas: Europos Parlamentas dabar taip pat atsako už Europos teisėkūrą. Būdami atsakingi už tarptautinius susitarimus, įskaitant ir SWIFT susitarimą, duodame aiškų ženklą, kad padėtis pasikeitė, kai įsigaliojo Lisabonos sutartis. Tai svarbu. Manau, paskutiniai Amerikos Vyriausybės veiksmai rodo, kad šiandien visa atsakomybė už teisėkūrą neabejotinai tenka Europos Parlamentui. Norėjome, kad signalas būtų aiškus. Žinome, kad atsakome prieš savo piliečius. Į Europos Parlamentą esame renkami tiesiogiai. Mūsų pagrindinė pareiga – ginti piliečių teises, tą visuomet pabrėžiu.

Ernst Strasser, *PPE frakcijos vardu.* – (*DE*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, visų pirma norėčiau pasveikinti jus su pirma darbo diena ir patikinti, kad mūsų frakcija yra atvira bendradarbiavimui. Pirmiausia, norėčiau pasakyti, kad norime tvirtos partnerystės su amerikiečiais, ypač kovos su terorizmu srityje. Antra, palaikome siekius užtikrinti mūsų piliečių saugumą, teises ir duomenų apsaugą. Trečia, labai stengėmės, kad iki rugsėjo vidurio būtų parengti derybų nurodymai ir suformuluota mūsų pozicija, o dabar siekiame, kad jie būtų įvykdyti. Ketvirta, ponia C. Malmström, norėčiau pasakyti, kad ne Parlamentas yra suinteresuotas šiuo klausimu, o, kaip minėjo pirmininkas, labiau mes jaučiamės atsakingi už teisėkūros procesą ir norime jame dalyvauti lygiomis teisėmis su Taryba ir Komisija.

Reaguodami į derybų nurodymų tekstą norime pabrėžti du dalykus. Pirma, mūsų netenkina teksto rengimo tvarka. Antra, nors Taryba teigia, kad "buvo atsižvelgta į visus Parlamento rezoliucijos punktus", iš tiesų kai kurie jų nebuvo įtraukti, ypač jeigu kalbėtume apie teisę imtis teisinių veiksmų, duomenų išbraukimą ir kitus klausimus. Būtent dėl šių priežasčių Saugumo ir gynybos pakomitetyje pareiškėme, kad mums tai nepriimtina. Taip pat paaiškėjo, kad reikalai pajudėjo tik po šio pareiškimo. JAV valstybės sekretorė nesutiko nė vienu klausimu, nebent Taryba turi kitokios informacijos negu Parlamentas. Taip yra buvę ne kartą. Šią savaitę Taryba suteikė vilčių, bet jokių garantijų nedavė. Norėčiau visiško aiškumo. Todėl sakome, kad norime toliau nagrinėti šį klausimą, kad siekiame tinkamo susitarimo ir kuo daugiau diskusijų, su sąlyga, kad jos padės sudaryti tinkamą susitarimą.

Martin Schulz, *S&D frakcijos vardu.* – (*DE*) Pone pirmininke, savo garsiojoje knygoje "Guliverio kelionės" airių rašytojas Džonatanas Sviftas išsiuntė pagrindinį veikėją Guliverį į Liliputų šalį, kurios gyventojai buvo vos šešių colių ūgio. Tačiau Guliveris buvo įsitikinęs, kad atvyko į milžinų šalį. Man atrodo, kad Amerikos diplomatai nusekė Guliverio pėdomis, nes tiki, kad gali su Europos Parlamentu elgtis taip, tarsi jis būtų mažų žmogeliukų organizacija. Jie klysta.

Ponia C. Malmström, norėčiau jus pasveikinti su išrinkimu ir nauju postu. Tačiau turėtumėte žinoti, kad tą pačią klaidą padarė ne tik Amerikos diplomatai, bet ir Europos Sąjungos vyriausybės, kurios buvo įsitikinusios, kad tokį susitarimą pavyks prastumti Parlamente, ir nesuvokė, kad mes negalime balsuoti už netinkamą susitarimą. Jis įkūnija Jungtinių Amerikos Valstijų saugumo ideologiją, bet ne pagrindinių teisių apsaugą, kurią mes, kaip Europos Parlamento nariai, privalome garantuoti Europos piliečiams.

Galimybė perduoti didelius duomenų kiekius be patikslinimų, o atskirais atvejais ir be konkrečių duomenų iš esmės neatitinka duomenų apsaugos teisės aktų, kuriuos patvirtinome visuose mūsų Europos ir nacionaliniuose parlamentuose. Rimtos problemos dėl duomenų apsaugos jau sprendžiamos. Jas nagrinėjote ir jūs. Kaip ilgai bus saugomi duomenys? Kas juos saugos? Kas ir kam juos perduos? Kokios yra galimybės sužinoti, kaip tvarkomi mano duomenys, kas jais naudojasi ir ar jie tikslūs? Kokią turiu teisinę apsaugą, kuri padėtų užtikrinti, kad apie mane nebūtų renkami ir bet kokioms trečiosioms šalims perduodami netikslūs duomenys? Kada mano duomenys bus išbraukti, jeigu jie buvo surinkti ir saugomi? Remiantis Vidaus saugumo aktu duomenys gali būti saugomi iki 90 metų. Mielai apsvarstyčiau šį klausimą, jeigu tik sulaukčiau 90. Reikėtų dar kartą pabrėžti, kad šie duomenys gali būti saugomi iki 90 metų! Visi šie veiksniai rodo didelius susitarimo trūkumus.

Todėl, pone A.P. Rubalcaba, turiu pasakyti, kad šis susitarimas netinkamas, ir už jį balsuoti mes negalime. Jeigu jį atmesime, jūsų pareiga su Jungtinėmis Valstijomis tartis dėl naujo ir geresnio susitarimo, atsižvelgiant ne tik į saugumo interesus, bet ir į piliečių laisves. Jeigu jums pavyks, pritarsime naujam susitarimui. Naujo derybų turo tikslas turi būti šių dviejų klausimų suderinimas.

Negaliu rekomenduoti savo frakcijos nariams balsuoti už tokį susitarimą, koks jis yra dabar. Šį vakarą siūlysiu savo frakcijai balsuoti prieš.

Sophia in 't Veld, *ALDE frakcijos vardu.* – Pone pirmininke, norėčiau pasveikinti buvusią kolegę ir gerą draugę Cecilia Malmström. Malonu tave čia matyti.

Tai pirmas svarbus sprendimas, kurį Europos Parlamentas turi priimti, turėdamas naujas Lisabonos sutartimi jam suteiktas galias, lūkesčiai dideli, bet turime skaidriai mąstyti. Vykdydami pareigą piliečiams sprendimą privalome priimti gerai jį apsvarstę, neverčiami ir nebauginami išorinės jėgos dėl nesamų saugumo spragų, nes mums žinoma, kad JAV duomenis vis tiek gali gauti be jokių prieštaravimų. Nepamirškime, kad valstybės

narės tai pat neturėjo vieningos nuomonės dėl šio susitarimo. Remdamiesi turiniu ir procedūra savo sutikimą galime duoti tik susitarimui, kuris pagrįstas demokratija. Kalba eina ne apie Tarybos ir Europos Parlamento mūšį dėl ketinimų ir ne apie transatlantinius santykius. Kalbame apie Europos piliečius, kurie turi teisę į tinkamą, demokratinę ir skaidrią procedūrą.

Kol kas Tarybos atsakymai visiškai neadekvatūs, o Europos piliečių demokratinių teisių negalima atiduoti už žadamas keliones į JAV arba miglotus Tarybos pažadus dėl būsimų susitarimų. Nuo 2007 metų Taryba turėjo nesuskaičiuojamų galimybių šį klausimą deramai išspręsti ir užtikrinti saugumą, asmens duomenų apsaugą ir piliečių laisves, taip pat užtikrinti, kad nacionaliniai parlamentai arba nuo gruodžio 1 d. Europos Parlamentas vykdytų tinkamą demokratinę kontrolę, tačiau Taryba buvo neįtikėtinai užsispyrusi. Parlamentas negali ir neturėtų priimti sprendimo, jeigu jam neprieinama visa susijusi informacija ir dokumentai. Mūsų balsuotojai turi teisę žinoti, kad visus klausimus nagrinėjame itin rimtai, o ne tik dedame antspaudą ant Tarybos sprendimų.

Galiausiai, Europos Parlamentas seniai išreiškė savo rūpesčius ir lūkesčius, ir Taryba pagaliau turėtų pateikti Teisės tarnybos išvadą ir pageidaujamą informaciją, iš kurios matyti, kaip duomenys naudojami kovos su terorizmu tikslais, o ne maitinti mus miglotais pažadais. Nemanau, kad antrojo J. L. Bruguière pranešimo pakanka. Todėl, jeigu Taryba nori gauti Parlamento sutikimą, ji turės patenkinti mūsų reikalavimus. Taryba, tai vienintelis kelias.

(Plojimai)

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (*DE*) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau pakalbėti apie susitikimus su ekspertais ir JAV ambasadoriumi. Dviejuose susitikimuose, kuriuose pirmininkavau, nesijaučiau, kad su manimi būtų elgiamasi kaip su liliputu iš Europos, visiškai priešingai. Šiuose susitikimuose su ekspertais iš JAV labai daug sužinojau apie labai skirtingas teisines sistemas, susijusias su pagrindinių teisių apsauga JAV ir Europoje. Esu dėkinga amerikiečiams už dalyvavimą šiame daug žadančiame dialoge. Man paaiškėjo mūsų laukiančios užduoties esmė. Praeityje Taryba neatskleidė visų jos galimybių. Paaiškėjo ir europiečių užduoties esmė, jeigu viename susitarime norime suderinti veiksmingą kovą su terorizmu ir veiksmingą pagrindinių teisių apsaugą.

Iš tiesų, manau, ši padėtis nesmagi, nes žmonės turėjo perskristi Atlantą, kad mums išaiškintų šį prieštaringą klausimą, o Taryba iki šiol nesugebėjo surengti atviros diskusijos su Parlamentu. Pranešėja visiškai aiškiai nurodė, kuriose srityse bus pažeistos pagrindinės teisės, kurios Europoje turi didžiausią apsaugą. Norėčiau pridurti dar vieną klausimą, kuris, mano nuomone, yra didelė programa tiek teisiniu, tiek politiniu požiūriu, jeigu jį panagrinėtume atidžiau. JAV ir Europa terorizmą apibrėžia skirtingai, todėl ši problema aptinkama visame susitarime.

Kaip buvo taikliai pastebėta, šio Parlamento nariai atsako prieš Europos piliečius už jų teisių išsaugojimą. Mano nuomone, neturėtumėme balsuoti už susitarimą, kuris pažeidžia galiojančią teisę, kaip apie tai viešai ne kartą kalbėjo daugelis mūsų, taip pat ir M. Weber, W. Langen, kurio šiuo metu nėra, ir M. Schulz. Privalome veiksmų imtis dabar. Per viešą diskusiją Europos piliečiams pasakėme, kad tai padarysime. Privalome balsuoti prieš laikinąjį susitarimą ir neatidėlioti balsavimo.

Parlamentas neturi ir vėl vengti savo pareigų, kaip tai atsitiko lapkričio mėnesį. Tada turėjome galimybę viską sustabdyti, bet dauguma to nenorėjo. Po konsultacijų su amerikiečiais sakau, kad dabar privalome imtis veiksmų, kad užimtume palankesnę padėtį derybose, taptume lygiaverčiais partneriais ir taip sustiprintume saugumą ir piliečių teisių apsaugą Europos Sąjungoje ir galbūt net JAV.

Timothy Kirkhope, *ECR frakcijos vardu.* – Pone pirmininke, mane, kaip ir mano kolegas, smarkiai nuvylė ir papiktino Tarybos elgesys su Parlamentu ir nepakankamas konsultavimasis su juo dėl šio susitarimo. Su Parlamentu tartis ir jo sutikimą gauti ji turėtų ne atgaline data. Savitarpiškumo principas duomenų apsaugos srityje turi būti užtikrintas nepriekaištingai, o toks derybų ir susitarimo sudarymo procesas daugiau niekada neturi pasikartoti.

Tačiau mane įtikino bent jau Jungtinių Valstijų institucijos ir daugiasluoksnės duomenų apsaugos sistemos bei teisminės apsaugos priemonės, kurios veikia laikinojo susitarimo laikotarpiu. Taigi netinkamas Tarybos elgesys neturėtų kelti pavojaus ES ir JAV susitarimui ar kitiems būsimiems susitarimams dėl Europos saugumo. Dabar sulaukiame daugybės Tarybos ir Komisijos patikinimų ir pažadų. Dar negaliu pasakyti, ar jie patenkina visus pagrįstus reikalavimus, kuriuos išdėstėme, todėl, mano nuomone, mums dabar reikia laiko prieš tęsiant darbą su šia esmine priemone.

Lothar Bisky, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (*DE*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, derybų dėl SWIFT susitarimo eiga buvo abejotina, ir jos buvo baigtos likus tiek vienai dienai iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, siekiant apeiti Parlamentą. Tačiau aš norėčiau pakalbėti konkrečiai apie susitarimo turinį. Mūsų patvirtinimo laukia mūsų didžiojo brolio jaunesnioji sesuo. H. Clinton tiki, kad ji gali įtikinti šio Parlamento narius padaryti tai, su kuo jie nesutiktų, jeigu siūlytų mūsų vyriausybės.

Mano nuomone, visiškai neteisinga, kad tariamo terorizmo tyrėjai gali nevaržomi naudotis duomenų bazėmis, nes taip sumenkinama žmonių teisė spręsti, kaip turi būti tvarkomi jų asmens duomenys. Asmens duomenys bus saugomi dešimtmečius, ir niekas nekontroliuos, kaip jie naudojami. Be to, duomenys vis dar gali būti saugomi pasibaigus susitarimui. Nebus įmanoma imtis teisinių veiksmų, siekiant nustatyti, duomenų buvimo vietą arba pareikalauti kompensacijos, jeigu trečiosios šalys juos naudojo neteisėtai. Taip valstybė tampa pranašesnė už piliečius, kuriems bus priskirtas įtariamųjų statusas. Valstybės narės leidžia kitoms vyriausybėms sekti jų piliečius netiesiogiai per ES.

Kalbant apie konkrečius pavyzdžius Vokietijoje, ar turėtų "Deutsche Telekom", "Deutsche Bahn" arba "Schlecker" vaistinių tinklas jaudintis dėl informacijos apie darbuotojus rinkimo? Ar duomenų, kurie buvo gauti neteisėtais būdais, įsigijimas iš mokesčių ekspertų Vokietijos Vyriausybei nuo šiol taps norma? Atsidūrėme padėtyje, kai Parlamentas privalo ginti savo įsitikinimus ir priimti sprendimą. Kodėl ateityje "Google" gali nustatyti duomenų naudojimo ribas? Svarbu kovoti su terorizmu, ypač su jo priežastimis, ir manau, kad visi su tuo sutinkame, bet ne aukojant pagrindines teises. Šiuo požiūriu girdėjau daug kalbų, kuriose ES minima kaip vertybių bendrija. Nedaug tetrūksta, kad šias vertybes pakištume po kilimu, mano frakcija negali balsuoti už šį susitarimą.

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Leiskite patikslinti, kad Europos liaudies partija susitarimą palaiko. Visi už SWIFT susitarimą ir rytoj balsuosime už jį. Leiskite paaiškinti, kodėl: Europos liaudies partija susitarimą palaikys, nes pagrindinis jos rūpestis – žmonių saugumas, mūsų piliečių saugumas.

Šis susitarimas padės sustiprinti mūsų piliečių saugumą, todėl jį palaikome. Tai nėra vien tik mano nuomonė, bet ir ekspertų, kurių konkreti užduotis buvo ištirti ir įvertinti, ar susitarimas sustiprina piliečių, kuriems visi, čia esantys, atstovaujame, saugumą.

Saugumas sustiprės visoje Europoje, taip pat ir visame pasaulyje ir JAV. Dabar sutinku su tais, kurie teigė, kad Taryba elgėsi su Europos Parlamentu netinkamai, tačiau tikiu, kad praėjusią savaitę Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto siųstas pranešimas davė Tarybai deramą pamoką, kurią šį gerai išmoko. Aš taip pat visiškai pritariu mano kolegų rūpesčiui dėl privatumo, tačiau turėtume prisiminti, kad šis susitarimas laikinas. Tai reiškia, kad reikės parengti naują susitarimą, kuris įtvirtintų didesnes saugumo garantijas.

Pone pirmininke, savo įvadinėje kalboje minėjote atsakomybę. Kreipiuosi į kolegas ir raginu atsakingai naudotis šio Parlamento galiomis, naujomis galiomis, kad išties galėtume stoti prieš 500 milijonų piliečių ir pasakyti jiems, kad gynėme jų saugumą. Jeigu įmanoma, rytdienos balsavimą reikėtų atidėti, kad išlaikytume Palamento vienybę. Esame pasirengę svarstyti balsavimo atidėjimo klausimą, tačiau jeigu atidėti jo nepavyks, turėtume balsuoti už susitarimą.

Claude Moraes (S&D). – Pone pirmininke, mes, Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcija, taip pat siekiame kovoti už Europos piliečių teises ir kovoti su terorizmu, todėl, kaip frakcijos lyderis sakė, siūlysime rytoj balsuoti "prieš", kad šioje pirmoje pagal Lisabonos sutartį Parlamento sutikimo procedūroje nubalsuotume prieš susitarimą, kuris netenkina viso Parlamento.

Mums tai ne siauras, o faktinis klausimas. Klausiama, ar blogai parengtas susitarimas tenkina saugumo ir kovos su terorizmu interesus. Vienas mano patarėjų, kuris yra teisininkas, kaip buvau aš pats ir T. Kirkhope, kartą pacitavo šiuos Benjamino Franklino žodžius: "Tas, kuris saugumą labiau vertina nei laisvę, nenusipelno nei vieno, nei kito."

Taigi visi sutinkame, kad ES piliečiams geras susitarimas yra toks susitarimas, kokio norime mes. Dabar Nuolatinių atstovų komitete (Coreper) pasitvirtino, kad Taryba iškėlė visus klausimus, kuriuos mes, kaip frakcija, laikėme svarbiais. Savo laiške H. Clinton taip pat patvirtino, kad Parlamentas turi nuomonę, tačiau nė vienas šių dokumentų nebuvo svarstomas toliau, mes negavome problemos sprendimo projekto, štai kodėl balsas "prieš", mūsų nuomone, pastūmėsi mus link susitarimo, kuris būtų priimtinesnis visam Parlamentui.

Taigi mūsų frakcija kreipiasi į visą Parlamentą, ne tik frakcijos narius, kad jis palaikytų pranešėjos ketinimus ir geresnį susitarimą kovoje su terorizmu. Niekas nekalba apie moralę; mes siekiame veiksmingai kovoti su terorizmu, o tai reiškia siekiame geresnio susitarimo, būtent tai šį vakarą savo frakcijoje siūlysime socialistams ir demokratams.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (*ES*) Pone pirmininke, manau, metodai ir laikas šiam susitarimui buvo netinkami. Didelę Lisabonos sutarties dalį sudaro nuostatos dėl Parlamento vaidmens, kurių turėtų laikytis visos susijusios šalys.

Pereidamas prie šio klausimo esmės, norėčiau pasakyti štai ką: didžiausia žala, kurią terorizmui gali sukelti demokratinė visuomenė, yra atkirsti finansinius išteklius. Štai kodėl laikinasis susitarimas turėtų galioti, kol vyks derybos dėl galutinio susitarimo. Kalbant apie laikinojo susitarimo tekstą ir duomenų apsaugą, ne mažiau kaip devyniais atvejais įrodytas SWIFT ir TFSP veiksmingumas ir vertė užkertant kelią teroristų veiklai ir ją nuslopinant Europoje, Azijoje, Afrikoje ir Amerikoje.

Ponios ir ponai, kieno pranešimas svarbesnis? Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno ar specialiai paskirto teisėjo, nes abu pranešimai argumentuoti, bet prieštaringi. Ne, ponios ir ponai, mes ne tik neturėjome diskusijos, bet ir nepriėmėme sprendimo šiuo klausimu. Laikinasis susitarimas užtikrina teises. Jame nurodyta, kad pateikti duomenys bus apdorojami ir naudojami išskirtinai terorizmo ir jo finansavimo prevencijos tikslais; kad pateikti duomenys nebus kopijuojami; kad pateikti duomenys nebus susieti su jokia kita duomenų baze; ir kad šiais duomenimis naudotis galės tik visuomenės saugumo institucijos.

Pasitikiu JAV Vyriausybe ir didžiąja demokratija, kuria ji remiasi. Esame įsipareigoję sutvirtinti ryšius su šia šalimi, kadangi vykstant natūraliam procesui tapome abipusiškai patikimais partneriais.

Dėl visų šių priežasčių palaikau mintį, kad Parlamentas turėtų patvirtinti laikinąjį susitikimą, ir sveikinu Parlamentą žengus teigiamą žingsnį, kad įrodytų savo valdžią ir patvirtintų faktą, kad H. Clinton ir T. Geithner pripažino, jog valdžia yra ir ateityje bus nepakeičiama dalis.

Galiausiai, pone pirmininke, Taryba ir Komisija žino, ko iš jų tikimasi. Skubiai reikalingas tarpinstitucinis susitarimas.

Stavros Lambrinidis (S&D). – Pone pirmininke, galbūt užtektų paprasto Tarybos laiško, patvirtinančio, kad derybų nurodymai bus parengti atsižvelgiant į visus Parlamentų rūpesčius, kad derybos su JAV prasidės nedelsiant, o ne kada nors ateityje ir kad Parlamentas dalyvaus visame derybų procese, ir tai padaryti nebūtų taip sunku, kad atslūgtų Parlamento rūpestis dėl nesiskaitymo su juo, ignoravimo ir žaidimo su juo praeityje.

Bet jūs net ir šiandien nesugebėjote to padaryti. Komisijos narė sakė, duomenų perdavimas dideliais kiekiais nėra problema. Į srautą pateks tik kai kurie duomenys. SWIFT teigia, kad taip nėra. Jungtinių Valstijų administracija sako, kad taip nėra. Nėra jokių įrodymų šiame pranešime išsakytiems žodžiams.

Minėjote baigiamus rengti derybų nurodymus. Kur jie? Atsižvelgiant į tai, kad šiandien jaučiamas spaudimas, kodėl jūs tiesiog nenurodot konkrečiai, su kuria Parlamento nuomone jūs sutinkate ar nesutinkate, o tik pateikiate bendro pobūdžio pranešimus?

Manau, labai svarbu su terorizmu kovoti išvien su JAV. Raginu JAV ir Tarybą po balsavimo rytoj labai rimtai dirbti kartu su mumis, ne rinktis dvišalius susitarimus, nesvajoti apie solidarumo sulaužymą, o dirbti kartu, kad apsaugotume pagrindines teises ir užtikrintume saugumą.

Birgit Sippel (S&D). – (*DE*) Pone pirmininke, kiekvienas, kuris sekė diskusijas dėl SWIFT, kurios vyko pastarosiomis savaitėmis, gali susidaryti įspūdį, kad jeigu nebūtų SWIFT, mes pasinertume į chaosą, o atmetus susitarimą baigtųsi transatlantiniai santykiai ir bendra kova su teroru. Šias pastangas mus įbauginti galima apibūdinti vienu žodžiu: juokinga. JAV ir Taryba mėgina išgelbėti pagrindinę priemonę; jie tiesiog gelbsti savo reputaciją.

Yra daug veikiančių susitarimų ir priemonių, padedančių kovoti su terorizmu. SWIFT galėtų juos papildyti. Nepavykęs gruodžio 25 d. išpuolis akivaizdžiai parodė, kad mums trūksta ne duomenų, bet gebėjimo veiksmingai naudotis jau turimais duomenimis. Siekiama nukreipti dėmesį nuo šio fakto. Blogesnio sprendimo nei šis laikinasis susitarimas negalėjo būti. Jame apstu prieštaringų nuostatų ir neatitikimų. Užuot ėmusis tinkamų atsargumo priemonių ir užtikrinus, kad būtų perduodami tik įtariamų asmenų duomenys, milžiniški duomenų kiekiai kas mėnesį bus siunčiami JAV. Susitarimas šiurkščiai pažeidžia piliečių teises, duomenų apsaugos ir teisės normų principus. Jeigu Taryba ir JAV iš tikrųjų būtų pasiruošusios atsižvelgti į kritiką ir įtraukti šiuos klausimus į naują susitarimą, mums nebūtų reikėję priimti šio baisaus susitarimo. Atsižvelgdami

į piliečių interesus privalome pasakyti ne laikinajam susitarimui ir nedelsdami pradėti naujas derybas, kad parengtume iš tikrųjų gerą susitarimą, veikiantį kaip papildoma veiksminga kovos su terorizmu priemonė ir išsaugantį pagrindines teises.

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (*ES*) Pone pirmininke, Lisabonos sutartis atvertė naują ne tik šio Parlamento, bet ir Tarybos ir Komisijos istorijos skyrių.

Savo kalboje einantis Tarybos Pirmininko pareigas atkreipė dėmesį į tai, kad reikėtų išgirsti šį Parlamentą ir atsižvelgti į jo rūpestį ir reikalavimus.

Taip pat derybos dėl šio susitarimo vyko nelabai arba nepakankamai sklandžiai. Visų pirma einantis Tarybos Pirmininko pareigas prabilo apie būsimą įsipareigojimą: nedelsiant tartis dėl galutinio susitarimo, kuris tenkintų pranešėjos pranešime išdėstytus reikalavimus, įskaitant reikalavimą dėl garantuotos teisės į apskundimą, informaciją ir privačių duomenų pakeitimą arba išbraukimą.

Todėl turime rasti teisingą sprendimą, užtikrinantį privatumą, piliečių laisvę ir saugumą, kuris taip pat yra pagrindinė šiame Parlamente mūsų atstovaujamų piliečių teisė.

Tad kad ir koks būtų šios diskusijos rezultatas, Parlamentas ragina ministrą kaip įmanoma greičiau pradėti derybas ir patenkinti Lisabonos sutarties, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir 500 milijonų piliečių, kuriems atstovauja šis Parlamentas ir kurie turi pagrindinę teisę į saugumą, reikalavimus.

Axel Voss (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, judumo epochoje mes negalime būti saugūs, jeigu nevyksta veiksmingi ir spartūs duomenų mainai, o mūsų pareiga yra apsaugoti piliečius nuo teroristinių išpuolių. Todėl turime rasti pusiausvyrą tarp saugumo ir privatumo. Ji turi atsispindėti susitarime, dėl kurio dabar vyksta ši diskusija.

Tačiau atsižvelgiant į šio klausimo svarbą, Taryba į šį atvejį pažvelgė tikrai neprofesionaliai. Todėl norėčiau matyti, kaip pranešėja sulauks daugiau palankių sprendimų, įskaitant konkrečią pagalbą, kad galbūt galėtume Parlamente sudaryti daugumą.

Jeigu to nepadarysime, Terorizmo finansavimo sekimo programa veiks tik kaip bendra centrinė programa, mums svarbi užtikrinant, kad SWIFT perduotų tik atskirus duomenis. Jeigu to nepadarysime, visas susitarimas bus teisingas, o dabartinis susitarimas tebebus svarbus. Todėl, manau, turėtume atidėti balsavimą ir tuomet galiausiai ....

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoja)

Pirmininkas. – Kolegos, ši diskusija labai svarbi. Nenoriu jums trukdyti, bet jūs kalbate puse minutės ilgiau nei turėtumėte. Pagal sąrašą dar laukia 11 žmonių. Jeigu jūs visi kalbėsite taip ilgai, negalėsiu suteikti žodžio kitiems.

Jörg Leichtfried (S&D). – (DE) Pone pirmininke, niekas rimtai neabėjoja, kad reikia kovoti su terorizmu. Tačiau pažengusioms demokratinėms valstybėms, kurios grindžiamos teisės normomis, visada kyla klausimas, ką ir kaip reikėtų padaryti. Šiuo atveju į klausimą lengva atsakyti. Neturime leisti, kad 500 milijonų žmonių taptų įtariamaisiais ir kad būtų masiškai kišamasi į jų teises, nesuteikiant jiems galimybės reikalauti teisinės apsaugos. Kalbant konkrečiai, šios priemonės neturi būti taikomos visiškai neatsižvelgiant į galiojančias demokratijos nuostatas.

Dabar Parlamentas turės atsakyti už arogantiškos Tarybai vadovavusios Švedijos veiksmus. Neturime to daryti. Todėl esu už tai, kad rytoj būtų balsuojama prieš susitarimą.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Pone pirmininke, noriu pasakyti, kad šis pasiūlymas nepadės sustabdyti jokių veiksmų, teroristinių veiksmų taip pat. Tarybai pirmininkaujanti valstybė nebūtų galėjusi sustabdyti nė vieno iš keturių Tarybos paminėtų išpuolių, nors galbūt juos tirti būtų buvę paprasčiau. Šis susitarimas susilpnina saugumą lygiai taip, kaip bet koks visiškos interneto priežiūros įstatymas susilpnina saugumą, nes jeigu vykdoma visapusė priežiūra, žmonės stengiasi jos išvengti, net jeigu jie ir yra sąžiningi piliečiai. Tuomet pasauliniame tinkle, kaip dabar bankininkystės sektoriuje, sukuriamos anonimizavimo paslaugos. Jeigu teroristai gali pasislėpti tarp eilinių žmonių, saugumas susilpnėja. Argumentas silpnas.

Raginu nuodugniai peržiūrėti visus antiteroristinius įstatymus. Kokia jų kaina ir kokį bendrą poveikį jie turi privatumui ir laisvei? Tik tuomet pagalvosiu dėl balsavimo už daugiau antiteroristinių įstatymų. Parodykite mums šių priemonių veiksmingumą, naudodami ne slaptus, o viešai prieinamus dokumentus.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Pone pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į du dalykus, kurie, mano nuomone, labai svarbūs. Nenuginčijama, kad turėtume kovoti su terorizmu, tačiau diskusija vyksta dėl kovos būdų ir susitarimų, kuriuos šiuo atžvilgiu turėtume pasirašyti su amerikiečiais. Norėčiau dėmesį atkreipti į du dalykus. Pirma, susitarimas turi poveikio tik vienai šaliai, todėl jis vienašališkas. Ar pagalvojome, kad atitinkamos Europos valstybių tarnybos taip pat galėtų gauti duomenų iš JAV ir palengvinti kovą su terorizmu Europoje? Antra, labiausiai prieštaraujama dėl fakto, kad bus įmanoma gauti visus finansinius duomenis. Pabrėžiu "visus". Manau, turėtume leisti Amerikos ir Europos specialiosioms tarnyboms gauti duomenis iš tų subjektų, kurie įtariami.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Taryba vėlai išsiuntė susitarimą Europos Parlamentui, kas nėra įprasta. Tikiuosi, tokie incidentai nebepasikartos. Kita vertus, mane labai maloniai nustebino intensyvus JAV institucijų ir Europos Parlamento bendradarbiavimas. Jie netikėtai paklausė šios institucijos ir tikiuosi, kad paklausys ir ateityje.

Tikiuosi iš JAV institucijų tokio paties susidomėjimo ir kad jos visoms valstybėms narėms taikys vienodas bevizio režimo programos sąlygas. Jungtinės Valstijos dar turi įvesti aiškius, skaidrius atsisakymo išduoti vizas kai kurioms valstybėms narėms kriterijus. Visgi manau, kad reikia patvirtinti laikinąjį susitarimą, nes jis sustiprins Europos piliečių saugumą. Bet šio derybos su JAV dėl ilgalaikio susitarimo, į kurį bus įtraukti visi Parlamento pateikti prieštaravimai, neturi sustoti, jeigu bus patvirtintas šis susitarimas.

Eva Lichtenberger (Verts/ALE). – (*DE*) Pone pirmininke, šiandien Taryba pripažino, kad derybų rezultatai galbūt nebuvo tokie geri, kokie galėjo būti. Turėtume į tai atkreipti dėmesį ir pasinaudoti proga patobulinti susitarimą. Tiesiog atidėdami sprendimus problemos neišspręsime, nes atidėjimo procesui nėra taikomos kokios nors sąlygos. Todėl kitos plenarinės sesijos metu dar kartą atsidursime visiškai tokioje pat padėtyje. Netikiu, kad kas nors pasikeis.

Antra, norėčiau pasakyti, kad jau sulaukėme pakankamai pažadų, kad kitame derybų etape padėtis pagerės, jeigu Parlamentas derybose nedalyvaus. Iki šio susitarimo mums jau buvo žadama, kad šįkart viskas bus kitaip. Dar kartą pabrėžiu, atidėjimas nepadės. Šiuo atveju padės tik aiškus ženklas.

Trečia, tos saugumo spragos, apie kurių atsiradimą nepatvirtinus laikinojo susitarimo, buvo ne kartą kalbama, paprasčiausiai neegzistuoja. Tai patvirtina turimos teisinės ataskaitos, taip pat turime susitarimų dėl savitarpio teisinės pagalbos.

Sajjad Karim (ECR). – Pone pirmininke, mūsų piliečių saugumas visiems mums labai rūpi, ir nereikėtų mūsų laikyti neryžtingais kovoje su terorizmu dėl to, kad reikalaujame apginti mūsų piliečių laisves. Jeigu kalbėtume apie šio Parlamento veiksmus, ne kartą mačiau, kad taip atsitiko daugeliui parlamentarų.

Žinoma, SWIFT gali pateikti daug sėkmingų pavyzdžių, su kuriais mes sutinkame, bet ne mažiau svarbu dėmesį sutelkti į tuos atvejus, kai SWIFT nepasisekė arba mus nuvylė. Daug tyrimų Europos Sąjungoje buvo nesėkmingi arba atlikti blogai. Vien tik mano rinkimų apygardoje buvo sulaikyta 12 nekaltų žmonių, kurių nebuvo kuo apkaltinti. Jų sulaikymo metu gavome informacijos, kad dalį tvirtų įrodymų prieš juos sudarė finansinių sandorių duomenys.

Ko galime pasimokyti iš tokių blogų pavyzdžių? Kviečiu Tarybą atsitraukti. Mes turime laiko. Dar nesame priremti prie sienos. Galime žengti į priekį. Atidėkime sprendimą. Siūlau Tarybai grįžti; padaryti savo darbą tinkamai – ne tik šio Parlamento, bet ir visų mūsų piliečių labui.

Carlos Coelho (PPE). – (*PT*) Pone pirmininke, mano šalyje policijos pareigūnas privalo turėti orderį, kad galėtų gauti banko sąskaitos duomenis. Negaliu pritarti susitarimui, pagal kurį tūkstančiai ar milijonai banko duomenų perduodami Amerikos policijos pareigūnui be teismo leidimo. Laikinasis susitarimas, dėl kurio buvo tariamasi, neužtikrina duomenų apsaugos. Duomenų apsauga nėra prabanga – tai mūsų laisvės prielaida. Neužtikrinami savitarpiškumo ir proporcingumo principai. Negalime sau to leisti.

Žinoma, mes tikimės, kad derybos dėl galutinio susitarimo vyks tinkamai. Kaip galėtume tartis? Ar tinkamu pagrindu vyksta derybos? Manau, geriau neturėti blogo laikino susitarimo nei turėti bet kokį. Jeigu nepatvirtinsime laikinojo susitarimo, sukursim tvirtą pagrindą deryboms dėl galutinio susitarimo.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (*SK*) Sakoma, kad gerus susitarimus sudaro lygiaverčiai partneriai. Šiuo metu rengiamas susitarimas rodo, kad nesame lygiaverčiai partneriai ir kad JAV kelia savo reikalavimus, tikėdamosi, kad mes laikysimės šios šalies požiūrio.

Pagal Lisabonos sutartį Europos Parlamentas įgijo daugiau galių, o EP nario pareiga yra apginti 500 milijonų ES valstybių narių piliečių interesus ir teises, pagrindines teises. Todėl aš taip pat palaikau siūlymą peržiūrėti susitarimą ir įtraukti į jį tuos mūsų pasiūlymus, kuriuos mes, EP nariai, vieninteliai iš visų ES institucijų tiesiogiai išrinkti atstovai, tikimės pamatyti susitarime.

Žinau, Europos Sąjungoje yra šalių, kurios turi milžiniškų problemų su terorizmu. Pagaliau, Ispanija yra viena iš šalių, ilgą laiką kovojančių su terorizmu, ir tikiuosi, kad šiuo atveju Taryba taps ne Jungtinių Amerikos Valstijų, o Europos Sąjungos partnere.

Alfredo Pérez Rubalcaba, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, visų pirma, norėčiau pasakyti, kad visų susitarimui pritariančių ar jį kritikuojančių EP narių kalbų klausiausi su dideliu susidomėjimu ir jas vertindamas, priimu jas visas, nors reiktų pripažinti, kad kritikuojančiųjų buvo dauguma.

Pirma, norėčiau pasakyti, kad man džiugu, nes per šią diskusiją Parlamente dar kartą įsitikinau, jog Parlamentas, Komisija ir Taryba geba puikiai suderinti savo veiksmus, kai kalbama apie bendrų vertybių gynimą ir, kaip minėjau savo kalboje, ryžtingą poziciją, nukreiptą prieš bet kokią terorizmo formą. Mano nuomone, neturėtume pamiršti, kaip svarbu bendra nuomonė.

Norėčiau atskirti vieną nuo kitos dvi išgirstas visiškai skirtingas kritiškas nuomones apie SWIFT susitarimą, kurį nagrinėjome šią popietę: išgirdome kritiką dėl procedūros ir kritiką dėl turinio.

Tiesa ta, kad šio susitarimo turinį nuolat kritikavo net tie EP nariai, kurie nedviprasmiškai palaikė tokį susitarimą kaip šis. Norėčiau dar kartą pakartoti, kad susitarimą galbūt galima buvo geriau parengti; išties, jis ir būtų buvęs parengtas geriau. Tačiau, kaip sakiau ir pakartoju dar kartą, kas gerai žinoma gerbiamiems EP nariams – nustatytų terminų pakeisti negalėjome, todėl Taryba ir Komisija turėjo imtis veiksmų per labai trumpą laiką. Kad ir kaip būtų, norėčiau labai aiškiai pasakyti, kad, kaip minėjau šią popietę, Taryba siekia, kad nuo šiol darbai būtų atliekami kitaip, ne taip kaip anksčiau.

Tikriausiai vadovaudamiesi savo patirtimi kai kurie EP nariai sakė, kad šis pažadas, įsipareigojimas šiame Parlamente buvo ne kartą sulaužytas. Palaikydamas Tarybą norėčiau pasakyti, kad įsipareigojimas atsirado iš pagrindinio įsipareigojimo pagal Lisabonos sutartį, kurios pagrindinis tikslas yra vis didesnis šio Parlamento vaidmuo Europos institucinėje sistemoje, kad piliečiai jaustų, jog jiems atstovaujama tinkamai.

Šis pagrindinis įsipareigojimas pagal Lisabonos sutartį atsirado mano šalyje, todėl norėčiau kategoriškai pabrėžti, kad Ispanijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu Taryba dirbs kitaip.

Jeigu kai kurie nepasitiki Tarybos žodžiu, nors turėtų, jie neturėtų pamiršti, kad Sutartis verčia mus veikti kitaip. Todėl jeigu nepakanka Tarybos politinės valios, yra Sutartis, kuri įstatymais užtikrina, kad ateityje viskas būtų daroma kitaip. Viskas priklauso nuo Parlamento bendradarbiavimo su Komisija, ir, žinoma, nuo EP narių parodytos vienybės, siekio rasti pusiausvyrą tarp saugumo užtikrinimo ir esminio vertybių išsaugojimo; tai visos Europos kryptis, kurios laikosi ir Taryba.

Turiu tris pastabas svarstomu klausimu. Nenagrinėsiu kai kurių konkretesnių klausimų, kurie sulaukė kritikos ir kurie, mano nuomone, nepagrįsti. Pvz., buvo pasakyta, kad toks SWIFT susitarimas, koks yra dabar, kai kuriais atvejais leidžia duomenis perduoti dideliais kiekiais. Tačiau reiktų aiškiai pasakyti, ko niekas nepaminėjo, o būtent, kad susitarimas nėra pagrįstas tokiu mąstymu ir kad pagal SWIFT susitarimą duomenis perduoti dideliais kiekiais leidžiama tik išskirtiniais atvejais, visuomet ir tik tada, kai yra teisėtų įtarimų (susitarimo 4 str. 6 dalis). Tai tik vienas pavyzdys. Buvo ir kitų paviršutiniškų kaltinimų dėl susitarimo turinio, kurį, mano nuomone, galima nuodugniai išnagrinėti, tačiau šiuo atveju jų neanalizuosiu.

Norėčiau pateikti dar dvi pastabas šiuo klausimu. Pirma, kartu su Komisija ir kai kuriais EP nariais norėčiau pabrėžti, kad susitarimas buvo naudingas kovojant su terorizmu. Keletą pavyzdžių jau pateikiau, o teisėjo J. L. Bruguière pranešime, kurį gavo EP nariai, jų yra daugiau. Galiu duoti dar vieną jau minėtą pavyzdį, susijusį su mano šalimi, o dar geriau – du.

Tiesa, kad kovo 11 d. išpuoliai Madride buvo tiriami pagal SWIFT susitarimą, ir rezultatai buvo geri. Taip pat vertėtų prisiminti, kad kiek daugiau nei prieš metus SWIFT susitarimas padėjo užkirsti kelią išpuoliui Barselonos mieste. Visi, atsakingi už šiuos išpuolius, šiuo metu vykdo įkalinimo bausmę Ispanijos kalėjimuose.

Todėl galime patvirtinti, kad susitarimas buvo veiksmingas ir padėjo pasiekti rezultatų. Todėl gerbiamieji EP nariai sutiks su manim, kad susitarimo atidėjimas reikš žemesnius Europos piliečių saugumo standartus, jeigu ne daugiau. Be abejo, negalima paneigti, kad jeigu susitarimas mums buvo ir yra naudingas, jį atidėjus,

būtume ne tokie saugūs, ir savo žodžius renkuosi labai atsargiai, kad niekas negalėtų Tarybos apkaltinti perdėtu dramatizavimu. Tai paprasta: mes išties būtume mažiau saugūs.

Todėl noriu Tarybos vardu pabrėžti ir, manau, Komisija taip pat pritars nuomonei, kad priimti sprendimą dėl šio susitarimo dabar gyvybiškai būtina. Gali būti, kad šis susitarimas duoda pagrindo kritikai, ir noriu dar kartą pabrėžti, kad pripažįstame griežtą kritiką, kurią išgirdome šią popietę. Tačiau gerbiamieji EP nariai neabejotinai sutiks su manim, kad šis susitarimas yra kur kas geriau nei protokolas dėl duomenų mainų, kurio JAV ir ES turėjo laikytis metų metus.

Šiandien nagrinėjamas susitarimas galbūt nėra tobulas. Galėtų būti pakeitimų, ir aš netgi sutinku su kai kuriomis jūsų kritiškomis pastabomis, bet prašau jūsų pripažinti, kaip tą padariau aš, kad, palyginti su tuo, kas buvo anksčiau, matoma pažanga. ES, Taryba ir Komisija į susitarimą įtraukė keletą pasiūlymų, kai kuriems EP nariams keliančių rūpestį, nes šie EP nariai visiškai pagrįstai mėgina pirmiausia užtikrinti, kad saugumo būtų siekiama nepažeidžiant žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių.

Todėl norėčiau pakartoti Komisijos narės žodžius, kad svarbu sprendimą dėl susitarimo priimti dabar. Taip pat norėčiau pakartoti, kad Taryba nuoširdžiai siekia pradėti derybas dėl naujo ir galutinio susitarimo, apimančio daugelį šiandien čia paminėtų klausimų, su kuriais Taryba sutinka ir kuriuos norėtų oficialiai patvirtinti. Taryba pasirengusi tai atlikti. Einantis Tarybos Pirmininko pareigas apie savo įsipareigojimą išdėstė laiške Parlamento Pirmininkui, bet mes vis tiek turėsime savo sprendimą patvirtinti, kai ateis laikas deryboms.

Padėtis gerėja, nes šiandien diskutuojame dėl laikinojo susitarimo. Svarstome susitarimą, kuris truks devynis mėnesius – tiek, kiek Komisija, Taryba ir Parlamentas užtruks, kad pasiektų naują galutinį susitarimą, neabejotinai apimantį visas pagrįstas atsargumo priemones, šiandien aptartas Parlamente.

Taryba negali ignoruoti šiandieninės diskusijos. Negalime ignoruoti fakto, kad šis susitarimas sulaukė daug kritikos. Kaip minėjau, kai kurios pastabos buvo labiau pagrįstos nei kitos, bet kritikos buvo, ir manau, kad į ją reikia rimtai atsižvelgti. Tarybos vardu prašau Parlamento duoti mums laiko viską apmastyti.

Laiko išanalizuoti ir aptarti šią diskusiją Taryboje, laiko aptarti ją su Komisija ir laiko, kad ištirtume galimybę sudaryti su JAV geresnį susitarimą, kuri, mano galva, yra reali. Ponios ir ponai, pone pirmininke, laiko prašome, kad per porą savaičių, mėnesių galėtume grįžti į Parlamentą ir užtikrinti, kad sukūrėme pagrindus pasirašyti galutinį susitarimą, kuriame tinkamai būtų aptarti klausimai, šiandien keliantys rūpestį kai kuriems gerbiamiesiems EP nariams. Dar kartą kartoju, rūpestį, kurį daugeliu atveju išreiškia ir Taryba.

Cecilia Malmström, *Komisijos narė.* – Pone pirmininke, ši diskusija ypač svarbi. Dėl to nekyla abejonių, nes aptariame tokius svarbius klausimus kaip mūsų piliečių saugumo, gerų informacinių sistemų ir duomenų mainų sistemų su griežta duomenų apsauga užtikrinimas.

Kaip Tarybos Pirmininkas minėjo, buvo keletas klausimų ir nesusipratimų. Į kai kuriuos iš jų atsakymai pateikiami J. L. Bruguière pranešime, todėl tikrai rekomenduoju jį pasiskaityti. Manau, turime suprasti ir atsiminti, kodėl sudarytas laikinasis susitarimas. Kodėl? Todėl, kad SWIFT nelaukė, o mes atsidūrėme tokioje padėtyje, kai neturėjome duomenų pardavimą reglamentuojančių teisės aktų, todėl Taryba ir Komisija paskubėjo parengti susitarimą. Kai kuriais atžvilgiais JAV mums nusileido, mums pavyko užtikrinti keletą labai gerų duomenų apsaugos priemonių. Be to, dvi valstybės narės paprašė Komisijos dalyvauti rengiant susitarimą, kad būtų išdėstytas Europos požiūris šiuo klausimu ir nereikėtų sudaryti dvišalių susitarimų. Svarbu tai prisiminti.

Taigi, kaip minėjau, šis susitarimas laikinas; jį galima patobulinti ir jis bus patobulintas. Komisija ir Taryba, remdamosi Lisabonos sutartimi, siekia, kad sudarant nuolatinį susitarimą dalyvautų ir Europos Parlamentas. Mes turime nuodugniai išsiaiškinti klausimus, susijusius su žalos atlyginimo teisėmis, teisėtu duomenų apdorojimu ir duomenų išbraukimu. Į nuolatinį susitarimą taip pat bus įtrauktos nuostatos dėl duomenų ištaisymo ir prieigos.

S. Lambrinidis klausė, kodėl Komisija nepateikė derybų nurodymų. Pone S. Lambrinidis, Komisija dirba tik 16 valandų ir 20 minučių. Įgaliojimas derėtis – labai svarbus klausimas. Pirma turime jį aptarti naujai išrinktoje Komisijoje ir tik tada parengti ir pateikti svarstyti Europos Parlamentui. Savo pareigas einame visai neseniai, todėl negalite tikėtis, kad jis jau būtų parengtas. Kaip J. M. Barroso nedviprasmiškai išdėstė laiške J. Buzekui, mes parengsime įgaliojimą derėtis; pateiksime jį Europos Parlamentui kaip įmanoma greičiau ir užtikrinsime, kad gautumėte visą informaciją apie darbo eigą.

Balsavimo atidėjimas galėtų būti labai puiki mintis, o mums gali prireikti daugiau laiko apsvarstyti įgaliojimo klausimą. Įgaliojimą derėtis jūs pamatysite; jūs turėsite laiko išanalizuoti dokumentus, pranešimus ir kitą dokumentaciją, o Komisija, kaip minėjau, siekia bendradarbiauti su Parlamentu ir Taryba rengiant kur kas geresnį nuolatinį susitarimą.

Pirmininkas. – Kolegos, Tarybos ir Komisijos pranešimų metu "mėlynosios kortelės" taisyklė netaikoma, bet ši diskusija ypač svarbi. Sprendimą turime priimti rytoj.

Nesilaikydamas Darbo tvarkos taisyklių norėčiau jūsų, pone einantis Tarybos Pirmininko pareigas, paprašyti atsakyti tik į du trumpus, pabrėžiu trumpus, M. Schulzo ir S. Lambrinidžio klausimus, nes šia tema galėtume diskutuoti dar dvi valandas.

Martin Schulz (S&D). – (*DE*) Pone pirmininke, pone A. P. Rubalcaba, atidžiai klausiausi jūsų kalbos kartu su visais čia esančiais EP nariais. Jūsų žodžiai buvo tokie: "Duokite man daugiau laiko aptarti šį klausimą su kitais Tarybos nariais. Duokite daugiau laiko, ir mes parengsime geresnį susitarimą." Todėl norėčiau jūsų konkrečiai paklausti, ar teisingai supratau, kad Taryba nebereikalauja patvirtinti šį susitarimą ir už jį balsuoti ir kad jums reikia laiko deryboms su JAV dėl naujo ir patobulinto susitarimo?

Stavros Lambrinidis (S&D). – Pone pirmininke, ar Taryba žino, kad per paskutinius metus SWIFT nė karto neperdavė konkrečių duomenų, kadangi negali jų atrinkti, ir kad duomenis visuomet perduoda dideliais kiekiais?

Ar Taryba žino, kad būtent todėl JAV ir SWIFT sudarė susitarimą, pagal kurį SWIFT darbuotojai dirba Iždo departamente, kad užtikrintų individualią duomenų, kuriuos Iždo departamentas gauna dideliais kiekiais, paiešką?

Ar Taryba žino, kad laikinajame susitarime neatsižvelgta nė į menkiausią Parlamento reikalavimą? Jeigu aš teisus, tikiuosi, kad taip ir yra, ar Taryba ir Komisija pasirengusios labai rimtai išnagrinėti ir įtraukti dideliais kiekiais perduodamų duomenų klausimą į įgaliojimą derėtis?

Alfredo Pérez Rubalcaba, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, Taryba norėtų dar kartą pakartoti, kaip svarbu užtikrinti tolesnius Europos ir JAV finansinių duomenų mainus.

Tačiau Taryba taip pat supranta, kad reikia rimtai apsvarstyti atsargumo priemonių klausimą, kritiką ir gerbiamųjų EP narių pasiūlymus.

Todėl paprašiau duoti laiko darbui su visomis ES valstybėmis narėmis ir ištirti, ar šiuos klausimus reiktų įtraukti į naująjį susitarimą. Dar svarbiau tai, kad laiko paprašiau pasitarti su JAV. Manau, JAV norėtų į naująjį susitarimą įtraukti daugelį atsargumo priemonių, išlygų ir apribojimų, apie kuriuos šiandien buvo kalbama Europos Parlamente. Trumpai tariant, ši šalis siekia galutiniame susitarime pusiausvyros tarp saugumo ir laisvės, apie ką iš esmės mes ir kalbame.

Norėčiau gauti laiko, kad galėčiau ištirti šią galimybę ir tokios kaip ši sesijos metu, prieš prasidedant balsavimui, Parlamentui pranešti, kad Komisija ir Taryba gavo JAV pažadą šiuos Europos Parlamento pasiūlymus įtraukti į naująjį susitarimą.

Tokiomis sąlygomis, manau, diskusija būtų visiškai kitokia nei šiandien.

Manfred Weber (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, jūs labai padėjote. Dėkoju, kad yra tokia galimybė. Svarstomas klausimas labai opus, ir, jeigu supratau teisingai, A. P. Rubalcaba negali patikinti, kad esamas susitarimas neįsigalios. Kitaip tariant, jeigu atidėsime sprendimą ir duosime daugiau laiko, jis įsigalios.

Todėl kitas mano klausimas toks: ar A. P. Rubalcaba gali patikinti, kad, pvz., per mėnesį bus parengtas ilgalaikis susitarimas, užtikrinantis griežtesnius standartus, ar Taryba nori pasakyti, kad mes vis tiek turime laukti devynis mėnesius iki susitarimo termino pabaigos? Parlamentui sunku patikėti tokiu besąlygišku pareiškimu. Kad galėtume rytoj priimti sprendimą dėl galimo balsavimo atidėjimo, norime žinoti aiškias Tarybos pažado įvykdymo sąlygas.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (*ES*) Pone pirmininke, dėkoju, kad padarėte išimtį ir leidote šiems dviem atstovams kalbėti pirma Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos, o po to Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos vardu.

Pone A. P. Rubalcaba, jūs tiksliai nurodėte problemą. Dauguma diskusijai pateiktų argumentų buvo pagrįsti. Tai, kas pasakyta, priimu su didele pagarba. Tačiau šie žodžiai turėtų būti pagrįsti dokumentais ir išsamiais

faktais, todėl turiu pripažinti, kad mane labai nustebino kai kurie priešingi pareiškimai. Iš jų susidaro įspūdis, kad susitarimą, kuris taip kritikuojamas, iš tiesų skaitė tik nedaugelis, nes jeigu jie būtų jį skaitę, kai kurių iš šių argumentų tikrai nebūtume išgirdę.

Todėl norėčiau jūsų, pone A. P. Rubalcaba, paklausti dėl klausimo, apie kurį užsiminė mano kolega Manfred Weber ir J. Hennis-Plasschaert (kaip žinote, aš palaikau mintį patvirtinti laikinąjį susitarimą, ir jo galiojimo laikotarpiu derėtis dėl naujo). Savo laiške J. Hennis-Plasschaert užduota tą patį klausimą kaip ir Manfred Weber. Ar Taryba gali užtikrinti, kad dalyvaujant Parlamentui ji pateiks galutinį naujojo susitarimo tekstą komiteto posėdyje birželio mėnesį ir plenariniame posėdyje liepos mėnesį?

Alfredo Pérez Rubalcaba, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, kai kurie iš gerbiamųjų EP narių reikalauja laikinojo susitarimo, o kiti – nuolatinio.

Atsižvelgiant į laiką, reiktų pasakyti, kad išdėstyti ir Parlamentui pateikti galutinio susitarimo pagrindus, arba, kitaip tariant, gauti JAV pažadą įtraukti kai kurias Parlamento pasiūlytas atsargumo priemones ir pasiūlymus, nėra tas pat kaip padėti ant stalo naują susitarimą.

Jeigu gerbiamieji EP nariai manęs teiraujasi, ar mes galime per mėnesį parengti ir Parlamentui pateikti naują susitarimą, atsakymas yra ne. Jeigu jūs klausiate, ar per kelis mėnesius mes galime jums pateikti JAV ir Parlamento, kurio dalyvavimas šiame procese labai svarbus, dialogo rezultatus, kad galėtumėme aptarti, ar teisingai manome, jog galutinis susitarimas bus geresnis nei esamas, mano atsakymas yra taip. Mano nuomone, mes galime tai padaryti.

Būtent to jūsų ir prašau. Aš nekalbu konkrečiai apie pranešėjos pasiūlymą, į kurį, turiu pripažinti, šiandien neatsižvelgiau rimtai, įvertinęs bendras nuotaikas, veiksmus ir kalbas, nukreiptas prieš laikinojo susitarimo patvirtinimą. Norėčiau dar kartą pakartoti savo nuomonę, kad esant tokiai padėčiai būtų kur kas realiau paprašyti Parlamento nustatyti terminą, tarkime, trijų mėnesių, kad išdėstytume ir Parlamentui pateiktume apsvarstyti susitarimo su JAV pagrindus. Kitaip tariant, į šį susitarimą reikėtų įtraukti tuos klausimus, kurie, ES (Komisijos, Tarybos ir Parlamento) ir JAV nuomone, turėtų būti išdėstyti galutiniame susitarime, dėl kurio vėliau derėsimės.

Manau, tokiomis aplinkybėmis šiandieninė diskusija vyktų visiškai kitaip.

Jeanine Hennis-Plasschaert, pranešėja. – Pone pirmininke, pasakyta daug. Norėčiau S. Busuttiliui, o ypač einančiam Tarybos Pirmininko pareigas pabrėžti, kad neduodami sutikimo patvirtinti laikinąjį susitarimą, mes nesukeliame pavojaus Europos piliečių saugumui. Mano nuomone, labai nesąžininga naudoti tokį argumentą. Kitos teisinės priemonės, užtikrinančios tikslinius transatlantinius duomenų mainus, lieka galioti, ir, kaip minėjo Claude Moraes, šiuo požiūriu apie moralę nekalbama.

Kalbant apie JAV laišką, mes jį neabejotinai vertiname, tačiau ar pareiškimas, kad Parlamento nuomonė bus išgirsta, į ją bus atsižvelgta ir atsakyta, nėra kiek silpnokas? Nėra jokių įsipareigojimų. Be to, teigiama, kad taip bus su sąlyga, jeigu laikinasis susitarimas liks galioti, o tai, mano nuomone, grynas šantažas. Pykstu ir dėl to atsiprašau, tačiau ši diskusija pradeda nervinti.

TFSP nėra ir negali būti laikoma suderinama su stipriausiomis Europos piliečių laisvių tradicijomis. Ji turi būti laikoma nukrypimu nuo Europos teisės ir praktikos, ir aš noriu, kad tai būtų pripažinta. Tai jau sakiau anksčiau ir norėčiau dar kartą aiškiai tai išgirsti. Taip pat noriu pasakyti, kad niekas neabėjoja būtinybe tęsti ir stiprinti JAV ir ES bendradarbiavimą, tačiau ES ir valstybės narės, o ypač Taryba, turi tvirtai apibrėžti savo tikslus. Šiuo požiūriu Parlamentas ir Taryba dar nėra vieningi.

Galiausiai, leiskite man pabrėžti, kad kalbame apie Europos atsakomybę, todėl reikia ieškoti europietiško sprendimo. Nyderlandai ir Belgija nesileis apgaudinėjamos. Atidžiai klausiausi jūsų pareiškimų, prašymo duoti daugiau laiko ir norėčiau prašymą perduoti Pirmininkų sueigai, tačiau patikinimų, kurių laukiau, taip ir nedavėte: pareiškimai buvo per daug migloti. Tačiau jūsų prašymą aš perduosiu Pirmininkų sueigai, kuri įvyks šiandien kiek vėliau.

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Balsavimas vyks 2010 m. vasario 10 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Bruno Gollnisch (NI), *raštu.* – (*FR*) Bendradarbiavimas su JAV kovojant su terorizmu svarbus, bet jis neturi vykti bet kokia kaina. Po susitarimu su JAV dėl finansinių duomenų perdavimo slypi galimybė atidaryti ir

skaityti visų Europos piliečių asmeninius laiškus arba tikrinti elektroninį susirašinėjimą prisidengiant tuo, kad teroristai gali siųsti vieni kitiems laiškus ar elektroninius pranešimus. Susitarimas, apie kurį kalbame, neužtikrina asmens duomenų apsaugos, neatsižvelgiama ir į jų panaudojimo tikslus. Rizika, kad bus kišamasi į milijonų nekaltų piliečių privatų gyvenimą arba į visiškai teisėtus Europos įmonių finansinius sandorius remiantis vien tik administracijos išduotais leidimais, nepriimtina. Vis dar prisimenu "Echelon" aferą, kai tariamai kariniais ir saugumo tikslais skirta pasiklausymo sistema buvo naudojama kaip galima komercinio ir politinio šnipinėjimo sistema, nukreipta prieš sąjungininkus. Mes galime sutikti su tikslinių duomenų mainais, t. y. jų perdavimu laikantis savitarpiškumo principo, kurie vyktų konkrečiame kontekste pagal teisminės institucijos prašymą. Žinoma, norime padėti SWIFT techniškai išspręsti duomenų perdavimo dideliais kiekiais problemą. Tačiau šio susitarimo negalime patvirtinti.

Indrek Tarand (Verts/ALE), *raštu.* – (*FR*) Pone pirmininke, savo kolegoms EP nariams rekomenduojame balsuoti prieš pranešimą, kad suteiktume Tarybai ir Komisijai galimybę atlikti pakeitimus ir pakeisti savo poziciją. Labai tikimės, kad šia galimybe jos pasinaudos. Dar norime pranešti, kad Prancūzija ką tik priėmė sprendimą parduoti Rusijai "Mistral" klasės karo laivą; manome, kad dėl šio sprendimo ji labai pasigailės.

Zbigniew Ziobro (ECR), *raštu.* – (*PL*) Terorizmo grėsmė nemažėja. Paskutinis savižudžio mėginimas susisprogdinti lėktuve, skrendančiame iš Europos į JAV, patvirtina, kad yra žmonių, kurie dėl fanatiškų įsitikinimų pasirengę nužudyti šimtus nekaltų žmonių. Tačiau būtų klaidinga teroro aktus laikyti tik viskam pasiryžusių individų veiksmais. Už visų teroristų stovi organizacija, kuri juos rengia, aprūpina sprogmenimis ir finansuoja. Terorizmas turi būti gerai organizuotas, kad išgyventų, o tam jam labiausiai reikia pinigų. Mes ir toliau turime dėti visas pastangas, kad susektume terorizmą finansuojančių srautų judėjimą ir nustatyti terorizmą remiančius šaltinius. Veiksmingi tarpvyriausybiniai duomenų mainai ir savitarpio pagalba nustatant įtartinus asmenis ir organizacijas yra pirmaeilės svarbos klausimas užtikrinant mūsų piliečių saugumą. Turėtume dėti visas pastangas, kad galutinis susitarimas užtikrintų reikiamą asmens duomenų apsaugą.

Tačiau neturėtume pamiršti, kad mūsų pagrindinis tikslas turėtų būti apriboti terorizmą, nes terorizmas vis dar kelia realią grėsmę ir Europoje. Kai kalba eina apie saugumą, turėtume atidėti į šalį politinius žaidimus. Europos Parlamentas neturėtų demonstruoti savo galių atmesdamas laikinąjį susitarimą su JAV dėl finansinių pranešimų duomenų tvarkymo, nes šis susitarimas sustiprina mūsų žemyno saugumą.

PIRMININKAVO: S. LAMBRINIDIS

Pirmininko pavaduotojas

14. Kūno skaitytuvai – Žvalgybos tarnybų veikla įgyvendinant kovos su terorizmu strategijas (diskusijos)

Pirmininkas. Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl kovos su terorizmu bei Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl kūno skaitytuvų ir žvalgybos tarnybų veiklos įgyvendinant kovos su terorizmu strategijas.

Alfredo Pérez Rubalcaba, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pradėti šias diskusijas padėkodamas Parlamentui už ramių diskusijų dėl kovos su terorizmu politikos, ypač dėl tam tikrų kovos su terorizmu politikos elementų, galimybę. Taip pat pritariu šių diskusijų laiko parinkimui, nes jau praėjo pakankamai laiko nuo pasaulinio sąmyšio, kurį sukėlė nepavykęs išpuolis Detroite praėjusiųjų metų gruodį.

Žinoma, kai įvyksta kas nors tokio ir susiduriama su tokia grėsme, kaip antai terorizmo grėsmė, manau, jog reikia reaguoti, tačiau kur kas labiau pritariu ramiam ir nuolatiniam darbui – veikti lėtai, bet užtikrintai, kaip sakoma mano šalyje. Noriu pabrėžti šiems rūmams, kad terorizmo grėsmė yra reali, nes jos būta visose ES šalyse.

Žinome, kad teroristai mus stebi, žinome, kad jie novatoriški ir mėgina keisti savo metodus, apeidami mūsų kovos su terorizmu strategijas. Todėl mūsų strategija taip pat turi būti novatoriška ir kintanti, ją reikia tobulinti ir, svarbiausia, turime mokytis iš savo klaidų, nes mes tikrai darome klaidų.

Taip sakant, visi žinome, jog jei nebūtų buvę nepavykusio išpuolio Detroite gruodžio mėn., turbūt dabar šiuose rūmuose šiuo klausimu nediskutuotume. Kitaip tariant, šios diskusijos gimė todėl, kad reikia atsargumo priemonių, o ypač išvadų, kurias visi pasidarėme tiriant mano minėto Detroito įvykio sėkmę.

Šios dienos diskusijų branduolį taip pat sudaro veiksmų, kurių neatlikome reaguodami į tariamą išpuolį, ir priemonių, kurių įvairios šalys ėmėsi, kad vėl nebūtų padaryta tokių klaidų, analizė. Todėl kalbame apie

duomenų analizavimą, apie kovos su terorizmu tarnybas, kalbame apie keitimąsi duomenimis, taip pat apie kūno skaitytuvus. Kalbame apie išpuolio, kuris, laimei, neįvyko, rengimo klaidas.

Taigi todėl, kad tai mūsų diskusijų tema, norėčiau paminėti kai kurias akivaizdžiausias išvadas, kurias, manau, galime padaryti remdamiesi nepavykusiu išpuoliu Detroite. Peršasi penkios išvados.

Pirma, Detroito įvykiai rodo, kad teroristai ir toliau savo prioritetiniu taikiniu laiko civilinę aviaciją.

Antra, Detroito įvykiai rodo, kaip svarbu rinkti duomenis, tačiau ne mažiau – juos jungti į visumą ir analizuoti.

Trečia, Detroito įvykiai rodo, kad Al-Qaeda sąjungininkai pasirengę pradėti puolimus už ploto, kurį galėtume vadinti jų pačių teritorija, ribų. Tai taikoma tiek Al-Qaedai Arabijos pusiasalyje (ši teroristų organizacija įtariama dalyvavusi rengiant nepavykusį išpuolį Detroite), tiek Al-Qaedai islamiškojo Magrebo šalyse, keliančioms grėsmę mums visiems.

Ketvirtoji išvada, prie kurios priėjau, yra ta, kad įvykiai Detroite turi mums priminti, kaip svarbu keisti radikalizmo procesą priešinga linkme. Mano nuomone, labai reikšmingas veiksnys šiuo klausimu yra įtariamųjų teroristų asmenybės.

Galiausiai Detroito įvykiai iš mūsų reikalauja atidžiai pažvelgti į savo funkcijų nebepajėgiančias atlikti valstybes ar į bet kokias valstybes, atsidūrusias pavojuje tapti nebepajėgiančiomis atlikti savo funkcijų dėl jose susidariusių aplinkybių.

Pirmoji ir antroji išvados susijusios su tebekylančia grėsme civilinei aviacijai ir reikme sujungti visus mums prieinamus duomenis į visumą; jos nagrinėjamos šios popietės diskusijoje ar diskusijose dėl duomenų ir jų naudojimo, taip pat kūno skaitytuvų.

Turiu pasakyti, kad tai nenaujos diskusijos, ir šiuose rūmuose šį klausimą svarstome jau ne pirmąjį kartą. Lapkričio 26 d. šiuose rūmuose diskusijų šia tema metu kovos su terorizmu koordinatorius G. de Kerchove savo įdomiame ir aiškiame pranešime kalbėjo apie informacijos valdymą ir asmens duomenų apsaugą. Duomenys ir duomenų analizė yra pagrindinis elementas, veiksmingas užkertant kelią ir kovojant su terorizmu, ir tokia yra šios popietės diskusijų tema.

Turime nustatyti teroristus; turime žinoti, kur jie planuoja išpuolius, kas tiekia jiems ginklus; turime nustatyti juos remiančią materialiąją infrastruktūrą; turime nustatyti jų komunikacijų sistemas; ir tai galime sužinoti pasitelkę duomenų bazes ir specializuotus šaltinius. Mums reikia keistis duomenimis, kad galėtume gauti visą prieinamą informaciją, taip pat turime ją tinkamai tvarkyti.

Skubu pridurti, kad kai kurių seniau patirtų išpuolių galbūt būtų buvę galima išvengti, jei už kovos su terorizmu priemones atsakingiems asmenims informacija būtų buvusi prieinama reikiamu laiku; kitaip tariant, jei informacija būtų buvusi pateikta kaip sudedamoji visumos dalis, ir atleiskite už posakį, protingai, kaip būna ne visada. Taigi pereikime prie diskusijų apie informacijos valdymą.

Turime ES struktūrą, kurios viduje galime tinkamai keistis informacija. Mūsų neseniai priimta strategija sudarė praėjusiųjų metų lapkričio mėn. Tarybos išvadų dalį. Ja siekiama saugumo pajėgoms ir žvalgybų tarnyboms suteikti būtinus duomenis, taip didinant kovos su terorizmu strategijos naudingumą ir veiksmingumą. Būtini duomenys ir tik jie, nieko daugiau, nes duomenų visuma kartais turi neigiamą poveikį savo vertei ir veiksmingumui.

Kaip nurodo ši strategija, sprendimai dėl keitimosi duomenimis turi būti nuoseklūs, profesionalūs, veiksmingi, gyvybingi, patikimi ir suprantami visiems gyventojams ir visiems su duomenimis dirbantiems profesionalams. Remiantis jos gairėmis, strategijoje turi būti atsižvelgta į pareiškimus ir problemas, mūsų aptartus šiuose rūmuose: reikmę kovoti su terorizmu, taip pat žmogaus teisių problemas, teisę į privatumą ir į asmens duomenų apsaugą.

Kaip minėjau diskusijų pradžioje, dar viena išvada, kurią galime daryti iš tariamojo Detroito išpuolio, yra ta, kad komerciniai orlaiviai ir toliau yra pagrindinis teroristų tikslas. Žinia, įtariamajam teroristui pavyko įsėsti į lėktuvą su sprogstamųjų medžiagų kiekiu, pakankamu susprogdinti lėktuvą ore, taip apeinant visas mūsų sekimo sistemas ir visas mūsų oro uostų apsaugos sistemas bei mechanizmus. Kitaip tariant, neabejotinai turime peržiūrėti šiuos saugumo mechanizmus, nes jų aiškiai nepakanka užkirsti kelią tokiems išpuoliams, kaip antai tariamasis Detroito išpuolis, kuris, laimei, nepavyko.

Apibendrinant, turime ir toliau tobulinti savo saugumo tarnybas, mėginant išvengti teroristų ar įtariamųjų teroristų, vykstančių komerciniais skrydžiais. Turime užkirsti kelią tam, kad koks nors asmuo galėtų įsėsti į

lėktuvą su ginklais, sprogstamosiomis medžiagomis ar cheminiais sprogstamųjų medžiagų pirmtakais. Jei šios dvi saugumo priemonės pasirodytų mažai veiksmingos, turime daugiau nuveikti siekdami apsaugoti savo lėktuvus ir išvengti incidentų skrydžių metu.

Būtent tai sudaro planą mūsų diskusijoms, vykstančioms dėl klausimo, keliančio rūpestį šiems rūmas ir Tarybai – kūno skaitytuvų klausimo.

Kaip gerbiamieji Parlamento nariai žino, kalbant apie oro saugumą, Komisija laikosi atitinkamos jurisdikcijos, nustatančios tikslus ir atliekančios reguliavimą. Šie reikalai aptarti oficialiame ir neoficialiame Transporto ministrų Tarybos posėdžiuose. Tačiau norėčiau paminėti, kad šis oro saugumo klausimas svarstytas prieš kelias savaites Tolede per neoficialų Ministrų Tarybos posėdį vykusias diskusijas.

Šiame Tarybos posėdyje sutarėme dėl įvairių dalykų: pirma, kad Europos Sąjungai teisinga ir derama išlaikyti bendrą poziciją dėl kūno skaitytuvų ir apskritai dėl mūsų oro uostų visų apsaugos mechanizmų; nesvarbu, kad kai kurie oro uostai mažiau apsaugoti nei kiti, nes tai iš esmės reiškia, kad mes visi esame mažiau apsaugoti. Mums būtų malonu, jei Europos Sąjunga galėtų pasiekti susitarimo ir išlaikyti bendrą poziciją šiose diskusijose.

Antra, dėl sudėtingesnio, subtilaus dalyko, kurio skirtingus aspektus reikia apsvarstyti: pirmiausia ir akivaizdžiausia – nustatyti, kiek veiksmingas šis kūno skaitytuvų tipas užkertant kelią teroristams patekti į lėktuvus su sprogstamosiomis medžiagomis ar cheminiais sprogstamųjų medžiagų pirmtakais. Antra, turime nustatyti ir išanalizuoti, ar šie skaitytuvai suderinami su žmonių teise į privatumą ir intymumą, ir tai kelia rūpestį Tarybai, Komisijai ir šiems rūmams . Trečias dalykas, dėl kurio sutarėme – nustatyti, ar kyla koks nors pavojus sveikatai asmenų, pereinančių per įrenginį prieš įsėdant vykti į komercinius skrydžius.

Kalbant apie šias tris problemas, Komisija rengia tris tyrimus dėl kūno skaitytuvų veiksmingumo, jų poveikio sveikatai bei suderinamumo su žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis. Artimiausioje ateityje šie tyrimai bus prieinami Tarybai ir šiems rūmams.

Todėl per neoficialų Tarybos posėdį Tolede sutarta tirti ir teikti šią informaciją, taigi mūsų diskusijos gali būti išsamios ir, tikėkimės, pasieksime vieningos pozicijos šiuo klausimu, ir tai būtų labai pageidautina.

Vos pasiekę šios bendros pozicijos, visiškai atsižvelgsime į rezoliuciją, kurią šis Parlamentas perdavė 2008 m. spalio 23 d. po diskusijų apie kūno skaitytuvus. Per šias diskusijas aptarėme reikiamybę įvertinti jų poveikį žmogaus teisėms, pavojų sveikatai ir ekonominį poveikį, taip pat konsultavimosi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu reikiamybę. Į šiuos svarstymus turės būti atsižvelgta kitose mūsų diskusijose.

Norėčiau dar kartą padėkoti šiems rūmams už galimybę svarstyti šiuos klausimus bei Parlamentui už lankstumą, kalbant apie laiko šioms diskusijoms parinkimą.

Siim Kallas, *Komisijos narys.* – Pone pirmininke, čia esu tam, kad pristatyčiau jungtinį požiūrį į tam tikrus kovos su terorizmu aspektus. Mano, kaip už transportą atsakingo Komisijos nario, prioritetas neabejotinai yra sauga ir keleivių saugumas. Tai svarbiausias mūsų bendros transporto politikos prioritetas, ir jis visuomet ypač svarbus.

Bandymas įvykdyti teroristinį išpuolį "Northwest Airlines" 253 lėktuvo reiso į Detroitą metu gruodžio 25 d. dar kartą patvirtino grėsmės civilinei aviacijai realumą. Norėčiau pabrėžti, kad Amsterdamo Schipholo oro uoste gruodžio 25 d. buvo tinkamai įgyvendinti esami ES aviacijos saugumo standartai.

Šis incidentas pirmiausia parodė žvalgybos nesėkmę, negebėjimą "sujungti taškus". Aviacija tebėra teroristų taikinys. Negalime to nepaisyti. Todėl aviacijos saugumą reikia užtikrinti visomis tinkamomis priemonėmis, visiškai laikantis pagrindinių teisių.

Keliaujanti visuomenė, žiniasklaida ir aviacija suinteresuotos šalys – visos teisėtai mūsų klausia, ar esamos saugumo priemonės pakankamai geros, ar turime imtis tolesnių veiksmų. Šiuo atžvilgiu šiandien visur aptariamos naujosios tikrinimo technologijos, vadinamieji "kūno skaitytuvai".

Kalbant apie kūno skaitytuvų naudojimą oro uostuose, aviacijos saugumo specialistai mano, kad šie įrenginiai turi didesnių aptikimo galimybių nei esama tikrinimo įranga. Kai kas mano, kad jie žymiai geresni. Kiti mano, kad tai nėra didelė pažanga, tačiau kokio masto yra šių įrenginių pridėtinė vertė oro uostų saugumui ir kokios pasekmės sveikatai ir privatumui, šiandien dar nėra visiškai aišku.

Kaip 2008 m. anksčiau pažymėjo Parlamentas, kūno atvaizdų išgavimo technologijų naudojimas kelia daug klausimų, ypač kalbant apie privatumą, duomenų apsaugą ir sveikatą. Balandžio mėnesį ketinu jums pristatyti

pranešimą apie vaizdo išgavimo technologijas ir jų naudojimą ES oro uostuose. Šiame pranešime bus nagrinėjami 2008 m. Europos Parlamento rezoliucijoje iškelti klausimai.

Turime rimtai pažvelgti į šiuos klausimus. Taip pat turime apsispręsti, ar šias problemas geriau spręsti nacionaliniu, ar Europos lygmeniu. Mano nuomone, ES sistema būtų geresnė. Taip kalbu remdamasis mūsų bendro požiūrio nuo rugsėjo 11-osios patirtimi ir siekiant bendros aviacijos rinkos veiksmingumo. ES sistema užtikrina vienodus standartus tiek saugumo, tiek asmens teisių pagarbos atžvilgiu.

Galiausiai norėčiau pabrėžti, kad oro uostų saugumas yra gerokai platesnis klausimas nei naujųjų tikrinimo technologijų įvedimas. Kovojant su terorizmu, kurio taikinys – civilinė aviacija, mums reikia itin įvairių jungtinių ir koordinuotų priemonių – žvalgybos, profiliavimo, skirtingų paieškos metodų ir tarptautinio bendradarbiavimo. Kaip neseniai minėjo ministras, teroristai tobulėja. Mes taip pat turime tobulėti, ir kūno skaitytuvai yra tik vienas šios įvairovės elementas.

Tad laukiu jūsų nuomonių ir dėkoju už dėmesį.

Cecilia Malmström, *Komisijos narė.* – Pone pirmininke, tai naujasis Komisijos dvejopas metodas. Kaip parodė ankstesnės diskusijos, dabar, kai turime Lisabonos sutartį, veikla ES lygmeniu pereina į naują fazę. Labai džiaugiuosi ir vertinu, jog dirbsiu kartu su jumis kovojant su terorizmu bei dėl kitų su saugumu susijusių dalykų. Mes tą darysime, žinoma, visiškai atsižvelgdami į tai, jog galutinė atsakomybė už visą operacinę ir žvalgybų veiklą šioje srityje tenka valstybėms narėms.

Norėčiau jums priminti – dalis jūsų dalyvavo mano klausyme prieš kelias savaites – jog pažadėjau, kad atliksiu visos kovos su terorizmu politikos įvertinimą. Pirmuoju žingsniu paprašiau savo tarnybų parengti visko, kas pasiekta ligi šiol, apžvalgą ir vertinimą. Tai bus pagrindas, kuriuo remdamasi nuspręsiu, kaip veikti toliau. Turime įvertinti ir susidaryti visapusišką supratimą, ką jau turime, viso to poveikį, taip pat, ko galbūt trūksta ir kas iš dalies sutampa, kad galėtume pasiūlyti naujų priemonių ir daugiau idėjų, remiantis tokiomis priemonėmis. Tikiuosi pateikti jums šį vertinimą ir aptarti jį kartu su jumis.

Tačiau ši apžvalga nereiškia, kad nevisiškai suprantu, jog terorizmo grėsmė nesumažėjo. Kaip teigė mano kolega S. Kallas ir Tarybai pirmininkaujanti valstybė, žinome, jog terorizmas yra viena iš didžiausių grėsmių mūsų vertybėms ir mūsų demokratijai. Neseniai tai parodė Denverio skrydis.

Turime Europolo statistiką, rodančią, kad 2008 m. ES valstybės narės bendrai pranešė apie 515 nepavykusių ar įvykdytų teroristų išpuolių Europoje; iš viso 359 asmenys 187 bylose nuteisti apkaltinus terorizmu; 50 % jų buvo susiję su Al-Qaeda ar islamistų terorizmu, o 39 % – su separatistų terorizmu, kaip antai ETA veikla Ispanijoje. Taip pat žinome, kad 2008 m. įvyko tragiški įvykiai ir baisus Mumbajaus bombardavimas, ir jie taip pat buvo nukreipti į Europos piliečius, tarp jų ir į šių rūmų narius. Šie Europolo pateikiami įvykiai ir skaičiai aiškiai byloja: terorizmas yra čia pat, ir svarbu neprarasti budrumo, taip pat užtikrinti, kad visos priemonės būtų panaudojamos kovojant su terorizmu, žinoma, visada ir visiškai atsižvelgiant į pagrindines teises.

Jei pažvelgtume į priemones, kurias tikrai turime šiandien – turime ES kovos su terorizmu strategiją, sukurtą po išpuolių Madride ir Londone. Šioje strategijoje pabrėžiamas ES įsipareigojimas kovoti su terorizmu pasauliniu mastu, kartu gerbiant žmogaus teises ir kuriant saugesnę Europą, kurios gyventojai gali gyventi gaubiami laisvės, saugumo ir teisingumo. Šis įsipareigojimas, žinoma, tebegalioja.

Jokia laisvė negali egzistuoti be saugumo, ir joks saugumas negali egzistuoti be laisvės. Todėl pagarba pagrindinėms teisėms kovojant su terorizmu nėra vien demokratinės visuomenės reikalavimas, bet būtinybė, užtikrinanti, kad mūsų politika tebėra patikima, pagrįsta įstatymais ir tvari. Taigi Komisija tik pasiūlys priemones, kurios toliau bus tikrinimo pagal ES teisės aktus objektas, ypač kalbant apie pagrindines teises ir griežtą poveikio įvertinimą, įskaitant poveikį asmens duomenims ir atskiriems asmenims.

Terorizmas, kaip žinome, yra pasaulinis reiškinys, ir todėl turime ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su savo sąjungininkais, partneriais ir tarptautinėmis organizacijomis visame pasaulyje.

Kalbant apie kovos su terorizmu ir kelio užkirtimo jam vidaus matmenį, savo kovos su terorizmu strategijoje pateikiame keletą esminių tikslų, kuriais Europos Sąjunga gali prisidėti įveikiant terorizmą. Aš visiškai palaikau šiuos tikslus, o ypač – reikalingumą stabdyti smurtinį radikalizmą, apsaugoti mūsų ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, remti aukas, gerinti nacionalinių institucijų keitimąsi informacija ir bendradarbiauti su visais tinkamais suinteresuotaisiais asmenimis. Turime reaguoti į netradicines grėsmes ir tobulinti grėsmių nustatymą. Turime atriboti teroristus nuo finansinių išteklių ir daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir technologijų tobulinimą.

Tokios politikos plėtotę, žinoma, tvirtai palaikė Europos Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis. Per praėjusiuosius metus Komisija padarė didelį įnašą į veiklą vienodinant valstybių narių teisines sistemas. Pavyzdžiui, turime Europos arešto orderį, kuriuo remiantis sukurtas ES masto bendras supratimas apie teroristinius nusikaltimus ir supaprastintos ekstradicijos procedūros ES valstybėse narėse. Taip pat ėmėmės svarbių veiksmų kovodami su teroristų piktnaudžiavimu internetu, atkreipdami dėmesį į sąlygas, prisidedančias prie teroristų radikalizmo, ir pradėjome Europos programą, skirtą apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, taip pat veikiame ribodami teroristų prieigą prie priemonių, kurių jiems reikia savo veiklai vykdyti – t. y. finansavimo ir sprogstamųjų medžiagų.

ES veiksmų plane dėl sprogstamųjų medžiagų saugumo didinimo numatomos svarbios priemonės, didinant apribojimus teroristams, norintiems sprogstamąsias medžiagas naudoti išpuoliams. Ketinu pasiūlyti teisinius pagrindus, skirtus įveikti pavojams, susijusiems su pirmtakais, kurie gali būti panaudojami gaminti improvizuotiems sprogstamiesiems prietaisams. Tai padarysiu šiais metais.

Mes taip pat turime praėjusį birželį Komisijos pasiūlytą cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių medžiagų veiksmų planą, kuriam pritarė Taryba. Šį veiksmų planą sudaro 130 priemonių. Jo įgyvendinimui palengvinti Komisija skyrė iki 100 mln. EUR, kurie bus prieinami pagal jos esamas finansines programas.

Esu visiškai įsipareigojusi užtikrinti, kad per artimiausius metus Europos Komisija ir toliau vaidintų vis svarbesnį vaidmenį kaip pagalbininkė ir katalizatorius bendradarbiaujant, kuriant specialistų tinklus, keičiantis geriausiąja praktika, jungiant išteklius, gerinant mokslinius tyrimus ir plėtojant bendrus požiūrius į tarptautinius iššūkius. Mes taip pat turėsime peržiūrėti, kaip naudojame savo finansinius išteklius. Tai galėtų būti daroma kuriant vidaus saugumo fondą, numatytą Stokholmo programoje.

Žvelgiant platesniu mastu, tarptautinio keitimosi informacija, kalbant apie duomenų rinkimą, ir tūkstančių gyventojų duomenų saugojimo srityje buvo atsižvelgta – ir tai buvo itin akivaizdu per paskutines mūsų diskusijas – į labai griežtus duomenų apsaugos standartus, skirtus užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir netvarkai. Taip pat turime būti tikri, kaip minėjo Komisijos narys S. Kallas, kad tinkamai sujungiame taškus. Kartu su savo kolege Viviane Reding artimiausioje ateityje pateiksiu jungtinį duomenų apsaugos režimą, apimsiantį ir policiją, ir teisminį bendradarbiavimą.

Visa tai bus apsvarstyta įvertinant, ir šis režimas priklausys skėtinei vidaus saugumo strategijai, kurią pateiksime jums artimiausiu metu.

Galiausiai užbaigsiu pabrėždama, kad šiame ilgame kelyje tik tuomet galime pasiekti pažangos kovodami su terorizmu, jei pajėgiame apginti savo vertybes ir išlaikyti pagarbą pagrindinėms teisėms. Turime vengti, kad mūsų politika būtų suprantama kaip dviprasmiška ar taikanti dvejopus standartus. Galime tik ginti tvirtą moralinį pagrindą ir neleisti mūsų visuomenėms susvetimėti, taip pat išlaikyti savo gyvenimo būdą, išlikdami ištikimi savosioms demokratijos ir teisinės lygybės vertybėms.

Pirmininkas. – Pateikėte mums itin viltingą perspektyvą. Galbūt kada nors jūs, ponas S. Kallas ir ponia V. Reding galėtumėte atstovauti Komisijai vienu metu.

Manfred Weber, *PPE frakcijos vardu.* – (*DE*) Pone pirmininke, pone A. P. Rubalcaba, Komisijos nariai, man malonu, kad šiandien kalbame ne tik apie SWIFT ir kūno skaitytuvus, tačiau vyksta ir bendros diskusijos apie karą su teroru, nes ši tema paveikia mus visus. Atsigręždami atgal, turime pasakyti, kad terorizmas yra reali grėsmė Europos žmonėms. Mes imamės teigiamų veiksmų, ir norėčiau pareikšti nuoširdžią padėką valstybinėms institucijoms. Per pastaruosius metus už saugumą atsakingi asmenys nuveikė didelį darbą. Taip pat norėčiau padėkoti mūsų partneriams.

Dabar turime žvelgti į ateitį. Su kuo mums teks susidurti per kelerius ateinančius metus? Šiuo atžvilgiu turiu tris ypatingus prašymus ar pasiūlymus. Pirmasis yra dėl Europos valdžios institucijų bendradarbiavimo. Kiekvienas dokumentas turi antraštę, pabrėžiančią mūsų bendradarbiavimo svarbą ir bendros veiklos stiprinimą. Tai puikūs žodžiai, bet realiai nieko neįvyko. Kalbant apie praktinį bendradarbiavimą, taip pat nieko neįvyko ir Tolede. Veiksmų trūkumo nesama – tai tapo aišku iš įvykių Detroite. Mums trūksta tik valdžios institucijų bendradarbiavimo. Problema slypi būtent čia. Todėl norėčiau paprašyti Tarybos pagaliau atlikti savo darbą šioje srityje ir paraginti Komisiją pateikti tinkamų pasiūlymų.

Antrasis mano punktas tas, kad turime ištirti galiojančius teisės aktus, kalbant apie duomenų ir mobiliojo ryšio telefonų duomenų rinkimą, pavyzdžiui, duomenų saugojimo atveju. Dėl šios priežasties šį vertinimą remia Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija. Po kelerių metų tarpo svarbu tai išbandyti dar kartą.

Trečia, neseniai įvyko mūsų diskusija dėl SWIFT. Norėčiau paklausti šių rūmų, kodėl mūsų bendradarbiavimas su Jungtinėmis Valstijomis turi būti organizuojamas tokiu būdu? Jis organizuojamas taip, nes mes, europiečiai, patys nepajėgiame įvertinti duomenų. Todėl kyla klausimas, ar mes pakankamai pasitikime savimi, kad įvertintume juos patys? Tai dar viena mintis ateičiai.

Saïd El Khadraoui, *S&D frakcijos vardu.* – (*NL*) Per šį trumpą man skirtą laiką Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos vardu norėčiau išdėstyti tris svarbias pagrindines sąlygas, kurios, manome, būtinos vertinant galimo kūno skaitytuvų, neseniai reklamuotų kaip panacėja, įvedimo klausimą.

Visų pirma, turime laikytis koordinuoto, suderinto europinio metodo. Todėl mums reikia turėti Europos taisykles, kitaip tiesiog perkelsite saugumo problemą ir sukursite chaosą – ir einantis Tarybos pirmininko pareigas pareigūnas užsiminė apie tai, tačiau aš noriu pabrėžti Tarybai pirmininkaujančiai Ispanijai, kad daug Tarybos narių šiuo metu priėmė atskirumo metodą, ir prašau jūsų aiškiai tą pasmerkti.

Antra, mums reikia pasaulinio požiūrio į saugumą ir kovą su terorizmu, ir tai reiškia, kad turime vengti skubotų išvadų, kad turime stabdyti pranešimų politiką, kad į galimą kūno skaitytuvų įvedimą taip pat negalima žvelgti atskirai, be platesnio kitų esamų ar galimų priemonių konteksto, taip pat, kad aiškiai turime matyti juos atsižvelgdami į kitus aspektus, kaip antai sveikatos apsauga ir reikšmė biudžetui.

Trečiasis punktas yra tas, kad taip pat turime liautis vaizduoti, kad šie kūno skaitytuvai užtikrins 100 proc. saugumą. Pavyzdžiui, sužinosite, kad ši įranga geba rasti sprogstamąsias medžiagas, esančias ant kūno, tačiau ne kūno viduje.

Apibendrindamas, pone pirmininke, norėčiau pasakyti, kad dėl to aš irgi palaikau Komisijos požiūrį iš pradžių atlikti jų išbandymą prieš pateikiant pasiūlymą.

Gesine Meissner, *ALDE frakcijos vardu.* – (*DE*) Pone pirmininke, ponas A. P. Rubalcaba teisingai pasakė, kad šiuo metu neturime saugios kelionių lėktuvu sistemos. Šioje srityje mums reikia daugiau saugumo. Įvykiai Detroite ir Miunchene parodė, kad saugumo spragų yra. Dėl šios priežasties kūno skaitytuvai įvedami beprotiškai skubant, lyg jie būtų panacėja. Jie jau veikia JAV, Nyderlanduose ir kitose šalyse.

Tačiau dėl to kyla klausimas, ar kūno skaitytuvai iš tiesų padarys keliones lėktuvu saugesnes. Tai vienas iš svarbiausių klausimų, kuriuos turime užduoti patys sau. Iš tikrųjų kyla visa eilė klausimų, susijusių su kūno skaitytuvais. Kokio tipo technologijos naudojamos? Kokią spinduliuotę jie skleidžia? Ar jie gali pakenkti sveikatai? Ką jie leidžia žmonėms matyti? Tik kelis žalius ar raudonus taškus, ar visą tikrinamą asmenį? Pagaliau ar galime būti tikri, kad duomenys apsaugoti? Be to, šie skaitytuvai brangūs. Jei mes ketiname juos įdiegti, kas už tai mokės?

Yra daug atsakymų reikalaujančių klausimų, ir šiuo metu mėginame į juos atsakyti. Jūs taip pat norite tą daryti ir pateikti mums sprendimą. Kad ir kas būtų, mums reikia sprendimo, apimančio visą Europą. Taip pat turime atsižvelgti į Tel Avivą ir galimybę panaudoti kitą metodą. Turime ieškoti bombarduotojų, o ne bombų. Negalime priimti šio viso metodo, koks jis yra, nes jis apima ir diskriminavimą, tačiau turime ištirti visas galimybes apsaugoti savo pagrindines teises.

Judith Sargentini, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (*NL*) Prieš kurį laiką Parlamentas išdėstė reikalavimus, kuriuos turi atitikti kūno skaitytuvai, jei jie būtų įvesti. Šios specifikacijos apima privatumą, duomenų apsaugą, žmogaus orumą, sveikatą ir pasirinkimo laisvę.

Yra technologijų, kurios atitinka visus šiuos reikalavimus, ir tai reiškia, kad rentgeno nuotraukos, radiografija ir nuogo kūno atvaizdai turi išeiti iš mados, ir čia šiuo metu mes klystame. Londono Heathrow oro uoste ši įranga naudojama be pasirinkimo laisvės elemento. Naujoji įranga įvedama Italijoje. Olandijos teisingumo ministras ragina šią įrangą įvesti visuose oro uostuose visoje Europoje – ne tik skrydžiams į Jungtines Valstijas, bet ir visiems skrydžiams.

Tęsdami tas pačias senas diskusijas apie technologijas, ir toliau stengsimės vengti užduoti realų, rimtą klausimą, būtent – ar tai iš tiesų padeda, ir ar tokią visuomenę norime matyti? Pritariu savo kolegai Parlamento nariui iš Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos, kuris iš tikrųjų užduoda šiuos klausimus. Turime apsvarstyti, kokioje Europoje norime gyventi, nes visiškas saugumas apskritai neegzistuoja.

Peter van Dalen, ECR frakcijos vardu. – (NL) Paskutinė skaitytuvų karta atitinka Parlamento išdėstytus reikalavimus. Saugumo personalas mato rodomus žmogaus kontūrų atvaizdus su dėmėmis, rodančiomis

vietas, kuriose žmonės nešasi skysčius, ginklus ar kitus uždraustus dalykus. Jei matyti tokių dėmių, įtariamieji keleiviai atskirai patikrinami vietoje.

Paskutiniai skaitytuvai taip pat neturi jokio poveikio sveikatai. Jų skleidžiama spinduliuotė mažesnė nei mobiliojo ryšio telefonų. Dar daugiau, skaitytuvai taip pat patogūs naudoti. Eilės prie saugumo patikros bus trumpesnės, nes per valandą galima patikrinti daugiau keleivių. Todėl tai taip pat paveiks oro transporto keleivių sumokamas kainas.

Tačiau, pone pirmininke, minėtieji skaitytuvai yra papildomi saugumo įrankiai. Profiliavimas ir tinkamas keitimasis žvalgybų duomenimis taip pat labai reikalingas. Mano nuomone, galime skubiai judėti toliau ir įgyvendinti šiuos įrankius kaip papildomas priemones.

Rui Tavares, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (*PT*) Prieš kelias dienas gavau elektroninį laišką iš lobisto, parduodančio kūno skaitytuvus. Šiame el. laiške buvo kalbama apie "erą po Detroito". Čia nieko nuostabaus. Kiekvienas įrenginys kainuoja 250 000 EUR. Žinoma, parduodant kūno skaitytuvus, susikraunama turto, tačiau skaitydamas el. laišką ir mąstydamas apie šią erą "po Detroito", po mėgėjiško bandymo atlikti išpuolį, kai teroristą sutramdė kiti lėktuvo keleiviai, paklausiau savęs, ar šis išpuolis iš tiesų nusipelnė suteikti pavadinimą po jo sekusiai istorinei erai.

Ne, nenusipelnė, nebent tai būtų visiško įžūlumo era. Ne kiekvienas dalykas gali tapti pateisinimu didinant brovimosi į visuomenės narių privatų gyvenimą lygmenį. Europos gyventojai taip pat turi žinoti, kad mes, Parlamentas, esame atsakingi. Taip, mes iš tiesų turime tirti terorizmą. Žinoma, kad policijai visuomet reikia daugiau duomenų nei oro uostams, tačiau taip pat svarbu tyrimą paremti aiškiomis prielaidomis, o Taryba ir Komisija daro daug prielaidų. Man nesmagu sakyti, kad jos klaidingos.

Mintis, kad terorizmo grėsmė nesumažėjo, ginčytina, ir ją reikia čia apsvarstyti. Mintis, kad terorizmas vystosi ir kad mes taip pat turime tobulėti, irgi teisinga, bet pirmiausia, ką turime daryti – tai gerai atlikti savo darbą, nes Detroito išpuolio ar veikiau išpuolio mėginimo tikriausiai buvo galima lengvai išvengti. Dabar štai diskutuojame apie duomenų bazes ir policijos ateities praktikas.

Kaip jie suras, kad teroristai galbūt nurijo medžiagas bomboms pagaminti – ar jie imsis atlikti endoskopijas oro uostuose? Ar mes krypstame tenlink? Ateina laikas šiems rūmams susėsti ir išsamiai aptarti šį klausimą, gerbiant visuomenės teises.

Rolandas Paksas, EFD frakcijos vardu. – (LT) Europos Parlamentas privalo padaryti viską, kad slaptųjų tarnybų kovos su terorizmu priedangoje nebūtų kankinami žmonės, nebūtų kuriami slapti kalėjimai, o ten, kur tam prieštaraujama, organizuojami perversmai.

Pone pirmininke, cituoju Anglijos ambasadoriaus Uzbekistane C. Murray parodymus Europos Parlamento komisijai: "Mačiau daugybę kankinimo atvejų Uzbekistane. Užtikau žmogaus, kuris tardymo metu buvo nardinamas į verdantį vandenį, kol mirė, bylą". Štai kitas pareigūnas, seras M. Wood, jo parodymai: "Mes gaudami žvalgybinius duomenis, išgautus kankinimais, nenusižengiame JT konvencijai prieš kankinimą, jeigu patys nevykdome kankinimų".

Ar galima labiau pasityčioti iš žmogaus teisių?

Pone pirmininke, kreipiuosi į jus ir raginu atnaujinti parlamentinį tyrimą, atnaujinti laikinojo komiteto numanomam CŽV kalinių gabenimui ir kalinimui Europoje tirti veiklą.

Philip Claeys (NI). – (*NL*) Turime saugotis, kad diskusijos dėl terorizmo neapsiribotų diskusijomis dėl kūno skaitytuvų ar duomenų apsaugos. Nepaprastai stebina, kad savo pareiškime Taryba ir Komisija nepaminėjo radikaliojo islamizmo, kuris vis dar tebėra tarptautinio terorizmo terpė ir dirva. Kadangi dėl politinio korektiškumo mums nebeleidžiama matyti tiesos, kiekvienas metodas pasmerktas nesėkmei dar prieš jį įgyvendinant.

Komisija ir Parlamentas pabrėžia pagarbą pilietinėms teisėms – kažkam, kas teisinga ir reikalinga, tačiau kyla pavojus, kad mes pasimetame formalizme, ir būtent tą matėme diskusijose apie teroristų finansų sekimo programą. Kai kuriuos postus užimantys pareigūnai kalti dėl visuomenės nuotaikų, dėl bet kokio galimo požiūrio į kovą su terorizmu kurstymo, ir tai jokiu būdu nepadeda mums pasitarnauti Europos gyventojams.

Werner Kuhn (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija kovą su teroru laiko pagrindiniu XXI amžiaus iššūkiu. Su šiuo iššūkiu susiduriame tiek techniniu, tiek Parlamento lygmeniu.

Transporto ir turizmo komitete mes ne tik priėmėme reglamentą dėl skysčių draudimo rankiniame bagaže, tačiau taip pat atidžiai žvelgiame ir į kūno skaitytuvus. Pirmiausia norėčiau pasakyti vieną dalyką. Šiuo metu mūsų saugumas nėra absoliutus, kaip jau pabrėžė daugelis kitų kalbėtojų, ir toks nebus ateityje. Tačiau galime išplėtoti natūralias technologijas, leisiančias mums asimptotiškai priartėti prie visiško saugumo.

Turime atsižvelgti į kai kurias pagrindines taisykles tiek Parlamento išorėje, tiek viduje. Visos mūsų frakcijos jau susitarė, kad keleivių sveikatai poveikis turi būti kiek įmanoma mažesnis. Todėl mums reikia įvesti pažangius kūno skaitytuvus, veikiančius specifiniu principu. Žinoma, akivaizdu, kad asmens teisės turi būti apsaugotos. Be to, pateikdami naudotino tikrinimo tipo pavyzdžius, turime atkreipti dėmesį ne tik į kūno skaitytuvus, nuskaitančius nuogą kūną.

Transporto ir turizmo komitete susitarėme su Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetu, kad Komisija mums pateiks teisės akto dėl kūno skaitytuvų pasiūlymą kovo pabaigoje ar balandžio pradžioje – bet kokiu atveju prieš vasaros darbo pertrauką. Yra daug veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti šioje srityje. Jie apima nuoseklų Transporto ir turizmo komiteto, vaidinančio pagrindinį vaidmenį, ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto bendradarbiavimą, įrangos patikimumą, sertifikavimą Europos lygmeniu ir tų pačių sąlygų visoje Europoje nustatymą, kad galėtume užtikrinti saugumą Europos žemyno viduje.

Claude Moraes (S&D). – Pone pirmininke, jūs teigėte, kad čia dalyvavo net trys už tai atsakingi Komisijos nariai. Dėl to labai džiaugiamės. Galbūt galėčiau pacituoti vieną, kuri čia nedalyvauja. Komisijos narė V. Reding praėjusią savaitę pasakė: "tikrai žinome, jog kūno skaitytuvai gali turėti didelį potencialą skverbtis į privačią sritį, todėl turime išsamiai apsvarstyti jų poveikį."

Tai būtent toks pareiškimas, kokį turime pateikti šiuo ankstyvuoju etapu. Mes socialistų ir demokratų frakcijoje manome, kad technologijomis galima kovoti su terorizmu, ir ponia C. Malmström teisingai tai suformulavo atsižvelgdama į platesnį potencialios teisinės sistemos, apie kurią ji kalbėjo, kontekstą.

Tai rimta kova. Oro uostuose mane buvo sustabdę daugelį kartų. Jei technologijos gali peržvelgti mane taip, kad nebūčiau supainiotas su kuo nors kitu, tai svarbus dalykas, bet daugelio žmonių, kuriems atstovauju savo rinkimų apygardoje, su kuriais buvo netinkamai elgiamasi saugos tarnyboje ar kurie buvo atrinkti, noras yra saugumas. Mes to pasieksime panaudodami Transporto komiteto pateiktą naudingą jungtinį metodą, tačiau jie nori, kad jų pilietinės laisvės būtų apsaugotos nuo terorizmo padarinių taip, kad nebūtų jokios silpnos grandies jokiame oro uoste. Tokią veiklą jau pradėjusios valstybės narės turi žinoti, kad reikalingas bendras europinis metodas – veiksmingas ir saugus.

Sarah Ludford (ALDE). – Pone pirmininke, noriu kalbėti apie žvalgybos tarnybų lygybę įstatymų atžvilgiu. Šiandien Jungtinės Karalystės apeliacinio teismo priimta nutartis sugriovė Jungtinės Karalystės Vyriausybės pastangas išsaugoti slaptumą. Patvirtinta, kaip Parlamentas sakė prieš trejus metus, sukrečianti tiesa, kad Jungtinės Karalystės slaptosios tarnybos iš tikrųjų slaptai bendrininkavo per Jungtinės Karalystės gyventojo ir perdavimo aukos Binyano Mohamedo kankinimą.

Ką Taryba mano apie šį visišką Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnio ir Konvencijos dėl kankinimų pažeidimą? 2006 m. vadovavau MEP delegacijai, mūsų Laikinojo komiteto dėl nepaprastųjų perdavimų ir kankinimų pasiųstai į Londoną. Tuometis Jungtinės Karalystės krašto apsaugos ministras Geoffrey Hoon pusę susitikimo pliekė mane už tai, kad pasakiau, jog teiraujamės dėl Jungtinės Karalystės bendrininkavimo. Jis skolingas atsiprašymą man ir – o tai dar svarbiau – Jungtinės Karalystės ir Europos visuomenei.

Jungtinėje Karalystėje dabar turi įvykti keturi dalykai: visiškai nepriklausoma apklausa dėl Jungtinės Karalystės bendrininkavimo per karo su teroru piktnaudžiavimus tais metais, kai Jungtinės Karalystės leiboristų vyriausybė veikė kaip G. Busho pudelis; greitas policijos tyrimas ir, jeigu būtina, baudžiamasis tyrimas dėl Konvencijos prieš kankinimą pažeidimo; instrukcijų, kurios buvo duotos Jungtinės Karalystės žvalgybos pareigūnams, atskleidimas ir nustatymas, ar jiems buvo pasakyta tylėti matant kankinimus; ir visiška parlamento atsakomybė – ji Jungtinėje Karalystėje netaikoma žvalgybai.

Philip Bradbourn (ECR). – Pone pirmininke, grįžkime prie kūno skaitytuvų. Ir toliau laikausi nuomonės, kad sveikintina bet kokia priemonė, didinanti keliautojų saugumą.

Tačiau ji taip pat turi būti proporcinga ir užtikrinti nekaltiems keliautojams – didžiajai daugumai – pagarbą, kurios jie nusipelno. Po pastangų susprogdinti lėktuvą JAV per Kalėdas matėme tai, ką galima pavadinti išgąsčio reakcija siekiant pritaikyti visas galimas saugumą didinančias priemones. Kai kuriose valstybėse narėse, ypač mano šalyje, tokių įrenginių naudojimas dabar yra privalomas be "apieškojimo" alternatyvos – tai vadinamoji "be patikrinimo nebus skrydžio" taktika.

Aš iš esmės prieštarauju tokiai politikai. Dėl privatumo aspekto turiu pasakyti, kad Jungtinės Karalystės Vyriausybės sprendimas pakeisti vaikų apsaugos įstatymus, siekiant įvesti kūno skaitytuvus, beveik prilygsta skandalui. Turime atsižvelgti į tai, kad per Kalėdas – per incidentą, kuris vėl atnaujino šias diskusijas – kaltė kilo ne dėl blogo saugumo užtikrinimo oro uostuose. Tai buvo, JAV prezidento žodžiais, "sistemos, kuri turėjo užtikrinti tinkamą keitimąsi žvalgybine informacija, nesėkmė".

Kai kurie ekspertai jau minėjo, kad tokie skaitytuvai nebūtų aptikę per incidentą panaudotų sprogstamųjų medžiagų.

Galų gale apgailestaudamas turiu pasakyti, kad dabar manau, jog turime turėti deramą keleivių skirstymo sistemą.

Mario Borghezio (EFD). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, terorizmas nuolat plėtojasi, ir turime žengti kintančio scenarijaus priekyje.

Pavienius teroristus sudėtinga identifikuoti, ir čia aptariame privatumo teisės aktus bei tai, ar iš tikrųjų reikia priimti technologiškai pažangesnes priemones. Manau, kad, užuot jas priėmę, turime labiau rūpintis tam tikrais sprendimais, kuriuos priėmė Teisingumo Teismas Liuksemburge ir kurie atveria spragas jungtiniame Vakarų fronte prieš terorizmą arba, jei vadintume jį tikruoju vardu, islamo terorizmą, taip pat turime būti labai atsargūs dėl teisinio politinio korektiškumo.

Teisinis politinis korektiškumas niekam nėra naudingas, jis neleidžia mums ko nors pasiekti, jis silpnina mus, nors turime sudaryti labai stiprų frontą, nes egzistuoja nuolatinė grėsmė, kuri yra dar rimtesnė dabartiniu metu, kai teroristus taip sudėtinga nustatyti. Taigi tiek dėl kūno skaitytuvų. Teroristai gali patekti visur: rytoj rytą jie gali būti lėktuve, kuriuo ketiname skristi.

Jei Europa ir toliau pernelyg užtikrins pilietines laisves, atversime nepaprastai pavojingą spragą mūsų valstybių vidaus saugume, ir tuo Komisijos narys turi būti ypač susirūpinęs. Tačiau manau, kad jo požiūris yra pernelyg apibendrinantis ir bailus, nes jis neįvardija islamo terorizmo ir jo keliamo pavojaus.

Martin Ehrenhauser (NI). – (*DE*) Pone pirmininke, 2000 m. visame pasaulyje 1 200 žmonių mirė dėl teroristų užpuolimų. Po aštuonerių metų, 2008 m., šis skaičius pasiekė 16 000 žmonių. Palyginkite – kiekvieną dieną 6 000 žmonių miršta nuo AIDS.

Ką mums sako šie skaičiai? Pirma, terorizmas kelia isteriją, dėl kurios nepagrįstai suvaržomos gyventojų teisės, kaip atsitiko kūno skaitytuvų ar dabartinio SWIFT susitarimo atveju. Antra, karas su teroru nepavyko. Pažangos pasiekta tik išpučiant problemą. Dėl saugumo tarnybų bendradarbiavimo Europos Sąjungoje norėčiau pasakyti, kad Europos Parlamentui skubiai reikia demokratinių kontrolės teisių šioje srityje, kaip įprasta visose demokratinėse valstybėse narėse. Be to, norėčiau rekomenduoti, kad Komisija palaikytų Bendros standartizuotos vartotojų sąsajos (angl. CSUI) įvedimą. Turime pasiekti pažangos plėtojant šią sąsają, ir ją turi finansuoti Komisija.

Teresa Jiménez-Becerril Barrio (PPE). – (*ES*) Pone pirmininke, spręsdami tokį rimtą klausimą, kaip terorizmo problema, neturime laukti, kas įvyks iki tol, kol pradėsime veikti. Turime užbėgti įvykiams už akių, bet to nedarome. Deja, mes tobulėjame tik atsakydami į kiekvieną ataką, pavyzdžiui, į nepavykusį išpuolį Detroite, šiandien verčiantį mus priimti sprendimą, kuriuo būtų užtikrintas oro transporto saugumas.

Ponios ir ponai, sprendimo dėl kūno skaitytuvų oro uostuose priėmimas yra atsakomybė, kurios negalime išvengti. Negalime ilgiau laukti, nes teroristai nelaukia.

Todėl Komisija turi kaip galima greičiau užtikrinti, kad asmenų orumas ir privatumas būtų išsaugoti ir kad nebūtų jokių žalingų padarinių sveikatai.

Tai užtikrinus, turime priimti sprendimus visai Europos Sąjungai. Susirūpinusiems dėl mūsų pagrindinių teisių pažeidimo sakau, kad nėra jokios didesnės teisės nei teisė į gyvenimą, ir tie iš mūsų, kas labiausiai vertina laisvę, turi sugebėti gyventi saugiai, kad iš tikrųjų jaustųsi laisvai.

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (*ES*) Pone pirmininke, terorizmas yra pasaulinė grėsmė, ir spręsti šią problemą yra mūsų bendra atsakomybė. Taip pat ir šiuo atžvilgiu Lisabonos sutartis suteikia mums pagrindą, kad pagaliau galėtume parengti bendrą kovos su terorizmu politiką Europos Sąjungoje.

Visiškai sutinku su pareigūno, einančio Tarybos Pirmininko pareigas, komentarais ir norėčiau pabrėžti kai kuriuos elementus, kuriais turi remtis tokia bendra politika.

Pirma, reikia padidinti keitimąsi informacija, ypač dėl dedamų pastangų užkirsti kelią teroristų išpuoliams ir ištirti finansavimo mechanizmus.

Antra, reikia pritaikyti visus mokslinius ir technologinius išradimus kovai su terorizmu, išlaikant tinkamą pagarbą pagrindinėms asmenų teisėms.

Trečia, reikia dirbti su trečiosiomis šalimis, ypač Afganistanu, Pakistanu ir Afrikos Kyšulio šalimis.

Ketvirta, diskusijose dėl oro saugumo turime užtikrinti, kad technologiniai išradimai, kaip antai kūno skaitytuvai, būtų suderinami su žmogaus sveikata bei privatumu ir, svarbiausia, kad jie nepailgintų patikros laiko oro uostuose ir nesumažintų keleivių patogumo.

Tačiau taip pat yra trys instituciniai elementai. Pirmasis yra COSI, Nuolatinis vidaus saugumo komitetas. Antrasis yra pareiškimas dėl kovos su terorizmu priemonių, paskelbtas per paskutinį neoficialų Europos Sąjungos teisingumo ir vidaus reikalų (angl. JHA) tarybos posėdį Tolede. Trečiasis yra transatlantinė saugumo sritis, kurioje reikia numatyti glaudaus bendradarbiavimo su Jungtinėmis Valstijomis plėtojimą, siekiant kovoti su šia bendra grėsme.

Charles Goerens (ALDE). – (*FR*) Pone pirmininke, viena iš priemonių užkirsti kelią terorizmui yra informacija. Net tada informacija turi cirkuliuoti. Ar taip iš tikrųjų yra šiandien? Nėra nieko labiau neabejotino. Ar JAV žvalgyba perduoda naujausią informaciją savo partneriams Europoje? Bet kuriuo atveju, turint omenyje terorizmu apkaltintą asmenį, kuris buvo suimtas per skrydį iš Amsterdamo į Detroitą, vis dar yra pagrindo abejoti.

Nepaisant šio incidento, lieka klausimas, ar, apskritai kalbant, sistemoje keitimuisi kovos su terorizmu duomenimis iš tikrųjų laikomasi abipusiškumo principo. Šiuo klausimu reikia skubiai sukurti parlamentinę kontrolės instituciją.

Iš tikrųjų nėra jokio poreikio raginti mūsų Parlamentą palaikyti vis didesnio mūsų gyventojų asmens duomenų kiekio perdavimą, jei JAV valdžios institucijos nesuteikia mūsų tarnyboms būtinų duomenų kovai su terorizmu. Todėl reikia sukurti parlamentinį kontrolės komitetą Europos Parlamente.

Mara Bizzotto (EFD). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, prisipažįstu, kad kai kalbame apie kovą su terorizmu vien žvalgybos ir technologijų priemonėmis, visada jaučiu, tarsi vis dar nepasiekiame esmės, tarsi norėtume išgydyti ligą susitelkdami vien ties jos simptomais, o ne ties jos priežastimis.

Ar ne metas spręsti terorizmo problemą žvelgiant į klausimo esmę, užuot apsiribojus išoriniais padariniais? Užsiimti problemos esme reiškia, pavyzdžiui, suprasti, kad terorizmas taip pat yra tiesioginė etninių grupių negebėjimo ar nenoro integruotis į visuomenę Europoje apraiška.

Man įdomu, ir aš klausiu Parlamento: ar norime diskusijų apie terorizmą? Ar Parlamentas turi drąsos imtis politinės diskusijos apie musulmonų integracijos Europoje lygmenį ir jų pasiruošimą perimti Vakarų vertybes, teises ir laisves? Šiuo tikslu pateikiau klausimą Komisijai dėl burkų, kad paskatinčiau šiuos rūmus atvirai imtis šios temos. Atrodo, niekas nenori spręsti šio klausimo.

Man įdomu, ir klausiu jūsų, ponai ir ponios iš visų frakcijų: jei politinis forumas, atstovaujantis Europos žmonėms, negali išreikšti nuomonės šiais klausimais, tai apie ką jie gali išreikšti savo nuomonę?

Diane Dodds (NI). – Pone pirmininke, būdama Šiaurės Airijos atstovė, pernelyg gerai žinau apie baisų terorizmo poveikį nekaltiems civiliams: buvo įvykdyta žmogžudystė ir kilo sąmyšis, kai žmonės apsipirko šeštadienį Šenkhilo (Shankhill) kelyje Belfaste; jauni ir seni žuvo paminint kritusius per pasaulinius karus Eniskilene (Enniskillen) – šie veiksmai atlikti airių respublikonų vardu. Mes čia kalbame apie saugumo pajėgų bendradarbiavimą. Remdamiesi Šiaurės Airijos patirtimi, galime suprasti, kad jie neleido žūti daugeliui žmonių; dėl to man nekyla abejonių. Turime palaikyti mūsų saugumo pajėgas, suteikdami jiems įrangą, kurios jiems reikia norint užkirsti kelią terorizmui.

Tie, kas šiandien supriešino saugumą su pasirinkimo laisve ir duomenų apsauga, turi apsvarstyti, kokią poziciją jie užima. Patikėkite manimi, terorizmas sunaikina gyvybes ir sukrečia bendruomenes. Šiandien šiuose rūmuose netgi išgirdau, kad terorizmas yra isterija. Kokia nesąmonė! Patikėkite manimi, kai ginkluotas nusikaltėlis bando nužudyti, tai yra šalta ir mirtina tikrovė – tai, apie ką mano rinkėjai žino daug.

Carlos Coelho (PPE). – (*PT*) Pone pirmininke, manau, mes visi sutinkame, kad reikia apsaugoti žmones ir prekes bei užtikrinti saugumą visuomeniniame transporte. Kyla pagrįstų nuogąstavimų dėl kūno skaitytuvų. Tikiuosi, tris iš jų išsklaidys Komisijos atliekamas tyrimas. Prašau, kad jie juos greitai baigtų ir atsiųstų į

Parlamentą. Pirma, ar tai būtina ir veiksminga? Antra, ar tai nėra žalinga sveikatai? Trečia, ar tai nepažeidžia asmenų privatumo ir orumo?

Tačiau yra kitų rūpestį keliančių dalykų. Iš pradžių mums sakė, kad tai bus laisvai pasirenkama. Žmonės galės pasirinkti – praeiti pro kūno skaitytuvus, ar būti patikrintiems pagal senąją asmens patikrinimo sistemą. Tačiau atrodo, kad kai kurios valstybės narės įgyvendina "be patikrinimo nebus skrydžio" principą kaip privalomą.

Norėčiau pasveikinti Komisijos narę Cecilią Malmström dėl išsamaus vertinimo, kurį ji ketina aptarti su Parlamentu, ir norėčiau pabrėžti, kad mums tenka atsakomybė rasti sprendimus, kurie sustiprintų saugumą nepažeidžiant asmens teisių.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Pone pirmininke, visi norime kovoti su terorizmu ir jo keliama grėsme demokratinėms valstybėms; manau, mūsų Parlamente sutariama dėl šio dalyko. Nors patarlė, kad "žmonės, pasiruošę paaukoti šiek tiek laisvės dėl nedaug saugumo galų gale praranda abu dalykus", man atrodo perdėta, vis dėlto esu įsitikinusi, kad turime padaryti viską, ką galime, kad rastume pusiausvyrą tarp laisvės ir saugumo, nes tai yra demokratijos pamatas, ir jei nebus šios pusiausvyros, teroristai nugalės, jei jiems pavyks įvaryti baimę mums visiems.

Turiu du klausimus dėl kūno skaitytuvų. Jei kalbėtume apie saugumą, ar šie skaitytuvai iš tikrųjų gali šiandien užtikrinti saugumą? Jei kalbėtume apie laisvę, būdama Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto narė, norėčiau sužinoti, ar naudojant šiuos atvaizdus nekyla pavojus sveikatai ir, žinoma, pavojus dėl asmens privatumo, taigi ir pagrindinių teisių pažeidimo. Ryžtingai laukime Komisijos darbo, kad galėtume pasiekti pažangos ir kad galėtume jos pasiekti kaip Europos Sąjunga, visi kartu, siekdami užtikrinti savo saugumą Europos demokratijos srityje.

Pirmininkas. – Dėl laiko trūkumo negaliu priimti daugiau kalbėtojų pagal "mėlynosios kortelės" ar "prašau žodžio" procedūrą.

Gerard Batten (EFD). – Pone pirmininke, terorizmas apibrėžiamas kaip smurto ir įbauginimo naudojimas, norint pasiekti politinių tikslų.

Tie iš mūsų, kas vertina taiką, laisvę ir demokratiją, turi būti susirūpinę dėl terorizmo, nes jis yra veiksmingas. Sinn Féin/IRA dabar užima postus Šiaurės Airijos Vyriausybėje. Jie sprogdino bombas, šaudė ir žudė, kad pasiektų pergalę per rinkimus.

Ar yra dar geresnių sėkmingo terorizmo pavyzdžių, palyginti su terorizmu komunistinėje Rusijoje, Rytų Europoje ir Azijoje?

Kiniją vis dar terorizuoja Kinijos komunistų partija po 61 buvimo valdžioje metų. Nėra geresnio sėkmingo terorizmo pavyzdžio už šį.

Europos Komisijoje, kurią šis Parlamentas vakar patvirtino, yra buvusių komunistų, brutalaus komunistinio režimo Rytų Europoje funkcionierių ir jų bendražygių. Ir, žinoma, Europos Komisijos pirmininkas, ponas J. M. Barroso, anksčiau buvo maoistas. Be abejo, būsimiems teroristams tai bus puikus padrąsinimas.

Carlo Fidanza (PPE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, mūsų visuomenių saugumas yra nesvarstytina vertybė, kurią turime ryžtingai ginti.

Visiškai akivaizdu, kad veiksmingesnį tikrinimą saugumo patikros vietose turi užtikrinti žvalgybos sistemų aukštesnio lygmens bendradarbiavimas ir aukštųjų technologijų priemonių naudojimas. Europos ministrai pasielgė teisingai, kad nepasidavė emocijų potvyniui ir susitelkė ties tuo, kaip atlikti šios operacijos koordinavimą.

Kai kurios vyriausybės teisėtai pradėjo taikyti kūno skaitytuvus svarbesniems maršrutams. Tačiau jei nenorime, kad Europos erdvėje būtų taikomi nevienalyčiai standartai, turime kaip galima greičiau gauti vykdomo tyrimo rezultatus. Žinoma, turime ginti asmens teises, bet ne spekuliuoti žmonių nuogastavimais.

Kalbėkime apie sveikatą, dar kartą patvirtinkime įspėjamąjį principą, prašykime patvirtinimo dėl galimos žalos, kylančios dėl radijo bangų ar rentgeno spindulių poveikio, bet liaukimės raudoti apie privatumo pažeidimą tik dėl kelių neryškių beveidžių kūnų atvaizdų, kurie bus nedelsiant pašalinti, tarsi GPS, mobiliojo ryšio telefonai ar televizijos kameros nebūtų mūsų gyvenimo dalis jau nemažai metų.

Kol nesunaikinti tarptautiniai teroro centrai, turime išmokti gyventi su šiomis aukomis, pateikdami gyventojams tvirtus atsakymus ir veiksmingus sprendimus su vienu apribojimu: neturi būti pažeistas fizinis asmens vientisumas.

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, dabar pereisime prie "prašau žodžio" procedūros. Štai vardai tų, kuriuos pakviesiu. Tiesiog išjungsiu mikrofoną po vienos minutės. Nemušiu savo plaktuku, nemaldausiu ir nenoriu būti nesuprastas.

Kviesiu kalbėtojus pagal seką, kurią turiu:

ponas A. Zasada

ponas S. Iacolino

ponas I. Matula

ponas J. Leichtfried

ponas I. Enciu

ponia M. Flašíková Beňová

ponas Ch. Tannock

ponia C. Ernst

ponia M. Rivasi

ir ponas A. Mölzer.

Viena minutė kiekvienam, ir viskas. Atsiprašau visų likusiųjų.

Artur Zasada (PPE). – (PL) Pone pirmininke, atsižvelgiant į šiandien vykstančią diskusiją, vis dar yra daug neatsakytų klausimų dėl kūno skaitytuvų naudojimo oro uostuose. Keliautojų saugumas, žinoma, yra svarbiausia, bet neturime pamiršti, kad reikia jausti saiką taikant apsaugos metodus. Dėl šio tipo įrangos naudojimo vis dar yra daug neatsakytų klausimų. Koks yra skaitytuvų poveikis tikrinamų keleivių sveikatai? Kaip bus užtikrinta tikrinamų žmonių atvaizdų apsauga? Ar ne geriau sugriežtinti esamą sistemą negu leisti milijardus eurų įrangai, kai žinoma, kad įranga neaptinka žmogaus kūne paslėptų sprogstamųjų medžiagų? Turime būti prieš privalomą skaitytuvų įrengimą Europos oro uostuose, kol neišgirdome atsakymų į šiuos klausimus.

Galų gale turiu komentarą – man susidarė įspūdis, kad radome sprendimą, o dabar ieškome problemos, kuriai galima būtų taikyti šį sprendimą. Galbūt skaitytuvai yra sprendimas, bet jie tikrai neišspręs saugumo oro uostuose problemos.

Salvatore Iacolino (PPE). – (Π) Pone pirmininke, ponios ir ponai, iš esmės norėjau išdėstyti štai ką: nėra rimtesnės problemos už asmens teisių ir privatumo apsaugą, kai ši teisė yra netinkamai apsaugota.

Prieš kelias savaites šiame Parlamente priėmėme rezoliuciją dėl Stokholmo programos, nes mums pavyko suderinti skirtingus poreikius: pirma, asmens laisvės, antra, privatumo, ir, trečia, saugumo poreikius.

Šiandien mums rūpi, kad Europos Sąjunga spręstų šią bendrą problemą, nes valstybės narės pažengė toliau, nes reikšmingo iššūkio, kaip antai apsaugoti perėjimo vietas, ir kitų reikalų gali nepavykti išspręsti praktiškai.

Todėl raginu Tarybai pirmininkaujančią Ispaniją ir Komisijos narius tarpusavyje bendradarbiauti laikantis glaudesnio bendradarbiavimo ir informacijos kultūros.

Iosif Matula (PPE). – (RO) Savo kalbos pradžioje norėčiau iškart paaiškinti, kad per šias diskusijas ne tik patvirtiname, jog egzistuoja terorizmo pavojus, bet taip pat pabrėžiame, jog kovojant su šiuo reiškiniu reikia būti per vieną žingsnį priekyje.

Tačiau diskusijos dėl kūno skaitytuvų įrengimo oro uostuose visose Europos Sąjungos valstybėse narėse turi daugiau implikacijų. Šios priemonės veiksmingumas ginčytinas dėl to, kad ši technologija negali aptikti medžiagos, kuri buvo nuryta, arba sprogstamosios medžiagos miltelių forma. Tačiau ši priemonė mums taip pat kelia problemą dėl keleivių sveikatos saugumo, ypač dėl tų keleivių, kurie dažnai pereina per šiuos tikrinimo įrenginius.

Negalime ignoruoti nė vieno klausimo dėl gyventojų pagrindinių teisių, teisės į privatumą ir orumą, nes skaitytuvai pateikia išsamų žmogaus kūno atvaizdą. Mano nuomone, turi būti atlikti nepriklausomi tyrimai, kad būtų nustatytas ne tik naudojamos technologijos saugumas, bet taip pat ir veiksmingumas...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Jörg Leichtfried (S&D). – (DE) Pone pirmininke, vienas principas, taikomas kelionių lėktuvu saugumui, yra tas, kad Europos atsakomybė vis didėja. Atskiroms valstybėms narėms nebegalima daryti to, ko jos nori. Tai ypač taikytina kūno skaitytuvams. Turime vieno sustojimo saugumo principą, kuris reiškia, kad arba turi būti Europos reglamentavimas dėl kūno skaitytuvų, arba neturi būti jokio reglamentavimo ir jokių kūno skaitytuvų. Alternatyva yra principas, kad kiekvienas daro tai, ko nori, ir niekas nedaro to, ką privalo daryti, bet visi ką nors daro.

Jei ketinama taikyti tokią priemonę, turime aptarti, kas už tai sumokės ir kaip tai bus finansuojama, nes tiek skysčių skaitytuvai, tiek kūno skaitytuvai kainuoja labai daug. Man teko būti šios srities pranešėju, ir džiaugčiausi, jei Taryba laipsniškai imtųsi spręsti šį klausimą, nes svarbu iš esmės nustatyti, kad visuomenės saugumas yra viešas klausimas ir jis turi būti bent iš dalies finansuojamas iš viešųjų lėšų.

Ioan Enciu (S&D). – (RO) Norėčiau atkreipti Komisijos, Tarybos ir mano kolegų Parlamento narių dėmesį į šalutinius poveikius ir padidintą kancerogeninių sąlygų ir genetinių pakitimų pavojų po pakartotinio poveikio gamos, X ir T spinduliais.

Rentgeno spindulių padariniai ir pavojai gerai žinomi medicinoje, kur nerekomenduojama dažnai patirti šių spindulių poveikį. Visuomenė mažiau žino apie terahercų radiacijos padarinius. Išskyrus tai, kad T spindulių skaitytuvai gali sukurti tikslius trimačius žmogaus kūno atvaizdus, kurie pažeidžia asmens teisę į privatumą, dažnas šios radiacijos poveikis gali sukelti DNR grandinių pažeidimus ir lemti genetinius apsigimimus ateityje.

Norėčiau pabrėžti, kad pavojai ir nepatogumai, kurių galėtume patirti, jei kūno skaitytuvai būtų naudojami dideliu mastu, taip pat ir abejonės dėl jų veiksmingumo nepateisina tokio sprendimo...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (*SK*) Terorizmas neturi jokių vertybių ar kokios nors gilesnės reikšmės. Vienintelis terorizmo tikslas yra mirtis. Civilių mirtis už mažiausią kainą. Tokia greičiausiai yra įvairių savižudžių teroristų istorija. Taip pat dėl šio tikslo liūdina tai, kad terorizmas privertė mus įvesti įvairias priemones civiliams saugoti, taikant metodus, kuriais tam tikru mastu ribojamos civilių gyventojų teisės.

Todėl būtų labai gerai, jei šiame plenariniame posėdyje būtų pritarta skaitytuvams ir jei galėtume pradėti galvoti apie teisės aktų priėmimą ir derinimą teisingumo ir vidaus reikalų srityse, nes mums kovoje su terorizmu iš tikrųjų padės tik naujų technologinių priemonių priėmimas.

Charles Tannock (ECR). – Pone pirmininke, mano nuomone, neseniai premjero Gordono Browno paskelbtas pranešimas apie privalomus atgalinės sklaidos rentgeno spindulių technologijų viso kūno skaitytuvus Jungtinės Karalystės oro uostuose yra viešas įžeidimas.

Tai pirmas kartas, kad jonizuojanti spinduliuotė yra privalomai taikoma žmonėms, įskaitant vaikus ir nėščias moteris, ir ji iš tikrųjų plačiai naudojama sveikiems žmonėms ne medicinos sumetimais.

Minkštieji žemos energijos rentgeno spinduliai iš tikrųjų yra geriau sugeriami nei didesnės energijos kosminiai spinduliai, kuriuos gaunate skrydžio metu, todėl yra pavojingesni ir ne mažiau pavojingi odai ir minkštiesiems audiniams. Be to, diagnostiniai medicinos rentgeno spinduliai leidžia naudotojui, pacientui apsaugoti savo lytines liaukas uždengiant jas švino apsaugomis, siekiant sumažinti bendrą žmonėms tenkančią dozę, sukeliančią žalą DNR ir būsimus genetinius pakitimus, o naudojant šiuos įrenginius taip apsisaugoti neįmanoma.

Kaip gydytojas ir dažnai lėktuvais keliaujantis asmuo visiškai atmetu šią žiaurią priemonę sveikatos sumetimais, nekalbant apie privatumo pažeidimą ir neveiksmingumą, ir tikiuosi, kad Europos Sąjunga atsisakys tokių privalomų priemonių visoje Europoje. Užtat teigiu, kad turime taikyti Izraelyje atliekamą keleivių skirstymą.

Cornelia Ernst (GUE/NGL). – (*DE*) Pone pirmininke, visiškai neginčytina, kad kūno skaitytuvai aiškiai yra rimtas privatumo pažeidimas. Turime užduoti sau du klausimus. Pirmasis klausimas yra dėl to, kokiu mastu šis atsakymas proporcingas ir gali iš tikrųjų padėti pasiekti kovos su terorizmu tikslą. Šiuo metu neturime

jokių aiškių atsakymų į šį klausimą. Todėl palaikau C. Malmström teiginius dėl to, kad reikia įvertinti visų tipų skaitytuvus. Norėčiau, kad šis vertinimas būtų baigtas anksčiau negu imsimės kitų veiksmų.

Antrasis klausimas susijęs su pavojumi sveikatai. Visi šiame Parlamente, taip pat tie Parlamento nariai, kurie šiuo metu yra kitur, turės praeiti pro kūno skaitytuvus kelis kartus kiekvieną savaitę. Aš turėčiau tai daryti mažiausiai du kartus per savaitę. Tai ilgalaikė priemonė, ir norėčiau žinoti, kokiu mastu ji pakenks mano sveikatai. Šioje srityje nebuvo atlikta jokių tikrų vertinimų. Norėčiau aiškiai pareikšti, kad nesu pasiruošusi kūno skaitytuvų procedūroms, kol bus atlikti šie vertinimai. Todėl raginu pateikti aiškius atsakymus ir nesiimti skubotų veiksmų.

Michèle Rivasi (Verts/ALE). – (FR) Pone pirmininke, norèčiau susieti skaitytuvus, sveikatą ir terorizmą. Ką teigia Tarpagentūrinis apsaugos nuo spinduliuotės komitetas, vienijantis Europos Komisiją, Tarptautinės atominės energijos agentūrą (TATENA) ir Branduolinės energijos agentūrą? Jis teigia, kad nėščioms moterims ir vaikams neturi būti atliekamos kūno patikros, net jei kiekiai nepaprastai maži.

Iš tiesų turime žinoti, kad dažnai gaunami maži spinduliuotės kiekiai gali sukelti vėžį ir apsigimimus. Todėl mano klausimas yra dėl rizikos pateisinimo. Atsižvelgiant į tai, jog esama alternatyvių technologijų, leidžiančių pasiekti tų pačių tikslų, šiuos skaitytuvus iš tiesų reikia pateisinti kalbant apie minėtąjį tikslą, ir mes turime žinoti...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pone pirmininke, turime nepamiršti, kad dezinformacija ir JAV slaptųjų tarnybų priimti nevykę sprendimai dar kartą leido įvykti tarptautinio terorizmo aktams. Nepaisant to, niekada nesuabejota įvairių kovos su terorizmu priemonių naudingumu. Užtat po kiekvieno išpuolio vis labiau ribojamos pilietinės teisės ir laisvės. Europos Parlamentas pabunda tik dabar, kai ES gyventojai JAV akivaizdoje verčiami nusirengti tiek tiesiogine prasme, tiek finansiškai. Gyventojų permatomumas vis labiau tampa tikrove, ir visa tai pagrįsta duomenimis ir slaptųjų tarnybų, kurių vaidmuo ir patikimumas tapo labai prieštaringi, ypač nuo karų Afganistane ir Irake pradžios, informacija.

Be to, šalia abejonių dėl kūno skaitytuvų naudos, įvykdomumo ir suderinamumo su asmens teisėmis, atrodo labai neįtikima, kad jie atgrasys radikaliuosius islamistus nuo teroristinių ketinimų. Turime imtis nuoseklių kovos su islamistų terorizmu priemonių, tačiau turime sustabdyti ES gyventojus nuolat…

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoja)

Alfredo Pérez Rubalcaba, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (ES) Pone pirmininke, atidžiai išklausiau visų frakcijų ir Parlamento narių kalbas šia tema. Išgirdome kai kurių ypač įdomių nuomonių, ir su tuo sveikinu.

Norėčiau jums priminti, kaip sakiau savo pirmojoje kalboje, kad tikrai esu prieš diskusijų tokia sudėtinga ir jautria tema, kaip kova su terorizmu po išpuolių ar tariamų išpuolių, rengimą.

Žinoma, turime nagrinėti šiuos išpuolius ar tariamus išpuolius, kad nustatytume, ko trūksta mūsų apsaugos sistemoms, tačiau neabejotina, kaip šią popietę ne sykį čia pakartota, kad kovos su terorizmu politika turi būti rūpestingai apgalvota, rami ir nuosaiki, taip pat proporcingai taikoma.

Priimdami priemones, kurios pakenks mūsų principams, turbūt darome rimtą klaidą. Todėl turime analizuoti, pavyzdžiui, įvykius Detroite, kad pabandytume užkirsti kelią klaidoms, tačiau neturime atsakyti drebindami kelius po kiekvieno išpuolio, nes dėl to tikriausiai priimtume priemonių, kurios kai kada būtų tiesiog neprasmingos.

Europa turi savo kovos su terorizmu politikos strategiją. Turime gerą kovos su terorizmu Europos Sąjungoje strategiją, kuri pastaraisiais metais pasirodė veiksminga. Pažvelkime vien į saugumo pajėgų veiksmus skirtingose šalyse ir pamatysime mastą, kuriuo daugeliu atvejų buvo paremti tie veiksmai, taikant bendrą strategiją, kurią įvedėme prieš daug metų.

Turime svarbų asmenį, kovos su terorizmu koordinatorių, kurio kalbos labai įdomios. Dar kartą norėčiau rekomenduoti, kad detaliai panagrinėtumėte paskutinę jo kalbą šiuose rūmuose, nes manau, jog tai puiki kalba, kurioje pabrėžiamas mūsų strategijos mastas. Iš tiesų neseniai mėginome šiai strategijai suteikti konkrečią išraišką taikydami prevenciją – kitaip nei pirmaisiais jos taikymo metais, kai labiau pabrėždavome aptikimą.

10-02-2010

Žinoma, svarbiausias elementas kovojant su terorizmu – tai prevencija, kitaip tariant, neleidimas vykdyti išpuolių. Štai kodėl sutelkiame bendras pastangas, kaip minėjau, į prevenciją. Todėl daugiausia dėmesio ir skiriame tokiems aspektams kaip radikalizmas, kurį minėjau savo kalboje ir kaip Komisijos narys. Trokštame analizuoti politiką, įgyvendinamą kiekvienoje šalyje siekiant sutrukdyti radikalizmui, kuris neabejotinai yra pagrindinė daugelio teroristų išpuolių, kurių patyrėme pastaraisiais metais, priežastis.

Taip pat trokštame užtikrinti tinkamą keitimąsi informacija. Rūmuose tai buvo pabrėžta įvairiomis progomis. Svarbu neperduoti visos informacijos, kurią turite, bet perduoti informaciją, kuri tinkama ją gaunantiems. Tai informacija, kurią reikia perduoti. Tikslas nėra užversti save informacija, tačiau turėti informacijos valdymo priemonių, darančių keitimąsi kiek įmanoma veiksmingą.

Šiuo atžvilgiu Europos Sąjungoje neseniai padaryta svarbių patobulinimų. Turime strategiją, kuri, kai bus įgyvendinta, pagerins, tarkime, mūsų keitimosi sistemų veikimą. Kai kalbu apie keitimąsi, turiu minty Europolą, Eurojustą, COSI, kurį čia minėjo kai kurie Parlamento nariai, ir galiausiai keitimąsi informacija ir kaip padaryti jį veiksmingesnį.

Galų gale, taip, pagal darbotvarkę dabar aptariami prieštaringieji kūno skaitytuvai, ir manau, kaip sakiau savo pirmojoje kalboje ir kaip sakė Komisijos nariai, kad tai problema, kurią turime spręsti. Idealiu atveju galėsime priimti bendrą sprendimą Europos lygmeniu. Žinoma, jei to nepadarysime, kiekviena šalis galės įgyvendinti nuosavą politiką ir turbūt, net jei prieitume bendrą sprendimą, gali būti šalių, nusprendusių vykdyti savo politiką pagal savo teisės aktus. Tačiau beveik neabejotina, kad bendra pozicija šiuo klausimu būtų ypač naudinga.

Kad priimtume tokią poziciją, taip pat pagal tai, ką minėjau šios kalbos pradžioje, mums reikia ramių ir nuosaikių diskusijų, sutelktų į tris šiuo metu Komisijos tiriamus elementus: pirma, skaitytuvų veiksmingumas (ar iš tikrųjų jie veiksmingi, kokios jų veiksmingumo ribos ir ar tikrai jie gali atlikti tai, ko iš jų tikimės); antra, jų suderinamumas su pagrindinėmis teisėmis ir asmens laisvėmis; trečia, jų suderinamumas su žmonių, kurie turės pereiti per juos, sveikata.

Manau, turime nagrinėti būtent šias tris temas. Kai tik bus parengti pranešimai, priimsime bendrą poziciją, kuri, manau, būtina.

Pone pirmininke, norėčiau dar kartą paminėti, jog itin vertinu šiuose rūmuose pasakytas kalbas ir laikau jas nepaprastai naudingomis Tarybos darbui.

Sarah Ludford (ALDE). – Pone pirmininke, uždaviau tiesioginį klausimą Tarybai ir norėčiau gauti atsakymą. Paklausiau, ką Taryba mano apie didžiulį ES sutarties 6 straipsnio – pagrindinių teisių straipsnio – pažeidimą, kalbant apie Jungtinės Karalystės apeliacinio teismo nutartį, kad Jungtinė Karalystė buvo kalta...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoja)

124

LT

Siim Kallas, *Komisijos narys.* – Pone pirmininke, ponios ir ponai, labai dėkoju už jūsų įnašus, bet turiu pasakyti, kad šiandien negavome pasiūlymo privalomai įvesti naujuosius įrenginius visose valstybėse narėse ir visuose oro uostuose. To nėra. Šiuo metu šios naujos technologijos tik atidžiai tiriamos, ir prie jų grįšime po balandžio mėnesio, kai bus pateiktas esminis pranešimas, kuriame bus nagrinėjami visi šių naujųjų technologijų aspektai.

Man pačiam kyla abejonių, ypač dėl veiksmingumo ir, kaip kažkas čia minėjo, šių naujų technologijų naudojimo proporcingumo, tačiau visiškai naujų technologijų atmesti nereikėtų. Terorizmas tobulėja, ir mes taip pat turime panaudoti visus technologijų patobulinimus, kad apgintume savo gyventojus ir keleivius. Prašom naujųjų technologijų nelaikyti blogio įsikūnijimu. Kartu su kolegėmis Cecilia Malmström ir Viviane Reding pasiūlysime bendrą Europos lygmens metodą su visais būtinais reikalavimais dėl visų technologijų, teisės, pagrindinių teisių ir privatumo klausimų bei aspektų. Neabejotinai pasiūlysime tam tikrą bendrą Europos lygmens metodą, metodą, kuris, manau, remiasi bendru supratimu ir kuriam teikiama pirmenybė čia ir, kaip suprantu, taip pat daugelyje valstybių narių.

Būtent tą ir padarysime artimiausioje ateityje. Pristatysime pranešimą, o paskui tęsime šią diskusiją. Patikėkite, nerezgame jokio sąmokslo, siekdami nedelsiant įvesti kažin kokius naujus įrenginius; nėra jokio technologinio sprendimo, visiškai atsparaus kulkoms ar užtikrinančio 100 proc. saugumą, o aviacijos saugumas yra ypač sudėtinga sritis, kurioje mums reikalingos itin įvairios jungtinės priemonės, taip pat labai glaudus tarptautinis bendradarbiavimas.

Po šio pranešimo pateiksime konkrečių pasiūlymų ir neabejotinai pasiūlysime bendrą Europos lygmens metodą, paaiškinantį, kokie turėtų būti standartai ir reikalavimai, jei valstybės narės pasirinktų įvesti ar naudoti naująsias tikrinimo technologijas.

Cecilia Malmström, *Komisijos narė.* – Pone pirmininke, tai iš tiesų nepaprastai svarbios diskusijos. Kova su terorizmu – tai svarbi priemonė įveikiant terorizmą. Europos Sąjungoje turime skausmingos terorizmo padarinių patirties ir tvyrančios terorizmo grėsmės – ne tik asmenims, bet ir visuomenei, demokratijai bei mūsų pamatinėms vertybėms.

Valstybės narės, žinoma, atsakingos už operacijų vykdymą ir už savo žvalgybą, bet esu įsitikinęs, kad galime daug daugiau nuveikti Europos lygmeniu koordinuodami ir derindami tas priemones, kurias turime. Todėl paprašiau savo tarnybų kuo skubiau atlikti politikos, struktūros ir priemonių, kurių jau turime, analizę, kad taptų akivaizdu, ką galima patobulinti ir kaip galime tai kuo sumaniau panaudoti. Pritariu kai kuriems taip teigusiems Parlamento nariams. Taip pat esu įsitikinusi, kad Europolas, Eurojustas ir valstybių narių valdžios institucijos gali dirbti daug geriau ir labiau koordinuotai. Tikrai yra priemonių tam įgyvendinti.

Tokie įvykiai, kaip Detroite, svarbūs, nes jie veikia kaip pavojaus varpas, įspėdami mus, kad terorizmas tebėra šalia; ir jis vis dar tebėra labai svarbi grėsmė. Mes, politikai, išklausome reikalavimus ir patiriame spaudimą viską atlikti kuo skubiau, nedelsiant įgyvendinti patobulinimus ir apsaugoti gyventojus. Tai visiškai suprantama. Mes atsakingi už saugumo apsaugą, tačiau kartu ir už veiklą atlikus išsamią analizę, įvertinimą bei diskusijas, taigi siūlome tinkamas ir proporcingas priemones, kaip minėjo ir Komisijos narys Siim Kallas bei Taryba. Tą ir padarysime. Taip pat visiškai atsižvelgsime į tai, kad būtų išlaikoma pagarba pagrindinėms teisėms.

Tad štai kaip dirbs ši Komisija. Grįšime su išsamesniais pasiūlymais, kai bus atliktas šis įvertinimas, ir toliau aptarsime jį su jumis. Labai ačiū už svarbias ir itin patrauklias diskusijas.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Inés Ayala Sender (S&D). – (*ES*) Pone pirmininke, prieš baigiant norėčiau pakalbėti dėl tvarkos ir pareikšti savo nuostabą, nes prasidėjus "prašau žodžio" procedūrai, pakėliau ranką manydama, kad ji jau prasidėjusi, bet jūsų sąrašas jau buvo užpildytas. Tiesiog pageidaučiau, jog "prašau žodžio" kriterijai būtų standartizuoti, kad visi galėtume kalbėti, nes atrodo, jog buvo kitų kalbėjusių Parlamento narių, nors teigėte, kad jūsų sąrašas pilnas.

Taigi noriu tik išreikšti nuostabą ir paprašyti, kad kitą kartą visi žinotume, ką reikia daryti, kad būtų leista kalbėti.

(Pirmininkas paaiškino procedūrą "prašau žodžio" ir kodėl jis nesuteikė kalbėtojai žodžio)

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Elena Oana Antonescu (PPE), raštu. – (RO) Terorizmas išlieka didelio masto grėsme Europos Sąjungai. Dėl to visos valstybės narės padidino pastangas gerindamos terorizmo prevencijai ir kovai su juo naudojamas priemones. Priimta Lisabonos sutartis suteikia galimybę žymiai veiksmingiau tiesiogiai arba netiesiogiai reaguoti visose su kova su terorizmu susijusiose srityse. Kūno skaitytuvų naudojimas yra subtilus klausimas. Manau, kad esama svarbių aplinkybių, kurias reikia atidžiai išnagrinėti prieš priimant sprendimą šiuo klausimu. Tai yra susiję su skaitytuvų veiksmingumu, pagarba žmogaus teisei į privatumą, jų naudojimo finansinėmis išlaidomis atsižvelgiant į ypač didelę jų kainą ir, visų svarbiausia, poveikį, kurį šie prietaisai sukelia jais tikrinamų asmenų sveikatai. Europos Komisija turi atlikti tris tyrimus dėl kūno skaitytuvų naudojimo ir poveikio. Dėl to, manau, kad svarbu sulaukti ekspertų išvadų, atidžiai jas išnagrinėti ir tik tuomet priimti bendrą poziciją šiuo klausimu.

John Attard-Montalto (S&D), raštu. – Iškilus klausimui dėl kovos su terorizmu priemonių, diskusijų metu visada dėmesys atkreipiamas į poveikį pilietinėms laisvėms. Visada laikiausi pozicijos, kad tai prioritetų klausimas. Tai klausimas, ar keleiviai pasirengę aukoti savo nepatogumą dėl savo saugumo. Pilietinių teisių gynimo grupių pareiga – įvertinti visas palaikomas naujas priemones. Tie, kurie siūlo naujas priemones, pvz., kūno skaitytuvus, turi pareigą įrodyti jų būtinybę. Nors paprastai sprendimai priimami kompromiso būdu, šiuo atveju gali būti, kad kompromisų nepasieksime. Akivaizdu, kad dabartinės procedūros, ypač asmens kratos, nėra pakankamos. Bėda ta, kad jos gali pažeisti keleivių orumą. Dėl to tai yra spręstinas klausimas. Esama daugybės galimybių.

Pvz., skirtingi kūno skaitytuvai, pritaikyti skirtingoms lytims ir su kuriais dirba atitinkamos lyties darbuotojai.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), raštu. – (LT) Susisiekimo oru saugumo užtikrinimas kovoje su terorizmu, be jokios abejonės, yra būtinas, tačiau privalome išsiaiškinti, kokį poveikį mūsų sveikatai, pagrindinėms teisėms ir laisvėms, privatumui ir orumui daro sukurtos priemonės tokiam saugumui užtikrinti. Kūno skaitytuvai, kaip vienas iš galimų techninių sprendimų, yra labai rimtas klausimas, susijęs su piliečių saugumu, panaudojant naujas technologijas, todėl tikiuosi, kad Komisija pagaliau pateiks kūno skaitytuvų poveikio asmens sveikatai ir pagrindinėms žmogaus teisėms bei laisvėms įvertinimą. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad taikant naujas technines priemones, kuriomis norima pasiekti aukštą saugumo lygį oro uostuose, taip pat yra labai svarbu nustatyti ribas tarp žmogaus teisių ir paties saugumo, nes tos priemonės, susijusios ne tik su piliečių apsauga, bet ir su poveikiu jų teisėms bei laisvėms. Komisija kol kas dar nepateikė poveikio vertinimo ataskaitos, patvirtinančios, kad būtent kūno skaitytuvai užtikrins efektyvią asmenų apsaugą keliaujant oru, ir todėl vis dar kyla abejonių, ar šios techninės saugumo priemonės bus tikrai saugios, efektyvios ir pagrįstos. Taigi, įvertinus esamą situaciją, turime toliau testi darbus šiuo jautriu klausimu.

Nessa Childers (S&D), raštu. – Europos Parlamentas negali sutikti su kūno skaitytuvų naudojimu, kurie iš esmės yra rentgeno rūšies aparatai, kol Europos valdžios institucijos nėra tinkamai išsprendusios su jais susijusių sveikatos ir privatumo klausimų. Žinau, kad dažnai skraidantys asmenys yra susirūpinę, ir nerimauju dėl kitų keleivių, pvz., nėščių moterų ir vaikų, tikrinimo kūno skaitytuvais. Taip pat didelį nerimą kelia atgrasaus pobūdžio šių aparatų išvaizda, ir prieš nuspręsdami plačiai naudoti šiuos daug laiko atimančius ir brangius prietaisus turime užtikrinti Europos piliečių privatumo apsaugą. Atsižvelgiant į tai, kad JAV valdžios institucijos pripažino, jog paskutinis visus išgąsdinęs teroristų išpuolis Detroite įvyko greičiau dėl netinkamo jos saugumo institucijų darbo, o ne dėl oro uosto technologijų, manau, kad prieš investuodami į šią prieštaringą technologiją, turėtume išbandyti įvairius pigesnius būdus, pvz., padidintą žvalgybą, skirtingus kratos būdus ir sustiprintą tarptautinį bendradarbiavimą. Amerikos įkūrėjas Benjaminas Franklinas kartą pasakė, kad "tas, kuris saugumą laiko žymiai svarbesniu už laisvę, nenusipelno nei vieno, nei kito", ir manau, kad Europa tinkamai pasielgtų artimiausiais mėnesiais atkreipdama dėmesį į šį konkretų patarimą.

Proinsias De Rossa (S&D), raštu. – Tarptautinė žurnalistų federacija, kuri atstovauja 600 000 žurnalistų 125 šalyse, paprašė Izraelio valdžios institucijų panaikinti įsakymą dėl žurnalisto Jaredo Malsino deportacijos, kuris buvo deportuotas už tai, kad jo pranešimuose apie padėtį Vakarų Krante ir Gazos ruože buvo kritikuojama Izraelio vyriausybė. Jie pasmerkė deportaciją kaip netoleruotiną spaudos laisvės pažeidimą. Be to, trylika Izraelio žmogaus teisių organizacijų protestavo prieš Izraelio parlamentą (Knesetą) ir ministrą pirmininką B. Netanyahu dėl padidėjusios sistemingos kampanijos prieš žmogaus teisų organizacijas Izraelyje. Buvo pranešta, kad dabar Izraelis reikalauja, kad Europos Sąjunga nutrauktų finansinės paramos teikimą Izraelyje ir okupuotos Palestinos teritorijoje veikiančioms žmogaus teisių organizacijoms. Noriu jūsų, ponia pirmininke, paprašyti susisiekti su ministru pirmininku B. Netanyahu ir jam paaiškinti, kad ES sukurta remiantis pagrindinėmis demokratinės valstybės teisėmis ir laisvėmis tokiomis kaip pagarba žmogaus žodžio laisvei, teisė kritikuoti savo vyriausybę, spaudos laisvė ir teisė į taikų protestą. Ministrui pirmininkui B. Netanyahu taip pat reikia priminti, kad ES prekybos susitarimuose reikalaujama, kad tie, su kuriais prekiaujama, turi gerbti šias teises.

Christine De Veyrac (PPE), raštu. – (FR) Praėjus beveik dešimčiai metų po rugsėjo 11-osios, terorizmo grėsmė vis dar yra aktuali ir lėktuvai yra viena iš priemonių, kurią teroristai mielai naudoja išpuoliams prieš mūsų šalis vykdyti. Turime rasti būdą, kuriuo apsaugotume savo piliečius, ir užkirstume kelią tam, kad jie taptų teroristų išpuolių aukomis. Kūno skaitytuvai gali būti vienas iš būdų sustiprinti saugumą oro uostuose ir lėktuvuose. Tačiau prieš priimdami sprendimą turime įsitikinti, kad šie aparatai nepažeis asmens laisvių ir nesukels žalingo poveikio keliautojų arba oro uosto darbuotojų sveikatai. Su dideliu susidomėjimu laukiu tyrimo, kurį šiuo klausimu Europos Komisija pateiks kovo mėn. Sprendžiant visas skirtingas aplinkybes, susijusias su jų naudojimu, šioje ataskaitoje turėtų būti sudaryta galimybė sertifikuoti skaitytuvus visoje Europoje, užtikrinant pilietinių laisvių ir sveikatos apsaugą kartu padidinant saugumą. Siekiant vienodos visų piliečių apsaugos, tikiuosi, kad pateikę šį Europos Komisijos tyrimą, paskatinsime valstybes nares susitarti šiuo klausimu.

Kinga Gál (PPE), *raštu*. – (*HU*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, tarptautiniuose oro uostuose naudojamas saugumo priemonių rinkinys nuolat plečiamas, nes aviacijos saugumas – mūsų saugumas – susiduria su vis daugiau problemų. Tuo pat metu dauguma jau taikomų, planuojamų taikyti arba išbandytų priemonių elementų, didinančių aviacijos saugumą, jau viršija griežtus aeronautikos arba aviacijos reikalavimus. Dėl to šie klausimai turėtų būti nagrinėjami atsižvelgiant į jų bendrą kontekstą. Saugumas yra pagrindinis mūsų gyvenimo aspektas – tai svarbiausias klausimas. Tačiau jaučiamės saugūs tik tuomet, kai saugumo priemonės neproporcingai neriboja mūsų teisių, nesukelia žalos mūsų sveikatai ir kai priemonės, kurios taikomos siekiant užtikrinti mūsų saugumą, apskritai nėra neproporcingos, jų negalima išvengti ir užtikrina tinkamą

LT

veiksmingumo lygį. Mums reikia prietaisų, pvz., kūno skaitytuvų, kurie užtikrina veiksmingą keleivių srauto stebėseną, yra naudojami laisvu sutikimu, be kita ko, atsižvelgiant į keleivius, kurie turi būtinus medicininius implantus (elektroninius širdies stimuliatorius arba metalinius implantus), nėra žalingi sveikatai, vaikams, nėščioms moterims arba dažnai keliaujantiems asmenims, neįrašo vaizdinių duomenų ir yra naudojami tik tinkamo įspėjimo apie riziką atveju. Dėl to bet kokios tolesnės diskusijos dėl bandomųjų skaitytuvų naudojimo yra naudingos tik atlikus pakankamai išsamų pirmiau išvardytų sąlygų poveikio įvertinimą. Mums priimtinas tik šių reikalavimų sąrašą atitinkančių prietaisų naudojimas.

Jim Higgins (PPE), raštu. – Negalime laukti kitos katastrofos prieš imdamiesi veiksmų keleiviams apsaugoti. Dublino oro uosto valdžios institucija (angl. DAA) sudarė 2 mln. EUR vertės sutartį dėl kūno skaitytuvų Dublino oro uoste. DAA teigė, kad jeigu Transporto departamentas suteiks leidimą, o tai atrodo labai tikėtina, ir įranga pasirodys esanti sėkminga, skaitytuvai gali būti naudojami Korko ir Šanono oro uostuose. Tačiau Duomenų apsaugos pareigūnas nerimauja, ar visi Airijos valdžios institucijų žingsniai naudoti skaitytuvus bus tinkamai apsvarstyti ir užtikrins saugumo poreikių ir asmens teisių į privatumą pusiausvyrą. Mančesterio oro uosto, kuriame bandomas vienas skaitytuvas, darbuotojai primygtinai teigia, kad nespalvoti vaizdai nėra pornografinio arba erotinio pobūdžio ir juos stebi tik vienas pareigūnas, esantis toliau nuo skaitytuvo, ir šie vaizdai netrukus sunaikinami. Kūno skaitytuvai nėra patikimi, tačiau tai geriausia šiuo metu prieinama technologija ir dėl to siekdami sumažinti terorizmo grėsmę turime naudoti po ranka turimas priemones. Skaitytuvų klausimu turime susitarti Europos lygmeniu – saugumas oro uostuose turi būti vienodas. Nekantriai laukiu Komisijos ataskaitos dėl kūno skaitytuvų poveikio vertinimo išvadų.

Danuta Jazłowiecka (PPE), raštu. – (PL) Ponios ir ponai, klausant šios dienos diskusijų galima susidaryti įspūdį, kad pagrindinė problema, su kuria šiuo metu susiduria Europos šalys, yra ta, ar padidinti kūno skaitytuvų naudojimą oro uostuose, ar riboti jų naudojimo galimybes. Tačiau man atrodo, kad tai nėra teisingas klausimo suvokimas. Šiuo požiūriu žmogaus teisių apsaugos užtikrinimo problema taip pat nėra labai svarbi. Esminis klausimas, kurį turėtume užduoti – ar specialiųjų tarnybų siūlomi nauji būdai ir priemonės bus naudojami veiksmingai. Jeigu aukojame dalį savo laisvės dėl saugumo, ar iš tikrųjų užtikrinsime savo saugumą? Informacija, kurią gauname šiuo klausimu, nuteikia labai skeptiškai. Jeigu atitinkamos tarnybos net negali užtikrinti veiksmingos pasų kontrolės ir jeigu jos negali naudoti turimos informacijos, – tai aiškiai parodo skrydžio į Detroitą incidentas, – kokią garantiją turime, kad jos galės veiksmingai naudoti naujas priemones? Istorija mus moko, kad esant kritinei padėčiai specialiosios tarnybos nori eiti lengviausiu keliu. Jos reikalauja naujų įgaliojimų, daugiau pinigų ir geresnių priemonių, nors pačios nesugeba visiškai išnaudoti turimų galimybių. Kas nors turėtų ginti sveiką protą ir sveiką skepticizmą ir man atrodo, kad Europos Parlamento vaidmuo šiuo požiūriu nėra menkas.

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE), raštu. – (PL) Pastarųjų metų įvykiai privertė mus ieškoti naujų sprendimų, kurie užtikrins didžiausią galimą keliautojų saugumą. Dėl terorizmo grėsmės lengviau sutikome apriboti savo laisvę. Tikiuosi, kad prieš priimant sprendimą dėl bendro kūno skaitytuvų naudojimo oro uostuose bus atlikta išsami jų veiksmingumo, saugumo ir taip pat patirsiamų išlaidų analizė. Nenorime kartoti to, kas atsitiko ėmus masiškai tiekti rinkai A1/H1N1 gripo vakcinas, kai panikos apimtos vyriausybės brangiai pirko vakcinų atsargas negaudamos gamintojų garantijos dėl jų saugumo, ir dabar šios atsargos lieka nepanaudotos. Galbūt būtų veiksmingiau naudoti Izraelio sukurtus sprendimus, kai dėmesys kreipiamas į keleivių elgesio stebėjimą ir kruopštų ne kiekvieno keleivio, o tų, kurie sukėlė daugiausia įtarimų, tikrinimą. Ši sistema įrodė savo veiksmingumą per daugelį metų.

Petru Constantin Luhan (PPE), *raštu.* – (RO) Mūsų, kaip Europos Parlamento narių, pareiga dalyvauti sprendžiant klausimus, kurie kyla dėl kūno skaitytuvų atsižvelgiant į kovą su terorizmu ir europiečių pilietines ir asmenines teises.

Visiškai sutinku su perspektyviais sprendimais, didinančiais mūsų piliečių saugumą. Tačiau turime pareigą užtikrinti visų Europos Sąjungos piliečių teisių apsaugą. Tai reiškia teisę į privatumą ir pagrindinę teisę į asmens orumą, kurios turi būti suderinamos su oro uostų prietaisų saugumo koncepcija. Šiuo atveju kyla klausimas, ar šie kūno skaitytuvai yra perspektyviausias būdas sprendžiant saugumo problemas oro uostuose.

Manau, kad Europa turi pritarti tam, kad būtų rasti sprendimai kovai su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, ir pasakyti "ne" pagrindinių demokratijos principų – teisės į privatumą ir žmogaus orumą – pažeidimui.

Ioan Mircea Paşcu (S&D), *raštu.* – Vos tik tikri arba potencialūs teroristai įlipa į lėktuvą, apkvailindami mūsų drąsių apsaugos darbuotojų ir jų nuostabių prietaisų budrumą, milijonai keleivių artimiausiais metais turi gyventi nemalonų gyvenimą. Rugsėjo 11-osios teroristų sėkmę buvo sunku įsivaizduoti: jie sugebėjo

10-02-2010

pakeisti mūsų gyvenimus – dar blogiau – visiems laikams! Mes Rytuose norėjome atsikratyti savo didžiojo brolio ir mainais gavome vakarietišką variantą – labiau išprususį, tačiau ne mažiau baisų. Dauguma apsaugos darbuotojų kai kuriuose oro uostuose elgiasi blogai; jie mano esantys aukščiau už įstatymus, į kiekvieną keleivį jie žiūri kaip į įtariamąjį, naudojasi laisve iki smulkmenų tikrinti bagažą nepateikdami paaiškinimo ir, žinoma, atsiprašymo, kai jų įtarimas nepasitvirtina. O jeigu drįsti pareikšti protestą, jie nusijuokia tau į veidą. Sutiktumėte, kad tai yra piktnaudžiavimas. Pats laikas, kad Komisija ištirtų šių įmonių veiklą ir nustatytų tam tikrus elgesio su dideliais sąžiningų piliečių srautais standartus. Galiausiai turime Pagrindinių teisių chartiją, kurios vienodai turi laikytis kiekvienas Europos pilietis, įskaitant tuos, kurie atsako už apsaugą oro uostuose.

Joanna Senyszyn (S&D), raštu. – (PL) Siekiant veiksmingai kovoti su terorizmu, mums reikia koordinuotų veiksmų, įskaitant ES taisykles dėl skaitytuvų. Principai, kuriems pritariame, turi apimti pagrindinių teisių ir asmens duomenų apsaugą, taip pat ne mažiau svarbų aspektą – piliečių sveikatą. Turime priimti sprendimą dėl privalomo nuskaitymo įrangos naudojimo. Nėra prasmės apie tai apskritai kalbėti, jeigu nuskaitymas bus atliekamas savanoriškai. Sunku manyti, kad teroristai sutiks būti skenuojami. Labai svarbus klausimas, žinoma, yra skaitytuvų saugumas sveikatos požiūriu. Šiuo klausimu nuomonės skiriasi – nuo Čekijos branduolinio saugumo įstaigos nuomonės, kurioje parodoma, kad nuskaitymo įranga skleidžia žmogaus sveikatai žalingą radiaciją, iki Prancūzijos centrinės civilinės aviacijos direktorato nuomonės, kad įranga yra visiškai saugi. Tolesni bandymai yra svarbūs siekiant parodyti, kokios rūšies skaitytuvai yra saugūs sveikatai ir bet kokį galimą šalutinį jų naudojimo poveikį. Tyrimą turėtų koordinuoti Europos Komisija visapusiškai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis. Taip išvengsime skirtingų valstybių narių patiriamų tyrimo išlaidų dubliavimo ir būsime tikri, kad piliečių sveikata bus vienodai apsaugota kiekvienoje valstybėje narėje.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), *raštu*. – (*PL*) Pone pirmininke, kai kuriuose Europos oro uostuose pradėtas naudoti naujas keleivių kratos būdas. Kartu su dabartinėmis saugumo formomis buvo pradėti naudoti viso kūno skaitytuvai. Dauguma lėktuvų keleivių neabejotinai tam prieštarauja šioje kratos formoje įžvelgdami pagrindinių žmogaus teisių, įskaitant teisę į intymumą, ir asmens orumo apsaugos pažeidimą. Be to, ir tai yra labai svarbu, šį prieštaravimą didina žinių apie tai, kokį poveikį skaitytuvai turi jais tikrinamų asmenų sveikatai, trūkumas.

Nėra aiškių taisyklių dėl skenuojant surinktų duomenų saugojimo ir apsaugos. Taip pat ginčijamasi, ar skaitytuvai niekur kitur nėra tokie veiksmingi, kaip teigia jų gamintojai. Kas nors galėtų tikėtis, kad jų veiksmingumas nepasirodys esantis panašus į vakcinų nuo kiaulių gripo veiksmingumą, kurios galiausiai buvo veiksmingos padidinant farmacijos koncernų pajamas. Atsižvelgdama į visas šias pagrįstas abejones manau, kad Europos Komisija turėtų tiksliai nustatyti keleivių teisių apsaugos principus, kurie tuo pat metu užtikrintų jų saugumą.

15. Padėtis Ukrainoje (diskusijos)

128

LT

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Komisijos pirmininko pavaduotojos–Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimas dėl padėties Ukrainoje.

Štefan Füle, *Komisijos narys.* – Pone pirmininke, Komisijos pirmininko pavaduotoja-vyriausioji įgaliotinė Cathy Ashton paprašė pateikti šias pastabas.

Leiskite padėkoti jums už šį pačiu laiku pateiktą kvietimą kreiptis į jus dėl Ukrainos, kuri yra svarbi Europos Sąjungos partnerė.

Kaip sužinosite, antrasis prezidento rinkimų turas Ukrainoje įvyko sekmadienį. Tai buvo svarbus įvykis ne tik pačiai šaliai, tačiau taip pat didesnei viso regiono daliai. Tai yra svarbu, nes demokratinė Ukraina bus svarbus pavyzdys kaimyninėms šalims.

Pritariame ESBO / Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (angl. ODIHR) vadovaujamos Tarptautinės rinkimų stebėtojų misijos teigiamam vertinimui, kad rinkimai įvyko pagal tarptautinius standartus ir kad Ukraina nuo 2004 m. toliau daro pažangą gerai organizuodama rinkimus.

Pirmadienį vyriausiosios įgaliotinės priimtame pareiškime išreikšti jos sentimentai. Jame taip pat pasveikinti Ukrainos žmonės už jų nuolatinį įsipareigojimą demokratiniam procesui. Aktyvus rinkėjų dalyvavimas rinkimų dienomis suteikia ypač daug vilčių.

Akivaizdu, kad Ukraina tęsia demokratijos konsolidavimo procesą. Šalies gyventojai dalyvauja rinkimuose, laisvai renkasi ir tikisi būti išgirsti. Tai yra svarbus laimėjimas. Svarbiausia, kad tai rodo Ukrainos prisirišimą prie Europos vertybių.

Rinkimuose esama laimėtojų ir pralaimėjusių. Sprendimą priima rinkėjai. Šiandien posėdžiaujant Strasbūre, rinkimų rezultatų Vyriausioji rinkimų komisija dar nepatvirtino.

Išankstiniai rinkimų rezultatai rodo labai nedidelį balsų tarp dviejų varžovų skirtumą. Jau girdėjome, kad rezultatai gali būti ginčijami teismuose. Kai kuriuose vietos teismuose bylos jau iškeltos.

Logiška ir teisėta, kad visos galimos problemos yra tiriamos. Šiuo metu svarbiausia, kad visas rinkiminis procesas būtų sklandžiai tęsiamas parodant sugebėjimą greitai atsigauti ir Ukrainos demokratinę brandą bei bendrą kandidatų įsipareigojimą vystyti šalį.

Kiekvienuose rinkimuose visuomenė išreiškia savo valią. Tai taip pat naujos galimybės pradžia. Dabar Ukrainai labai svarbu judėti į priekį. Ukrainos rinkiminio proceso sėkmė – atsižvelgiant į Ukrainos geografinę ir strateginę svarbą – rūpi ES ir visai Europai.

Pastaraisiais metais matėme politinį nestabilumą, sukeltą prezidento ir ministrės pirmininkės konkurencijos, kurį dar pablogino neaiškios Konstitucijos nuostatos. Ukraina nuolat organizuodavo gerus rinkimus ir ji turi aktyvią pilietinę visuomenę ir laisvą žiniasklaidą. Tačiau, deja, bendras reformų procesas, kuris yra labai svarbus Ukrainai, akivaizdžiai sulėtėjo. Pastaraisiais metais turėjo būti padaryta žymiai daugiau.

Rinkimų agitacijos metu taip pat buvo diskutuojama apie TVF rezervinio susitarimo įgyvendinimą užsimenant, kad Ukraina neįgyvendino nustatytų sąlygų. Prie to taip pat prisidėjo silpna Ukrainos konstitucinė sistema.

Esu įsitikinusi, kad kalbu visų vardu sakydama, kad Ukrainoje matome naują vadovybę, kuri iš naujo paskatins vykdyti reformas. Pirmas prioritetas, kurio reikia Ukrainai siekiant išspręsti pasaulinės finansų krizės padarinius ir užtikrinti ekonomikos stabilumą ateityje – nedelsiant grįžti prie TVF programos. Tai taip pat išankstinė sąlyga suteikiant galimą ES makrofinansinę pagalbą.

Artimiausiomis savaitėmis ir mėnesiais pamatysime naują suformuotą Kijevo administraciją. ES nuostata Ukrainos vadovybės atžvilgiu yra nuolatinė ir aiški: dabar laikas veikti. Tikimės matyti konkrečius žingsnius į priekį. Reforma yra svarbi Ukrainos ilgalaikiam klestėjimui ir saugumui. Tai pačios Ukrainos interesas – ne tik patenkinti tarptautinę bendruomenę. Ši nuostata taip pat buvo išreikšta ES ir Ukrainos aukščiausiojo lygio susitikime 2009 m. gruodžio 4 d.

Veikti reikia įvairiais lygiais. Ekonominiu požiūriu Ukraina turi imtis skubių veiksmų siekiant išspręsti korupcijos problemą ir pagerinti verslo ir investicinį klimatą. Tai apima pastangas stiprinti teismų nepriklausomumą, atverti ekonomiką ir užtikrinti sąžiningą ir skaidrią konkurenciją – pvz., priimant tarptautinius standartus ir Europos Sąjungos *acquis* atitinkantį viešųjų pirkimų įstatymą.

Tuo pat metu turi būti imamasi esminių sektorinių reformų tokiose srityse kaip energija – ypač dujų sektorius – transportas ir aplinkosauga, ir jos turi būti įgyvendinamos. Taip pat nuolat raginome Ukrainą iš naujo persvarstyti konstitucinę reformą, kad būtų sukurta daugiau stabilumo ir pagrindinės politinio gyvenimo taisyklės. Konstitucija turi pereiti laiko išbandymą ir jos reforma neturėtų būti susieta su trumpalaikiais politiniais sumetimais. Ukraina pati turi nuspręsti, kokį modelį ji pasirinks. Tačiau jis turėtų užtikrinti veiksmingą valdžių padalijimo sistemos buvimą, kad būtų išvengta politinio paralyžiaus, kurį Ukraina patyrė praeityje. Venecijos Komisijos pagalba ir patarimai bus svarbūs užtikrinant, kad tai būtų daroma Europos standartus atitinkančiu būdu pasinaudojant geriausia prieinama patirtimi.

Svarbiausias ir pirmasis Ukrainos reformų prioritetas yra tai, kad ji turi tęsti sudėtingą užduotį užtikrinti teisės aktų suderinimą su Europos Sąjungos standartais. Tai būtina sąlyga siekiant užtikrinti, kad Ukraina galėtų pasinaudoti visais naujos plataus užmojo ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo, dėl kurio šiuo metu deramės su Ukraina, teikiamais pranašumais, įskaitant didelę ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę.

Mūsų užduotis – skatinti Ukrainą eiti į priekį ir remti Kijevo vadovybę vykdant ilgalaikes reformas ir modernizaciją. Turime daug priemonių, kad tai galėtume daryti. Europos kaimynystės politika suteikia mums priemonių remti Ukrainos pastangas vykdyti reformas. Jau šiandien vykstantis ir planuojamas bendradarbiavimas su Ukraina regione siekia 435 mln. EUR, neskaitant galimos makrofinansinės pagalbos. Rytų partnerystė suteikė papildomų priemonių. Rytų partnerystėje numatyta išsami institucijų kūrimo programa yra pavyzdinė, nes ji yra konkrečiai nukreipta į Ukrainos vyriausybės institucijas, kurias reikia stiprinti siekiant tęsti reformą.

Apskritai, derėdamiesi su Ukraina dėl naujo plataus užmojo ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo aiškiai nustatėme savo tikslus: Europos Sąjungos ir Ukrainos politinė asociacija ir ekonomikos integracija. Tai labai svarbus įsipareigojimas, įskaitant didelės ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės, kurioje teisės aktai būtų visuotinai suderinti su Europos Sąjungos *acquis*, sukūrimą.

Tačiau mūsų pasiūlymas Ukrainai nėra vienpusis. Žingsniai, kuriais Ukraina ir ES artės viena prie kitos ateityje, priklauso nuo Ukrainos pastangų vykdyti reformas kokybės ir masto. Siekdami bendrų tikslų tikimės dirbti su naująja Ukrainos vadovybe.

Šiandien savo kabinetuose bendravome su vyriausiąja įgaliotine ir savo kolega Komisijoje ir leiskite apibendrinti pateikiant šias tris nuostatas: pirma, abu sutikome, kad šių rinkimų metu buvo patikrintas Ukrainos demokratijos gyvybingumas; antra, esame įsipareigoję stiprinti santykius su Ukraina ir remti ją įgyvendinant jos reformų darbotvarkę; ir, trečia, tikimės pradėti konstruktyvų bendradarbiavimą su išrinktu prezidentu kuo greičiau, kai tik bus paskelbti rinkimų rezultatai.

PIRMININKAVO: D. WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Elmar Brok, PPE frakcijos vardu. – (DE) Ponia pirmininke, Komisijos nary, esame gerokai nusivylę. Esu vienas iš tų, kurie buvo palapinių miestelyje Oranžinės revoliucijos metu Kijeve, ir kai pažvelgiu į tai, kas buvo padaryta per pastaruosius penkerius metus, noriu pasakyti prezidentui V. Yushchenko, kad jis neatnešė stabilumo į savo šalį, nesukūrė parlamentinių galimybių ir sustabdė įstatymų leidybos procesą. Jis iš tikrųjų yra atsakingas už nepavykusią Oranžinę revoliuciją. Tikiuosi, kad šie rinkimai suteiks naujo stabilumo Ukrainai. Tačiau nepaisant to, kad rinkimai akivaizdžiai buvo įvykdyti laikantis tarptautinių standartų, esu susirūpinęs, kad tai nėra stabili, savimi pasitikinti demokratija. Kai per rinkimų įkarštį teisės aktai pakeičiami likus trims dienoms iki antrojo balsavimo turo, nesvarbu dėl kokių priežasčių, tai neįrodo, kad procesas buvo suprastas. Vietoj to tai verčia žvelgti į Ukrainą su dideliu susirūpinimu. Manau, kad turime aktyviai dalyvauti sprendžiant demokratijos vystymosi ir teisinės valstybės Ukrainoje klausimus, taip pat susijusį stabilumo, kuris yra ne prieštaravimas, o to padarinys, klausimą.

Pone Š. Füle, būtent jūs esate atsakingas už kaimynystės politiką. Tačiau kaimynystės politika nereiškia paprasčiausiai veikti taip, kaip veikėme iki šiol. Tai reiškia ne tik mums prieinamų priemonių naudojimą siekiant ne tik dvišalių santykių su tokiomis šalimis kaip Ukraina arba su kitomis šalimis regione, tačiau ir daugiašalį požiūrį į šias valstybes, kad jos galėtų tapti artimesnės ir stabilesnės. Turime suteikti joms galimybes. Užuot kiekvieną dieną kalbėję apie Europos Sąjungos plėtrą, turime dabar padaryti jiems prieinamas vizos paslaugas, apsvarstyti galimybę tapti laisvąja ekonomine zona ir ateityje galbūt net pasiūlyti jiems tokį pat statusą, kokį turi Norvegija Europos ekonominėje erdvėje. Tai niekam nepakenks, tai nesukelia agresyvaus elgesio niekieno atžvilgiu ir tuo pat metu leis įdiegti europinę perspektyvą ir stabilumą tokios rūšies šalyse. Tikiuosi, kad naujoji vyriausybė įrodys, kad ji verta dalyvauti tokios rūšies projekte.

Kristian Vigenin, S&D frakcijos vardu. – (BG) Ponia pirmininke, Komisijos nary, vienas iš trūkumų, kuris atsiranda dėl jūsų atsakomybės už plėtrą ir kaimynystės politiką, yra tai, kad jūs daugiau laiko praleisite šiuose rūmuose. Dabar pereisiu prie diskusijos klausimo.

Turime pasakyti, kad tarptautiniai stebėtojai labai teigiamai įvertino rinkimus Ukrainoje, nepaisant to, kad faktinius rinkimus reglamentuojančių teisės aktų pagrindas nebuvo tvirtas. Galime teigti, kad paskutinę minutę padaryti pakeitimai neturėjo tiesioginės įtakos šių rinkimų rezultatams. Faktiškai galime teigti, kad demokratija Ukrainoje buvo pagrindinė laimėtoja, nes kai dabartinis prezidentas kandidatavo dar kartą ir gavo tik 5 proc. balsų, man atrodo, kad tai aiškus veikiančios demokratijos ženklas.

Viena iš demokratijos taisyklių yra ta, kad jūs priimate rinkimų rezultatus tokius, kokie jie yra. Taip pat jūs pripažįstate savo varžovo pergalę, kai faktinių rinkimų įvertinimas yra teigiamas. Dėl to mūsų nuostata pralaimėjusiam kandidatui turi būti labai aiški: Ukrainai reikalingas politinis stabilumas ir jai turi būti suteikiama galimybė galiausiai pradėti ilgai uždelstas reformas. Be šių nuostatų, turime aiškiai pareikšti šiuose rūmuose, kad padėsime Ukrainai vėl pradėti persvarstyti mūsų politiką, kaimynystės politiką ir Rytų partnerystę.

Siiri Oviir, *ALDE frakcijos vardu.* – (*ET*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, neseniai vykę prezidento rinkimai Ukrainoje žymėjo pastarųjų metų laikotarpio, kurioje Oranžinė spalva nešė politinę žinią, pabaigą. Neseniai vykę prezidento rinkimai gali būti vertinami kaip kitas demokratijos konsolidacijos žingsnis.

Esama posakio, kad revoliucija sunaikina savo pačios vaikus. Tai yra tiesa, tačiau Ukraina išlieka valstybe net ir po šių rinkimų. Ji vis dar turi savo daugiapartinę sistemą ir už tai iš esmės turime dėkoti Oranžinei revoliucijai. Panašiai, žodžio laisvės ir spaudos laisvės egzistavimas gali būti priskiriami prie penkerių metų senumo įvykių, kai Ukraina pasirinko kelią į laisvę ir pagarbą žmogaus teisėms. Visa tai yra labai svarbu.

Dėl to turime pripažinti Ukrainos vystymąsi link demokratijos ir teisinės valstybės, link ekonomikos integracijos ir santykių su Europos Sąjunga gerinimo. Manau, kad nepaisant oficialių rinkimų rezultatų Ukraina nenukryps nuo dabartinio kurso – ji toliau rems integraciją į Europos Sąjungą, sieks, kad vyriausybė būtų veiksmingesnė, stengsis labiau subalansuoti politinę sistemą – ir tęs konstitucinę reformą.

Ukrainos vidaus politinis stabilumas ir dėmesio sutelkimas į vidaus reformas yra išankstinė sąlyga norint toliau plėtoti Europos Sąjungos ir Ukrainos santykius. Esminė išankstinė sąlyga siekiant dvišalio ir daugiašalio bendradarbiavimo – Ukrainos vyriausybės siekis tęsti savo tikslų įgyvendinimą. Turime tęsti derybas dėl Ukrainos ir Europos Sąjungos asociacijos susitarimo. Pastaruoju metu tempas lėtėjo ir turime jį vėl paspartinti.

Taip pat turime sukonkretinti bendradarbiavimo energijos ir aplinkosaugos srityse turinį. Įstojimas į Pasaulio prekybos organizaciją yra didelis laimėjimas, kuris taip pat yra išankstinė sąlyga sukuriant tinkamą laisvosios prekybos erdvę mums ir Ukrainai. Tačiau taip pat turime paminėti trūkumus: korupcija jau buvo paminėta, čia esama įsitvirtinusių specialių interesų grupuočių ir favoritizmo praktikos. Tikimės, kad Ukraina pašalins šiuos trūkumus...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (*DE*) Ponia pirmininke, visų pirma norėčiau atkreipti dėmesį į tai, ką pasakė E. Brok. Tiesa, tai buvo labai liūdnas rezultatas 2004 m. herojui Victorui Yushchenko, kad jis pralaimėjo pirmajame rinkimų rate. Mano nuomone, V. Yushchenko yra vienintelis asmuo, kuris turi apmokėti visų Ukrainos partijų ir blokų vadovų nesėkmių sąskaitą.

Vienas svarbus klausimas, kurį turime išspręsti, yra tai, kad Ukrainos žmonės iš tikrųjų nepatikėtų nė vienam iš Ukrainos partijų vadovų vadovauti jų šaliai visų jos piliečių vardu ir jų labui. Jeigu ir yra vienas padarinys, atsiradęs dėl rinkimų stebėtojų buvimo, atsižvelgiant į tai, kad rinkimai, be abejonės, buvo organizuoti tinkamai, tai – po daugybės diskusijų atsiradęs suvokimas, kad dauguma žmonių balsavo už mažesnį blogį. Nė vienas iš piliečių, kuriuos sutikau, daug nesitikėjo iš šių rinkimų. Tai įspėjimas tokiai jaunai demokratijai, kuri atitolo nuo buvusiosios sovietų Sąjungos sistemos žymiai toliau nei bet kuri kita šalis Rytų Europoje.

Pone Š. Füle, tikiuosi, kad jūsų buvimas šiandien ir baronienės C. Ashton nebuvimas nereiškia, kad Ukrainos klausimas vėl nėra pirmaeilis ir išnyks tarp kitų užsienio ir saugumo politikos prioritetų. Tai turi būti vienas iš pagrindinių prioritetų, nes taip nebuvo per pastaruosius penkerius metus.

Vidaus nesėkmės Ukrainoje atspindi Europos strategijos nesėkmes. Mes negalime ilgiau į tai žiūrėti atlaidžiai. Turime suteikti besąlyginę savo paramą Ukrainai prisijungiant prie Vakarų, nes turime daug ką prarasti. Dujos yra vienas iš klausimų, kuris sukelia didelį siaubą. Užtenka tik paminėti Sevastopolį, kuriame susiduriame su pagrindiniu konfliktu. Negalime leisti, kad tai tęstųsi taip, kaip tai buvo iki šiol. Jūs prisiėmėte svarbius įsipareigojimus šioje srityje.

Andreas Mölzer (NI). – (*DE*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, žinoma, Yulia Tymoshenko turi teisę ginčyti prezidento rinkimų rezultatus. Atsižvelgiant į intrigas ir machinacijas, kurios vyko 2004 m., negalime jos kaltinti, išskyrus dėl to, kad šį kartą tarptautiniai rinkimų stebėtojai patvirtino rezultatus. Ji gali ginti savo tariamas teises. Tačiau politiniu požiūriu tai nėra protingas žingsnis, nes tokios rūšies ginčas sukels besitęsiantį politinį ir ekonominį netikrumą šalyje.

Tikslūs rinkimų rezultatai atspindi tai, kad šalis pasidalijusi į dvi stovyklas. Tačiau iš tikrųjų V. Yanukovich negalės atkurti autoritarinio režimo, kuris buvo nuverstas prieš metus, net jeigu jis to norėtų, nepaisant to, kad prezidento rinkimai neabejotinai sustiprino oligarchinę struktūrą politinėje ir ekonomikos sistemoje.

Atsižvelgiant į tikslius rinkimų rezultatus abi stovyklos turės siekti kompromisų. Svarbu, kad kultūrinis ir socialinis Rytų ir Vakarų pasidalijimas šalyje būtų panaikintas žmonių labui. Daug kas priklausys nuo to, ar V. Yanukovich paskirs ministrą pirmininką, kuriuo bus patenkinti tiek Rytų, tiek ir Vakarų ukrainiečiai, ir ar Y. Tymoshenko turės demokratinės brandos pripažinti savo pralaimėjimą ir prisijungti prie opozicijos.

Paweł Robert Kowal, *ECR frakcijos vardu.* – (*PL*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, prieš penkerius metus tam tikra prasme šie rūmai išgyveno Oranžinę revoliuciją. Tačiau prieš kelias savaites, įskaitant C. Ashton kalbą, buvo užduodami klausimai apie tai, ar ukrainiečiai buvo pasirengę Oranžinei revoliucijai ir ar jie

revoliucijos laimėjimus pritaikė praktikoje? Šiuo atveju pritariu R. Harmso apgailestavimui, kad šiandien su mumis nėra C. Ashton. Atsakymas į šį klausimą yra toks: 70 proc. siekiantis rinkėjų aktyvumas iš tikrųjų yra retas Europoje ir tai taip pat retas reiškinys mūsų šalyse. Šia prasme E. Brok nėra teisus sakydamas, kad Oranžinė revoliucija patyrė pralaimėjimą. Ji laimėjo, nes visa tai buvo siekiant turėti visiems naudingas taisykles. Lenkijoje taip pat žinome apie atvejus, kai demokratinių taisyklių naudos gavėjai buvo tie, kurie anksčiau priešinosi demokratijai. Tačiau tai yra gerai – taip viskas ir turėtų būti.

Dabar atėjo laikas mūsų atsakymui: ar viską padarėme, ką turėjome padaryti po Oranžinės revoliucijos? Ar atsakėme į tą klausimą? Neskaitant visų priemonių, apie kurias kalbėjo Komisijos narys, – gerai, kad sukūrėme šias priemones, – ar atsakėme, kad durys Ukrainai atviros? Ar pokomunistinėje šalyje gali būti vykdomos ilgalaikės reformos nesant šio pažado? Ar galime skatinti žmones aukoti aukas, jeigu pasakysime, kad jie visada bus laukiančiųjų padėtyje? Ar neturėtume verčiau pasakyti: jums yra vietos Europoje, ne šiandien, ne rytoj, tačiau vietos yra.

Turiu pasakyti, kad tai puiki galimybė naujajam Komisijos nariui – Š. Füle. Šiandien C. Ashton neatvyko. Komisijos nary, būkite drąsus ir būkite pirmasis asmuo, kuris pradės sakyti, kad vietos yra. Ne šiandien, ne rytoj, tačiau vietos bus. Tai labai padės ukrainiečiams. Tai gali būti paskutinis momentas, kai tai galima pasakyti, ir dėl to visi ukrainiečiai turi būti tikri, kad integracija į Europą, bendradarbiavimas su Europa ir įstatymų pakeitimai yra jų pačių asmeninė galimybė.

Tai turi būti pasakyta ne tik elitui, verslininkams arba studentams. Tai turi būti pasakyta tokiu būdu, kad visi suprastų, kad vis dar verta aukoti aukas po komunizmo metų, kad vis dar verta kažką daryti. Tai taip pat yra galimybė jums, pone Š. Füle. Pasakykite tai aiškiai ir jūs pateksite į istoriją. Padėsite ne tik Ukrainai, bet taip pat visai Vidurio Europai, nes Ukrainos klestėjimas ir saugumas reiškia galimybę visai Vidurio Europai. Kiekvienas turi jausti, kad turi galimybę. Dėl to neskaitant labai svarbaus asociacijos susitarimo, turime palengvinti vizų reikalavimus ukrainiečiams ir ateityje juos panaikinti. Turime labai aiškiai pasakyti: Ukrainai durys į Europą yra atvertos. Kas nors galiausiai po šių penkerių metų turi tai pasakyti.

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – Ponia pirmininke, neseniai įvykę rinkimai Ukrainoje parodė, kad šalyje veikia demokratija.

Naujasis prezidentas valdys šalį tvirtos opozicijos ir laisvos žiniasklaidos akivaizdoje. Reikia tikėtis, kad opozicija bus konstruktyvi ir valdymo standartai šalyje pagerės.

Rinkiminė kampanija patvirtino, kad Ukrainos politinis elitas nori tęsti integracijos į Europos Sąjungą procesą ir išlaikyti gerus kaimyninius santykius su Rusija. Europos Sąjunga turi aiškiai parodyti, kad ji palankiai vertina abi kryptis. Tuo pat metu Ukraina turi paspartinti savo reformas.

Tokios pažangos atveju ES turi apsvarstyti galimybę suteikti Ukrainai pažadą dėl narystės. Šiuo metu turėtume siekti kuo daugiau integracijos žemiausiu lygiu.

Žmonių mainai, jaunimo ir mokyklų lankymai, mokslinės stipendijos, miestų ir regioniniai dvišaliai susitarimai ir verslo sutartys yra geriausias būdas skleisti žinią, kad reformos yra vienintelis kelias į geresnę ateitį.

Šiuo metu svarbiausia, kad ES rastų būdą, kaip liberalizuoti įvažiavimo visų režimą. Turime užtikrinti kuo didesnį žmonių srautų judėjimą tarp mūsų sienų su Ukraina.

Kaip neseniai man rašė vienas iš mano rinkėjų, padėkite 1 000 žmonių keliauti į ES iš Rytų Ukrainos ir 100 000 žmonių išgirs apie jų teigiamus įspūdžius jiems sugrįžus.

Taip paremsime reformas, kurios norime, kad būtų vykdomos šiose mūsų vertingose demokratinėse kaimyninėse šalyse.

Marek Siwiec (S&D). – (PL) Ponia pirmininke, yra bent viena buvusiosios Sovietų Sąjungos šalis, kurioje rinkimų rezultatai nėra žinomi iš anksto. Ši šalis – Ukraina ir turėtume būti tuo patenkinti, nes mes taip pat atlikome savo vaidmenį šioje šalyje. Po rinkimų Ukrainoje kažkas pasikeis. Bus naujas prezidentas ir šis naujasis prezidentas turėtų būti draugiškai priimtas Europos Sąjungoje ir Europos Parlamente. Taip yra dėl to, kad Ukrainos polinkis į Europą nėra trumpalaikis interesas, o rimtas iššūkis ir milijonų ukrainiečių ambicija. Europos Sąjunga turi iš naujo atsiverti Ukrainai. Tegul mūsų motyvas nebūna asmeninės ambicijos. Suprantu, kad Europos liaudies partijoje šiek tiek apgailestaujama dėl to, kad rinkimų nelaimėjo moteris, nes jie norėjo, kad ji laimėtų. Tačiau nestumkime naujojo Ukrainos prezidento į Maskvos glėbį. Ukraina bus partnerė, iš kurios daug tikimasi. Ukraina bus partnerė, kuriai bus pavesta daug darbų. Ukraina bus partnerė, su kuria

turėtų būti elgiamasi geranoriškai. Dėl to dar kartą pakartosiu, kad reikia naujo impulso iš Europos, nes Ukraina yra dalis Europos, ir turime įgyvendinti šią politiką savo interesų labui.

Traian Ungureanu (PPE). – (RO) Tikiuosi, kad Ukrainos valdžios institucijos dės pastangas siekdamos išoriškai bendradarbiauti su Europos Sąjunga ir pritaikyti Europos standartus viduje. Rytų partnerystė ir *Euronest* iniciatyva suteikia tinkamą pagrindą šiam tikslui.

Nepaisant politinio naujosios administracijos atspalvio klausimas yra ne tai, ar Ukraina turėtų likti Rytų valstybe, ar tapti Vakarų valstybe. Klausimas yra tai, ar Ukraina gali konsoliduoti demokratiją viduje. Tai reiškia demokratinių normų sukūrimą ir žmogaus teisių apsaugą. Viena iš opių sričių, pvz., yra rumuniškai kalbanti mažuma Ukrainoje ir jos teisė į švietimą ir gimtąją kalbą.

Užsienio politikos srityje Ukraina turi būti skatinama bendradarbiauti su Europos Sąjunga plėtojant gerus kaimyninius santykius su ES valstybėmis narėmis. Tačiau lygiai taip pat svarbu įtraukti Ukrainą į Europos procesus dėl bendradarbiavimo Juodosios jūros regione. Galiausiai santykių konsolidavimas su europine vyriausybe Moldovos Respublikoje gali būti skubus, naudingas žingsnis link geros kaimynystės politikos.

Mário David (PPE). – (PT) Praėjus penkeriems metams po Oranžinės revoliucijos atrodo, kad ukrainiečiai žvelgia atgal į prarastos galimybės laikotarpį. Tai nėra vien tik jų politinio elito kaltė. Tiesa, kad jie buvo per daug išvarginti su politinėmis jėgomis ir įtakos darymu susijusių konfliktų. Dauguma reformų niekada nebuvo įgyvendintos ir dauguma net nebuvo pradėtos.

Demokratijoje neįsivaizduojamas dalykas, kad rinkimų įstatymas būtų pakeistas tarp dviejų rinkimų turų. Tai nesuteikia pasitikėjimo tais, kurie siūlė keitimus, kurie už juos balsavo arba kurie juos padarė. Tai leidžia teigti, kad už jų slypi negarbingi ir nepageidaujami ketinimai. Reikia daug ką pakeisti atsižvelgiant į teismų sistemos nepriklausomumo trūkumą, nes jiems daroma per didelė įtaka, ne tik iš politinių grupių, tačiau taip pat ir ekonomikos subjektų. Be laisvos ir nepriklausomos teisingumo sistemos, negali būti teisės, žmogaus teisių apsaugos ir užsienio investicijų arba pažangos.

Tačiau už šį nusivylimą taip pat galima kaltinti šiuos rūmus ir ypač daugumą valstybių narių. Noriu, kad kelioms sekundėms galėtume atsidurti Europos šalies, kuri dėl istorijos kaitos vis dar nėra Europos Sąjungos narė, piliečio kailyje. Ko mes galėtume tikėtis iš ES? Solidarumo. Tačiau dauguma užsienio reikalų ministerijų, kurios turi vienintelį rūpestį, kaip neįkyrėti Maskvai ir jos nenuvilti, naudojosi ir piktnaudžiavo nuolatinėmis vidinėmis kovomis Kijeve siekdamos išvengti nedviprasmiško pareiškimo, kad Ukraina yra nepriklausoma ir suvereni šalis.

Dėl to, jeigu dauguma Ukrainos žmonių laisvai reiškia savo palankumą ir ji atitinka nustatytus kriterijus, ateityje ji gali siekti tapti Europos Sąjungos nare.

Laima Liucija Andrikienė (PPE). – (*LT*) Nors tai ir kelia nusivylimą, tačiau turime pripažinti, kad šešerius metus trukusiam romantiniam periodui Ukrainos politiniame gyvenime atėjo pabaiga. Ukrainos prezidento rinkimų rezultatas nėra tiesiog atsitiktinumas, ar tuo labiau "klaidingas" Ukrainos žmonių apsisprendimas. Tai veikiau atspindi gilesnes politines problemas bei lūkesčių, susijusių su Oranžine revoliucija, neišsipildymą.

Gerbiamas Komisijos nary, Jūs sakėte, kad iš naujojo Ukrainos prezidento, naujosios administracijos, tikimasi aktyvaus ir kryptingo veikimo. Šaliai būtinos rimtos struktūrinės reformos.

Tačiau kai ką turėtumėm pasakyti ir Europos Sąjungos adresu. Šitoje situacijoje, jei norime turėti įtakos posovietinėje erdvėje ir sutvirtinti demokratijos bei žmogaus teisių pozicijas šiame regione, privalome dirbti su Ukraina, ir dirbti dar aktyviau nei bet kada anksčiau. Europos Sąjunga privalo suteikti Ukrainai europinės alternatyvos viziją. O to turėtume siekti pirmiausiai per ilgalaikį poveikį turinčias, vadinamąsias neprivalomas priemones, tokias kaip ekonominės integracijos skatinimas, aktyvesnis žmogiškųjų kontaktų kūrimas, politinis dialogas su Ukrainos valdžios institucijomis.

Kinga Gál (PPE). – (HU) Diskutuojant apie dabartinę padėtį Ukrainoje norėčiau paprašyti Komisijos naudoti savo ryšius arba ryšių tinklą su Ukraina siekiant prašyti ir parodyti nuolatinį ir aiškų įsipareigojimą tautinių mažumų teisių ir kitų sričių atžvilgiu, nes tai, ką šiandien girdėjome apie paskutines Ukrainos nesėkmes, turinčias įtakos daugeliui sričių, proporcingai taikoma mažumų nariams, švietimui naudojant mažumų kalbas ir jų gimtosios kalbos naudojimui. Aiškumo ir nuoseklumo reikia ir iš mūsų pačių, nes Europos Sąjunga gali daryti įtaką Ukrainai, kuri turi tokį pat kaimynystės politikos statusą, kaip ir visi kiti, įskaitant normas ir taisykles dėl tautinių mažumų. Pastebėjome, kad mūsų požiūrio ir nuostatų nuoseklumas duoda rezultatų, ir tikimės, kad tai gali padėti rasti tinkamus tokių klausimų sprendimo būdus. Siūlau, kad bet

kokios sutarties su Ukraina projekte ateityje būtų konkrečiai reglamentuojami šie klausimai, įskaitant teisę į mokslą gimtąja kalba, nes tai yra esminė būtina sąlyga norint, kad tautinės mažumos išliktų.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (*LT*) Šiandien Ukraina išgyvena ne tik ekonominę, bet tam tikra prasme ir politinę krizę. Galbūt šie prezidento rinkimai padės išvesti šalį iš politinės aklavietės ir suteiks daugiau stabilumo. Ukraina vis dar sprendžia, prie kurio civilizacinio modelio būti priskirtai. Ar šalis turėtų bendradarbiauti su rytais ar apsispręsti dėl integracijos į Europą? Pasirinkti yra ne taip paprasta, ypač kai ideologinis skilimas, esantis politiniame gyvenime, persimetė ir į visuomenę. Durys į Europą Ukrainai turi būti atvertos, skaidrūs rinkimai yra svarbus žingsnis įtvirtinant demokratinės valstybės principus. Ukrainos žmonės išreiškė savo valią pasirinkdami šalies lyderį. Ukraina yra Europos šalis, kuri turi turėti teisę priimti sprendimus dėl Europos. Taigi Europos Sąjunga turi intensyviai bendradarbiauti su Ukraina, stiprindama demokratiją šioje šalyje ir spartindama jos integraciją į Europos Sąjungą.

Ivo Vajgl (ALDE). – (*SL*) Komisijos nary, jūsų šiandieninė ataskaita dėl Ukrainos buvo labai aiški. Ukraina turi perspektyvą prisijungti prie ES ir mes turime priemones, kad ši perspektyva taptų realia galimybe.

Šie rinkimai buvo atidžiai stebimi, tačiau tai buvo demokratiški rinkimai ir mums tai yra dienos naujiena. Iš esmės beveik lygi kova atskleidė, kokia sudėtinga ši šalis yra. Ukraina yra daugiatautė ir daug religijų išpažįstanti šalis, turinti labai permainingą istoriją, į kurią turime atsižvelgti. Manau, kad mes – Europos Parlamentas ir visa Europa – turėtume naudoti visas priemones siekdami skatinti produktyvų tam tikros rūšies dialogą Ukrainoje, dialogą, kuris sustiprintų Ukrainos valstybę ir visuomenę iš vidaus.

Etikečių klijavimas šiai šaliai arba bet kokių gandų skleidimas apie šią šalį būtų neigiamas dalykas. Nemanau, kad tai darėme praeityje, ir tikiuosi, kad to taip pat nedarysime ateityje.

Charles Tannock (ECR). – Ponia pirmininke, sekmadienį turėjau garbės būti Kijeve kaip ECR frakcijos stebėtojas. Viskas, ką mačiau, buvo taiku, skaidru ir – keista, bet neretai energingiau nei mano šalyje, Jungtinėje Karalystėje, kur naudojamos tos permatomos balsavimo dėžės ir reikalaujama fotografijos identifikacijos norint balsuoti.

Tačiau aš, žinoma, nusivyliau rezultatais, nes prezidentas V. Yanukovich nėra Vakarų stiliaus demokratas. Dabar jis oficialiai atmes NATO ketinimus ir tik tuščiai kalbės apie Ukrainos narystę ES, kuriai, žinoma, dabar taip pat oficialiai prieštarauja jos artima draugė ir kaimynė Rusija. Vietoj to jis tenkinsis laisvosios prekybos susitarimu ir vizų režimo liberalizavimu. Mano nuomone, Y. Tymoshenko griebiasi šiaudo ginčydama savo pralaimėjimo nedideliu skirtumu rezultatus teismuose ir labai abejoju, kad jai pasiseks.

Vienintelis tikras dabartinis mano rūpestis yra tai, ką girdėjau diskutuojant naktį: atsinaujinusios Ukrainos Vakarų – prieštaraujančių V. Yanukovichiui ir remiančių Y. Tymoshenko – atsiskyrimo tendencijos siekiant prisijungti prie Lenkijos arba sudaryti naują Vakarų valstybę. Tai tikriausiai neatsitiks, tačiau jeigu taip įvyks, tai turi būti atliekama taikiai ir sutariant. Mes Europos Sąjungoje turime remti Oranžinės revoliucijos palikimą ir bendras demokratines vertybes su Ukraina.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Ponia pirmininke, mūšis baigtas bent jau per artimiausią parlamento kadenciją V. Yanukovich bus Ukrainos prezidentas. Tai, kad tai buvo sąžiningų rinkimų rezultatas, teikia vilčių. Tai taip pat rodo, kad rinkėjai nenorėjo, kad pozicijos įvairiais klausimais pvz., viena vertus, stojimas į NATO arba, kita vertus, orientacija į Maskvą, būtų konkrečiai nustatytos. V. Yanukovich apgalvotai tęs demokratinį procesą ne vien tik siekdamas bendradarbiauti su Rytais ir akivaizdžiai pagerins Ukrainos gyventojų gyvenimo sąlygas. Priešingu atveju, kitų rinkimų rezultatai jau bus nulemti.

ES turi suteikti aiškią paramą ir pagalbą šiam stabilizavimo procesui. Vėliausiai iki 2012 m. Europos futbolo čempionato paaiškės, ar Ukraina sukūrė bendrą ukrainietišką savimonę ir ar ji toliau kentės nuo savo kalbinio ir geografinio pasidalijimo.

Pirmininkė. – Dar kartą atsiprašau visų tų, kuriems negalėjau suteikti galimybės kalbėti. Esu įsitikinusi, kad tai klausimas, prie kurio grįšime dar kartą.

Štefan Füle, Komisijos narys. – Ponia pirmininke, leiskite dar kartą jums padėkoti už galimybę kreiptis į jus šiandien. Manau, kad tai buvo naudingas pasikeitimas nuomonėmis, o kai kurie konkretūs pasiūlymai ir pastabos bus apsvarstyti.

Kaip jau minėjau pradžioje, Ukraina mums rūpi. Ji išlieka strateginės svarbos Europos Sąjungos partnerė ir regiono lyderė. ES ir Ukrainos santykiai pastaraisiais metais žymiai sustiprėjo. Tvirtai tikiu, kad ši dinamika išliks ateityje.

Ukrainos draugiškų santykių atkūrimo su Europos Sąjunga tempas ir tvirtumas priklausys nuo reformų įgyvendinimo. Tai skatins mane būti dar drąsesnį. ES yra pasirengusi paremti Ukrainą vykdant šią užduotį, naudodama įvairias turimas priemones. Nepaisant to, laukiame, kad naujieji lyderiai pademonstruotų politinę valią vykdyti reformas dėl Ukrainos stabilumo ir klestėjimo ateityje.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks per vasario mėn. antrąją mėnesinę sesiją.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Elena Băsescu (PPE), *raštu.* – (RO) Ukraina yra ypač svarbi Europos Sąjungai atsižvelgiant į jos būsimą dalyvavimą Rytų partnerystėje ir Juodosios jūros sinergijoje, taip pat ES energetiniam saugumui.

Savo kalboje šiandien atkreipsiu dėmesį į aspektą, kuris nėra labai dažnai minimas, tačiau kuris labai svarbus man, kai kalbame apie Ukrainą. Šioje šalyje gyvena daugiau nei pusė milijono Rumunijos tautybės žmonių. Kijevo valdžios institucijos iki šiol rodė jiems mažai dėmesio atsižvelgiant į pagrindinių teisių užtikrinimą. Tačiau pirmą kartą matėme, kad per rinkimų kampaniją šioje Rumunijos kaimynėje buvo skatinama nauja valdymo koncepcija. Vienas iš kandidatų užtikrino šios šalies rumunams paremsiantis rumunų kalbos, kaip regioninės kalbos, vartojimą tose srityse, kuriose rumunai sudaro daugumą.

Ukraina šiuo metu susiduria su dviem vertybių sistemomis. Kai kurie piliečiai norėtų tapti artimesni Europos Sąjungai ir nori, kad būtų užtikrintos mūsų vertybės, pvz., laisvė ir taika. Kita piliečių grupė su nepasitikėjimu žvelgia į integraciją į Europą. Ukrainai reikia paramos ir solidarumo iš ES, kad ji galėtų tęsti jau vykdomas reformas siekdama panaikinti pasidalijimą tarp Rytų ir Vakarų.

András Gyürk (PPE), raštu. – (HU) Po prezidento rinkimų ES ir Ukrainos santykių srityje prasideda naujas skyrius. Viena iš svarbiausių bendradarbiavimo sričių – energijos tiekimo klausimas. Tai nėra atsitiktinumas, nes Europos Sąjunga su savo didėjančia teritorija pasiima didelę savo energijos importo dalį per savo rytinę kaimynę. Manau, kad siekiant užtikrinti energijos importo saugumą pateisinama, kad Europos Sąjunga visomis turimomis priemonėmis turėtų padėti Ukrainai išlaikyti ir modernizuoti jos energetinį tinklą, ypač gyvybiškai svarbų dujotiekio tinklą. Tuo pat metu atsižvelgdamas į birželio mėn. vykusio ES aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas, manau, kad esama būtinos sąlygos finansinei paramai: Ukraina turėtų pradėti savo pramonės reformą ir padaryti savo dujų pramonę skaidresnę. Skaidrumo trūkumas tarpinių įmonių sistemoje sukėlė nuostolius Ukrainos piliečiams, taip pat sudarė kliūtis tiekimo į ES valstybes nares saugumui. Be to, pastangas, kuriomis siekiama padidinti saugojimo pajėgumus, taip pat verta remti. Faktiškai rezervų sukūrimas yra vienas iš pagrindinių būdų užtikrinti sklandų dujų tranzitą į Europą šaltuoju žiemos laikotarpiu.

Tikimasi, kad Europos Parlamentas pavasarį priims naują dujų tiekimo reglamentą. Pagal šį reglamentą valstybės narės turės patvirtinti koordinuotų veiksmų planus esant dujų tiekimo sutrikimams. Manau, kad valstybės narės turės koordinuoti tokius veiksmų planus ne tik tarpusavyje, tačiau į konsultacijų procesą taip pat įtraukti Ukrainą. Net ateityje importo sutrikimo klausimų sprendimas neįsivaizduojamas be intensyvių diskusijų su Kijevo lyderiais.

Cătălin Sorin Ivan (S&D), raštu. – (RO) Viktoro Yanukovichiaus išrinkimas prezidentu reiškia, kad Ukraina įžengia į naują etapą, kuris ją priartins prie ES. Būdamas ES ir Ukrainos parlamentinio bendradarbiavimo komiteto narys ir Europos pilietis, manau, Europos Sąjunga gali ir turėtų pakreipti savo Rytų kaimynę link Europos ir demokratijos kelio. Europos Parlamento rinkimų stebėtojų misija pritarė, kad balsavimas įvyko teisėtai be pažeidimų, taip užtikrindamas naujojo prezidento teisėtumą ir žymėdamas akivaizdų kontrastą palyginti su rinkimais, kurie vyko 2004–2005 m. Politinio atspalvio pasikeitimas neturėtų turėti įtakos mūsų požiūriui į Ukrainą, kuris turi likti toks pat nuoseklus ir dar veiksmingesnis. Nors gerai žinome, kad prezidentas V. Yanukovich nesilpnins ryšių su Rusija, tai nereiškia, kad jis nutols nuo ES. Siekdami visiškai išvengti tokios rizikos, kad ir kokia maža ji būtų, atsiradimo turime būti aktyvūs plėtodami santykius su Ukraina, kuri yra vienintelė šalis, galinti užtikrinti stabilumą regione. Turime parodyti atvirumą dialogu ir tvirtais įsipareigojimais, kad suteiktume Ukrainai reikiamą paskatą vystytis europietiškai. Esu įsitikinęs Ukrainos gebėjimu atnaujinti reformas ir įrodyti, kad ji yra patikima ES partnerė.

Tunne Kelam (PPE), *raštu.* – Ukraina išlieka labai svarbi Europos stabilumui ir demokratiniam vystymuisi. Nors Oranžinė revoliucija, prie kurios Europos Parlamentas taip veiksmingai prisidėjo, nepateisino geriausių lūkesčių, verta tikėtis, kad V. Yushchenko prezidentavimo teisėtumas – laisvi ir sąžiningi rinkimai, žmonės, kurie įveikė baimę reikšdami savo nuomonę, ir iš esmės nepriklausoma žiniasklaida – išliks. Tiesa, kad tokiai didelei šaliai kaip Ukraina, kuriai ilgą laiką buvo atimta laisvė ir kuri patyrė tikrą genocidą – holodomorą –

reikės šiek tiek laiko geriau apibrėžti savo europinį identitetą ir ateities strateginius tikslus. Tačiau negalime nekreipti dėmesio į atsakomybę už Europos Sąjungos politiką Ukrainos atžvilgiu nuo 2004 m. ES nebuvo labai aktyvi siūlydama Ukrainai tapti ES nare. ES parama Ukrainai pasirodė esanti labai neapibrėžta ir neįtikima ukrainiečių atžvilgiu, nes joje dažnai vyravo baimė suerzinti Rusiją. Turime suprasti, kad pagrindinė tikros demokratijos ir geros kaimynystės su Rusija sąlyga – nepriklausoma į Europą integruota Ukraina. Tai liks ES atsakomybė. Dabar turime visapusiškai išnaudoti Rytų partnerystę.

Krzysztof Lisek (PPE), raštu. – (PL) Ponia pirmininke, atkreipiau dėmesį į informaciją, pateiktą apie Viktoro Yanukovichiaus išrinkimą Ukrainos prezidentu. Nors Ukrainos padėtis yra labai rimta, pokyčiai į gera gali būti vertinami atsižvelgiant į įstatymų laikymąsi laikotarpiu nuo praėjusių rinkimų. Tikiuosi, kad teisinis ginčas dėl rinkimų rezultatų bus greitai išspręstas ir kad abi šalys galės sutelkti dėmesį į darbą, kad padėtų Ukrainai išbristi iš ekonomikos krizės ir sustiprinti savo pozicijas pasaulyje, ypač padėti Ukrainai plėtoti glaudesnius santykius su Europos Sąjunga. Atsižvelgiant į naujai išrinkto prezidento pažadus padidinti demokratizaciją ir užtikrinti tarptautinį stabilumą, taip pat į tai, kad jis ypač pabrėžia Ukrainos prisijungimą prie Europos Sąjungos, esu įsitikinęs, kad dabartinis geras Ukrainos ir Europos Sąjungos bendradarbiavimas turėtų būti ne tik tęsiamas, bet ir plečiamas. Visų ES šalių atstovai tikisi, kad Ukrainoje galiausiai prasidės politinio stabilumo ir sutarimo dėl ekonomikos politikos laikotarpis.

Mano nuomone, naujasis Ukrainos lyderis taip pat kreipsis į Europos Sąjungą prašydamas pagalbos siekiant greičiau išvesti Ukrainą iš jos gilios krizės, dėl kurios šalis patyrė siaubingą ekonomikos nuosmukį ir 12 proc. biudžeto deficitą. Europa turėtų svarstyti galimybę dėl konkretaus pasiūlymo įtraukti Ukrainą į Europos struktūras.

Marian-Jean Marinescu (PPE), *raštu.* – (*RO*) Tikiuosi, kad naujasis prezidentas atsižvelgs į europinę kryptį, kurią išreiškė dauguma ukrainiečių.

Dėl asociacijos susitarimo deramasi, ir manau, kad jį abiem šalims bus naudinga sudaryti kuo greičiau. Rinkiminiai pažadai turi būti įvykdyti. Vienas iš jų – tai pagarba mažumų teisėms ir tautinių mažumų denacionalizavimo ir asimiliavimo politikos panaikinimas.

Rumunija gali būti pavyzdys Ukrainai, kai kalbama apie Europos standartų taikymą mažumų atveju. Šiuo atveju parlamento narys, atstovaujantis ukrainiečių bendruomenei Rumunijoje, gali veikti kaip puikus patarėjas Rumunijos parlamente ir rekomenduoju jį į ateities Ukrainos prezidentus.

Iosif Matula (PPE), *raštu.* – (RO) Ukraina yra Europos valstybė ir ji dalijasi visomis Europos kultūrinėmis vertybėmis. Ukraina turi sąžiningai ir veiksmingai įgyvendinti politinę programą, užtikrinančią nacionalinių mažumų, pvz., rusų, totorių, rumunų, lenkų, vengrų, graikų ir kitų, teises. Ji turi įgyvendinti Europos regioninių arba mažumų kalbų chartiją, kurioje šioms kalboms užtikrinamas regioninių kalbų statusas. Manau, kad ES turi remti tokių priemonių įgyvendinimą, atkreipdama dėmesį į tai, kad nė viena mažuma neturėtų būti nepastebėta.

Pvz., Ukrainoje yra rumuniškai kalbanti mažuma, kurią sudaro daugiau nei 410 000 gyventojų. Tai tradicinė nacionalinė bendruomenė, turinti gilias istorines šaknis, kuri gyvena darnoje su dauguma ir kitomis mažumomis, ypač Černivcių regione (Šiaurės Bukovinos, Šiaurės Besarabijos ir Hercos regionuose), Odesos regione (Pietų Besarabijos rajonuose) ir Užkarpatės regione (istoriniame Maramurešo regione). Manau, kad ES turi skatinti Ukrainos valdžios institucijas formuoti skyrius, siūlančius gimtosios rumunų kalbos mokymą profesinėse kolegijose ir vidurinėse mokyklose, kurios šiuo metu veikia minėtų regionų miestuose. Be to, ES turėtų bendradarbiauti su Kijevu, kad Černivcių valstybinis universitetas įsteigtų skyrius, siūlančius gimtosios rumunų kalbos mokymą visuose dabartiniuose departamentuose ir specialybės mokymuose.

Cristian Dan Preda (PPE), raštu. – (RO) Esu patenkintas, kad praėjusį sekmadienį įvykę rinkimai praėjo gerai. Rinkimų rezultatus turi pripažinti visos dalyvaujančios partijos, nes demokratija negali būti kuriama nuolatinio nepasitikėjimo ir ginčų pagrindu. Apgailestauju, kad Yulia Tymoshenko pralaimėjo rinkimus. Tačiau dar labiau apgailestauju dėl daugybės pareiškimų, kuriuos ji padarė pastarosios kampanijos metu, kai buvo ginčijamas Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimas dėl Juodosios jūros kontinentinio šelfo. Tikiuosi, kad Ukrainos vyriausybė nepaisant to, ar jai vadovaus Y. Tymoshenko, ar kas nors kitas, pripažins faktą, kad toks teismo sprendimas yra galutinis.

Csaba Sógor (PPE), *raštu.* – (*HU*) Viktoras Yanukovich davė pažadą Ukrainos vengrų mažumai dėl šių priemonių, jeigu jis laimės rinkimus: nedelsiant panaikinti ribojimus, turinčius įtakos Vengrijos švietimo sistemai, Vengrijos pradinės mokyklos mokiniams ir paskutinių kursų studentams; neriboti jų gimtosios kalbos vartojimo švietimo, teisingumo, viešojo administravimo, žiniasklaidos ir kitose srityse; neriboti

LT

nacionalinių simbolių naudojimo, nesudaryti kliūčių lankytis savo gimtojoje šalyje; įtraukti bendruomenių atstovus į vietos, regionų ir nacionalinį viešąjį administravimą. Prezidento rinkimų rezultatai regionuose, kuriuose didesniąją gyventojų dalį sudaro vengrai, ir nedidelis galutinių rezultatų skirtumas rodo, kad vengrų bendruomenės balsai didele dalimi prisidėjo prie V. Yanukovichiaus pergalės. Rinkimų kampanijos įkarštyje Yulia Tymoshenko taip pat pažadėjo atšaukti diskriminacinio pobūdžio priemones, turinčias poveikį švietimui gimtąja kalba. Tačiau tai neskambėjo patikimai iš politikės, kuri penkerius metus buvo ministrė pirmininkė ir per tą laikotarpį neparodė jokio susidomėjimo mažumų problemomis. Vadinasi, vengrų ir rusinų mažumos dabar deda viltis į V. Yanukovichių tikėdamosi, kad jis pripažins regioninį mažumų statusą ir sukurs naujus pagrindus daugumos ir mažumų santykiams. Tačiau jeigu naujasis Ukrainos prezidentas neįgyvendins savo pažadų, pvz., grąžindamas skolą už Ukrainos nacionalistų paramą, jis ne tik praras mažumų bendruomenių paramą, bet ir ilgai lauktos europietiškos Ukrainos sukūrimas gali būti atidėtas daugeliui metų.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), raštu. – (HU) Europos Sąjunga turėtų atlikti aktyvesnį vaidmenį Ukrainoje; turėtume atsisakyti praktikos, kurios laikėmės pastaruosius keletą metų, kai Europos Sąjunga neužtikrintai ir ne visiškai nuoširdžiai elgėsi su viena iš didžiausių Europos valstybių. Ukraina yra pagrindinė Europos Sąjungos Rytų kaimynystės politikos partnerė ir tai taip pat svarbiausia tranzitinė valstybė su Rusija plėtojamuose santykiuose. Kartu su išrinktu prezidentu Viktoru Yanukovichiumi Ukraina turi stiprų, gero būdo lyderį, kuris vienodai atviras Europai ir Rusijai. Svarbiausia naujojo prezidento užduotis bus įveikti gilų politinį susiskaldymą, kad būtų galima sukurti stabilią administraciją ir įgyvendinti smarkiai pavėlavusias, visa apimančias socialines ir ekonomines reformas. Dabar svarbiausias dalykas Europos Sąjungai – padaryti, kad jos dalyvavimas Ukrainoje būtų jaučiamas labiau nei prieš tai, ir sukurti naują bendradarbiavimo pagrindą. Rytų partnerystė šiam tikslui suteikia puikų pagrindą ir Išorės veiksmų tarnyba, sukurta pagal Lisabonos sutartį, suteiks tinkamas priemones. Norėčiau pažymėti, kad Vengrija, kurios didžiausia kaimynė yra Ukraina, yra ypač suinteresuota, kad Ukraina būtų politiškai ir ekonomiškai stabili. Mes taip pat suinteresuoti, kad Ukrainos ir Rusijos santykiai būtų konsoliduoti. Taip pat labai tikimės, kad Ukraina atsisakys savo prieš mažumas nukreiptos politikos, kuria buvo kėsinamasi į mažumų teises Žemutinių Karpatų regione, įskaitant vengrų mažumą.

16. Klausimų valanda (klausimai Tarybai)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – klausimų valanda (B7-0006/2010).

Tarybai pateikti šie klausimai.

Klausimas Nr. 1, kurį pateikė **Zigmantas Balčytis** (H-0008/10)

Tema: Bendrosios vidaus energetikos rinkos kūrimas

Ispanijos, Belgijos ir Vengrijos trejeto susitarime ir ilgalaikėje strategijoje bendrosios vidaus energetikos rinkos sukūrimas yra įvardijamas tarp politinių prioritetų. Norint įgyvendinti šį tikslą būtina įtraukti labiausiai izoliuotus Bendrijos regionus, tokius kaip Baltijos jūros regionas, į Europos energetikos rinką. Baltijos jūros strategijoje yra numatyta daug jungčių projektų elektros ir dujų srityje, kurie, jei bus įgyvendinti, leis Baltijos šalims išsivaduoti iš energetinės priklausomybės nuo vienintelio tiekėjo. Atsižvelgiant į minimų projektų tarpvalstybinį pobūdį, sėkmingas jų įgyvendinimas priklausys ne tik nuo skiriamo finansavimo, bet ir nuo projektuose dalyvaujančių valstybių narių politinės valios ir noro. Kurdama vidaus energetikos rinką, Bendrija įsipareigojo kalbėti vienu balsu.

Ar pirmininkaujanti Ispanija imsis vadovaujamojo vaidmens, sutelkdama valstybes nares kalbėti vienu balsu, įgyvendinant energetinius projektus Baltijos jūros regione, tokius kaip "AmberLitPol", "Swedlink" ir kt., kurie leistų padidinti energetinį saugumą ne tik regioniniu, bet ir visos Bendrijos mastu?

Diego López Garrido, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – (*ES*) Ponia pirmininke, energijos vidaus rinka neatsiejama nuo energijos tiekimo saugumo. Europos Sąjunga pamažu tai suprato, todėl energetinis saugumas buvo išskirtas kaip vienas iš ES strateginių prioritetų. Iš tikrųjų energetinis saugumas opiu klausimu tapo tik daugiau kaip prieš metus, kilus Rusijos ir Ukrainos dujų tiekimo krizei.

Tada supratome, kad energijos vidaus rinka – tinkamai ir efektyviai veikianti tarpusavyje sujungta rinka – yra esminė sąlyga, siekiant užtikrinti energijos tiekimo saugumą Europoje.

Taigi tiekimo patikimumas yra svarbiausias strateginis klausimas, kurį reikia spręsti užtikrinant efektyvesnį energijos vartojimą, didinant energijos tiekėjų, šaltinių ir paskirstymo kanalų įvairovę, ginant ES energetinius interesus trečiųjų šalių atžvilgiu ir galiausiai sukuriant iš tikrųjų bendrą energijos rinką, nes tokios rinkos vis

dar nėra. Šiuos tikslus įgyvendinti mums padės Lisabonos sutartis, kurioje pirmą kartą Europos Sąjungai aiškiai suteikta tokia kompetencija pirminės teisės aktų lygmeniu.

Todėl Europos Sąjunga, palaikydama santykius su trečiosiomis šalimis, turi atkakliau ginti savo nuomonę ir veikti sutartinai. Tokį požiūrį aiškiai išdėstė Ispanijos pramonės, turizmo ir prekybos ministras, 2010 m. sausio 27 d. atitinkamam Europos Parlamento komitetui pristatydamas Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos prioritetus.

Dėl tos priežasties vadinamųjų energijos salų Europos Sąjungoje integracija į vidaus rinką Antrojoje strateginės energetikos apžvalgoje išskirta kaip vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos tikslų.

2009 m. liepos mėn. Komisijai pristačius Baltijos šalių energetikos rinkų sujungimo veiksmų planą – iniciatyvą, kuria siekiama skatinti energijos rinkos integraciją ir energetikos infrastruktūros plėtrą Baltijos jūros regione, Europos Vadovų Taryba šį veiksmų planą įvertino kaip svarbų indėlį didinant Europos Sąjungos energetinį saugumą – šitai skaitau pažodžiui.

Dabar Baltijos šalių energijos rinkų integracijos iniciatyva yra platesnės Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos, kuri buvo vienas iš svarbiausių Tarybai pirmininkavusios Švedijos prioritetų, dalis. 2009 m. spalio mėn. įvykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime buvo pritarta iniciatyvai ir palankiai įvertinta padaryta pažanga, susijusi su energetikos infrastruktūromis ir tinklų jungtimis Baltijos jūros regione, kartu patvirtinant Komisijos ataskaitoje pateiktą informaciją.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (*LT*) Gerbiamas Ministre, tikrai dar kartą noriu padėkoti už išsakytas mintis ir atsakymą. Tačiau, taip pat mano klausime buvo vienas aspektas, kuris yra susijęs ne tik su trečiosiomis valstybėmis, bet ir Europos Sąjungos viduje, kad kai kurios Europos Sąjungos valstybės neturi nei ekonominio, nei politinio suinteresuotumo vienaip ar kitaip prisidėti prie bendrųjų projektų. Tai mano klausimas ir buvo, ar dabartinio pirmininkavimo metu, o tai yra Ispanijos atsakomybė, ji imtųsi politinio vaidmens kalbėti Europos Sąjungos vardu, kad šitie ateities projektai būtų įgyvendinti?

Diego López Garrido, *einantis Tarybos pirmininko pareigas.* – (ES) Ponia pirmininke, tie projektai neabejotinai yra bendros energetikos politikos dalis, o izoliuotų energijos salų nenorime ir techniniu, ir politiniu požiūriu.

Tokios pozicijos tikrai nebūtų galima pavadinti europietiška, nors, tiesą sakant, tokių nuomonių ir nebuvo. Regis, prisimenu, diskutuojant dėl reglamento dėl priemonių, skirtų energijos tiekimo saugumui užtikrinti, sutarta dėl Europos įsipareigojimo šiuo klausimu. Šiuo atveju kalbu apie energetikos projektus, kurie patvirtinti pagal praeitais metais Čekijos pirmininkavimo Tarybai metu įgyvendintą ekonomikos gaivinimo programą. Iš viso 425 mln. EUR skirta trims jungčių projektams Baltijos jūros regione: Baltijos gamtinių dujų jungties "Skanled", elektros tinklų jungties "Estlink-2" ir Švedijos ir Baltijos šalių energetikos tinklų sujungimo.

Todėl Tarybai pirmininkaujanti Ispanija ragina valstybės nares paremti energetikos infrastruktūros projektus Baltijos jūros regione, o tada jau pačios valstybės narės turės įgyvendinti konkrečius projektus pagal nacionalinius teisės aktus ir taikomus ES teisės aktus. Šiuo klausimu tos valstybės narės taip pat turėtų veikti išvien.

Pirmininkė. – Prieš mums tęsiant, visiems posėdžiaujantiems nariams norėčiau pranešti, kad ministras pasiliks iki 19.20 val., todėl bus galima užduoti daugiau klausimų, nei spėtume iki 19.00 val.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Pone ministre, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kaip svarbu atsinaujinančiuosius energijos išteklius integruoti į nacionalinę elektros energijos perdavimo ir paskirstymo sistemą, kadangi valstybių narių elektros tinklai sudaro Europos energetikos sistemą.

Baltijos šalys demonstruoja gerąją patirtį, susijusią su atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimu ir pastatų energiniu naudingumu. Norint užtikrinti energijos vidaus rinką, reikia geriau tarpusavyje sujungti nacionalinius elektros tinklus.

Norėčiau paklausti, ar turite kartu su valstybėmis narėmis parengę veiksmų planą, kuriuo būtų skatinama naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius?

Franz Obermayr (NI). – (*DE*) Baltijos šalių elektros energijos rinkų integracija turėtų apimti visapusišką rinkos liberalizavimą privatiems vartotojams ir bendros energijos biržos sukūrimą. Baltijos šalys labai smarkiai nukentėjo nuo ekonomikos krizės.

Todėl norėčiau paklausti, kaip, esant tokiai trapiai ekonomikos būklei, realiai būtų galima visiškai panaikinti energijos rinkos reguliavimą? Visų pirma turiu omeny kainų svyravimą. Ko ketinama imtis dėl Baltijos šalių infrastruktūros ir kas bus daroma siekiant išplėsti energijos perdavimo maršrutų ir energijos išteklių įvairovę?

Diego López Garrido, *einantis Tarybos pirmininko pareigas.* – (*ES*) Ponia pirmininke, pritariame nuomonėms, išsakytoms apie atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir jų integraciją į Europos energetikos sistemą. Taip pat manome, kad tai – vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos kovos su klimato kaita strategijos tikslų, dėl kurių mėginom sutarti Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikime. Tikimės, kad iki 2020 m. atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis bendroje Europos energijos struktūroje sieks 20 proc., ir norėtume, kad šitas požiūris būtų įtrauktas į antrąjį 2010–2014 metų energijos veiksmų planą; tikimės, kad šis planas bus priimtas Ispanijos pirmininkavimo Tarybai metu.

Taigi veiksmų plano priėmimas, be abejo, įtrauktas į Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos darbotvarkę ir, savaime aišku, jį palaiko Belgija ir Vengrija, t. y. visas trejetas, kadangi tai strateginis tikslas.

Atsižvelgdamas į F. Obermayrio išsakytas mintis, noriu pasakyti, kad, kaip minėjau anksčiau, išteklių įvairinimą taip pat laikome dar vienu neginčijamu strateginiu tikslu.

Europos Sąjunga ir jos institucijos imasi iniciatyvos, išreikšdamos visokeriopą politinę paramą tokiems projektams kaip "Nabucco", "Nord Stream" ir "South Stream". Visais šiais projektais siekiama labai aiškaus tikslo: plėsti energijos išteklių, energijos tiekėjų ir energijos perdavimo kanalų įvairovę. Savaime suprantama, tie projektai yra mūsų strategijos siekiant tapti Europa, turinčia iš tiesų bendrą energijos rinką, dalis, kadangi šiuo metu Europoje tokios rinkos nėra. Visi šie veiksmai būtini norint sukurti tokią rinką ir pasiekti energetinį saugumą, kuris sudaro tokios rinkos pagrindą.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 2, kurį pateikė Silvia-Adriana Ticau (H-0009/10)

Tema: Vystymosi metodai, tikslai ir veiksmai pagal ES 2020 m. tvaraus vystymosi strategiją

Ekonomikos krizė, klimato kaita ir demografiniai pokyčiai stipriai veikia Europos piliečių gyvenimus. Valstybių narių ir ES prioritetai turi būti sveikata, švietimas, žemės ūkis, transporto ir energetikos infrastruktūros vystymas, taip pat investicijos į mokslinius tyrimus ir naujoves bei į viešųjų paslaugų modernizavimą. Esama bendro įsipareigojimo užtikrinti pagrindines Europos piliečių teises ir laisves, įskaitant laisvą darbuotojų judėjimą. Europos socialinis modelis padeda užtikrinti reikalingą paramą darbą praradusiems asmenims, senyviems žmonėms ir jaunimui, taip pat darbuotojams migrantams. ES 2020 m. tvaraus vystymosi strategija turi būti pristatyta per 2010 m. vasario mėnesį vyksiantį neoficialų Europos Vadovų Tarybos susitikimą.

Ar galėtų Tarybai pirmininkaujanti Ispanija nurodyti, kokie bus pagrindiniai vystymosi metodai, tikslai ir veiksmai pagal šią strategiją ir kokių, jos manymu, išteklių reikės siekiant sėkmingai šią strategiją įgyvendinti?

Diego López Garrido, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – (*ES*) Ponia pirmininke, 2020 m. strategija neabejotinai yra turbūt plačiausio užmojo ir svarbiausias tikslas artimiausioje ateityje ir bus pagrindinis klausimas, kuris ES pirmininkaujant Ispanijai bus svarstomas aukščiausiuoju galimu politiniu lygmeniu rytoj Briuselyje vyksiančiame neoficialiame Europos Vadovų Tarybos susitikime.

Tikslas – pasiūlyti ir patvirtinti programą, kuria skatinamas ekonomikos augimas ir geros kokybės darbo vietų kūrimas, pakeičiama Lisabonos strategija ir kurioje, viena vertus, daugiausia dėmesio skiriama tam tikriems esminiams veiksniams, kurie būtini užtikrinant Europos ūkio konkurencingumą ir našumą ateityje, stiprinti: investicijoms į informacines technologijas, veiksmams, kuriais siekiama, kad Europa taptų informacinės visuomenės erdve, ir taip pat pabrėžiami socialiniai aspektai, o tai reiškia, kad užimtumas turi būti grindžiamas darbuotojų specializacija ir mokymu; tačiau savaime aišku, mes taip pat siekiame sukurti ekologišką, mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ūkį, kaip nurodyta mūsų aptartame turinyje.

Kitas svarbus aspektas, dėl kurio rytdienos diskusijose Briuselyje neabejotinai visiškai išsiskirs požiūriai – valdymo klausimas. Neoficialiame Europos Vadovų Tarybos susitikime Europos Vadovų Tarybos pirmininkas pristatys pradinį pasiūlymą dėl diskusijų valdymo klausimais, kitaip tariant, ne tik pinigų sąjungos, bet ir ekonominės sąjungos sukūrimo Europoje, nustatant, kad būtina, kaip nurodyta Lisabonos sutartyje, koordinuoti ekonominės, užimtumo ir socialinės politikos kryptis Europos Sąjungoje.

Todėl šis tvaraus vystymosi ir geros kokybės darbo vietų kūrimo strategijos aspektas yra pagrindinis Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos ir visos Europos tikslas. To įrodymas – faktas, kad jau pradėjome spręsti šį klausimą aukščiausiuoju lygmeniu, rytoj Briuselyje surengdami neoficialų Tarybos susitikimą.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Mes taip pat turime pastabų, kurių pateikė suinteresuotieji subjektai. Viešos konsultacijos dėl 2020 m. ES strategijos Komisijos interneto svetainėje jau baigėsi. Kad ir kaip būtų, šiuo metu nedarbo lygis Europos Sąjungoje yra 10 %, o Ispanijoje ir Latvijoje jis siekia 20 %. Todėl norėčiau, kad pasakytumėte, kokių priemonių imamasi Europos Sąjungos piliečių labui, siekiant išsaugoti esamas ir kurti naujas darbo vietas, o svarbiausia – pagerinti jų gyvenimo kokybę.

Diego López Garrido, *einantis Tarybos pirmininko pareigas.* – (*ES*) Manau, būsimojoje 2020 m. strategijoje pagrindinis dėmesys turėtų būti sutelktas būtent į jūsų išvardytus klausimus, ponia S. A. Ticău, o tai reiškia, kad darbas neturėtų būti toks nesaugus, kaitus, nestabilus, kaip kad buvo Europos Sąjungoje. Jūs paminėjote Ispaniją, kurios nekilnojamojo turto sektorius iš tikrųjų smarkiai nukentėjo.

Todėl turime siekti tokio gamybos modelio, kuris padėtų sukurti tvirtesnių, patikimesnių, stabilesnių darbo vietų, pagrįstų specializacija.

Taigi turime imtis priemonių šia kryptimi, priemonių, skirtų specializavimuisi ir darbuotojų mokymui stiprinti, kad darbuotojai galėtų įsidarbinti žinių visuomenės, informacinių technologijų ir kvalifikuotos visuomenės sąlygomis, kuriomis turėtų būti grindžiamas gamybos modelis ir darbo vietų kūrimas ateityje.

Manome, šią idėją turėtų įgyvendinti kiekviena valstybė, tačiau turime koordinuoti tokius visų Europos valstybių veiksmus. Be to, Europos Sąjunga turi teikti paramą, pvz., taikydama skatinamąsias priemones ar paskatas, kaip antai pasitelkdama konkrečius struktūrinius fondus, pvz., Europos socialinį fondą, taip paskatindama tas valstybes, kurios iš tikrųjų investuoja į šį gamybos modelį, siekdamos sukurti geros kokybės darbo vietų.

Mano nuomone, šios gairės turėtų būti mūsų strategijos pagrindas, jos esmė; tarp mūsų kalbant, ši strategija turėtų būti įgyvendinta per keletą artimiausių mėnesių, iki liepos mėn. vyksiančio Europos Vadovų Tarybos susitikimo, ir pakeisti nepakankamą Lisabonos strategiją.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 3, kurį pateikė Bernd Posselt (H-0011/10)

Tema: Religijos laisvė Kinijoje

Kokių veiksmų ketina imtis Taryba, kad pagerintų religinių bendruomenių, ypač krikščionių bažnyčių, padėtį ir padėtų įgyvendinti teisę į religijos laisvę Kinijoje?

Diego López Garrido, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (ES) Ponia pirmininke, pone B. Posseltai, tikriausiai puikiai žinote, kad viena iš pagrindinių mūsų santykių priemonių, kurią pasitelkus sprendžiami žmogaus teisių klausimai Kinijoje – du kartus per metus vykstantis dialogas žmogaus teisių klausimais, jis pradėtas daugiau kaip prieš 15 metų. Būtent struktūrinis dialogas suteikia galimybę keistis nuomonėmis mums rūpimais klausimais.

Praeitų metų lapkričio mėn. Taryba priėmė išvadas dėl religijos laisvės; tai leido mums dar kartą aiškiai pakartoti Europos Sąjungos poziciją šiuo klausimu. Pagarba religijos laisvei, kaip apibrėžta tarptautiniuose žmogaus teisių dokumentuose, numatyta nuostatose dėl žmogaus teisių, kurios įtrauktos į Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių susitarimus.

Pastaruosius penkerius metus Europos Sąjunga dialogų žmogaus teisių klausimais ir konsultacijų su trečiosiomis šalimis metu periodiškai kėlė religijos ir tikėjimo laisvės klausimą. ES yra padariusi keletą pareiškimų šiuo klausimu, vedė derybas dėl asmenų, kuriems buvo grasinama dėl jų tikėjimo. Europos Sąjunga labai aktyviai veikė pasauliniu mastu, palaikydama religijos laisvę tarptautinėje arenoje, kaip antai Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje ir Žmogaus teisių taryboje.

Kalbant apie Kiniją, 2001 m. Taryba nustatė tam tikrus orientacinius kriterijus, taikomus dialogui žmogaus teisių klausimais. Galiu jus patikinti, pone B. Posseltai, kad religijos laisvė yra neatsiejama tų kriterijų dalis. Pastaruoju metu šį klausimą keletą kartų aptarėme su Kinijos partneriais, Pekine susitikome su kompetentingomis institucijomis, o asmenys, atsakingi už religinius klausimus, dialogo tikslais lankėsi Europoje, kad geriau susipažintų su kai kurių valstybių narių praktika.

Bernd Posselt (PPE). – (*DE*) Pone D. L. Garrido, dėkoju už jūsų išsamų atsakymą. Turiu dar du trumpus klausimus. Pirma, kada turėsite kitą galimybę su Kinija aptarti šiuos klausimus? Antra, gal galėtumėte paraginti sudaryti kunigų, vienuolių ir vyskupų, kurie buvo suimti, sąrašą?

Diego López Garrido, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (ES) Jau minėjau, kad vyksta struktūrinis dialogas, taigi šiuo klausimu vyksta reguliarūs pokalbiai su Kinija.

Mes Taryboje žinome, kad yra keletas religiją praktikuojančių asmenų, kuriems buvo grasinama arba kurie patyrė persekiojimui prilyginamų veiksmų Kinijoje. Tai pasakytina apie kai kuriuos Tibeto budistus, Falun Gongo sekėjus, taip pat krikščionis, kunigus ir tikinčiuosius bei kai kuriose bylose juos gynusius teisininkus. Taryba ištyrė šiuos atvejus ir atkreipė į juos Kinijos valdžios institucijų dėmesį.

Visais šiais atvejais sakėme, kad taikus religijos išpažinimas yra teisė ir tai niekada neturėtų būti laikoma grėsme valstybei.

Žinoma, gerbiamieji nariai, turiu dar kartą patvirtinti, kad, kalbant apie religijos laisvės taikymą Kinijoje ir dialogo žmogaus teisių klausimais vertinimo procesą, išnagrinėsime visus būdus, kaip galėtume maksimaliai sustiprinti savo gebėjimus pasiekti teigiamų pokyčių šioje srityje.

Jim Higgins (PPE). –Dėkoju Tarybai už atsakymą. Daug nuveikta, dar daugiau reikia nuveikti. Iš tikrųjų, kalbant apie religijos išpažinimą Kinijoje, Liaudies Respublikos konstitucijos 36 straipsnyje tiksliai išdėstyta, kas numatyta. Formuluotė labai atsargi. "Tikėjimas" garantuojamas, o kaip dėl praktikavimo? Kas yra "įprasta religinė veikla"? O dėl "užsienio dominavimo", jeigu atvyksta kitatautis dvasininkas, tai laikoma "užsienio dominavimu". Budizmas, katalikybė, deizmas, islamas ir protestantizmas yra tos religijos, į kurias iš tiesų žiūrima su nepasitikėjimu.

Daug nuveikta, tačiau daug daugiau reikia nuveikti, tad teskite naudingą darbą.

Franz Obermayr (NI). – (*DE*) Dėkoju už jūsų tikslius atsakymus, pone D. L. Garrido. Tačiau norėčiau paprašyti pateikti dar išsamesnę informaciją. Ar dabartiniame dvišaliame susitarime su Kinija yra nuostata, kuria būtų suteikiama speciali apsauga krikščionių bažnyčioms, o gal Taryba planuoja tokią nuostatą įtraukti?

Diego López Garrido, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (ES) Gerbiamieji nariai, iš tiesų dar turime ką nuveikti, tačiau neabejotinai dedame savo viltis į dialogą ir į tai, ką būtų galima pavadinti dialogo įtaka ir rezultatais. Kaip neseniai baronienė C. Ashton pasakė Europos Parlamente: dialogas žmogaus teisių klausimais neginčijamai daro įtaką ir, žinoma, jis gali vykti visur. Galime vesti dialogą su konkrečiais asmenimis, pvz., žymaus žmogaus teisių aktyvisto Liu Xiaobo atveju, arba galime kalbėtis kitu, politiniu lygmeniu, palaikydami politinį dialogą. Bet kuriuo atveju tęsime dialogą, pasiryžę ginti visas be išimties žmogaus teises. Negalime vienų teisių palaikyti labiau nei kitų, kadangi žmogaus teisės nedalomos, ir sieksime sustiprinti bei pagerinti žmogaus teisių padėtį Kinijoje.

Dialogas yra svarbus ir, žinoma, svarbu sužinoti, kokie pokyčiai vyksta šioje srityje; esame įsitikinę, kad Kinijos valdžios institucijos, kaip mūsų partnerės, supranta šio dialogo svarbą.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 5, kurį pateikė Ilda Figueiredo (H-0015/10)

Tema: Slapti CŽV kalėjimai ir skrydžiai

Žiniasklaida neseniai paskelbė, kad Lietuvoje veikė senoje jojimo mokykloje įrengtas slaptas kalėjimas, kuriuo nuo 2004 m. naudojosi CŽV ir kuriame buvo kankinami įvairūs įtariami terorizmu asmenys.

Italijos teismas nuteisė daugiau kaip 20 JAV agentų ir du Italijos pareigūnus už Abu Omaro, kuris vėliau buvo kankinamas Egipte, pagrobimą Milane. Kiti procesai dar vyksta, pvz., Lenkijoje ir Didžiojoje Britanijoje.

Yra įvairių įrodymų, kad kitos vyriausybės, pvz., Portugalijos, žinojo (pagal slaptą NATO susitarimą), kad jų oro erdvė ir oro uostai buvo naudojami siekiant JAV iniciatyva sukurti sulaikymo, grobimo ir kankinimo tinklą.

Ką manote apie šias naujienas ir teisminius procesus ir kaip galėtumėte tai paaiškinti?

Kokių priemonių siūlote imtis, kad šie faktai daugiau nepasikartotų?

Diego López Garrido, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (ES) Visų pirma norėčiau pakartoti, kad Europos Sąjunga remia Jungtinių Tautų visuotinės kovos su terorizmu strategiją, kurioje pripažįstama, kad vystymasis, taika, saugumas ir žmogaus teisės yra tarpusavyje susiję ir vienas kitą papildantys elementai.

Vadinamoji JAV slaptojo kalinimo ir gabenimo programa arba tariamas CŽV vykdytas kalinių gabenimas ir neteisėtas kalinimas Europos šalyse, be abejonės, sukėlė daugelio Parlamento narių susirūpinimą. Šis klausimas buvo svarstomas visai neseniai, tik prieš keletą dienų vykusioje diskusijose ir, kaip Tarybai pirmininkaujanti valstybė minėjo, Taryba neabejotinai pritaria Parlamento nuomonei, kitaip ir būti negali, kad galimas slaptųjų sulaikymo centrų buvimas prieštarauja tarptautinei teisei. Šios nuomonės laikomės ir toliau.

Dėl šios priežasties manėme, kad prezidentui B. Obamai derėjo keisti JAV politiką dėl tam tikrų kalinimo atvejų ir Gvantanamo tipo kalėjimų. Negana to, tikime, kad šie pokyčiai iš tikrųjų įvyko ir JAV politika radikaliai pasikeitė. Visada naudojomės proga išsakyti Jungtinėms Amerikos Valstijoms Europos Sąjungos požiūrį į rūpestį keliančius dalykus šioje srityje.

Turėtume būti patenkinti, kad tokie pokyčiai įvyko ir kad praeitų metų birželio 15 d. buvo pasirašyta bendra Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų deklaracija. Todėl tikime, kad nenukrypsime nuo šios politikos krypties ir visada laikysimės aiškios pozicijos, jeigu tik sužinosime ir turėsime nepaneigiamų įrodymų apie tokius atvejus.

Tam tikrais atvejais tokių įrodymų neturėjome, nors apie juos buvo kalbama arba užsimenama žiniasklaidoje, tačiau keletą kartų trūko patvirtintų ir išsamių žinių apie tokius atvejus.

Vis dėlto nėra jokios abejonės, kad Europos Sąjunga visada laikėsi labai aiškios pozicijos šiuo klausimu ir niekada nepritarė tokiems sulaikymo centrams, ar tai būtų tokie žinomi sulaikymo centrai kaip Gvantanamas, ar numanomi slaptieji sulaikymo centrai; Europos Sąjungoje visada atvirai siekėme išsiaiškinti, ar pastarųjų iš tiesų esama.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (*PT*) Ponia pirmininke, pone ministre, dėkoju už jūsų atsakymą. Tačiau, tiesą sakant, net ir po pareiškimo liepos mėn. atskleista naujų atvejų. Žinoma, kad praeitą lapkritį Italijos teismas nuteisė 23 JAV agentus ir du Italijos pareigūnus už Abu Omaro pagrobimą Milane, o vienas iš nuteistų CŽV agentų spaudoje prisipažino, kad jis pažeidė įstatymus ir kad sprendimai buvo priimti Vašingtone. B. Obamos administracija tiktai pareiškė esanti nusivylusi Italijos teismo sprendimu.

Kiti procesai, taip pat susiję su CŽV skrydžiais, tebevyksta, pvz., Lenkijoje ir Didžiojoje Britanijoje. Lietuvos parlamentas patvirtino, kad Lietuvoje taip pat buvo slaptasis kalėjimas ir kad daugelis CŽV orlaivių vykdė slaptus skrydžius, o gabenami asmenys buvo neteisėtai įkalinami. Klausimas toks: ar pranešime apie žmogaus teisių pažeidimus, neatsiejamus nuo tokių atvejų?

Diego López Garrido, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (ES) Esame žmogaus teisių gynėjai – tikiu, kad galime tai sakyti aiškiai ir garsiai, todėl turime ne teisę, bet pareigą pranešti apie žmogaus teisių pažeidimus, kad ir kur jie būtų daromi. Taip pat tiesa, kad Europos Sąjunga privalo gerbti valstybių narių kompetenciją, todėl tam tikrus klausimus turi tirti valstybės narės; Europos Sąjunga jų tirti negali. Pvz., Lisabonos sutartyje aiškiai nustatyta, kad valstybių narių teritorijoje veikiančių žvalgybos tarnybų priežiūra priklauso valstybių narių kompetencijai.

O dėl dar vieno klausime paminėto dalyko norėčiau pasakyti, kad tikrai nieko nežinome apie tariamą slaptą NATO susitarimą. Bet kokiu atveju galimybė, kad toks susitarimas yra, nors apie tai visiškai nieko nežinome, jokiu būdu nesutrukdytų valstybėms narėms vykdyti savo įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę ir humanitarinę teisę. Tačiau, ponia I. Figueiredo, mes tikrai tikime, kad Europos Sąjunga neabejotinai yra viena iš vietų pasaulyje, kur gerbiamos žmogaus teisės, ir Europos Sąjunga privalo, atsižvelgdama į kiekvienos valstybės pasirinktą valdymo būdą, ir, akivaizdu, visada privalės pranešti apie žmogaus teisių pažeidimus, kadangi turime pareigą žmonijai, o ne tik kiekvienai susijusiai valstybei. Ir toliau laikysimės šios krypties. Maža to, dabar turime naują svarbesnį atramos tašką, t. y. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – (*LT*) Gerbiamas ministre, klausime minėtos žiniasklaidos, minėti žiniasklaidos šaltiniai, kad būtent iš žiniasklaidos sužinota ir apie įrengimą sąlygų įrengti slaptą kalėjimą Lietuvoje, ir kitur. Kaip Jūs vertinate apskritai žiniasklaidos vaidmenį šituose dalykuose, ir ar negalima būtų plačiau mobilizuoti visuomenės nuomonę, kad vis dėlto tokie faktai nepasikartotų?

Bogusław Sonik (PPE). – (*PL*) Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti Diego López Garrido už jo kalbą, tačiau jis nepasakė nieko naujo. Prieš trejus metus sudaryta speciali parlamentinė komisija dėl Gvantanamo. Europos Vadovų Taryba taip pat nagrinėjo šį klausimą, o dabar vėl prie jo grįžta. Tikrai yra svarbesnių reikalų ir, kaip sakė Diego López Garrido, žmogaus teisių stebėjimas iš tiesų yra valstybių narių pareiga. Ir dar, pone D. L. Garrido, kalbėdamas apie Kiniją jūs pasakėte, kad yra skirtingos žmogaus teisės ir turime visas

jas palaikyti. Tačiau pagrindinė teisė į laisvę diktatūrinėse valstybėse yra pati laisvė, todėl manau, kad pirmiausia turėtume ginti teisę į laisvę.

Diego López Garrido, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (ES) Pritariu pastarųjų kalbėtojų išsakytoms mintims. Manau, kad žmogaus teisių apsauga yra vienas iš svarbiausių tikslų, kurių turėtų siekti kiekviena demokratinė valstybė ir kiekviena demokratinė organizacija, kaip antai Europos Sąjunga.

Žinoma, Europos Parlamentas laikosi žmogaus teisių gynimo tradicijų, kuriomis mes didžiuojamės, taip pat Europos integracijos tradicijų, kadangi Europos struktūra grindžiama žmogaus teisėmis. Europos esmė ir tai, kas vienija europiečius, kurie kalba skirtingomis kalbomis ir laikosi skirtingu tradicijų, yra būtent tai, kad visi drauge vertiname žmogaus teisių apsaugos svarbą.

Šiuo požiūriu manau, kad spauda atlieka neabejotinai svarbų vaidmenį. Spauda yra pagrindinis demokratijos požymis ir neginčijamai būtina ir neišvengiama priemonė ginant žmogaus teises ir atskleidžiant žmogaus teisių pažeidimų atvejus.

Kai padaromi tokie pažeidimai, tačiau apie juos žino tik nukentėję asmenys, tiesiog negalime jų tirti.

Todėl spaudos vaidmuo iš esmės labai svarbus, ir manau, kad tikroji ir autentiška žurnalistinė kultūra turėtų būti pagrįsta ypač jautriu požiūriu į žmogaus teisių ir visų laisvių apsaugą. Būtent tai užtikrina, kad gyventi verta, ir būtent tai galiausiai suteikia prasmę žmonių sambūviui.

Žmogaus teises pažeidžiančių asmenų persekiojimas ir nukentėjusiųjų gynimas neabejotinai yra viena iš Europos integracijos, Europos Sąjungos ašių, ir labai didžiuojuosi gyvendamas teritorijoje, kur puoselėjamos tokios vertybės ir kur sukurtos teisinės, viršvalstybinės ir teismų nepriklausomumo priemonės, kaip antai Strasbūre esantis Europos žmogaus teisių teismas. Labai didžiuojuosi, kad Europa puoselėja šiuos tikslus ir tiesas savo tradicijose, kultūroje ir istorijoje.

Pirmininkė. – Klausimams, į kuriuos nebuvo atsakyta trūkstant laiko, bus pateikti raštiški atsakymai (žr. prieda).

Klausimų valanda baigta.

(Posėdis sustabdytas 19.25 val. ir atnaujintas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: S. KOCH-MEHRIN

Pirmininko pavaduotoja

17. Parlamento sudėtis (žr. protokola)

18. Ekonominės krizės pasekmės tarptautinei prekybai (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – diskusijos dėl žodinio klausimo dėl ekonomikos krizės poveikio pasaulinei prekybai, kurį Tarptautinės prekybos komiteto vardu Komisijai pateikė Vital Moreira (O-0005/2010 – B7-0005/2010).

Vital Moreira, autorius. – Ponia pirmininke, klausimą užduosiu Tarptautinės prekybos komiteto ir savo, kaip šio komiteto pirmininko, vardu.

Panašu, kad dėl ekonomikos krizės pasaulinė prekyba 2009 m. patyrė 10 proc. nuosmukį. Tai didžiausias nuosmukis nuo Antrojo pasaulinio karo laikų, kurį sukėlė kritusi pasaulinė paklausa. ES ir kitoms daug eksportuojančioms šalims labai svarbu ir toliau aktyviai vykdyti tarptautinę prekybą. Nepaisant Didžiojo dvidešimtuko (G-20) prisiimtų įsipareigojimų, dėl krizės Didžiojo dvidešimtuko šalyse ir kitose pasaulio valstybėse padaugėjo prekybą ribojančių ir iškreipiančių priemonių.

Pirmas klausimas toks: kokių veiksmų ėmėsi Komisija kovodama su tokiomis priemonėmis ir, kita vertus, ar trečiosios šalys nesiėmė veiksmų, kurie būtų nukreipti prieš ES priemones ekonomikos augimui skatinti?

Antras klausimas: esama požymių, kad kai kurios mažiau krizės nualintos sparčiai augančios ekonomikos šalys išjudina tarptautinės prekybos augimą. Šiuo atveju ES pramonei reikia nusitaikyti į naujas eksporto rinkas ir galbūt persvarstyti gaminamų produktų pobūdį. Kokios strategijos ketina imtis Komisija, kad ES pramonė taptų konkurencingesnė?

Trečias klausimas: pasaulinė krizė ir jos lemiamas pasaulinės prekybos nuosmukis turi įvairių padarinių besivystančioms šalims, kurios kenčia nuo didžiausio nedarbo. Kokių koregavimo priemonių ketina imtis Komisija, plėtodama prekybos santykius, ypač kalbant apie vargingiausias pasaulio šalis?

Ketvirtas klausimas: kol, viena vertus, didelius prekybos deficitus lemia kai kurių valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų per didelės išlaidos ir įsiskolinimas, kita vertus, kai kurioms didelėms sparčiai augančios ekonomikos šalims, orientuotoms daugiausia į eksportą, būdingi prekybos perviršiai. Šie prekybos deficitai prisidėjo prie pasaulinio prekybos pusiausvyros sutrikimo – vieno iš veiksnių, sukėlusių ekonomikos krizę. Kokios strategijos ketina imtis Komisija, siekdama sušvelninti tokį pasaulinį prekybos pusiausvyros sutrikimą savo prekybos politikoje?

Ir paskutinis, penktas klausimas: manoma, kad ekonomikos krizės socialinis poveikis ir jos lemiamas pasaulinės prekybos nuosmukis truks ilgiau nei ekonomikos atsigavimas. Pavyzdžiui, šiuo metu matome ekonomikos atsigavimo ženklus, tačiau nedarbo lygis tebėra labai aukštas. Kada Komisija planuoja atlikti poveikio vertinimą dėl krizės padarinių darbo rinkai Europoje ir besivystančiose šalyse? Kokios strategijos ji ketina imtis, kad į tarptautines PPO taisykles būtų įtraukti socialinis ir aplinkosauginis prekybos aspektai?

Šiuos penkis klausimus Tarptautinės prekybos komitetas norėtų užduoti naujajam už prekybą atsakingam Komisijos nariui K. De Guchtui, kurį noriu pakviesti pareikšti nuomonę pirmose viešose diskusijose su Parlamentu ir ypač INTA komiteto nariais. Iš anksto dėkoju už atsakymus, kuriuos, esu tikras, galėsite pateikti į mūsų klausimus.

Karel De Gucht, *Komisijos narys.* – Ponia pirmininke, užduota gana daug plačių klausimų, į juos atsakyti iš tiesų reikėtų daugiau laiko, nei jo turiu.

Atsakydamas pirmiausia siūlyčiau sutelkti dėmesį į prekybos politikos indėlį atgaivinant ekonomiką. Pirma, kalbant apie ekonomikos krizės poveikį prekybai, turėtume jausti palengvėjimą, kad pasaulinė prekyba sumažėjo tik 10 proc. Ir tai ne atsitiktinumas, o stiprios politinės valios, išreikštos įvairiuose Didžiojo dvidešimtuko aukščiausiojo lygio susitikimuose, rezultatas. Prie to prisidėjo ir PPO, OECD ir Komisijos vykdomas sistemingas prekybą ribojančių priemonių stebėjimas.

Apskritai, tik kelios šalys ėmėsi prekybos protekcionizmo politikos. Taip tarptautinė bendruomenė išvengė protekcionizmo sąlygojamo kritimo, kuris buvo būdingas per Didžiąją depresiją. Siekiant išlaikyti esamą padėtį, svarbu išlikti ypač budriems. Jeigu būtų nustatytos protekcionistinės ar prekybą ribojančios priemonės, imtumėmės atsakomųjų veiksmų pasitelkdami visas turimas ekonomines priemones, kaip antai mūsų patekimo į rinką strategija ar net PPO ginčų sprendimo mechanizmas.

Išoriniai augimo šaltiniai bus lemiamas veiksnys ES ekonomikai atsigauti. Todėl pritariu jūsų nuomonei, kad Europos pramonė turėtų ieškoti naujų ir sparčiai augančių besiformuojančių rinkų.

Savo vykdoma prekybos politika galime padėti pramonės sektoriams pasiekti šį tikslą, plačiau atverdami tas rinkas ir mažindami įvairias prekybos ir investicijų kliūtis.

Šį tikslą pasieksime įgyvendindami laisvosios prekybos susitarimus, dėl kurių šiuo metu deramės, taip pat stiprindami prekybos ir ekonomines partnerystes su tokiais pagrindiniais prekybos partneriais kaip JAV ir Kinija, kurioms TET ir aukšto lygio dialogu jau pakloti tvirti pamatai. Šį klausimą, kaip Komisijos narys, atsakingas už prekybą, spręsiu pirmiausia.

Per ateinančias savaites Komisija, įgyvendindama 2020 m. ES strategiją, parengs naują bendrą ES tvaraus ekonomikos augimo ir atsigavimo darbotvarkę. Ši strategija apims veiksmingą išorės aspektą, kuriam prekybos politika ypač svarbi.

Globalizuotame pasaulyje 2020 m. ES strategija turėtų būti veiksnys, skatinantis atvirumą ir konstruktyvų tarptautinį ekonominį bendradarbiavimą. Šis klausimas taip pat bus pagrindinė komunikato dėl būsimų prekybos politikos prioritetų, kurį ketinu pateikti vėliau šiais metais, tema.

Tačiau prekybos politika nėra susijusi tik su konkurencingumu ir augimu. Ja siekiama skleisti mūsų vertybes visame pasaulyje; be to, į ją reikia tinkamai integruoti prekybos plėtojimo aspektą.

Svarbi ES prekybos politikos dalis – skatinimas prisidėti įgyvendinant vystymosi tikslus. Šiuo metu vykstančios daugiašalės derybos sudaro vystymosi derybų raundą. Vedame dvišales ir regionines derybas su besivystančiomis šalimis ir šioms šalims rodome autonominį palankumą. Padedame joms prisidėti prie pasaulio ekonomikos vystymosi, taip pat pasinaudoti jos galimybėmis, siekdami pakelti gyvenimo lygį tiek, kad būtų užtikrintas didesnis politinis stabilumas ir socialinė pažanga.

Kalbant apie socialinius reikalus, sutinku, kad prekyba turi padėti tiems mūsų visuomenės sluoksniams, kurie labiausiai nukentėjo nuo ekonomikos krizės, ypač žmonėms, kurie prarado darbą. Šiuo požiūriu, manau, mums reikės prekybos ir dar daugiau prekybos, kad išlaikytume Europoje esamą socialinės apsaugos sistemą.

Mūsų europinis visuomenės modelis, kuriame laisva ekonomika derinama su stipria socialine apsauga, turi būti išsaugotas laikantis tvarumo principų, o tam būtinas augimas.

Apibendrinant, būsimoji Komisijos 2020 m. strategija padės visiškai atsigauti po krizės, kartu spartindama perėjimą prie pažangesnio ir ekologiškesnio ūkio. Atvira prekybos politika bus svarbus veiksnys, prisidedantis prie Europos ekonomikos atsigavimo, taip pat skleidžiantis mūsų principus – atvirumą, socialinę ir aplinkos apsaugą ir tvarumą, konstruktyvų bendradarbiavimą tarptautinėje arenoje – užsienio šalyse.

Norint įgyvendinti tinkamą strategiją, savaime suprantama, reikės glaudžiai bendradarbiauti su Parlamentu, taip pat Taryba ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, ir aš tikiuosi jūsų bendradarbiavimo sudarant bendrą darbotvarkę.

Christofer Fjellner, PPE frakcijos vardu. – (SV) Ponia pirmininke, aš taip pat pirmiausia norėčiau pasveikinti Komisijos narį. Malonu jus čia matyti. Į jus dedame daug vilčių ir su jumis siejame didelius lūkesčius. Jūsų laukia svarbus uždavinys.

Prieš metus buvau nepaprastai susirūpinęs. Padėtis buvo iš tiesų rimta, kai žlugo prekyba, ir mes manėme, kad pasaulinė prekyba vystysis taip, kaip nebuvome matę nuo Antrojo pasaulinio karo laikų. Pasaulio bankas paskelbė, kad 17 iš Didžiojo dvidešimtuko šalių iš viso įvedė 47 naujus tarifus ir prekybos kliūtis. Rusija įvedė tarifus automobiliams, Kinija suvaržė maisto produktų importą, Indija uždraudė žaislų importą, o Argentina įvedė importo licencijas tekstilės ir odos gaminiams. Visa tai labai priminė protekcionistines ginklų varžybas – praėjusio šimtmečio ketvirtajame dešimtmetyje nerimą kėlusį modelį.

Tačiau prekybos karas neprasidėjo. Manau, svarbu stabtelėti ir pasvarstyti, kodėl taip nenutiko. Mano nuomone, pagrindinė to priežastis – PPO, pasaulinė prekybos reguliavimo institucija, priverčianti šalis tinkamai elgtis ir nesigriebti protekcionizmo ir populizmo. Manyčiau, dar anksti skelbti krizės pabaigą. Krizė dar nesibaigė. Visi žinome, kad nedarbas pasiekia aukščiausią lygį vėlesniam ekonominio ciklo etape, ir būtent nedarbas stumia į protekcionizmą ir populizmą. Jeigu dabar apsidairytume, pamatytume, kad daugelis šalių krizės dar neįveikė; galbūt blogiausia dar tik bus. Dėl tos priežasties esu šiek tiek susirūpinęs klausydamasis kai kurių Ministrų Tarybos narių, kurie veikiau kritikuoja globalizaciją ir pasisako už Europos bendrovių ir Europos darbo vietų apsaugą, o ne kalba apie naujas rinkas ir laisvąją prekybą. Nebūtinai omeny turimas protekcionizmas, tačiau kartais jie tik per plauką nuo to. Bet kokiu atveju tai merkantilizmo apraiška, kuri, mano manymu, žalinga.

Geriau dirbtume kartu ir galvotume apie tai, kaip galėtume pasiekti, kad Europa taptų konkurencingesnė ją plačiau atvėrus. Turėtume imtis apgalvotų veiksmų ir vadovavimo. Turime pagalvoti apie tai, ką galėtume padaryti, kad prekybos kliūčių būtų mažiau, o ne daugiau, ypač tada, kai priimami sprendimai dėl Korėjos ar privalomo kilmės žymėjimo ir kai didėja klimato kaitos mokesčių poreikis. Mes Parlamente turime apsvarstyti ir tai.

Kader Arif, *S&D frakcijos vardu.* – (*FR*) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, šiuo metu Europa išgyvena beprecedentę krizę, kuri visų pirma reiškia sistemos krizę, o ne tik ekonomikos ir finansų krizę.

Prieš pradėdamas kalbėti apie ekonomikos krizės poveikį pasaulinei prekybai, o tai mūsų diskusijų tema, norėčiau paaiškinti vieną dalyką: prekyba nėra krizės auka, ji yra ir vienas iš ją sukėlusių veiksnių.

Šiuo metu mes iš tiesų išgyvename milžiniškus pasaulio ekonomikos pusiausvyros sutrikimus, kuriuos kursto, viena vertus, kai kurių šalių per dideli prekybos deficitai, dėl kurių didėja šalies įsiskolinimas, kita vertus, prekybos perviršiai, kuriuos sukelia tam tikrų šalių, ypač sparčiai augančios ekonomikos šalių, kurių vidaus suvartojimo augimas nėra toks pat spartus, eksportas.

Be to, iki šiol vykdyta prekybos liberalizavimo politika tuos pusiausvyros sutrikimus tik dar padidino, taip ypač susilpnindama vargingiausias pasaulio šalis. Tos šalys buvo skatinamos specializuotis gaminti tam tikros rūšies eksportuojamas prekes, todėl susidūrusios su itin dideliu žaliavų kainų svyravimu atsidūrė skurde; o kainos yra labai nepastovios dėl tarptautinių spekuliacijų.

Keistas tas pasaulis, kai skurdo ir bado panaikinimas įvardijamas kaip pirmas Tūkstantmečio vystymosi tikslas, o tuo pat metu spekuliuojama kylančiomis kviečių kainomis.

Tačiau net ir tie žmonės, kurie praėjusio šimtmečio dešimtajame dešimtmetyje gynė liberalizavimą ir reguliavimo panaikinimą bet kokia kaina, dabar taip pat atsidūrę sunkioje padėtyje. Nuolat didėjantis nedarbas, inertiškas, o kartais net neigiamas ekonomikos augimas ir kylanti socialinė krizė – veiksniai, rodantys, kad nebegalime leisti darbo vietoms išnykti dėl šio kulto. Kaip krizės metu paaiškinsime darbuotojams, kurie atleidžiami iš darbo, kad pagrindinis tikslas – išlaikyti nereguliuojamą prekybą, net ir neatsižvelgiant į staigius ir kartais tragiškus perkėlimus?

Taigi mus ištikusi krizė neabejotinai yra sistemos krizė, kuriai įveikti turime taikyti naują vystymosi modelį. Globaliosios Europos strategijoje Komisijos suformuluota vizija iš esmės grindžiama patekimu į rinką ir visų sektorių liberalizavimu.

Pone Komisijos nary, manau, reikia peržiūrėti šią strategiją, kuri įgyvendinama einant klaidingu keliu ir kartais patiriant nesėkmių. Savo pramonės sektorių eksporto neatgaivinsime versdami besivystančias šalis dar plačiau atverti savo rinkas. Tokie veiksmai tik pablogintų tų šalių padėtį, nes jose jau dabar gyvena 70 proc. iš 59 mln. žmonių, kurie 2009 m. visame pasaulyje neteko darbo.

Priešingai, būtina svarstyti naują strategiją, kuri užtikrintų tinkamą atvirumo, apsaugos ir paramos pusiausvyrą. Norėčiau grįžti prie šių idėjų. Negalime ignoruoti šių pokyčių, skatinančių Jungtines Amerikos Valstijas toliau taikyti savo prekybos apsaugos priemones arba Kiniją kelti PPO klausimą dėl Europos antidempingo priemonių.

Iš tiesų, susidūrus su nesąžiningais veiksmais, akivaizdu, kad apsauga būtina, tačiau jos principas turi būti pripažintas ir ginamas tarptautiniu mastu, o kartais pateikiami neteisingi kaltinimai protekcionizmu turi būti galutinai atmesti.

Ir dar, poreikis remti prekybos politikos kryptis kasdien tampa vis akivaizdesnis, o tokia parama visų pirma priklauso nuo to, ar ES įgyvendinamos politikos kryptys iš tikrųjų nuoseklios. Politikos nuoseklumas – ne intelektinių diskusijų objektas, o absoliuti būtinybė, jeigu norime nustatyti naują vystymosi modelį.

Metin Kazak, *ALDE frakcijos vardu.* – (*BG*) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, finansų krizė iš tiesų turėjo neigiamą poveikį Europos Sąjungos valstybių narių prekybai. Pavyzdžiui, tokių valstybių kaip Bulgarija eksportas per praeitų metų pirmuosius 11 mėnesių, palyginti su ankstesniais metais, sumažėjo 24 proc., o importas – 35 proc. Krizė ypač paveikė nekilnojamojo turto ir turizmo sektorius. Tai turėjo ypač didelį poveikį užimtumui. Reikia atkreipti dėmesį į smarkiai išaugusius įmonių tarpusavio įsiskolinimus, valstybinių ir vietos valdžios organizacijų negalėjimą apmokėti sąskaitų ir t. t.

Minėtosios problemos taip pat būdingos ir kitoms šalims. Reikia visapusiško sprendimo šioms problemoms spręsti ES lygmeniu; tam būtinas ir glaudus įvairių Europos Komisijos direktoratų bendradarbiavimas. Komisijos narys K. De Gucht pabrėžė, kad svarbu padėti Europos bendrovėms plėsti veiklos sritis ir galimybes, taikyti aiškias prevencines prekybos priemones, sėkmingai baigti Dohos derybas, naudotis naujomis tiesioginių užsienio investicijų ir jų apsaugos, taip pat naujos investicijų politikos galimybėmis finansų krizės sąlygomis.

Šių tikslų įgyvendinimas, sėkmingas ekonominio bendradarbiavimo susitarimų su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno šalimis pasirašymas taip pat glaudžiai susiję su ekonomikos atsigavimu po finansų krizės.

Tačiau darbotvarkėje liko dar keletas klausimų, kai kurie iš jų jau paminėti. Ar mes efektyviai naudojame Europos lėšas siekdami įveikti aukštą nedarbo lygį? Ko Europos Sąjunga gali imtis dėl dabartinio deficito, valiutos devalvacijos ir aukšto infliacijos lygio, darančių tiesioginį poveikį prekybai? Kokiomis prekybos politikos priemonėmis Europos Sąjunga gali naudotis siekdama įveikti finansų krizę ir jos padarinius? Kokių veiksmų reikia imtis, kad tokio masto krizė nepasikartotų, o prekyba toliau augtų? Ar turime kokią nors strategiją prieš tokias šalis kaip Indija ir Kinija, kurios grasinasi pakeisti visą finansų sistemą? Viltis rasti reikiamus atsakymus sieju tik su šia 2020 m. Europos strategija.

Yannick Jadot, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (FR) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, dėkoju, kad išdėstėte mintis apie protekcionizmą, siejamą su krize, pateikdamas tinkamą kontekstą. Manau, pasielgėte išmintingai šiose diskusijose paaiškindamas, kad pasaulinio karo, susijusio su protekcionizmo politikos atgaivinimu, nebus.

O aš norėčiau klausimą formuluoti atvirkščiai. Mano nuomone, klausti derėtų ne apie ekonomikos krizės poveikį prekybai, bet iš esmės apie prekybos ir visų pirma 20 metų vykdytos prekybos politikos poveikį krizei, nuo kurios kenčiame šiandien.

Tam tikra prasme maisto krizė, kurią išgyvenome prieš pustrečių metų, prasidėjo dar prieš finansų krizę, ir iš tiesų tai buvo pasaulio žemės ūkio rinkų krizė. Dabar mums nuolat kartojama, kad prekybos su Kinija liberalizavimas mums naudingas. Esu įsitikinęs, kad, jeigu neįtrauksime socialinių, pinigų, fiskalinių ir, žinoma, aplinkos apsaugos klausimų, ateis metas, kai Kinija turės ne santykinį, bet absoliutų pranašumą prieš Europą.

Todėl visose nacionalinėse diskusijose – ir jūs, kaip pagrindinis veikėjas Belgijos arenoje, turėtumėte tai žinoti – visos politinės partijos dabar aiškinasi, kad globalizuotame pasaulyje socialinio, ekologinio, valiutinio ar fiskalinio dempingo suvaldyti neįmanoma.

Panašiai galime manyti, kad strategija, kurios visi mes, europiečiai, laukėme griuvus Berlyno sienai – o tai reiškė, kad "socialinė demokratija ateis per prekybą" – yra neveiksminga, kaip rodo Kinijos pavyzdys.

Pone Komisijos nary, minėjote Lisabonos strategiją, inovacijas, ekologišką ekonomiką, tačiau žinote, kad ši Europos strategija yra nesėkminga. Iš tiesų, jeigu neintegruosime Lisabonos strategijos į Globaliosios Europos strategiją, galime savęs paklausti, kokie pramonės sektoriai vis dar išliks Europoje. Kodėl nėra pramonės, žemės ūkio, ekonominių ir, žinoma, socialinių ir aplinkos apsaugos sprendimų, kuriuos priimame visoje Europoje, apibrėžimo, kad sužinotume, kaip vyksta prekyba su kitomis pasaulio šalimis? Kol šių sprendimų neapibrėšime, tol įgyvendinsime nevykusią strategiją.

Turiu konkretesnį klausimą: 2010 m. vasario 4 d. įvyko PPO Prekybos finansinėmis paslaugomis komiteto susitikimas, kuriame pagrindinis dėmesys skirtas finansų krizės sukeltiems sunkumams ir finansinių paslaugų liberalizavimui. Ar galėtumėte papasakoti apie to susitikimo rezultatus ir pasakyti savo nuomonę šiuo klausimu, jeigu jį sekėte?

Jacek Włosowicz, ECR frakcijos vardu. – (PL) Ponia pirmininke, dabartinės globalios ekonomikos sąlygomis dauguma sienų sudaro sąlygas efektyvesniems asmenų, kapitalo ir paslaugų srautams. Tai turėtų pakelti gyvenimo lygį. Viskas labai gerai tol, kol dauguma valstybių turi teigiamą prekybos balansą ir BVP augimą. Problemų kyla tada, kai ekonomikos tempai sulėtėja, rinkos indeksai staigiai krinta ir atsiranda problemų, susijusių su nedarbu. Atvėrus sienas ne tik pasiektas aukštesnis gyvenimo lygis, bet ir atsirado abipusė skirtingų ekonomikų priklausomybė. Čia kita monetos pusė. Tokie dalykai aiškiai pastebimi esant dabartinei padėčiai. Pavyzdžiui, Vokietijos ekonomikos sulėtėjimas daro neigiamą poveikį Lenkijos ekonomikai, o taip yra todėl, kad Vokietija – viena iš pagrindinių Lenkijos eksporto partnerių. Laimei, Lenkijos BVP auga – ir tai išimtis Europoje, – tačiau neramu, kad nedarbo lygis kyla jau keletą mėnesių. Šis pavyzdys labai aiškiai rodo, kad vyriausybės turėtų ne tik rūpintis, kaip išspręsti ekonomines problemas tik savo teritorijoje, bet ir susitarti dėl to, kaip drauge galėtų kurti apsaugos mechanizmus, kad ateityje apsisaugotų nuo panašių įvykių.

Manau, dabartinė krizė mums visiems bus išbandymas. Iš esmės galvoju apie Europos Sąjungai priklausančias valstybės. Negalime leisti susiklostyti tokiai padėčiai, kai tam tikros valstybės mėgina nuslėpti valstybės intervencionizmą, o kitoms, ginant laisvą konkurenciją, neleidžiama skirti valstybės pagalbos. Žinoma, suprantu, kad kai kurios vyriausybės tam tikra prasme gali būti savo rinkėjų įkaitėmis, tačiau jeigu norime kurti Europos bendriją kiekvieno labui, turime nustatyti aiškias taisykles ir jų laikytis. Taip pat turime pasitelkti savo stiprybes – pažangias technologijas ir žmogiškąjį kapitalą. Tik taip bus galima veiksmingai stiprinti mūsų valstybių bendradarbiavimą, o mes, kaip Europos Sąjungos piliečiai, galėsime tikėtis geresnės ateities ir viltis, kad mūsų...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Joe Higgins, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, pasaulinis kapitalizmas išgyvena sunkiausią krizę nuo Didžiosios depresijos laikų. Kaip ir anuomet, būtent darbininkų klasė ir vargingieji moka brangiai ir kenčia nuo sukeltų padarinių ir Europoje, ir vargingiausiose pasaulio šalyse.

Pasaulio banko analitikai prognozuoja, kad vien tik 2010 m. dar 64 mln. žmonių dėl krizės atsidurs visiškame skurde; dėl tos pačios priežasties 2009 m. Afrikoje nuo prastos mitybos jau mirė nuo 30 000 iki 50 000 vaikų. Ši krizė sukėlė pragaištingų padarinių pasaulinei prekybai, tačiau praeitais metais vykusio Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio susitikimo finansų klausimais pareiškimas, kad, pvz., užbaigus Dohos prekybos derybų raundą bus išspręstos visos problemos, yra visiškai neteisingas. Anot gerbiamos su skurdu kovojančios

nevyriausybinės organizacijos "War on Want", dar 7,5 mln. darbuotojų kiltų grėsmė netekti darbo, įskaitant vargingiausias šalis.

Šią pasaulinio kapitalizmo krizę ypač padidino finansų spekuliantų veikla pasaulio rinkose. Nepatenkinti tuo, kad paspartino krizę, tie kenkėjai dabar nori ja pasinaudoti ir susižerti dar daugiau milijardų. Ar ES Komisija matė vakardienos "Financial Times" antraštę "Biržos verteivos rekordiškai lažinasi dėl euro kurso kritimo"? O ką daro Komisija? Krinta ant kelių prieš spekuliantus ir reikalauja, kad labiausiai nuo krizės nukentėjusios šalys, kaip antai Graikija, negailestingai sumažintų darbuotojų atlyginimus, pensijas ir viešąsias paslaugas.

Koks, jūsų nuomone, bus tokios drakoniškos mažinimo programos poveikis prekybai Europoje arba visame pasaulyje? Sumažinus darbininkų klasės galimybę pirkti prekes ir paslaugas, sumažėja tų prekių ir paslaugų paklausa, o tai reiškia, kad milijonai darbuotojų, gaminančių tas prekes ar teikiančių tas paslaugas, netenka darbo. Būtent toks Komisijos patarimas. Taigi dešimtys tūkstančių vakar protestavusių Graikijos darbuotojų buvo visiškai teisūs. Kapitalizmas gali atnešti tik daugiau kančių ir krizių. Reikia jį pakeisti žmonių solidarumo sistema, pagrįsta demokratinio socializmo vertybėmis.

William (The Earl of) Dartmouth, *EFD frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, žymus investuotojas Warren Buffet kartą pasakė: "Tik atslūgus potvyniui pamatai, kas maudėsi nuogas". Praeitais metais JK ekonomika smuko 4,8 proc. Tiek pat ir Italijos. Vokietijos ekonomika susitraukė 5 proc., o ES prekyba dar daugiau.

Daugiausia dėmesio skirsiu trečiam klausimui, būtent: kokios strategijos ketina imtis Komisija, kad ES pramonė taptų konkurencingesnė?

Prieš Lisabonos sutartį buvo Lisabonos strategija; Lisabonos strategijoje ES keltas tikslas, cituoju, "tapti konkurencingiausia ir dinamiškiausia žinių ekonomika pasaulyje". O viena iš būtinų sąlygų siekiant konkurencingos ir dinamiškos žinių ekonomikos – lanksti darbo jėga. Ko ES ėmėsi šiam tikslui pasiekti?

2008 m. ES priėmė agentūrų darbuotojų direktyvą ir šiuo žingsniu tarsi įpylė klijų į lanksčiausią darbo rinkos segmentą. Agentūrų darbuotojų direktyva – tai dar viena neapgalvota ir netinkama ES direktyva, dar kartą neproporcingai ir neigiamai paveikusi JK, kur dirba trečdalis visų ES agentūrų darbuotojų. Beje, tik esant lanksčiai darbo jėgai galima ištraukti žmones iš skurdo.

ES priimamos neapgalvotos direktyvos trukdo siekti konkurencingos ir dinamiškos žinių ekonomikos, besiformuojančios valstybėse narėse.

ES ekonomikos krizė parodė, kad ES, taip sakant, nuoga.

Béla Glattfelder (PPE). – (*HU*) Norėčiau pakalbėti dviem klausimais: prekybos deficitas ir CO₂ išlakos. Dokumente teisingai teigiama, kad augantis Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų prekybos deficitas smarkiai prisidėjo prie tarptautinės ekonomikos krizės. Europos Sąjungos prekybos deficitas išaugo nuo 75 mlrd. EUR 2004 m. iki 243 mlrd. EUR 2008 m., t. y. trigubai per ketverius metus. Tai reiškia, kad kiekvieno Europos piliečio vartojimas 500 EUR viršija gamybos lygį. Toks didelis prekybos deficitas ir tokiu lygiu gamybą viršijantis vartojimas nėra tvarūs. Reikia imtis priemonių prekybos deficitui sumažinti, kadangi nieko nedarant apgalvotai ekonomikos dėsniai savaime privers imtis tokių pokyčių. Tačiau tai pareikalaus daug didesnių socialinių išlaidų. Tą patvirtina dabartiniai Graikijos įvykiai.

Kalbant apie energetiką, pasaulinę prekybą iškreipia ne tik protekcionizmas, bet ir energijos kainų rėmimo mechanizmai. Naftos vartojimas subsidijuojamas kai kuriose besivystančiose šalyse, kur naftos pardavimo kainos žemesnės nei tarptautinėje rinkoje; be to, biudžeto lėšomis remiamas ir elektros vartojimas. O Europos gamintojams reikia mokėti mokesčius, įsigyti anglies dioksido taršos leidimus, jeigu jie nori naudoti energiją gamybos procese. Kopenhagos susitikimas aiškiai parodė, kad besivystančios šalys nori sutrukdyti pasiekti klimato apsaugos susitarimą, kadangi nenori pritarti sankcijoms, susijusioms su taršos mažinimu. Reikia imtis priemonių, kad užkirstume tam kelią – keletas ekonomistų pareiškė, kad pigus anglies dioksidas Kinijai suteikia didesnį konkurencinį pranašumą nei pigi darbo jėga. Nesumažinus energijos vartojimo, kyla pavojus, kad nuolat...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

David Martin (S&D). – Ponia pirmininke, kaip kiti kalbėtojai minėjo, dabar aiškėja visi finansų krizės padariniai. Jeigu tikėsime Komisija, prekyba patyrė 10 proc. nuosmukį. Jeigu tikėsime TVF, 2009 m. nuosmukis siekė 12,3 proc.

TDO vertinimu, 2009 m. 212 mln. žmonių visame pasaulyje buvo bedarbiai; tai 34 mln. daugiau negu 2007 m.

Į pietus nuo Sacharos esantis Afrikos regionas, 2008 m. turėjęs 0,3 proc. BVP biudžeto perteklių, 2009 m. turėjo 6,4 proc. deficitą. Kitaip tariant, 3 mlrd. perteklius virto 64 mlrd. deficitu, taip 67 mlrd. sumažėjant šio Afrikos regiono perkamajai galiai.

Nuo šios krizės nukentėjo visos pasaulio dalys, tačiau labiausiai nukentėjo trečiasis, besivystantis pasaulis. Todėl šiandien "Oxfam" paskelbė raginimą dėl, kaip jie pavadino, "Robino Hudo mokesčio".

Šis mokestis panašus į Tobino mokestį, kuriuo turėjo būti apmokestinami spekuliaciniai sandoriai dėl finansinių produktų, akcijų, obligacijų ir prekių, taip pat valiutos keitimo operacijos. Robino Hudo mokestis tesudaro 0,05 proc. sandorių sumos, tačiau padėtų surinkti milijardus vystymosi projektams įgyvendinti trečiajame pasaulyje.

Tūkstantmečio vystymosi tikslams įgyvendinti reikia nuo 34 iki 45 mlrd., o bankai gavo trilijono dolerių finansinę pagalbą. Bankai turėtų padaryti daugiau, o ne tiesiog grąžinti pinigus: jie turi atitaisyti plačiajai visuomenei padarytą žalą.

Taigi šis Robino Hudo mokestis būtų gera priemonė sprendžiant skurdo problemas ir siekiant užtikrinti socialiai naudingą bankų indėlį.

Ar Komisijos narys rimtai svarstys "Oxfam" pasiūlymą, kuris sulaukė Didžiosios Britanijos ministro pirmininko palaikymo, ir parems jį kaip Europos Komisijos narys, atsakingas už prekybą?

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Ponia pirmininke, mūsų žemynas turtingas. ES turi prisiimti tam tikrą atsakomybę, kad būtų išlaikyta laisva ir sąžininga prekyba. Ši finansų krizė sukėlė pasaulinį ekonomikos nuosmukį, dėl kurio, kaip minėta, 2009 m. prekybos mastas sumažėjo 10 proc., taigi prekyba nukrito iki 2005 m. lygio. Besivystančios šalys ypač pažeidžiamos, kai sumažėja jų eksporto apimtis ir joms kyla sunkumų norint gauti bankų finansavimą. Pavyzdžiui, AKR šalyse prekyba prekėmis sudaro 50 proc. visos prekybos. Todėl šios šalys ypač jautriai reaguoja į krizes. Ekonomikos augimui sumažėjus 1 proc., 20 mln. žmonių atsiduria skurde.

Taigi ES turi prisiimti atsakomybę kaip turtinga pasaulio dalis ir užtikrinti, kad dėl finansų krizės dar daugiau žmonių nepatirtų skurdo ir atskirties. ES turi stengtis, kad vargingiausios šalys gautų daugiau veiksmingos pagalbos ir tam tikrais atvejais joms būtų sumažintos skolos. Esant tokiai padėčiai, kolegos, tikiu, daugelis šalių, iš kurių jūs kilę, galėtų labiau pasistengti, kad jūsų šalys teiktų didesnę, geresnę ir veiksmingesnę pagalbą. Nebūtina visada kreiptis į ES; kai kuriuos dalykus galime padaryti ir savo šalyse.

Svarbiausias ES prioritetas – užbaigti Dohos derybų raundą ir tiesiog atsisakyti ES žemės ūkio politikos. Nedera turtingai ES versti neturingus Afrikos ūkius pasitraukti iš rinkos dėl konkurencijos. Naujasis laisvosios prekybos susitarimas būtų geriausias būdas išvesti pasaulį iš finansų krizės ir užkirsti kelią protekcionizmui.

ES gali ir privalo veikti kaip pasaulinės prekybos liberalizavimo švyturys. Globalizacija ir tarptautinė prekyba – iš esmės teigiami dalykai. Protekcionizmas yra ir visada buvo blogybė. Tie iš jūsų, kurie mano, kad protekcionizmas kaip nors pamokys ir padės pasauliui, turėtų pasimokyti iš istorijos.

Janusz Wojciechowski (ECR). – (PL) Ponia pirmininke, viena sritis, kurioje turėtume ieškoti būdų krizei įveikti – prekyba žemės ūkio produktais. Pastaraisiais metais, spaudžiant Pasaulio prekybos organizacijai, Europos Sąjungoje įvedėme daug savanoriškų žemės ūkio produktų gamybos ir eksporto apribojimų. Pavyzdžiui, įgyvendinome didžiulę cukraus rinkos reformą, dėl kurios Europos cukraus gamyba sumažėjo trečdaliu ir buvo uždaryta daug cukraus perdirbimo fabrikų. Daugybė ūkių nustojo auginę cukrinius runkelius, išaugo nedarbas ir nepasiekėme jokios socialinės ar ekonominės naudos. Tai buvo dovana stambiesiems cukraus koncernams, kurie iškėlė gamybą iš Europos, ir šiandien cukrų įvežame iš jų.

Manau, krizės metu turime užtikrinti stiprią apsaugą savo ūkiui ir gamintojams. Kalbu ne apie protekcionizmą, bet apie lygių galimybių politiką, kokia šiuo metu mūsų gamintojams netaikoma. Europos Sąjungoje galioja daugybė griežtų standartų, pvz., žemės ūkio srityje taikomi gyvūnų gerovės standartai. Teisinga skatinti tokius standartus, tačiau taip pat turėtume reikalauti, kad tų pačių standartų laikytųsi eksportuotojai, savo produktus įvežantys į Europos Sąjungą. Jeigu, pvz., uždraudžiame vištų auginimą bateriniuose narvuose, kartu negalime leisti įvežti kiaušinių iš šalių, kuriose taikomas toks metodas. Panašiai turime elgtis daugeliu atvejų. Turime laikytis paprastos taisyklės – tie patys reikalavimai eksportuotojams kaip ir mūsų gamintojams, nes priešingu atveju, be ekonomikos krizės...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoja)

Jaroslav Paška (EFD). – (*SK*) JAV finansų sektoriaus sukelta finansų krizė labai greitai peraugo į ekonomikos krizę, kuri tiesiogiai paveikė visas ekonominio gyvenimo sritis. Neišvengiami padariniai – staigus vartotojų perkamosios galios kritimas, sumažėjusi gamybos apimtis, išaugęs nedarbas, mažesnės biudžeto įplaukos ir mažesnės pajamos valstybių biudžetų išlaidoms finansuoti.

Visame pasaulyje sumažėjus gamybos apimčiai, aišku, turėjo kristi ir parduodamų prekių kaina. Taigi jei dabar klausiame, kaip stabilizuoti pasaulinę prekybą ar net pasiekti augimą, ponios ir ponai, tą galima padaryti tik imantis veiksmingų priemonių ekonomikos žlugimui sustabdyti, priemonių ekonomikai stabilizuoti ir laipsniškų veiksmų, skatinančių ekonomikos augimą.

Dabartinė ekonominė sistema taip tarpusavyje susijusi ir globali, kad, mano nuomone, neverta pasikliauti ribotomis dirbtinėmis intervencinėmis priemonėmis, kurios skirtos konkretiems sektoriams ir nesukuria jokios pridėtinės vertės.

Iliana Ivanova (PPE). – (*BG*) Ponios ir ponai, krizė neišvengiamai sukėlė didžiulį pasaulinės prekybos nuosmukį. Tą atspindi sumažėjusi gamyba ir mažesnės investicijos, taip pat ribotos augimo galimybės. Kartu nacionalinėms vyriausybėms ypač norisi nustatyti kliūčių šalies gamybiniams pajėgumams apsaugoti.

2009 m. su nerimu stebėjome, kaip ir atskirose ES valstybėse narėse, ir naujose besivystančiose šalyse taikoma vis daugiau įvairių nacionalinės apsaugos formų. Toks protekcionizmas trukdo į tarptautines rinkas patekti mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios sudaro Europos ekonomikos pagrindą; taip tik dar labiau didinama našta ir įvedama naujų suvaržymų.

Norint išspręsti šias problemas bei paskatinti verslumą ir prekybą, mano nuomone, Europai pirmiausia reikia stiprios vidaus rinkos. Šiam tikslui pasiekti reikia, kad Europos ekonomika būtų pakankamai konkurencinga, pažangi ir pagrįsta griežtais kokybės standartais. Kaip pažymėjo Europos Komisija, nepaisant padarytos pažangos, reikia toliau dėti pastangas siekiant padidinti švietimo sistemų pajėgumus kuriant novatorišką, dinamišką žinių visuomenę.

Mano nuomone, patikimi viešieji finansai Europos Sąjungoje, garantuosiantys nacionalinių ekonomikų ir Europos valiutos tvarumą, yra svarbi sąlyga norint įveikti prekybos pusiausvyros sutrikimus. Euro patikimumas yra svarbiausias veiksnys siekiant mūsų prekybos partnerių pasitikėjimo. Prekybos ir investicijų atsigavimą skatina ir laiku įgyvendinamos būtinos struktūrinės reformos, kuriomis siekiama padėti naujus tvirtus pamatus ekonomikos augimui.

Paskutinis, bet ne mažiau svarbus dalykas: manau, vidaus rinka sustiprėtų apdairiai ir skubiai plečiant euro zoną, nes taip ES šalys būtų integruotos ekonominiu požiūriu ir Europos ekonomika taptų dar įtakingesnė tarptautinių partnerių atžvilgiu.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (*ES*) Ponia pirmininke, kaip rodo 2009 m. duomenys ir kaip minėta, dėl 2008 m. pradžioje staiga kilusios finansų krizės smarkiai suprastėjo prekybos duomenys.

Bet kokiu atveju panašu, kad mums pavyko išvengti rimtų pagundų griebtis protekcionizmo politikos, kuri buvo vykdoma per krizę praėjusio šimtmečio ketvirtajame dešimtmetyje, o praeitų metų pabaigoje nebeliko tendencijos imtis naujų ribojimo priemonių. Tą patvirtina praeitų metų pabaigoje Komisijos paskelbta Penktoji ataskaita dėl galimo prekybos ribojimo priemonių.

Vis dėlto daugybė šalių yra priėmusios tokias ribojimo priemones, t. y. šalys, turinčios skirtingą ekonominį pagrindą, kaip antai Jungtinės Amerikos Valstijos, Kinija, Argentina, Rusija ir Indonezija, taip pat ir daug besivystančių šalių. Ir būtent toms besivystančioms šalims reikalingos atviros rinkos, kurios įsileistų jų produkciją.

Dėl tos priežasties raginu poną K. De Guchtą, kaip Komisijos narį, atsakingą už vystymąsi, siekti platesnės ir laisvesnės prekybos pasaulyje, stengtis, kad Europos Sąjunga imtųsi iniciatyvos mažinant protekcionistines kliūtis išsivysčiusiose šalyse, ir prisiimti didesnius įsipareigojimus, kad prekybos derybose būtų atsižvelgta į vystymosi aspektą.

Georgios Papastamkos (PPE). – (*EL*) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, manau, pasaulinės prekybos nuosmukis gerokai viršijo pačios recesijos ribas. Tyrimai parodė, kad bankų teikiamą nepakankamą prekybos finansavimą didžia dalimi lėmė susilpnėjusi prekyba.

Norėčiau užduoti du klausimus: pirma, kas atsitiko su tarptautiniais įsipareigojimais dėl daugiašalio prekybos finansavimo? Antra, kokie buvo lankstesnio finansavimo programos, suteikiančios įmonėms geresnių galimybių pasinaudoti finansavimu Europos lygmeniu, rezultatai?

Pereinant prie pasaulinės prekybos klausimo, norėčiau atkreipti dėmesį, kad Pasaulio prekybos organizacijos taisyklės, poveikio priemonės ir įsipareigojimai iš esmės neleido taikyti prekybą ribojančių priemonių ir kartu sudarė lanksčias sąlygas priimti politikos kryptis, skirtas ekonomikai atgaivinti.

Tačiau raginame Komisiją atidžiai stebėti mūsų prekybos partnerių taikomas priemones ir jų poveikį Europos eksportui, įskaitant "pirk vietinę prekę" politiką, kurios laikosi svarbūs ES prekybos partneriai. Taip pat negalime nekreipti dėmesio į dinamiškai augantį tam tikrų augančios ekonomikos šalių eksportą.

Šiuo atveju norėčiau ypač pabrėžti Europos gaminių konkurencingumo pasaulio rinkose, gyvavusiose prieš ekonomikos krizę ir gyvuojančiose neatsižvelgiant į ją, klausimą.

Ir baigiant – mums dar reikia įgyvendinti abipusiškumo principą su prekybos partneriais dėl patekimo į rinką, atkurti sąžiningos konkurencijos sąlygas tarptautinėse rinkose ir užtikrinti, kad importuojamoms prekėms būtų taikomos tos pačios taisyklės kaip ir ES pagamintoms prekėms.

Laima Liucija Andrikienė (PPE). – Ponia pirmininke, (*nesigirdėjo*) jau ir taip atsidūrusi labai sunkioje padėtyje dėl pasaulinės recesijos ir mažėjančios kai kurių produktų paklausos visame pasaulyje. Tačiau protekcionizmas dar labiau tiesiogiai kenkia tarptautinei prekybai ir ES interesams.

Vienas iš tarptautinės prekybos dalyvių, priėmusių papildomų ir neproduktyvių prekybos kliūčių, – Rusija. Nuo finansų krizės pradžios Rusija įvedė keletą vadinamųjų "laikinųjų" antikrizinių tarifų tam tikroms importuojamoms prekėms, pvz., mėsai ir pieno produktams, baldams, taip pat kai kuriems plieno gaminiams. Galima prisiminti dar vieną atvejį, kai ES eksportuotojams Rusija nustatė laikiną tarifą vaistams.

Dar didesnį susirūpinimą kelia tai, kad 2010 m. sausio 1 d. įsigaliojo Rusijos, Baltarusijos ir Kazachstano muitų sąjunga. Dėl tos priežasties 30 proc. ES produktų grupių taikomi didesni tarifai. Žinoma, pagrindinė priežastis ta, kad Rusija, kaip Baltarusija ir Kazachstanas, nėra PPO narė, todėl neprivalo laikytis PPO taisyklių, ribojančių galimybes vienašališkai padidinti importo tarifus ir taikyti kitas prekybą ribojančias priemones. Kadangi Rusija nėra PPO narė, jos atžvilgiu negalime pasinaudoti ginčų sprendimo mechanizmu.

Pone Komisijos nary, turiu jums du klausimus. Kaip Komisija vertina dabartines ES prekybos problemas su Rusija ir ar turime konkrečią strategiją, kaip spręsti Rusijos narystės PPO klausimą?

Daniel Caspary (PPE). – (*DE*) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, keletą kartų girdėjome, kad per pastaruosius tris mėnesius pasaulinė prekyba patyrė dramatišką nuosmukį, nepaisant daugelio Pasaulio prekybos organizacijos narių sėkmingų pastangų kiek įmanoma išlaikyti rinkas atviras. Taip pat esu dėkingas, kad Europos Sąjunga atliko labai veiksmingą vaidmenį šioje srityje ir neįvedė beveik jokių protekcionistinių priemonių.

Mano šalyje sakoma, kad geriausia gynyba – puolimas. Norėčiau pratęsti tai, ką L. L. Andrikienė ką tik pasakė apie ypatingas priemones, kurių ėmėsi Rusija. Reikia paklausti, kokiais veiksmingais būdais galime pasinaudoti, kurie leistų pereiti į puolimą prieš tuos prekybos partnerius, kurie nesilaiko Didžiojo dvidešimtuko grupės sudarytų susitarimų, kurie įvedė protekcionistines priemones, kurie užvėrė rinkas ir kurie prisidėjo prie dar didesnio pasaulio ekonomikos nuosmukio, nei būtų buvę kitokiu atveju.

Gal reikėtų aktyviau pasinaudoti mūsų Globaliosios Europos strategija ir tvirtai įgyvendinti jos nuostatas? Argi dabar nėra tinkamas laikas aktyviai ginti savo interesus, o ne tiesiog stengtis užkirsti kelią protekcionizmui? Turiu omeny galimą naują iniciatyvą, kuri leistų mums pagaliau pasistumti į priekį PPO. Turėtume žengti logišką žingsnį ir skubiai derėtis dėl laisvosios prekybos susitarimų. Vieną susitarimą su Pietų Korėja turime. O kaip dėl susitarimų su Indija, Kanada, Kolumbija ir Peru? Argi nesiųstume labai aiškaus signalo, jeigu dabar galėtume pasistūmėti į priekį derėdamiesi dėl šių laisvosios prekybos susitarimų?

Daugelis kitų narių minėjo besivystančias šalis. Argi tai ne pati palankiausia proga pagaliau pajudėti į priekį su ekonominės partnerystės susitarimais, kad besivystančios šalys ir Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalys būtų geriau integruotos į pasaulio prekybos sistemą ir kad būtų galima imtis veiksmingų priemonių ekonomikos augimui pasiekti ir skurdui įveikti? Pastaraisiais dešimtmečiais tapo aišku, kad tų šalių, kurios dalyvavo pasaulio prekybos sistemoje, ekonomikos augimas buvo didžiausias. Noriu išgirsti jūsų atsakymus, pone K. De Guchtai.

Theodoros Skylakakis (PPE). – (*EL*) Ponia pirmininke, mano pirmas komentaras: mūsų prekybos santykiai su sparčiai augančios ekonomikos šalimis nėra statiški. Pavyzdžiui, Europos Sąjungos ir Kinijos ekonomikos augimo tempams esant visiškai skirtingiems, mums taikomi netarifiniai barjerai, kuriuos laikėme ne tokiais svarbiais, kol Kinijos ekonomika buvo silpnesnė, daro mums vis didesnį neigiamą poveikį, kai santykinė Kinijos svarba auga, o mūsų mažėja.

Ir dar, mažėjant mūsų santykiniam dydžiui mažėja ir mūsų derybinė galia. Taigi turime retą progą, kuria pasinaudojusi Europos Sąjunga galėtų įvesti savo politiką, veiksmingai sumažinti kliūtis mūsų eksportui į sparčiai augančios ekonomikos šalis ir apriboti socialinį ir ekologinį dempingą. Laikas nėra mūsų sąjungininkas, o dar labiau dėl krizės.

Mano antras komentaras: keičiantis tarpusavio santykiams, tampa svarbiau palaikyti transatlantinius prekybos santykius ir skatinti naudingesnę Amerikos rinką, dėl kurios padidės transatlantinės prekybos apimtis, o abipus Atlanto esančios šalys įgis didesnę derybinę galią.

Čia taip pat turime retą galimybę, nes reikės laiko transatlantinei rinkai sukurti, kadangi tai sudėtingas procesas. Kaip JAV vertina šių santykių svarbą? Deja, tas faktas, kad Prezidentas B. Obama nedalyvaus būsimame aukščiausiojo lygio susitikime Madride, vilčių neteikia.

Klausimas toks: ar Komisija jaučia poreikį imtis neatidėliotinų veiksmų, kol mes vis dar turime reikiamą derybinę galią?

Tokia Saïfi (PPE). – (FR) Ponia pirmininke, ekonominė ir finansinė audra, kurią ką tik atlaikėme, padarė daug žalos. Mūsų ekonomikos sutrikusios, o mes vis dar stengiamės sugrįžti į vėžes, susidūrę su ryžtingomis augančios ekonomikos valstybėmis.

Dabar pats laikas jums, pone Europos Komisijos nary, vadovauti plataus užmojo ir reikšmingai Europos prekybos politikai, kuri be jokių pasiteisinimų skirta ginti mūsų prekybinius interesus ir pagrįsta abipusiškai atviromis rinkomis bei savo konkurencinio pranašumo išnaudojimu.

Europos Sąjunga pirmiausia turi rasti aukso vidurį tarp kraštutiniškai laisvos prekybos ir protekcionizmo. Mano nuomone, šis trečiasis būdas turi būti įgyvendintas sukuriant sąžiningos prekybos sistemą. Europos Sąjunga apsiginklavusi tam tikromis vertybėmis: pagarba intelektinės nuosavybės apsaugai, sąžiningumu investicijų požiūriu, galimybe patekti į rinkas, kova su netarifiniais prekybos barjerais ir pagarba socialiniams ir aplinkos apsaugos standartams. Taigi ES privalo užtikrinti, kad šias vertybes kaip principus pripažintų Indija ir Kinija, augančios ekonomikos šalys, kurios yra ne tik mūsų pirkėjos ir konkurentės, bet ir partnerės.

Neatsižvelgiant į poreikį sukurti subalansuotą prekybą, jūs, pone Komisijos nary, turite padėti sustiprinti mūsų Europos bendrovių konkurencingumą. Kaip šį tikslą galima pasiekti? Inovacijos, investicijos į tyrimus ir plėtrą ir tarptautinė konkurencingų telkinių įtaka atrodo yra keletas pagrindinių veiksnių, padėsiančių mums įveikti krizę.

Be to, turime sutelkti savo veiksmus į novatoriškas bendroves, ypač SVV, sumažindami joms bet kokią pernelyg didelę administracinio darbo ir mokesčių naštą, taip pat į ekologiškas technologijas ir paslaugas.

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Turime pasiruošti atsakyti į pagrindinį klausimą, ar laisvoji prekyba – dabartinė PPO kontroliuojama sistema – naudinga žmonėms, o gal turėtume svarstyti naują pagrindinį principą, kurio nenorėčiau vadinti protekcionizmu, bet veikiau ekonominiu apsisprendimu? Norėčiau pasiūlyti panagrinėti šių dviejų pagrindinių principų skirtumus trimis aspektais. Ką dabartinė visuotinės pasaulinės prekybos forma ir apimtis reiškia darbo vietų kūrimui ir išsaugojimui Europoje, ypač turint omeny Europos valstybių smulkius prekiautojus, SVV, šeimos verslą ir mažus ūkius, kurie tiesiog dreifuoja ir yra netekę vystymosi galimybių dėl dabartinės visuotinės liberalizuotos pasaulinės prekybos? Kalbant apie solidarumą, ar vargingoms, besivystančioms šalims naudinga tai, kad jos įpareigojamos atverti savo rinkas, užuot plėtojusios savo žemės ūkį ir pramonę? Ar palanku aplinkai, kai prekės pristatomos dideliais atstumais?

Kaip pradinį žingsnį, bent jau dėl žemės ūkio ir maisto produktų, norėčiau pasiūlyti apsvarstyti galimybę įdiegti apsisprendimo dėl maisto principą, kuris reiškia, kad bendruomenės ir šalys turi teisę nuspręsti, ką ir kaip jos nori gaminti ir kaip jos nori savo produkciją parduoti. Vartotojai turi teisę į geros kokybės, sveiką ir maistingą maistą, ir mes žinome, kad tai nėra maistas, atgabentas iš už tūkstančių kilometrų, bet vietos gamintojų ir perdirbėjų pagamintas ir vietos pardavėjų parduotas maistas.

Rareş-Lucian Niculescu (PPE). – (*RO*) Norėčiau pasveikinti Komisijos narį su naujomis pareigomis. Gal jis galėtų pakalbėti smulkiau apie krizės poveikį pasaulinei prekybai žemės ūkio produktais? Ponia L. L. Andrikienė jau minėjo Rusijos Federacijos atvejį, kai ši paskelbė besiruošianti uždrausti paukštienos importą iki 2015 m., kadangi jos paklausą patenkina vietos gamyba.

Atsižvelgiant į tai, kad konkurencingesnės žemės ūkio sistemos skatinimas atviros pasaulinės prekybos sąlygomis yra viena iš pareigų, kurias Pirmininkas J. M. Barroso pavedė naujajam Komisijos nariui, atsakingam už žemės ūkį, norėčiau pasinaudoti proga, kad Komisijos narys yra Parlamento rūmuose, ir paklausti jo, ką jis mano apie bendradarbiavimą su kolega, atsakingu už žemės ūkį, baigiant derybas pagal Dohos derybų raundą.

Seán Kelly (PPE). – Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad Komisiją reikėtų pasveikinti su tuo, kad atmetė neseną PPO pasiūlymą uždrausti neapmuitinamo alkoholio ir spiritinių gėrimų pardavimą. Jeigu šiam pasiūlymui būtų pritarta, Europos ekonomikai tai būtų kainavę 2 mlrd. EUR, o visoje Europos Sąjungoje būtų prarasta šimtai darbo vietų. Tas ketinimas buvo paremtas PPO moralizavimu, o ne moksliniais įrodymais ir, laimei, Komisija jį atmetė.

Kitas dalykas, kurį norėčiau paminėti, yra tas, kad bankai visų pirma atsakingi už daugelį bėdų, su kurioms dabar susiduriame, tačiau kas įvyko? Atsirado nauja teorija – jie buvo per dideli, kad žlugtų. Manau, dauguma jų veikiau per daug pasitikintys savimi, o ne per dideli, kad žlugtų. Tą parodo kai kurių jų gaunami amoralūs atlyginimai ir absurdiškos premijos. Joks bankininkas neturėtų gauti daugiau negu jo šalies ministras pirmininkas, ir mes turime siekti...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Ponia pirmininke, tarptautinė prekyba kartu su finansų sektoriumi yra ta pasaulio ekonomikos sritis, kuri labiausiai nukentėjo nuo ekonomikos krizės. Apskaičiuota, kad dėl krizės praeitų metų pasaulinės prekybos apyvarta sumažėjo maždaug 10 proc. Be to, daugelio šalių vykdoma protekcionizmo politika kaip pagrindinė priemonė siekiant įveikti recesiją turi neigiamą poveikį prekybai. Niekam neturėtų reikėti aiškinti laisvosios prekybos pranašumų pasaulio ekonomikos sistemoje. Galima drąsiai sakyti, kad XX a. antrojoje pusėje laisvosios rinkos šalių pasiektą gerovę didžia dalimi lėmė laisvoji prekyba, kuri dinamiškai vystėsi tuo laikotarpiu. Pasaulinės prekybos nuosmukis, išaugęs nedarbas, ypač besivystančiose šalyse, o su juo ir didėjantis skurdas ir socialinė atskirtis – šiai neigiamai tendencijai galima užkirsti kelią atkuriant dinamišką prekybą laikantis sąžiningų ir teisingų...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Michael Theurer (ALDE). – (*DE*) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, pirmiausia norėčiau jus pasveikinti kaip naujai paskirtą Komisijos narį. Mums malonu Komisijoje matyti tokį nuovokų ir sėkmingą politiką ir žinomą liberalą. Jums reikės visų jūsų gebėjimų įtikinti, kad duotumėte naują impulsą ES tarptautinės prekybos politikai. Turime kovoti su bet kokiomis protekcionistinėmis tendencijomis. Istorija aiškiai rodo, kad šalių, kurios dalyvavo pasaulio prekybos sistemoje, ekonomika augo sparčiau nei tų, kurios nedalyvavo.

Taip pat susiduriame su nauja pasauline santvarka. Tam tikri veikėjai, pvz., Kinija, yra kapitalistinės santvarkos valstybės, tačiau naudojasi gana skirtingais metodais šioje srityje. Taigi raginu Komisiją parengti naują pasaulinės prekybos strategiją. Aišku, turime judėti į priekį ir siekti užbaigti Dohos derybų raundą, kadangi daugiašalis požiūris yra tinkamiausias. Tačiau mums reikės sutelkti visas pastangas, kad pasiektume pažangą su Kinija.

Daniel Caspary (PPE). – (*DE*) Ponia pirmininke, norėčiau pratęsti temą, kuria kalbėjo kiti du kalbėtojai. Pone K. De Guchtai, laimei, esate atsakingas ir už Transatlantinę ekonominę tarybą (TET). Būčiau labai dėkingas, jei galėtumėte TET įtraukti į savo darbotvarkės svarbiausių klausimų sąrašą, kad būtų išspręstos visos mūsų nurodytos problemos.

Europa ir JAV vis dar atsakingos už beveik 60 proc. pasaulio ekonomikos veiklos rezultatų. Jei galėtume pašalinti nors keletą prekybos kliūčių transatlantinėje rinkoje, savo piliečių ir, žinoma, darbuotojų labui galėtume nuveikti daug daugiau, nei pasiekta taikant daugelį kitų priemonių, kurias įgyvendinti per pastaruosius penkerius metus reikėjo gerokai daugiau pastangų. Būčiau dėkingas, jeigu skirtumėte dėmesio TET.

Karel De Gucht, *Komisijos narys.* – Ponia pirmininke, jei mėginčiau proporcingai atsakyti į visus užduotus klausimus visomis iškeltomis temomis, turbūt reikėtų mažiausiai pusės valandos. O turiu tik dvi ar tris minutes, jei teisingai supratau.

Atsižvelgiant į tai, leiskite pradėti nuo bendros pastabos. Tikrai nemanau, kad protekcionizmas yra sprendimas. Nesvarbu, ar esate šalininkai, ar ne, prisiminus istoriją reikia dėkoti tarptautinei prekybai, kad mūsų šalys tapo pasiturinčios.

Antra, Europai būdinga transformacinė ekonomika; tai reiškia, jog turime importuoti, kad galėtume eksportuoti. Mintis, kad galėtume eksportuoti nieko neimportuodami visiškai neteisinga ir prieštarauja faktams.

Taigi tvirtai tikiu, kad turėtume pasirašyti laisvosios prekybos susitarimus su pagrindiniais ekonominiais partneriais, kad turėtume sėkmingai užbaigti Dohos derybų raundą ir kad turėtume toliau liberalizuoti tarptautinę prekybą, tačiau tai nereiškia, jog galime nepaisyti fakto, kad tarptautinė prekyba taip pat turi būti sąžininga ir kad mes turime teisę ginti savo interesus. Komisija neabejotinai prireikus tai darys ir mes taikysime turimas prekybos apsaugos priemones, kad galėtume daryti įtaką tam, kas, mūsų nuomone, yra nesąžiningi prekybą iškreipiantys veiksmai.

Taip pat buvo užduota keletas labai konkrečių klausimų, pvz., Y. Jadot'o, dėl vasario 4 d. PPO susitikimo ir to susitikimo rezultatų. Pagrindinė susitikimo mintis buvo ta, kad Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (GATS) taisyklės nedaro kliūčių šalių teisei užtikrinti veiksmingą finansų reguliavimą. Priežastis ta, kad GATS numatyta daug galimybių taikyti finansines rizikos ribojimo priemones, taigi toks finansinis reguliavimas ir nacionaliniu, ir Europos lygmeniu tikrai neprieštarauja GATS taisyklėms.

Tai verčia mane prisiminti šiuo metu išgyvenamos krizės ištakas. Tikimasi, blogiausia jau praeity. Esu tvirtai įsitikinęs, kad ji turėjo didžiulį poveikį prekybai, tačiau šios krizės pradžią lėmė finansinės pusiausvyros sutrikimai, kuriuos sukėlė visiškai netinkami finansų įstaigų sprendimai. Finansų krizė kilo ne Europoje; į Europą ir likusias pasaulio šalis ji atkeliavo iš Jungtinių Amerikos Valstijų.

Galiu sutikti, kad prieš porą metų buvusi maisto krizė, kuri dar nebuvo visiškai įveikta, prisidėjo prie didelių pusiausvyros sutrikimų, ypač besivystančiose šalyse. Galima daug kabėti apie besivystančias šalis, gerą valdymą ir t. t., tačiau tikrai negalima besivystančių šalių kaltinti sukėlus finansų krizę. Tai akivaizdu, ir jos labai smarkiai nukentėjo nuo tos krizės, todėl turime tinkamai į tai atsižvelgti.

Taip pat buvo keletas klausimų, kurių paskutinį uždavė D. Caspary, taip pat Y. Jadot, teiraujantis apie tai, ko ketiname imtis dėl TET ir dėl strateginės iniciatyvos Kinijos atžvilgiu.

Mano asmenine nuomone, vienintelis tinkamas atsakas į Kinijos ekonominį vystymąsi, kurio mes, beje, nesustabdysime, vienintelis tinkamas atsakas – tai patiems tapti stipresniems. Manau, tai vienintelis tinkamas atsakas.

Į šį klausimą žiūrint prekybos deficito požiūriu, prekybos deficitas su Kinija iš tikrųjų smarkiai išaugo, tačiau vertinant pasaulinės prekybos deficitą su Azija, pastarasis taip smarkiai nepadidėjo. Be to, Azijos regione kitos Azijos šalys susiduria su labai nuožmia Kinijos konkurencija.

Taigi mums reikia patiems tapti stipresniems. Manau, kad, pvz., patekimas į tą transatlantinę rinką yra vienas iš geriausių atsakymų, kokių galime duoti.

Turime neseniai Parlamento prašymu parengtą pranešimą, kuriame teigiama, kad 50 proc. sumažinus netarifinius barjerus tarp Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų būtų pasiektas gerokai svaresnis rezultatas, negu užbaigus Dohos derybų raundą. Turėtume veikti šia linkme, tačiau tai visai nėra lengva.

Dėl Dohos derybų raundo: tvirtai tikiu, kad turime siekti užbaigti tas derybas, kadangi raundas turi daug svarbių požymių, įskaitant tai, kad galiojantys tarifai negali daugiau didėti; tikiu, kad sugebėsime užbaigti derybas. Antra, Dohos derybų raundui būdingas tvirtas vystymusi pagrįstas požiūris, aišku, jeigu galėsime jį išlaikyti esant dabartinei padėčiai; tai turėtų būti Europos Komisijos tikslas.

David Martin uždavė klausimą apie Robino Hudo mokestį. Pirmiausia turiu pasakyti, kad Robino Hudo pavadinimas man patinka labiau negu Tobino. Bet, be to, bijau, kad Robino Hudo mokestis susidurs su tomis pačiomis problemomis kaip ir Tobino mokestis, kadangi jis gali būti veiksmingas, tik jeigu taikomas pasauliniu mastu. Taip pat reikia turėti galvoje, kad norint taikyti šį mokestį net ir pasauliniu mastu reikėtų labai brangaus įgyvendinimo mechanizmo. Pirmininkas J. M. Barroso kalbėdamas apie Tobino mokestį pasakė, kad esame pasirengę jį paremti, jei tik kiti padarys tą patį, o tai, savaime aišku, ir yra nesutarimų priežastis.

Ir paskutinis žodis, atsakant į vieną iš J. Higginso klausimų – apie spekuliacijas ir kas dėl jų atsitiko, taip pat apie Graikiją.

Šios diskusijos nėra apie Graikiją, todėl nesileisiu į smulkmenas, tačiau, nuoširdžiai kalbant, manau, kad dėl kai kurių problemų iš dalies kalta pati Graikija. Nei globalios ekonomikos sąlygomis, nei Europos Sąjungoje negali būti grėsmės moralei. Narystė Europos Sąjungoje reiškia ir tam tikrus įsipareigojimus. Todėl valstybės narės, atsidūrusios sunkioje padėtyje, – esame neabejotinai pasirengę kiek įmanoma jas paremti ir joms padėti, – turėtų suvokti, kad privalo laikytis taisyklių, ir jeigu jos laikysis taisyklių, turbūt nepateks į sunkią padėtį, kokioje yra dabar.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Edit Herczog (S&D), raštu. – (HU) Pasaulinės prekybos nuosmukis turėjo ypač neigiamą poveikį Vidurio ir Rytų Europos valstybėms, kadangi sumažėjusi paklausa pirmiausia palietė produktus, kurie buvo ypač svarbūs eksporto srityje, kaip antai automobiliai, plataus vartojimo elektroninė įranga ir t. t. Be to, šios valstybės smarkiai nukentėjo nuo kreditų krizės. Nepaprastai svarbu skatinti eksportą siekiant užtikrinti, kad šios valstybės sugebėtų atsigauti nuo sunkumų, kylančių dėl tokio dvigubo spaudimo ir tokių susijusių socialinių problemų kaip augantis nedarbas. Atrodo, kad eksportuotojų finansavimas dėl ilgesnių mokėjimo laikotarpių, brangiau kainuojančių ir sunkiau gaunamų paskolų, taip pat blogesnių paskolų draudimo sąlygų yra pagrindinė kliūtis šioje srityje. Todėl reikia rengti programas, skirtas minėtosioms valstybėms, ypač ES valstybėms narėms, siekiant padėti joms tuos sunkumus įveikti.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Dėl užsakomųjų darbų tendencijų praėjusio šimtmečio dešimtajame dešimtmetyje kapitalas ir patirtis pasaulio ekonomikos sąlygomis buvo perkeliami į užsienį. Darbo vietos buvo ir yra kuriamos šalyse, kur mokamas mažas darbo užmokestis, todėl Vidurio ir Vakarų Europoje sumažėjo vidutinis darbo užmokestis, dėl to, savo ruožtu, sumažėjo vartojimas. Taigi Europos bendrovės didžiosios savo pelno dalies nebeuždirba iš prekių gamybos, kuri yra pagrindinė jų veikla. Jos stengiasi pagerinti savo veiklos rezultatus finansiniais sandoriais ir spekuliacijomis. Čia ir turėtų būti atspirties taškas. Turime nustatyti kvotą, kiek akcinio kapitalo bendrovės gali investuoti į akcijas ir vertybinius popierius, taip pat kiek jų rezervo gali būti investuojama į finansinius paketus trečiosiose šalyse. Antra, reikia priimti reglamentus, kurie būtų taikomi bendrovėms, dėl krizės patyrusioms nuostolių. Trečia, ekonomikai reikia ne tik naujo kapitalo bankams, kurie ir buvo viena iš pagrindinių krizės priežasčių, bet svarbiausia naujų reglamentų dėl pinigų pervedimų, griežtų gairių dėl paskolų paketų pardavimo ir nepriklausomos priežiūros institucijos, kuri stebėtų naują ir klestinčią prekybos veiklą, apimančią tokias sritis kaip skolintų vertybinių popierių pardavimas, kurios turėtų būti uždraustos.

Artur Zasada (PPE), raštu. – (PL) Jeigu ka tik V. Moreiros pateiktos prognozės teisingos, numatomas pasaulinės prekybos nuosmukis bus didžiausias nuo Antrojo pasaulinio karo. Savaime suprantama, ir Europos Sąjungos valstybės narės, ir Bendrijai nepriklausančios šalys imasi priemonių konkurencingumui didinti ir krizės padariniams įveikti. Ekonominės politikos tyrimų centro atliktas tyrimas parodė, kad nuo pirmojo Didžiojo dvidešimtuko grupės susitikimo krizės klausimais 425 kartus buvo imtasi teisės aktų leidybos iniciatyvos siekiant įveikti krizės padarinius. Vienos šalys ėmėsi protekcionistinių veiksmų, o kitos siekia liberalizuoti prekybą. Atsižvelgiant į faktą, kad ekonomika – tai sujungtų indų sistema, ar Europos Komisija stebi teisės aktų leidybos iniciatyvas, kurių imamasi ir Europos Sąjungoje, ir visame pasaulyje? Ar Europos Komisija, taikydama antikrizines priemones, į jas atsižvelgia? Susikaupus protekcionistinių ir liberalizuojančių priemonių, susidarys tokia padėtis, kai tos priemonės taps viena kitą paneigiančios ir neturės jokio poveikio pasaulinei prekybai.

19. ES ir Pietų Korėjos laisvosios prekybos susitarimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl žodinio klausimo dėl ES ir Pietų Korėjos laisvosios prekybos susitarimo Komisijai (O-0171/2009 – B7-0001/2010), kurį Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos, Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos, Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos ir Europos konservatorių ir reformuotojų frakcijos vardu pateikė Daniel Caspary, Peter Šťastný, Paweł Zalewski, David Martin, Gianluca Susta, Kader Arif, Michael Theurer, Niccolò Rinaldi, Metin Kazak, Marielle De Sarnez ir Jan Zahradil.

Daniel Caspary, *autorius.* – (*DE*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, derybos dėl susitarimo su Pietų Korėja baigtos ir dokumentai pasirašyti. Tai yra labai gera naujiena. Tačiau jeigu atidžiau panagrinėsime susitarimą, atrodo, kad skubotumui buvo teikiama didesnė pirmenybė nei kruopštumui. Susidaro įspūdis, kad jūsų pirmtakė norėjo bet kokia kaina pasirašyti ir užantspauduoti susitarimą, siekdama sėkmingai užbaigti bent vieną darbą savo įgaliojimų metu.

Esame susipažinę su daugybe ekspertų ataskaitų, kurios buvo parengtos prieš derybų pradžią ir kuriose buvo aiškiai nurodyta daugybė galimos naudos Europos pramonei ir ekonomikai aspektų. Tikimasi sulaukti teigiamo poveikio metalo apdirbimo, chemijos, farmacijos, maisto ir paslaugų sektoriuose. Tikimasi, kad šis susitarimas bus labai naudingas visiems šiems ir daugumai kitų sektorių. Tačiau daugiausia protestų sulaukiame iš automobilių pramonės. Susiduriame su muitų grąžinimo sistemos keliamais sunkumais, klausimais, susijusiais su užsienio tiekėjų dalių, kurios gali būti naudojamos Pietų Korėjos automobiliuose, skaičiumi ir neišspręstu aplinkos apsaugos standartų klausimu.

Norėčiau, kad mes per ateinančius keletą mėnesių naudodami apsaugos mechanizmus ir apsaugos priemonių reglamentą ne tik atkreiptume dėmesį, bet ir spręstume šias gausias kritiškas pastabas. Šių rūmų nariai gali balsuoti už šį laisvosios prekybos susitarimą tik tuomet, jeigu išspręsime pagrįstą automobilių pramonės susirūpinimą, ir taip pat gali į šiuos apsaugos mechanizmus įtraukti tikrai veiksmingus sprendimo būdus.

Apsaugos mechanizmų tekstas šiandien buvo paskelbtas internete, tačiau, deja, dar neturėjau galimybės jo perskaityti. Savo frakcijos vardu norėčiau pasiūlyti jums galimybę dirbti kartu su mumis kuriant tinkamą reglamentavimą Europos lygmeniu siekiant užtikrinti, kad šiame laisvosios prekybos susitarime būtų tinkamai atkreiptas dėmesys į automobilių pramonės interesus.

Gianluca Susta, *autorius*. – (*IT*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pasaulio arenoje atsirado nauji rinkos dalyviai, kurie visai neseniai buvo faktiškai laikomi besivystančiomis šalimis.

Tai turi pakeisti mūsų kultūrinį ir kitokį požiūrį į laisvą prekybą ir aiškius pareiškimus apie Europos Sąjungos ir jos pagrindinių konkurentų santykius. Šiam požiūriui dabar įtaką daro tam tikri magiški terminai, kurie dar nepasiekė Europos Komisijos žodyno. Šie terminai tai – abipusiškumas, Europos interesai, kova su dempingu ir kova su tarifų kliūtimis.

Tai yra laisvosios prekybos susitarimo su Korėja fonas, kuris atsitiktinai supainiojo du Komisijos narius – už vidaus rinką ir paslaugas atsakingą Komisijos narį ir už užimtumą, socialinius reikalus ir įtrauktį atsakingą Komisijos narį – ir kai kurias vyriausybes.

Kokia iš tikrųjų šio dvišalio susitarimo nauda, kai 50 proc. Europos Sąjungos ir Korėjos prekybos yra susiję su automobilių sektoriumi ir skirtumas tarp 700 000 importuojamų korėjietiškų automobilių ir 27 000 europietiškų automobilių yra daugiau nei aiškus? Kokia prasmė teikti netiesioginę maždaug 1 600 EUR pagalbą už kiekvieną Europoje parduotą korėjietišką automobilį, kai tam tikros Europos vyriausybės susiduria su sunkumais bandydamos remti iniciatyvas, skatinančias automobilių pirkimą ir pardavimą siekiant didinti vartojimą? Kaipgi negalime neatsižvelgti į rimtas tekstilės ir elektronikos pramonės abejones?

Komisijos nary, klausimo neišspręsime šimtąjį kartą girdėdami, kaip jums minėjo C. Ashton, kad esama naudos chemijos, farmacijos arba žemės ūkio pramonės šakoms, nes tai skandalingai nublanksta prieš tekstilės, elektronikos ir, svarbiausia, mūsų automobilių pramonę arba finansinių paslaugų sektorių. Ar galėtų būti taip, kad Europa, net ir susidurdama su krize šiandien, vėl pasirenka finansinę savo vystymosi galimybę?

Visi su viltimi palankiai įvertinome naujosios Europos pagal Lisabonos sutartį gimimą. Tačiau Europa negali neprisiimti atsakomybės už pasaulinius Europos interesus, ypač šiandien. Jungtinės Valstijos eina per ugnį ir vandenį gindamos *Boeing* nuo *Airbus*, o Argentinos vyriausybė grasina nusavinti telekomą.

Susitarime su Korėja faktiškai įteisinamas finansinių srautų perdavimas per Kiniją, kuris iki šiol buvo neteisėtas. Tai yra aplinkybės, kuriomis mūsų didžiosios verslo įmonės yra priverstos veikti. Už jų – šimtai tūkstančių darbuotojų, šeimų, kurių ateitis tampa miglota, ne dėl to, kad jie teikia prastos kokybės paslaugas arba prekes, tačiau dėl to, kad neaiškiai nustatyti interesai tampa svarbesni nei aiškesni ir objektyvūs interesai.

Komisijos nary, tikime jūsų nuovokumu tikėdamiesi, kad išvengsite per daug skuboto ratifikavimo, kuris galėtų sutapti su nepriimtinais sprendimais dėl susitarimo, laukiančio ratifikavimo, laikino komercinių nuostatų taikymo, arba bent jau sprendimais, kurie bus nepriimtini, kol bus nustatytas aiškus dvišalės apsaugos sąlygos reglamentavimas. Tam, kad priimtume šią sąlygą, turėtume taikyti įprastą teisėkūros procedūrą, kuri būtų pirmas žingsnis į bet kokį protingumo vertinimą...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Michael Theurer, *autorius*. – (*DE*) Ponia pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, kartu su Lisabonos sutartimi pradedame naują Komisijos, Tarybos ir Parlamento bendradarbiavimo etapą. Europos Parlamento, kurį tiesiogiai išrinko Europos piliečiai, teisė dalyvauti bendro sprendimo procedūroje suteikia galimybę grąžinti demokratiją į sprendimų, susijusių su prekybos politika, priėmimo procesą. Tai yra teisingas dalykas, nes jis turės padarinių valstybių narių darbuotojams ir vartotojams.

Laisva ir sąžininga prekyba sudaro Europos klestėjimo pagrindą. Dėl to turime tvirtai priešintis bet kokioms protekcionistinėms tendencijoms. Laisvosios prekybos susitarimų, tokių kaip šis su Pietų Korėja, padedami galime svariai prisidėti prie pasaulinės prekybos skatinimo, augimo ir darbo vietų kūrimo. Tačiau tokios rūšies susitarimai pasižymi tuo, kad atsižvelgiant į jų konkrečią struktūrą, palyginti su kitais pramonės sektoriais, jie atneša daugiau naudos tam tikriems pramonės sektoriams. Mūsų darbas Parlamente – kruopščiai įvertinti poveikį skirtingoms ES pramonės šakoms ir sektoriams. Kad galėtume tai padaryti, mums reikia susijusių duomenų ir poveikio vertinimų, kuriuos turi pateikti Komisija. Tačiau nepaisant daugybės komiteto prašymų ir plenarinėje sesijoje pateiktų prašymų, dar negavome duomenų, kurie, mūsų manymu, yra pakankami. Dėl to Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija prisijungė prie kitų frakcijų užduodama šį klausimą.

Remiantis iki šiol gauta informacija, susitarime numatomos palankios galimybės teikti Europos ekonomikos paslaugas, metalo apdirbimo ir gamyklų statybos, chemijos ir žemės ūkio pramonės šakoms. Tačiau susirūpinimą kelia tai, kad susitarimas turės neigiamą poveikį automobilių pramonei ir tekstilės bei elektronikos sektoriams.

Laisvasis prekybos susitarimas su Pietų Korėja yra vienintelis susitarimas su išsivysčiusia šalimi, kuri nėra nustačiusi draudimo muitų grąžinimui. Tai gali sukelti vienašališką sąnaudų efektyvumą Pietų Korėjos pramonei. Kaip jau keletą kartų užtikrino Komisija – nuostatose dėl muitų grąžinimo yra nustatyta apsaugos sąlyga, kuri suteikia galimybę atsisakyti remiantis tam tikrais kriterijais. Tačiau turime tai nedelsdami paaiškinti dėl dalyvaujančių įmonių interesų. Sistema turi būti pritaikoma praktikoje. Negali būti taip, kad apsaugos sąlygos yra bevertės, nes įmonės negali pateikti reikalingų įrodymų. Kadangi, atrodo, susitarime yra nustatytos vienašališkos taisyklės ir kadangi jis sukurs precedentą būsimiems susitarimams, pvz., su Indija arba Pietryčių Azijos valstybių asociacija, manome, kad konkrečios apsaugos sąlygų formuluotės, ginčų sprendimo procedūra ir kitos taisyklės, susijusios su susitarimo taikymu, yra ypač svarbios.

Dėl to raginame Komisiją pateikti Parlamentui tvirtinti laisvosios prekybos susitarimą kartu su nuostatomis dėl jo taikymo. Norime greito sprendimo. Dėl to negalime leisti, kad įsigaliotų laikina susitarimo versija. Diskutuodamas su įmonėmis sužinojau, kokį svarbų poveikį turi įgyvendinimas. Dėl to mano klausimas Komisijai yra toks: ar Europos išorės veiksmų tarnybos vystymasis lems jos didesnį vaidmenį prekybos politikos srityje? Mūsų nuomone, tai bent jau turėtų būti aptarta.

Robert Sturdy, *autorius*. – Ponia pirmininke, ekonomikos nuosmukio metu tik atverdami rinkas ir pašalindami kliūtis galime atkurti savo pramonę, kurti darbo vietas ir skatinti vystymąsi. Ačiū jums, Komisijos nary, už jūsų pastabas dėl ankstesnių diskusijų.

ES vartojimo prekių, elektronikos, farmacijos, chemijos ir medicinos prietaisų eksportuotojai yra tik keletas sektorių, kurie neišvengiamai turės naudos dėl netarifinių kliūčių panaikinimo. Sertifikavimo procedūrų supaprastinimas, skaidrumas ir kainų nuspėjamumas yra visa tai, dėl ko vartotojas gaus naudos. O Korėjos vartotojų rinka nori gauti priėjimą prie specialių Europos žemės ūkio produktų, pvz., vyno, spirito, mėsos, sūrio, kurių apsauga užtikrinama geografinėmis nuorodomis.

Tačiau būtų neteisinga priimti šį laisvosios prekybos susitarimą – ir girdėjome apie tai kalbant daugumą žmonių – už gryną pinigą, ir čia esama sričių, kurias Komisija turėtų geriau išaiškinti. Kaip jau minėjau, muitų grąžinimo sąlygos daugumai mūsų kelia nerimą.

Bet koks laisvosios prekybos susitarimas turi būti pagrįstas abipusiškumu arba tarpusavio nauda, tačiau galima našta Europos automobilių gamintojams lieka neaiški ir kelia didelį susirūpinimą. Komisija mus patikino, kad Korėja aktyviai liberalizuoja savo importo režimą. Muitų, kuriuos Korėja gali grąžinti pagal muitų grąžinimo sistemą, lygis laipsniškai mažinamas. Derybininkai įsitikinę, kad dėl to po tam tikro laiko muitų grąžinimo ekonominė svarba sumažės. Kokius įrodymus Komisija gali pateikti, kad pagrįstų šį teiginį? Jeigu Komisija atsiduria padėtyje, kai ji griebiasi pakartotino arba tęstinio šio apsaugos mechanizmo naudojimo, ar ji svarstys galimybę persvarstyti derybas tam, kad prailgintų pereinamąjį laikotarpį?

Komisijos nary, tikiuosi glaudžiai su jumis bendradarbiauti atsižvelgiant į susitarimą, kurį netrukus sudarysime.

Karel De Gucht, *Komisijos narys.* – Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti garbingiesiems nariams už jų žodinį klausimą, kuris patvirtina Europos Parlamento susidomėjimą ES ir Pietų Korėjos laisvosios prekybos susitarimu.

Kadangi tai bus pirmasis laisvosios prekybos susitarimas, kuriam pagal Lisabonos sutartį bus reikalingas oficialus Europos Parlamento pritarimas, džiaugiuosi šia galimybe aptarti daugybę žodiniame klausime nurodytų aspektų, susijusių su laisvosios prekybos susitarimu. Negalėsiu pateikti išsamių atsakymų dėl visų klausime nurodytų aspektų, tačiau būsiu laimingas galėdamas į juos atsakyti užduodant papildomus klausimus.

ES ir Pietų Korėjos susitarimas nėra pirmasis laisvosios prekybos susitarimas (LPS), dėl kurio ES derasi su Azijos šalimi; tai taip pat plačiausio užmojo ir išsamiausias laisvosios prekybos susitarimas dėl kurio kada nors derėjosi Europos Sąjunga. Daugiau nei po dvejų metų derybų, laisvosios prekybos susitarimas buvo pasirašytas praėjusių metų spalio 15 d.

Derybų metu Komisija nuolat bendravo su Parlamentu. Šiuo atžvilgiu Komisija palankiai vertina rezoliuciją dėl Korėjos, kurią Parlamentas priėmė 2007 m. gruodžio mėn. Dauguma šioje rezoliucijoje nurodytų klausimų buvo išspręsti laisvosios prekybos susitarime.

Viso proceso metu taip pat nuolat buvo palaikomas dialogas su pilietine visuomene ir atliekamas išsamus ilgalaikio poveikio prekybai vertinimas. LPS šiuo metu verčiamas. Iki kovo mėn. pabaigos Komisija planuoja pateikti Tarybai sprendimų dėl įgaliojimo pasirašyti ir sudaryti LPS projektus. Tikslas – pasirašyti susitarimą balandžio mėn.

Komisija šiuo metu baigia atlikti analizę, ar susitarimas taip pat priklauso valstybių narių kompetencijai. Tokiu atveju reikėtų, kad iki LPS įsigaliojimo jį ratifikuotų visos valstybės narės. Kadangi šis procesas gali užimti šiek tiek laiko, Komisijai gali prireikti pateikti pasiūlymą dėl susitarimo laikino taikymo iki jis visiškai įsigalios. Sprendimą dėl laikino taikymo priima Taryba Komisijai pasiūlius.

Komisija supranta Parlamento norą pateikti savo nuomonę dėl LPS prieš tai, kai jis bus pradėtas laikinai taikyti. Komisija ir toliau kartu su Taryba ir Parlamentu stengsis rasti geriausias priemones siekdama užtikrinti, kad tai įvyktų tokiu būdu, kuris nesukelia nereikalingų vėlavimų. Labai svarbu, kad pradėtume taikyti susitarimą kuo greičiau.

Atsižvelgiant į apsaugos priemonių reglamentą Komisija ketina pateikti savo pasiūlymą dėl tokio reglamento Tarybai ir Europos Parlamentui artimiausiomis savaitėmis ir tikisi, kad bus galima priimti šį teisės aktą greitai siekiant užtikrinti, kad jis būtų pradėtas taikyti beveik tuo pat metu kaip ir LPS.

LPS didžiausią ekonominę naudą duos ES. Pagal susitarimą ES pramonės ir žemės ūkio produktų eksportuotojai bus atleisti nuo Korėjos tarifų, taip bus sutaupyta 1,6 mlrd. EUR išlaidų tarifams kasmet, pusė šios sumos bus tiesiogiai sutaupyta nuo susitarimo įsigaliojimo dienos. Akivaizdu, kad potenciali šių sutaupymų dėl muitų nauda bus netgi didesnė, nes tikimasi, kad ES ir Korėjos prekyba artimiausiu metu plėsis.

Remiantis vienu tyrimu dėl LPS bus sukurta iš esmės nauja 16,1 mlrd. EUR prekių ir paslaugų prekybos nauda ES, palyginti su 12,8 mlrd. EUR nauda Korėjai. Atliktuose tyrimuose nenustatyta, kad LPS turės neigiamą įtaką kuriems nors sektoriams, tačiau esant didelei žalai arba jos grėsmei Komisija nedvejodama taikytų susitarime nustatytas apsaugos priemonių procedūras. Leiskite taip pat jums priminti, kad esant tokiam poreikiui, turime galimybę taikyti pagalbos priemones iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo.

Atsižvelgiant į intelektinės nuosavybės teises LPS nustatyti plataus užmojo įsipareigojimai, viršijantys PPO taisyklėse nustatytus reikalavimus. Be to, Komisija buvo labai atidi siekdama užtikrinti, kad nė vienas LPS elementas neprieštarautų acquis communautaire.

Atsižvelgiant į protokolo dėl bendradarbiavimo kultūros klausimais poveikį, LPS pateikiamos pagrindinės nuostatos dėl politinio dialogo ir bendradarbiavimo sudarant palankesnes sąlygas įvairiems su kultūrine veikla susijusiems mainams. Svarbiausia, kad parodomas ES įsipareigojimas aktyviai remti 2005 m. UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės ir apsaugos skatinimo.

Derybų dėl kilmės taisyklių su Pietų Korėja rezultatas – daugybė pakeitimų, kurie atitinka dabar vykdomą tokių taisyklių reformą. Šie pakeitimai yra susiję su supaprastinimu taip įgyvendinant konkretų Europos Parlamento reikalavimą. Tuo pat metu visuose opiuose sektoriuose buvo išlaikytos griežtos taisyklės.

Komisija ypatingą dėmesį atkreipė į naujų patekimo į Korėjos rinką galimybių Europos vaisių ir daržovių augintojams sukūrimą. Siekiant paskatinti Korėją atverti savo rinką, Europos Sąjungos patekimo į rinką kainos buvo panaikintos, išskyrus tris pačius opiausius produktų, t. y. pomidorų, apelsinų ir korėjietiškų citrusinių vaisių, sektorius.

Akivaizdu, kad LPS taip pat atveria ES rinką Korėjos produktams. Siekiant apsaugoti mūsų pramonę nuo importo padidėjimo, kuris sukelia žalą arba grasina ją sukelti, LPS numatytas veiksmingas apsaugos mechanizmas.

Ši apsaugos sąlyga gali būti taikoma nuo LPS įsigaliojimo. Komisija atliks ES rinkos ir Korėjos importo stebėseną, kad įvertintų poreikį taikyti apsaugos sąlygą, ir įsipareigoja ja pasinaudoti, jeigu aplinkybės atitiks nustatytus reikalavimus.

Ta pati taisyklė taikoma specialiosios sąlygos dėl muitų grąžinimo atveju, kuri gali būti taikoma remiantis viešai prieinamais prekybos statistikos duomenimis apie importą į Korėją ir eksportą iš jos.

Žinau apie tam tikrą, visų pirma ES automobilių pramonės, išreikštą susirūpinimą dėl muitų grąžinimo nuostatų LPS, tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad muitų grąžinimą šiuo metu leidžia ir naudoja Korėja ir ES eksportuotojai. Dėl to jų išlaikymas LPS nesukuria jokios naujos naudos. Dabartinis muitų grąžinimo ekonominis poveikis yra labai nedidelis, maždaug aštuntadalis Korėjos muitų lengvatų vertės.

Automobilių atveju prieinami tyrimai rodo, kad vidutiniškai korėjietiškuose automobiliuose užsienio gamintojų detalės sudaro 10–15 proc. viso automobilio. Jeigu užsienio gamintojų detalių kiekis gerokai padidės, speciali nuostata dėl muitų grąžinimo suteiktų galimybę veiksmingai susigrąžinti muitus.

Negalima atmesti galimybės, kad įgyvendinant LPS gali atsirasti šalių skirtingų nuomonių ir aiškinimų. Siekiant išspręsti tokius atvejus, LPS yra numatytas veiksmingas ir greitas ginčų sprendimo mechanizmas. Komisija atliks atidžią Korėjos įsipareigojimų įgyvendinimo stebėseną ir prireikus nedvejodama taikys ginčo sprendimo procedūrą.

LPS taip pat būtų numatytas naujas pagrindas skatinant aplinkos apsaugą ir pagarbą darbuotojų teisėms, kadangi joje nustatyti platūs įsipareigojimai dėl įvairių socialinių ir aplinkos apsaugos standartų. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šių įsipareigojimų, LPS įtvirtintos aiškios jų įgyvendinimo stebėsenos, kurioje dalyvauja pilietinė visuomenė, įmonės, profesinės sąjungos ir nevyriausybinės organizacijos, nuostatos.

Galiausiai norėčiau informuoti, kad Korėja ir ES aptarė galimus tarifų panaikinimo grafiko pakeitimus. Šie pakeitimai, *inter alia*, lemtų tai, kad produktai, kuriems taikomas trejų ir penkerių metų tarifų mažinimas, atitinkamai bus klasifikuojami kaip ketverių ir šešerių metų produktai, kuriems taikomas tarifų mažinimas tam, kad muitai būtų panaikinti vienais metais vėliau, nei iš pradžių buvo numatyta.

Kadangi tai sudaro kuklią auką atsižvelgiant į mūsų interesus, pamanėme, kad toks pakeitimas būtų tinkamas, atsižvelgiant į tam tikrus opius sektorius. Korėja nurodė esanti pasirengusi pritarti šiems pakeitimams remiantis tuo, kad abiejų šalių opūs sektoriai bus vienodai gerbiami.

PIRMININKAVO: M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Pirmininko pavaduotojas

Ivo Belet, PPE frakcijos vardu. – (NL) Komisijos nary, pirmiausia norėčiau palinkėti jums kuo didžiausios sėkmės jūsų naujose pareigose. Esame atsidūrę sudėtingoje ekonominėje padėtyje, tačiau žinome, kad jūs jos nebijote.

Šiame laisvosios prekybos susitarime su Pietų Korėja, kaip jūs sakote, neabejotinai esama daug teigiamų dalykų, tačiau mūsų automobilių pramonei tai yra ir lieka pražūtingu susitarimu. D. Caspary taip pat į tai atkreipė dėmesį. Komisijos nary, pažvelkite tik į skaičius. Už kiekvieną automobilį, kurį eksportuojame į Pietų Korėją iš Europos, penkiolika atvyksta iš Korėjos. Šiuo metu santykis yra penkiolika su vienu ir tai visų pirma yra netarifinių kliūčių prekybos su Pietų Korėja padarinys.

Taip pat nėra sutapimas tai, kad tokia gamintoja kaip General Motors turėtų panaikinti savo sprendimą gaminti naujus, mažus sportinius automobilius (angl. SUV) Europoje, ypač savo gamykloje Antverpene, užuot perkėlęs visą projektą į Pietų Korėją. Šis laisvosios prekybos susitarimas su Pietų Korėja, kuris bus netrukus sudarytas, yra tiesioginė šio sprendimo priežastis. Komisijos nary, nemanau, kad galime tai priimti ir tik paslėpti jį po kilimu teigdami, kad dauguma kitų sektorių Europoje iš to turės naudos.

Manau, kad vis dar turime daug laiko, kad pritaikytume šį susitarimą mūsų automobilių sektoriui, ir jūs buvote pakankamai teisus remdamasis apsaugos sąlyga. Sutinku, kad tokios apsaugos priemonės egzistuoja, tačiau visų pirma prašome, kad iš esmės būtų persvarstomas šio susitarimo poveikio automobilių sektoriui vertinimas. Skaičiai ir tendencijos per daug gąsdinantys. Bet kokiu atveju tikrovė – ir jūs tai žinote geriau nei aš – yra tokia, kad JAV vyriausybė šiuo metu derasi su Pietų Korėja dėl panašaus susitarimo, kurį jos yra sudariusios, pakeitimų.

Pone K. De Guchtai, nepamirškite, kad automobilių pramonė vis dar yra svarbiausias Europos pramonės sektorius. Čia kalbame apie įspūdingą darbo vietų skaičių, kurioms šiuo metu daromas didelis spaudimas. Mano nuomone, neturime leisti, kad dar daugiau darbo vietų būtų pastatyta į eilę, ir dėl to turime skubiai paprašyti, kad jūs šiame susitarime nustatytumėte papildomas garantijas.

David Martin, *S&D frakcijos vardu.* – Pone pirmininke, manau, kad šis laisvosios prekybos susitarimas su Korėja yra svarbus dėl trijų priežasčių. Pirma, kaip nurodėte, tai yra abipusė nauda Korėjos ir Europos Sąjungos ekonomikoms. Tai yra gerai vartotojams, darbo vietoms ir, kaip teisingai pastebėjote, ji gali sukurti papildomus 19 mlrd. EUR mūsų prekybos srautams su Korėja.

Antra, atsižvelgiant į tik ką įvykusias diskusijas, net ir dabartinės pasaulinės finansų krizės aplinkybėmis tai yra labai geras pavyzdys. Jeigu tokios dvi galingos ekonomikos kaip Europos Sąjunga ir Korėja gali susitarti dėl laisvosios prekybos susitarimo, tai suteikia impulsą kitiems partneriams. Pvz., Japonija rodo gerokai daugiau susidomėjimo ekonomikos santykiais su Europos Sąjunga nei prieš keletą metų ir iš dalies taip yra dėl susitarimo su Korėja.

Staiga kitoje pusėje korėjiečiai randa grįžtančias ir į jų duris besibeldžiančias JAV, kurios vėl nori atgaivinti KORUS susitarimą.

Trečia priežastis – ne tokia plati, tačiau tikiuosi, kad kolegos šiuose rūmuose į tai atsižvelgs – ta, kad tai yra svarbu Parlamentui, nes į daugumą reikalavimų, kuriuos pateikėme mano pranešime, Komisija atsižvelgė ir dėl laiko stokos negaliu jų visų apžvelgti, tačiau noriu pateikti tik tris arba keturis pavyzdžius.

Pirma, mano pranešime nurodėme, kad mums reikia daug lengvesnio patekimo į Korėjos žemės ūkio rinką. Ką gi, per pirmuosius septynerius šio susitarimo galiojimo metus Korėjos žemės ūkio tarifai bus sumažinti 75 proc.; norėjome apsaugoti savo geografines nuorodas, mūsų viskių, šampanų, vynų, kumpių ir t. t. rūšys dėl šio susitarimo Korėjoje bus apsaugotos. Tačiau šios geografinės nuorodos, kaip nurodė vienas mano kolega, nėra nesvarbios. Metinis škotiško viskio pardavimas Korėjos rinkoje jau siekia 137 mln. GBP, taigi su šiuo susitarimu galėtume matyti ryškų padidėjimą.

Raginome spręsti netarifinių kliūčių klausimą ir tai bus ypač naudinga automobilių pramonei. Norėjome, kad būtų pagerintos prekybos ekologinėmis prekėmis sąlygos. Ką gi, pagal šį susitarimą prekybai ekologinėmis prekėmis ir paslaugomis Korėjos rinkoje po trejų metų faktiškai nebus taikomi muitai ir Korėjos ekologinėms prekėms ir paslaugoms nebus taikomi muitai mūsų rinkoje.

Parlamento vardu prašėme pagerinti socialinius ir aplinkos apsaugos standartus. Ką gi, Korėja nuo derybų pradžios pasirašė keturias TDO konvencijas ir pagal šį susitarimą jie įkurs prekybos ir tvaraus vystymosi forumą, suteiksiantį galimybę Korėjos pilietinės visuomenės partneriams užtikrinti, kad platesnis rinkos atvėrimas bus susijęs su darbo ir aplinkos apsaugos standartų pagerinimu.

Parlamentas prašė atlikti visus šiuos dalykus. Būtų absurdiška ir nepagrįsta, jeigu mes juos pasiekę nuo jų nusigręžtume.

Ar tai puikus susitarimas? Žinoma, jis toks nėra. Ar jame yra dalykų, kurių nenorėčiau matyti, žinoma, jų yra, tačiau derybos reiškia, kad reikia ieškoti pusiausvyros, ar tai geras susitarimas Europai? Taip. Ar tai geras susitarimas Korėjai? Taip. Ar gali būti, kad tai geras susitarimas pasaulio ekonomikai? Taip. Dėl to neturėtume dvejoti šiuo klausimu: turėtume imti ir jį pasirašyti.

Niccolò Rinaldi, *ALDE frakcijos vardu.* – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, tai yra klasikinis klausimas, kurį spręsdamos Europos institucijos rizikuoja savo reputacija pramonininkų, darbuotojų ir Europos vartotojų atžvilgiu.

Laisvosios prekybos susitarimas visada yra gera naujiena, planetos stabilumo ir klestėjimo pagrindas, ypač tuomet, kai jis simbolizuoja sėkmingą dvišalę Europos Sąjungos prekybos politiką po daugybės nesėkmių. Tačiau galbūt būtent dėl šios priežasties buvo šiek tiek skubama patvirtinti šį susitarimą. Beveik lygiai taip pat Komisija buvo gundoma bet kuria kaina atsisakyti susitarimo.

Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos nuomone, nors muitų grąžinimas yra priimtinas PPO, net jeigu jis jau taikomas praktikoje, tai yra veiksminga eksporto subsidija ir skaidrumo požiūriu kilmės taisyklės susilpninimas yra žingsnis atgal. Šie du principai netrukus sukurs precedentą kitiems mūsų prekybos partneriams. Žinome, kad Komisija sunkiai derėjosi, tačiau kaip sakoma vienoje korėjietiškoje patarlėje, "net ir geriausieji klysta".

Dažnai girdėdavome, kad Komisija praranda savo gebėjimą užtikrinti gamintojų, darbuotojų ir vartotojų teisėtų interesų apsaugą ir kažkas iš tikrųjų nepavyko jai bendraujant su abiem pramonės šalimis derybų, kurios kartais buvo kritikuojamos dėl skaidrumo trūkumo, metu.

Kiekvienas Europos pilietis tikisi, kad mes visi – Komisija ir Parlamentas – parodysime politinį jautrumą. Europos pramonė išgyvena ne pačius geriausius laikus ir beprasmiška kai kurių valstybių narių automobilių pramonei suteikti subsidijas, kurioms aš, tarp kitko, visiškai prieštarauju. Kita vertus, šiuo susitarimu rizikuojame sukurti subsidijas Korėjos eksportui.

Visi žinome, kad šie susitarimai yra sudėtingi ir kad taip pat esama daug laukiamos naudos: Korėjos muitų mokesčių pabaiga, Europos sertifikatų pripažinimas, naujos galimybės Europos paslaugų teikėjams, geografinių nuorodų apsauga. Iš dalies dėl šios priežasties neturiu jokio noro eiti tuo pačiu keliu, kurį pasirinko Jungtinės Valstijos, kai daugelį metų susitarimas su Korėja laukė ratifikavimo ir kai kai kurie netgi nori atnaujinti skyrių dėl automobilių.

Tai – Komisijos reikalavimas: susitarimo tekstas turi sudaryti dalį viso trijų dokumentų paketo, kitais žodžiais tariant, laisvosios prekybos susitarimas, kuris turi būti pateiktas ratifikuoti, įgyvendinančios priemonės, ypač atsižvelgiant į muitų grąžinimą, ir reglamentas dėl apsaugos sąlygos. Jeigu įmanoma, taip pat norėčiau pridėti galimybę pasinaudoti Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondu tose srityse, kurias gali paveikti šis susitarimas.

Komisijos nary, norime matyti visus dokumentus kartu ir atsižvelgdami į Lisabonos sutartyje nustatytą įprastą teisėkūros procedūrą, visų pirma manome, kad turėtume atmesti bet kokios rūšies laikiną susitarimą, kuriam mes prieštarautume, nes norime dirbti kartu.

Yannick Jadot, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (FR) Pone pirmininke, kaip jau sakėte, šis susitarimas yra žingsnis į priekį. Jis yra žingsnis į priekį, tačiau nebūtinai tokiu būdu, apie kurį kalbame. Galbūt pirmą kartą derybų pabaigoje faktiškai matome, kad yra pralaimėjusių, kurie pripažįstami, tačiau atsižvelgiant į derybų dėl prekybos su trečiosiomis šalimis kontekstą. Taip nėra atsižvelgiant į Lisabonos strategijos, pramonės politikos kontekstą, kai buvo nuspręsta, kas Europoje pralaimėtų dėl atvirų prekybos santykių.

Antra, šis susitarimas taip pat yra žingsnis į priekį, nes derybose dėl prekybos paprastai pasipriešinimas jaučiamas iš žemės ūkio sektorių, o pramonės sektoriai išreiškia pasitenkinimą. Šiuo atveju matome, kad yra priešingai. Pirmą kartą tiesiogine prasme didieji pramonės sektoriai skundžiasi dėl Europos priimamų sprendimų.

Trečia, šis susitarimas taip pat yra žingsnis į priekį, nes jūs nurodote 1,6 mlrd. EUR muitų mokesčių sumažinimą, dėl kurio turėsime naudos Korėjos rinkoje. Tačiau kokia šių skaičių reikšmė? Esu išrinktas Vakarų Prancūzijos regiono, tiksliau tariant Bretanės, atstovu. Pone K. De Guchtai, jeigu būtumėte apsilankęs Bretanėje, žinotumėte, kad šiuo metu žali dumbliai ir gruntinio vandens tarša, susijusi su intensyvėjančia kiaulininkyste, yra rimta problema.

Dabar mums sakoma, kad uždirbsime nedidelę pinigų sumą prekiaudami kiaulėmis su Pietų Korėja. Regione, kuriam atstovauju, susiduriama su padėtimi, kai dėl intensyvėjančios kiaulininkystės prarandamos darbo vietos, pridėtinė vertė, turistai, ir dėl to mano regionas yra pralaimėjusioji šio susitarimo šalis. Galbūt jūsų bendri apskaičiavimai rodo, kad žmonės turės naudos iš šio susitarimo, tačiau tokiame regione kaip manasis, žmonės pralaimi.

Galiausiai šis susitarimas vėlgi yra žingsnis į priekį, nes pirmą kartą bus raginama nustatyti aplinkosauginę išimtį. Mums nuolat sakoma, kad Europa yra neginčijama ir neabejotina kovos su pasauline klimato kaita lyderė. Tikrovėje esame priversti derėtis su Pietų Korėja dėl išimčių dėl automobilių į aplinką išmetamo ${\rm CO}_2$ kiekio, nes automobilių pramonės lobistai turi labai didelę įtaką, kai pradedama kalbėti apie terminų, susijusių su ${\rm CO}_2$ kiekio, išmetamo į aplinką, ribojimu, atidėjimą ir dėl to, kad dabar Europa turi pareigą nustatyti išimtis užsienyje.

Dėl to dar kartą aiškiai matome, kad kai kalbama apie pramonės strategiją, mūsų verslo strategiją ir ekonominį pasirinkimą, dažniau atsitiks taip, kad Europa nukentės nuo šio susitarimo, nei kad buvo manoma jį rengiant.

Kalbėjote apie Lisabonos strategiją, ekologinę ekonomiką ir inovacijas. Nematau, kaip šie dalykai bus skatinami šiame susitarime.

Galiausiai jūsų požiūris diskutuojant įvairiais klausimais yra labai subalansuotas, tačiau kai tik pradedama kalbėti apie mokesčius, staiga viskas ... Dėl anglies mokesčio, kuris buvo paminėtas jūsų klausymo metu, ir dabar dėl Tobino mokesčio, lažinuosi, pone K. De Guchtai, kad iki jūsų įgaliojimų pabaigos Komisija turės tvirtai išsakyti savo nuomonę dėl Tobino mokesčio, nes dabar tai yra pagrindinė priemonė, skirta finansų rinkų reguliavimui.

James Nicholson, ECR frakcijos vardu. – Pone pirmininke, pirmiausia, ar galiu pasinaudoti galimybe pasveikinti jus, Komisijos nary, su jūsų naujomis pareigomis ir palinkėti, kad jūsų įgaliojimų laikas būtų sėkmingas. Ar galiu pasinaudoti proga pasakyti, kad labai gerai, jog šį vakarą diskutuojame šia tema ir iškeliame kai kuriuos dalykus į viešumą.

Tiesa, kad derybos buvo ilgos ir užsitęsė, ir iš tikrųjų džiaugiuosi Komisijos nario pareiškimu, kad jis tikisi netrukus visa tai užbaigti.

Šio susitarimo pasirašymas atneš didelę naudą Europai ir Korėjai. Žinau, kad esama nerimą keliančių klausimų, ir aš juos išklausiau. Šį vakarą girdėjome šiuos nerimą keliančius klausimus apie automobilių pramonę. Tačiau žinote, kad jeigu ketiname priklausyti nuo automobilių pramonės, – ir mes pasirengę ją besąlygiškai ginti, – tuomet, manau, renkamės konkrečią neteisingą sritį, kurioje tai darome, ir iš tikrųjų *General Motors* nebūtų mano svarbiausia sritis, jeigu tai liestų mane.

Pritariu šiam ir tam tikram daugumos žmonių susirūpinimui ir aš juos suprantu. Tačiau manau, kad galimybė turi pranašumą prieš šį susirūpinimą ir kad jeigu visą laiką būsime santūrūs, vargu ar ką nors pasieksime.

Vadinasi, turime ieškoti ne neigiamų dalykų, o galimybių ir jomis pasinaudoti. Negalime pamiršti, kad šis susitarimas taip pat turi politinį turinį, nes Pietų Korėjos Šiaurėje yra agresyvus priešas, ir manau, kad taip pat išreiškiame nuostatą dėl to, ką remiame.

Dėl to turime daryti viską, ką galime, kad panaikintume kliūtis, kurios yra tame konkrečiame regione. Susitarimu parodysime savo paramą pažangai.

Turėjau galimybę ten nuvykti ir žinau, kad žmonės toje vietovėje yra linkę judėti pirmyn ir daryti pažangą. Apsilankius Kesonge matoma aiški ir pastebima parama tarp Šiaurės ir Pietų. Tai, manau, yra puiki galimybė mums judėti pirmyn.

Ar galiu tiesiog paklausti Komisijos: pirma, kaip ji pakomentuotų ginčų sprendimo mechanizmo veikimo principus ir kaip tai bus taikoma praktikoje? Tiksliau sakant, kaip greitai galėsime pasinaudoti šiuo mechanizmu esant rimtam rinkos sutrikimui?

João Ferreira, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (*PT*) Pone pirmininke, Komisijos nary, viešai pasmerkėme tragiškus pasaulinio ekonomikos liberalizavimo daugumoje ekonominės veiklos sektorių padarinius, ypač kai kuriose valstybėse narėse ir regionuose, kurie yra labiausiai priklausomi nuo šių sektorių. Kalbame apie produktyvios veiklos ir darbo vietų žlugdymą, rimtą poveikį gebėjimui kurti ir paskirstyti turtą, didėjančią priklausomybę nuo užsienio rinkų, įsisenėjusį ir didėjantį prekybos pusiausvyros nebuvimą; trumpai tariant, ekonomikos ir socialinį žlugimą.

Taip pat kalbame apie darbuotojų teisių užsipuolimą, socialinį dempingą, milijonų smulkiųjų gamintojų ir mažojo bei vidutinio verslo įmonių žlugdymą. Tai yra laipsniško tarptautinės prekybos liberalizavimo padariniai, kurių negali nepaisyti tokio liberalizavimo šalininkai. Šiuo atveju primenu drabužių ir tekstilės pramonę, kuri ypač susijusi su šiuo susitarimu, ir Užimtumo generalinio direktorato ir Eurofondo tyrimą, kuriame pristatomas scenarijus, pagal kurį iki 2020 m. darbo vietų skaičius Bendrijoje sumažės 20–25 proc., pripažįstant galimybę, kad 50 proc. darbo vietų šiame sektoriuje būtų prarasta. Tačiau taip pat primenu tokius sektorius kaip elektronika ir detalių gamybos pramonė automobilių sektoriuje, kurie jau buvo paminėti. Šie nusiskundimai sukelia klausimų, kurie ir toliau lieka neatsakyti.

Kokių veiksmingesnių priemonių, kurios ne vien tik sumažintų darbo vietų praradimo padarinius, bus imtasi siekiant apsaugoti šiuos sektorius? Kokių esama gynybos mechanizmų ir apsaugos priemonių, nukreiptų prieš agresyvų eksportą? Kada ir kokiu būdu turėsime veiksmingas priemones, skirtas įmonių perkėlimo klausimams spręsti? Pagal šios frakcijos pasiūlymą 2010 m. biudžete bus numatyta nauja biudžeto antraštinė dalis, skirta veiksmams tekstilės ir avalynės pramonės sektoriuose, ir sukursianti sektoriaus programą Bendrijos lygmeniu. Kokie šios programos pagrindiniai elementai?

Komisijos nary, skubiai turi būti sukurti sąžiningi ekonomikos santykiai. Užuot suteikdami naudą tam tikroms ekonominėms grupėms arba tiems, kurie finansuoja Europos Sąjungą, šie santykiai turi tarnauti žmonėms ir jų šalims. Kiekvienos šalies teisės į tvarią gamybą gynyba yra svarbi ateityje dėl naujo ekonominio, socialinio, į energiją orientuoto ir aplinkos apsaugos racionalumo, kuriam neoliberalus modelis ne tik nesudaro galimybių egzistuoti, bet ir padaro jį neįmanomą.

Anna Rosbach, EFD *frakcijos vardu.* – (DA) Pone pirmininke, mano požiūris į visa tai yra kitoks nei prieš tai kalbėjusiojo. Iš esmės palankiai vertinu laisvosios prekybos susitarimą su Pietų Korėja. Kiek galiu pastebėti, ES turi aiškų interesą skatinti kuo artimesnius Europos ir demokratinių Azijos šalių, įskaitant Pietų Korėją, santykius.

Ilgą laiką Europos ir Pietų Korėjos prekyboje nebuvo pusiausvyros dėl protekcionizmo – tarp Europos Sąjungos ir jos laisvos prekybos ir Pietų Korėjos ir jos protekcionizmo. Prieš keletą dešimtmečių Pietų Korėja buvo agrarinė visuomenė; ji greitai išsivystė į pramoninę visuomenę, kurios 81 proc. gyventojų dabar gyvena miestuose. Šiuo metu šalis užima vienuoliktą vietą tarp didžiausių pasaulio ekonomikų ir pagal dydį yra ketvirta ES prekybos partnerė.

Pietų Korėja yra svarbi sąjungininkė strategiškai svarbiame regione. Atsižvelgiant į prognozes galima teigti, kad šalis per ateinantį dešimtmetį užims dar labiau dominuojančią padėtį aukštųjų technologijų sektoriuje.

Pietų Korėja turi konkuruoti su ekonomine ir karine milžine savo Šiaurėje – Kinija, kuri tuo pat metu yra pagrindinė šalies prekybos partnerė. Konkurenciniu požiūriu Kinija turi beveik neišsemiamus pigios darbo jėgos išteklius. Dėl to Kinija taip pat yra pagrindinė šalies prekybos konkurentė. Nustatydama kokybės reikalavimus Pietų Korėjai ES gali padaryti šalies prekes tinkamesnes eksportuoti į JAV ir Europą – daug geresnes nei Kinijos prekės, ir manau, kad visi esame suinteresuoti, kad taip atsitiktų.

Šis laisvosios prekybos susitarimas, kaip jau buvo minėta, panaikins tarifus, kurių metinė vertė – 1,6 mlrd. EUR. Bendra prasme tai gali būti labai geras dalykas, tačiau kyla klausimas, ar Pietų Korėjos prekyba ir pramonė yra pakankamai liberalizuotos ir ar laisvosios prekybos susitarimas gali atitikti planą, kurio laikomės, atsižvelgiant į tai, kad Pietų Korėja vis dar teikia išimtines subsidijas tam tikroms pramonės šakoms, pvz., farmacijos ir elektronikos sektoriai.

Peter Šťastný (PPE). – Pone pirmininke, praėjusiais mėnesiais ES patyrė keletą pokyčių ir pereinamųjų laikotarpių. Turėjome tris už vidaus prekybą atsakingus Komisijos narius, du ES Vadovų Tarybos pirmininkus ir Lisabonos sutartį.

Šiuo laikotarpiu kalbėjau su visais aukštais pareigūnais apie poreikį tinkamai suderinti Pietų Korėjos ir ES LPS, kad įtrauktume didelį nepasitenkinimą rodančias pramonės šakas, ypač automobilių pramonę.

Tvirčiausi argumentai iš esmės buvo pateikiami muitų grąžinimo apsaugos ir netarifinių kliūčių srityje. Kai naujasis Komisijos narys, atsakydamas į mano klausimą jo klausymo metu, pareiškė, kad muitų grąžinimas nusipelnė didesnio dėmesio, pasijaučiau optimistiškai. Net JAV atidėjo savo LPS su Pietų Korėja iš dalies dėl panašių automobilių pramonės prieštaravimų.

Tai yra pirmasis stambus LPS. Tai – šablonas. Turime viską daryti teisingai. Abiem šalims turi būti sudarytos vienodos sąlygos. Prašau nesuprasti manęs klaidingai. Esu tvirtas LPS šalininkas. Suvokiu jų teigiamą poveikį BVP ir darbo vietoms, tačiau taip pat turėtume suprasti, kad kai konkurencinis pranašumas suteikiamas tik vienai šaliai, nauda išnyks ir, blogiausiu atveju, galėtų netgi sukelti nuostolių.

ES darbuotojai nusipelnė geresnio LPS. Galbūt turėtume kreiptis į savo transatlantinį partnerį ir kartu reikalauti nedidelių pakeitimų, kurie bent jau iš dalies patenkintų šias milžiniškas pramonės šakas, ir siekti, kad nauji LPS įsigaliotų kuo greičiau. Visuomet bus nepatenkintų elementų, tačiau iš esmės LPS turi būti naudingi abiejų šalių piliečiams. Mano pareiga stebėti padėtį ir užtikrinti, kad susitarimas būtų sąžiningas mano rinkėjų ir ES piliečių atžvilgiu.

Kader Arif (S&D). – (FR) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje jau diskutavome dėl Europos Sąjungos ir Korėjos laisvosios prekybos susitarimo. Jau tuomet dauguma iš mūsų išreiškė savo nuogąstavimus dėl neigiamų šio susitarimo padarinių, ypač atsižvelgiant į automobilių sektorių. Nemanėme, kad įvykiai taip greitai būtų pasirodę esantys teisingi.

Sausio 21 d. Opel pranešė apie savo gamyklos, kurios gamybinė veikla bus perkelta į Pietų Korėją, Antverpene uždarymą. Ar turime manyti, kad šis sprendimas neturi nieko bendra su laisvosios prekybos susitarimu, kuris tik ką buvo suderėtas? Leiskite čia atkreipti dėmesį į ryšį. Per šį ekonomikos krizės laikotarpį, kurio

metu už finansininkų klaidas pirmiausia sumoka darbuotojai, Komisija dabar turi pareigą labiau nei bet kada apsvarstyti su darbo vietomis susijusius susitarimų, dėl kurių ji derasi, padarinius.

Ilgiau nebegalima pernelyg supaprastintai reaguoti į šių darbuotojų, kuriems, gerai žinome, bus labai sunku rasti kitą darbą, padėtį. Negalime jiems pasakyti, kad tarptautinė prekyba yra laimėtojų ir pralaimėtojų žaidimas ir kad, deja, būtent jie bus paaukoti, o mes jų labui nieko negalime padaryti.

Komisijos nary, tikimės šiandien gauti iš jūsų atsakymus. Pirmiausia norime žinoti, ar jūsų generalinis direktoratas atliko šio susitarimo poveikio Europos darbo vietoms vertinimą, turiu pasakyti, kad godžiai praneštas skaičius, t. y. 19 mlrd. EUR pelnas, kurį, tikimasi, gaus Europos eksportuotojai, mūsų neįtikina. Kaip nustatytas šis skaičius? Kokiu tyrimu jis pagrįstas? Tačiau nekreipiant dėmesio į teigiamus padarinius, kurių tikimasi, ar buvo taip pat atsižvelgta į neigiamus padarinius?

Komisija parengė reglamento projektą dėl apsaugos priemonių, susijusių su šiuo susitarimu, metodų įgyvendinimo. Šie metodai visų pirma yra susiję su muitų grąžinimu – pranašumu, kuris prieš tai niekada nebuvo suteiktas net ir mūsų besivystantiems prekybos partneriams. Pateiktuose pasiūlymuose nustatytos sudėtingos apsaugos sąlygų taikymo ir vykdymo procedūros.

Nepaisant to, jaučiuosi užtikrintas, nes pirmą kartą Parlamentas netrukus galės išreikšti nuomonę dėl šio susitarimo pagal įprastą teisėkūros procedūrą. Tačiau norėčiau atkreipti dėmesį, kad Europos darbo vietų problema nebus išspręsta poveikį švelninančiomis priemonėmis, kurios bus taikomos konkrečiais atvejais. Dėl to aš ir visa mano frakcija raginame bent jau parengti tikrą Europos pramonės politiką, kurioje būtų nustatyta aiški mūsų pramonės ateities strategija.

Atsižvelgiant į ekonomikos krizę ir padidėjusią pasaulinę konkurenciją, ši pramonės politika turi būti veiksmingai koordinuojama su bendra prekybos politika, kad mūsų laisvosios prekybos susitarimai nesukeltų darbo vietų mažėjimo Europoje.

Antras klausimas, dėl kurio tikimės gauti paaiškinimą – susitarime numatytas protokolas dėl bendradarbiavimo kultūros klausimais. Keleto valstybių narių reakcija į pradėtas derybas su Korėja buvo labai griežta, nes Korėja nesugebėjo ratifikuoti konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės ir apsaugos skatinimo.

Smerkiu pačią nuostatą pradėti derybas šiuo klausimu ir manau, kad kultūros klausimai turėtų būti sprendžiami atskirai nuo derybų dėl prekybos ir turėtų priklausyti už kultūrą atsakingam Komisijos nariui siekiant užkirsti kelią šiam klausimui tapti derybų objektu kartu su įprastomis prekėmis arba paslaugomis.

Komisijos nary, apibendrindamas noriu pasakyti, kad jūs žinote, kaip svarbu Europos Parlamento narius visapusiškai informuoti apie vykdomas derybas ir įtraukti juos į visus derybų etapus, įskaitant tą etapą, kai nustatomi derybiniai įgaliojimai. Nepaisydamas mūsų požiūrių skirtumų, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad išankstinės konsultacijos su Parlamentu būtų padėjusios mums suprasti strategiją, kurios laikomasi.

Dėl to esu tikras, kad galiu pasitikėti jūsų parama ir tuo, kad jūsų Komisija padės mums dirbti ateityje, kai kiekvienas dirbs pagal savo kompetenciją, tačiau visada siekdamas naudingos prekybos politikos, kuri akivaizdžiai savo mastu yra europinė, tačiau, svarbiausia, sąžiningesnė.

Pirmininkas. – Ačiū, pone K. Arifai, tačiau vertėjai vis dar nespėja versti jūsų kalbos. Jie rodo man ženklus norėdami pasakyti, kad jie nespėja versti jūsų kalbos. Nieko blogo kalbėti ilgiau nei suteikiama laiko, tačiau faktas, kad tai nėra išverčiama.

Dėl to tik jūs ir prancūziškai kalbantys rūmų nariai supranta, ką jūs sakote.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – Pone pirmininke, Katalonijos ir Europos automobilių pramonės nuomone, Europos Sąjungos ir Pietų Korėjos laisvosios prekybos susitarimas yra nesąžiningas ir nesubalansuotas.

Šios pramonės šakos ir taip pat Europos tekstilės sektoriaus atstovai išreiškė susirūpinimą konkrečiais klausimais, pvz., muitų grąžinimo sistema ir apsaugos sąlyga. Europos profesinių sąjungų federacija kritikavo šį laisvosios prekybos susitarimą. Pietų Korėja neratifikavo nė vienos pagrindinės Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos. Pietų Korėja atkakliai daro spaudimą profesinių sąjungų teisėms.

Be to, žinome, kad šio laisvosios prekybos susitarimo su Pietų Korėja atžvilgiu buvo aiškus pasidalijimas tarp Europos Komisijos kolegijų ir taip pat tarp Europos Komisijos tarnybų, ypač tarp Mokesčių ir muitų sąjungos generalinio direktorato ir Prekybos generalinio direktorato dėl muitų grąžinimo sistemos.

Mokesčių ir muitų sąjungos generalinio direktorato nuomone, muitų grąžinimo sistema iškraipo ekonomiką, nes iš esmės tai yra eksporto subsidija. Tai turėtų sukurti aiškų prieš Europos pramonę nukreiptą konkurencinį pranašumą Korėjos pramonės naudai Europos Sąjungoje.

Ta pati Korėjos prekybos investicijų skatinimo agentūra apskaičiavo, kad šis pranašumas sudarys ne mažiau kaip 1 300 EUR už kiekvieną automobilį. Taigi ar naujoji Komisija mano, kad šis laisvosios prekybos susitarimas yra sąžiningas susitarimas? Ar naujoji Komisija suteiks Parlamentui visapusišką, naujausią šios muitų grąžinimo sistemos poveikio vertinimą ir analizę?

Paweł Zalewski (PPE). – (*PL*) Pone pirmininke, šiandien aptariame labai svarbų susitarimą, kuris taps susitarimų su kitomis šalimis Tolimuosiuose Rytuose modeliu, dėl to reikalingas kruopštus apsvarstymas ir analizė. Neturime daryti spaudimo veikti per daug skubotai. Pritariu laisvai konkurencijai ir manau, kad jos įtaka politinės padėties stabilizavimui ir ekonomikos vystymuisi yra neabejotina, tačiau tai turi būti subalansuota konkurencija, kuri pagrįsta technologijų arba produktų gamybos sąnaudų konkurencija, o ne tokiomis priemonėmis kaip susitarime nustatytas muitų grąžinimas, kuris, atvirai kalbant, tenkina tik vienos šalies interesus.

Šiandien susiduriame su ekonomikos krize ir turime ypač jautriai reaguoti į padėtį Europoje – turime prisiimti ypatingą atsakomybę dėl Europos pramonės ateities. Tai yra ne vien tik variklinių transporto priemonių pramonė, bet ir elektronikos ir tekstilės pramonė. Daugybės pramonės šakų, įskaitant daugumą Lenkijos pramonės šakų, atstovai skundžiasi šiuo susitarimu. Dėl to esu įsitikinęs, kad turėtume veikti tokiu būdu. Pirma, turime būti tikri dėl susitarimo padarinių ir dėl to taip pat turėtume bendradarbiauti su tų pramonės šakų atstovais, kurie išreiškė nuogąstavimus dėl šio susitarimo, ir ne tik su tais, kurie mano, kad jie išloš dėl šio susitarimo. Tikiuosi, kad Komisija pateiks labai išsamią padarinių, kurie atsiras įsigaliojus šiam susitarimui, analizę. Antra, turime labai atidžiai išnagrinėti apsaugos priemones ir kaip nustatyti tokias priemones, kad susitarimas faktiškai būtų naudingas abiem šalims, ne tik Pietų Korėjai. Trečia, negalime taikyti šio susitarimo laikinai, kol Parlamentas įsitikins, kad jis yra naudingas visoms Europos Sąjungos šalims ir nesukuria jokio nepagrįsto pranašumo Korėjos pramonei.

Vital Moreira (S&D). – (*PT*) Pone pirmininke, norėčiau už prekybą atsakingam Komisijos nariui pateikti du klausimus, susijusius su šio susitarimo svarba ES prekybos politikai. Faktiškai 2006 m. įsigaliojus Globalios Europos strategijai, kurios tikslas – stiprinti tarptautinės prekybos vaidmenį Europos Sąjungos ekonomikos strategijoje, tai yra pirmas ir vienintelis laisvosios prekybos susitarimas, dėl kurio deramasi, tačiau kuris dar nėra ratifikuotas, kuriame buvo svarbi prekybos partnerystė.

Kaip Komisija vertina savo vaidmenį ir menkus rezultatus, pasiektus atsižvelgiant į Globalios Europos strategiją? Ar tokiu atveju Komisija mano, kad jos pačios prekybos politikos patikimumas šiame susitarime yra pastatytas ant kortos ir kad šis patikimumas taip pat priklauso nuo to, kad šį susitarimą ratifikuos ir patvirtins Parlamentas?

Antra, šis susitarimas susijęs tik su viena šalimi, dėl to tai yra dvišalis susitarimas. Žinome, kad daugiašalis plataus užmojo Pasaulio prekybos organizacijos prekybos susitarimas žymi tik laiką be jokių greitų perspektyvų. Beveik visi įvairūs Europos Sąjungos pasiūlyti regioniniai susitarimai buvo nesėkmingi arba neturėjo aiškios perspektyvos. Apibendrindamas užduosiu klausimą, ar tai reiškia, kad šis dvišalis susitarimas įrodo ES investicijų į dvišalius ir regioninius susitarimus nesėkmę ir kad nuo šiol būsime pasmerkti dvišališkumui?

Pablo Zalba Bidegain (PPE). – (*ES*) Pone pirmininke, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija turi aiškią poziciją Europos Sąjungos politikos klausimu. Esame aktyvūs laisvos prekybos gynėjai ir iš tikrųjų labai svarbu, kad Europa tęstų derybas dėl prekybos susitarimų su kitomis šalimis, nes jos sukuria naujas galimybes Europos įmonėms, o tai reiškia naujas darbo vietas, kurių labai trūksta dabartinės ekonomikos krizės metu.

Komisijos nary, man labai patiko jūsų žodžiai, nes taip pat manau, kad labai svarbu, jog šiuose susitarimuose būtų numatytos pakankamos garantijos, kad pasirašydami išvengtume sąlygų, kurios yra nesubalansuotos ir nesąžiningos Europos pramonės atžvilgiu.

Komisijos pateiktas susitarimas su Pietų Korėja yra pirmas naujos kartos platesnio užmojo prekybos susitarimas Europai, iš čia kyla šio susitarimo svarba. Tai nėra klausimas, ar tai didelė šalis, ar ne; tai nėra mūsų pajėgumų derėtis ateityje dėl susitarimų su didesnėmis šalimis silpnėjimo klausimas.

Dėl to mes neprieštaraujame laisvosios prekybos susitarimui su Pietų Korėja; tačiau norime, kad tam tikri skyriai, kurie, mūsų manymu, sukuria nesąžiningas konkurencines kliūtis tam tikriems Europos pramonės sektoriams ir suteikia Korėjos gamintojams nesąžiningą pranašumą, būtų išnagrinėti atidžiau.

Komisijos nary, noriu, kad jūs aiškiai paaiškintumėte, kodėl apsaugos sąlyga dėl muitų grąžinimo įsigalioja po penkerių metų? Paskutinį kartą kalbant su jumis, jūs pareiškėte, kad priežastis buvo ta, jog tarifai variklinėms transporto priemonėms taip pat bus panaikinti po penkerių metų.

Susitarime nustatyta, kad jie panaikins tarifus variklinėms transporto priemonėms, kurios sveria daugiau nei penkias tonas, po penkerių metų. Tačiau variklinėms transporto priemonėms, kurios sveria mažiau nei penkias tonas, t. y. visos įprastos variklinės transporto priemonės, 10 proc. tarifas bus panaikintas per trejus metus. Komisijos nary, kokia yra šių dvejų metų spragos priežastis?

Taip pat norėčiau gauti daugiau informacijos apie visus jūsų paminėto aspekto atnaujinimus. Kokia prasmė po laiko taisyti šias klaidas, kai vienintelė apsaugos sąlygos priežastis – užbėgti neigiamiems padariniams už akių?

Evelyn Regner (S&D). – (*DE*) Pone pirmininke, ES turėtų sudaryti laisvosios prekybos susitarimus tik su tomis šalimis, kurios rodo visišką pagarbą žmogaus teisėms. Man atrodo labai svarbu, kad turėtų būti įgyvendinami pagrindiniai Tarptautinės darbo organizacijos standartai ir, svarbiausia, kad jų būtų laikomasi. Sutartyje numatytos su darbu susijusios sąlygos yra geros, tačiau jos nėra pakankamai toliaregiškos. Korėjoje buvo keletas atvejų, ypač pastaraisiais mėnesiais, kai buvo rimtai pažeistos profesinių sąjungų teisės, pvz., teisė į kolektyvines derybas ir teisė į organizacijos laisvę. Derybų metu Europos profesinės sąjungos ir ypač metalo apdirbimo pramonės profesinės sąjungos, nurodė šiuos atvejus, atkreipdamos dėmesį į problemas, kurių tikimasi automobilių sektoriuje.

Opel atvejis Antverpene buvo paminėtas keletą kartų. Pakartojant, gamyba buvo perkelta ne vien tik dėl perteklinių gamybos pajėgumų, kaip nuolat teigė valdyba, tačiau visų pirma siekiant perkelti gamybą į Pietų Korėją. Kas iš to turės naudos? Ar galimas daiktas, kad tai išankstinis laisvosios prekybos susitarimo padarinys?

Kitas problemiškas sektorius, kuriam nebuvo skirta tiek daug dėmesio, yra laivų statybos pramonė. Savo dešimties metų plane, kuris sudaro viešosios valdžios akto sudėtinę dalį, Korėja iškėlė tikslą užtikrinti, kad daugiau nei 90 proc. įmonių, aprūpinančių Korėjos laivų statybos pramonę, būtų įsikūrusios Korėjoje. Tai padaro Europos konkurentų, ypač pramonės darbuotojų, padėtį labai sudėtingą.

(Klausimas pagal Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnio 8 dalj)

Daniel Caspary (PPE). – (*DE*) Pone pirmininke, ponia E. Regner, dėkoju jums už šią galimybę. Jūs nurodėte *Opel* atvejį Antverpene. Norėčiau jūsų paklausti, ar sutinkate su manimi, kad *Opel* yra sunkioje finansinėje padėtyje keletą mėnesių, kad įmonė galėtų gaminti gerokai daugiau automobilių, nei ji šiuo metu gamina, ir kad *Opel* prastos ekonominės padėties negalėjo sukelti laisvosios prekybos susitarimas, kuris vis dar neįsigaliojo.

Evelyn Regner (S&D). – (*DE*) Pone pirmininke, žinoma, tiesa, kad esama rimtų ekonomikos problemų. Tai yra būtent tas atvejis. Tačiau įmonės valdyba, visų pirma N. Reilly, pažeidė delta susitarimą. Pagal šio susitarimo sąlygas *Opel* gamyklai Antverpene buvo suteikta garantija, kad sportiniai automobiliai būtų gaminami joje. Šie automobiliai dabar nėra gaminami Antverpene, tačiau Pietų Korėjoje. Mano supratimu, tai – paprastai tariant, atvejis, kai egzistuojanti gamyba iš *Opel* gamyklos Antverpene buvo perkelta į Pietų Korėją.

Bernd Lange (S&D). – (*DE*) Pone pirmininke, pone K. De Guchtai, turiu jums tris klausimus. Mano pirmas klausimas yra susijęs su sąžiningomis konkurencijos sąlygomis. Tai, kad darbuotojų teisės Pietų Korėjoje yra ribojamos, reiškia, kad esama nesąžiningų konkurencijos sąlygų, kurios apima klausimą dėl kolektyvinio ieškinio. Pietų Korėjos baudžiamojo kodekso 314 straipsnyje numatyta "ardomųjų operacijų" nusikaltimo sudėtis. Ji naudojama siekiant užkirsti kelią streikams ir riboti profesinių sąjungų teises, pvz., *Ssangyong* atveju. Taip pat norėčiau žinoti, kodėl sudarome laisvosios prekybos susitarimus su tokiomis valstybėmis kaip Pietų Korėja ir Kolumbija, kurios turi daugiausia problemų su Tarptautinės darbo organizacijos standartais. Dėl to mano pirmas klausimas yra toks: kaip siūlote naudoti laisvosios prekybos susitarimą, kad būtų užtikrinta, jog Pietų Korėjoje dėl darbuotojų teisių ribojimo nebūtų sukurtos nesąžiningos konkurencijos sąlygos?

Mano antras klausimas susijęs su automobilių pramonės problemomis, kurias taip pat nurodė kiti kalbėtojai. Šiuo atveju labai svarbu nustatyti protingas apsaugos sąlygas. Bendrosios apsaugos sąlygos dėl rimtų rinkos sutrikimų ir muitų grąžinimo sistemos yra nustatytos. Negaliu jų visiškai suprasti. Pone K. De Guchtai, galbūt galėtumėte man suprantamiau paaiškinti apsaugos sąlygas. Ypač norėčiau žinoti, kas jas gali taikyti ir kada.

Mano trečias klausimas susijęs su nauju mūsų bendradarbiavimo pagal Lisabonos sutartį pagrindu. Tai apima apsaugos sąlygų patvirtinimą ir įgyvendinimą kaip bendro sprendimo procedūros dalį. Ar galite užtikrinti, kad laisvosios prekybos susitarimas neįsigalios, kol Parlamentas patvirtins šią procedūrą, ir tik po to, kai Parlamentas pasinaudos savo teisėmis ir patvirtins apsaugos sąlygas?

Kathleen Van Brempt (S&D). – (*NL*) Komisijos nary, esu tikra, kad sutiksite su manimi, jog laisvosios prekybos susitarimai sudaromi ne dėl ideologinių priežasčių, tačiau, visi gerai žinome, dėl poveikio, kurį jie turi visuomenei socialine ir ekonomine prasme. Jūs pats nurodėte daugybę poveikio tyrimų, tačiau niekada neskaičiau poveikio tyrimo, kuriame būtų nurodyta, koks yra poveikis darbuotojams pagal sektorius.

Dauguma žmonių jau kalbėjo apie automobilių sektorių. Bet tiek aš, tiek mano regionas, taip pat tam tikra prasme vis dar ir jūsų, Komisijos nary, regionas atskleidė šį poveikį. Opel automobilių gamykla Antverpene uždaroma, o profesinės sąjungos čia – ir tai yra žmonės, kurie dirbo daugelį metų – visiškai įsitikinusios, kad šis prekybos susitarimas yra labai svarbi dalis tiek daug kartų aptarto Opel verslo plano, su kuriuo mes paprasčiausiai negalime susipažinti ir kuris yra sprendimo negaminti sportinių automobilių Antverpene pagrindas.

Šiuo atveju noriu užduoti jums du klausimus. Ar jūs žinote, koks yra šio susitarimo poveikis kiekvieno ekonominio sektoriaus darbuotojams? Jeigu ne, ar esate pasirengęs – ir norėčiau jus dėl to paraginti – šiuo klausimu atlikti poveikio tyrimą siekiant užtikrinti, kad mes Parlamente turėtume reikalingą informaciją, kai galiausiai turėsime duoti savo pritarimą? Mano antras klausimas: ar ateityje – kadangi tai yra jūsų įgaliojimų pradžia – ketinate nuolat atlikti tokios rūšies poveikio tyrimą socialiniu lygmeniu?

Seán Kelly (PPE). – (GA) Pone pirmininke, pritariu šiam Europos Sąjungos ir Pietų Korėjos prekybos susitarimui.

Pritardamas, norėčiau pasakyti, kad visuose tokio pobūdžio susitarimuose yra laimėtojų ir pralaimėtojų. Deja, šiuo atveju atrodo, kad Automobilininkų asociacija yra nurodoma kaip pralaimėtoja, tačiau pasakyčiau, kad atsižvelgiant į automobilių paklausą, kuri, tikėtina, per artimiausius dvidešimt ar trisdešimt metų didės bent keturis kartus, čia galima įžvelgti galimybę.

Tačiau bendras aspektas dėl 19,1 mlrd. EUR naudos Europos Sąjungai ir 12,5 mlrd. EUR naudos Pietų Korėjai, kurį nurodė Komisijos narys, yra geras susitarimas mano segtuve. Jeigu būtų priešingai, galėtume reikšti susirūpinimą. Taip pat negalime neįvertinti politinės Pietų Korėjos svarbos psichologine prasme plečiant savo įtaką Azijos vandenynuose – tai jiems yra labai svarbu – ir taip pat mūsų susirūpinimą šiame regione siekiant atkurti savo pozicijas, kurios kažkokiu būdu po Kopenhagos susilpnėjo, pasaulyje.

Harlem Désir (S&D). – (*FR*) Pone pirmininke, Komisijos nary, šis susitarimas su Korėja bus pirmasis, kurio padedami iš tikrųjų įgyvendinsime Globalios Europos strategiją kaip svarbų susitarimą, ir dėl to jis privalo būti pavyzdinis, nes jis sukurs precedentą.

Tačiau pastebime, kad, pirma, esama problemos dėl Parlamentui teikiamos informacijos, ypač apie apsaugos sąlygas, tuomet yra problema dėl naudojamo metodo, nes mums jau buvo pasakyta, kad įmanoma įgyvendinti laikinąsias nuostatas arba laikinai įgyvendinti susitarimą netgi nesulaukus Parlamento pritarimo, ir galiausiai problema, susijusi su prekybos susitarimo aiškumu ir skaidrumu, – šį klausimą iškėlė N. Rinaldi, – kadangi dėl muitų grąžinimo faktiškai galėtume netiesiogiai sudaryti susitarimą su Kinija. Manau, kad šių laisvosios prekybos susitarimų atveju turime būti ypač skaidrūs.

Be to, yra nuolatinė problema dėl tikslo plėtoti socialinius ir aplinkos apsaugos standartus. Kai kalbame apie socialinių standartų laikymąsi, mes, pvz., labai atsiliekame nuo to, ką išsiderėjo Jungtinės Valstijos savo susitarime su Korėja.

Galiausiai atvirai kalbant, pažvelgus į ekonominę padėtį, kurioje esame atsidūrę dėl automobilių pramonės ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Niccolò Rinaldi (ALDE). – (*IT*) Pone pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pateikti papildomą klausimą Komisijos nariui. Suprantame, kad neturime aiškios sistemos atsižvelgiant į bet kokios ratifikavimo procedūros nacionaliniuose parlamentuose buvimą, tačiau kokia balsų dauguma turėsime patvirtinti šį susitarimą

Taryboje? Ar tai absoliuti balsų dauguma, ar paprasta balsų dauguma? Tai yra dar vienas dalykas, kurio nesupratau, ir, manau, svarbu suprasti šį teisinio pagrindo aspektą.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad mane nustebino šių diskusijų tonas. Jaučiu, kad girdėjau daug susirūpinusių balsų, ir dėl to dar kartą raginu Komisiją dirbti kartu su mumis. Komisijos nary, esame įsitikinę, kad atliksite puikų darbą, tačiau kaip sakoma kitoje korėjietiškoje patarlėje "pasiklausk kelio, net kai jį žinai".

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Pone pirmininke, laisvosios prekybos susitarimas su Pietų Korėja, atrodo, yra labai pažangus dalykas. Susitarimas dėl laisvosios prekybos erdvės smarkiai padidins abipusę prekybą. Dėl Korėjos importo muitų, kurių vertė maždaug 1,6 mlrd. EUR, ir ES importo muitų, kurių vertė maždaug 1,1 mlrd. EUR, panaikinimo, svarbiuose pramonės ir paslaugų sektoriuose prekyba bus gerokai liberalizuota. Tai iš esmės susiję su telekomunikacijomis, aplinkos apsauga, transportu, finansais ir teisinėmis paslaugomis. Be to, laisvosios prekybos susitarimas prisidės prie padidėjusios intelektinės nuosavybės apsaugos ir viešųjų pirkimų skaidrumo. Dėl susitarimo Korėja taip pat pripažins ES sertifikatus ir kokybės standartus. Susitarimas ypač svarbus dabartinėje ekonomikos padėtyje, nes jis suteiks galimybę greičiau vystytis ES šalims. Tačiau suprantame (...).

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Karel De Gucht, *Komisijos narys.* – Pone pirmininke, visų pirma atsižvelgiant į procedūrą – nes apie tai buvo dažnai klausiama – akivaizdu, kad tai bus pirmas kartas, kai Parlamentas turės pritarti tokiam susitarimui, ir taip pat pirmas kartas, kai apsaugos sąlygos turės būti priimamos pagal bendro sprendimo procedūrą. Manau, tai sukelia padarinių Tarybos, Komisijos ir Parlamento santykiams.

Apsaugos sąlygos yra pasiūlymas. Komisija patvirtino savo pasiūlymą vakar ir jis netrukus bus pateiktas Tarybai ir Parlamentui. Akivaizdu, kad tuomet bus taikoma bendro sprendimo procedūra, dėl to nesuprantu daugybės pastabų, kuriose jūs pateikiate klausimus ir išreiškiate abejones dėl apsaugos sąlygų. Bus tik tos apsaugos sąlygos, kurioms gausime jūsų pritarimą, nes tai yra bendro sprendimo procedūra: tai taip paprasta. Neturėtumėte dėl to ir dėl Parlamento ratifikavimo tiek daug rūpintis.

Tai, žinoma, reiškia, kad bus diskutuojama jūsų komitete. Klausymo metu jau sakiau, kad neketinu pateikti pasiūlymo dėl išankstinio, laikino taikymo, kol pats Parlamentas paskelbs apie susitarimą, ar tai būtų oficiali Parlamento ratifikacija, ar kokia nors kitokia procedūra, kurią galime nustatyti tarp INTA komiteto ir Komisijos. Tai lieka atviras klausimas ir gali būti diskutuojama, tačiau bet kokiu atveju Parlamentas turės galimybę pateikti savo politinę nuomonę dėl susitarimo prieš pateikiant bet kokius pasiūlymus išankstiniam vertinimui.

Kitas klausimas yra ar tai mišrus susitarimas, ar susitarimas, kuris priklauso tik Bendrijos kompetencijai. Teisės tarnyba vis dar rengia nuomonę šiuo klausimu, tačiau negalime atmesti galimybės, kad galiausiai turėsime pripažinti, jog tai mišrus susitarimas, ir tai reikš, kad visi nacionaliniai parlamentai taip pat turės jį ratifikuoti, o tai – atsakant į Niccolò Rinaldi klausimą – taip pat galėtų sukelti padarinių balsavimo Taryboje procedūrai.

Tiek dėl procedūros: jūs turėsite visas galimybes pareikšti savo nuomonę ir mes į tai būtinai atsižvelgsime – jeigu mes to nepadarytume, atsidurtume bėdoje!

Komisijos narys. – (NL) Dabar aptarsiu Opel klausimą. Suprantu, kad jis kyla ne tik Belgijoje, bet ir kitose valstybėse narėse. Tačiau nesuprantu, kai žmonės sako: "pažvelkite, tarp laisvosios prekybos susitarimo su Pietų Korėja ir planų uždaryti Opel gamyklas Europoje yra tiesioginis ryšys".

2009 m. pradžioje *Opel* pranešė, kad ketina 20 proc. sumažinti savo gamybinius pajėgumus Europoje. Tiesa, kad tai galima padaryti tokiu būdu, kad galiausiai visos gamyklos išliktų ir, žinoma, veiktų, tačiau tik jei verslo požiūriu *Opel* mano, kad tai įmanoma.

Tačiau tai taip pat sutapimas, kad sprendimas faktiškai gaminti sportinius automobilius Pietų Korėjoje bet kokiu atveju buvo priimtas po to, kai buvo pasiektas susitarimas su *Magna*, tačiau prieš užbaigiant derybas dėl Europos Sąjungos ir Pietų Korėjos laisvosios prekybos susitarimo. Dėl to tiek I. Beleto, tiek ir K. Van Brempt tvirtinimai neatitinka tvarkaraščio. Susitarimas su Pietų Korėja buvo užbaigtas tik po to.

Faktiškai įmanoma ginčytis dėl priešingo atvejo, būčiau manęs, kitais žodžiais tariant, kad kai kurios valstybės narės pritarė laisvosios prekybos susitarimui su Pietų Korėja, jeigu jos žinosiančios, kas atsitiks su *Opel.* Iš tikrųjų manau, kad turėtume remtis šiuo priešingu atveju, jeigu tiksliai pažiūrėsime į tvarkaraštį, kai tai vyko praktikoje.

Beje, I. Beleto naudai norėčiau pridurti, kad jo nurodytame palyginime esama nedidelės aritmetinės klaidos, kai jis pareiškė, kad Pietų Korėja eksportuoja penkiolika kartų daugiau automobilių į Europą, nei Europa eksportuoja į Pietų Korėją. Tai gali būti susiję su politika, į kurią aš neseniai buvau įtrauktas Belgijoje. Pagal dabartinius duomenis į Pietų Korėją eksportuojama 37 000 automobilių, o iš jos importuojama maždaug 440 000 automobilių.

Dar daugiau, jūsų samprotavimų eiga taip pat yra klaidinga, nes darote prielaidą, kad dvi rinkos yra vienodo dydžio. Jeigu lyginate dvi rinkas, turite pastebėti, kad Pietų Korėjos rinka, žinoma, yra daug mažesnė nei Europos, ir tai reiškia, kad jūs lyginate obuolius su apelsinais.

Kalbant apie patekimą į rinką, mes faktiškai perduodame tą patį procentinį dydį iš Europos į Pietų Korėją, koks patenka į Europą iš Pietų Korėjos: maždaug 3–4 proc. Tai iš tikrųjų yra svarbu.

Manau, kad faktiškai gerokai svarbiau vertinant rinkos padėtį yra tai, kad Pietų Korėjos gamintojai neseniai atidarė dideles gamyklas Europoje, t. y. Čekijoje ir Slovakijoje, kurios bus pajėgios gaminti maždaug pusę milijono automobilių kasmet, taigi tikrovė tokia, kad galbūt ateityje Europoje gaminami korėjietiški automobiliai, tiesą sakant, didele dalimi bus tie automobiliai, kurie pasieks Korėjos rinką. Šiuo atveju susiduriame su aiškiu perkėlimu, o tai, ką jūs matote visoje automobilių rinkoje, reiškia, kad didžiosiose rinkose, kuriose galiausiai galima pirkti ir parduoti automobilius, vyksta perkėlimas.

Paskutinė mintis dėl to, kas bet kokiu atveju yra ypač apgailėtina dėl *Opel* padėties, kurią, mano manymu, galima išspręsti tik vienu būdu – manau, niekas neturi nepastebėti fakto, kad gamintojai priklauso nuo vartotojų, o ne priešingai, ir kad tai yra viena iš svarbiausių priežasčių, dėl kurios buvo priimti politiniai sprendimai mažėjančioje Europos automobilių rinkoje, kuri taip pat susidūrė su daugybe sudėtingoje finansinėje padėtyje atsidūrusių automobilių gamintojų.

Galbūt pateiksiu paskutinę pastabą dėl įtampos tarp dvišalių ir daugiašalių derybų, tai klausimas, kurį taip pat iškėlė V. Moreira. Dohos derybų raundu pagrįstos derybos vyko nuo 2001 m., t. y. devynerius metus, ir vis dar nėra sprendimo atsidūrus padėtyje be išeities. Esu didelis daugiašališkumo rėmėjas ir manau, kad mums taip pat reikia pasiekti teigiamą rezultatą Dohoje, tiksliau tariant, išsaugant vystymosi elementus, kurie joje yra. Manau, taip yra taip pat dėl to, kad Dohos derybų raundo daugiašalė sistema suteikia ir didžiausią įmanomą teisinį tarptautinės prekybos tikrumą. Tačiau manau, kad kol sulauksime Dohos derybų raundo pabaigos, – kuris, tikiuosi, baigsis 2010 m. arba vėliausiai 2011 m. pradžioje, – negalime sėdėti sudėję rankų dvišalių susitarimų atžvilgiu.

Mano manymu, labai svarbu, kad kai kalbame apie dvišalius susitarimus, sudarome tik tuos susitarimus, kurie išsamesni nei Dohos tiek, kiek nustatome griežtesnius kriterijus, kad nebūtų pažeista tai, kas pasiekta Dohos derybų raunde. Tai taip pat paaiškina, dėl ko buvo parengtas laisvosios prekybos susitarimas su Pietų Korėja. Mano nuomone, tai nėra tokio pobūdžio susitarimas, kuris pažeidžia daugiašališkumą. Jeigu būtume pakenkę daugiašališkumui, tuomet tai iš tikrųjų turėtų poveikį, tačiau neketiname to daryti, ir taip nebus artimiausiose derybose.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Kitas posėdis vyks rytoj 2010 m. vasario 11 d., ketvirtadienį, nuo 9.00 iki 13.00 val. ir nuo 15.00 iki 17.00 val.

Darbotvarkė paskelbta tokio pat pavadinimo sesijos dokumente ir Europos Parlamento interneto svetainėje.

20. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

21. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.30 val.)